Jules Verne

Jules Verne

Ţinutul blănurilor

VOLUMUL 1

PARTEA ÎNTÂI.

Capitolul I. O serată la fortul Reliance.

În seara aceea – 17 martie 1859 – căpitanul Craventy dădea o serbare la fortul Reliance.

Cuvântul „serbare” nu trebuie să dea impresia că era vorba de o petrecere grandioasă, de un bal la Curte, de un „raout”, cum spun englezii unei reuniuni mondene, zgomotoase, sau de o festivitate cu mare orchestră. Recepţia căpitanului Craventy era mult mai modestă, deşi căpitanul făcuse totul pentru a-i da cât mai multă strălucire.

Într-adevăr, sub supravegherea caporalului Joliffe, marea sală de la parter fusese transformată. Se mai vedeau încă pereţii de lemn, întocmiţi din trunchiuri de copac aproape necioplite, aşezate orizontal, dar patru steaguri englezeşti, puse în cele patru colţuri ale încăperii, şi nişte panoplii, împrumutate de la arsenalul fortului, le ascundeau goliciunea. Dacă grinzile lungi ale tavanului, zgrunţuroase şi negre de fum, se sprijineau pe contraforturi lucrate grosolan, în schimb două lămpi cu abajururi de tablă atârnau ca nişte adevărate lustre de lanţurile lor şi răspândeau suficientă lumină în atmosfera înceţoşată a sălii. Ferestrele erau înguste; câteva din ele se asemuiau chiar cu ferestruicile unei cetăţi; geamurile, acoperite de chiciură groasă, opreau privirile curioase să vadă ce se petrece înăuntru, iar două sau trei fâşii de pânză roşie, în chip de draperii, potrivite cu gust pe lângă rame, stârneau admiraţia invitaţilor. Cât despre podeaua, alcătuită din

dulapi grei bine îmbinaţi, caporalul Joliffe o măturase cu grijă pentru această serată. Nici un fotoliu, nici o canapea, nici un scaun sau alt fel de mobilă modernă nu împiedicau oaspeţii să se mişte în voie. Bănci de lemn pe jumătate îngropate în perete, cuburi masive cioplite din topor şi două mese cu picioare groase formau tot mobilierul sălii, dar peretele despărţitor, a cărui uşă îngustă, cu un singur canat, dădea în camera învecinată, era împodobit pitoresc şi cu fast. Agăţate de grinzi, una mai frumoasă ca alta, erau rânduite blănuri scumpe care n-ar fi putut fi văzute nici în cele mai luxoase vitrine din Regent-Street sau de pe Newski Prospect. S-ar fi zis că toată fauna ţinuturilor arctice a trimis câte un exemplar din cele mai admirabile blănuri ale sale, pentru a fi reprezentat în acest decor. Privirile nu ştiau la care din ele să se oprească mai întâi: la cele de lup, de urs cenuşiu, de urs polar, de lutră, volverenă, vizon, castor, ondatra, de hermină sau de vulpe argintie. Deasupra acestei expoziţii se desfăşura o deviză ale cărei litere fuseseră decupate artistic, din carton colorat – deviza cunoscutei Companii a Golfului Hudson:

PROPELLE CUTEM1

— Într-adevăr, caporale Joliffe, zise căpitanul Craventy, te-ai întrecut pe tine însuţi!

— Cred şi eu, domnule căpitan, cred şi eu, răspunse caporalul. Dar să fim drepţi. O parte din laudele dumneavoastră le merită doamna Joliffe, care m-a ajutat în toate.

— Este o femeie pricepută, caporale.

— Neîntrecută, domnule căpitan.

În mijlocul sălii se găsea o sobă uriaşă, jumătate de cărămidă, jumătate de teracotă, al cărei burlan gros de tablă, ieşind prin acoperiş, împrăştia în văzduh şuvoaie de fum negru. Soba trăgea, duduia şi se

1 Propelle cutem – înfige cuţitul (în limba latină) – o ironie a autorului la adresa vânatului fără restricţii.

Încălzise la roşu, datorită lopeţilor de cărbune pe care le arunca fără încetare un soldat anume însărcinat cu această îndeletnicire. Câteodată o pală de vânt se-nvârtejea în jurul hornului. Un fum acru, împins înapoi, răbufnea atunci prin gura sobei şi se răspândeau în sală; limbi de foc lingeau uşiţa de fontă şi un nor opac învăluia lumina lămpilor şi îmbâcsea grinzile plafonului. Dar acest mic neajuns nu-i prea supăra pe invitaţii fortului Reliance. Soba încălzea şi căldura pe care o dădea nu era prea scump plătită, căci afară bântuia un ger straşnic, sporit de vântul tăios de la nord.

Într-adevăr, se auzea cum şuiera viscolul în jurul casei. Fulgii transformaţi în ace de gheaţă se izbeau ţăcănind de chiciura geamurilor. Şuierături ascuţite pătrunzând prin uşorii uşilor şi tocurile ferestrelor ajungeau la o intensitate supărătoare. Urma apoi o tăcere adâncă. Părea că natura se odihnea puţin, apoi vijelia se dezlănţuia din nou cu o putere înspăimântătoare. Se simţea cum casa se clatină pe piloţi, scândurile trosneau şi grinzile gemeau. Un străin, mai puţin obişnuit ca oaspeţii fortului cu asemenea condiţii atmosferice, s-ar fi întrebat dacă furtuna nu va dărâma această îmbinare de scânduri şi bârne. Dar musafirilor căpitanului Craventy le păsa prea puţin de viscol, şi nici dacă ar fi fost afară nu s-ar fi speriat mai mult decât petrelii albi, care se zbenguiau în plină vijelie.

Totuşi, în ce-i priveşte, trebuiesc făcute unele observaţii. La reuniune luau parte vreo sută de persoane de ambe sexe. Două numai – două femei – nu făceau parte din personalul obişnuit al fortului Reliance. Acest personal se compunea din căpitanul Craventy, locotenentul Hobson, sergentul Long, caporalul Joliffe şi din vreo şaizeci de soldaţi sau funcţionari ai Companiei. Câţiva erau însuraţi – printre alţii, caporalul Joliffe, soţ fericit al unei canadiene vioaie şi agere, un anume Mac Nap, scoţian, căsătorit tot cu o scoţiană, şi John Rae, care de curând luase de nevastă pe o localnică indiană. Fără deosebire de rang, ofiţeri,

funcţionari sau soldaţi erau în această seară oaspeţii căpitanului Craventy.

Nu toţi lucrau pentru Companie. Forturile din vecinătate – şi în aceste ţinuturi distanţa dintre vecini este de cam o sută de mile – acceptaseră şi ele invitaţia căpitanului Craventy. Un mare număr de funcţionari sau agenţi veniseră de la fortul Providence sau fortul Resolution, aparţinând circumscripţiei lacului Esclave, şi chiar de la fortul Chipewan şi fortul Liard, situate mult mai la sud. Era unul din rarele divertismente, o distracţie neaşteptată fără doar şi poate, dorită cu înfrigurare de aceşti singuratici, de aceşti exilaţi, pe jumătate pierduţi în pustietatea ţinuturilor polare.

În sfârşit, fuseseră poftiţi şi câţiva şefi indieni, care nu refuzaseră invitaţia. Aceşti indigeni, în permanent contact cu factoriile, furnizau în mare parte, contra diverse mărfuri, blănurile cu care făcea negoţ Compania. Erau în general indieni Chippewa, oameni voinici, bine legaţi, îmbrăcaţi în haine de piele şi cu mantale de blană, şi care făceau o impresie deosebită. Faţa lor brună-arămie semăna cu măştile pe care le poartă europenii când întruchipează personaje feerice, pentru a da „culoare locală” sărbătorilor. Pe creştet aveau mănunchiuri de pene de vultur, desfăşurate ca evantaiul unei señora ţi care tremurau la fiecare mişcare a capului lor acoperit cu păr negru. Aceşti şefi, în număr de doisprezece, nu-şi aduseseră nevestele, biete „squaws”, care nu erau altceva decât nişte sclave.

Iată dar cine erau oaspeţii din această seară, primiţi de căpitan cu toate onorurile la fortul Reliance. Nu se dansa, căci n-aveau orchestră, dar bufetul îi înlocuia cu prisosinţă pe muzicanţii de la balurile europene. Pe masă trona o budincă enormă pe care doamna Joliffe o făcuse cu mâna ei; era un uriaş con retezat, din făină şi grăsime de ren şi de bou moscat; nu avea poate ouă, lapte şi lămâie după reţeta din cărţile de bucate, dar înlocuia aceste lipsuri prin proporţiile sale gigantice. Doamna Joliffe tăia mereu felii

din ea şi tot mai rămânea o cantitate respectabilă. Pe masă se mai găseau grămezi de sandvişuri, în care pesmeţii marinăreşti înlocuiau feliile fine de pâine englezească; între două bucăţi de pesmet, care, cu toate că era foarte tare, nu rezista la dinţii indienilor Chippewa, doamna Joliffe aranjase în mod ingenios felii mici de „corn-beef”, un fel de carne de vită sărată, în locul şuncii de York în aspic, servită pe vechiul continent. Cât despre băuturi, whisky-ul şi ginul circulau în păhărele de cositor, fără să mai vorbim de un punci enorm, menit să încheie serbarea şi despre care indienii vor avea ce vorbi multă vreme în wigwam-urile lor.

Câte laude nu primiră soţii Joliffe în timpul acestei seri! Dar şi câtă muncă şi câtă amabilitate desfăşuraseră! Câtă alergătură! Cu ce plăcere se îngrijeau de servirea băuturilor! Ei nu aşteptau, ci prevedeau dorinţele fiecăruia. Aveai măcar timp să ceri sau să vrei ceva? După sandvişuri urmau porţiile inepuizabilei budinci! După budincă, paharele de gin sau whisky.

— Mulţumesc, nu, doamnă Joliffe.

— Eşti prea amabil, domnule caporal, îţi voi cere permisiunea să mai răsuflu.

— Doamnă Joliffe, vă dau cuvântul meu că nu mai pot!

— Caporale Joliffe, mă copleşiţi!

— Nu, de data aceasta nu, doamnă, e imposibil! Acestea erau răspunsurile pe care le primea aproape invariabil fericita pereche. Dar caporalul şi nevasta sa insistau atât de mult, încât şi cei mai potrivnici sfârşeau prin a ceda. Şi se mânca pe rupte, se bea pe nerăsuflate! Se vorbea cu glas tot mai tare! Soldaţii şi slujbaşii se însufleţeau. Aici se vorbea de vânătoare, dincolo de negoţ. Câte planuri nu se făceau pentru sezonul viitor! Toată fauna regiunilor arctice n-ar fi fost de ajuns ca să-i mulţumească pe aceşti vânători întreprinzători. De pe acum, urşii, vulpile şi boii moscaţi cădeau răpuşi de gloanţele lor! Castorii, herminele, jderii, vizonii se prindeau cu miile în capcanele pe care le puneau. Blănurile scumpe se vor îngrămădi în magaziile Companiei,

care în acest an va realiza beneficii peste orice aşteptări! Şi în timp ce băuturile servite din belşug aprindeau închipuirea europenilor, indienii gravi şi tăcuţi, prea mândri pentru a admira, prea prudenţi pentru a promite, îi lăsau pe ceilalţi să pălăvrăgească, sorbind între timp cantităţi mari din licoarea de foc a căpitanului Craventy.

Căpitanul, fericit de această larmă veselă, bucuros de plăcerea făcută sărmanilor oameni, aruncaţi – cum s-ar spune – departe de ţinuturile locuite ale lumii, se plimba încântat în mijlocul invitaţilor săi, răspunzând invariabil la toate întrebările care se refereau la serbare:

— Întrebaţi-l pe Joliffe, întrebaţi-l pe Joliffe!

Şi ei se adresau lui Joliffe, care avea totdeauna câte un răspuns amabil pentru fiecare.

Printre cei ce se-ngrijeau de paza şi de serviciul fortului Reliance trebuie pomeniţi câţiva, deoarece ei vor deveni obiectul unor întâmplări îngrozitoare pe care nici o minte omenească nu putea să le prevadă. Vom menţiona între alţii pe locotenentul Jasper Hobson, sergentul Long, soţii Joliffe şi pe cele două străine cărora căpitanul le făcea onorurile seratei.

Locotenentul Jasper Hobson era un om de vreo patruzeci de ani. Scund şi subţirel, dacă nu era prea robust, în schimb energia sa morală îl făcea să învingă toate piedicile şi să întâmpine senin orice greutate. Era un „copil al Companiei”. Tatăl său, maiorul Hobson, un irlandez din Dublin, mort în urmă cu câţiva ani, locuise multă vreme împreună cu doamna Hobson în fortul Assimboine. Acolo se născuse Jasper Hobson. Acolo, la poalele Munţilor Stâncoşi, îşi petrecuse copilăria şi tinereţea, în mijlocul naturii. Crescut cu severitate de maiorul Hobson, prin curajul şi sângele său rece, ajunsese un adevărat „bărbat” la vârsta când alţii mai sunt încă nişte copilandri. Jasper Hobson nu era vânător, ci soldat, un ofiţer inteligent şi îndrăzneţ.

Ca urmare a meritelor sale binecunoscute, fu însărcinat să comande o expediţie în Nord. Această expediţie avea drept

scop să exploreze părţile septentrionale ale lacului Grand-Ours şi să înfiinţeze un fort la capătul cel mai îndepărtat al continentului american. Plecarea locotenentului Jasper Hobson trebuia să aibă loc în primele zile ale lunii aprilie.

Dacă locotenentul reprezenta tipul desăvârşit al ofiţerului, sergentul Long, om de cincizeci de ani, a cărui barbă aspră părea făcută din fibre de cocos, era tipul soldatului brav, ascultător prin temperament, necunoscând decât consemnul, nediscutând niciodată un ordin, oricât ar fi fost el de neobişnuit, îndeplinind fără crâcnire dispoziţiile primite – o veritabilă maşină în uniformă, dar o maşină perfectă care nu se uza şi mergea fără oprire şi fără a obosi vreodată. Poate că sergentul Long era puţin cam aspru cu oamenii săi, cum dealtfel era şi cu sine însuşi. Nu tolera nici cea mai mică încălcare a disciplinei, pedepsindu-şi ostaşii fără milă la orice abatere, el neputând fi niciodată prins cu o greşeală. Trebuie totuşi spus că dacă le comanda ce să execute, o făcea fiindcă-l obliga gradul, căci nu simţea nici o plăcere să dea ordine. Într-un cuvânt, era un om născut pentru a primi dispoziţii, şi anihilarea aceasta a voinţei se potrivea cu firea lui pasivă.

Cu astfel de oameni se fac însă armatele temute. Ei nu reprezintă decât braţele în serviciul unui singur creier. Nu este aceasta adevărata organizare a forţei? Două tipuri au fost imaginate de mitologie. Briareu cu o sută de braţe şi Hidra cu o sută de capete. Dacă pui la întrecere aceşti doi monştri, care din ei va câştiga? Briareu.

Pe caporalul Joliffe îl ştim. Era poate „musca”2 din fabulă, dar îţi plăcea s-o auzi bâzâind. Ar fi fost mai bun ca majordom decât ca soldat; îşi dădea seama şi el. De aceea îşi spunea „caporal însărcinat cu amănuntele”, dar s-ar fi pierdut de o sută de ori în aceste amănunte, dacă micuţa doamnă Joliffe nu l-ar fi călăuzit cu o mână sigură. Ca urmare, caporalul Joliffe asculta de soţia sa, deşi nu voia s-o recunoască, zicându-şi, fără îndoială, ca Sancho, filosoful:

„Nu-i mare lucru un sfat de femeie, dar trebuie să fii nebun să nu-ţi apleci urechea la el”.

2 Referire la fabula lui La Fontaine „Musca şi diligenţa”.

Elementul străin printre persoanele de la serată era, cum s-a mai spus, reprezentat de două femei în vârstă de aproximativ patruzeci de ani. Una din ele merita într-adevăr să fie considerată pe primul loc al călătoarelor celebre. Rivală a lui Pfeiffer, Tinne, de Hell, numele ei, Paulina Barnett, fusese citat cu respect de mai multe ori la şedinţele Societăţii regale de Geografie. Paulina Barnett, urcând cursul râului Brahmaputra până la munţii Tibetului şi traversând apoi un colţ necunoscut al Noii-Olande, de la golful Cygnes la golful Carpenterie, dovedise calităţi de mare exploratoare. Rămasă de 15 ani văduvă, pasiunea călătoriilor o atrăgea tot timpul spre ţări necunoscute. Avea o statură înaltă, şi chipul ei, încadrat de un păr lins uşor încărunţit, pe care-l pieptăna cu cărare la mijloc, trăda o reală energie. Ochii, uşor miopi, se ascundeau în spatele ochelarilor cu ramă de argint, sprijiniţi pe nasul lung cu nări fremătătoare ce păreau că „aspiră spaţiul”. Din mersul poate puţin bărbătesc, ca din toată fiinţa sa, se desprindea mai puţin graţia decât forţa morală. Era o englezoaică din comitatul York, având oarecare avere pe care în cea mai mare parte şi-o cheltuia pe expediţii aventuroase. Şi dacă se găsea acum la fortul Reliance, însemna că o nouă explorare a atras-o la acest post înaintat. După ce fusese în regiunile echinoxiale, voia fără îndoială să pătrundă acum în ţinuturile polare. Prezenţa ei la fort era un eveniment. Directorul Companiei o recomandase printr-o scrisoare adresată special căpitanului Craventy, rugându-l să-i uşureze celebrei călătoare realizarea proiectului de a ajunge până la ţărmurile mării polare. O mare încercare pentru exploratori! Trebuia reluat drumul parcurs de Hearne, Mackenzie, Rae şi Franklin. Câte oboseli, câte greutăţi, câte pericole în lupta cu groaznicele stihii ale acestei clime! Cum îndrăznea o femeie să se aventureze

acolo unde atâţia exploratori eşuaseră sau pieriseră? Dar străina care se găsea acum la fortul Reliance nu era o femeie oarecare; era Paulina Barnett, laureată a Societăţii regale de Geografie.

Mai trebuie adăugat că vestita călătoare avea în serviciul ei pe Madge, nu numai slujnică, ci şi prietenă devotată, curajoasă, netrăind decât pentru stăpâna ei, o scoţiană din vremurile de altădată, pe care şi un Caleb ar fi putut-o lua de nevastă fără să-şi strice reputaţia. Madge era cu câţiva ani mai în vârstă ca Paulina, şi anume, avea cu cinci ani mai mult. Era înaltă şi bine făcută. Amândouă se tutuiau. Paulina o considera pe Madge ca pe o soră mai mare; Madge o trata pe Paulina ca pe fiica ei. Pe scurt, cele două femei formau o singură fiinţă.

Şi pentru a da totul în vileag, în onoarea doamnei Paulina îi poftise căpitanul Craventy în această seară pe funcţionarii săi şi pe indienii tribului Chippewa. Într-adevăr, călătoarea trebuia să meargă cu detaşamentul locotenentului Jasper Hobson în explorarea sa spre nord. În cinstea doamnei Paulina Barnett marea sală a factoriei răsuna de urale vesele.

În această memorabilă seară soba a consumat un chintal de cărbune din cauză că afară se lăsase un frig de 24° Fahrenheit (-32° Celsius), fortul Reliance fiind situat la 61°47' latitudine septentrională, la mai puţin de 4° de Cercul Polar.

Capitolul II. Hudson Bay fur Company

— Domnule căpitan…

— Da, doamnă Barnett.

— Ce părere aveţi despre locotenentul Jasper Hobson?

— Cred că este un ofiţer care va ajunge departe.

— Ce înţelegeţi prin cuvintele „va ajunge departe”? Vreţi să spuneţi că va trece de paralela 80?

Căpitanul Craventy nu putu să-şi stăpânească un surâs la această întrebare a doamnei Paulina Barnett. Amândoi

discutau la gura sobei, în timp ce invitaţii se foiau între masa cu mâncăruri şi masa cu băuturi.

— Doamnă, răspunse căpitanul, Jasper Hobson va face tot ceea ce îi este omeneşte posibil ca să-şi îndeplinească datoria. Compania l-a însărcinat să exploreze partea de nord a terenurilor sale şi să înfiinţeze o factorie cât mai aproape de capătul continentului american, iar el o va înfiinţa.

— Este o mare răspundere pe care şi-a asumat-o locotenentul Jasper Hobson! Zise călătoarea.

— Da, doamnă, dar Jasper Hobson n-a dat niciodată înapoi în faţa unei misiuni ce i s-a încredinţat, oricât de grea ar fi fost.

— Vă cred, căpitane, răspunse doamna Paulina Barnett, şi-l vom vedea pe locotenent la lucru. Dar ce interes îndeamnă Compania să construiască un fort la marginea mării arctice?

— Un dublu interes, doamnă, răspunse căpitanul. În scurt timp, probabil, Rusia va ceda posesiunile sale guvernului Statelor Unite3. În urma acestui fapt, traficul Companiei prin Oceanul Pacific va deveni foarte dificil, în afară de cazul când va putea fi folosită Trecerea de nord-vest descoperită de Mac Clure. Acest lucru e menit să-l confirme noile explorări, căci amiralitatea va trimite o navă cu misiunea să urce de-a lungul coastei americane de la strâmtoarea Behring până la golful Couronnement, limita orientală lângă care trebuie înfiinţat noul fort. Dacă încercarea reuşeşte, acest punct va deveni o factorie importantă, unde se va concentra tot comerţul de piei al Nordului. Şi pe când transportul blănurilor prin teritoriile indiene cere un timp considerabil şi cheltuieli enorme, vapoarele vor putea străbate drumul de la noul fort la Oceanul Pacific în numai câteva zile.

3 Şi, într-adevăr, această previziune a căpitanului Craventy s-a realizat mai târziu (N.ed. Franceze).

— Ar fi într-adevăr un rezultat extrem de important, răspunse doamna Paulina Barnett, dacă pasajul de nord-vest ar putea fi utilizat. Dar vorbeaţi parcă de un dublu interes.

— Celălalt interes, doamnă, zise căpitanul, iată-l, şi este într-un anumit fel o chestiune vitală pentru Companie, a cărei origine îmi voi permite să v-o reamintesc în câteva cuvinte. Veţi înţelege atunci de ce această societate, atât de înfloritoare altădată, este acum ameninţată chiar în sursa de unde îşi procură produsele.

Şi, în câteva cuvinte, căpitanul Craventy făcu istoricul celebrei Companii.

Din timpurile cele mai vechi, omul lua de la animale pieile sau blănurile pentru a se îmbrăca. Comerţul de piei îşi are deci obârşia în antichitate. Luxul veşmintelor crescu în aşa chip, încât se făcură legi restrictive pentru a se stăvili moda care avea ca articol principal blănurile. La mijlocul secolului al XII-lea, veveriţa albă şi jderul fură chiar prohibite ca îmbrăcăminte.

În 1553 ruşii înfiinţaseră mai multe centre comerciale în stepele septentrionale şi câteva companii engleze nu întârziaseră să-i imite. Pe vremea aceea, comerţul cu zibeline, hermine, castori etc. Se făcea prin intermediul samoezilor. Dar pe vremea reginei Elisabeta folosinţa blănurilor scumpe fu restrânsă mult prin decizie regală, şi timp de câţiva ani această ramură comercială rămase paralizată.

La 2 mai 1670 un privilegiu fu acordat Companiei de piei a Golfului Hudson. Această Companie avea un număr de acţionari din înalta societate, pe ducele de York, ducele de Albemarle, contele de Shaftsbury etc. Capitalul ei nu era pe atunci decât de 8.420 de livre. Avea ca rivale societăţile particulare ai căror agenţi francezi, stabiliţi în Canada, întreprindeau excursii aventuroase, dar foarte rodnice. Aceşti vânători îndrăzneţi, cunoscuţi sub numele de „voiajori canadieni”, făcură o asemenea concurenţă

Companiei abia înfiinţate, încât existenţa ei fu serios ameninţată.

Dar cucerirea Canadei schimbă această situaţie precară. Trei ani după luarea Quebec-ului, în 1766, comerţul de piei cunoscu un nou avânt. Neguţătorii englezi erau familiarizaţi cu greutăţile acestui soi de trafic, cunoşteau moravurile locale, obiceiurile indienilor, modul în care aceştia făceau schimburile de mărfuri, şi totuşi beneficiile Companiei erau încă nule. Mai mult, prin 1784, o serie de comercianţi din Montreal se asociară pentru exploatarea blănurilor şi înfiinţară solida Companie de Nord-Vest, care centraliza în curând toate operaţiunile de acest gen. În 1798 mărfurile expediate de noua societate ajung la cifra enormă de 120.000 de lire sterline, încât Compania Golfului Hudson era iarăşi ameninţată în existenţa ei.

Trebuie amintit aici că acea Companie de Nord-Vest nu se dădea în lături de la nici un act imoral, când interesul ei era în joc. Exploatând pe propriii lor funcţionari, speculând mizeria indienilor, maltratându-i şi jefuindu-i după ce-i îmbătau, sfidând legea Parlamentului care interzicea vânzarea băuturilor alcoolice pe teritoriile băştinaşilor, agenţii Companiei de Nord-Vest realizau beneficii enorme, în pofida concurenţei societăţilor americane şi ruse care se înfiinţaseră între timp, între altele Compania Americană de Blănuri creată în 1809, cu un capital de un milion de dolari, care exploata în vestul Munţilor Stâncoşi.

Dar din toate aceste societăţi, Compania Golfului Hudson era cea mai slabă până când, în 1821, după o serie de tratative dezbătute îndelungat, ea reuşi să absoarbă pe vechea sa rivală – Compania de Nord-Vest – şi luă numele de Hudson's Bay fur Company.

Astăzi această importantă asociaţie nu are alt rival în afară de Compania Americană de Blănuri din Saint-Louis. Ea posedă numeroase sucursale răspândite pe un ţinut de 3.700.000 de mile pătrate. Principalele sale factorii sunt situate în golful James la gurile râului Severa, în partea de

sud, şi spre frontierele de nord ale Canadei, lângă lacurile Athapeskow, Winnipeg, Superior, Methye, Buffalo, pe râurile Columbia, Mackenzie, Saskatchewan, Assinipoil etc. Fortul York care domină cursul râului Nelson, afluent al golfului Hudson, formează cartierul general al Companiei, unde se află principalul său depozit de blănuri. În plus, în 1842, ea a închiriat contra unei retribuţii anuale de două sute de mii de franci centrele ruseşti din America de Nord. Mai exploatează şi pe cont propriu imensele terenuri dintre Mississippi şi Oceanul Pacific. Compania a trimis în toate direcţiile exploratori întreprinzători: pe Hearn către marea polară pentru descoperirea Coppermine-ului în 1770, pe Franklin, între 1819 şi 1822, pentru explorarea celor 5 550 mile ale litoralului american; pe Mackenzie care, după ce descoperi fluviul ce-i poartă azi numele, ajunse la ţărmurile Pacificului, la 52°24' latitudine nordică. Între 1833 şi 1834 ea expedia în Europa următoarele cantităţi de piei şi blănuri, cantităţi care vor putea da o idee exactă asupra traficului ei comercial:

Castori. 1.074
Pergamente şi pui de castor. 92.288
Ondatra. 694.092
Viezuri.1.069
Vulpi.9.937
Râşi.14.255

O asemenea producţie trebuia să fi adus Companiei Golfului Hudson beneficii considerabile, dar, din păcate, cifrele de mai sus nu s-au menţinut şi de circa 20 de ani descreşteau neîncetat.

Căpitanul Craventy i-a explicat doamnei Paulina Barnett care a fost cauza acestui regres.

— Până în 1837, doamnă, zise el, se poate afirma că situaţia Companiei era înfloritoare. În acel an exportul pieilor urcase la cifra de 2.358.000. Dar de atunci s-a tot micşorat şi acum a ajuns la aproape jumătate.

— Şi cărei cauze atribuiţi această mare scădere în exportul blănurilor? Întrebă doamna Paulina Barnett.

— Împuţinării animalelor pe care incursiunile excesive şi, adaug, nepăsarea vânătorilor au provocat-o pe terenurile de vânătoare. S-a hăituit şi s-a omorât fără încetare. Aceste masacre s-au făcut şi fără discernământ. N-au fost cruţate nici femelele gestante, nici puii. Aceasta a dus la descreşterea inevitabilă a numărului animalelor cu blană. Vidra a dispărut aproape complet şi nu mai poate fi găsită decât prin insulele Pacificului de Nord. Castorii s-au refugiat în mici grupuri pe malurile râurilor celor mai îndepărtate. La fel şi atâtea alte animale preţioase, care au trebuit să fugă pentru a scăpa de invazia vânătorilor. Capcanele, pline altădată, sunt acum goale. Preţurile urcă, şi asta tocmai într-o perioadă când blănurile sunt foarte căutate. Vânătorii sunt plictisiţi de starea lucrurilor şi nu mai rămân din ei decât îndrăzneţii şi neobosiţii care înaintează până la capătul continentului american.

— Înţeleg acum, răspunse doamna Paulina Barnett, interesul pe care Compania îl acordă înfiinţării unei factorii pe ţărmurile Oceanului arctic, dacă animalele s-au refugiat dincolo de Cercul Polar.

— Da, doamnă, răspunse căpitanul. Dealtfel, era o necesitate pentru Companie să se decidă să mute mai la nord centrul operaţiunilor sale, căci încă de acum doi ani o decizie a Parlamentului britanic a redus cu mult domeniile pe care putea să acţioneze.

— Şi ce a determinat această reducere? Întrebă călătoarea.

— O raţiune economică de mare importanţă, doamnă, de care s-au lovit oamenii de stat ai Marii Britanii. Într-adevăr, misiunea Companiei nu era să civilizeze ţinuturile. Avea, dimpotrivă, interesul să menţină în stare de sălbăticie imensul ei domeniu. Orice încercare de defrişare, care ar fi îndepărtat animalele cu blană, era necruţător oprită. Deci însuşi monopolul ei era inamicul oricărei activităţi agricole.

Mai mult, orice propunere străină de scopurile sale era respinsă fără milă de consiliul de administraţie. Acest regim absolutist şi într-un fel amoral a provocat măsurile luate de Parlament şi, în 1857, o comisie numită de secretarul de stat al coloniilor a luat decizia ca toate terenurile care pot fi defrişate pentru agricultură, cum erau teritoriile Râului Roşu sau ţinuturile Saskatchewan, să le anexeze Canada, şi Companiei să-i fie lăsate doar acele părţi din domeniu care n-aveau nici un viitor din punct de vedere al civilizaţiei. În anul următor Compania pierdea versantul de vest al Munţilor Stâncoşi care revenea direct Oficiului Colonial şi nu mai depindea de jurisdicţia agenţilor din golful Hudson. Şi iată de ce, doamnă, înainte de a renunţa la traficul de blănuri, Compania va încerca explorarea acestor ţinuturi nordice, atât de puţin cunoscute, şi va căuta mijloacele să-şi deschidă calea spre ele, folosind pasajul de nord-vest spre Oceanul Pacific.

Doamna Paulina Barnett pricepuse acum proiectele de viitor ale celebrei Companii. Ea va asista personal la înfiinţarea noului fort la capătul mării polare.

Căpitanul Craventy o pusese la curent cu situaţia, dar poate – deoarece îi plăcea să stea de vorbă – ar fi intrat în noi amănunte, dacă un incident nu ar fi întrerupt discuţia.

Într-adevăr, caporalul Joliffe anunţă cu glas tare că, ajutat de doamna Joliffe, va trece la prepararea punciului. Acest eveniment fu primit aşa cum merita. Izbucniră câteva urale. Castronul – mai degrabă un lighean mare – fu umplut cu preţioasa băutură. Conţinea cam zece ocale de rachiu. Pe fundul vasului se vedeau bucăţile de zahăr, dozat de mâna doamnei Joliffe. La suprafaţă pluteau felii de lămâie veche şi uscată. Nu mai era nevoie decât să se dea foc acestui lac de alcool şi caporalul, cu feştila aprinsă, aştepta ordinul căpitanului său, de parcă ar fi fost vorba să aprindă focosul unei mine.

— Dă-i drumul, Joliffe! Zise atunci căpitanul Craventy. Flacăra se apropie de băutură şi punciul luă foc imediat, în

aplauzele tuturor invitaţilor.

După zece minute, paharele pline circulau prin mulţime şi găseau întotdeauna amatori, ca acţiunile când sunt în creştere.

— Ura! Ura! Ura pentru doamna Paulina Barnett! Ura pentru căpitan!

În timp ce răsunau aceste vesele urale, de afară se auziră nişte strigăte. Toţi invitaţii amuţiră.

— Sergent Long, zise căpitanul, vezi ce se întâmplă. Şi, la ordinul comandantului său, sergentul lăsă paharul încă plin şi părăsi sala.

Capitolul III. Un savant dezgheţat.

Când ajunse în culoarul strâmt, la capătul căruia se afla intrarea fortului, sergentul Long auzi cum strigătele se înteţeau. Se bătea cu putere la poarta care dădea în curtea înconjurată de un gard înalt de lemn. Sergentul ieşi din fort. Pământul era acoperit cu un strat gros de nea. Intrând până la genunchi în zăpada albă, orbit de vijelie, pătruns până la oase de frigul aprig, Long traversă curtea pieziş şi se îndreptă spre poartă.

„Cine naiba poate veni pe un astfel de timp?” se-ntrebă sergentul, scoţând metodic – s-ar putea spune „reglementar” – barele grele care zăvorau poarta. „Numai eschimoşii îndrăznesc să înfrunte o asemenea vreme!”

— Dar deschide odată, deschide! Strigă cineva.

— Deschid, răspunse sergentul, care într-adevăr era cam prea tacticos.

În sfârşit, batanţii porţii fură deschişi spre interiorul curţii şi sergentul se trezi aproape trântit în zăpadă de o sanie trasă de şase câini, care mergea ca vântul. N-a lipsit mult ca vrednicul Long să fie strivit, dar el se ridică fără să spună un cuvânt, închise poarta şi reveni în clădirea principală, cu pas măsurat, adică în cadenţa de 75 de paşi pe minut.

Înfruntând gerul, căpitanul Craventy, locotenentul Jasper Hobson şi caporalul Joliffe ieşiseră şi ei şi priveau sania albă de zăpadă care se opri în faţa lor.

Un om cu manta şi glugă îmblănită se dădu imediat jos.
— Fortul Reliance? Întrebă el.
— Da, răspunse căpitanul.
— Căpitanul Craventy?
— Eu sunt. Cine sunteţi?
— Un curier al Companiei.
— Sunteţi singur?
— Nu, aduc un călător!
— Un călător! Şi ce face aici?
— A venit să vadă Luna.
La acest răspuns, căpitanul se întrebă dacă n-are de-a face cu un nebun, şi, în împrejurările date, aveai tot dreptul să te gândeşti la aşa ceva. Dar nu apucă să-şi spună părerea. Curierul trase afară din sanie o masă inertă, un fel de sac acoperit de zăpadă, şi se pregătea să-l ducă în casă, când căpitanul îl întrebă:
— Ce-i în sacul ăsta?
— Călătorul meu! Răspunse curierul.
— Cine este?
— Astronomul Thomas Black.
— Dar e îngheţat.
— Nu-i nimic, îl vom dezgheţa.
Thomas Black, transportat de sergent, caporal şi curier, îşi făcu intrarea în fort. Dus într-o cameră de la primul etaj, a cărei temperatură era foarte suportabilă graţie unei sobe încălzită la roşu, fu întins pe un pat. Căpitanul îi luă mâna care era complet îngheţată. I se scoaseră păturile şi mantalele de blană cu care era acoperit şi legat ca un pachet, şi sub acest înveliş descoperiră un om în vârstă de vreo 50 de ani, gras, mic de statură, cu părul cărunt, neras, cu ochii închişi şi gura strânsă, ca şi cum buzele i-ar fi fost lipite. Nu mai respira sau respira atât de slab, încât suflarea sa ar fi aburit foarte puţin o oglindă. Joliffe, după ce îl dezvelise, îl întorcea de pe o parte pe alta, zicând:
— Haide, hai, domnule. Nu vrei să-ţi vii în fire?

Dar personajul care sosise în aceste împrejurări părea mort de-a binelea. Pentru a-i reda căldura pierdută, caporalul Joliffe nu mai vedea decât un singur mijloc eroic: să-l cufunde în punciul fierbinte.

Din fericire pentru Thomas Black, locotenentul Jasper Hobson avu o altă idee.

— Aduceţi zăpadă, ceru el. Sergent Long, zăpadă multă!

Asta nu lipsea în curtea fortului. În timp ce sergentul se duse după zăpada cerută, Joliffe îl dezbrăcă pe astronom. Corpul nenorocitului era acoperit de plăci albicioase care arătau că frigul îl pătrunsese adânc. Trebuia urgent să se repună în circulaţie sângele în părţile atacate. Jasper Hobson spera să reuşească prin viguroase frecţii cu zăpadă. Se ştie că acesta este în general remediul întrebuinţat în ţinuturile polare pentru a se restabili circulaţia pe care un frig tăios a oprit-o, aşa cum opreşte şi cursul apelor.

Sergentul Long se întoarse, apoi, împreună cu Joliffe, fricţionară pe noul venit aşa cum probabil nu fusese încă fricţionat niciodată. Nu era o ungere uşoară, o oblojire superficială, ci un masaj viguros, cu mânecile suflecate, care amintea mai mult de o ţesălare decât de mângâiere. Şi în timpul acestei operaţiuni, guralivul caporal îl îndemna tot timpul pe călătorul care nu putea să-l audă:

— Haide, domnule! Hai! Ce idee, să te laşi îngheţat în halul ăsta? Hai, nu te mai încăpăţâna atât!

Dar Thomas Black se încăpăţâna, căci trecuse o jumătate de oră fără să consimtă să dea semne de viaţă. Pierduseră speranţa să-l reanime, şi maseurii se hotărâseră tocmai să înceteze obositorul lor exerciţiu, când sărmanul om lăsă să-i scape câteva suspine.

— Trăieşte! Îşi revine! Exclamă Jasper Hobson.

După ce-i încălziseră prin frecţii partea exterioară a corpului, nu trebuia uitată nici partea interioară. Aşadar, caporalul Joliffe se grăbi să vină cu câteva pahare de punci. Călătorul se simţi cu adevărat mai bine; îi reveniră culorile în obraji, privirea în ochi, cuvântul pe buze şi căpitanul putu

în sfârşit să spere că Thomas Black îi va spune pentru ce a sosit, într-un hal fără de hal, pe aceste meleaguri.

Astronomul, bine acoperit cu pături, se ridică puţin într-un cot şi întrebă cu o voce slabă:

— Fortul Reliance?

— Da, răspunse căpitanul.

— Căpitanul Craventy?

— Eu sunt şi aş adăuga, domnule, fiţi binevenit. Dar aş putea să vă întreb ce căutaţi la fortul Reliance?

— Vrea să vadă Luna! Răspunse curierul, care probabil că ţinea foarte mult la acest răspuns, căci îl rostea pentru a doua oară. Dealtfel, el părea să-l satisfacă pe Thomas Black, care încuviinţă din cap.

Apoi reluă:

— Locotenentul Hobson este aici?

— Eu sunt, răspunse locotenentul.

— Nu aţi plecat încă?

— Încă nu, domnule.

— Ei bine, domnule, spuse Thomas Black, nu-mi mai rămâne decât să vă mulţumesc şi să dorm până mâine dimineaţă!

Căpitanul şi însoţitorii săi se retraseră, lăsându-l pe ciudatul personaj să se odihnească în linişte. O jumătate de oră mai târziu, serbarea luă sfârşit şi invitaţii se duseră la locuinţele lor – fie în încăperile fortului, fie în câteva clădiri care se găseau în afara incintei lui.

A doua zi Thomas Black era aproape restabilit. Constituţia sa viguroasă rezistase frigului aspru. Un om ca toţi ceilalţi n-ar fi putut fi reanimat, dar el nu era ca toţi ceilalţi.

Şi acum, cine era de fapt acest astronom? De unde venea? De ce făcuse această călătorie prin teritoriile Companiei, în timp ce iarna era în toi? Ce însemna răspunsul curierului? Să vadă Luna! Dar oare Luna nu se poate vedea de orişiunde, şi trebuie s-o cauţi tocmai în regiunile polare?

Acestea erau întrebările ce şi le punea căpitanul Craventy. Dar a doua zi, după ce discută o oră cu noul său oaspete,

află totul. Thomas Black era într-adevăr un astronom de la Observatorul din Greenwich, atât de strălucit condus de domnul Airy. Minte luminată şi ageră mai mult decât speculativă, Thomas Black, după douăzeci de ani de când îşi exercita meseria, adusese mari servicii ştiinţelor uranografice. În viaţa particulară era cu totul dezarmat, deoarece nu fiinţa în afara problemelor astronomice, trăind în cer, nu pe pământ, un demn urmaş al savantului lui La Fontaine, care se pitise într-un puţ4. Cu el nu era posibilă nici o discuţie, dacă nu era vorba de stele şi constelaţii. Era un om sortit să trăiască într-o lunetă. Dar când studia cerul, era un observator fără pereche în lume! De câtă neobosită răbdare dădea dovadă! Era capabil să pândească lungi întregi apariţia unui fenomen cosmic. Avea, dealtfel, o specialitate: bolizii şi stelele căzătoare, şi descoperirile sale în această ramură a meteorologiei meritau să fie amintite. Aşa că, de câte ori era vorba de observaţii migăloase, de măsurători dificile, de determinări precise, se recurgea la Thomas Black care poseda o „abilitate a ochiului” cu totul remarcabilă. A putea să cercetezi cerul nu era hărăzit oricui. Nu e de mirare deci că astronomul din Greenwich fu ales pentru următoarea cercetare care interesa în cel mai înalt grad ştiinţa selenografică.

4 Referire la fabula lui La Fontaine. „Astrologul care se lasă să cadă într-un puţ”.

Se ştie că în timpul unei eclipse totale de soare, Luna este înconjurată de un cerc luminos. Dar care este originea acestui cerc? Este el un obiect real? Nu e mai degrabă un efect al difracţiei razelor solare în preajma Lunii? E o chestiune pe care studiile efectuate până la acea dată n-au putut-o rezolva.

Încă din 1706 astronomii descriseseră în mod ştiinţific această aureolă luminoasă. Louville şi Halley în timpul eclipsei totale din 1715, Maraldin 1724, Antonio de Ulloa în 1778, Bouditch şi Ferrer, în 1806, studiaseră în mod minuţios această coroană, fără ca din teoriile lor

contradictorii să se poată trage vreo concluzie definitivă. Cu prilejul eclipsei totale din 1842, savanţi de toate neamurile – Airy, Arago, Peytal, Laugier, Mauvais, Otto Struve, Petit, Baily etc. Căutară să obţină o soluţie completă despre originea fenomenului; dar oricât de exigente fură cercetările, „dezacordul”, zice Arago, „care există între observaţiile făcute din diverse locuri de către astronomi încercaţi, în privinţa aceleiaşi eclipse totale, a răspândit asupra acestui fenomen atâtea confuzii, că nu este acum posibil să se ajungă la nici o concluzie certă asupra cauzei sale”. De la această epocă fură studiate şi alte eclipse totale de soare, dar nici acele observaţii nu duseră la un rezultat concludent.

Totuşi problema interesa în cel mai înalt grad studiile selenografice. Trebuia rezolvată cu orice preţ. Acum, o nouă ocazie se prezenta pentru a se putea studia coroana luminoasă, atât de controversată până atunci. O eclipsă totală de soare, totală pentru extremitatea de nord a Americii, Spaniei, nordului Africii etc., trebuia să aibă loc la 18 iulie 1860. Atunci interveni o înţelegere între astronomii din diverse ţări, pentru ca să se facă simultan observaţii în diferite puncte ale zonelor în care eclipsa va fi totală. În felul acesta, Thomas Black fu însărcinat să studieze eclipsa în partea septentrională a Americii. Trebuia deci să se găsească aproximativ în aceleaşi condiţii în care se aflau astronomii englezi, care se deplasaseră în Suedia şi Norvegia pe timpul eclipsei din 1851.

E lesne de înţeles că Thomas Black primi cu entuziasm ocazia ce-i fusese oferită ca să studieze aureola luminoasă. Trebuia de asemenea să identifice pe cât posibil natura acelor protuberanţe roşietice care apar în diverse puncte din conturul satelitului terestru. Dacă astronomul din Greenwich reuşea să elucideze fără tăgadă problema, avea drept la elogiile savanţilor din întreaga Europă.

Thomas Black se pregăti deci de plecare; obţinu călduroase scrisori de recomandare pentru agenţii

principali ai Companiei Golfului Hudson. Tocmai atunci o expediţie avea să fie întreprinsă la limitele septentrionale ale continentului, pentru a se crea acolo o nouă factorie. Era o ocazie de care trebuia să profite. Thomas Black plecă, traversă Atlanticul, debarcă la New York, ajunse, străbătând lacurile, până la Agenţia Râului Roşu, apoi, din fort în fort, purtat de o sanie iute, mânată de un curier al Companiei, în pofida iernii, a frigului şi cu toate pericolele unei călătorii prin ţinuturile arctice, ajunse la 17 martie la fortul Reliance, în împrejurările pe care le cunoaştem.

Acestea fură explicaţiile date de astronom căpitanului Craventy, care se puse cu totul la dispoziţia lui Thomas Black.

— Dar, domnule Black, îi spuse el, de ce erai atât de grăbit să ajungi aici, când eclipsa de soare trebuie să aibă loc abia în 1860, adică anul viitor?

— Căpitane, răspunse astronomul, am auzit că se trimite o expediţie pe litoralul Americii, dincolo de paralela 70, şi nu voiam să pierd posibilitatea de a pleca împreună cu locotenentul Hobson.

— Domnule Black, răspunse căpitanul, dacă locotenentul ar fi pornit între timp, mi-aş fi făcut o îndatorire din a vă însoţi eu însumi până la marginea mării polare.

Apoi repetă astronomului că acesta putea conta pe el în orice situaţie şi că era binevenit la fortul Reliance.

Capitolul IV. O factorie.

Lacul Esclave este unul dintre cele mai întinse ce se întâlnesc în regiunea aflată dincolo de paralela 61. El are o lungime de 150 de mile, o lăţime de 50 şi este situat exact la 61°25' latitudine şi 114° longitudine vestică. Toată regiunea înconjurătoare coboară în lungi pante spre un centru comun, o largă depresiune a solului, ocupată de lac.

Aşezarea acestui lac în mijlocul ţinuturilor cu vânat, în care mişunau altădată animalele cu blană, atrăsese încă de mult atenţia Companiei. Numeroase cursuri de apă se vărsau sau izvorau aici, ca Mackenzie, Râul Finului,

Atapeskow etc. Astfel, mai multe forturi importante fură construite pe malurile lor: fortul Providence la nord, fortul Resolution la sud. Cât despre fortul Reliance, el ocupa capătul de nord-est al lacului şi se găsea nu mai departe de 300 de mile de vărsarea râului Chesterfield, un estuar lung şi îngust format de apele golfului Hudson.

Lacul Esclave este presărat – ca să zicem aşa – cu mici insule înalte de o sută până la două sute de picioare, granitul şi mica ieşind la suprafaţă în anumite locuri. Pe malul său septentrional se întind păduri dese, învecinate cu partea stearpă şi îngheţată a continentului care a primit pe drept cuvânt numele de Ţara Blestemată. În schimb, regiunea de sud, formată în special din calcar, este netedă, fără o colină sau măcar o movilă. Aici se află limita dincolo de care nu trec aproape niciodată marile rumegătoare ale Americii polare – buffalos sau bizoni, a căror carne alcătuieşte aproape exclusiv hrana vânătorilor canadieni şi indigeni.

Arborii de pe malul septentrional se grupează în păduri minunate. Să nu vă miraţi că se poate întâlni o vegetaţie atât de frumoasă într-o zonă atât de îndepărtată. În realitate, lacul Esclave nu este situat la o latitudine mai înaltă decât regiunile din Norvegia şi Suedia unde se află Stockholm sau Christiania. Dar trebuie remarcat că liniile izoterme, pe care căldura este distribuită în mod egal, nu urmează neapărat paralelele terestre şi că, la aceeaşi latitudine, America este incomparabil mai rece decât Europa. În aprilie pe străzile din New York mai e încă zăpadă, şi totuşi New York este aproape pe aceeaşi paralelă ca şi Azorele. Asta pentru că natura continentului, situaţia sa în raport cu oceanele şi chiar conformaţia solului influenţează mult condiţiile climaterice.

În timpul verii, fortul Reliance era înconjurat de o vegetaţie care înveselea privirea după asprimea unei ierni lungi. Lemnele nu lipseau în pădurile din preajmă, alcătuite aproape numai din plopi, pini şi mesteceni. În insulele de pe

lac creştea o salcie foarte frumoasă, în desişuri era mult vânat care nu părăsea aceste meleaguri nici în sezonul rece. Mai la sud, vânătorii fortului hăituiau cu succes bizoni, elani şi nişte porci spinoşi de Canada, a căror carne este foarte bună la gust. Cât despre apele lacului Esclave, ele erau pline de peşte. Păstrăvii ajungeau la dimensiuni extraordinare şi greutatea lor depăşea de multe ori 60 de livre. Ştiucile, mihalţul vorace, un soi de lipan numit de englezi „peştele albastru", legiuni nenumărate de tittameg, „carregu-alb" cum îl numesc naturaliştii, mişunau în lac. Hrana pentru oamenii din fortul Reliance nu era o problemă, natura satisfăcea nevoile lor şi, cu condiţia să fie bine îmbrăcaţi în timpul iernii, cum sunt vulpile, jderii, urşii şi alte animale cu blană, puteau să înfrunte clima aspră.

Fortul propriu-zis se compunea dintr-o clădire de bârne cu etaj şi parter, care servea drept locuinţă comandantului şi ofiţerilor săi. În jurul ei se aflau locuinţele soldaţilor, depozitele Companiei şi birourile în care se făceau schimburile. O micuţă capelă, căreia nu-i lipsea decât preotul, şi o pulberărie completau ansamblul construcţiilor fortului. Totul era înconjurat de o curte având o împrejmuire înaltă de 20 de picioare, vast paralelogram, prevăzut cu patru mici bastioane cu acoperişul ţuguiat, aşezate în cele patru colţuri ale împrejmuirii. Fortul putea fi deci apărat contra unui atac – precauţiune necesară odinioară când indienii, în loc să aprovizioneze cu blănuri Compania, luptau pentru independenţa teritoriilor locuite de ei, precum şi împotriva agenţilor şi soldaţilor asociaţiilor rivale care-şi disputau pe vremuri posesiunea şi exploatarea acestui bogat ţinut al blănurilor.

Compania Golfului Hudson număra pe atunci, pe tot domeniul său, un personal de aproximativ 1.000 de oameni. Ea exercita asupra soldaţilor şi slujbaşilor ei o autoritate absolută, care mergea până la dreptul asupra vieţii lor. Şefii factoriilor puteau să dea salarii după cum credeau de cuviinţă şi să fixeze preţul proviziilor şi al blănurilor. Graţie

acestui sistem nesupus nici unui control, nu rareori ei realizau beneficii care se ridicau la mai mult de 300 la sută.

Se va vedea, dealtfel, din tabelul următor, extras din Călătoria căpitanului Robert Lade, în ce condiţii se făceau schimburile cu indienii care ajunseseră adevăraţii şi cei mai buni vânători ai Companiei. Blana de castor era la acea epocă unitatea de schimb, slujind la achiziţionări şi la vânzări. Indienii plăteau:

Pentru o puşcă.10 pielicele de castor
1/2 livră de pulbere 1 „ „ „
4 livre de plumb.1 „ „ „
1 topor.1 „ „ „
6 cuţite.1 „ „ „
1 livră obiecte de sticlă.1 „ „ „
1 haină cu galoane.6 „ „ „
1 haină fără galoane.5 „ „ „
1 haină de damă cu galoane.6 „ „ „
1 livră de tutun.1 „ „ „
1 cutie de pudră.1 „ „ „
1 pieptene şi o oglindă. 2 „ „ „

Dar, în ultimii ani, blana de castor deveni aşa de rară, că a trebuit aleasă altă unitate de schimb. Acum pielea de bizon servea pentru troc. Când un indian se prezenta la fort, agenţii îi dau atâtea fise de lemn câte piei a adus, şi în aceeaşi încăpere el schimba fisele contra produselor manufacturate. Cu acest sistem, Compania care, dealtfel, fixa în mod arbitrar valoarea obiectelor pe care le cumpăra şi a celor pe care le vindea, nu putea să nu realizeze şi realiza în adevăr beneficii considerabile.

Acestea erau normele stabilite în diversele factorii, şi deci şi la fortul Reliance. Doamna Paulina Barnett putu să le studieze în timpul şederii sale acolo, care se prelungi până la 16 aprilie. Călătoarea şi locotenentul Hobson discutau deseori împreună, făurind proiecte grandioase, şi erau foarte hotărâţi să nu dea înapoi în faţa nici unui obstacol. Cât despre Thomas Black, el nu scotea nici un cuvânt decât

dacă era vorba de misiunea sa specială. Problema coroanei luminoase şi a protuberanţelor roşietice ale Lunii îl pasiona. Se vedea că-şi închinase toată viaţa soluţionării ei şi reuşi să-i trezească şi călătoarei un interes deosebit pentru această cercetare ştiinţifică. Ah! Cât doreau să treacă de Cercul Polar şi cât de depărtată li se părea amândurora, dar mai ales nerăbdătorului astronom din Greenwich, data de 18 iulie 1860.

Pregătirile de plecare nu putură să înceapă decât la mijlocul lunii martie şi trecu o lună până să se isprăvească. Trebuia într-adevăr o munca îndelungată pentru a organiza o expediţie prin regiunile polare. Aveau de luat alimente, îmbrăcăminte, unelte, arme, muniţii.

Trupa comandată de locotenentul Jasper Hobson era alcătuită dintr-un ofiţer, doi subofiţeri şi zece soldaţi, din care trei căsătoriţi care-şi luau nevestele cu ei. Iată lista acestor oameni, pe care căpitanul Craventy îi alesese printre cei mai energici şi hotărâţi.

1 Jasper Hobson. Locotenent
2 Long. Sergent
3 Joliffe. Caporal
4 Petersen. Soldat
5 Belcher.”
6 Rae.”
7 Marbre.”
8 Garry.”
9 Pond.”
10 Mac Nap.”
11 Sabine.”
12 Hope.”
13 Kallet.”
În plus:
Doamna Rae, Doamna Joliffe, Doamna Mac Nap.
Din afara fortului:
Doamna Paulina Barnett Madge.
Thomas Black.

În total 19 persoane care trebuiau să fie transportate mai multe sute de mile printr-un ţinut pustiu şi puţin cunoscut.

În vederea acestei expediţii, agenţii Companiei strânseseră la fortul Reliance tot materialul necesar. O duzină de sănii cu atelajele de câini erau gata pregătite. Aceste vehicule rudimentare erau întocmite din scânduri uşoare, legate între ele prin bare transversale. O prelungire formată dintr-o bucată de lemn arcuită şi ridicată ca vârful unei patine îngăduia săniei să despice zăpada fără să se afunde. Şase câini înhămaţi doi câte doi serveau de motor fiecărei sănii, motor inteligent şi rapid care, sub biciul lung al conducătorului, putea străbate până la 15 mile pe oră.

Îmbrăcămintea călătorilor se compunea din haine de piele de ren, căptuşite cu blană. Toţi purtau flanele de lână ca să-i ferească de neaşteptatele schimbări de temperatură care sunt atât de frecvente la această latitudine. Fiecare ofiţer sau soldat, femeie sau bărbat era încălţat cu cizme din piele de focă cusute cu fibre nervoase, încălţăminte pe care indigenii o lucrează cu o pricepere neîntrecută. Aceste cizme sunt absolut impermeabile şi nu stingheresc mersul, fiind foarte suple. Li se pot adapta tălpici din lemn de pin, lungi de trei, patru picioare, care suportă greutatea omului pe zăpadă şi-i permit să se deplaseze cu mare viteză, aşa cum alunecă patinatorii pe gheaţă. Căciuli de blană şi centuri din piele de căprioară completau echipamentul.

În materie de arme, locotenentul Hobson lua cu el muniţii în cantitate suficientă: puşca reglementară dată de Companie, pistoale şi câteva săbii; ca unelte: topoare, ferăstraie, tesle şi altele necesare dulgheritului; ca ustensile – tot ce era nevoie pentru buna funcţionare a unei factorii în condiţiile de acolo: o sobă, o maşină de gătit de fontă, două pompe de aer destinate ventilaţiei, o halkett-boat – barcă de cauciuc pe care o umfli în momentul când vrei să te foloseşti de ea.

Cât despre hrană, puteai să te bizui pe vânătorii din detaşament. Câţiva din aceşti soldaţi erau gonaci pricepuţi,

iar reni sunt destui în regiunile polare. Triburi întregi de indieni şi eschimoşi, lipsiţi de pâine sau de orice alt aliment, se hrăneau numai cu acest vânat care se găseşte în mari cantităţi şi e foarte gustos. Totuşi, punând la socoteală întârzierile şi greutăţile de tot soiul care survin întotdeauna, trebuia luată şi o anumită cantitate de alimente. Aceasta se compunea din carne de bizon, de elan, de căprioară, strânse în urma numeroaselor vânători organizate la sudul lacului, carne sărată de vită care rezistă multă vreme, felurite preparate indiene în care carnea, tăiată şi redusă la un fel de tocătură măruntă, îşi conservă toate elementele nutritive într-un volum foarte mic. Astfel pulverizată, carnea nu mai e nevoie să fie gătită şi devine în această formă un aliment foarte hrănitor.

În materie de băuturi, locotenentul Hobson luă mai multe butoaie de rachiu şi de whisky, decis dealtfel să economisească pe cât posibil alcoolul, care este dăunător sănătăţii la latitudinile înalte. Dar, în schimb, Compania pusese la dispoziţia expediţiei, odată cu o mică farmacie portativă, sucuri de lămâie, lămâi şi alte produse naturale indispensabile pentru prevenirea şi combaterea scorbutului, boală atât de gravă pe aceste meleaguri. Toţi oamenii, dealtfel, fuseseră aleşi cu grijă, nici prea graşi, nici prea slabi, obişnuiţi de ani de zile cu clima aspră, pentru a putea suporta mai uşor greutatea unei expediţii spre Oceanul polar. În plus, erau veseli din fire, curajoşi, întreprinzători şi acceptaseră de bunăvoie această misiune. Li se dădea un salariu dublu pe toată durata şederii la capătul continentului american, dacă reuşeau să se stabilească dincolo de paralela şaptezeci.

O sanie specială, ceva mai confortabilă, i se dăduse doamnei Paulina Barnett şi credincioasei ei Madge. Această femeie curajoasă nu voia să fie tratată altfel decât tovarăşii săi de drum, dar ea trebui să cedeze la insistenţele căpitanului, care nu era în fond decât interpretul dorinţelor

Companiei. Doamna Paulina Barnett fu nevoită deci să se resemneze.

Cât despre astronomul Thomas Black, vehiculul care-l adusese la fortul Reliance trebuia să-l conducă până la ţinta sa, împreună cu micul său bagaj de savant. Instrumentele astronomice, puţine la număr – o lunetă pentru cercetările selenografice, un sextant pentru stabilirea latitudinii, un cronometru pentru fixarea longitudinii – câteva hărţi, câteva cărţi, toate împreună încăpeau fără dificultate în sanie şi Thomas Black n-avea a se teme că atelajul cu câini se va poticni pe drum.

Nu fusese uitată nici mâncarea pentru animale. Era de hrănit un număr de 72 de câini, o adevărată haită de care vânătorii detaşamentului trebuiau să se ocupe în mod special. Inteligenţi-şi viguroşi, ei fuseseră cumpăraţi de la indienii Chippewa, care se pricep să-i crească în acest scop.

Organizarea micului grup fu dusă iute la bun sfârşit. Locotenentul Jasper Hobson se dărui muncii cu un zel demn de toată lauda. Mândru de această misiune, pasionat de opera sa, nu voia să lase la o parte nimica pentru a nu compromite succesul expediţiei. Caporalul Joliffe se afla mereu în treabă, fără să facă însă mare lucru; dar prezenţa nevestei sale era şi avea să fie foarte utilă. Doamna Paulina Barnett se împrietenise cu doamna Joliffe, o canadiană vioaie şi inteligentă, blondă, cu ochii mari şi blânzi.

Se înţelege de la sine că nici căpitanul Craventy nu se dădu în lături de la nimic pentru a asigura reuşita expediţiei.

Din instrucţiunile primite de la agenţii superiori ai Companiei, reieşea importanţa pe care ei o atribuiau acestei expediţii şi creării unei noi factorii dincolo de paralela 70. Se poate deci afirma că se făcu tot ce era omeneşte posibil pentru atingerea acestui scop. Dar natura nu va isca oare piedici de netrecut în drumul curajosului locotenent? Acest lucru nu putea să-l prevadă nimeni!

Capitolul V. De la fortul Reliance la fortul Entreprise.

Sosiră primele zile frumoase. Verdele colinelor începea să se ivească sub stratul de zăpadă, aproape topit în unele locuri. Câteva zburătoare – lebede, cocoşi de munte, vulturi pleşuvi şi alte păsări migratoare venind din sud – străbăteau aerul ceva mai cald. Mugurii se umflau pe ramurile din vârful plopilor, mestecenilor şi sălciilor. Băltoacele mari, formate ici şi colo de topirea zăpezilor, atrăgeau raţele cu capul roşu, ale căror soiuri sunt atât de variate în America septentrională. Gariile, pufinii, „eider-duck”-urile plecau spre nord să caute ţinuturi mai reci. Şoarecii de pădure, mici cât o alună, îndrăzneau să iasă din găurile lor şi lăsau pe sol urme capricioase cu cozile lor scurte şi ascuţite. Era îmbătător să sorbi razele soarelui pe care primăvara le făcea atât de înviorătoare! Natura se deştepta din somnul ei cel lung, după nesfârşita noapte a iernii, şi, trezindu-se, surâdea. Efectul acestei renaşteri se face mult mai simţit în mijlocul regiunilor polare decât în orice altă parte a globului.

Cu toate acestea, dezgheţul nu era complet. Termometrul Fahrenheit arăta 41° (5°C), dar temperatura scăzută a nopţilor menţinea pe întinsul câmpiei un strat solid de zăpadă – situaţie favorabilă, dealtfel, pentru alunecatul săniilor şi de pe urma căreia Jasper Hobson voia să profite înainte de dezgheţul total.

Gheaţa lacului nu crăpase încă. Vânătorii erau norocoşi în incursiunile pe care le făceau de o lună pe vastele şi netedele câmpuri unde începea să se ivească vânatul. Doamna Paulina Barnett nu înceta să admire uimitoarea îndemânare cu care aceştia se serveau de tălpicile lor. Înarmaţi cu aceşti „conduri pentru zăpadă”, viteza lor ar fi egalat-o pe cea a unui cal în galop. Urmând sfatul căpitanului Craventy, călătoarea făcea exerciţii pentru a putea păşi cu asemenea încălţări şi în scurt timp învăţă să alunece cu agilitate pe întinderea de nea.

De câteva zile, indienii veneau în grupuri la fort, pentru a schimba ce vânaseră iarna, pe obiecte manufacturate.

Sezonul nu fusese prea bun. Nu aduceau multe blănuri; cele de jder şi de vizon erau destul de numeroase, dar pielicelele de castor, lutru, râs, hermină şi vulpe erau puţine. Bine făcea deci Compania că se străduia să exploateze mai la nord noi teritorii, care scăpaseră până acum lăcomiei oamenilor.

La 16 aprilie, dimineaţa, locotenentul Jasper Hobson şi detaşamentul său erau gata de plecare. Itinerarul a putut fi dinainte stabilit pe porţiunea cunoscută a regiunii, care se întinde între lacul Esclave şi lacul Grand-Ours, situat dincolo de Cercul Polar. Jasper Hobson trebuia să ajungă la fortul Confidence, care se găsea la extremitatea septentrională a acestui lac. O oprire cât se poate de indicată pentru reaprovizionarea detaşamentului era fortul Entreprise, aflat la două sute de mile spre nord-vest, pe ţărmul micului lac Snure. Parcurgând 15 mile pe zi, Jasper Hobson socotea să facă această haltă în primele zile ale lunii mai.

După ce pleca de acolo, detaşamentul trebuia să ajungă pe drumul cel mai scurt la litoralul american şi să se îndrepte apoi spre capul Bathurst. Se înţeleseseră ca, după un an, căpitanul Craventy să trimită un convoi de merinde la capul Bathurst şi ca locotenentul să detaşeze câţiva oameni care să întâmpine convoiul, pentru a-l călăuzi spre locul unde va fi stabilit noul fort. În acest fel, viitorul factoriei era ferit de orice neplăceri, iar locotenentul cu însoţitorii săi, aceşti exilaţi de bunăvoie, vor putea ţine cât de cât legătura cu semenii lor.

Încă de dimineaţă, la 16 aprilie, săniile cu atelajele lor se aflau în faţa porţii fortului şi-şi aşteptau călătorii. Căpitanul Craventy întruni oamenii care compuneau detaşamentul şi le adresă câteva cuvinte pline de căldură. Înainte de toate, el le recomandă să fie strâns uniţi în mijlocul pericolelor pe care erau chemaţi să le înfrunte. Supunerea faţă de şefi era o condiţie indispensabilă pentru succesul acestei operaţiuni – operă de abnegaţie şi devotament. Cuvântarea căpitanului

fu primită cu urale. Apoi îşi luară cu toţii repede rămas bun şi fiecare se aşeză în sania care-i fusese repartizată. Jasper Hobson şi sergentul Long erau în frunte. Doamna Paulina Barnett şi Madge îi urmau. Madge mânuia cu uşurinţă lungul bici eschimos, terminat cu un şfichi dintr-o fibră nervoasă întărită. Thomas Black şi unul din soldaţi, canadianul Petersen, formau al treilea echipaj al caravanei. Săniile următoare erau ocupate de soldaţi şi de celelalte femei. Caporalul Joliffe şi doamna Joliffe încheiau coloana. Conform ordinelor lui Jasper Hobson, fiecare conducător trebuia să păstreze pe cât posibil locul de la plecare şi să ţină distanţa, ca să nu se işte nici o învălmăşeală. Într-adevăr, ciocnirea acestor sănii în plină viteză putea să provoace un accident grav. Părăsind fortul Reliance, Jasper Hobson o luă spre nord-vest. Trebui mai întâi să treacă un râu lat care unea lacul Esclave cu lacul Wolmsley. Dar această apă, încă îngheţată, nu se deosebea de imensa câmpie albă. Un covor uniform de zăpadă acoperea întreaga regiune şi săniile, trase de atelajele lor rapide, zburau pe stratul de gheaţă.

Timpul era frumos, dar încă rece. Soarele suia uşor pe orizont şi desena pe cer o curbă foarte alungită. Razele sale, răsfrânte strălucitor de zăpadă, dădeau mai mult lumină decât căldură. Din fericire, nu era nici un pic de vânt, iar calmul atmosferic făcea frigul mai suportabil. Cu toate acestea, din cauza vitezei săniilor, aerul biciuia feţele însoţitorilor locotenentului Hobson, care nu erau obişnuiţi cu asprimea climei polare.

— Merge bine, îi spuse Jasper Hobson sergentului, care stătea nemişcat lângă el, ca în poziţie de drepţi, călătoria începe mulţumitor. Cerul este senin, temperatura bună, atelajele noastre aleargă ca un tren accelerat şi dacă vremea va continua să fie frumoasă, nu vom avea piedici în cale. Ce părere ai, sergent Long?

— Sunt de aceeaşi părere cu dumneavoastră, locotenente Jasper. Răspunse sergentul, care nu putea gândi altfel

decât şeful său.

— Eşti tot aşa de hotărât ca şi mine să împingem cât mai departe posibil cercetarea noastră spre nord?

— Va fi destul să daţi comanda, domnule locotenent, şi eu o voi executa.

— Ştiu, sergent, răspunse Jasper Hobson, ştiu că e suficient să ţi se dea un ordin, pentru ca el să fie executat. Ar fi bine ca oamenii noştri să înţeleagă ca dumneata importanţa misiunii noastre şi să se devoteze cu trup şi suflet intereselor Companiei! Ah, sergent Long, sunt sigur că dacă ţi-aş da un ordin imposibil…

— Nu există ordine imposibile, domnule locotenent.

— Ce spui? Şi dacă ţi-aş ordona să mergi la Polul Nord?

— M-aş duce, domnule locotenent.

— Şi să te întorci! Adăugă surâzând Jasper Hobson.

— M-aş întoarce, răspunse liniştit sergentul Long. În timpul acestei discuţii dintre locotenentul Hobson cu sergentul său, doamna Paulina Barnett şi Madge schimbau şi ele câteva cuvinte, de câte ori un urcuş mai abrupt încetinea puţin mersul săniei. Cele două vajnice femei, cu capul bine acoperit de glugile lor de lutru şi aproape îngropate într-o blană groasă de urs polar, priveau natura aspră şi siluetele înalte şi albe ale gheţarilor care se profilau la orizont. Detaşamentul trecuse de colinele care accidentau malul septentrional al lacului Esclave şi ale căror culmi erau încoronate de scheletele strâmbe ale arborilor desfrunziţi. Câmpia nesfârşită se-ntindea cât vedeai cu ochii, cu totul uniformă. Câteva păsări însufleţeau vasta singurătate cu zborul şi strigătele lor. Printre ele se vedeau cârduri de lebede care emigrau spre nord. Penele lor se confundau cu albul zăpezilor. Nu le puteai deosebi decât dacă se proiectau pe cerul cenuşiu. Când coborau pe sol, parcă se contopeau cu el şi ochiul cel mai ager n-ar fi putut să le desluşească.

— Ce ţinut ciudat! Zise doamna Paulina Barnett. Ce diferenţă între regiunile polare şi plaiurile noastre înverzite

din Australia! Îţi aminteşti, buna mea Madge, când căldura ne toropea pe malurile golfului Carpentaria, îţi aminteşti de cerul acela necruţător, fără pic de nor, fără o scamă de ceaţă?

— Fata mea, răspunse Madge, nu am ca tine darul amintirilor. Tu-ţi păstrezi impresiile, pe când eu le uit.

— Cum, Madge, exclamă doamna Paulina Barnett, ai uitat căldurile tropicale din India şi Australia? Nu ţi-a rămas nimic în minte din chinurile noastre, când apa ne lipsea în pustiu, când razele de soare ne frigeau până la oase, când nici noaptea nu aducea un răgaz suferinţelor noastre?

— Nu, Paulina, nu, răspunse Madge, înfăşurându-se strâns în blănurile ei, nu, nu-mi amintesc! Şi cum aş putea să-mi aduc aminte de suferinţele de care vorbeşti, de căldură, de chinurile setei, în momentul ăsta, mai ales, când gheţurile ne înconjoară din toate părţile şi când e suficient să scot mâna afară ca să strâng imediat un pumn plin de zăpadă? Tu îmi vorbeşti de căldură când noi îngheţăm sub blana de urs care ne acoperă! Îţi aminteşti de razele fierbinţi ale soarelui, când acest soare de aprilie nu poate nici măcar să topească ţurţurii din colţul buzelor noastre! Nu, fata mea, nu-mi spune că există arşiţă în altă parte, nu-mi repeta că m-am plâns cândva că mi-a fost prea cald, fiindcă nu te-aş crede!

Doamna Paulina Barnett nu se putu împiedica să nu surâdă.

— Dar, adăugă ea, ţi-e chiar aşa de frig, buna mea Madge?

— Da, fata mea, mi-e frig, dar această temperatură nu-mi displace. Din contră. O astfel de climă trebuie să fie foarte sănătoasă şi sunt sigură că mă voi simţi foarte bine în acest colţ al Americii! E într-adevăr un ţinut frumos!

— Da, Madge, un ţinut admirabil, şi încă n-am văzut până acum nimic din minunăţiile peisajului. Dar aşteaptă să facem călătoria până la ţărmul mării polare, lasă iarna să vină cu gheţurile ei gigantice, cu mantia ei de nea, cu vijeliile polare, cu aurorele boreale, cu splendidele ei

constelaţii, cu lunga ei noapte de şase luni şi abia atunci vei înţelege că natura este, pretutindeni, mereu nouă.

Astfel vorbea doamna Paulina Barnett, lăsându-se purtată pe aripile bogatei sale imaginaţii. În aceste ţinuturi pierdute, cu o climă necruţătoare, nu voia să vadă decât desfăşurarea celor mai frumoase fenomene ale naturii. Instinctele ei de călătoare erau mai puternice decât însăşi raţiunea. Pe meleagurile polare ea nu vedea decât poezia emoţionantă, legendele depănate de vestitele saga şi pe care barzii le-au cântat încă din timpul lui Ossian5. Dar Madge, mai realistă, nu ignora nici pericolele unei expediţii spre ţinuturile arctice, nici suferinţele unei ierni petrecute la mai puţin de 30° de Polul arctic.

Într-adevăr, oameni mult mai viguroşi pieriseră din cauza oboselii, a lipsurilor, a torturilor morale şi fizice, în această climă aspră. Fără îndoială că misiunea locotenentului Jasper Hobson nu trebuia să-l ducă până la latitudinile cele mai înalte ale globului. Nu era vorba să ajungă la Pol şi să meargă pe urmele lui Parry, Ross, Mac Clure, Kane şi Morton. Dar după ce treci de Cercul Polar, încercările sunt aproape la fel peste tot şi nu devin mai grele direct proporţional cu creşterea latitudinii. Jasper Hobson nu intenţiona să ajungă mai departe de paralela 70! Fie. Dar nu trebuie să uităm că Franklin şi nefericiţii săi tovarăşi au murit de foame şi frig, când nici măcar nu depăşiseră 68° latitudine septentrională!

În sania în care se găseau domnul şi doamna Joliffe se vorbea despre cu totul alte lucruri. Caporalul băuse poate mai mult la petrecerea de rămas bun, căci, în mod excepţional, o contrazicea pe micuţa lui nevastă. Da, îi ţinea piept, ceea ce nu se întâmpla decât în împrejurări cu totul neobişnuite.

5 Poet legendar irlandez (sec. III).

— Nu, doamnă Joliffe, nu! Să nu-ţi fie teamă de nimic. O sanie nu este mai greu de condus decât o trăsurică trasă de

ponei şi naiba să mă ia dacă nu sunt în stare să mân un atelaj de câini!

— Nu mă-ndoiesc de priceperea ta, răspunse doamna Joliffe. Te rog însă să-ţi mai domoleşti mişcările. Ai şi ajuns în fruntea caravanei şi-l aud pe locotenentul Hobson care-ţi strigă să-ţi reiei locul în spate.

— Lasă-l să strige, doamnă Joliffe, lasă-l să strige! Şi caporalul, fluturând din nou biciul deasupra atelajului, mări mai mult viteza săniei.

— Fii atent, Joliffe, repetă micuţa-i nevastă. Nu mâna prea repede! Suntem la coborâş!

— Coborâş! Răspunse caporalul. Asta numeşti tu coborâş, doamnă Joliffe? Dimpotrivă, eu văd că urcăm!

— Îţi repet că mergem la vale.

— Eu susţin că urcăm! Uite cum trag câinii!

Orice ar fi spus încăpăţânatul, câinii nu trăgeau defel. Înclinarea solului era, din contră, foarte accentuată. Sania cobora cu o rapiditate extraordinară şi se găsea cu mult înaintea detaşamentului. Domnul şi doamna Joliffe erau hurducaţi în fiecare moment. Izbiturile provocate de inegalităţile stratului de zăpadă deveneau mai dese. Cei doi soţi, aruncaţi când la dreapta, când la stânga, se loveau unul de altul şi erau scuturaţi tot timpul, îngrozitor. Dar caporalul nu voia să ţină seama de nimic, nici de recomandările soţiei sale şi nici de strigătele locotenentului Hobson. Acesta, înţelegând primejdia unei curse atât de nebuneşti, mâna mai repede propriul său atelaj pentru a-i ajunge pe nesăbuiţi, şi toată caravana îl urma.

Dar caporalul îi dădea înainte cu o iuţeală din ce în ce mai mare. Viteza săniei îl îmbăta! Gesticula, ţipa şi mânuia biciul lung, cum ar fi făcut-o un sportsman desăvârşit.

— Grozav instrument biciul, exclamă el, iar eschimoşii îl folosesc cu o dibăcie neîntrecută!

— Dar tu nu eşti eschimos! Strigă doamna Joliffe, încercând în zadar să oprească braţul imprudentului conducător.

— Am auzit, spuse caporalul, am auzit că eschimoşii pot să atingă cu biciul orice câine din atelaj, acolo unde vor. Ei pot chiar, cu ajutorul şfichiului, să le smulgă vârful urechii, când cred că e nevoie. Voi încerca şi eu…

— Nu încerca, Joliffe, nu încerca! Strigă femeia, speriată la culme.

— Nu-ţi fie teamă de nimic, doamnă Joliffe, nu-ţi fie teamă! Mă pricep! Uite că al cincilea câine din dreapta îşi face de cap! Îi voi da o lecţie!

Dar caporalul nu era încă, fără-ndoială, destul de „eschimos” nici destul de obişnuit cu mânuirea biciului al cărui şfichi lung depăşeşte cu patru picioare partea dinainte a atelajului, căci biciul se învârti şuierând şi când se-ntoarse, după o lovitură greşită, se înfăşură în jurul gâtului meşterului Joliffe însuşi; căciula îi zbură de pe cap. Fără îndoială că, dacă nu era această căciulă, caporalul şi-ar fi smuls propria-i ureche.

În acest moment, câinii o luară pieziş, sania se clătină şi se răsturnă în zăpadă. Din fericire, stratul era gros şi cei doi soţi nu avură nimic de suferit. Dar ce ruşine pentru caporal! Şi ce privire îi aruncă nevasta lui! Şi ce mustrări îi făcu locotenentul Hobson!

Sania fu îndreptată, dar se luă hotărârea ca de-acum înainte hăţurile vehiculului, ca şi cele ale menajului, să le ţină de drept doamna Joliffe. Caporalul, foarte plouat, trebui să se resemneze şi detaşamentul, după această scurtă oprire, porni iar la drum.

În timpul celor 15 zile care urmară, nu se produse nici un incident.

Timpul era favorabil, temperatura suportabilă şi la 1 mai detaşamentul ajunse la fortul Entreprise.

Capitolul VI. Un duel între wapiti.

Expediţia parcursese o distanţă de 200 de mile de când plecase de la fortul Reliance. Călătorii, favorizaţi de lungi amurguri, alergând zi şi noapte cu săniile lor, erau morţi de

oboseală când ajunseră pe malurile lacului Snure, lângă care se ridica fortul Entreprise.

Acest fort, înfiinţat de Compania Golfului Hudson abia de câţiva ani, nu era în realitate decât un post de aprovizionare de mică importanţă. Servea de fapt drept popas detaşamentelor care însoţeau convoaiele cu blănuri venite de la lacul Grand-Ours, situat la aproximativ 300 de mile spre nord-vest. Vreo doisprezece soldaţi formau garda. Fortul se compunea numai dintr-o casă de lemn, cu o curte înconjurată de un gard. Dar, oricât de puţin confortabilă ar fi fost această locuinţă, însoţitorii locotenentului Hobson îşi găsiră cu plăcere adăpost în ea şi timp de două zile se odihniră după primele oboseli ale călătoriei.

Primăvara polară începuse să-şi facă simţită în aceste ţinuturi firava sa influenţă. Troienele de zăpadă se topeau treptat, şi nopţile nu mai erau atât de reci pentru a o îngheţa din nou. Câteva smocuri de muşchi, câteva graminee răsăreau ici-colo şi nişte flori mici, aproape fără culoare, îşi arătau corola umedă printre pietre. Aceste manifestări ale naturii, pe jumătate trezită după lunga noapte de iarnă, bucurau ochii istoviţi de albul zăpezilor, şi rarele specimene ale florei arctice păreau încântătoare.

Doamna Paulina Barnett şi Jasper Hobson se folosiră de răgazul lor pentru a vizita malurile micului lac. Amândoi aveau simţul naturii şi o admirau cu entuziasm. Mergeau deci împreună printre gheţurile prăvălite, pe lângă cascadele care se formau brusc sub acţiunea razelor solare. Suprafaţa lacului Snure era încă solidă. Nici o crăpătură nu anunţa un apropiat dezgheţ. Câteva iceberg-uri în curs de topire, presărate pe suprafaţa lacului, luau forme pitoreşti care aveau efecte stranii, mai ales când lumina, irizată de crestele lor, îşi schimba culorile. S-ar fi zis că sunt părţi dintr-un curcubeu frânt de o mână puternică şi care se încrucişau pe sol.

— Spectacolul este într-adevăr minunat, domnule Hobson! Zise doamna Paulina Barnett. Efectele acestea luminoase se

modifică la infinit, după locul în care ne aflăm. Nu vi se pare şi dumneavoastră că suntem aplecaţi asupra deschizăturii unui imens caleidoscop? Dar poate că sunteţi blazat în faţa acestei privelişti atât de noi pentru mine.

— Nu, doamnă, răspunse locotenentul. Cu toate că sunt născut pe acest continent şi mi-am petrecut aici copilăria şi tinereţea, nu mă satur niciodată să privesc aceste frumuseţi sublime. Dar dacă entuziasmul dumneavoastră este atât de mare când soarele îşi răspândeşte lumina peste acest ţinut, adică acum când astrul zilei i-a schimbat aspectul, ce se va întâmpla când vă va fi dat să priviţi aceste teritorii în timpul marilor geruri ale iernii? Vă voi mărturisi, doamnă, că soarele, care este atât de preţios pentru regiunile temperate, cred că strică puţin înfăţişarea continentului meu arctic!

— Poate, domnule Hobson, răspunse doamna Paulina Barnett, surâzând la această părere a locotenentului. Eu zic că soarele este totuşi un excelent tovarăş de drum şi că nu trebuie să ne plângem de căldura pe care ne-o dăruieşte, nici chiar în regiunile polare.

— Ah, doamnă, răspunse Jasper Hobson, eu sunt dintre cei care socotesc că e mai bine să vizitezi Rusia iarna şi Sahara în timpul verii. Atunci vezi aceste ţări sub aspectul care le caracterizează. Nu! Soarele este un astru pentru zonele înalte şi pentru ţările calde. La 30° de Pol, el nu se mai află la locul potrivit. Cerul acestui ţinut este cerul curat şi rece al iernii, cer plin de stele pe care-l aprinde câteodată strălucirea aurorei boreale. Aici este ţara nopţii, nu a zilei, şi această lungă noapte a Polului vă rezervă tot felul de încântări şi privelişti minunate.

— Domnule Hobson, zise doamna Paulina Barnett, aţi vizitat vreodată zonele temperate ale Europei şi Americii?

— Da, doamnă, şi le-am admirat după cum merită. Dar am revenit totdeauna pe plaiurile natale cu o pasiune mai arzătoare şi cu un entuziasm înnoit. Sunt omul frigului şi, într-adevăr, n-am nici un merit că-l înfrunt. El nu are nici un

efect asupra mea şi, la fel ca eschimoşii, pot să trăiesc luni întregi într-o casă de zăpadă.

— Domnule Hobson, răspunse doamna Paulina Barnett, felul dumneavoastră de a vorbi despre acest temut inamic îţi încălzeşte sufletul! Sper să pot să mă arăt demnă de dumneavoastră, şi oricât de departe aţi merge ca să înfruntaţi gerul de la Pol, îl vom înfrunta împreună.

— Bine, doamnă, bine, şi ar fi de dorit ca toţi cei ce mă urmează, soldaţi şi femei, să se arate tot atât de hotărâţi ca şi dumneavoastră. Atunci am putea ajunge departe!

— Dar n-aveţi a vă plânge de felul cum a început expediţia, îi spuse călătoarea. Până acum, nici un accident! Un timp favorabil pentru mersul săniilor. O temperatură suportabilă! Totul s-a desfăşurat după cum ne-am dorit.

— Fără îndoială, doamnă, răspunse locotenentul, dar tocmai acest soare, pe care-l admiraţi atât, va înmulţi greutăţile şi obstacolele din calea noastră.

— Ce vreţi să spuneţi, domnule Hobson?

— Vreau să spun că razele lui vor schimba curând aspectul şi natura ţinutului, zăpada topită nu va mai prezenta o suprafaţă netedă pentru alunecarea săniilor, solul va deveni din nou inegal şi dur, câinii noştri obosiţi nu ne vor mai duce iute ca săgeata, fluviile şi lacurile îşi vor relua starea lichidă şi va trebui să le înconjurăm sau să le trecem prin vad. Toate aceste schimbări, doamnă, datorită influenţei solare, vor însemna întârzieri, oboseli, primejdii dintre care cele mai mici sunt zăpezile sfărâmicioase care alunecă sub picioare sau avalanşele care se prăvălesc de pe înălţimile munţilor de gheaţă! Da, iată ce veţi avea de pe urma soarelui, care în fiecare zi se ridică din ce în ce mai sus de orizont! Ţineţi bine minte acest lucru, doamnă! Dintre cele patru elemente ale cosmogoniei antice, unul singur ne este util, necesar şi indispensabil aici – aerul. Iar celelalte trei – pământul, focul şi apa – n-ar trebui să existe pentru noi! Sunt contrarii naturii regiunilor polare!

Locotenentul exagera, desigur. Doamna Paulina Barnett ar fi putut uşor combate aceste opinii, dar nu-i displăcea să-l audă pe Jasper Hobson vorbind atât de pătimaş. Locotenentul iubea nemăsurat ţinutul spre care o duceau meandrele vieţii ei de călătoare în acest moment, şi asta era o garanţie că el nu va da înapoi înaintea nici unui obstacol.

Şi cu toate acestea, Jasper Hobson avea dreptate când învinovăţea soarele de greutăţile ce vor surveni mai târziu. Lucrul se văzu curând, când, după trei zile, la 4 mai, detaşamentul îşi reluă drumul. Termometrul, chiar şi în orele cele mai friguroase din timpul nopţii, se menţinea la peste 32° Fahrenheit6. Vastele ţinuturi începeau să se dezgheţe complet. Mantia albă se prefăcea în apă. Asperităţile solului, alcătuit din roci de formaţie primitivă, se simţeau datorită hurducăturilor din ce în ce mai numeroase care zdruncinau săniile şi prin urmare şi pe călători. Câinii, din cauza greutăţii cu care trăgeau sania, erau forţaţi să meargă încet. Fără mare primejdie, i se puteau încredinţa acum hăţurile imprudentului caporal Joliffe. Nici strigătele şi nici loviturile de bici n-ar fi făcut atelajele istovite să capete o viteză mai mare.

De aceea se întâmpla, din când în când, ca oamenii, pentru a reduce din greutatea purtată de câini, să meargă o parte din drum pe jos. Acest mod de locomoţie convenea, dealtfel, vânătorilor detaşamentului, pe măsură ce se înainta spre teritoriile mai bogate în vânat. Doamna Paulina Barnett şi credincioasa sa Madge îi urmăreau cu mare interes pe aceşti vânători. Thomas Black, din contra, arăta un dezinteres total faţă de orice exerciţii cinegetice. Doar nu venise în aceste ţinuturi depărtate în scopul de a vâna vizonul sau hermina, ci numai pentru a cerceta Luna în acel moment precis, când va acoperi cu discul său discul soarelui. Prin urmare, când astrul nopţilor apărea deasupra orizontului, nerăbdătorul astronom îl mânca din ochi. Ceea ce-l făcu pe locotenent să spună:

6 Această cifră a termometrului Fahrenheit corespunde lui zero la termometrul lui Celsius (Nota ed. Franceze).

— Hei, domnule Black! Dacă prin absurd Luna n-ar veni la întâlnirea din 18 iulie 1860, acest lucru ar fi foarte neplăcut pentru dumneata!

— Domnule Hobson, răspunse grav astronomul, dacă Luna-şi va permite o asemenea încălcare a bunei-cuviinţe, o voi da în judecată.

Principalii vânători ai detaşamentului erau soldaţii Marbre şi Sabine, mari meşteri în această meserie. Căpătaseră o dibăcie fără pereche şi nici cei mai îndemânatici indieni nu i-ar fi putut întrece în agerimea ochiului şi iscusinţa mâinii. Puneau capcane şi vânau cu puşca; cunoşteau toate uneltele cu care poţi prinde jderii, vidrele, vulpile, urşii etc. Nici o viclenie nu le era străină. Marbre şi Sabine erau oameni pricepuţi şi inteligenţi, şi căpitanul Craventy făcuse bine când îi trecuse în detaşamentul locotenentului Hobson.

Dar în timpul cât mergea micul grup, nici Marbre, nici Sabine n-aveau răgaz să pună capcane. Nu puteau să se îndepărteze decât o oră sau două, cel mult, şi trebuiau să se mulţumească numai cu vânatul care le venea în bătaia puştii. Fură foarte fericiţi când putură răpune pe unul din acei mari rumegători ai faunei americane, care se întâlnesc extrem de rar la o latitudine atât de ridicată.

Într-o zi, în dimineaţa de 15 mai, cei doi vânători, locotenentul Hobson şi doamna Paulina Barnett se depărtară cu câteva mile spre est de drumul caravanei. Marbre şi Sabine obţinuseră de la locotenentul lor permisiunea de a merge pe nişte urme proaspete pe care le descoperiseră, şi nu numai că Jasper Hobson le dăduse voie, dar vru să-i însoţească şi el împreună cu doamna Paulina Barnett.

Aceste urme arătau, fără doar şi poate, că pe acolo trecuseră de curând vreo şase cerbi mari. Nu încăpea nici o îndoială. Marbre şi Sabine susţineau categoric acest lucru

şi la nevoie puteau numi şi specia din care făceau parte rumegătoarele.

— Prezenţa unor astfel de animale în această regiune pare să vă surprindă, domnule Hobson? Întrebă doamna Paulina Barnett pe locotenent.

— Într-adevăr, doamnă, răspunse Jasper Hobson, rar se întâlnesc asemenea specii dincolo de 57° latitudine. Când le vânăm, asta se întâmplă la sud de lacul Esclave, acolo unde se găsesc mlădiţe de salcie şi plop, precum şi un soi de trandafiri sălbatici care le place foarte mult cerbilor.

— Trebuie atunci să admitem că aceste rumegătoare, ca şi animalele cu blană, hărţuite de vânători, se refugiază acum în regiuni mai liniştite.

— Nu văd altă explicaţie a prezenţei lor în dreptul paralelei 75, răspunse locotenentul, în cazul când cei doi oameni ai noştri nu s-au înşelat asupra naturii şi originii urmelor.

— Nu, domnule locotenent, răspunse Sabine, nu! Marbre şi cu mine nu ne-am înşelat. Aceste urme de pe sol sunt ale unor cerbi pe care noi vânătorii îi numim cerbi roşii şi al căror nume indigen este „wapiti”.

— Şi eu sunt sigur, adăugă Marbre. Nişte vechi vânători ca noi nu se pot înşela. Dealtfel, domnule locotenent, n-auziţi cumva nişte şuierături curioase?

Jasper Hobson şi însoţitorii săi ajunseseră în acest moment la poalele unei mici coline ale cărei pante lipsite de zăpadă se puteau urca uşor. Se grăbiră s-o facă în timp ce şuierăturile semnalate de Marbre se auzeau ceva mai tare. Strigăte asemănătoare cu zbieretele măgarilor se amestecau câteodată cu fluierăturile şi dovedeau că cei doi vânători nu se înşelaseră.

Jasper Hobson, doamna Barnett, Marbre şi Sabine, ajunşi în vârful colinei, priviră spre câmpia ce se întindea spre est. Solul accidentat mai era alb din loc în loc, dar de multe ori verdele deschis contrasta cu peticele imaculate de zăpadă. Ici-colo se-nălţau câţiva arbuşti strâmbi şi desfrunziţi.

În zare se desluşeau mari iceberg-uri, care se profilau pe fondul cenuşiu al cerului.

— Wapiti, wapiti, iată-i! Exclamară în acelaşi timp Sabine şi Marbre, arătând cam la un sfert de milă spre est un grup compact de animale uşor de recunoscut.

— Dar ce fac acolo? Întrebă doamna Paulina Barnett.

— Se bat, doamnă, răspunse Jasper Hobson. Aşa se comportă când soarele le-nfierbântă sângele! Încă un efect nefericit al astrului strălucitor.

De la distanţa la care se găseau, Jasper Hobson, doamna Paulina Barnett şi vânătorii putură desluşi uşor grupul de wapiti. Erau exemplare superbe ale speciei de cerbi care este cunoscută sub diverse denumiri: cerbi cu coarne rotunjite, cerbi americani, elani cenuşii şi elani roşii. Aceste animale elegante aveau picioare subţiri. Erau cafenii cu pete roşietice, a căror culoare devenea mai vie în timpul sezonului cald. După coarnele lor albe şi rămuroase recunoşteai masculii sălbatici, căci femelele nu posedă această podoabă. Wapiti erau altădată răspândiţi în toate regiunile Americii septentrionale şi se găseau în mare număr în statele Uniunii. Dar după desţelenirea pământului în mai toate ţinuturile, pădurile dispărând sub topoarele pionierilor, wapiti fuseseră nevoiţi să se refugieze în colţurile nelocuite ale Canadei. Dar şi aici îşi pierdură curând liniştea şi trebuiră să se adăpostească în împrejurimile golfului Hudson. Wapiti este de fapt mai mult un animal al ţinuturilor reci; dar, aşa cum spusese locotenentul, el nu se găseşte în mod obişnuit mai jos de paralela 57. Deci aceştia nu ajunseseră aici decât pentru a fugi de triburile Chippewa, care pustiau coasta vânându-i până la stârpire, şi a dibui un loc neumblat, care nu lipseşte niciodată într-un pustiu.

Între timp wapiti se băteau mai departe cu îndârjire. Animalele nu-i văzuseră pe vânători a căror intervenţie n-ar fi întrerupt, probabil, lupta. Marbre şi Sabine, care ştiau

bine cu ce luptători orbiţi de furie aveau de-a face, puteau deci să se apropie liniştiţi şi să tragă în ei când voiau.

Locotenentul Hobson îi îndemnă s-o facă.

— Vă rog să mă scuzaţi, domnule locotenent, răspunse Marbre. Să nu risipim pulberea şi gloanţele. Aceste animale se omoară între ele şi vom avea oricând timp să-i ridicăm pe cei învinşi.

— Oare wapiti au vreo valoare comercială? Întrebă doamna Paulina Barnett.

— Da, doamnă, răspunse Jasper Hobson, pieile lor, care sunt mai subţiri decât ale elanilor propriu-zişi, se tăbăcesc şi sunt foarte apreciate. Frecate cu grăsimea şi creierul animalului, devin foarte suple şi suportă tot atât de bine uscăciunea ca şi umezeala. Astfel, indienii nu pierd nici o ocazie pentru a-şi procura piei de wapiti.

— Dar carnea lor e bună de mâncat?

— Nu cine ştie ce, ba chiar deloc. E tare, n-are gust şi grăsimea se sleieşte imediat ce-o iei de pe foc şi se lipeşte de dinţi. Deci e o carne puţin căutată, cu siguranţă inferioară celei a altor cerbi. Dar, bineînţeles, în lipsă de altceva, în timpul zilelor de foamete, se consumă şi-i hrăneşte pe oameni tot aşa de bine ca şi oricare alta.

Doamna Paulina Barnett şi Jasper Hobson discutau astfel de câteva minute, când lupta între cerbi se schimbă deodată. Oare rumegătoarele îşi satisfăcuseră furia? Sau îi zăriseră pe vânători şi simţiseră apropierea primejdiei? Orice ar fi fost, în acelaşi timp, cu excepţia a doi wapiti foarte mari, toţi o luară la goană spre est cu o viteză nemaipomenită. În câteva clipe animalele dispăruseră şi calul cel mai iute n-ar fi putut să le ajungă.

Doar doi cerbi splendizi la vedere rămăseseră pe câmpul de bătaie, cu capul aplecat înainte, împingându-se cu coarnele, cu picioarele dinapoi puternic încordate, şi se înfruntau. Ca doi luptători care nu mai pot să se oprească, reuşiseră să se înşface şi nu-şi mai dădeau drumul. Se

legănau pe picioarele dinainte, de parcă nu se puteau desprinde unul de celălalt.

— Ce îndârjire! Exclamă doamna Paulina Barnett.

— Da, răspunse Jasper Hobson. Aceşti wapiti sunt animale răzbunătoare şi probabil că îşi plătesc acum o poliţă veche!

— Dar n-ar fi momentul să ne apropiem de ei, cât furia îi orbeşte? Întrebă călătoarea.

— Avem timp, doamnă, răspunse Sabine, cerbii nu ne mai pot scăpa! Chiar dacă am fi la trei paşi de ei, cu arma întinsă şi degetul pe trăgaci, n-ar părăsi câmpul de luptă!

— Într-adevăr?

— Da, spuse Jasper Hobson, care privise mai atent la cei doi combatanţi, după cele spuse de vânător; cei doi wapiti vor muri chiar pe locul pe care stau acum, fie de mâna noastră, fie sfâşiaţi de lupi.

— Nu ştiu ce vă face să vorbiţi astfel, domnule Hobson, răspunse călătoarea.

— Ei bine, apropiaţi-vă, doamnă. Nu vă fie teamă că veţi speria animalele. Aşa cum v-a spus vânătorul nostru, ele nu mai pot fugi.

Doamna Paulina Barnett, însoţită de Sabine, de Marbre şi de locotenent, coborî colina. Câteva minute fură suficiente ca să străbată distanţa până la locul luptei. Cei doi wapiti nu se mişcară. Se împungeau simultan cu capul, ca doi berbeci, dar păreau legaţi pe veci unul de altul.

Într-adevăr, în focul luptei, coarnele celor doi wapiti se încurcaseră în aşa fel, încât nu se mai puteau despărţi decât dacă s-ar fi frânt. E un lucru care se întâmplă de multe ori, şi pe terenurile de vânătoare se pot găsi din când în când bucăţi din podoabele rămuroase a doi cerbi, care au căzut, înlănţuite, pe jos. Animalele care se bat, ajunse în acest stadiu, mor de foame sau devin uşor prada fiarelor.

Două gloanţe terminară lupta cerbilor wapiti. Marbre şi Sabine îi jupuiră pe loc, luându-le pieile pe care urmau să le prepare mai târziu, şi lăsară lupilor şi urşilor un morman de carne sângerândă.

Capitolul VII. Cercul Polar.

Expediţia continua să înainteze spre nord-vest, însă trasul săniilor pe acest pământ plin de hârtoape obosea foarte tare câinii. Aceste animale curajoase se obişnuiseră cu hamul, deşi, la începutul călătoriei, conducătorul lor abia îi putea stăpâni. Nu mai obţinea însă de la atelajele obosite mai mult de opt-zece mile pe zi. Totuşi, Jasper Hobson grăbea pe cât posibil mersul detaşamentului. Se străduia să ajungă la capătul lacului Grand-Ours şi la fortul Confidence. Într-adevăr, socotea că acolo ar fi putut culege câteva informaţii folositoare pentru expediţia sa. Indienii care cutreierau malul septentrional al lacului parcurseseră şi ţinuturile din apropierea mării? Oceanul arctic era liber în această epocă a anului? Iată probleme importante care, odată rezolvate, ar fi putut clarifica soarta noii factorii.

Meleagurile pe care le străbătea mica trupă erau brăzdate neregulat de un mare număr de cursuri de apă care, curgând de la sud spre nord, se vărsau în Oceanul îngheţat de Nord, la vest de fluviul Mackenzie, la est de Coppermine-River. Între aceste două artere fluviale principale se aflau lacuri, eleştee, numeroase iazuri. Suprafaţa lor, care acum se dezgheţase, nu permitea trecerea săniilor. De aci, necesitatea de a Ic ocoli, ceea ce sporea considerabil lungimea traseului. Aşadar, locotenentul Hobson avusese dreptate. Iarna este adevăratul anotimp al regiunilor hiperboreene, căci le face mai uşor de străbătut. Doamna Paulina Barnett va constata acest fapt în mai multe ocazii.

Ţinutul cuprins în Ţara Blestemată era cu totul pustiu, aşa cum sunt aproape toate teritoriile septentrionale ale continentului american, într-adevăr, s-a calculat că media populaţiei este aici de mai puţin de 1 locuitor pe 10 mile pătrate. Fără a-i pune la socoteală pe băştinaşi, foarte rari şi ei, locuitorii acestor regiuni sunt cele câteva mii de agenţi sau soldaţi ai diferitelor companii de blănuri. Populaţia este masată mai ales în sud şi în jurul factoriilor. Astfel, detaşamentul nu a întâlnit în drumul său nici o urmă de

paşi. Semnele de pe pământul fărâmicios aparţineau doar rumegătoarelor şi rozătoarelor. Zăriră câţiva urşi, fiare fioroase când fac parte din speciile polare. Totuşi raritatea acestor carnivore o uimea pe doamna Paulina Barnett. Călătoarea credea, după cele povestite de exploratorii polari, că în regiunile arctice aceste animale de temut sunt foarte numeroase, deoarece naufragiaţii sau vânătorii de balene din golful Baffin, din Groenlanda sau din Spitzberg sunt zilnic atacaţi de ele. Dar acum, abia dacă se arătau câteva specimene care se ţineau destul de departe de detaşament.

— Aşteptaţi, doamnă, să vină iarna, să vină frigul care aţâţă foamea şi atunci veţi fi servită cu vârf şi îndesat! Spuse locotenentul Hobson.

În sfârşit, după un drum lung şi obositor, la 23 mai mica trupă ajunse la limita Cercului Polar. Se ştie că această paralelă, aflată la 23°27'57” de Polul Nord, formează limita matematică la care se opresc razele soarelui atunci când astrul radios îşi descrie arcul în emisfera opusă. De acum încolo, expediţia intra definitiv pe teritoriile arctice propriu-zise. Latitudinea fusese calculată cu toată grija, cu ajutorul unor instrumente extrem de precise pe care astronomul Thomas Black şi Jasper Hobson le mânuiau cu o egală abilitate. Doamna Paulina Barnett, prezentă la operaţiune, află cu satisfacţie că va trece în sfârşit de Cercul Polar. Amor-propriu de călătoare, lesne de înţeles.

— Aţi trecut până acuma, doamnă, ambele tropice în călătoriile pe care le-aţi întreprins, şi iată-vă acum la limita Cercului Polar. Puţini exploratori s-au aventurat în zone atât de diferite! Unii au, ca să spunem aşa, specialitatea ţărilor calde; Africa şi Australia formează cu precădere câmpul cercetărilor lor. De pildă, Barth, Burton, Livingstone, Speck, Douglas, Stuart. Alţii, ca Mackenzie, Franklin, Penny, Kane, Parry, Rae, se pasionează pentru ţinuturile arctice atât de puţin cunoscute. Noi călcăm acum pe urmele lor. Se cuvine

deci s-o felicităm pe doamna Paulina Barnett pentru că e o călătoare atât de umblată.

— Trebuie să vedem tot, sau cel puţin să încercăm să vedem tot, domnule Hobson, răspunse călătoarea. Cred că greutăţile şi primejdiile sunt aproape pretutindeni aceleaşi, în orice zonă te-ai afla. Dacă în aceste regiuni arctice nu trebuie să ne temem de malarie, de insalubritatea temperaturilor ridicate şi de cruzimea sălbaticilor, frigul nu este un duşman mai puţin periculos. Fiarele se întâlnesc pe toate latitudinile şi îmi închipui că urşii albi nu-i primesc pe călători mai bine decât tigrii din Tibet sau leii din Africa. Aşadar, dincolo de Cercul Polar există aceleaşi primejdii, aceleaşi obstacole ca în ţinuturile dintre tropice. Sunt regiuni care vreme îndelungată se vor apăra împotriva încercărilor îndrăzneţe ale exploratorilor.

— Fără îndoială, doamnă, răspunse Jasper Hobson. Dar am motive să cred că ţinuturile hiperboreene vor rezista mult mai multă vreme. La tropice indigenii sunt obstacolul cel mai de seamă şi ştiu câţi călători au fost victima lor. Dar în ţinuturile arctice sau antarctice, dimpotrivă, nu locuitorii sunt cei care-l opresc pe explorator, ci însăşi natura: banchiza de netrecut, frigul, frigul de neîndurat care paralizează forţele umane.

— Credeţi, deci, domnule Hobson, că zona toridă va fi cercetată până la cele mai ascunse dintre teritoriile Africii şi Australiei, înainte ca zona glacială să fi fost parcursă în întregime?

— Da, doamnă, răspunse locotenentul. Şi această opinie mi se pare că se întemeiază pe fapte. Cei mai îndrăzneţi descoperitori ai regiunilor arctice – Parry, Penny, Franklin, Mac Clure, Kane, Morton – nu s-au ridicat deasupra paralelei 83, rămânând aşadar la numai 7° de Pol. În schimb, Australia a fost explorată de câteva ori, de la sud până la nord, de întreprinzătorul Stuart, şi chiar Africa – atât de redutabilă pentru cine o înfruntă – a fost străbătută în întregime de doctorul Livingstone, de la golful Luanda

până la gurile fluviului Zambezi. Suntem, prin urmare, îndreptăţiţi să credem că ţinuturile ecuatoriale sunt mai aproape de a fi cunoscute din punct de vedere geografic decât teritoriile polare.

— Credeţi, domnule Hobson, întrebă doamna Paulina Barnett, că omul va ajunge vreodată până la Pol?

— Desigur, doamnă, răspunse Jasper Hobson, bărbatul sau femeia, adăugă el surâzând. Totuşi, mi se pare că mijloacele întrebuinţate de navigatori ca să atingă acest punct, unde se încrucişează toate meridianele globului, trebuie să se schimbe cu desăvârşire. Se vorbeşte de marea liberă pe care au întrezărit-o câţiva observatori. Dar la această mare degajată de gheţuri, în caz că ea există, e greu de ajuns şi nimeni nu ne poate asigura, aducând dovezi, că ea se întinde până la Pol. Cred, dealtfel, că marea liberă ar crea mai curând greutăţi exploratorilor decât că le-ar uşura drumul. În ce mă priveşte, m-aş bizui mai bine, în timpul duratei călătoriei, pe un teren întotdeauna solid, fie de stâncă, fie de gheaţă. În expediţii succesive aş lăsa depozite de hrană şi de cărbune, din ce în ce mai aproape de Pol, şi astfel, într-un timp îndelungat şi cu mulţi bani, poate sacrificând un număr de oameni, aş ajunge la soluţionarea acestei mari probleme ştiinţifice şi aş cuceri acest inaccesibil punct al globului7.

7 În anul 1909, exploratorul R. E. Peary ajunge pentru întâia oară la Polul Nord.

— Împărtăşesc opinia dumneavoastră, domnule Hobson, răspunse doamna Paulina Barnett. Şi dacă vreodată vă veţi lansa într-o asemenea aventură, nu m-aş teme să împart cu dumneavoastră oboselile şi primejdiile pentru a înfige la Polul Nord steagul Regatului Unit. Dar, acum, nu acesta e ţelul nostru.

— Acum nu, răspunse Jasper Hobson. Totuşi, odată realizate proiectele Companiei, după ce noul fort se va ridica la limita extremă a continentului american, e posibil ca el să devină un punct firesc de plecare pentru orice

expediţie care se îndreaptă spre nord. Dealtfel, dacă animalele cu blană hăituite prea tare se refugiază la Pol, va trebui să le urmăm până acolo.

— În cazul că această costisitoare modă a blănurilor nu va trece, în sfârşit, răspunse doamna Paulina Barnett.

— Ah, doamnă, exclamă locotenentul, se va găsi întotdeauna o femeie frumoasă care-şi va dori un manşon de zibelină sau o pelerină de vizon, şi va trebui să-i faci pe plac.

— Mi-e teamă că da, răspunse râzând călătoarea, şi probabil că primul care va descoperi Polul va ajunge la acest punct urmărind un jder sau o vulpe argintie.

— Asta-i şi convingerea mea, doamnă, rosti Jasper Hobson. Natura umană este astfel făcută şi momeala câştigului îl va împinge mereu pe om mai departe şi mai repede decât interesul ştiinţific.

— Cum, dumneavoastră vorbiţi aşa, domnule Hobson?

— Nu sunt eu oare un slujbaş al Companiei Golfului Hudson, doamnă, şi Compania face altceva decât să-şi rişte capitalul şi agenţii cu unica speranţă de a-şi mări beneficiile?

— Domnule Hobson, zise doamna Paulina Barnett, cred că vă cunosc îndeajuns ca să susţin că la nevoie aţi şti să vă dăruiţi ştiinţei cu trup şi suflet. Dacă ar trebui să mergeţi până la Pol în interes pur şi simplu geografic, sunt sigură că n-aţi şovăi. Dar, adăugă ea surâzând, asta este o problemă importantă a cărei soluţionare mi se pare îndepărtată, în ce ne priveşte pe noi, n-am ajuns decât la Cercul Polar şi sper că-l vom trece fără prea mare greutate.

— Nu ştiu, doamnă, răspunse Jasper Hobson, care se opri în acest moment să observe cu atenţie starea atmosferică. De câteva zile timpul a început să se strice. Uitaţi-vă la culoarea cerului, de un cenuşiu uniform. Toate aceste neguri nu vor întârzia să se transforme în zăpadă şi, dacă se stârneşte vântul, poate izbucni o mare furtună. De aceea mă grăbesc să ajung cât mai repede la lacul Grand-Ours.

— Atunci, domnule Hobson, grăi doamna Paulina Barnett ridicându-se, să nu pierdem timpul, daţi semnalul de plecare.

Locotenentul nu avea nevoie de nici un îndemn. Singur fiind, sau însoţit de oameni energici ca el, şi-ar fi urmat drumul fără să piardă nici o noapte şi nici o zi. Dar nu putea cere de la toţi ceea ce era el în stare. Trebuia să ţină seama de oboseala celorlalţi, dacă nu-i păsa de a lui. În consecinţă, în acea zi, acordă prevăzător micii sale trupe câteva ore de odihnă. Pe la trei după-amiază, îşi reluară mersul.

Jasper Hobson nu se înşelase presimţind o schimbare apropiată a stării atmosferice. Această schimbare nu se lăsă aşteptată. În timpul zilei, după-amiaza, negurile se îngroşară şi căpătară o culoare gălbuie care avea un aspect sinistru. Locotenentul era destul de îngrijorat, fără a lăsa însă să i se vadă neliniştea, şi în timp ce câinii de la sania lui trăgeau, nu fără mari eforturi, el stătea de vorbă cu sergentul Long, preocupat şi acesta de semnele prevestitoare ale furtunii.

Teritoriul pe care-l străbătea acum detaşamentul era din nefericire nefavorabil alunecării săniilor. Solul foarte accidentat, desfundat pe alocuri, acoperit uneori de mari blocuri de granit, alteori astupat de gheţari enormi care abia începeau să se dezgheţe, întârzia mult mersul atelajelor şi-l făcea foarte dificil. Bieţii câini nu mai puteau şi biciul conducătorilor nu avea nici un efect asupra lor.

De aceea, locotenentul şi oamenii săi fură adesea obligaţi să coboare şi să ajute atelajul epuizat, să împingă săniile, să le sprijine chiar când neaşteptatele denivelări ale solului erau gata să le facă să se răstoarne. Se înţelege că se căzneau istovitor, dar nimeni nu se plângea. Doar Thomas Black, obsedat de ideea lui fixă, nu se dădea jos din vehicul, căci corpolenţa lui s-ar fi acomodat greu cu aceste teribile exerciţii.

De când trecuseră de Cercul Polar, solul, cum se vede, se schimbase cu totul. Era limpede că vreo mişcare geologică

scosese la iveală aceste blocuri enorme. Totuşi, se observa o vegetaţie mai abundentă. Nu numai copăcei şi arbuşti, dar chiar arbori mai mari se vedeau pe costişe, acolo unde vreun loc mai adăpostit îi ferea de vânturile puternice din nord. Erau mereu aceleaşi soiuri – pini, brazi, sălcii, a căror prezenţă constituia mărturia că pământul de aici are o anumită forţă de rodire. Jasper Hobson spera ca produsele florei arctice să nu lipsească atunci când va ajunge la malul mării glaciale. Aceşti arbori însemnau lemn pentru construcţia fortului, lemn pentru încălzirea locuinţelor. Ceilalţi gândeau la fel, observând contrastul între această regiune mai puţin aridă şi nesfârşitele câmpii albe care se întindeau între lacul Esclave şi fortul Entreprise.

Noaptea, negura gălbuie deveni mai opacă. Începu să bată vântul. Curând, zăpada căzu cu fulgi mari şi în câteva clipe acoperi pământul cu un strat gros. În mai puţin de o oră, omătul ar fi atins aproape un picior grosime şi, cum nu se solidifica şi rămânea în stare de noroi apătos, săniile nu înaintau decât cu mare dificultate. Partea curbată din faţă se înfunda adânc în mâl, oprindu-le în fiecare secundă. Pe la opt seara vântul începu să sufle foarte puternic. Zăpada viscolită biciuia când solul, când aerul şi forma un vârtej până la cer. Câinii, împinşi de rafale, orbiţi de viforniţă, nu mai puteau înainta. Detaşamentul mergea printr-o trecătoare strâmtă, înghesuită între munţii înalţi de gheaţă, unde furtuna bântuia cu neasemuită putere. Bucăţi de gheaţă desprinse de uragan cădeau de sus şi făceau traversarea foarte periculoasă. Erau ca nişte mici avalanşe, dar puteau să strivească săniile şi călătorii. În asemenea condiţii, nu mai puteau merge mai departe. Jasper Hobson nu se încăpăţână. După ce se sfătui cu sergentul Long, făcu un popas. Dar trebuiau să găsească un adăpost împotriva viscolului ce spulbera zăpada şi care abia se dezlănţuise. Asta nu putea însă speria nişte oameni obişnuiţi cu expediţiile polare. Jasper Hobson şi însoţitorii lui ştiau ce trebuie să facă în asemenea împrejurări. Nu era pentru

prima dată că furtuna îi surprindea la câteva sute de mile depărtare de forturile Companiei, fără să aibă un bordei eschimos sau o colibă indiană unde să se adăpostească.

— Spre gheţar, spre gheţar! Strigă Jasper Hobson.

Toţi îl înţeleseră pe locotenent. Trebuiau să sape în aceste mase de gheaţă nişte snow-houses, case de zăpadă, de fapt gropi în care fiecare se va ghemui cât va dura furtuna. Începură să scobească cu topoare şi cuţite masa friabilă a gheţarului. După trei sferturi de ceas fură săpate în masivul îngheţat vreo zece vizuini cu o intrare îngustă, în fiecare putând sta două-trei persoane. Cât despre câini fuseseră deshămaţi şi lăsaţi în voia lor. Puteai avea încredere în înţelepciunea lor, care-i va face să-şi găsească sub zăpadă un loc ferit.

Înainte de ora zece, toţi membrii expediţiei se cuibăriseră în snow-houses. Se grupaseră câte doi sau câte trei. După legăturile lor de prietenie. Doamna Paulina Barnett, Madge şi locotenentul Hobson ocupau acelaşi bordei. Thomas Black şi sergentul Long se adăpostiseră împreună, ceilalţi, după cum apucaseră. Aceste căsuţe erau într-adevăr calde, dacă nu confortabile, şi trebuie ştiut că indienii sau eschimoşii nu au alt refugiu chiar şi în timpul celor mai mari geruri. Jasper Hobson şi ai săi puteau aştepta deci în siguranţă sfârşitul furtunii, având însă grijă ca intrarea în groapă să nu fie astupată de zăpadă. De aceea aveau grijă s-o cureţe din jumătate în jumătate de oră. În timpul viscolului, locotenentul şi soldaţii săi nu putură să pună piciorul afară. Din fericire, fiecare avea provizii suficiente şi putură suporta această existenţă de castor fără să sufere nici de foame, nici de frig.

Timp de 48 de ore, intensitatea furtunii spori mereu. Vântul şuiera în trecătoarea îngustă şi reteza vârfurile iceberg-urilor. Mugetele repetate de zeci de ecouri arătau în ce grad se înmulţeau avalanşele. Jasper Hobson se putea teme, pe bună dreptate, ca drumul său prin munţi să nu fie blocat de piedici de netrecut în urma căderilor de zăpadă.

Aceste huiete îngrozitoare se amestecau şi cu răgete pe care locotenentul le recunoştea, şi el nu-i ascunse curajoasei doamne Paulina Barnett că urşii dădeau târcoale trecătorii. Din fericire, aceste primejdioase animale, prea îngrozite de uragan şi dornice să-şi găsească un refugiu, nu descoperiră adăpostul călătorilor. Nici câinii, nici săniile acoperite de un strat gros de zăpadă nu le atraseră atenţia şi trecură pe acolo fără să se gândească să facă rău nimănui.

Ultima noapte, de la 25 la 26 mai, fu şi mai fioroasă. Violenţa viscolului ajunse atât de mare, că putea duce la o prăbuşire generală a iceberg-urilor. Simţeai într-adevăr cum uriaşele mase se zguduie din temelii. O moarte groaznică i-ar fi aşteptat pe nefericiţii zdrobiţi de năruirea munţilor. Blocurile de gheaţă scârţâiau cu zgomote îngrozitoare şi la anumite zguduituri se deschideau crăpături care le măcinau soliditatea. Dar nu se produse nici o năruire. Întreaga masă rezistă, şi la sfârşitul nopţii, datorită unuia din fenomenele frecvente în ţinuturile arctice, viscolul încetă brusc şi, graţie gerului, liniştea reveni odată cu primele luciri ale zorilor.

Capitolul VIII. Lacul Grand-Ours.

O asemenea împrejurare era dintre cele mai fericite. Gerurile mari, dar puţin durabile, obişnuite în anumite zile din luna mai – chiar şi pe paralelele zonei temperate – fură de ajuns ca să întărească stratul gros de zăpadă. Solul devenea din nou practicabil. Jasper Hobson porni la drum, iar detaşamentul îl urmă cât putu de repede. Direcţia itinerarului fu uşor schimbată. În loc de a o lua drept spre nord, expediţia înainta spre vest, mergând, cum se spune, pe curbura Cercului Polar. Locotenentul voia să ajungă la fortul Confidence care se înălţa la capătul iacului Grand-Ours. Cele câteva zile de frig îi slujiră pentru îndeplinirea planului. Mersul său fu rapid. Nu întâlni nici un obstacol în calea lui şi la 30 mai mica trupă ajungea la factorie.

Fortul Confidence şi fortul Good Hope, aşezate pe râul Mackenzie, erau posturile cele mai la nord ale Companiei Golfului Hudson la acea epocă. Fortul Confidence, clădit la capătul septentrional al lacului Grand-Ours, punct extrem de important din cauza apelor lacului, îngheţate iarna şi libere vara, era în legătură cu fortul Franklin ridicat la extremitatea meridională. Fără a vorbi de schimburile zilnice cu ajutorul vânătorilor indieni de pe înaltele latitudini, factoriile, şi mai ales fortul Confidence, exploatau malurile şi apele lui Grand-Ours. Lacul este o adevărată mare mediteraneană care se întinde pe un spaţiu de mai multe grade în lung şi în lat. Cu margini foarte neregulate, sugrumat în partea centrală de două promontorii ascuţite, are la nord forma unui triunghi cu deschidere largă. Conturul său seamănă cu pielea întinsă a unui mare rumegător, căreia îi lipseşte capul.

Fortul Confidence fusese construit la capătul labei drepte, la cel puţin două sute de mile de golful Couronnement, unul din numeroasele estuare care brăzdează atât de capricios coasta septentrională a Americii. Fusese deci ridicat puţin mai sus de Cercul Polar, la 3 grade de paralela 70 deasupra căreia Compania Golfului Hudson ţinea neapărat să întemeieze o nouă aşezare. Fortul Confidence în ansamblul lui avea aceeaşi înfăţişare ca şi celelalte factorii din sud. Se compunea dintr-o casă a ofiţerilor, o cazarmă pentru soldaţi, depozite de pielărie. Construcţiile, toate de lemn, erau înconjurate de un gard. Căpitanul care comanda pe vremea aceea fortul lipsea, însoţise în est un grup de indieni şi de soldaţi care plecaseră după vânat. Ultimul sezon nu fusese bun. Nu găsiseră blănuri de preţ, dar în schimb putuseră colecta din belşug blănuri de lutru graţie vecinătăţii lacului. Acest stoc fusese îndreptat tocmai atunci spre factoriile centrale din sud, astfel încât depozitele fortului Confidence erau în acest moment goale. În absenţa căpitanului, un sergent îi făcu lui Jasper Hobson onorurile fortului. Subofiţerul era cumnatul sergentului Long şi se

numea Felton. El se puse cu totul la dispoziţia locotenentului care voia să asigure odihna însoţitorilor săi, hotărându-se să rămână două sau trei zile la fortul Confidence. Locuri erau destule în absenţa micii garnizoane. Oamenii şi câinii fură curând instalaţi satisfăcător. Cea mai frumoasă cameră din clădirea principală a fost desigur rezervată doamnei Paulina Barnett, care s-a bucurat de toată atenţia sergentului Felton. Prima grijă a lui Jasper Hobson a fost să-l întrebe pe Felton dacă nu cumva vreun grup de indieni din Nord cutreiera acum malurile lui Grand-Ours.

— Ba da, domnule locotenent, răspunse sergentul, ni s-a semnalat de curând o aşezare a indienilor „Iepure”, la capătul septentrional al lacului.

— La ce distanţă de fort? Întrebă Jasper Hobson.

— La vreo treizeci de mile, răspunse sergentul Felton. Aţi vrea să intraţi în legătură cu aceşti indieni?

— Bineînţeles, zise Jasper Hobson. Indienii îmi pot da informaţii utile asupra părţii de teritoriu de lângă marea polară, care se întinde până la capul Bathurst. Dacă locul e potrivit, am de gând să clădesc acolo noua factorie.

— Ei bine, domnule locotenent, răspunse Felton, nimic mai uşor decât să ne ducem la aşezarea indienilor.

— Mergem pe malul lacului?

— Nu, chiar pe apă. E dezgheţată în acest moment şi avem un vânt prielnic. Vă punem la dispoziţie o barcă, un marinar s-o conducă, şi în câteva ore veţi ajunge la aşezarea lor.

— Bine, domnule sergent, zise Jasper Hobson, accept propunerea dumitale şi mâine dimineaţă, dacă îţi convine…

— Când veţi voi, domnule locotenent, răspunse sergentul Felton.

Hotărâră să plece a doua zi dimineaţă. Când doamna Paulina Barnett află de acest proiect, îi ceru lui Jasper Hobson îngăduinţa să-l însoţească, îngăduinţă care – bineînţeles – îi fu acordată neîntârziat.

Dar trebuiau să-şi ocupe seara. Doamna Paulina Barnett, Jasper Hobson, doi sau trei soldaţi, Madge, doamnele Mac Nap şi Joliffe, călăuziţi de Felton, se duseră să viziteze malurile lacului. Aceste maluri nu erau lipsite de verdeaţă. Colinele, după topirea zăpezii, se arătau încununate ici şi colo de arbori din familia răşinoaselor, un soi de pin scoţian. Copacii se înălţau la vreo patruzeci de picioare deasupra solului şi procurau locuitorilor fortului combustibilul de care aveau nevoie în timpul lungilor luni de iarnă. Trunchiurile lor groase, acoperite de crăci flexibile, aveau o nuanţă cenuşie foarte pronunţată. Dar, formând pâlcuri mari care coborau până la malurile lacului, grupaţi uniform, drepţi, cam de aceeaşi înălţime, nu dădeau o prea mare varietate peisajului. Între aceste pâlcuri de copaci, un fel de iarbă albicioasă înveşmânta pământul şi parfuma atmosfera cu pătrunzătoarea mireasmă a cimbrului. Sergentul Felton le spuse oaspeţilor săi că această iarbă cu miros puternic purta numele de „iarbă-tămâie”, nume pe deplin meritat, atunci când era aruncată peste cărbuni încinşi.

Călătorii părăsiră fortul şi după vreo sută de paşi ajunseră la un mic port natural încastrat în înaltele roci de granit care-l apărau de valurile din larg. Acolo era ancorată flotila fortului Confidence alcătuită dintr-o singură barcă de pescuit, cea care a doua zi trebuia să-i transporte pe Jasper Hobson şi pe doamna Paulina Barnett la aşezarea indienilor. Din acest loc privirea cuprindea o mare parte a lacului, malurile sale împădurite, marginile dantelate, scobite de golfuleţe şi capuri, apele uşor vălurite de briză deasupra cărora câţiva munţi de gheaţă se desluşeau cu siluetele lor mişcătoare. În sud, ochiul se oprea pe un adevărat orizont de mare, o linie circulară trasă limpede între cer şi apă, care se contopeau în acel moment sub strălucirea razelor solare. Acest spaţiu larg, ocupat de suprafaţa lichidă a lui Grand-Ours, malurile presărate cu pietre şi blocuri de granit, falezele acoperite de iarbă, colinele încununate de arbori ofereau pretutindeni imaginea vieţii vegetale şi

animale. Numeroase specii de raţe pluteau pe ape, măcăind gălăgioase. Erau „eider-ducks”, raţe-şuierătoare, arlechini şi „babe”, păsări guralive care nu-şi închid niciodată pliscul. Câteva sute de „pufini” fugiră, cât ai zice peşte, în toate direcţiile. În frunzişul copacilor se legănau vulturi ţanţoşi, înalţi de două picioare, şi nişte ulii cu pântecele cenuşiu, picioarele şi ciocul albastru şi ochii de un galben portocaliu. Cuiburile acestor zburătoare, aşezate în furca arborilor, sunt împletite din ierburi de mare şi au un volum uriaş. Vânătorul Sabine reuşi să doboare o pereche de vulturi gigantici de aproape şase picioare, exemplare minunate de păsări călătoare, exclusiv ihtiofage, care iarna îşi caută hrana până pe malurile golfului Mexic şi vara se întorc la cele mai înalte latitudini ale Americii septentrionale.

Dar cea ce îi interesă cu deosebire pe călători a fost captura unei vidre a cărei blană valora mai multe sute de ruble. Blana acestor preţioase amfibii era foarte căutată odinioară în China. Dar dacă preţul lor a scăzut acum pe pieţele aceşti ţări, ele sunt foarte căutate în Rusia. Acolo vânzarea lor este întotdeauna asigurată şi se plătesc foarte scump. De aceea, negustorii ruşi, exploatând toate frontierele Noului-Cornwall până la Oceanul Arctic, urmăresc fără încetare vidrele de mare a căror specie e aproape pe cale de dispariţie. Aceasta este raţiunea pentru care animalele fug dinaintea vânătorilor cale le hăituiesc până pe malurile fluviului Kamceatka şi în toate insulele arhipelagului Behring.

— Dar, adăugă sergentul Felton, după ce dăduse toate aceste amănunte oaspeţilor săi, nici vidrele americane nu sunt de dispreţuit, iar cele de la lacul Grand-Ours valorează 200 până la 300 de franci bucata.

Erau într-adevăr minunate cele care trăiau în apele lacului. Unul din aceste mamifere, momit cu îndemânare şi ucis de sergent, valora aproape tot atât cât lutrul din Kamceatka. Animalul avea o lungime de două picioare şi jumătate de la bot până la capătul cozii, avea o pieliţă între

degetele picioarelor, labele scurte, blana cafenie, mai închisă pe spate, mai deschisă pe pântece, părul mătăsos, lung şi lucios.

— Frumoasă împuşcătură, sergent! Zise locotenentul Hobson care îi arătă doamnei Paulina Barnett splendida blană a animalului doborât.

— Într-adevăr, domnule Hobson, răspunse sergentul Felton, şi dacă fiecare zi ne-ar aduce câte o blană de vidră, n-am avea de ce ne plânge! Dar cât timp trebuie să pierzi pentru a pândi aceste animale care înoată şi se scufundă cu o nemaipomenită rapiditate! Ele nu vânează decât noaptea şi ies foarte rar în timpul zilei din vizuina lor, care se află într-o scorbură sau într-o scobitură de stâncă şi e greu de descoperit şi pentru trăgătorii cei mai experimentaţi.

— Vidrele devin din ce în ce mai puţin numeroase? Întrebă doamna Paulina Barnett.

— Da, doamnă, răspunse sergentul, şi beneficiile Companiei vor descreşte considerabil în ziua în care această specie va dispare. Toţi vânătorii aleargă după această blană şi mai ales americanii ne fac o concurenţă teribilă. În timpul călătoriei, domnule locotenent, n-aţi întâlnit nici un agent al companiilor americane?

— Niciunul, răspunse Jasper Hobson. Ajung pe teritorii cu latitudine atât de înaltă?

— Foarte des, domnule Hobson, zise sergentul, şi când aflăm de aceşti concurenţi e bine să ne punem în gardă.

— De ce, sunt hoţi de drumul mare? Întrebă doamna Paulina Barnett.

— Nu, doamnă, răspunse sergentul, dar sunt rivali primejdioşi şi când vânatul devine rar vânătorii şi-l dispută cu gloanţe. Mă încumet chiar să afirm că dacă încercarea Companiei va fi încununată de succes, dacă veţi reuşi să întemeiaţi un fort pe limita extremă a continentului, exemplul nu va întârzia să fie imitat de aceşti americani, lua-i-ar naiba!

— Aş! Răspunse locotenentul. Teritoriile de vânătoare sunt vaste şi toată lumea are loc sub soare. Cât despre noi, întâi să începem! Să mergem înainte atâta vreme cât avem pământ tare sub picioare, şi Cerul să ne ocrotească.

După trei ore de drum, vizitatorii se întoarseră la fortul Confidence. O masă bună, alcătuită din peşte şi vânat proaspăt, îi aştepta în sala mare şi toţi se ospătară în lege. Câteva ore de conversaţie în salon puseră capăt acestei zile, iar noaptea aduse oaspeţilor fortului un somn dulce.

A doua zi, pe 31 mai, doamna Paulina Barnett şi Jasper Hobson se sculară la cinci dimineaţa. Locotenentul trebuia să se ducă la aşezarea indienilor şi să culeagă informaţiile care-i puteau fi utile. El îi propuse lui Thomas Black să-l însoţească. Dar astronomul preferă să rămână la fort. Dorea să facă unele observaţii, determinând cu precizie longitudinea şi latitudinea fortului Confidence. Deci numai doamna Paulina Barnett şi Jasper Hobson aveau să treacă lacul, conduşi de un bătrân marinar cu numele de Norman, care era în serviciul Companiei de multă vreme.

Cei doi pasageri, însoţiţi de sergentul Felton, ajunseră în micul port unde bătrânul Norman îi aştepta în barca sa. Nu era decât un vas de pescuit, fără punte, cu chila de şaisprezece picioare şi cu greementul de cutter. Un singur om putea să-l mânuiască uşor. Timpul era frumos. Bătea o briză lină dinspre nord-est, foarte prielnică pentru traversare. Sergentul Felton îşi luă rămas bun de la oaspeţii săi, rugându-i să-l scuze că nu-i întovărăşeşte, dar nu putea părăsi factoria în absenţa căpitanului.

Ancora odată ridicată şi parâma desfăcută, barca, cu vela înălţată, cu vântul la tribord, părăsind micul port, porni repede pe apele reci ale lacului. Călătoria nu era decât o plimbare, o fermecătoare plimbare. Bătrânul marinar, fire închisă, tăcea, stând la cârmă, la pupa ambarcaţiei. Doamna Paulina Barnett şi Jasper Hobson şedeau pe băncile laterale şi priveau peisajul ce se desfăşura înaintea ochilor lor. Vasul o luă de-a lungul coastei septentrionale a lui Grand-Ours, la

o distanţă de vreo trei mile, în aşa fel încât să meargă în linie dreaptă. Puteai deci urmări cu uşurinţă mulţimea colinelor împădurite care coborau uşor către vest. Din acea parte, regiunea care alcătuia marginea de nord a lacului părea în întregime netedă şi linia orizontului se retrăgea până la mare depărtare. Tot acest mal contrasta cu celălalt ce se contura ca un unghi ascuţit şi în fundul căruia se ridica fortul Confidence, încadrat de brazi verzi. Se mai vedea încă steagul Companiei desfăşurându-se în vârful donjonului. Spre sud şi vest, apele lacului, luminate oblic de razele soarelui, luceau ici şi colo. Dar ceea ce minuna privirea erau iceberg-urile mişcătoare aidoma unor blocuri de argint, a căror reverberaţie era orbitoare. Sloiurile închegate de iarnă se topiseră fără a mai lăsa nici o urmă. Doar aceşti munţi mişcători, pe care astrul radios nu-i putea topi, păreau să protesteze împotriva soarelui polar care descria un arc diurn foarte alungit şi era încă lipsit de căldură, dacă nu de strălucire.

Doamna Paulina Barnett şi Jasper Hobson stăteau de vorbă, schimbând ca de obicei păreri asupra ciudatei naturi înconjurătoare. Ei îşi îmbogăţeau sufletul cu amintiri, în timp ce barca, legănată uşor pe apele liniştite, înainta repede.

Într-adevăr, vasul plecase la şase dimineaţa şi la ora nouă se apropiase simţitor de malul septentrional al lacului, unde trebuiau să ajungă. Aşezarea indienilor se afla în unghiul de nord-vest al lui Grand-Ours. Înainte de ora zece, bătrânul Norman reperă locul şi ancoră lângă o faleză abruptă de mică înălţime.

Locotenentul şi doamna Paulina Barnett coborâră de îndată. Doi sau trei indieni îi întâmpinară, printre ei aflându-se şeful care, încununat de pene, veni către ei vorbindu-le într-o englezească destul de inteligibilă.

Aceşti indieni „Iepure”, ca şi indienii „Aramă”, indienii „Castor” şi alţii, aparţineau neamului Chippewa şi în consecinţă se deosebeau puţin unii de alţii prin

îmbrăcăminte şi obiceiuri. Erau dealtfel mereu în relaţie cu factoriile şi acest comerţ îi „britanizase”, ca să zicem aşa. Îşi duceau vânatul la forturi unde îl schimbau pe obiecte necesare vieţii, pe care de câţiva ani nu le mai meştereau singuri. Se aflau aşadar, într-un fel, în slujba Companiei. Trăiau cu ajutorul ei şi nu e de mirare că au împrumutat alte obiceiuri. Pentru a găsi un neam de indieni asupra cărora nu şi-a pus pecetea contactul cu europenii, trebuie să urci la latitudini mai înalte, până la regiunile îngheţate unde locuiesc eschimoşii. Eschimosul ca şi groenlandezul e adevăratul vlăstar al ţinuturilor polare.

Doamna Paulina Barnett şi Jasper Hobson se duseră la aşezarea indienilor „Iepure”, situată la o jumătate de milă de ţărm. Acolo găsiră vreo treizeci de băştinaşi, bărbaţi, femei şi copii, care trăiau din pescuit şi vânătoare, exploatând împrejurimile lacului. Indienii se întorseseră de curând din teritoriile de la nordul continentului american şi-i dădură lui Jasper Hobson câteva informaţii, destul de incomplete e adevărat, despre starea actuală a litoralului de prin părţile paralelei 70. Locotenentul află totuşi, cu anume satisfacţie, că nici un detaşament american sau european nu fusese zărit de câţiva ani încoace în împrejurimile mării polare şi că marea era liberă la această epocă a anului. Cât despre capul Bathurst propriu-zis, spre care avea intenţia să se îndrepte, indienii „Iepure” nu-l cunoşteau. Şeful vorbi dealtfel despre regiunea dintre Grand-Ours şi capul Bathurst ca despre un ţinut greu de străbătut, foarte accidentat şi brăzdat de ape care în acest moment erau dezgheţate. El îl sfătui pe locotenent să coboare pe cursul lui Coppermine-River, la nord-est de lac, pentru a ajunge pe drumul cel mai scurt până la coastă. După ce se va afla pe malul mării polare, va fi mai simplu să meargă pe ţărmul ei şi Jasper Hobson va putea să se oprească unde îi va conveni.

Jasper Hobson îi mulţumi şefului indian şi, după ce-i înmână câteva daruri, îşi luă rămas bun. Apoi, însoţit de

doamna Paulina Barnett, vizită împrejurimile aşezării şi nu se întoarse la ambarcaţie decât pe la trei după-masă.

Capitolul IX. O furtună pe lac.

Bătrânul marinar aştepta cu oarecare nerăbdare întoarcerea pasagerilor. De aproape o oră timpul se schimbase. Aspectul cerului se transformase brusc, ceea ce avea darul să îngrijoreze un om obişnuit să cerceteze vânturile şi norii. Soarele, învăluit de o negură deasă, nu se mai vedea decât ca un disc albicios, fără strălucire şi lumină. Briza încetase şi totuşi apele lacului se auzeau vuind spre sud. Aceste semne ale unei schimbări foarte apropiate în starea atmosferică se arătaseră cu o rapiditate specifică latitudinilor înalte.

— Să plecăm, domnule locotenent, să plecăm! Strigă bătrânul Norman, privind cu îngrijorare negura de deasupra capului său. Să plecăm fără să mai pierdem o clipă. Ne ameninţă un mare pericol.

— Într-adevăr, răspunse Jasper Hobson, înfăţişarea cerului nu mai e aceeaşi. N-am remarcat această schimbare, doamnă, se adresă el călătoarei.

— Vă temeţi de o furtună? Îl întrebă doamna Paulina Barnett pe Norman.

— Da, doamnă, rosti bătrânul marinar, şi furtunile de pe Grand Ours sunt adesea nimicitoare. Uraganul se dezlănţuie ca în largul Oceanului Atlantic. Negura care s-a ivit pe neaşteptate nu prezice nimic bun. Dar e posibil ca vijelia să nu înceapă decât peste trei sau patru ore, şi până atunci noi vom fi ajuns la fortul Confidence. Să plecăm fără întârziere, căci vasul nu e în siguranţă lângă aceste stânci care-şi arată vârfurile la suprafaţa apei.

Locotenentul Hobson nu putea discuta cu Norman lucruri la care acesta se pricepea mai bine ca el. Bătrânul marinar era dealtfel un om practic, obişnuit de multă vreme cu traversările pe lac. Trebuia deci să se încreadă în experienţa lui. Doamna Paulina Barnett şi Jasper Hobson se îmbarcară. Totuşi, în momentul când să desfacă parâma şi

să se îndrepte spre larg, Norman – avea oare un presentiment?

— Murmură: „Poate mai bine am aştepta!” Jasper Hobson, care auzise aceste cuvinte, îl privi pe bătrânul marinar aşezat la cârmă. Dacă ar fi fost singur, n-ar fi şovăit să plece. Dar prezenţa doamnei Paulina Barnett îi impunea o mai mare prevedere. Călătoarea înţelese ezitarea tovarăşului ei.

— Nu vă mai gândiţi la mine, domnule Hobson, zise ea, şi procedaţi ca şi cum n-aş fi aici. De vreme ce acest vrednic marinar crede că trebuie să plecăm, să plecăm neîntârziat.

— Cu Dumnezeu înainte, grăi Norman, desfăcând parâma, şi cât mai repede la fort!

Nava ajunse în larg. Timp de o oră înaintă cu greu. Pânza, fluturând neputincioasă sub vântul puternic care bătea când dintr-o direcţie când din alta, se izbea de catarg. Negura se îngroşa. Ambarcaţia începu să salte datorită hulei mai violente, căci marea „simţea” înaintea atmosferei apropierea cataclismului. Cei doi pasageri tăceau, în timp ce bătrânul marinar încerca să străbată cu ochii injectaţi ceaţa opacă. Dealtfel, era gata să înfrunte orice greutate şi cu scota în mână aştepta vântul prielnic, gata s-o fileze dacă rafala ar fi fost foarte puternică şi bruscă.

Până atunci, stihiile nu se dezlănţuiseră şi totul ar fi mers bine dacă ambarcaţia ar fi înaintat ca de obicei. Dar, după o oră de navigaţie, ea nu se depărtase decât cu două mile de aşezarea indienilor. Afară de asta, un suflu nefericit dinspre uscat o împinsese în larg, încât coasta abia se desluşea prin ceaţă. Era o situaţie grea, căci dacă vântul începea să bată dinspre nord, ambarcaţiunea uşoară ajungea în derivă şi, neputând să ţină direcţia, curentul o putea antrena foarte departe în mijlocul lacului.

— Abia ne mişcăm, îi zise locotenentul bătrânului Norman.

— Da, mergem foarte încet, domnule Hobson, răspunse marinarul. Briza nu vrea să sufle, şi când va sufla va fi, din păcate, după cât se pare, dintr-o parte nedorită. O să ne

ducă, zise el întinzând mâna către sud, mai curând la fortul Franklin decât la fortul Confidence!

— Ei bine, răspunse glumind doamna Paulina Barnett, va fi o plimbare mai lungă, asta-i tot. Lacul Grand-Ours este minunat şi merită într-adevăr să-l vizitezi de la nord la sud! Bănuiesc, Norman, că te poţi întoarce de la fortul Franklin!

— Da, doamnă, dacă ai izbutit să ajungi la el, zise bătrânul Norman. Dar pe lacul ăsta furtunile durează uneori cincisprezece zile, şi dacă spre ghinionul nostru suntem împinşi spre malurile sudice, nu-i făgăduiesc locotenentului Hobson să se întoarcă înainte de o lună la fortul Confidence.

— Ia seama atunci, răspunse locotenentul, căci o asemenea întârziere ne-ar strica planurile. Fii deci prudent, prietene, şi, dacă e nevoie, întoarce-te mai degrabă la malul nordic. Doamna Paulina Barnett nu se va da îndărăt, cred, să facă pe jos un drum de douăzeci sau douăzeci şi cinci de mile.

— Chiar dacă aş vrea să mă întorc la coasta nordică, domnule Hobson, răspunse Norman, acum n-aş mai putea. Vedeţi şi dumneavoastră. Vântul are tendinţa să bată dintr-acolo. Tot ce pot să fac este să ţin direcţia nord-est şi, dacă furtuna nu se înteţeşte, sper să pot înainta.

Dar, pe la patru şi jumătate, furtuna începu să se dezlănţuie. Şuierături ascuţite răsunară în straturile înalte ale văzduhului. Vântul, pe care starea atmosferică îl menţinea în zonele superioare, nu coborâse încă până la suprafaţa lacului, dar acest lucru nu putea întârzia. Se auzeau ţipetele puternice ale păsărilor înspăimântate care străbăteau ceţurile. Apoi deodată negura se destramă, lăsând să se vadă norii mari şi joşi, zdrenţuiţi, îngrămădiţi, adevărate avalanşe de aburi gonite cu putere spre sud. Temerile bătrânului marinar erau justificate. Vântul sufla din nord şi nu va mai dura mult până să ia proporţiile unui uragan care se va abate peste lac.

— Păzea! Strigă Norman legând scota, pentru a întoarce ambarcaţia cu prova spre vânt, cu ajutorul cârmei.

Rafala îi ajunse. Vasul se culcă întâi pe o parte, apoi se ridică şi săltă în coama unui val. De acum încolo, hula crescu ca pe o mare dezlănţuită. Pe aceste ape, relativ puţin adânci, valurile, izbindu-se puternic de fundul lacului, izbucneau spre suprafaţă având o înălţime nemaipomenită.

— Ajutaţi-mă! Strigă bătrânul marinar, încercând să strângă cât mai repede pânza.

Jasper Hobson şi doamna Paulina Barnett se străduiră să-l ajute pe Norman fără a reuşi însă, căci nu ştiau să conducă ambarcaţia. Norman neputând să lase cârma, iar fungile fiind prinse de vârful catargului, pânza nu putea fi strânsă. În fiecare clipă nava era gata să se răstoarne, izbită de valuri uriaşe. Cerul se întuneca din ce în ce mai mult. O ploaie rece amestecată cu zăpadă cădea torenţial şi uraganul mereu mai furios răscolea crestele valurilor.

— Tăiaţi-le, tăiaţi-le! Strigă bătrânul marinar prin vuietul furtunii.

Jasper Hobson, căruia vântul îi smulsese chipiul, orbit de aversă, puse mâna pe cuţitul lui Norman şi tăie funga întinsă ca o coardă de harpă. Însă parâma udă nu mai putea aluneca în lăcaşul său, aşa că pânza rămase prinsă de vârful catargului. Norman voi atunci să îndrepte ambarcaţiunea spre sud, de vreme ce nu putea ţine piept vântului. Să se îndrepte spre sud, cu toate că direcţia era extrem de periculoasă în mijlocul valurilor a căror viteză o depăşea pe cea a ambarcaţiei. Să se îndrepte spre sud, cu toate că risca să fie antrenat, fără a se putea împotrivi, până la malurile meridionale ale lui Grand-Ours.

Jasper Hobson şi curajoasa sa tovarăşă erau conştienţi de pericolul care-i ameninţa. Această ambarcaţiune uşoară nu putea să reziste mult timp talazurilor. Ori va fi distrusă, ori se va răsturna. Viaţa celor pe care-i purta era în mâna soartei. Totuşi, nici locotenentul, nici doamna Paulina Barnett nu căzură pradă deznădejdii. Agăţându-se de bănci, udaţi din cap până-n picioare de apa rece a valurilor, muraţi de ploaie şi de zăpadă până la piele, biciuiţi de

rafalele puternice, priveau prin ceaţă, fără să se înfioare. Orice urmă de uscat dispăruse. La un cablu de vas, norii şi apele lacului se amestecau între ele. Ochii călătorilor priveau întrebători la bătrânul Norman care, cu dinţii încleştaţi, cu mâinile strânse pe cârmă, mai încerca să menţină vasul în bătaia vântului. Dar puterea uraganului ajunsese atât de mare, încât ambarcaţia nu mai putea naviga cu această viteză periculoasă. Talazurile ce se loveau de prova ar fi făcut-o bucăţi.

Primele scânduri începură să se desfacă şi când cădea cu întreaga ei greutate între două valuri, puteai crede că n-o să se mai ridice niciodată.

— Trebuie să fugim, trebuie să fugim! Murmură bătrânul marinar şi, manevrând cârma, filând scota, se îndreptă spre sud.

Pânza, umflată brusc, duse imediat ambarcaţia cu o rapiditate vertiginoasă, dar valurile uriaşe alergau şi mai repede, şi acest zbor cu vântul în spate devenea extrem de periculos. Masele lichide se repezeau în drumul navei care nu le putea ocoli. Ea se umplea de apă şi trebuia golită fără încetare, altfel s-ar fi scufundat. Pe măsură ce înainta în largul lacului şi prin urmare departe de coastă, apele deveneau şi mai tumultuoase. Nici un obstacol – un pâlc de arbori sau o colină – nu împiedica uraganul să învolbureze totul în jurul lui. Când cerul se însenina puţin sau, mai curând, când se destrămau pentru o clipă ceţurile, se zăreau munţi de gheaţă uriaşi care pluteau ca geamandurile, împinşi şi ei de valuri spre partea meridională a lacului. Era ora cinci şi jumătate. Nici Norman, nici Jasper Hobson nu-şi dădeau seama ce distanţă străbătuseră de când plecaseră, nici în ce direcţie au mers. Nu mai erau stăpâni pe ambarcaţie, ci doar jucării ale furtunii.

În acest moment, la o sută de picioare în spatele vasului, se ridică un val monstruos încununat cu o vizibilă creastă albă. În faţa lui, suprafaţa lichidă alcătuia un fel de

prăpastie. Toate unduirile intermediare, strivite de vânt, dispăruseră. În această prăpastie mişcătoare apele erau negre. Ambarcaţiunea lunecă adânc în fundul abisului care se căsca din ce în ce mai mare. Valul uriaş se apropia dominându-le pe cele din jur. Se năpustea asupra ambarcaţiei, gata s-o nimicească. Norman, care întorsese capul, îl văzu venind. Jasper Hobson şi doamna Paulina Barnett îl priveau şi ei cu ochii larg deschişi, aşteptând să se rostogolească asupra lor, fără să poată face nimic!

Valul se prăvăli într-adevăr, cu un vuiet îngrozitor. Se abătu asupra ambarcaţiei, acoperind în întregime pupa. Avu loc o izbitură teribilă. Locotenentul şi tovarăşa sa scoaseră un strigăt desperat, văzându-se îngropaţi sub acest munte lichid. Crezură că vasul se scufundă, dar acesta, pe trei sferturi plin de apă, se ridică. În schimb, bătrânul marinar pierise.

Jasper Hobson scoase un strigăt deznădăjduit. Doamna Paulina Barnett întoarse capul spre el.

— Norman! Urlă el, arătând locul gol de la pupa.

— Sărmanul! Murmură călătoarea.

Jasper Hobson şi doamna Paulina Barnett se ridicară cu riscul de a fi azvârliţi din ambarcaţiunea ce sălta pe creasta valurilor. Dar nu zăriră nimic. Nu se auzi nici un ţipăt, nici o chemare. Trupul marinarului nu se arătă în spuma albă… Bătrânul îşi găsise moartea în viitoarea valurilor. Doamna Paulina Barnett şi Jasper Hobson se prăbuşiră pe bancă. Acum trebuiau să-şi poarte de grijă rămânând singuri la bord. Dar nici locotenentul, nici tovarăşa sa nu ştiau să manevreze o ambarcaţie şi, în aceste grele împrejurări, chiar un matelot cu experienţă abia de ar fi reuşit să conducă vasul care era o jucărie a valurilor. Pânza, tot umflată de vânt, îl purta pe ape. Jasper Hobson putea să încetinească această cursă? Se aflau într-o situaţie înfiorătoare, goniţi de furtună, pe o navă uşoară pe care nu ştiau nici măcar s-o manevreze.

— Suntem pierduţi, zise locotenentul.

— Nu, domnule Hobson, răspunse curajoasa Paulina Barnett. Să ne ajutăm singuri şi Cerul ne va ajuta!

Jasper Hobson înţelese atunci cât preţuieşte această vitează femeie al cărei destin îl împărtăşea în momentul de faţă. Primul lucru care trebuia făcut era să golească de apă vasul ce se îngreuia. Un nou val l-ar fi umplut într-o clipă şi l-ar fi tras imediat la fund. Era important, dealtfel, ca ambarcaţia uşurată să poată să se ridice pe valuri, căci atunci risca mai puţin să fie sfărâmată. Jasper Hobson şi doamna Paulina Barnett goliră deci repede vasul care putea fi lesne răsturnat din cauza propriei sale mobilităţi. N-a fost o treabă uşoară, căci în fiecare moment valurile înspumate pătrundeau în navă şi trebuia să stai tot timpul cu găleata în mână. De acest lucru se ocupa mai ales călătoarea. Locotenentul ţinea cârma şi conducea de bine de rău ambarcaţia cu vântul la pupa. Noaptea, sau dacă nu noaptea – care la această latitudine şi în această epocă a anului durează doar câteva ore – mai degrabă întunericul creştea, sporind primejdia. Norii joşi, amestecaţi cu negurile, formau o perdea deasă prin care străbătea o lumină slabă şi difuză. Nu se vedea nici măcar la două lungimi de navă, şi aceasta ar fi fost făcută bucăţi dacă s-ar fi izbit de un sloi de gheaţă plutitor. Or, sloiurile plutitoare se puteau ivi pe neaşteptate, şi la această viteză nu le puteai ocoli cu nici un preţ.

— Nu mai sunteţi sigur de cârmă, domnule Jasper? Întrebă doamna Paulina Barnett, în timpul unei scurte acalmii a furtunii.

— Nu, doamnă, răspunse locotenentul, şi trebuie să vă aşteptaţi la orice.

— Sunt gata, răspunse simplu curajoasa femeie.

În acest moment se auzi cum se sfâşie pânza. Păru un zgomot asurzitor. Vela despicată de vânt fu smulsă şi dispăru în întuneric, ca un norişor alb. Ambarcaţiunea, dusă cu viteza ce i se imprimase, mai pluti câteva clipe, apoi se opri şi valurile o purtară încoace şi-ncolo ca pe o epavă.

Jasper Hobson şi doamna Paulina Barnett se socotiră pierduţi. Erau aruncaţi de valuri pe fundul ambarcaţiunii, smulşi de pe bănci, izbiţi, răniţi. Nu se găsea la bord nici o fâşie de pânză pe care ar fi putut-o întinde în bătaia vântului. Cei doi nefericiţi abia se vedeau prin negurile dese, în mijlocul aversei de zăpadă şi de ploaie, şi nici nu se puteau auzi. Credeau în fiecare clipă că vor pieri şi timp de o oră rămaseră astfel, încredinţându-se providenţei care doar ea îi putea salva. Cât timp au rătăcit purtaţi de aceste ape mânioase? Nici locotenentul Hobson, nici doamna Paulina Barnett nu puteau spune, când se produse un şoc puternic. Vasul se izbise de un uriaş iceberg, masă plutitoare cu margini tăioase şi alunecoase, de care n-ai fi putut să te agăţi. La această izbitură bruscă şi care n-a putut fi evitată, prova ambarcaţiei se despică şi apa pătrunse şuvoaie.

— Ne scufundăm, ne scufundăm! Strigă Jasper Hobson.

Într-adevăr, ambarcaţiunea se ducea la fund şi apa ajunsese la înălţimea băncilor.

— Doamnă, doamnă, strigă locotenentul, sunt aici! Voi rămâne lângă dumneavoastră!

— Nu, domnule Jasper, îi răspunse doamna Paulina Barnett, singur aţi putea scăpa… Împreună vom pieri! Lăsaţi-mă, lăsaţi-mă!

— Niciodată! Strigă locotenentul Hobson.

Dar nici nu pronunţase bine acest cuvânt, că ambarcaţia, izbită de un nou talaz, se scufundă într-o clipă. Cei doi dispărură în vâltoarea stârnită de scufundarea bruscă a vasului. Apoi, după câteva clipe, reveniră la suprafaţă. Jasper Hobson înota viguros cu un braţ şi cu celălalt o ţinea pe tovarăşa sa deasupra apei. Dar era limpede că lupta împotriva valurilor clocotitoare nu putea fi de lungă durată şi că va pieri împreună cu cea pe care voia s-o salveze.

În acest moment nişte sunete ciudate îi atraseră atenţia. Nu erau ţipetele unor păsări speriate, ci chemarea unei voci omeneşti. Jasper Hobson, cu o supremă sforţare,

ridicându-se deasupra valurilor, aruncă o privire pătrunzătoare în jur. Dar nu văzu nimic prin ceaţa deasă. Şi totuşi strigătele se auzeau în continuare. Parcă mai din apropiere. Cine erau îndrăzneţii care veneau astfel în ajutorul lui? Dar, orice ar face, vor ajunge prea târziu. Îngreuiat de veşminte, locotenentul se simţi tras, împreună cu nefericita al cărei cap nu-l mai putea ţine deasupra apei, în adâncurile lacului. Din instinct, Jasper Hobson scoase un strigăt, apoi dispăru sub un val uriaş.

Dar locotenentul nu se înşelase. Trei oameni rătăcind pe lac zăriseră ambarcaţiunea în primejdie şi-i veniseră în ajutor. Aceşti oameni – singurii care puteau înfrunta cu oarecare şansă furia apelor – se aflau în unicele ambarcaţii care puteau rezista unei asemenea furtuni. Cei trei erau eschimoşi, legaţi solid fiecare de un caiac.

Caiacul este o pirogă lungă, mai înaltă la capete, cu un schelet foarte uşor pe care sunt întinse piei de focă prinse bine cu vine de viţel de mare. Pe deasupra caiacul e acoperit tot cu piei pe întreaga sa lungime, în afara centrului în care se află o deschizătură. Acolo stă eschimosul. El îşi prinde haina impermeabilă de marginile deschizăturii şi face corp comun cu ambarcaţia în care nu poate pătrunde nici o picătură de apă. Caiacul, zvelt şi uşor, e mereu ridicat pe creasta valului şi nu se poate scufunda, iar când e gata să se răstoarne poate fi uşor redresat cu o mişcare de vâslă. El e în stare să reziste şi rezistă într-adevăr acolo unde şalupele sunt aproape întotdeauna sfărâmate.

Cei trei eschimoşi ajunseră la timp la locul naufragiului, călăuziţi de ultimul strigăt de deznădejde al locotenentului. Jasper Hobson şi doamna Paulina Barnett, pe jumătate sufocaţi, simţiră cum o mână robustă îi scoate din abis. Dar în întuneric nu-şi putură recunoaşte salvatorii.

Unul din eschimoşi îl luă pe locotenent şi-l întinse de-a curmezişul ambarcaţiei. Un altul făcu la fel cu doamna Paulina Barnett şi cele trei caiace, mânuite cu îndemânare

cu ajutorul unor vâsle lungi de şase picioare, înaintară iute în mijlocul valurilor înspumate.

O jumătate de oră mai târziu, naufragiaţii fură aşezaţi pe malul nisipos, la trei mile de fortul Providence. Doar bătrânul marinar nu se mai întoarse.

Capitolul X. O întoarcere spre trecut.

Pe la zece seara, doamna Paulina Barnett şi Jasper Hobson băteau la poarta fortului. Toată lumea se bucură când îi revăzu, căci îi credea pierduţi. Dar această bucurie făcu loc unei adânci mâhniri când aflară de moartea bătrânului Norman. Vrednicul marinar era iubit de toţi şi memoria sa fu cinstită cu cele mai vii păreri de rău. Cât despre curajoşii şi devotaţii eschimoşi, după ce primiră cu sobrietate mulţumirile afectuoase ale locotenentului şi tovarăşei sale, nici nu vrură să intre în fort. Ceea ce făcuseră li se părea foarte firesc. Nu salvaseră pentru prima oară oameni de la înec. Se-ntoarseră de aceea pe lac, la cursa lor aventuroasă pe care-o făceau zi şi noapte, vânând vidre şi păsări acvatice.

Noaptea care urmă întoarcerii lui Jasper Hobson, precum şi a doua zi, 1 iunie, ca şi noaptea spre 2 iunie fură în întregime consacrate odihnei. Mica trupă se instalase foarte bine, dar locotenentul era hotărât să plece pe data de 2 în zori dacă timpul o îngăduia şi, din fericire, furtuna se liniştise.

Sergentul Felton pusese toate resursele existente la dispoziţia detaşamentului. Se înlocuiră câteva atelaje de câini şi în clipa plecării Jasper Hobson îşi găsi săniile orânduite cum trebuie la poarta incintei, îşi luară rămas bun. Fiecare mulţumi sergentului Felton care se arătase foarte ospitalier. Doamna Paulina Barnett îi exprimă, în rând cu ceilalţi, recunoştinţa sa. Cu o puternică strângere de mână a cumnatului său Long, această ceremonie a plecării se încheie.

Fiecare cuplu urcă în sania care-i fu dată şi doamna Paulina Barnett cu locotenentul ocupară iarăşi acelaşi

vehicul. Madge şi sergentul Long îi urmară.

După sfatul pe care i-l dăduse şeful indian, Jasper Hobson se decise să ajungă la coasta americană pe drumul cel mai scurt, luând-o în linie dreaptă între fortul Confidence şi litoral. După ce consultase hărţile care nu-i indicau decât foarte vag configuraţia teritoriului, socoti că e bine să coboare pe valea râului Coppermine, un curs de apă destul de larg care se varsă în golful Couronnement.

Între fortul Confidence şi gurile râului distanţa este de cel mult un grad şi jumătate, adică 85-90 de mile. Marea deschidere pe care o formează golful se termină la nord cu capul Krusenstern şi de la acest cap coasta o ia drept spre vest, până când se înalţă deasupra paralelei 70 prin capul Bathurst.

Jasper Hobson schimbă deci drumul pe care-l urmase până atunci şi se duse spre est, pentru a ajunge în câteva ore, în linie dreaptă, la cursul de apă.

Văzură râul a doua zi după-amiază, pe data de 3 iunie. Coppermine, cu apele sale limpezi şi repezi, dezgheţat în acel moment, curgea năvalnic într-o vale largă brăzdată de un mare număr de pâraie capricioase, dar uşor de trecut. Mersul săniilor era destul de rapid pe acest teren neted. În timp ce atelajul alerga, Jasper Hobson îi povestea tovarăşei sale istoria ţinutului pe care-l străbăteau. O adevărată intimitate, o prietenie sinceră pe care le-o îngăduia situaţia şi vârsta, se născu între locotenentul Hobson şi călătoare. Doamnei Paulina Barnett îi plăcea să dobândească noi cunoştinţe şi, având instinctul descoperirilor, se bucura când i se vorbea despre exploratori.

Jasper Hobson, care ştia pe de rost istoria Americii septentrionale, putu satisface din plin curiozitatea însoţitoarei sale:

— Acum vreo 90 de ani, îi spuse el, tot acest teritoriu străbătut de râul Coppermine era necunoscut şi descoperirea sa se datorează agenţilor Companiei Golfului Hudson. Numai că, doamnă, aşa cum se întâmplă aproape

totdeauna în domeniul ştiinţei, căutând un lucru dai de altul. Columb căuta Asia şi a găsit America.

— Şi ce căutau agenţii Companiei Golfului Hudson? Întrebă doamna Paulina Barnett. Oare faimoasa Trecere din nord-est?

— Nu, doamnă, răspunse tânărul locotenent, acum un secol Compania n-avea interes să fie întrebuinţată acea nouă cale de comunicaţie, care ar fi slujit mai mult concurenţilor decât ei. Se zice chiar că, în 1741, un anume Christophe Middleton, însărcinat de guvernul englez să exploreze aceste meleaguri, a fost acuzat în public că a primit 5.000 de livre de la Companie pentru a declara că nu există o comunicaţie pe apă între cele două oceane şi nici n-ar fi posibil să existe.

— Asta nu face cinste celebrei Companii, observă doamna Paulina Barnett.

— Nu-i iau apărarea în această privinţă, răspunse Jasper Hobson. Aş adăuga chiar că Parlamentul a condamnat cu severitate atitudinea Companiei şi în 1745 a promis o primă de 20.000 de livre celui care va descoperi respectiva trecere. Prin urmare, în acel an, doi călători întreprinzători – William Moore şi Francis Smith – au ajuns până la golful Repulse în speranţa de a găsi trecerea atât de căutată. Până la urmă n-au reuşit şi după o absenţă de un an şi jumătate fură nevoiţi să se întoarcă în Anglia.

— Dar alţi căpitani curajoşi şi hotărâţi nu s-au repezit imediat pe urmele lor? Întrebă doamna Paulina Barnett.

— Nu, doamnă, şi mai trecură 30 de ani, în ciuda importantei recompense promise de Parlament, fără ca vreo tentativă pentru a relua explorarea geografică a acestei părţi din continentul american sau, mai bine-zis, din America engleză – căci acesta e numele pe care se cuvine să i-l păstrăm – să fie făcută. Abia în 1769, un agent al Companiei încercă să reia lucrările lui Moore şi Smith.

— Compania renunţase deci la ideile ei înguste şi egoiste, domnule Jasper?

— Nu, doamnă, nu încă. Samuel Hearne – acesta e numele agentului – n-avea altă misiune decât să cerceteze existenţa unei mine de cupru pe care o semnalaseră băştinaşii. Agentul părăsi la 6 noiembrie 1769 fortul Prinţul de Wales situat pe râul Churchill, aproape de coasta occidentală a golfului Hudson. Samuel Hearne înainta curajos spre nord-vest. Dar frigul se făcu atât de aspru, încât, nemaiavând hrană, trebui să se întoarcă la fortul Prinţul de Wales. Din fericire nu era omul care să se dea bătut. Anul următor, la 23 februarie, plecă din nou, luând cu el câţiva indieni. Greutăţile acestei a doua călătorii fură foarte mari. Vânatul şi peştele pe care se bizuise Samuel Hearne lipseau adesea. O dată a rămas şapte zile fără să mănânce altceva decât fructe sălbatice şi bucăţi de piele veche sau oase arse. Îndrăzneţul călător a trebuit să se întoarcă din nou la agenţie fără să fi obţinut nici un rezultat. Dar nu se lăsă. Plecă a treia oară, la 7 decembrie 1770, şi, după 19 luni de eforturi, pe 13 iulie 1772, descoperi Coppermine-River, coborî până la gurile lui şi pretinse că a văzut marea liberă. Pentru prima oară fusese atinsă coasta septentrională a Americii.

— Dar Trecerea din nord-vest, adică comunicarea directă între Atlantic şi Pacific, n-a fost descoperită? Întrebă doamna Paulina Barnett.

— Nu, doamnă, răspunse locotenentul, deşi mulţi marinari temerari o caută încă din acele timpuri! Phipps în 1773, James Cook şi Clarke din 1776 până în 1779, Kotzebue din 1815 până în 1818, Ross, Parry, Franklin şi atâţia alţii şi-au luat această sarcină grea, dar în zadar, şi trebuie să ajungem până la exploratorii din vremea noastră, până la curajosul Mac Clure, pentru a găsi pe singurul om care a trecut într-adevăr dintr-un ocean într-altui străbătând marea polară.

— Da, domnule Jasper, răspunse doamna Paulina Barnett, e un fapt geografic de care noi englezii trebuie să fim mândri! Dar spuneţi-mi, Compania Golfului Hudson –

revenind în sfârşit la idei mai generoase – n-a încurajat pe nici un alt călător de la Samuel Hearne încoace?

— Ba da, doamnă, şi graţie ei căpitanul Franklin şi-a putut face călătoria din 1819 până în 1822, tocmai între râul Hearne şi capul Turn-again. Această explorare n-a fost fără piedici şi suferinţe. De multe ori hrana a lipsit complet călătorilor. În ciuda atâtor chinuri, căpitanul Franklin a parcurs o distanţă de 5.550 de mile în această regiune, necunoscută până la el, de pe litoralul Americii de Nord.

— Era un om de o rară energie, adăugă doamna Paulina Barnett, şi a dovedit-o cu prisosinţă când, în pofida a ceea ce suferise, a plecat din nou să cucerească Polul Nord.

— Da, răspunse Jasper Hobson, şi îndrăzneţul explorator a avut o moarte crudă chiar pe locul descoperirilor sale! Dar s-au găsit acum dovezi că nu toţi însoţitorii lui Franklin au pierit odată cu el. Mulţi dintre aceşti nefericiţi mai rătăcesc cu siguranţă încă în mijlocul pustietăţilor îngheţate. Ah! Nu mă pot gândi la această singurătate teribilă, fără o strângere de inimă. Într-o zi, doamnă, adăugă locotenentul cu o emoţie şi o convingere deosebite, într-o zi am să cercetez acele pământuri necunoscute unde s-a petrecut fatala catastrofă şi…

— Şi în acea zi, răspunse doamna Paulina Barnett, strângând mâna locotenentului, în acea zi voi fi tovarăşa dumitale de explorare. Da, această idee mi-a venit de multe ori, ca şi dumitale, domnule Jasper, şi inima mea, ca şi a dumitale, e profund mişcată la gândul că nişte compatrioţi, nişte englezi, aşteaptă poate ajutor…

— Care va veni prea târziu pentru cea mai mare parte a acestor nefericiţi, doamnă, dar va veni pentru unii dintre ei, fiţi sigură!

— Să v-audă Dumnezeu, domnule Hobson, răspunse doamna Paulina Barnett. Aş adăuga că agenţii Companiei care locuiesc în preajma litoralului mi se par mai nimeriţi decât oricare alţii pentru a îndeplini această datorie de omenie.

— Împărtăşesc părerea dumneavoastră, doamnă, răspunse locotenentul, căci agenţii sunt pe deasupra obişnuiţi cu gerul de pe continentele arctice. Au dovedit-o dealtfel în diverse împrejurări. Nu l-au asistat ei pe căpitanul Back în timpul călătoriei din 1834, călătorie care a dus la descoperirea Ţării regelui Wilhelm, unde s-a petrecut catastrofa lui Franklin? Şi nu doi dintre ai noştri, curajoşii Dease şi Simpson, au fost însărcinaţi de guvernatorul Golfului Hudson, în 1838, să exploreze malurile mării polare, explorare în timpul căreia a fost cunoscută pentru prima oară regiunea Victoria? Prin urmare, cred că viitorul îi rezervă Companiei noastre cucerirea definitivă a continentului arctic. Puţin câte puţin, factoriile vor urca spre nord – refugiul silit al animalelor cu blană – şi într-o zi un fort se va ridica chiar la Pol, pe acel punct matematic unde se încrucişează toate meridianele globului!

În timpul acestei convorbiri, urmată de multe altele, Jasper Hobson povesti propriile sale peripeţii de pe când era în serviciul Companiei, lupta cu concurenţii agenţiilor rivale, încercările de explorare a teritoriilor necunoscute din nord şi din vest. La rândul ei, doamna Paulina Barnett îi istorisi peregrinările sale prin ţinuturile tropicale. Ea îi spuse ceea ce realizase şi ceea ce avea de gând să realizeze de acum încolo. Între locotenent şi călătoare avu loc un plăcut schimb de povestiri care făcu fermecătoare lungile ore ale drumului.

În acest timp, săniile, trase cu viteză de câini, înaintau către nord. Valea râului Coppermine se lărgea simţitor în apropierea mării arctice. Colinele laterale, mai puţin povârnite, deveneau treptat mai scunde. Pâlcuri de arbori răşinoşi se înălţau ici şi colo, înviorând monotonia acestor peisaje destul de ciudate. Câteva sloiuri, purtate de râu, mai rezistau încă razelor soarelui, dar numărul lor scădea din zi în zi şi o barcă, ba chiar şi o şalupă, ar fi coborât fără greutate firul apei neîntrerupt de nici un baraj natural, de

nici o îngrămădire de stânci. Albia râului era largă şi adâncă; apele, foarte limpezi, alimentate de topirea zăpezilor, curgeau repede, dar fără să formeze bulboane. Cursul său, la început foarte şerpuitor, tindea încetul cu încetul să devină o linie dreaptă pe o întindere de mai multe mile. Cât despre maluri, netede şi largi, presărate cu nisip mărunt, acoperite în anumite locuri de o iarbă uscată şi pipernicită, erau foarte potrivite pentru alunecarea săniilor şi trasul lor de şirul lung al atelajelor. Nu existau pante şi, în consecinţă, mersul era uşor pe terenul plat.

Detaşamentul înainta aşadar cu o mare rapiditate. Merseră zi şi noapte – în măsura în care această expresie poate fi folosită într-o regiune deasupra căreia soarele trasează un arc aproape orizontal şi abia dacă apune. Noaptea, cea adevărată, nu dura nici două ore la această latitudine şi zorile în acest anotimp al anului urmau imediat după crepuscul. Timpul era frumos, cerul senin, cu toate că orizontul era puţin umbrit de ceaţă, şi detaşamentul îşi urma călătoria în condiţii excelente.

Continuară două zile să meargă fără greutate pe lângă cursul lui Coppermine. Împrejurimile râului nu erau populate de animale cu blană, dar erau bogate în păsări. Puteai să le numeri cu miile. Lipsa aproape completă a jderilor, castorilor, herminelor, vulpilor îl frământa fără încetare pe locotenent. Se întreba dacă aceste teritorii nu fuseseră părăsite, ca şi cele din sud, de neamul carnasierelor şi rozătoarelor urmărite cu prea mare lăcomie. Era probabil aşa, căci întâlneai adesea urme de tabără, focuri stinse, dovedind că mai de mult sau mai de curând trecuseră pe-aici vânători băştinaşi sau de alt neam. Jasper Hobson îşi dădea seama că trebuie să meargă cu explorarea mai la nord, şi numai o parte din călătoria sa se va încheia când va ajunge la gurile lui Coppermine. Se grăbea deci să pună piciorul pe acel punct al litoralului întrezărit de Samuel Hearne şi iuţea – pe cât putea – mersul detaşamentului.

Dealtfel, fiecare împărtăşea nerăbdarea lui Jasper Hobson. Fiecare se grăbea, hotărât fiind să ajungă în cel mai scurt timp pe ţărmul mării arctice. O forţă nedesluşită îi împingea înainte pe aceşti îndrăzneţi pionieri. Atracţia necunoscutului se oglindea în ochii lor. Poate că adevăratele obstacole ale expediţiei vor începe pe această coastă atât de mult visată? Nu face nimic, toţi se grăbeau să le înfrunte, să meargă drept la ţintă. Călătoria pe care o făceau nu era decât trecerea printr-un ţinut de care nu erau direct interesaţi, dar pe ţărmul mării arctice va începe adevărata explorare. Şi fiecare ar fi vrut să ajungă mai repede pe aceste meleaguri, tăiate, la câteva sute de mile spre vest, de paralela 70.

În sfârşit, la 5 iulie, patru zile după ce părăsiseră fortul Confidence, locotenentul Jasper Hobson văzu râul Coppermine lărgindu-şi mult albia. Malul occidental se desfăşura urmând o linie uşor curbată şi mergea aproape drept spre nord. În est, dimpotrivă, el se rotunjea până la marginile zării. Jasper Hobson se opri deodată şi cu mâna le arătă tovarăşilor săi marea nesfârşită.

Capitolul XI. Mergând de-a lungul coastei.

Largul estuar la care ajunsese detaşamentul după şase săptămâni de călătorie forma o deschizătură trapezoidală, tăiată desluşit în continentul american. În partea de vest erau gurile lui Coppermine, în unghiul de est se adâncea o cale tubulară, profundă şi alungită, care a primit numele de Intrarea Bathurst. Aici, coasta, dantelată capricios, scobită de golfuri şi limanuri, presărată cu limbi de pământ ascuţite şi promontorii abrupte, se desfăşura într-o împletire de pasuri, strâmtori şi canale care dau hărţilor polare un aspect atât de ciudat. De partea cealaltă, la estul estuarului, pornind de la gurile lui Coppermine, coasta urca spre nord şi se termina cu capul Krusenstern. Acest estuar purta numele de golful Couronnement şi apele lui erau presărate cu insule şi insuliţe, care alcătuiau Arhipelagul ducelui de York.

După ce se sfătuise cu sergentul Long, Jasper Hobson se hotărî să dea în acest loc o zi de repaus detaşamentului. Explorarea propriu-zisă, care trebuia să-i îngăduie locotenentului Hobson să stabilească locul prielnic pentru înălţarea factoriei, abia acum avea să înceapă. Compania recomandase agentului ei să se menţină pe cât posibil deasupra paralelei 70 şi pe ţărmul Oceanului glacial. Deci, pentru a-şi îndeplini misiunea, locotenentul nu putea căuta decât în vest un punct care să fie la o latitudine aşa de înaltă şi care să aparţină continentului american. Spre est, toate aceste pământuri, atât de deosebite unele de altele, fac parte din teritoriile arctice, în afară poate de Ţara lui Boothia, tăiată în două de paralela 70, dar a cărei conformaţie geografică este încă nedecisă.

După ce a stabilit longitudinea şi latitudinea şi a însemnat poziţia pe hartă, Jasper Hobson văzu că se află încă la mai mult de 160 de mile sub paralela 70. Dar, dincolo de capul Krusenstern, coasta, luând-o spre nord-est, depăşea printr-un unghi brusc paralela 70 aproape de meridianul 130, tocmai la înălţimea capului Bathurst, stabilit ca loc de întâlnire de căpitanul Craventy. Deci la acel punct trebuia să ajungă şi acolo se va ridica noul fort, dacă ţinutul dispunea de resursele necesare unei factorii.

— Acolo, sergent Long, zise locotenentul arătând subofiţerului harta ţinuturilor polare. Acolo vom fi în condiţiile impuse de Companie, în acel loc marea, liberă o bună parte a anului, va îngădui navelor din strâmtoarea Behring să ajungă până la port, să-l aprovizioneze şi să exporte produsele.

— Fără a pune la socoteală, adăugă sergentul Long, că, de vreme ce s-au stabilit deasupra paralelei 70, oamenii noştri vor avea drept la o leafă dublă!

— Asta-i de la sine înţeles, răspunse locotenentul, şi cred că nu se vor împotrivi.

— Ei bine, domnule locotenent, nu ne rămâne decât să pornim spre capul Bathurst, rosti simplu sergentul.

Dar, deoarece le fusese dată o zi de odihnă, plecarea nu avu loc decât la 6 iunie.

Partea a doua a călătoriei trebuia să fie şi fu într-adevăr cu totul diferită de prima. Dispoziţiile care orânduiau până aici mersul săniilor nu mai fură menţinute. Fiecare atelaj mergea în voia lui. Făceau dese popasuri, se opreau la toate promontoriile coastei şi cel mai adesea umblau pe jos. Locotenentul Hobson se mărgini la recomandarea ca oamenii să nu se îndepărteze la mai mult de trei mile de litoral şi să revină la detaşament de două ori pe zi, la prânz şi seara. Cum cădea noaptea, ridicau o tabără. Vremea eră frumoasă la această epocă şi temperatura, destul de ridicată, se menţinea în medie la 59° Fahrenheit (15°C). De două sau trei ori se dezlănţuiră scurte vijelii care nu modificară simţitor temperatura.

Toată această parte a coastei americane, cuprinsă între capul Krusenstern şi capul Parry, care se întinde pe o distanţă de mai mult de 250 de mile, a fost cercetată cu deosebită grijă de la 6 la 20 iunie. Dacă explorarea geografică a regiunii nu lăsă nimic de dorit, dacă Jasper Hobson, ajutat cu eficacitate în această misiune de astronomul Thomas Black, putu chiar să rectifice câteva erori ale hărţii hidrografice, nici teritoriile învecinate nu fură mai puţin cercetate din punctul de vedere care interesa direct Compania Golfului Hudson.

Teritoriile erau oare bogate în vânat, se putea conta cu certitudine atât pe vânatul comestibil cât şi pe animalele cu blană? Resursele ţinutului îngăduiau ele singure aprovizionarea unei factorii, cel puţin în sezonul de vară? Acestea erau problemele grave pe care şi le punea locotenentul Hobson şi care-l preocupau pe drept cuvânt. Iată rezultatul observaţiilor sale: vânatul propriu-zis – cel căruia caporalul Joliffe, între alţii, îi acorda o deosebită preferinţă – nu prea mişuna pe aceste meleaguri. Păsările din numeroasa familie a raţelor nu lipseau, fără îndoială, dar rozătoarele erau insuficient reprezentate de câţiva

iepuri polari de care nu te puteai apropia decât cu mare greutate. În schimb, urşii trebuie să fi fost numeroşi pe această porţiune a continentului american. Sabine şi Mac Nap remarcaseră deseori urme proaspete ale acestor carnasiere. Mulţi fuseseră zăriţi şi depistaţi, dar ei se ţineau la mare depărtare. În orice caz, era sigur că în timpul sezonului rece aceste animale înfometate veneau de la latitudinile mai înalte, rătăcind destul de des pe malurile Oceanului glacial.

— Prin urmare, spunea caporalul Joliffe, pe care problema proviziilor îl frământa, când ai ursul în cămară, e un vânat care nu-i de dispreţuit, departe de asta. Dar când încă nu se află acolo, e un vânat foarte problematic, pus sub semnul întrebării şi care nu are altceva mai bun de făcut decât să-i acorde vânătorului soarta pe care acesta i-o rezervă.

Nu putea rosti o vorbă mai înţeleaptă. Urşii nu puteau oferi o rezervă sigură pentru cămara fortului. Din fericire, teritoriul era cutreierat de turme de animale mai folositoare decât urşii, bune de mâncat, care sunt principala hrană a unor triburi de eschimoşi şi de indieni, şi anume, renii. Caporalul Joliffe constată cu multă satisfacţie că aceste rumegătoare erau deosebit de numeroase în ţinut. Într-adevăr, natura făcuse totul ca să le atragă, solul fiind acoperit de o specie de licheni pe care renul îi mănâncă cu plăcere, dezgropându-i cu abilitate de sub zăpadă şi care constituie unica sa hrană în timpul iernii.

Jasper Hobson se arătă nu mai puţin mulţumit decât caporalul, descoperind în multe locuri urmele lăsate de aceste rumegătoare, urme uşor de recunoscut deoarece copita renului în loc să aibă pe partea interioară o suprafaţă plană are una convexă, ca şi cea a cămilei. Se vedeau chiar turme mari de animale care, rătăcind în stare de sălbăticie în anumite părţi ale Americii, se adună deseori ajungând la mai multe mii de capete. Dacă sunt lăsaţi în viaţă, pot fi uşor domesticiţi şi aduc atunci mari servicii factoriilor, fie furnizându-le un lapte excelent, mai consistent decât cel de

vacă, fie slujind la trasul săniilor. Vânaţi nu sunt mai puţin folositori, căci pielea lor foarte compactă e bună pentru veşminte, blana dă un fir excelent şi carnea lor e foarte gustoasă. Nu există un animal mai preţios la aceste latitudini. Prezenţa renilor, precis constatată, trebuia deci să-l încurajeze pe Jasper Hobson în proiectele sale de a stabili factoria pe acest punct al teritoriului.

Avea tot dreptul să fie mulţumit şi în ce priveşte animalele cu blană. Pe micile cursuri de apă se înălţau numeroase locuinţe de castori şi ondatre. Bursucii, râşii, herminele, volverenele, jderii, nurcile trăiau pe aceste meleaguri pe care absenţa vânătorilor le lăsase până atunci în pace. Prezenţa omului nu se semnala în aceste locuri prin nici o urmă şi animalele ştiau acest lucru şi de aceea veniseră să-şi găsească adăpost. Observară de asemenea pasul pe zăpadă al minunatelor vulpi albastre şi argintii, specie care tinde să se împuţineze tot mai mult şi a cărei blană valorează greutatea ei în aur, cum s-ar zice. Sabine şi Mac Nap avură nenumărate prilejuri în timpul explorării să tragă asupra preţiosului vânat. Dar locotenentul interzise în mod înţelept orice vânătoare de acest fel. Nu voia să sperie animalele înaintea sezonului de vânătoare, adică înaintea lunilor de iarnă, în timpul cărora blana lor se face mai deasă şi e cu mult mai frumoasă. Dealtfel, nici n-avea rost să supraîncarce săniile în mers. Sabine şi Mac Nap înţeleseră motivele întemeiate ale locotenentului, dar parcă n-aveau astâmpăr când vedeau în bătaia puştii o zibelină sau o vulpe scumpă. Ordinele lui Jasper Hobson erau totuşi stricte şi locotenentul nu permitea încălcarea lor.

Gloanţele vânătorilor în timpul celei de-a doua perioade a călătoriei nu avură deci drept ţintă decât câţiva urşi polari care se arătară prin preajma detaşamentului. Aceste carnivore, nefiind însă mânate de foame, o luau imediat la sănătoasa şi prezenţa lor nu duse la nici o vânătoare serioasă. Totuşi, dacă patrupedele din ţinut nu avură de suferit din cauza venirii detaşamentului, nu se poate spune

acelaşi lucru despre zburătoare, care plătiră pentru tot regnul animal. Fură doborâţi vulturi cu capul alb, păsări uriaşe cu ţipăt strident, vulturi pescari, de obicei ascunşi în scorburile arborilor uscaţi şi care în timpul verii ajung până la latitudinile arctice. Apoi gâşte de zăpadă, de un alb imaculat, gâşte marine sălbatice „bernacach”, cu ciocul scurt, cele mai frumoase exemplare ale speciei aserinelor bune de mâncat, raţe cu capul roşu şi pieptul negru, ciori cenuşii, un fel de gaiţe caricaturale, de o urâţenie ieşită din comun, specia de raţe eider, macroze şi multe alte reprezentante ale neamului înaripat, care te asurzeau cu strigătele lor ce răsunau pe falezele Arcticei. Aceste păsări trăiesc cu milioanele în ţinuturile polare şi numărul lor întrece orice închipuire pe litoralul mării glaciale.

Se înţelege că vânătorii, cărora le era interzisă vânarea patrupedelor, se abătură cu pasiune asupra păsăretului. Mai multe sute de păsări, aparţinând mai ales speciilor comestibile, au fost ucise în timpul primelor 15 zile, îmbogăţind masa, alcătuită de obicei din conserve de carne şi pesmet, cu un fel de hrană foarte apreciat.

Aşadar nu lipseau animalele pe acest teritoriu. Compania va putea să-şi umple cu uşurinţă depozitele şi personalul fortului va avea cămările pline. Dar aceste două condiţii nu erau suficiente pentru a asigura viitorul factoriei. Într-adevăr, nu te puteai stabili într-un ţinut aflat la o latitudine atât de înaltă, dacă nu găseai din abundenţă combustibilul necesar împotriva asprelor ierni arctice. Din fericire, litoralul era împădurit. Colinele care se înălţau în spatele coastei erau încununate de copaci verzi, printre care se deosebea în special pinul. Erau aglomerări ale unor pâlcuri de răşinoase, cărora, datorită desimii, le puteai da câteodată numele de păduri. Uneori, în pâlcuri mai izolate, Jasper Hobson observă sălcii, plopi, mesteceni pitici şi numeroase tufişuri de arbatus. La acea epocă de vară toţi arborii erau înverziţi şi uimeau oarecum privirea obişnuită cu siluetele golaşe şi stinghere ale peisajelor polare. Solul

de la poalele colinelor era acoperit de muşchi pe care renii îl păşteau cu lăcomie, aceasta fiind singura lor hrană şi în timpul iernii. După cum se vede, locotenentul nu putea decât să se felicite de a fi căutat în nord-estul continentului american locul unei noi aşezări a Companiei. După cum s-a spus, dacă nu lipseau animalele în acest ţinut, în schimb, nu se vedea ţipenie de om. Nu erau nici eschimoşi, triburile lor cutreierând mai curând districtele apropiate de Golful Hudson, nici indieni care de obicei nu se aventurau atât de departe, dincolo de Cercul Polar. Într-adevăr, la această distanţă vânătorii puteau avea mult mai des vreme rea, printr-o revenire subită a iernii, şi să fie atunci lipsiţi de orice posibilitate de comunicaţie. După cum ne putem lesne închipui, locotenentul Hobson nu se gândi să se plângă de absenţa semenilor săi. Nu putea găsi decât rivali, dacă i-ar fi întâlnit. Ţinutul nelocuit pe care şi-l dorea era un pustiu în care animalele cu blană îşi caută adăpost. În legătură cu aceasta, Jasper Hobson îi spunea lucruri pline de bun-simţ doamnei Paulina Barnett, care se interesa îndeaproape de succesele întreprinderii. Călătoarea nu uita că era musafira Companiei Golfului Hudson şi, în mod firesc, ţinea la reuşita proiectelor locotenentului. Vă închipuiţi aşadar dezamăgirea lui Jasper Hobson când, în dimineaţa zilei de 20 iunie, se găsi în faţa unei aşezări, părăsită mai mult sau mai puţin recent. Ea se afla în fundul unui golfuleţ strâmt cu numele de golful Darniey, având ca punctul cel mai înaintat spre vest capul Parry. De aici se vedeau la poalele unei mici coline ţăruşii care slujiseră să marcheze un soi de şanţ circular şi cenuşa rece îngrămădită pe locul vetrelor stinse.

Tot detaşamentul se strânse în jurul aşezării. Fiecare înţelegea că o asemenea descoperire nu putea decât să-i displacă profund locotenentului Hobson.

— Iată o împrejurare supărătoare, zise el, şi bineînţeles că mi-ar fi plăcut de o mie de ori mai mult să întâlnesc o familie de urşi polari în drumul meu.

— Dar oamenii, oricine ar fi fost, care s-au oprit în acest loc, rosti doamna Paulina Barnett, sunt departe acum, fără îndoială, şi probabil că s-au întors mult mai la sud, pe teritoriile unde vânează de obicei.

— Depinde, doamnă, răspunse locotenentul. Dacă cei care au lăsat aceste urme sunt eschimoşi, şi-au continuat mai degrabă drumul spre nord. Dacă, dimpotrivă, sunt indieni, poate că explorează tocmai acest nou loc de vânătoare, cum facem şi noi, ceea ce constituie, repet, o împrejurare într-adevăr supărătoare.

— Dar, întrebă doamna Paulina Barnett, se poate şti cărui neam îi aparţin călătorii? Putem afla dacă sunt eschimoşi din nord sau indieni din sud? Cred că triburi atât de diferite ca origine şi obiceiuri nu pot să-şi ridice tabăra în acelaşi fel.

Doamna Paulina Barnett avea dreptate. Şi probabil că această problemă importantă se va rezolva după o mai completă cercetare a taberei. Jasper Hobson şi câţiva dintre tovarăşii săi începură aşadar cercetarea, căutând cu grijă vreo urmă, vreun obiect uitat, vreun semn care să ducă la dezlegarea enigmei. Dar nici solul, nici cenuşa rece nu păstraseră vreun indiciu revelator. Câteva oase de animale, risipite ici şi colo, nu dezvăluiau nici ele nimic. Locotenentul, foarte dezamăgit, era gata să se lase de această cercetare inutilă, când fu strigat de doamna Joliffe care se depărtase cu vreo sută de paşi mai spre stânga.

Jasper Hobson, doamna Paulina Barnett, sergentul, caporalul şi alţi câţiva se-ndreptară de îndată spre tânăra canadiană care rămăsese nemişcată, privind cu atenţie pământul. Când ajunseră lângă ea, doamna Joliffe spuse:

— Căutaţi urme? Ei bine, iată-le!

Şi doamna Joliffe le arătă urme de paşi, destul de numeroase, care se păstraseră desluşit pe un sol lutos. Acestea puteau fi indicii caracteristice, căci piciorul indianului şi piciorul eschimosului, ca şi încălţămintea lor, se deosebesc cu desăvârşire.

Dar, înainte de orice altceva, pe Jasper Hobson îl izbi ciudata aşezare a urmelor. Ele proveneau într-adevăr de la călcătura unui picior uman şi chiar a unui picior încălţat, dar în mod bizar nu păreau să fie făcute decât de vârful labei. Semnele călcâiului lipseau. În afară de asta, amprentele erau în mod ciudat multiplicate, apropiate, încrucişate, cu toate că erau cuprinse într-un cerc foarte restrâns. Jasper Hobson arătă această ciudăţenie tovarăşilor săi.

— Nu sunt paşii unui om care merge, zise el.

— Nici ai unui om care sare, de vreme ce călcâiul lipseşte, adăugă doamna Paulina Barnett.

— Nu, răspunse doamna Joliffe, sunt paşii cuiva care dansează.

Doamna Joliffe avea, fără îndoială, dreptate. Dacă examinai bine urmele, nu te puteai îndoi că erau făcute de piciorul cuiva care dănţuise; nu executase un dans greoi cu mişcări solemne, strivitoare, ci mai curând un joc uşor, vesel, plin de graţie. Remarca era de netăgăduit. Dar cine putea fi individul atât de vioi din fire, încât să fi simţit nevoia de a dansa cu atâta bucurie pe acest hotar al continentului american, la câteva grade deasupra Cercului Polar?

— Sigur că nu un eschimos, zise locotenentul.

— Nici un indian! Exclamă caporalul Joliffe.

— Nu! E un francez, rosti liniştit sergentul Long. Căci, după părerea tuturor, numai un francez era în stare să danseze în acest punct al globului!

Capitolul XII. Soarele de la miezul nopţii.

Afirmaţia sergentului Long nu era puţin hazardată? Se dansase, era un fapt evident. Dar, oricât era de graţios acest dans, puteai trage concluzia că numai un francez îl putuse executa? Totuşi, locotenentul Jasper Hobson împărtăşi părerea sergentului, părere pe care nimeni, dealtfel, n-o găsi nelalocul ei. Şi toţi o luară drept bună, că un grup de călători, care număra cel puţin un compatriot al

lui Vestris8, se oprise recent în acel loc. Se înţelege că descoperirea nu fu pe placul locotenentului. Jasper Hobson se temea că a fost devansat de concurenţi pe teritoriile de nord-est ale Americii engleze şi că, oricât de mult ar fi tăinuit Compania planul ei, el fusese fără îndoială divulgat în centrele comerciale din Canada sau din Statele Unite. Când îşi reluă deci mersul după această scurtă întrerupere, locotenentul părea deosebit de îngrijorat. Dar, la acest stadiu al călătoriei, nu se putea gândi să se întoarcă. În urma întâmplării, doamna Paulina Barnett îi puse întrebarea:

— Domnule Jasper, se mai întâlnesc francezi acum, pe teritoriile continentului arctic?

— Da, doamnă, răspunse Jasper Hobson, sau, dacă nu francezi, cel puţin – şi-i aproape acelaşi lucru – canadieni, urmaşii foştilor stăpâni ai Canadei din vremea când Canada aparţinea Franţei. La drept vorbind, aceştia sunt cei mai primejdioşi rivali ai noştri.

— Credeam, reluă călătoarea, că de când Compania Golfului Hudson a înglobat fosta Companie de Nord-Vest, nu mai are concurenţi pe continentul american.

8 Vestris (1729-1808) – celebru dansator francez, de origine italiană.

— Doamnă, răspunse Jasper Hobson, dacă nu mai există asociaţii importante care fac negoţ cu blănuri în afară de a noastră, se mai găsesc încă destule societăţi particulare, cu totul independente. În general, sunt societăţi americane care şi-au păstrat în mod înţelept în serviciul lor agenţi sau descendenţi ai agenţilor francezi.

— Aceşti agenţi sunt, aşadar, ţinuţi la mare cinste? Întrebă doamna Paulina Barnett.

— Bineînţeles, doamnă. Şi pe drept cuvânt. Timp de 94 de ani, cât a durat stăpânirea franceză în Canada, agenţii francezi s-au arătat mereu mai presus de ai noştri. Trebuie să recunoşti meritele rivalilor tăi.

— Mai ales ale rivalilor! Adăugă doamna Paulina Barnett.

— Da… mai ales… Pe atunci, vânătorii francezi, părăsind oraşul Montreal unde locuiau cei mai mulţi, porneau spre nord cu mai mare îndrăzneală decât toţi ceilalţi. Trăiau ani întregi în mijlocul triburilor indiene, unde uneori se şi căsătoreau. Erau numiţi „oameni ai pădurii” sau „voiajori canadieni” şi se tratau unii pe alţii ca veri sau fraţi. Erau oameni îndrăzneţi, îndemânateci, pricepuţi în navigaţia fluvială, foarte viteji, nepăsători, adaptându-se la orice cu uşurinţa specifică neamului lor, cinstiţi, veseli şi totdeauna gata, în orice împrejurare, să cânte şi să danseze.

— Şi credeţi că acest grup de călători ale căror urme le-am descoperit nu s-a dus atât de departe decât cu scopul de a vâna animale cu blană?

— Nu se poate face nici o altă presupunere, răspunse locotenentul Hobson, şi fără îndoială că sunt în căutare de noi teritorii de vânătoare. Dar, de vreme ce n-avem nici un mijloc de a-i opri, să încercăm să ajungem mai repede la ţintă şi să luptăm curajos împotriva oricărei concurente!

Locotenentul Hobson se hotărâse să facă faţă probabilei concurenţe, pe care n-o putea împiedica, şi grăbi mersul detaşamentului pentru a trece mai repede de paralela 70. Poate, aşa cel puţin nădăjduia, rivalii săi nu-şi vor urma drumul până acolo.

În timpul următoarelor zile, micul detaşament coborî vreo douăzeci de mile spre sud pentru a înconjura mai uşor golful Franklin. Ţinutul oferea în continuare un peisaj înverzit. Patrupedele şi păsările, despre care am vorbit, erau în număr mare şi probabil că întreg capătul de nord-vest al continentului american era populat astfel. Marea care scălda litoralul se întindea cât vedeai cu ochii. Hărţile cele mai recente nu arătau dealtfel nici un uscat la nordul litoralului american. Era un spaţiu liber şi numai banchiza îi putuse opri pe navigatorii strâmtorii Behring să ajungă până la Pol.

La 4 iulie detaşamentul trecuse de alt golf scobit adânc în ţărm, golful Wasburn, şi se afla la marginea unui lac, puţin

cunoscut până atunci, care nu acoperea o suprafaţă prea mare a teritoriului, având doar două mile pătrate. Era mai curând o lagună cu apă dulce, un iaz mare şi nu un lac.

Săniile mergeau uşor şi lin. Aspectul ţinutului era ispititor pentru fondatorul unei noi factorii şi probabil că un fort întemeiat la capul Bathurst, având în spatele lui iazul şi în faţă calea deschisă a strâmtorii Behring, adică marea liberă acum, liberă întotdeauna în timpul celor 4-5 luni ale verii, se găsea într-o situaţie prielnică pentru aprovizionare şi export.

A doua zi, 5 iulie, pe la trei după-masă, detaşamentul se opri în sfârşit Ia capul Bathurst.

Rămânea să se facă releveul exact al acestui cap pe care hărţile îl situau deasupra paralelei 70. Dar nu te puteai lăsa în seama hărţii hidrografice a coastelor de aci, care nu erau încă făcute cu destulă precizie. Până atunci, Jasper Hobson luă hotărârea de a se opri pe aceste meleaguri.

— Cine ne împiedică să ne stabilim aici definitiv? Întrebă caporalul Joliffe. Trebuie să recunoaşteţi, domnule locotenent, că locul e încântător.

— Vă va încânta, fără îndoială, şi mai mult, răspunse locotenentul Hobson, când veţi primi o leafa dublă, viteze caporal!

— Nu-ncape îndoială, răspunse caporalul Joliffe. Trebuie să ne conformăm instrucţiunilor Companiei.

— Aveţi răbdare până mâine, adăugă Jasper Hobson şi dacă, aşa cum presupun, capul Bathurst e într-adevăr situat la peste 70° latitudine septentrională, ei bine, ne vom aşeza tabăra!

Locul era într-adevăr favorabil pentru întemeierea unei factorii. Malurile iazului, mărginite de coline împădurite, puteau furniza din plin pini, mesteceni şi alţi copaci necesari construcţiei şi încălzirii noului fort. Locotenentul, pornind cu câţiva din tovarăşii săi până la extremitatea capului, observă că în vest coasta se curba într-un arc foarte alungit. Faleze destul de înalte închideau orizontul la

câteva mile mai încolo. Cât despre apele iazului, văzură că erau dulci şi nu sărate, cum ai fi putut crede din cauza vecinătăţii mării. În orice caz, apa dulce n-ar fi lipsit coloniei, chiar dacă cea a iazului n-ar fi putut fi folosită, căci un pârâu rece şi limpede curgea spre Oceanul Îngheţat, unde se vărsa printr-o gură strâmtă, la câteva sute de paşi spre sud-est de capul Bathurst. Această gură, apărată nu de stânci, ci de o îngrămădire destul de ciudată de pământ şi nisip, forma un port natural în care trei sau patru ambarcaţii se puteau adăposti uşor împotriva vânturilor din larg. O astfel de aşezare putea fi folosită avantajos pentru ancorarea navelor care ar veni ulterior din strâmtoarea Behring. Jasper Hobson, din stimă pentru călătoare, dădu micului râu numele de Paulina-River şi micului port – numele de Port Barnett, lucru de care călătoarea se arătă încântată.

Construind fortul puţin mai încolo de limba de pământ formată de capul Bathurst, clădirea principală ca şi depozitele aveau să fie apărate de vânturile cele mai reci. Ridicătura capului însuşi le ferea împotriva violentelor viscole care, în câteva ore, pot îngropa aşezări întregi sub avalanşe de zăpadă. Spaţiul cuprins între poalele promontoriului şi malul iazului era destul de larg pentru construcţiile necesare factoriei. Puteai chiar să-l înconjuri cu o împrejmuire de lemn care să se sprijine de primele stânci ale falezei, şi în vârful capului însuşi să înalţi o redută fortificată – lucrări pur defensive, dar utile în cazul când concurenţii s-ar fi stabilit pe acest teritoriu. De aceea, Jasper Hobson, fără a se gândi încă la executarea lor, observa cu satisfacţie că locul putea fi uşor de apărat.

Vremea era frumoasă, căldura destul de mare. Nici un nor, nici la orizont, nici la zenit. Numai că cerul senin al ţărilor temperate şi ţărilor calde nu trebuie căutat la aceste latitudini înalte. Chiar şi în timpul verii, o negură uşoară pluteşte neîncetat în aer. Darămite iarna, când munţii de gheaţă devin nemişcaţi, când asprul vânt din nord biciuieşte

falezele, când o noapte de patru luni se lasă asupra acestor continente. Cum va fi la capul Bathurst? Niciunul dintre tovarăşii lui Jasper Hobson nu se gândea la asta, deoarece timpul se arăta minunat, totul era înverzit, temperatura era caldă şi marea strălucitoare.

Ridicară pentru noapte, chiar pe malurile iazului, o tabără provizorie, la care folosiră ca material săniile. Până seara doamna Paulina Barnett, locotenentul, Thomas Black şi sergentul Long cutreierară împrejurimile ca să le cunoască resursele. Teritoriul convenea sub toate aspectele. Jasper Hobson abia aştepta a doua zi pentru a calcula poziţia exactă şi a şti dacă se găseşte în condiţiile recomandate de Compania Golfului Hudson.

— Ei bine, domnule locotenent, zise astronomul când îşi terminară explorarea, iată un ţinut într-adevăr fermecător. N-aş fi crezut niciodată că o asemenea regiune se poate găsi dincolo de Cercul Polar.

— Ah, domnule Black, aici poţi vedea cele mai frumoase ţinuturi din lume, răspunse Jasper Hobson, şi abia aştept să calculez latitudinea şi longitudinea acestuia!

— Mai ales latitudinea, reluă astronomul, care nu se gândea decât la viitoarea sa eclipsă. Cred că vrednicii dumneavoastră tovarăşi sunt la fel de nerăbdători, domnule Hobson. Leafă dublă dacă vă stabiliţi dincolo de paralela 70!

— Dar dumneavoastră, domnule Black, întrebă doamna Paulina Barnett, n-aveţi un interes, un interes pur ştiinţific, să depăşiţi această paralelă?

— Fără îndoială, doamnă, fără îndoială, am tot interesul s-o depăşesc, dar nu prea mult totuşi, răspunse astronomul. După calculele noastre, care sunt de o exactitate absolută, eclipsa de soare pe care sunt însărcinat s-o cercetez nu va fi totală decât pentru un observator aflat puţin deasupra paralelei 70. Sunt deci la fel de nerăbdător ca locotenentul nostru să ştiu poziţia capului Bathurst.

— Dar, dacă nu mă-nşel, domnule Black, zise călătoarea, eclipsa de soare nu va avea loc decât pe 18 iulie.

— Da, doamnă, pe 18 iulie 1860.

— Şi nu suntem decât în 5 iulie 1859! Fenomenul nu se va produce decât peste un an!

— Aşa este, doamnă, răspunse astronomul, dar dacă n-aş fi plecat decât la anul, aş fi riscat să ajung prea târziu!

— Într-adevăr, domnule Black, replică Jasper Hobson, bine aţi făcut că aţi plecat cu un an înainte. În felul acesta sunteţi sigur că nu veţi pierde eclipsa. Trebuie să recunosc că drumul nostru, de la fortul Reliance la capul Bathurst, s-a petrecut în condiţii mai mult decât prielnice, excepţionale. N-am avut decât puţine greutăţi şi prin urmare puţine întârzieri. Vă mărturisesc că nu contam să ajung pe această parte a litoralului înainte de jumătatea lui august. Şi dacă eclipsa trebuia să aibă loc la 18 iulie 1859, adică anul acesta, erau mari şanse s-o pierdeţi. Dealtfel, nu ştim încă dacă suntem deasupra paralelei 70.

— De aceea, dragul meu locotenent, răspunse Thomas Black, nu regret călătoria pe care am făcut-o împreună cu dumneavoastră şi voi aştepta cu răbdare eclipsa din anul viitor. Blonda Phoebe este o adevărată doamnă, îmi închipui, şi merită cinstea s-o aştept.

A doua zi, 6 iulie, puţin înainte de prânz, Jasper Hobson şi Thomas Black luaseră toate măsurile pentru a obţine poziţia exactă a capului Bathurst ca longitudine şi latitudine. Soarele strălucea dând o lumină destul de mare pentru un calcul riguros al conturului său. În plus, în această perioadă a anului, dobândise înălţimea maximă deasupra orizontului şi se afla în consecinţă la punctul culminant, după trecerea la meridian. Încât munca celor doi observatori era uşoară.

În ajun şi dimineaţa, socotind diferite înălţimi cu ajutorul calculului unghiurilor orare, locotenentul şi astronomul aflaseră cu precizie longitudinea locului; dar ceea ce-l preocupa cu precădere pe Jasper Hobson era latitudinea.

Ce importanţă mai avea meridianul capului Bathurst, dacă locul se găsea situat dincolo de paralela 70! Se apropia amiaza. Toţi membrii detaşamentului se strânseseră în jurul observatorilor care-şi luaseră sextantele. Oamenii aşteptau rezultatele calculului, cu o nerăbdare lesne de închipuit. Era important pentru ei să ştie dacă ajunseseră la capătul călătoriei sau trebuiau să meargă mai departe pentru a căuta un alt punct de pe litoral unde să găsească teritoriul corespunzător condiţiilor puse de Companie. Această din urmă alternativă n-ar fi dus probabil la un rezultat satisfăcător. După hărţile foarte rudimentare, e adevărat, ale acestei porţiuni a ţărmului american, coasta – după ce treci de capul Bathurst – o ia spre vest, coborând sub paralela 70 pe care n-o depăşea din nou decât în America rusă, unde englezii n-aveau nici un drept să se stabilească. Deci nu fără motiv Jasper Hobson, după ce studiase conştiincios hărţile ţinuturilor boreale, se îndreptase spre capul Bathurst. Capul se întinde ca o limbă de pământ deasupra paralelei 70 şi, între meridianele 100 şi 150, nici un alt promontoriu aparţinând continentului propriu-zis, adică Americii engleze, nu trece de acest cerc. Rămânea deci să se determine dacă într-adevăr capul Bathurst ocupa poziţia marcată pe hărţile cele mai moderne. Aceasta era, la urma urmei, importanta problemă pe care aveau s-o rezolve calculele precise ale lui Thomas Black şi Jasper Hobson.

Soarele se apropia în acest moment de punctul culminant al mersului său. Cei doi observatori îşi îndreptară luneta sextantului spre astrul care se mai înălţa încă. Cu ajutorul oglinzilor înclinate dispuse pe instrument, soarele trebuia – în aparenţă – readus la orizont, iar momentul când va părea că-l atinge cu marginea inferioară a discului va corespunde cu acela în care va ocupa locul cel mai înalt pe bolta cerească şi, în consecinţă, va fi în momentul exact când va trece la meridian, adică la amiaza locului.

Toţi priveau păstrând o tăcere adâncă.

— Amiază! Strigă curând Jasper Hobson.

— Amiază! Răspunse în aceeaşi clipă Thomas Black.

Lunetele fură imediat aplecate, locotenentul şi astronomul citiră pe sticla gradată valoarea unghiurilor obţinute şi se apucară de îndată să le transpună în cifre. Câteva minute mai târziu, locotenentul Hobson se ridică şi se adresă tovarăşilor săi:

— Dragi prieteni, de azi încolo, 6 iulie, Compania Golfului Hudson se angajează prin cuvântul meu să vă dubleze solda.

— Ura, ura pentru Companie! Trăiască! Strigară într-un singur glas vrednicii tovarăşi ai locotenentului Hobson.

Capul Bathurst şi teritoriul învecinat se aflau situate precis deasupra paralelei 70. Iată, calculate până la secundă, care erau coordonatele care vor avea mai târziu o însemnătate atât de mare pentru viitorul noului fort: longitudinea 127°36'12„, la est de meridianul Greenwich, latitudinea 70°44'37”, septentrională. În aceeaşi seară, curajoşii pionieri care-şi ridicaseră în acest moment tabăra atât de departe de lume, la mai mult de 800 de mile de fortul Reliance, văzură soarele atingând marginile orizontului vestic, fără să-şi umbrească discul arzător. Soarele de la miezul nopţii strălucea pentru prima oară în faţa ochilor lor.

Capitolul XIII. Fortul Esperance.

Aşezarea fortului era hotărâtă irevocabil. Nici un alt loc nu putea fi mai prielnic decât acest teren – întindere netedă naturală, situată în spatele capului Bathurst, pe malul oriental al iazului. Jasper Hobson decise aşadar să înceapă de îndată construirea clădirii principale. Până atunci fiecare trebui să se organizeze după capul lui şi săniile fură folosite ingenios pentru a forma tabăra provizorie.

Dealtfel, datorită îndemânării oamenilor săi, locotenentul conta ca într-o lună cel mult casa să fie ridicată. Ea avea să fie destul de încăpătoare pentru a primi deocamdată cele 19 persoane care alcătuiau detaşamentul. Mai târziu, înainte de marile geruri, dacă timpul o va îngădui, se vor

ridica anexele destinate soldaţilor şi depozitele unde trebuiau păstrate pieile şi blănurile. Dar Jasper Hobson nu credea ca lucrările să poată fi terminate înainte de sfârşitul lui septembrie. După această lună, nopţile, şi aşa lungi, timpul urât, iarna, primele îngheţuri îi vor sili să întrerupă orice activitate. Din zece soldaţi câţi alesese căpitanul Craventy, doi erau vânători foarte buni – Sabine şi Marbre. Ceilalţi opt mânuiau toporul la fel de bine ca puşca. Erau ca marinarii, buni la toate, ştiind să facă orice. Dar în acest moment erau folosiţi mai mult ca muncitori decât ca soldaţi, pentru că era vorba de înălţarea unui fort pe care încă nici un duşman nu se gândea să-l atace. Petersen, Belcher, Rae, Garry, Pond, Hope, Kellet formau un grup de dulgheri îndemânatici şi zeloşi pe care Mac Nap, un scoţian din Stirling, foarte capabil în ce priveşte construcţia de case şi chiar de corăbii, ştia cum să-i conducă. Uneltele nu le lipseau: ferăstraie de mână, topoare, tesle, rindele, ferăstraie mari, burghie, baroase, ciocane, foarfeci etc. Unul dintre ei, Rae, priceput ca fierar, putea chiar să fabrice – cu ajutorul unor mici foaie portative – toate cuiele de lemn, scoabele, buloanele, piroanele, şuruburile şi piuliţele necesare dulgherilor. Nu se afla nici un zidar printre lucrători şi de fapt nici nu era nevoie, pentru că toate clădirile factoriilor din Nord sunt de lemn. Din fericire, lemnul nu lipsea din împrejurimile capului Bathurst, dar o ciudăţenie, pe care Jasper Hobson o observase, era că nu se vedea nici o stâncă, nici o piatră pe acest teritoriu, nici măcar un bolovan sau o pietricică. Pământ, nisip, nimic altceva. Malul era semănat cu nenumărate cochilii bivalve, sfărâmate de resac9, şi cu plante marine sau zoofite constând mai mult din arici şi stele de mare. Dar aşa cum locotenentul îi atrase atenţia doamnei Paulina Barnett, nu exista în preajma capului nici o piatră, nici o bucată de silex, nici o aşchie de granit. Capul însuşi nu era format decât din îngrămădirea unor

pământuri sfărâmicioase ale căror molecule se-nchegau cu greu, legate de câteva plante.

9 Resac – mişcarea valului izbit de ţărm, care se combină continuu cu cel din larg, prezentând aspectul unei explozii.

În acea zi, după-amiază, Jasper Hobson şi meşterul Mac Nap, dulgherul, se duseră să aleagă amplasamentul clădirii principale pe platoul care se-ntindea la poalele capului Bathurst. De acolo privirea putea cuprinde iazul şi teritoriul situat în vest, până la o distanţă de 10-12 mile. Spre dreapta, la numai patru mile, se vedeau faleze destul de înalte pe care depărtarea le învăluia în parte în ceţuri. Spre stânga, dimpotrivă, se întindeau câmpii imense, stepe vaste pe care în timpul iernii nu le puteai probabil deosebi de suprafeţele îngheţate ale iazului şi oceanului.

#După ce aleseră locul, Jasper Hobson şi meşterul Mac Nap înconjurară cu frânghii perimetrul casei. Formară un dreptunghi alungit care măsura 60 de picioare pe latura mare şi 30 pe latura mică. Faţada casei trebuia deci să aibă o lungime de 60 de picioare şi să fie străpunsă de patru deschizături: o uşă şi trei ferestre care să dea spre promontoriu, în partea care va servi drept curte interioară; apoi, în partea opusă, patru ferestre spre iaz. Uşa, în loc să se deschidă în mijlocul faţadei posterioare, a fost lăsată pe unghiul stâng, în aşa fel încât casa să fie mai bună de locuit. Într-adevăr, această aşezare nu îngăduia temperaturii exterioare să pătrundă atât de lesne până la ultimele camere din celălalt capăt al clădirii. Un prim compartiment, alcătuind anticamera şi ferit cu grijă de rafale printr-o uşă dublă, un al doilea compartiment slujind numai de bucătărie pentru ea oalele aburinde să nu răspândească în nici un fel umezeala în încăperile locuite, un al treilea compartiment, sală vastă unde trebuiau să se ia zilnic mesele în comun, un al patrulea compartiment împărţit în mai multe încăperi, precum careul unei nave – acesta fu planul foarte simplu făcut de locotenent şi de meşterul dulgher.

Soldaţii aveau să ocupe provizoriu sala cea mare în fundul căreia se va aşeza un prici. Locotenentul, doamna Paulina Barnett, Thomas Black, Madge, doamna Joliffe, doamna Mac Nap şi doamna Rae vor primi încăperile din compartimentul al patrulea. Pentru a folosi o expresie destul de potrivită, se cam călcau în picioare. Dar această stare de lucruri n-avea să dureze şi, de îndată ce va fi construită locuinţa soldaţilor, clădirea principală va servi numai şefului expediţiei, sergentului, doamnei Paulina Barnett, pe care credincioasa ei Madge nu o va părăsi, şi astronomului Thomas Black. Poate că, atunci, compartimentul al patrulea va putea fi împărţit doar în trei camere, renunţându-se la încăperile provizorii, căci e o regulă pe care cei ce-şi petrec iarna la Pol nu trebuie s-o uite: să te fereşti de colţuri. Într-adevăr, colţurile, unghiurile sunt tot atâtea guri de gheaţă; pereţii împiedică ventilaţia şi umezeala, transformată repede în zăpadă, face camerele nesănătoase, de nelocuit şi provoacă boli grave celor care le ocupă. De aceea, cea mai mare parte a navigatorilor arctici, când se pregătesc să ierneze în mijlocul gheţurilor, se folosesc, pe navă, de o sală unică unde întregul echipaj, ofiţeri şi marinari, locuiesc în comun. Dar Jasper Hobson nu putea proceda astfel din diverse motive lesne de-nţeles.

Se vede din descrierea anticipată a acestei locuinţe încă inexistente că principala clădire a fortului nu se compunea decât dintr-un parter, deasupra căruia trebuia să se întindă un vast acoperiş ale cărui pante foarte abrupte aveau să uşureze scurgerea apelor. Cât despre zăpadă, ea se va aşeza şi, odată întărită, va avea dublul avantaj de a închide ermetic locuinţa şi de a păstra în interiorul ei o temperatură constantă. Zăpada e prin natura sa rea conducătoare de căldură. E adevărat că nu permite acesteia să intre, dar – ceea ce este mult mai important în timpul iernilor arctice – o împiedică să iasă.

Deasupra acoperişului, dulgherul trebuia să construiască două coşuri, unul pentru bucătărie şi altul pentru soba din sala cea mare care va încălzi în acelaşi timp încăperile din al patrulea compartiment.

Din acest ansamblu nu va rezulta desigur ceea ce se cheamă o operă de arhitectură, dar casa va avea condiţiile cele mai bune de locuit. Ce poţi cere mai mult? Dealtfel, sub cerul sumbru al amurgului, în mijlocul rafalelor de zăpadă, pe jumătate îngropată sub gheţuri, albă până-n temelii, cu liniile nedesluşite, cu fumul cenuşiu învălătucit de vânt, casa celor ce vor ierna aici, cu înfăţişarea ei ciudată, întunecoasă, jalnică, era de neuitat pentru un artist.

Planul noii locuinţe fiind astfel conceput, nu mai rămânea decât să fie executat. Aceasta era treaba lui Mac Nap şi a oamenilor săi. În timp ce dulgherii vor lucra, vânătorii trupei, însărcinaţi cu aprovizionarea cotidiană, nu vor sta cu mâinile în sân. Va fi de lucru pentru toată lumea.

Meşterul Mac Nap se duse întâi să aleagă arborii necesari construcţiei. Găsi pe coline un mare număr de pini care semănau mult cu pinii scoţieni. Erau copaci de înălţime mijlocie, foarte buni pentru casa pe care avea s-o clădească. În aceste locuinţe rudimentare, pereţii, podelele, tavanele, pereţii despărţitori, căpriorii, coama de acoperiş, arbaletrierii, şindrila – toate sunt făcute din scânduri, grinzi şi ferme. Se înţelege, acest gen de construcţie nu cere decât o mână de lucru necalificată şi Mac Nap putu lucra după un plan simplu, ceea ce bineînţeles că nu avea să dăuneze cu nimic soliditătii clădirii. Meşterul Mac Nap alese copaci foarte drepţi, tăiaţi la un picior deasupra solului. Pinii, în număr de o sută, fură curăţaţi de crengi, dar fără a fi cojiţi sau ciopliţi. Ei formară tot atâtea grinzi lungi de 20 de picioare. Nici toporul şi nici tesla nu-i tăiară decât la capete pentru a face nutul şi federul care să-i prindă între ei. Această operaţie nu ceru decât câteva zile de lucru şi curând tot lemnul, tras de câini, fu transportat pe platoul unde avea să se-nalţe clădirea principală. Înainte

de asta, platoul fusese nivelat cu grijă. Solul, alcătuit dintr-un amestec de pământ şi nisip fin, fu bătătorit cu maiul. Iarba scurtă şi arbuştii firavi fură arşi pe loc şi din cenuşa lor se formă la suprafaţă un strat gros, impermeabil la umezeală. Mac Nap obţinu astfel un teren neted şi uscat, unde-şi putu înălţa în siguranţă temeliile. După ce se termină această treabă, în fiecare unghi al casei şi în locurile unde trebuiau să se ridice pereţii despărţitori au fost puse vertical grinzile principale pe care avea să se sprijine schelăria. Fură înfipte în pământ la câteva picioare, după ce unul din capete fusese călit la foc. Aceşti stâlpi, puţin scobiţi pe partea laterală, sprijineau fermele transversale ale pereţilor exteriori, în care deschizătura uşilor şi ferestrelor fusese tăiată în prealabil. În partea superioară grinzile au fost prinse cu bârne de alungire care, bine încastrate în nut, consolidară ansamblul construcţiei. Bârnele de alungire formau antablamentul celor două faţade şi la capătul lor se aşezară fermele acoperişului, a căror parte inferioară ieşea în afara peretelui, ca acoperişul unei cabane. Pe careul antablamentului se aşezară grinzile tavanului, iar pe stratul de nisip, cele ale podelei. E de la sine înţeles că şi grinzile pereţilor exteriori, ca şi cele ale pereţilor despărţitori nu au fost decât juxtapuse.

În unele locuri, şi pentru a asigura îmbinarea lor, fierarul Rae le bătuse în ştifturi lungi cu ajutorul unor puternice lovituri de ciocan. Dar juxtapunerea nu putea fi perfectă şi crăpăturile au trebuit să fie astupate ermetic. Mac Nap întrebuinţa cu succes călăfătuirea care face bordajul navelor atât de etanş la apă şi pe care doar umflarea lemnului nu le-ar aduce în această stare de impermeabilitate. Pentru această călăfătuire s-a folosit în loc de cânlţi un anume muşchi uscat care acoperea toată partea răsăriteană a promontoriului. Acest muşchi fu vârât în interstiţii cu ajutorul unor dalte de călăfătuit bătute cu ciocanul, şi în fiecare şanţ meşterul dulgher porunci să se

toarne de mai multe ori o răşină groasă ca smoala, substanţă pe care pinii o furnizau din plin. Pereţii şi podelele astfel construite erau de o impermeabilitate perfectă şi grosimea lor constituia o garanţie împotriva rafalelor şi gerurilor iernii.

Uşa şi ferestrele celor două faţade au fost încastrate grosolan, dar solid. Ferestrele, cu geamuri mici, n-aveau, în loc de sticlă, decât substanţa cornoasă gălbuie, abia străvezie, pe care o furnizează cleiul de peşte uscat, dar trebuia să te mulţumeşti cu atât. Dealtfel, în timpul verii puteai ţine ferestrele deschise ca să aeriseşti, iar în timpul iernii, cum n-aveai ce lumină să aştepţi de la cerul întunecat al nopţii arctice, ferestrele trebuiau închise ermetic cu obloane groase ţintuite cu fier, capabile să reziste dezlănţuirii stihiilor. În interiorul casei, lucrările de amenajare fură executate repede. O uşă dublă, instalată în spatele celei dintâi, în compartimentul care forma anticamera, permitea celor care intrau şi ieşeau să treacă printr-o temperatură medie – de la temperatura interioară la cea exterioară. În felul acesta, vântul care aducea un ger pişcător şi o umezeală glacială nu putea pătrunde direct până-n odăi. Dealtfel, pompele de aer aduse de la fortul Reliance fură instalate, odată cu rezervorul lor, pentru a putea modifica în cuvenita proporţie aerul din locuinţă, în caz că frigul prea tăios i-ar fi împiedicat pe oameni să deschidă uşile şi ferestrele. Una din aceste pompe trebuia să scoată aerul dinăuntru, dacă ar fi fost viciat, alta trebuia să aducă fără inconvenient aerul proaspăt de afară în rezervor, din care era distribuit conform necesităţilor. Locotenentul acordă toată atenţia acestei instalaţii care le nevoie trebuia să le aducă mari servicii.

Principalul obiect din bucătărie a fost o plită mare de fontă ale cărei piese fuseseră aduse de la fortul Reliance. Fierarul o instală fără greutate într-un timp scurt. Dar coşul de la bucătărie ca şi cel de la sala cea mare cerură o instalare mai îndelungată şi mai ingenioasă. Nu puteau fi

întrebuinţate hornuri de tablă care n-ar fi rezistat multă vreme la vântul puternic al echinoxului şi trebuia neapărat să foloseşti materiale mai rezistente. După câteva încercări nereuşite, Jasper Hobson se hotărî să facă rost de altceva decât de lemn. Dacă ar fi avut la dispoziţie piatră, ar fi învins repede această dificultate. Dar, cum s-a mai spus, printr-o ciudăţenie inexplicabilă, piatră nu exista deloc în împrejurimile capului Bathurst. În schimb, scoicile se îngrămădeau cu milioanele pe nisipul malului.

— Ei bine, îi zise locotenentul meşterului Mac Nap, ne vom face hornurile din scoici.

— Din scoici! Exclamă dulgherul.

— Da, Mac Nap, răspunse Jasper Hobson. Da, din scoici sfărâmate, arse. În stare de var. Cu acest var vom fabrica un soi de tăbliţe pe care le vom aşeza ca pe nişte cărămizi.

— Scoici să fie! Răspunse dulgherul.

Ideea locotenentului Hobson era bună şi fu pusă imediat în aplicare. Malul era acoperit cu o imensă cantitate de scoici calcaroase care formează în parte pietrele de var din care se compune stratul inferior al terenurilor terţiare. Dulgherul Mac Nap puse să se strângă mai multe tone. Se construi un soi de cuptor ca să descompună prin ardere carbonatul care intră în compoziţia acestor scoici. Se obţinu astfel un var foarte bun pentru lucrările de zidărie. Întreaga operaţie dură vreo 12 ore. A spune că Jasper Hobson şi Mac Nap au produs prin aceste procedee elementare un var bun şi gras purificat de orice materie străină, dezagregându-se bine în contact cu apa, crescând în volum ca varul de bună calitate şi formând o pastă liantă cu exces de lichid, ar fi poate exagerat. Dar aşa cum era varul când s-au făcut tăbliţele, putea fi folosit convenabil pentru construcţia hornurilor. După câteva zile, două coşuri conice se ridicau deasupra acoperişului şi grosimea lor le garanta rezistenţa împotriva rafalelor de vânt.

Doamna Paulina Barnett îi felicită pe locotenent şi pe dulgherul Mac Nap pentru că duseseră cu bine la capăt,

într-un timp atât de scurt, această lucrare dificilă.

— Numai să tragă coşurile voastre! Adăugă ea râzând.

— Nu vor trage bine, doamnă, răspunse filosofic Jasper Hobson, nu vă îndoiţi de asta, căci toate coşurile fumegă.

Lucrarea a fost complet terminată în cursul unei luni de zile. La 6 august trebuia să aibă loc inaugurarea casei. În timp ce meşterul Mac Nap şi oamenii săi munceau fără răgaz, sergentul Long, caporalul Joliffe şi cei doi vânători Marbre şi Sabine, conduşi de Jasper Hobson, cutreierau împrejurimile capului Bathurst, pe când doamna Joliffe se ocupa de bucătărie. Exploratorii descoperiră, spre marea lor satisfacţie, că ţinutul era plin de vietăţi cu blană şi cu pene. Încă nu începură vânătorile organizate, se duceau doar în recunoaştere.

Totuşi reuşiră să pună mâna pe câteva perechi de reni pe care hotărâră să-i domesticească. Aceste animale trebuiau să se înmulţească şi să le furnizeze lapte. De aceea se grăbiră să le închidă într-un staul, la vreo 50 de paşi de locuinţă. Nevasta fierarului Rae, o indiană, se pricepea să-i îngrijească şi fură daţi în seama ei. Cât despre doamna Paulina Barnett, ajutată de Madge, dorea să se ocupe de mobilarea casei şi curând s-a simţit mâna acestei femei inteligente şi bune, printr-o mulţime de amănunte de care Jasper Hobson şi tovarăşii săi nu s-ar fi preocupat niciodată. După ce exploră teritoriul pe o rază de mai multe mile, locotenentul îşi dădu seama că el forma o mare peninsulă având o suprafaţă de 150 mile pătrate. Un istm larg de cel mult patru mile îl lega de continentul american şi se întindea din adâncul golfului Washburn, la est, până la fiordul corespunzător din partea opusă. Marginile peninsulei, pe care locotenentul o numi peninsula Victoria, erau foarte bine conturate.

Jasper Hobson dori să ştie ce resurse îi ofereau iazul şi marea. Avu motive să fie mulţumit. Apele iazului, foarte puţin adânci, dar pline de peşte, promiteau o bogată rezervă de păstrăvi, ştiuci şi alţi peşti de apă dulce pe care

puteai conta. Micuţul râu Paulina adăpostea somoni care-i urcau cu uşurinţă cursul şi cârduri zglobii de albitură şi merlani. Marea pe acest mal părea mai puţin populată decât iazul, dar din timp în timp vedeai trecând în larg delfini uriaşi, balene, caşaloţi care fugeau fără îndoială de harpoanele pescarilor din strâmtoarea Behring, şi n-ar fi fost imposibil ca unul din aceste uriaşe mamifere să eşueze pe coastă. Era aproape singurul mijloc de a le prinde pentru cei de la capul Bathurst. În ce priveşte ţărmul de vest, el era cutreierat în acest moment de numeroase colonii de foci. Dar Jasper Hobson le recomandă tovarăşilor săi să nu vâneze fără rost aceste animale. Vor vedea mai târziu dacă nu le pot folosi în vreun fel. La 6 august colonii de la capul Bathurst se mutară în noua lor locuinţă. Dar mai înainte, sfătuindu-se, îi dădură un nume de bun augur, care întruni unanimitate de voturi. Locuinţa, sau mai curând fortul – postul cel mai înaintat al Companiei pe litoralul american – fu numit fortul Esperance.

Şi dacă nu figurează astăzi pe cele mai recente hărţi ale regiunii arctice, asta se datorează faptului că, în detrimentul cartografiei moderne, o soartă îngrozitoare îl aştepta într-un viitor foarte apropiat.

Capitolul XIV. Câteva excursii.

Amenajarea noii locuinţe se înfăptui la iuţeală. Priciul din sala cea mare îşi aşteptă curând somnoroşii. Dulgherul Mac Nap făcuse o masă mare cu picioare groase, solidă şi masivă, pe care bogăţia felurilor, oricât de multe ar fi fost, n-o putea face niciodată să scârţâie. În jurul acestei mese erau puse bănci nu mai puţin solide, dar fixe, şi în consecinţă nejustificând calificativul de mobile, care nu aparţine decât obiectelor ce pot fi mişcate. În fine, câteva scaune uşor deplasabile şi două dulapuri mari completau obiectele acestei încăperi.

Camera din fund era şi ea gata. Pereţii groşi despărţitori o divizau în şase odăiţe, din care numai două erau luminate de ultimele ferestre, de pe cele două faţadele, anterioară şi

posterioară. Mobilierul fiecărei odăiţe era alcătuit doar de un pat şi o masă. Doamna Paulina Barnett şi Madge ocupau împreună cea care dădea spre lac. Jasper Hobson îi oferise lui Thomas Black cealaltă cămăruţă, luminată dinspre curte, şi astronomul se şi mutase în ea. Cât despre el, până ce oamenii săi se vor instala în noile clădiri, se mulţumi cu un fel de celulă pe jumătate întunecată, de lângă sala cea mare, care primea, de bine de rău, mai multă lumină printr-un gemuleţ rotund în peretele despărţitor. Doamna Joliffe, doamna Mac Nap şi doamna Rae ocupau cu soţii lor celelalte odăi. Erau trei căsnicii foarte unite pe care ar fi fost neomenos să le desparţi. Dealtfel, micuţa colonie avea să primească în curând un nou membru şi meşterul Mac Nap, într-una din zile, nu se sfii să-i ceară doamnei Paulina Barnett să-i facă onoarea de a fi naşa acestuia, la sfârşitul anului, ceea ce doamna Paulina Barnett acceptă cu multă plăcere.

Descărcaseră toate săniile şi duseseră rufăria în diferitele camere, în pod, unde ducea o scară aşezată în fundul culoarului de la intrare, fură cărate ustensilele, proviziile, muniţiile care n-aveau întrebuinţare imediată. Hainele de iarnă, cizme şi cojoace, blănuri şi piei, îşi găsiră locul în marile dulapuri ferite de umezeală. După ce se terminară primele lucrări, locotenentul se ocupă de încălzirea casei. Făcu o provizie considerabilă de combustibil din lemnul de pe colinele împădurite, ştiind bine că în unele săptămâni ale iernii va fi imposibil să te aventurezi afară. Se gândi chiar să folosească prezenţa focilor de pe litoral pentru a-şi procura o mare rezervă de ulei, deoarece frigul polar trebuie combătut cu cele mai energice mijloace. La ordinul şi sub conducerea sa, se puseră în casă condensatoare menite să absoarbă umiditatea dinăuntru, aparate pe care le puteai curăţa uşor de gheaţa cu care se umpleau în timpul iernii. Problema încălzirii, desigur foarte serioasă, îl preocupa mult pe locotenentul Hobson.

— Doamnă, îi spunea el uneori călătoarei, sunt un copil al regiunilor polare, am o oarecare experienţă şi mai ales am citit şi recitit multe povestiri despre iernare. Niciodată nu poţi fi destul de precaut când e vorba să petreci iarna în ţinuturile arctice. Trebuie să prevezi totul, căci dacă uiţi ceva, un singur amănunt, se pot întâmpla catastrofe ireparabile în timpul iernării.

— Vă cred, domnule Hobson, răspundea doamna Paulina Barnett. Şi văd bine că frigul va avea în dumneavoastră un teribil adversar. Dar problema alimentaţiei nu vă pare la fel de importantă?

— Ba da, la fel de importantă, doamnă, şi intenţionez să trăiesc din resursele locale pentru a mai economisi din rezervele noastre. De aceea, peste câteva zile, de îndată ce ne vom fi instalat, de bine de rău, vom organiza vânători de aprovizionare. În ce priveşte animalele cu blană, vom rezolva această problemă mai târziu, pentru a umple depozitele Companiei. Dealtfel, nici nu e momentul de a vâna jderul, hermina, vulpea şi altele. Încă n-au blana de iarnă şi astfel aceste blănuri ar pierde 25 la sută din valoarea lor dacă le-am depozita acum. Nu, să ne mărginim mai întâi să umplem cămara fortului Esperance. Renii, elanii, cerbii, wapiti, dacă au înaintat până aici, trebuie să-i ispitească pe vânătorii noştri. Într-adevăr, când ai douăzeci de persoane de hrănit şi pe deasupra vreo şaizeci de câini, merită să te gândeşti cum să procedezi.

Se vede că locotenentul era un om organizat. Voia să acţioneze metodic şi, dacă tovarăşii lui îl urmau, neîndoielnic va duce la bun sfârşit greaua lui misiune. Timpul în această epocă a anului era aproape întotdeauna frumos. Perioadele ninsorilor n-aveau să înceapă decât peste cinci săptămâni. Când fu gata clădirea principală, Jasper Hobson puse deci să se facă mai departe lucrări de dulgherie, construind o cuşcă mare pentru a adăposti atelajele de câini. „Dog-house” fu construit la poalele promontoriului, sprijinit chiar de taluz, la vreo patruzeci de

paşi de latura din dreapta a casei. Viitoarele anexe destinate locuinţei oamenilor trebuiau să se ridice în faţa cuştii, pe stânga, în timp ce depozitele de blănuri şi muniţii aveau să ocupe partea anterioară a curţii.

Curtea trebuia să fie şi ea gata înainte de venirea iernii, conform prudenţei, poate exagerate, a lui Jasper.

Hobson. Un gard solid şi înalt din pari ascuţiţi avea să împrejmuiască factoria păzind-o nu numai de atacul fiarelor, dar şi de agresiunile oamenilor, în cazul că se vor ivi duşmani. Locotenentul nu uitase urmele pe care un grup de oameni le lăsase pe litoral la mai puţin de două sute de mile de fortul Esperance. El cunoştea faptele sălbatice ale vânătorilor nomazi şi socotea că e mai bine să se pună la adăpost de orice lovitură din partea unor răufăcători. Linia de înconjur fu deci astfel trasată, încât să împrejmuiască întreaga factorie, şi la cele două colţuri din faţă, dinspre iaz, meşterul Mac Nap se obligă să construiască două turele din lemn, foarte potrivite pentru paznici.

Cu puţină sârguinţă – vrednicii lucrători munceau fără răgaz – era posibil ca noile construcţii să fie gata înainte de venirea iernii. În acest timp Jasper Hobson organiză diferite vânători. Amână cu câteva zile expediţia pe care voia s-o facă împotriva focilor de pe litoral şi se ocupă în special de rumegătoare, a căror carne uscată şi conservată trebuia să asigure alimentaţia fortului în timpul iernii.

Aşadar, de la 8 august, Sabine şi Marbre, uneori singuri, uneori urmaţi de locotenent şi de sergentul Long care şi el se pricepea la treaba asta, bătură zilnic ţinutul pe o rază de mai multe mile. Adesea, neobosita doamnă Paulina Barnett îi însoţea ţinând în mână o puşcă pe care o mânuia cu îndemânare, nelăsându-se mai prejos de tovarăşii ei de vânătoare.

Toată luna august expediţiile fură foarte rodnice şi podul cu provizii se umplu ochi. Trebuie să spunem că Marbre şi Sabine ştiau toate vicleşugurile care trebuiau întrebuinţate cu animalele care cutreierau teritoriul şi în special cu renii,

care sunt foarte temători. Cu câtă răbdare alegeau cei doi vânători locul unde să stea la pândă, astfel încât, datorită unei suflări de vânt, prezenţa lor să nu fie descoperită de mirosul sensibil al acestor animale. Câteodată ei le atrăgeau, ridicând deasupra pâlcurilor de mesteceni pitici vreun corn de cerb, trofeu al vânătorilor precedente, iar renii – sau mai curând „caribu” după numele lor indian – înşelaţi de aparenţă, se apropiau în bătaia puştii vânătorilor care nu-şi greşeau ţinta. Adeseori, de asemenea, o pasăre denunţătoare, bine cunoscută de Sabine şi de Marbre, o mică bufniţă de zi, cât un porumbel, indica ascunzişul renilor. Ea îi chema pe vânători, scoţând un strigăt ascuţit ca de copil, justificând astfel numele de „monitor” pe care i-l dăduseră indienii. Vreo cincizeci de rumegătoare fură doborâte. Carnea lor, tăiată în fâşii lungi, alcătuia provizii considerabile, şi pieile, după ce fură tăbăcite, serviră la confecţionarea încălţămintei.

Nu numai renii au contribuit la creşterea rezervelor alimentare: iepurii polari, care se înmulţiseră nemăsurat pe acest teritoriu, şi-au adus şi ei prinosul. S-au arătat mai proşti alergători decât semenii lor din Europa, lăsându-se ucişi destul de stupid. Erau rozătoare mari, cu urechi lungi, ochi căprui, cu o blană albă ca puful de lebădă şi cântăreau 10-15 livre exemplarul. Vânătorii au doborât un mare număr din aceste animale a căror carne este într-adevăr gustoasă. Fură afumaţi, în număr de câteva sute, fără a ţine seama de cei pe care mâna pricepută a doamnei Joliffe îi transformă în excelente pateuri.

Dar în timp ce aceste resurse pentru viitor se îngrămădeau astfel, nici hrana zilnică nu era lăsată deoparte. Mulţi dintre iepurii polari au fost imediat serviţi la masă. Vânătorii, ca şi lucrătorii meşterului Mac Nap, dulgherul, nu erau oameni cărora să nu le placă o bucată de vânat proaspăt şi gustos. În laboratorul doamnei Joliffe aceste rozătoare erau supuse unor combinaţii culinare dintre cele mai variate şi îndemânatica femeie se întrecea

pe sine, spre marea încântare a caporalului care aştepta mereu să i se aducă, în numele ei, elogii care dealtfel nu i se precupeţeau.

Câteva păsări acvatice constituiau şi ele o variaţie în felurile zilnice. Fără să mai vorbim de raţele de toate soiurile care mişunau pe malurile lacului, trebuie să mai menţionăm unele păsări care se abăteau în cârduri numeroase în locurile unde creşteau câteva sălcii pipernicite. Erau zburătoare aparţinând speciei potârnichilor, care au diferite denumiri zoologice. Astfel, când doamna Paulina Barnett îl întrebă pentru prima oară pe Sabine cum se cheamă aceste păsări, el îi răspunse:

— Doamnă, indienii le numesc cocoşi de salcie, dar pentru noi, vânători europeni, sunt adevăraţi cocoşi de munte.

Într-adevăr, s-ar fi zis că-s potârnichi albe cu pene mari, pătate cu negru la capătul cozii. Era un vânat excelent, uşor de preparat, căci n-aveai decât să le frigi repede pe jeratic.

La aceste soiuri de vânat, apele lacului şi micului râu îşi adăugau prinosul. Nimeni nu se pricepea mai bine să pescuiască decât calmul şi paşnicul sergent Long. Fie că lăsa peştele să muşte momeala, fie că biciuia apele cu undiţa sa cu cârlige goale, nimeni nu putea rivaliza cu el ca îndemânare şi răbdare, în afară de credincioasa Madge, însoţitoarea doamnei Paulina Barnett. Ore întregi aceşti doi serioşi învăţăcei ai celebrului Isaac Walton10 şedeau unul lângă altul cu undiţa-n mână, pândindu-şi prada cu o privire severă şi fără să scoată un cuvânt; dar datorită lor fluxul a fost mereu darnic cu factoria şi lacul sau râul le dădeau zilnic exemplare minunate din specia salmonidelor.

În timpul acestor excursii care avură loc aproape zilnic până la sfârşitul lunii august, vânătorii întâlniră deseori fiare periculoase. Jasper Hobson constată, nu fără oarecare îngrijorare, că urşii erau numeroşi pe această porţiune a teritoriului. Trecea într-adevăr foarte rar o zi în care să nu fie văzută câte o pereche din aceşti teribili carnivori. Se traseră mai multe focuri de armă asupra fioroşilor

vizitatori. Erau când o turmă de urşi bruni, care se găsesc în mod curent pe întreaga întindere a Ţării Blestemate, când neamuri de urşi polari de o înălţime neobişnuită, pe care primele geruri îi aduceau fără îndoială în număr mare în împrejurimile capului Bathurst. În povestirile despre iernări se poate observa că exploratorii sau vânătorii de balene se expun deseori la întâlnirea cu aceste carnivore.

Marbre şi Sabine mai zăriră în mai multe rânduri haite de lupi care la apropierea vânătorilor o luau la goană, ca un val mişcător. Puteai să-i auzi urlând, mai ales atunci când erau pe urmele unui ren sau a unui wapiti. Erau lupi mari, cenuşii, înalţi de trei picioare, cu coada lungă şi al căror păr trebuia să albească la apropierea iernii. Teritoriul foarte populat le oferea o hrană uşor de obţinut şi de aceea erau aşa de numeroşi. Deseori, în anumite locuri împădurite, 10 Autorul unui tratat de pescuit cu undiţa, celebru în Anglia (Nota ed. Franceze).

Vedeai vizuini cu mai multe intrări în care aceste animale se ghemuiau ca vulpile. În această epocă, bine hrăniţi, ei fugeau de vânători când îi zăreau încă din depărtare, cu laşitatea proprie rasei lor; dar în perioadele când îi mână foamea, pot deveni periculoşi prin numărul lor şi, de vreme ce-şi aveau acolo vizuinile, trebuia trasă concluzia că nu vor părăsi ţinutul în timpul iernii.

Într-o zi, vânătorii aduseră la fortul Esperance un animal destul de hidos, cum nu mai văzuseră nici doamna Paulina Barnett, nici astronomul Thomas Black. Acest animal era un plantigrad, care seamănă destul de bine cu glutonul din America, un carnivor îngrozitor, cu trunchiul îndesat, cu picioare scurte înarmate cu gheare curbate, cu fălci formidabile, cu ochi cruzi şi sălbatici şi cu spinarea suplă ca aceea a tuturor felinelor.

— Ce-i cu animalul acesta oribil? Întrebă doamna Paulina Barnett.

— Doamnă, răspunse Sabine care era totdeauna gata cu o explicaţie amănunţită, un scoţian v-ar spune că este un „quick-hatch”, un indian – că e un „okelcoo-haw-gew”, un canadian – că este un „carcaju”.

— Şi dumneavoastră? Întrebă doamna Paulina Barnett.

— Noi, noi îl numim volverenă, răspunse Sabine, încântat de felul în care răspunsese.

Volverenă este adevărata denumire zoologică a acestui ciudat patruped, primejdios hoţ nocturn care locuieşte în scorburile copacilor sau în scobiturile stâncilor, mare nimicitor al castorilor, al ondatrelor şi al altor rozătoare, duşman neînfricat al lupului şi al vulpii cu care nu se teme să lupte pentru pradă, animal foarte viclean, cu muşchi puternici, cu mirosul fin, pe care-l întâlnim până la cele mai înalte latitudini şi a cărui blană cu părul scurt, aproape negru în timpul iernii, figura în cantitate destul de mare în exporturile Companiei.

În timpul excursiilor flora ţinutului fusese cercetată cu tot atâta atenţie ca şi fauna. Dar plantele erau, în mod firesc,

mai puţin variate decât animalele, neavând ca acestea posibilitatea să se ducă să-şi caute hrana în timpul iernii în regiunile cu climă mai blândă. Pini şi brazi creşteau în pâlcuri destul de dese pe colinele care alcătuiau marginea orientală a lacului. Jasper Hobson remarcă şi câteva „tacamahac-uri”, un fel de plopi producători de balsam, foarte înalţi, ale căror frunze, galbene când înmuguresc, capătă după aceea o nuanţă verzuie. Dar aceşti copaci erau rari ca şi zadele destul dc pipernicite pe care razele oblice ale soarelui nu reuşeau să le dea sevă. Câţiva brazi negri crescuseră mai bine, mai ales în strâmtorile adăpostite de vânturile din nord. Prezenţa acestui copac fu primită cu bucurie, căci din mugurii lui se fabrică o bere plăcută la gust, cunoscută în nordul Americii sub numele de bere de brad. Strânseră o recoltă bună de muguri care fu dusă în pivniţa fortului Esperance.

Celelalte vegetale constau din salcâmi pitici, arbuşti înalţi de două picioare specifici climatelor reci şi pâlcuri de cedri care furnizau un lemn excelent pentru încălzire.

În ce priveşte plantele care creşteau necultivate pe acest pământ zgârcit şi puteau intra în alimentaţie, ele erau foarte rare. Doamna Joliffe, profund interesată de botanica „pozitivă”, nu găsise decât două soiuri de ierburi demne să intre în bucătăria ei; una cu rădăcina în formă de bulb, greu de recunoscut pentru că frunzele ei cad tocmai în momentul în care înfloreşte, nu era altceva decât praz sălbatic. Acest praz furniza o mare recoltă de cepe, mari cât un ou, pe care le mâncară ca legume. Cealaltă plantă, cunoscută în tot nordul Americii sub numele de ceai de Labrador, creştea din belşug pe malurile lacului între pâlcurile de sălcii şi tufele de arbatus. Ea forma hrana preferată a iepurilor polari. Acest ceai fiert, la care se adaugă câteva picături de coniac sau de gin, devine o băutură excelentă. El îngăduia economisirea proviziei de ceai chinezesc adusă de la fortul Reliance. Pentru a preîntâmpina penuria de legume de la această latitudine,

Jasper Hobson transportase un anumit număr de seminţe pe care voia să le semene la momentul potrivit. Erau în special seminţe de măcriş şi lingurea, ale căror proprietăţi împotriva scorbutului sunt de nepreţuit în această zonă. Puteai spera ca, alegând un teren ferit de brizele puternice care pârjolesc vegetaţia ca o flacără, aceste seminţe să rodească vara viitoare. Dealtfel, farmacia noului fort nu era lipsita de leacuri împotriva scorbutului. Compania le dăduse câteva lăzi cu lămâi şi cu „lime-juice”, substanţă preţioasă de care nu se poate dispensa nici o expediţie polară. Dar era important să economiseşti această rezervă, ca şi multe altele, căci o perioadă de timp nefavorabil putea face ca orice comunicaţie a fortului Reliance cu factoriile din sud să fie întreruptă.

Capitolul XV. La cincisprezece mile de capul Bathurst.

Veniseră primele zile ale lui septembrie. Peste trei săptămâni, în cel mai bun caz, iarna le va întrerupe activitatea. Trebuiau deci să se grăbească. Din fericire, noile construcţii fuseseră înălţate cu mare iuţeală.

Meşterul Mac Nap şi oamenii săi făceau adevărate minuni. „Dog-house” nu mai aşteptă curând decât ultima lovitură de ciocan. Gardul se ridica aproape în întregime pe perimetrul fortului. Începură să se ocupe de intrarea care avea să dea spre curtea interioară. Aceasta, întocmită din stâlpi groşi şi ascuţiţi, înalţi de 15 picioare, forma un fel de semilună sau de cavalier în partea ei anterioară. Dar pentru a completa sistemul de fortificaţii, trebuia întărit vârful capului Bathurst care domina poziţia. După cum se vede, locotenentul Jasper Hobson admitea sistemul gardului continuu şi al forturilor detaşate, un mare progres în arta urmaşilor lui Vauban şi Cormontaigne. Dar, în aşteptarea întăririi capului, împrejmuirea era suficientă pentru a pune noile construcţii la adăpost în faţa unui atac din partea bandiţilor cu patru picioare, dacă nu chiar în faţa celor bipezi.

La 4 septembrie, Jasper Hobson decise că această zi va fi întrebuinţată pentru a vâna amfibiile de pe litoral. Era vorba de aprovizionarea cu combustibil pentru încălzit şi luminat înainte de venirea vremii rele.

Focile îşi aşezaseră colonia la vreo 15 mile depărtare. Jasper Hobson îi propuse doamnei Paulina Barnett să însoţească expediţia. Călătoarea acceptă. Nu pentru că masacrul proiectat era atrăgător în sine, dar ca să mai vadă ceva din ţinut, să cunoască împrejurimile capului Bathurst şi în special acea parte a litoralului de la poalele înaltelor faleze care îi stârnea curiozitatea. Locotenentul desemnă pe cei ce aveau să vină cu el: sergentul Long şi soldaţii Petersen, Hope şi Kellet. Plecară la 8 dimineaţa. Două sănii trase fiecare de şase câini urmau mica trupă pentru a aduce la fort leşurile amfibiilor.

Săniile plecând goale, locotenentul, doamna Paulina Barnett şi tovarăşii lor luară loc în ele. Era timp frumos, dar ceţurile de la orizont abia cerneau razele soarelui al cărui disc gălbui începuse să dispară, la această epocă a anului, câteva ore, noaptea.

Partea litoralului de la vest de capul Bathurst avea o suprafaţă complet netedă care se ridica cu doar câteva picioare deasupra nivelului Oceanului îngheţat. Această aşezare a solului atrase atenţia locotenentului Hobson şi iată de ce: mareele sunt destul de puternice în mările arctice, sau cel puţin aşa se crede. Mulţi navigatori care le-au cercetat, Parry, Franklin, cei doi Ross, Mac Clure, Mac Clintock, au văzut în perioadele de Lună nouă cum mareea urca de la 20 până la 25 de picioare deasupra nivelului mediu. Dacă această observaţie era justă – şi nu exista nici un motiv să pui la îndoială adevărul celor afirmate de ei – locotenentul Hobson trebuia să se-ntrebe cum se face că Oceanul, înălţându-se sub acţiunea Lunii, nu năvălea pe acest litoral foarte puţin ridicat deasupra nivelului mării, de vreme ce nici un obstacol, nici dună, nici movilă, nu stătea în calea revărsării apelor, cum se face că acest fenomen al

mareelor nu ducea la inundarea completă a teritoriului până la limitele cele mai depărtate ale orizontului, înglobând lacul. Era evident totuşi că o asemenea inundaţie nu avea loc şi nici nu se petrecuse vreodată. Jasper Hobson nu se putu împiedica să nu spună cu glas tare acest gând, ceea ce o făcu pe tovarăşa lui să-i răspundă că, fără îndoială, orice s-ar fi zis, mareele nu erau puternice în Oceanul glacial arctic.

— Dimpotrivă, doamnă, rosti Jasper Hobson, toate rapoartele navigatorilor concordă asupra faptului că fluxul şi refluxul sunt foarte pronunţate în mările polare şi este de neînchipuit ca observaţiile lor să fie greşite.

— Atunci, domnule Hobson, reluă doamna Paulina Barnett, explicaţi-mi, vă rog, de ce valurile oceanului nu acoperă acest ţinut care nu se ridică nici la 10 picioare deasupra nivelului mării?

— Ei, doamnă, răspunse Jasper Hobson, iată tocmai ceea ce mă încurcă şi nu ştiu cum aş putea explica faptul. De o lună de când suntem pe acest ţărm, am constatat în mai multe rânduri că nivelul mării abia se ridica cu un picior în timp normal şi aş afirma chiar că peste 15 zile, la 22 septembrie, în plin echinox, adică în momentul în care fenomenul va ajunge la punctul său culminant, deplasarea apelor nu va depăşi un picior şi jumătate pe malurile capului Bathurst. Dealtfel, vom vedea acest lucru cu propriii noştri ochi.

— Dar, în sfârşit, care-i explicaţia, domnule Hobson? Ce explicaţie daţi faptului, căci totul are o explicaţie pe această lume.

— Ei bine, doamnă, zise locotenentul, ori navigatorii au ajuns la concluzii greşite – ceea ce nu se poate admite când e vorba de personalităţi ca Franklin, Parry, Ross şi alţii – ori mareele sunt nule pe acest punct al litoralului american, poate că din aceleaşi cauze care le fac să nu fie simţite în anume mări închise, cum e Mediterana, printre altele, unde

apropierea continentelor riverane şi îngustimea strâmtorilor nu dau acces suficient apelor Atlanticului.

— Să admitem această ultimă ipoteză, domnule Jasper, rosti doamna Paulina Barnett.

— N-avem ce face, răspunse locotenentul clătinând din cap, cu toate că ea nu mă satisface şi simt că ne aflăm în faţa unei ciudăţenii a naturii care nu ştiu de

 o unde vine.

La ora nouă, cele două sănii, după ce-şi urmaseră calea pe un mal neted şi nisipos, ajunseră la golful unde se găseau de obicei focile. Lăsară atelajele mai încolo, ca să nu înspăimânte animalele pe care voiau să le surprindă pe mal.

Ce mult se deosebea această parte a teritoriului de cea de lângă capul Bathurst! În locul unde se opriseră vânătorii, litoralul zimţat în mod capricios şi erodat pe margine era accidentat pe toată întinderea lui trădându-şi clar originea plutoniană, foarte diferită de formaţiile sedimentare care caracterizau împrejurimile capului Bathurst. Focul epocilor geologice şi nu apa alcătuiseră, evident, aceste terenuri. Piatra care lipsea de la capul Bathurst – particularitate, în treacăt fie spus, tot aşa de inexplicabilă ca absenţa mareelor – reapărea aici sub formă de blocuri eratice, de stânci adânc înfipte în sol. Pretutindeni, pe un nisip negricios, în mijlocul lavelor veziculare, erau împrăştiate pietricele aparţinând silicaţilor de aluminiu cuprinşi sub numele colectiv de feldspat şi a cărui prezenţă demonstra limpede că acest litoral nu era decât un teren de cristalizare. La suprafaţa lui scânteiau nenumăraţi labradoriţi, diverse pietre cu reflexe vii şi schimbătoare – albastre, roşii, verzi – apoi ici şi colo piatră ponce şi obsidiene. În spatele lor se înălţau falezele care se ridicau la 200 de picioare deasupra nivelului mării.

Jasper Hobson se hotărî să urce pe aceste faleze până-n vârf, ca să cerceteze toată partea orientală a ţinutului. Avea destul timp, căci nu venise ora vânătorii de foci. Se vedeau numai câteva perechi din aceste amfibii care se zbenguiau

pe ţărm şi trebuia să aştepţi să se strângă în număr mai mare pentru a le surprinde în timpul odihnei, ba mai curând în timpul somnului pe care soarele amiezii îl provoacă la aceste mamifere marine. Locotenentul recunoscu dealtfel că amfibiile de aici nu erau foci propriu-zise, aşa cum li se spusese. Ele aparţineau într-adevăr grupului pinipedelor, dar erau cai şi vaci de mare care formează în nomenclatura zoologică specia morselor şi erau lesne de recunoscut după caninii superiori, colţi lungi cu vârful îndreptat în jos.

Ocolind micul golf pe care aceste animale păreau să-l prefere şi căruia îi dădură de aceea numele de Golful Morselor, urcară pe faleza litoralului. Petersen, Hope şi Kellet rămaseră pe un mic promontoriu ca să supravegheze amfibiile, în timp ce doamna Paulina Barnett, Jasper Hobson şi sergentul ajunseră sus pe faleză pentru a putea privi de jur împrejur ţinutul de la o înălţime de 150-200 de picioare. Ei nu pierdeau din ochi pe cei trei tovarăşi ai lor, însărcinaţi să-i prevină printr-un semnal îndată ce numărul morselor va fi destul de mare.

Într-un sfert de oră locotenentul, tovarăşa sa şi sergentul se aflau pe cel mai înalt vârf. De aci ei putură să cerceteze cu uşurinţă teritoriul care se întindea cât vedeai cu ochii. La picioarele lor se zărea marea imensă, mărginită la nord de orizont. Nici o banchiză, nici un iceberg, nici un uscat nu se zărea.

Oceanul era liber de gheţuri cât cuprindeai cu privirea şi probabil că sub această paralelă porţiunea mării glaciale rămânea navigabilă până la strâmtoarea Behring. În timpul verii, navele Companiei puteau ajunge uşor la capul Bathurst, aducând obiectele necesare factoriilor şi preluând produsele pe această cale mai uşoară.

Întorcându-se spre vest, Jasper Hobson descoperi un ţinut nou şi avu atunci explicaţia rămăşiţelor vulcanice presărate pe litoral. La vreo zece mile se înălţau coline vulcanice ca nişte trunchiuri de con care nu puteau fi zărite de la capul

Bathurst, pentru că faleza le ascundea. Se profilau nedesluşit pe cer, ca şi cum le-ar fi conturat o mână tremurătoare. Jasper Hobson, după ce le cercetă cu atenţie, le arătă sergentului şi doamnei Paulina Barnett, fără să rostească nici un cuvânt. Apoi îşi îndreptă privirile spre partea opusă.

În est se întindea lunga margine a ţărmului fără vreo sinuozitate, fără o ridicătură de teren, mergând aşa până la capul Bathurst. Observatorii care ar fi avut un ochean bun ar fi putut recunoaşte fortul Esperance şi chiar rotocoalele de fum albăstrui care la această oră trebuiau să se înalţe din cuptoarele doamnei Joliffe.

Spre interior, teritoriul avea două aspecte foarte diferite. În est şi la sud, o câmpie vastă se întindea până la cap, pe o suprafaţă de mai multe sute de mile pătrate. În schimb, în spatele falezelor, de la Golful Morselor şi până la înălţimile vulcanice, ţinutul foarte accidentat arăta limpede că originea sa se datora unor erupţii de lavă.

Locotenentul, observând acest contrast atât de mare între cele două părţi ale teritoriului, îl găsi – trebuie să mărturisim – aproape ciudat.

— Credeţi, domnule Hobson, întrebă atunci sergentul Long. Că munţii care închid orizontul în întreaga parte de vest a coastei sunt vulcanici?

— Fără nici o îndoială, sergent, răspunse Jasper Hobson. Ei au aruncat până aici aceste pietre ponce, aceste obsidiene, nenumăraţii labradoriţi şi n-am avea decât trei mile de făcut ca să punem piciorul pe lavă şi cenuşă.

— Şi credeţi, domnule locotenent, că vulcanii sunt încă în activitate? Întrebă sergentul.

— La această întrebare nu ştiu să răspund.

— Totuşi nu zărim în acest moment fum în vârful lor.

— Asta nu spune nimic, sergent Long. Ce, dumneata-ţi ţii totdeauna pipa în gură?

— Nu, domnule Hobson.

— Ei bine, Long, aşa se întâmplă şi cu vulcanii. Nu scot totdeauna fum.

— Înţeleg, domnule Hobson, răspunse sergentul Long, dar ceea ce înţeleg mai puţin este că există vulcani pe continentele polare.

— Nu sunt foarte mulţi, rosti doamna Paulina Barnett.

— Nu. Doamnă, răspunse locotenentul, dar putem aminti un anumit număr: în insula Jean Mayen, în insulele Aleutine, în Kamceatka, în America rusă, în Islanda; apoi, în sud, în Ţara de Foc, în ţinuturile australe. Vulcanii nu sunt decât cuptoarele vastei uzine centrale unde se fabrică produsele chimice ale globului şi cred că natura a construit aceste cuptoare oriunde a crezut că e nevoie de ele.

— Desigur, domnule Hobson, răspunse sergentul, dar de ce tocmai la Pol, în acest climat îngheţat?

— Şi ce importanţă are, sergent, dacă sunt la Pol sau la Ecuator? Aş spune chiar că aceste răsuflători trebuie să fie mai numeroase în împrejurimile Polului decât în oricare alt punct al globului.

— Şi de ce, domnule Hobson? Întrebă sergentul care părea foarte mirat de această afirmaţie.

— Pentru că aceste supape s-au deschis sub presiunea gazelor interioare tocmai în locurile unde scoarţa terestră e mai puţin groasă, în urma turtirii Pământului la Poli, pare firesc să gândeşti că… Dar zăresc semnalul lui Kellet, zise locotenentul întrerupându-şi argumentarea. Vreţi să ne însoţiţi, doamnă?

— Vă voi aştepta aici, domnule Hobson, răspunse călătoarea. Masacrarea morselor nu mă atrage deloc.

— Ne-am înţeles, doamnă, rosti Jasper Hobson, şi dacă vreţi, ne întâlnim peste o oră şi ne întoarcem împreună la fort.

Doamna Paulina Barnett rămase aşadar pe faleză, contemplând priveliştea atât de variată care se desfăşura sub ochii ei.

Un sfert de oră mai târziu, Jasper Hobson şi sergentul Long ajunseră pe ţărm. Morsele erau în număr mare, cam o sută. Unele se târau pe nisip cu ajutorul labelor lor scurte, cu degetele unite printr-o pieliţă. Dar majoritatea, grupate pe familii, dormeau. Una sau două mai mari, nişte masculi cu o lungime de trei metri, cu blana năpârlită de culoare roşcată, păreau că păzesc ca nişte santinele restul turmei. Vânătorii trebuiră să înainteze cu foarte mare prudenţă, la adăpostul stâncilor şi ridicăturilor de teren, în aşa fel, încât să se apropie de câteva grupuri de morse şi să le taie retragerea spre mare. Pe uscat, aceste animale sunt greoaie, se mişcă cu dificultate şi stângăcie. Nu merg decât în salturi mici sau făcând o mişcare de propulsare cu şira spinării. Dar în apă se simt în elementul lor şi redevin peşti agili, înotători nemaipomeniţi şi periculoşi, care adesea pun în primejdie şalupele care le urmăresc.

Masculii erau foarte bănuitori. Simţeau o primejdie apropiată, înălţară capul şi cercetară din ochi împrejurimile, dar, înainte să dea semnalul de alarmă, Jasper Hobson şi Kellet, repezindu-se dintr-o parte, sergentul Petersen şi Hope dintr-altă, împuşcară cinci morse şi apoi le omorâră lovindu-le cu cângile, în timp ce restul turmei se arunca în mare.

Victoria fusese uşoară. Cele cinci amfibii erau mari. Fildeşul colţilor, cu toate că era puţin granulos, părea de calitate superioară. Dar ceea ce îi plăcea mai mult locotenentului era că trupul lor mare şi gras făgăduia să furnizeze mult ulei. Se grăbiră să le aşeze pe sănii şi câinii avură ce trage.

Trecuse o oră. În acest moment doamna Paulina Barnett veni spre ei şi toţi o luară de-a lungul litoralului spre fortul Esperance.

Se înţelege că se-ntoarseră pe jos, deoarece săniile erau încărcate vârf. N-aveau de mers decât vreo zece mile în linie dreaptă. Dar nu-i drum mai lung decât acela fără cotituri, spune un proverb englezesc, şi acest proverb are

dreptate. De aceea, ca să le mai treacă din plictiseală, vânătorii istorisiră tot soiul de întâmplări. Doamna Paulina Barnett se amesteca deseori în vorbă, îmbogăţindu-şi experienţa datorită cunoştinţelor speciale ale acestor vrednici oameni. Dar, una peste alta, nu înaintau prea repede. Pentru atelaje, masa de carne cântărind mai multe mii de livre era o povară grea şi nici săniile nu alunecau cum trebuie. Pe un strat de zăpadă întărită ar fi străbătut în mai puţin de două ore distanţa de la Golful Morselor la fortul Esperance. De mai multe ori, locotenentul Hobson trebui să facă un popas pentru ca să se poată odihni câinii care erau la capătul puterilor. Acest lucru îl făcu pe sergentul Long să spună:

— În interesul nostru, morsele ar fi putut să-şi stabilească colonia mai aproape de fort.

— Dar n-ar fi găsit un loc prielnic, răspunse locotenentul.

— De ce, domnule Hobson? Întrebă doamna Paulina Barnett, destul de mirată de un asemenea răspuns.

— Pentru că aceste amfibii nu stau decât pe ţărmuri cu o pantă dulce pe care se pot târî când ies din mare.

— Dar litoralul capului?

— Litoralul capului, rosti Jasper Hobson, e abrupt ca un zid de cetăţuie. Ţărmul nu are nici o înclinare, parcă ar fi fost retezat cu cuţitul şi aceasta este, doamnă, o ciudăţenie inexplicabilă a teritoriului. Când pescarii noştri vor vrea să prindă peşte, stând pe mal, undiţele lor vor trebui să aibă nu mai puţin de trei sute de braţe ca să ajungă până la apă. De ce? Nu ştiu, doamnă, dar sunt înclinat să cred că în urmă cu secole o ruptură violentă, datorată unei erupţii vulcanice, a separat de litoral o porţiune de continent, porţiune pe care au înghiţit-o valurile mării glaciale.

Capitolul XVI. Două împuşcături.

Trecuse prima jumătate a lunii septembrie. Dacă fortul Esperance ar fi fost situat chiar la Pol, adică mai sus ca latitudine cu 20°, la data de 21 spre 22 noaptea polară l-ar fi învăluit în tenebrele sale. Dar pe paralela 70, soarele se

va târî circular deasupra orizontului timp de încă peste o lună de zile. Totuşi, temperatura scădea simţitor. Noaptea termometrul Fahrenheit arăta 31° (-1°C). Primele gheţuri se şi formau ici şi colo, dar ultimele raze ale soarelui le topeau în timpul zilei. Câteva vârtejuri de zăpadă trecură printre rafalele de ploaie şi de vânt. Se apropia vădit timpul urât.

Dar locuitorii factoriei îl puteau aştepta fără teamă. Proviziile aflate acum în depozit vor fi suficiente, şi chiar le vor prisosi. Rezerva de vânat uscat crescuse. Fuseseră ucise alte morse, Mac Nap avusese timp să construiască un staul bine închis pentru renii domestici, şi în spatele casei, un vast hangar în care se înmagazina combustibilul. Iarna, adică noaptea, zăpada, gheaţa, frigul puteau să vină, erau cu toţii gata să-l primească.

Dar după ce se gândise la nevoile viitorilor locuitori ai fortului şi le satisfăcuse, Jasper Hobson se preocupă de interesele Companiei. Venea momentul când animalele, îmbrăcându-şi blana iernatică, deveneau o pradă preţioasă. Era o epocă prielnică pentru a le doborî cu puşca, aşteptând ca pământul acoperit de zăpadă în mod uniform să îngăduie punerea capcanelor. Jasper Hobson organiză deci vânătorile. Nu puteai conta pe concursul indienilor, care sunt de obicei furnizorii factoriilor, căci aceşti băştinaşi nu se găsesc decât mai la sud. Locotenentul Hobson, Marbre, Sabine şi doi sau trei dintre tovarăşii lor vânară deci pentru Companie şi, după cum ne închipuim, avură destulă treabă.

O colonie de castori fusese semnalată pe un afluent al râuleţului, la vreo şase mile la sud de fort. Spre acest loc îşi călăuzi Jasper Hobson prima expediţie. Altădată, puful castorului valora până la 400 de franci kilogramul, pe timpul când pălărierii îl întrebuinţau în mod curent. Dar dacă utilizarea acestui puf a scăzut într-o oarecare măsură, blana îşi păstrează un preţ ridicat, pentru că această specie de rozătoare, hăituită fără milă, tinde să dispară.

Vânătorii se duseră până la râu, la locul indicat. Acolo locotenentul trezi admiraţia doamnei Paulina Barnett pentru aceste animale, arătându-i construcţiile ingenioase pe care le făceau pentru amenajarea cât mai bună a cetăţilor lor subacvatice. Se aflau pe mal vreo sută de castori care ocupau vizuinile săpate în vecinătatea afluentului, fiecare pereche câte una. Începuseră construcţia locuinţelor lor de iarnă la care lucrau cu sârg. De-a curmezişul râului cu ape repezi şi destul de adânci ca să nu îngheţe mai afund chiar în timpul iernilor celor mai aspre, castorii construiseră un dig puţin rotunjit în amonte. Acest dig era o împletitură solidă de pari înfipţi vertical, legaţi cu crengi flexibile, şi arbuşti desfrunziţi aşezaţi transversal. Totul era încheiat, zidit, cimentat cu argilă, pe care picioarele rozătorului o bătătoriseră dinainte; ajutându-se cu coada – o coadă lată şi aproape ovală, turtită orizontal şi acoperită de peri solzoşi – castorul acoperise toată schelăria zidului cu argilă făcută bulgări.

— Acest dig, doamnă, zise Jasper Hobson, a avut drept scop să dea râului un nivel constant şi a permis inginerilor coloniei să stabilească în amonte cabanele de formă rotundă al căror vârf îl zăriţi. Aceste colibe sunt construcţii solide. Pereţii lor de lemn şi argilă au o grosime de două picioare şi ele n-au alt acces spre interior decât o intrare îngustă situată sub apă, ceea ce-l obligă pe fiecare locuitor să se cufunde când vrea să iasă sau să intre în casă, dar aceasta-i asigură securitatea familiei. Dacă secţionaţi una dintre colibe, 9 9 ' veţi vedea că este formată din două etaje, unul inferior care serveşte drept depozit şi unde sunt îngrămădite proviziile de iarnă ca ramuri, scoarţă de copac, rădăcini, şi un etaj superior pe care apa nu-l atinge şi unde locuieşte proprietarul cu familia sa.

— Dar nu văd niciunul din aceste harnice animale, rosti doamna Paulina Barnett. Oare au părăsit construcţia?

— Nu, doamnă, răspunse locotenentul Hobson. Dar în acest moment lucrătorii se odihnesc sau dorm. Castorii nu

lucrează decât noaptea şi-i vom surprinde în vizuina lor.

Într-adevăr, capturarea rozătoarelor se făcu fără greutate. Fură prinse cam o sută într-o oră şi, printre ele, aproximativ 20 de o mare valoare comercială, cu blana în întregime neagră. Celelalte aveau un păr mătăsos lung, lucios, dar cu o nuanţă cafeniu-roşiatică şi sub el un puf fin, des şi argintiu. Vânătorii se întoarseră la fort foarte mulţumiţi de rezultat. Blana castorilor fu depozitată şi înregistrată sub numele de „pergamente” şi „pui de castor”, conform preţului lor. În timpul lunii septembrie şi până pe la jumătatea lui octombrie expediţiile continuară cu bune rezultate.

Prinseră şi bursuci, dar puţini. Erau căutaţi pentru pielea lor care serveşte la împodobirea gâtarului de la hamul cailor de tracţiune şi pentru părul lor din care se fac perii şi pensule. Carnivorele acesteacare sunt de fapt ca nişte urşi mici – aparţineau familiei bursuc-viezure, specifică Americii de Nord.

Alte exemplare din neamul rozătoarelor, aproape la fel de harnice cum e castorul, se îngrămădiră în număr foarte mare în depozitele factoriei. Erau ondatre mai lungi de un picior, exclusiv coada, a căror blană e foarte căutată. Fură prinse în vizuină fără greutate, căci erau puzderie, cu prolificitatea specifică rasei lor.

Câteva animale din categoria felinelor, lincşii, au fost vânate cu arme de foc. Aceste animale suple, agile, cu blana de-un ruginiu deschis, pătată cu puncte negre, primejdioase chiar pentru reni, sunt un fel de râşi care se apără cu vitejie. Dar nici Marbre, nici Sabine nu vânau pentru prima oară lincşi şi omorâră vreo 60. Câteva volverene, cu o blană destul de frumoasă, au fost doborâte în aceleaşi condiţii. Herminele se arătau rar. Aceste animale care fac parte din specia jderilor, ca şi dihorii, nu-şi îmbrăcaseră încă frumoasa lor rochie de iarnă, în întregime albă, în afară de un puf negru la capătul cozii. Blana lor era încă ruginie pe deasupra şi de un cenuşiu gălbui dedesubt.

Jasper Hobson recomandase deci tovarăşilor săi să le cruţe deocamdată. Trebuiau să mai aştepte şi să le lase „să se coacă”, pentru a întrebuinţa expresia vânătorului Sabine, adică să albească le gerurile iernii. Cât despre dihori, a căror vânare e foarte neplăcută din cauza duhorii pe care o răspândesc şi care le-a dat şi numele, au fost prinşi şi ei în număr destul de mare, fie hăituiţi în scorburile de copac care le slujesc de vizuină, fie doborâţi cu gloanţe când se strecurau printre crengi.

Jderii propriu-zişi fură ţinta unei vânători cu totul speciale. Se ştie cât de căutată este blana acestor animale, deşi mai puţin ca a zibelinei, a cărei blană deasă e negricioasă iarna. Zibelina nu cutreieră decât regiunile septentrionale ale Europei şi ale Asiei până la Kamceatka şi e vânată cel mai mult de siberieni. Pe litoralul american al mării arctice se întâlnesc alte specii de jderi ale căror blănuri au şi ele o mare valoare, cum sunt vizonul şi pecanul, numit şi nurcă canadiană. Jderii şi vizonii nu furnizează factoriei decât un mic număr de blănuri în timpul lunii septembrie. Sunt animale foarte vioaie, foarte agile, cu corpul lung şi suplu, fiind de aceea denumite vermiforme. Într-adevăr se pot lungi ca un vierme, furişându-se în consecinţă prin cele mai strâmte deschizături. Se înţelege deci că pot scăpa cu uşurinţă când sunt urmărite de vânători. De aceea, în timpul iernii se prind mai bine cu ajutorul capcanelor. Marbre şi Sabine nu aşteptau decât momentul prielnic pentru a se transforma în traperi şi socoteau că la venirea primăverii nici vizonii şi nici jderii nu vor lipsi din depozitele Companiei.

Pentru a încheia enumerarea blănurilor cu care se îmbogăţise fortul Esperance în timpul acestor expediţii, se cuvine să vorbim şi de vulpile albastre şi vulpile argintii care sunt considerate, pe piaţa din Rusia şi Anglia, drept cele mai preţioase animale cu blană. Şi în primul rând vulpea albastră, cunoscută în zoologie sub numele de „isatis”. Acest frumos animal are botul negru, părul cenuşiu

sau ca nisipul şi deloc albastru, cum s-ar putea crede. Firul foarte lung, foarte des şi foarte moale este admirabil şi are toate calităţile care fac frumuseţea unei blăni: fineţe, 9 9 9 ' soliditate, lungimea spicului, desime şi culoare. Vulpea albastră este incontestabil în fruntea animalelor cu blană. De aceea, blana ei valorează de şase ori mai mult ca oricare alta şi o mantie aparţinând ţarului, făcută în întregime din partea de la gât a vulpii albastre, care e cea mai frumoasă, a fost preţăluită, la Expoziţia din Londra, din 1851, la 3 400 lire sterline.

Unele din aceste vulpi se iviseră în împrejurimile capului Bathurst, dar vânătorii nu le-au putut captura, căci sunt viclene, agile şi greu de prins. Dar au reuşit să omoare vreo 12 vulpi argintii, a căror blană de un negru superb e înspicată cu alb. Cu toate că ea nu valorează cât cea a vulpilor albastre, e totuşi o blană scumpă care poate fi vândută la preţ bun pe pieţele engleze şi ruseşti. Una din aceste vulpi argintii era un animal deosebit de frumos, a cărui mărime o întrecea pe cea obişnuită. Avea urechile, umerii şi coada de un negru ca tăciunele, dar capătul subţire al cozii şi vârfurile sprâncenelor erau albe.

Împrejurările neobişnuite în care această vulpe a fost ucisă merită povestite în amănunţime, căci ele dădură dreptate temerilor locotenentului Hobson, ca şi anumitor precauţii defensive pe care crezuse de cuviinţă să le ia.

La 24 septembrie, dimineaţa, două sănii aduseseră pe doamna Paulina Barnett, pe locotenentul Hobson, pe sergentul Long, pe Marbre şi Sabine la Golful Morselor. Urmele vulpii fuseseră reperate în ajun de câţiva oameni din detaşament, printre stânci, unde cresc arbuşti firavi şi unde unele indicii indiscutabile trădaseră trecerea animalului. Vânătorii, cărora li se trezise pofta de a pune mâna pe arme, căutau să regăsească o pistă care să-i ducă la acest vânat de mare preţ şi, într-adevăr, căutările lor n-au fost zadarnice. Două ore după venirea lor, o vulpe argintie destul de frumoasă zăcea neînsufleţită pe jos. Alte

două sau trei carnivore fură zărite prin apropiere. Vânătorii se împărţiră. În timp ce Marbre şi Sabine o porniră pe urmele uneia dintre ele, locotenentul, doamna Paulina Barnett şi sergentul Long încercară să taie retragerea celeilalte, un frumos animal care încerca să se ascundă în spatele stâncilor. Desigur, trebuia să o înşeli, căci abia se vedea şi nici o parte din trupul ei nu era expusă gloanţelor. Timp de o jumătate de oră urmărirea continuă fără nici un rezultat, deşi animalul era înconjurat din trei părţi şi marea îi închidea orice ieşire. El înţelese curând situaţia sa o 9 9 desperată pe care hotărî să o curme printr-un salt nemaipomenit care nu i-ar fi lăsat vânătorului altă posibilitate decât să-l ţintească în zbor. Îşi luă deci avânt şi trecu peste o stâncă. Dar Jasper Hobson o pândea şi în momentul în care animalul dispărea ca o umbră, el trase. În aceeaşi clipă se auzi un alt foc de armă şi vulpea, lovită de moarte, căzu la pământ.

— Ura, ura! Strigă Jasper Hobson. E a mea!

— Şi a mea! Răspunse un străin care puse piciorul pe vulpe în momentul când locotenentul voia să o ridice de jos.

Jasper Hobson, uluit, se dădu înapoi. Crezuse că al doilea glonte fusese tras de sergent şi deodată se găsea în prezenţa unui vânător necunoscut care ţinea în mână o puşcă încă fumegândă.

Cei doi rivali se priviră drept în ochi.

Doamna Paulina Barnett şi însoţitorul ei se apropiară urmaţi curând de Marbre şi Sabine, în timp ce vreo 12 oameni, ocolind faleza, veneau spre străin care se înclină politicos în faţa călătoarei. Era un bărbat înalt, reprezentantul perfect al acelor „voiajori canadieni”, de concurenţa cărora se temea atât de mult Jasper Hobson. Vânătorul mai purta costumul tradiţional descris cu exactitate de romancierul american Washington Irving; pătura aşezată pe umeri ca o manta, cămaşă de bumbac în dungi, pantaloni largi de postav, ghetre de piele, mocasini din piele de căprioară, brâu de lână pestriţ unde-şi ţinea

cuţitul, punga de tutun, pipa şi câteva ustensile pentru ridicarea taberei – într-un cuvânt, veşminte pe jumătate civilizate, pe jumătate ale unui sălbatic. Patru dintre tovarăşii lui erau îmbrăcaţi la fel, dar mai puţin elegant. Ceilalţi, care serveau de escortă, erau indieni Chippewa.

Jasper Hobson nu se înşela. Avea în faţa lui un francez, sau cel puţin urmaşul unor francezi canadieni şi poate un agent al companiilor americane, însărcinat să supravegheze stabilirea noii factorii.

— Această vulpe îmi aparţine, domnule, zise locotenentul Hobson după câteva momente de tăcere, în timpul căreia el şi adversarul său se priviseră ţintă în ochi.

— Vă aparţine dacă aţi omorât-o, răspunse necunoscutul într-o englezească corectă, dar cu un uşor accent străin.

— Vă înşelaţi, domnule, rosti destul de tăios Jasper Hobson, acest animal îmi aparţine, chiar dacă l-a ucis glontele dumneavoastră şi nu al meu.

Străinul primi cu un surâs dispreţuitor aceste vorbe trufaşe pline de pretenţiile Companiei care considera teritoriile Golfului Hudson, de la Atlantic şi până la Pacific, drept proprietatea ei.

— Aşadar, domnule, reluă necunoscutul sprijinindu-se cu graţie de puşcă, consideraţi Compania Golfului Hudson ca fiind stăpână absolută a întregului domeniu din nordul Americii?

— Nu-ncape îndoială, răspunse locotenentul Hobson, şi dacă dumneavoastră, domnule, aşa cum presupun, aparţineţi unei asociaţii americane…

— Companiei Blănăriilor din Saint-Louis, zise vânătorul făcând o plecăciune.

— Cred, continuă locotenentul, că veţi fi foarte încurcat dacă am să vă cer să-mi arătaţi actul care-i acordă un privilegiu pe oricare parte a acestui teritoriu.

— Acte! Privilegii! Spuse dispreţuitor canadianul. Acestea sunt cuvinte ale bătrânei Europe care sună prost în America.

— Nici nu sunteţi în America, ci pe pământul Angliei! Răspunse mândru Jasper Hobson.

— Domnule locotenent, zise vânătorul puţin mai nervos, n-are rost să începem o discuţie pe această temă. Ştim care sunt pretenţiile Angliei în general şi ale Companiei Golfului Hudson în particular în privinţa teritoriilor de vânătoare; dar socot că, mai devreme sau mai târziu, evenimentele vor schimba această stare de lucruri şi că America va fi americană de la strâmtoarea Magellan şi până la Polul Nord.

— Nu cred, domnule, răspunse sec Jasper Hobson.

— Oricum, domnule, urmă canadianul, v-aş propune să lăsaţi deoparte problemele internaţionale. Indiferent care ar fi pretenţiile Companiei, e clar că în ţinuturile cele mai îndepărtate ale continentului, şi mai ales pe litoral, teritoriul aparţine celui care-l ocupă. Aţi întemeiat o factorie la capul Bathurst, ei bine, nu vom vâna pe pământurile dumneavoastră, dar respectaţi-le la rândul dumneavoastră pe ale noastre, când blănarii din Saint-Louis vor înălţa un fort pe alt punct, la limitele septentrionale ale Americii.

Locotenentul îşi încreţi fruntea. Jasper Hobson ştia bine că, într-un viitor prea puţin îndepărtat, Compania Golfului Hudson va întâlni rivali primejdioşi până pe litoral, că pretenţiile ei de posesie asupra teritoriilor din nordul Americii nu vor fi respectate şi că se va ajunge la schimburi de focuri între concurenţi. Dar înţelese de asemenea că nu era momentul să discute problema privilegiilor şi văzu cu plăcere că vânătorul, foarte politicos dealtfel, îndrepta convorbirea pe un alt făgaş.

— În ce priveşte dezacordul nostru, problema nu-i prea importantă şi cred, domnule, că ar trebui s-o rezolvăm ca între vânători. Puştile noastre sunt de un calibru diferit şi vom recunoaşte cu uşurinţă gloanţele. Vulpea aceasta să aparţină, aşadar, celui care a ucis-o cu adevărat.

Propunerea era justă. Problema proprietăţii animalului doborât putea fi astfel tranşată cu exactitate. Examinară leşul vulpii. Ea fusese doborâtă de două gloanţe, unul care-i pătrunsese în coapsă şi altul în inimă. Acesta din urmă era glontele canadianului.

— Vulpea e a dumneavoastră, domnule, zise Jasper Hobson, stăpânindu-şi cu greu dezamăgirea de a vedea minunata blană ajungând în mâini străine.

Călătorul îşi luă vulpea, dar în momentul când crezură că o va arunca pe umăr şi va pleca, el înaintă spre doamna Paulina Barnett.

— Doamnelor le plac blănurile frumoase, îi spuse. Poate dacă ar şti cu preţul câtor greutăţi şi, adesea, al câtor pericole sunt obţinute, ar fi mai puţin dornice să le poarte. Dar, în sfârşit, le plac. Permiteţi-mi deci, doamnă, să v-o ofer pe aceasta în amintirea întâlnirii noastre.

Doamna Paulina Barnett şovăia dacă să accepte sau nu, dar vânătorul canadian îi oferise din toată inima această blană scumpă şi cu atâta amabilitate, încât un refuz l-ar fi jignit. Călătoarea acceptă şi-i mulţumi străinului.

Imediat după aceea el se înclină în faţa doamnei Paulina Barnett, îi salută pe englezi şi, urmat de tovarăşii lui, se pierdu în curând printre stâncile litoralului.

Locotenentul şi oamenii săi făcură cale-ntoarsă spre fortul Esperance. Dar Jasper Hobson rămase pe gânduri. Situaţia noului stabiliment fondat prin grija sa era acum cunoscută de o companie rivală şi întâlnirea cu voiajorul canadian îl făcea să întrevadă mari greutăţi în viitor.

Capitolul XVII. Apropierea iernii.

Venise 21 septembrie. Soarele trecea în echinocţiul de toamnă, adică ziua şi noaptea aveau aceeaşi durată în lumea întreagă şi din acest moment nopţile deveneau mai lungi decât zilele. Alternările de întuneric şi lumină fuseseră primite cu satisfacţie de locuitorii fortului. Dormeau mai bine în timpul orelor de obscuritate. Ochiul, într-adevăr, se odihneşte şi se reface în întuneric, mai ales

când câteva luni de soare neîntrerupt l-au obosit permanent. În timpul echinocţiului, se ştie că mareele sunt de obicei foarte puternice, căci când soarele şi Luna sunt în conjuncţie, dubla lor influenţă sporeşte intensitatea fenomenului. Acum era momentul de a cerceta cu grijă mareea care avea să se producă pe litoralul capului Bathurst. Jasper Hobson stabilise cu câteva zile înainte puncte de reper, un fel de mareegraf, ca să măsoare cu exactitate deplasarea verticală a apelor între flux şi reflux. Şi de data aceasta constată, în ciuda a tot ce-i putuseră raporta observatorii, că influenţa solară şi lunară abia se făcea simţită în

9 o 9 această porţiune a Oceanului îngheţat. Mareea era aproape nulă, ceea ce contrazicea dările de seamă ale navigatorilor. „E ceva care nu-i în regulă!” îşi zise locotenentul.

De fapt, nu ştia ce să creadă, dar avea de făcut faţă altor probleme şi nu stătu prea mult ca să-şi explice această ciudăţenie. La 29 septembrie starea atmosferică se schimbă simţitor. Termometrul arăta 45° Fahrenheit (4°C). Cerul era acoperit de ceţuri care nu întârziară să se transforme în ploaie. Venea iarna.

Doamna Joliffe, înainte ca zăpada să acopere pământul, se ocupă de semănături. Putea spera că seminţele de măcriş şi lingurea, adăpostite sub straturile de nea, vor rezista gerului şi vor rodi în primăvară. Un teren de mai mulţi acri, în spatele falezei capului, pregătit dinainte, fu însămânţat în timpul ultimelor zile din septembrie.

Jasper Hobson nu voi să aştepte frigul cel mare pentru a da tovarăşilor săi veşmintele de iarnă. De aceea ei se îmbrăcară neîntârziat cu haine potrivite, lucruri de lână direct pe corp, mantale din piele de căprioară, pantaloni din piele de focă, precum şi căciuli de blană şi cizme impermeabile. Se poate spune că îmbrăcară şi camerele. Pereţii de lemn fură căptuşiţi cu blană pentru a împiedica, la anumite scăderi de temperatură, să se formeze un strat

de gheaţă pe suprafaţa lor. Meşterul Rae puse în această perioadă condensatorii meniţi să absoarbă aburii de apă din aer şi care trebuiau goliţi de două ori pe săptămână. Focul din sobă fu reglementat după schimbările de temperatură exterioară, în aşa fel încât căldura să se menţină în camere la 50° Fahrenheit (10°C). Dealtfel, casa avea să fie în curând acoperită de un strat gros de zăpadă care va împiedica orice pierdere de căldură dinăuntru. Prin diverse mijloace sperau să înfrângă pe cei doi periculoşi duşmani ai locuitorilor din regiunile arctice, frigul şi umezeala.

La 2 octombrie mercurul termometrelor coborâse din nou şi primele ninsori căzură peste tot ţinutul capului Bathurst. Vântul era slab şi nu stârnea vârtejurile obişnuite din regiunile polare pe care englezii le numesc „drifts”. Un mare covor de nea, aşternut uniform, acoperi curând cu acelaşi alb imaculat capul Bathurst, curtea fortului şi lunga faleză a litoralului. Doar apele lacului şi ale mării, care nu îngheţaseră încă, contrastau prin culoarea lor cenuşie, mohorâtă şi murdară. Între timp, la orizontul din nord se zăreau primele iceberguri profilându-se pe un cer înnegurat. Nu se formase încă banchiza, dar natura strângea materialele pe care frigul le va cimenta foarte repede pentru a alcătui o barieră de netrecut. Dealtfel, gheaţa proaspătă nu întârzie să solidifice suprafeţele lichide ale mării şi lacului. Iazul îngheţă primul. Pete mari de un alb cenuşiu se iviră ici şi colo, indicând un îngheţ apropiat pe care îl favoriza calmul atmosferic. Termometrul menţinându-se în timpul unei nopţi la 15° Fahrenheit (-9°C), lacul se arătă a doua zi ca o suprafaţă netedă care ar fi mulţumit şi pe cei mai pretenţioşi patinatori ai Serpentinei11. Apoi la orizont cerul căpătă o culoare ciudată din cauza reverberaţiei câmpurilor de gheaţă, culoare pe care vânătorii de balene o numesc „blink”. Marea îngheţă curând pe o întindere imensă, un vast icefield se formă puţin câte puţin prin unirea sloiurilor risipite şi se lipi de litoral. Dar acest icefield oceanic nu

semăna cu oglinda netedă a lacului. Mişcarea valurilor îi stricase puritatea. Ici şi colo unduiau lungi porţiuni solidificate, neînchegate la margini cu restul, acele sloiuri plutitoare cunoscute sub numele de „drift-ices”, şi în multe locuri se vedeau ridicături, movile uneori foarte pronunţate, produse de presiune şi pe care vânătorii de balene le numesc „hummocks”.

În câteva zile aspectul capului Bathurst şi al împrejurimilor sale se schimbă cu totul. Doamna Paulina Barnett, într-o încântare perpetuă, asista la acest spectacol nou pentru ea. Cu câte suferinţe, cu câte oboseli n-ar fi plătit sufletul ei de călătoare contemplarea unor astfel de peisaje! Nimic mai sublim

11 Râuleţ din Hyde Park, în Londra (Nota ed. Franceze).

Ca această năvală a iernii, ca această cotropire a regiunilor hiperboreene de către frigul anotimpului hibernal!

Niciuna din privelişti, niciunul din locurile pe care doamna Paulina Barnett le văzuse până atunci nu mai puteau fi recunoscute. Ţinutul se metamorfozase. Se năştea o ţară nouă, cum s-ar spune, înaintea privirilor ei, ţară pe care se întipărise o tristeţe măreaţă. Detaliile dispăreau şi zăpada nu mai lăsa peisajului decât contururile mari, abia desluşite în ceţuri. Era un decor care urma altui decor cu o rapiditate feerică. Nu se mai vedeau valuri, acolo unde înainte se întindea Oceanul nemărginit. Nu se mai vedea pământul în culori variate, ci un covor de un alb strălucitor. Nu se mai vedeau pădurile cu copacii lor atât de diferiţi, ci o îngrămădire de siluete strâmbe, pudrate de nea. Nu se mai vedea soarele luminos, ci un disc palid care se târa prin negură câteva ore pe zi, desenând un arc îngustat, în sfârşit, nu se mai vedea orizontul mării profilându-se clar pe cer, ci un nesfârşit lanţ de iceberg-uri dantelate în mod capricios, formând o banchiză de netrecut pe care natura o ridicase între Pol şi exploratorii săi temerari!

Câte conversaţii, câte observaţii nu au provocat aceste schimbări ale ţinutului arctic! Thomas Black fu poate singurul care rămase nesimţitor la sublimele frumuseţi ale spectacolului. Dar la ce te poţi aştepta de la un astronom atât de preocupat de ale lui şi care de fapt nu se număra cu adevărat printre membrii expediţiei din micuţa colonie? Savantul nu trăia decât pentru cercetările lui ştiinţifice, contemplând doar fenomenele celeste, nu se plimba decât pe căile azurii ale bolţii cereşti, nu părăsea o stea decât pentru a se năpusti asupra alteia. Şi tocmai cerul său se întunecase, constelaţiile se fereau din calea privirii sale, un văl de ceaţă de nepătruns se întindea între el şi zenit. Vă daţi seama cât era de mânios! Dar Jasper Hobson îl consolă, făgăduindu-i că peste puţin timp vor veni nopţi geroase şi frumoase, foarte potrivite pentru observaţiile astronomice, aurore boreale, hallo-uri, paraselene şi alte fenomene specifice regiunilor polare şi demne de a stârni admiraţia.

Temperatura era suportabilă. Nu sufla vântul care, atunci când bate, este elementul principal ce face pişcătura gerului mai ascuţită. Îşi continuară deci vânătorile timp de câteva zile. Noi blănuri se îngrămădiră în depozitele factoriei, noi provizii alimentare umplură cămările. Potârnichile şi ptarmiganii, fugind spre regiuni mai temperate, treceau în număr mare furnizându-le carne proaspătă şi sănătoasă. Iepurii polari mişunau, îmbrăcaţi în veşmântul lor iernatic. Vreo sută de rozătoare, a căror trecere se recunoştea uşor pe zăpadă, măriră curând rezervele fortului. Stoluri de lebede-fluierătoare, una dintre cele mai frumoase specii din America de Nord, zburară deasupra lor, iar vânătorii omorâră câteva perechi. Erau minunate, lungi de patru până la cinci picioare, cu penele albe, în afara celor arămii de la cap şi de pe partea de sus a gâtului. Căutau într-o zonă mai primitoare plantele acvatice şi insectele cu care se hrăneau. Zburau cu o viteză foarte mare, căci în aer şi în apă sunt în elementul lor. Celelalte lebede, numite „lebede-trompetă”, al căror ţipăt seamănă

cu o chemare de trâmbiţă, fură şi ele zărite emigrând în cârduri numeroase. Erau albe, ca şi fluierătoarele, aproape de aceeaşi mărime, dar cu labele şi ciocul negre. Nici Marbre, nici Sabine nu avură norocul să doboare vreuna din aceste păsări. Le salutară însă cu un semnificativ „la revedere!”. Într-adevăr, aveau să revină odată cu zefirul primăverii şi la acea epocă poţi să le prinzi cu uşurinţă. Pielea, penele şi puful lor le fac foarte căutate de vânători şi de indieni şi, în anii prielnici, factoriile le expediază cu zecile de mii pe pieţele vechiului continent, vânzându-le cu o jumătate de guinee bucata, în timpul excursiilor care nu durau mai mult de câteva ore şi pe care timpul urât le întrerupea adesea, întâlniră de multe ori haite de lupi. Nu era nevoie să mergi prea departe, căci fiarele, mai îndrăzneţe când le împinge foamea, se şi apropiaseră de factorie. Lupii au mirosul foarte fin şi miresmele de la bucătărie începuseră să-i atragă. Noaptea îi auzeai urlând sinistru. Aceste carnivore, puţin periculoase fiecare în parte, deveneau feroce când erau în număr mare. De aceea, vânătorii nu se aventurau decât bine înarmaţi în afara fortului.

În plus, urşii se arătau mai agresivi. Nu trecea o zi fără ca mai multe din aceste animale să-şi facă simţită prezenţa. Noaptea ele înaintau până la împrejmuire. Unele fură rănite cu gloanţe şi se îndepărtară, pătând zăpada cu sângele lor. Dar, până la 10 octombrie, niciunul nu-şi lăsase blana caldă şi preţioasă în mâinile vânătorilor. Dealtfel, Jasper Hobson nu îngăduia oamenilor săi să atace aceste fiare uriaşe. Cu ele era mai bine să stai în defensivă şi poate că se apropia momentul când, împinşi de foame, urşii vor încerca să atace fortul Esperance. Atunci locuitorii vor avea grijă să se apere şi să se aprovizioneze în acelaşi timp.

Câteva zile vremea rămase rece şi uscată. Zăpada forma o suprafaţă dură, prielnică mersului. De aceea făcură câteva excursii pe litoral şi la sud de fort. Locotenentul Hobson

dorea să ştie dacă agenţii blănăriilor din Saint-Louis au părăsit teritoriul.

Căutară în împrejurimi vreo urmă a trecerii lor, dar în zadar. Se putea presupune că americanii coborâseră spre o aşezare mai la sud, pentru a rămâne acolo peste iarnă.

Zilele frumoase durară şi în prima săptămână a lui noiembrie, vântul bătând dinspre sud, cu toate că temperatura era mai blândă. Căzu multă zăpadă. Ea acoperi curând pământul cu un strat gros de mai multe picioare. Trebuiau să cureţe împrejurul casei în fiecare zi, croind câte o cărare care ducea la poartă, la staulul renilor şi la cuşca câinilor. Excursiile se făcură mai rare şi fură nevoiţi să întrebuinţeze tălpici sau încălţăminte pentru zăpadă.

Într-adevăr, când stratul de nea e întărit de frig, suportă ferm greutatea unui om, piciorul său călcând pe un sprijin solid. Mersul obişnuit nu este împiedicat în asemenea ocazii, dar când zăpada e moale, este imposibil să faci un pas fără să te afunzi până la genunchi; în asemenea împrejurări indienii folosesc tălpicile.

Locotenentul Hobson şi tovarăşii săi erau obişnuiţi să se slujească de „snow-shoes”, şi pe zăpada prăfoasă alergau cu viteza unui patinator. Doamna Paulina Barnett se obişnui şi ea în scurt timp cu acest fel de încălţăminte şi putu, în ce priveşte viteza, să rivalizeze curând cu ceilalţi. Făcură plimbări lungi şi pe lacul îngheţat şi pe litoral. Putură chiar să meargă mai multe mile pe suprafaţa solidă a oceanului, deoarece gheaţa avea acum o grosime de mai multe picioare. Dar a fost o excursie obositoare, căci icefield-ul era zgrunţuros; pretutindeni sloiuri suprapuse şi hummocks pe care trebuiau să le ocolească. Mai departe, lanţul de iceberg-uri, sau mai curând banchiza, se înfăţişa ca un obstacol de netrecut, căci creasta se ridica la o înălţime de 500 de picioare. Munţii de gheaţă, pitoresc îngrămădiţi, erau minunaţi. Când îţi părea că sunt monumentele, coloanele şi fortificaţiile înălbite ale unui

oraş în ruină, când – un ţinut vulcanic cu solul zguduit de convulsii, când – fiindcă sloiurile alcătuiau lanţuri de munţi cu culmile, 9 9' contraforturile, văile lor – o întreagă Elveţie de gheaţă. Câteva păsări întârziate: petreli, garia, pufini însufleţeau încă marea pustietate şi scoteau ţipete ascuţite. Urşi albi uriaşi apăreau între înălţimile de gheaţă şi se confundau cu albeaţa lor orbitoare. Într-adevăr, de impresii, de emoţii nu ducea lipsă călătoarea! Credincioasa ei Madge, care o însoţea, le împărtăşea cu ea. Cât erau de departe amândouă de zonele tropicale ale Indiei sau Australiei!

Întreprinseră mai multe excursii pe acest ocean de gheaţă, a cărui crustă groasă ar fi putut suporta, fără să se spargă, parcuri de artilerie şi chiar monumente. Dar, curând, aceste plimbări deveniră atât de dificile, încât trebuiră întrerupte. Temperatura scădea simţitor şi cea mai mică muncă, cel mai mic efort îi provoca fiecăruia o gâfâială care-l paraliza. Ochii erau atacaţi de strălucirea intensă a zăpezii şi era cu neputinţă să suporţi multă vreme puternica reverberaţie care dă numeroase cazuri de orbire la eschimoşi. În sfârşit, printr-un ciudat fenomen datorat refracţiei razelor luminoase, distanţele, adâncimile, îngroşările nu apăreau aşa cum erau ele. Dacă aveai de străbătut cinci sau şase picioare între două sloiuri, ochiul nu măsura decât unul sau două. De aici, ca o consecinţă a acestei iluzii optice, căzăturile erau foarte numeroase şi adesea foarte dureroase.

La 14 octombrie termometrul arăta -3° Fahrenheit (-16°C), temperatură greu de suportat, cu atât mai mult cu cât crivăţul sufla foarte puternic. Aerul părea făcut din ace. Era foarte periculos să stai afară, căci puteai fi „frostbitten”, adică să îngheţi pe loc, dacă nu parveneai să restabileşti circulaţia sângelui în locul degerat, frecându-l cu zăpadă. Mai mulţi oaspeţi ai fortului avură degerături, printre alţii Garry, Belcher şi Hope; dar, fricţionaţi la timp, scăpară fără urmări.

În aceste împrejurări, se înţelege, orice muncă manuală era imposibilă. În această epocă, dealtfel, zilele sunt foarte scurte. Soarele nu rămânea deasupra orizontului decât câteva ore; îi urma un lung asfinţit. Avea să înceapă adevărata iernare, adică închiderea în casă. Ultimele păsări polare fugiseră de pe litoralul întunecat. Nu mai rămăseseră decât câteva perechi de şoimi cu penele pătate, cărora indienii le dau numele de „zburătoare care iernează”, pentru că întârzie în regiunile îngheţate până la începutul nopţii polare. Curând vor dispare însă şi ei.

Locotenentul Hobson grăbi deci terminarea lucrărilor, adică puse capcanele şi cursele pentru la iarnă în împrejurimile capului Bathurst. Capcanele constau doar din bârne grele aşezate în formă de 4 şi alcătuite din trei bucăţi de lemn care aveau un echilibru nestabil şi căzeau la cea mai mică atingere. Erau, la scară mare, bazate pe acelaşi principiu ca acela folosit de păsărari când prind zburătoarele de câmp. Capătul bucăţii de lemn orizontal avea o rămăşiţă de vânat şi orice animal de mărime mijlocie, vulpe sau jder, când întindea laba spre ea, era imediat strivit. Aşa erau capcanele pe care vânătorii faimoşi, a căror viaţă aventuroasă a fost atât de poetic povestită de Cooper, le pun în timpul iernii pe o întindere, adesea, de mai multe mile. Vreo 30 din aceste capcane au fost aşezate în jurul fortului Esperance, trebuind să fie cercetate la intervale destul de apropiate. La 12 noiembrie, micuţa colonie spori cu un nou membru.

Doamna Mac Nap născu un băiat voinic, bine dezvoltat, de care meşterul dulgher se arătă foarte mândru. Doamna Paulina Barnett fu naşa pruncului care primi numele de Michel-Esperance. Ceremonia botezului se desfăşură în oarecare solemnitate şi în acea zi fu sărbătoare la factorie, în onoarea micuţei fiinţe adusă pe lume la 70° latitudine septentrională.

Câteva zile mai târziu, la 20 noiembrie, soarele se ascundea sub orizont şi n-avea să se mai ivească decât

peste două luni. Se lăsase noaptea polară!

Capitolul XVIII. Noaptea polară.

Această lungă noapte începu cu o furtună puternică. Frigul era poate mai puţin aspru, dar umezeala aerului era extrem de mare. În ciuda tuturor precauţiilor, această umezeală pătrunse în casă şi în fiecare dimineaţă când deschideau condensatorii ca să-i golească, găseau în ei mai multe livre de gheaţă.

Afară, drift-urile treceau în vârtejuri, ca nişte trombe. Zăpada nu mai cădea vertical, ci aproape orizontal. Jasper Hobson trebui să interzică deschiderea uşii, căci neaua năvălea cu atâta forţă încât culoarul ar fi fost acoperit într-o clipă. Cei care iernau nu mai erau decât nişte prizonieri. Obloanele ferestrelor fuseseră închise ermetic. Lămpile ardeau neîncetat, în timpul orelor acestei nopţi lungi pe care nu o petreceai dormind.

Dar dacă afară domnea întunericul, vuietul furtunii înlocuise liniştea desăvârşită a latitudinilor înalte. Vântul sufla între casă şi faleză cu un muget prelung. Locuinţa, asupra căreia se înverşuna, se clătina pe piloţi. Dacă n-ar fi fost o construcţie atât de solidă, n-ar fi rezistat. Din fericire zăpada, îngrămădindu-se în jurul zidurilor, amortiza suflul rafalelor. Mac Nap nu se temea decât pentru sobe ale căror coşuri exterioare din plăci de var puteau fi distruse de vânt. Totuşi, ele rezistară, dar a trebuit să fie curăţate deseori, căci zăpada le înfunda.

În mijlocul şuierăturilor furtunii se auzea câteodată o larmă extraordinară care nu putea fi înţeleasă de doamna Paulina Barnett. Era provocată de ciocnirea iceberg-urilor din larg. Ecoul repeta aceste zgomote asemănătoare cu bubuitul tunetelor. Trosnete neîncetate însoţeau dislocarea vreunei părţi de icefield, zdrobită de căderea munţilor. Trebuia deci să ai un suflet deosebit de călit faţă de violenţele acestei clime aspre pentru a nu păstra o impresie sinistră. Locotenentul Hobson şi tovarăşii săi se obişnuiseră, doamna Paulina Barnett şi Madge erau pe cale să se

obişnuiască şi ele. Dealtfel, în timpul călătoriilor lor cunoscuseră vânturi teribile care ajung să străbată 40 de leghe pe oră şi mişcă din loc şi un tun de calibrul 24. Dar aici, la capul Bathurst, fenomenul avea circumstanţe agravante din pricina nopţii şi a zăpezii. Vântul nu dărâma, ci îngropa, acoperea orice şi probabil că, în 12 ore după începutul furtunii, casa, cuşca, hangarul, curtea ar fi dispărut sub un strat gros de zăpadă, acelaşi pretutindeni.

În timpul acestui prizonierat, viaţa dinăuntru se organiză. Toţi aceşti oameni cumsecade se înţelegeau bine între ei şi viaţa lor în comun, într-un spaţiu atât de restrâns, nu duse nici la stânjeneală, nici la ceartă. Nu erau dealtfel obişnuiţi să trăiască în aceste condiţii o 9 9 la fortul Entreprise, ca şi la fortul Reliance? Doamna Paulina Barnett nu se miră deci găsindu-i atât de prevenitori.

Munca, pe de o parte, lectura şi jocurile, pe de alta, îi ocupau clipă de clipă. Munca însemna confecţionarea veşmintelor, repararea lor, întreţinerea armelor, fabricarea încălţămintei, ţinerea la zi a jurnalului de către locotenentul Hobson care nota cele mai mici întâmplări ale iernării, cum sunt timpul, temperatura, direcţia vânturilor, apariţia meteorilor atât de deşi în regiunile polare etc.; mai aveau grijă de întreţinerea casei, de maturatul odăilor, de cercetarea zilnică a blănurilor depozitate pe care umezeala le-ar fi putut strica; apoi mai era supravegherea focului, observând dacă trag bine coşurile sobelor, şi vânătoarea fără milă contra moleculelor de apă care se furişau prin colţuri. Fiecare îşi avea partea sa în efectuarea acestor treburi, conform unui regulament afişat în sala cea mare. Fără să fie ocupaţi până peste cap, locuitorii fortului nu stăteau niciodată cu mâinile în sân. În acest timp, Thomas Black îşi înşuruba şi deşuruba instrumentele, îşi revedea calculele astronomice. Închis aproape totdeauna la el în cameră, bombănea împotriva furtunii care-i interzicea orice cercetare nocturnă. În ce priveşte cele trei femei măritate, doamna Mac Nap îşi îngrijea pruncul căruia îi mergea de

minune, iar doamna Joliffe, ajutată de doamna Rae şi împinsă de tipicarul caporal, îşi petrecea vremea cu gătitul.

Distracţiile îi strângeau pe toţi împreună la anumite ore, iar duminică toată ziua. În primul rând venea lectura. Biblioteca fortului avea doar Biblia şi câteva cărţi de călătorie, dar, aşa puţine câte erau, le-ajungeau acestor oameni vrednici. De obicei doamna Paulina Barnett făcea lectura cu glas tare şi cei ce o ascultau simţeau o adevărată plăcere. Povestirile de călătorie, pline de întâmplări neprevăzute, aveau un farmec deosebit, când vocea ei pătrunzătoare, convinsă, citea câte un capitol. Personajele imaginare sau eroii legendari se însufleţeau şi dobândeau o viaţă surprinzătoare. De aceea, se manifesta o mulţumire generală când amabila femeie lua în mână cartea la ora fixată. Ea era dealtfel sufletul micii societăţi, instruindu-se şi instruind pe alţii, dând sau cerând un sfat, gata mereu şi oriunde să-ţi facă un serviciu. Reunea în ea toată graţia unei femei, toată bunătatea şi energia morală a unui bărbat – două calităţi care-i sporeau valoarea în ochii acestor soldaţi aspri care o îndrăgeau atât de mult încât erau gata să-şi dea viaţa pentru ea. Trebuie să spunem că doamna Paulina Barnett împărtăşea existenţa comună, că nu se închidea în camera ei, că lucra în mijlocul tovarăşilor de iernare, că – în sfârşit – prin întrebările şi rugăminţile ei, îndemna pe fiecare să se amestece în conversaţie. Nimic nu şoma la fortul Esperance, nici mâinile, nici glasurile. Lucrau, stăteau de vorbă şi, trebuie să adăugăm, se simţeau bine. De aici, buna dispoziţie care întreţinea starea sănătăţii, risipind neplăcerile acestei lungi întemniţări.

Furtuna nu scădea din intensitate. De trei zile cei ce iernau rămăseseră în casă, şi viscolul bântuia cu tot atâta putere. Jasper Hobson deveni nerăbdător. Trebuia cu orice preţ împrospătat aerul din casă, prea încărcat de acid carbonic, căci lămpile începuseră să pâlpâie în mediul viciat. Au vrut să pună în funcţiune pompele de aer, dar ţevile erau bineînţeles îngheţate şi nu funcţionau, nefiind

menite să acţioneze decât în cazul în care locuinţa n-ar fi fost îngropată sub nămeţi. Trebuiau să ia o hotărâre. Locotenentul se sfătui cu sergentul Long şi deciseră ca la 23 noiembrie să deschidă una din ferestrele de pe faţada anterioară de la capătul culoarului, unde vântul bătea cu mai puţină forţă. N-a fost o treabă uşoară. Canaturile au fost deschise spre interior fără greutate, dar oblonul, sub apăsarea blocurilor îngheţate, rezistă tuturor eforturilor. Atunci a fost scos cu totul din balamale. Apoi au început să îndepărteze cu târnăcopul şi lopata stratul de zăpadă care avea cel puţin 10 picioare. Săpară astfel un fel de tranşee, care lăsă să intre aerul de afară. Jasper Hobson, sergentul, câţiva soldaţi şi chiar doamna Paulina Barnett se aventurară în această tranşee, nu fără dificultate, căci vântul pătrundea în ea cu o putere nemaipomenită. Ce privelişte le oferi capul Bathurst şi câmpul înconjurător! Era amiază şi doar câteva luciri crepusculare licăreau la orizontul din sud. Frigul nu se arăta aşa de mare cum se putuse crede; termometrul nu indica decât 15° Fahrenheit (-9°C), dar viscolul se dezlănţuia încă deosebit de puternic şi locotenentul, tovarăşii săi, călătoarea ar fi fost fără îndoială răsturnaţi, dacă stratul de zăpadă în care intraseră până la brâu nu i-ar fi apărat împotriva vântului. Nu puteau vorbi, nu puteau privi sub noianul de fulgi de zăpadă, care-i orbea. În mai puţin de o jumătate de oră s-ar fi împotmolit. Totul în jur era alb, curtea era complet înzăpezită, iar acoperişul casei şi zidurile alcătuiau un tot sub nămeţi. Dacă doi vălătuci de fum albăstrui nu s-ar fi risipit în aer, un străin n-ar fi putut bănui că există aici o casă locuită.

În asemenea condiţii, plimbarea fu foarte scurtă. Dar călătoarea aruncase o privire asupra priveliştii dezolante. Întrevăzuse orizontul polar potopit de zăpezi şi oroarea sublimă a vijeliei arctice. Se-ntoarse deci în casă, ducând în suflet o amintire de neuitat.

Aerul dinăuntru fusese împrospătat în câteva clipe, aburii nesănătoşi se risipiseră datorită curentului de aer pur şi

înviorător. Locotenentul şi tovarăşii săi se grăbiră să se întoarcă şi ei. Închiseră fereastra, dar de atunci în fiecare zi avură grijă să cureţe deschizătura făcută pentru ventilaţie.

Astfel trecu o săptămână. Din fericire, renii şi câinii aveau destulă hrană şi nu fu nevoie să se îngrijească de ei. Timp de opt zile, cei ce iernau se văzură astfel sechestraţi. Era mult pentru nişte oameni obişnuiţi să trăiască în aer liber, soldaţi şi vânători. Trebuie să recunoaştem că, puţin câte puţin, lectura îşi pierdu din farmec şi „cribbage”12 începu să le pară monoton. Se culcau cu speranţa să audă la deşteptare ultimele vuiete ale rafalelor, dar degeaba. Zăpada se îngrămădea mereu pe geamuri, vântul stârnea vârtejuri, iceberg-urile se spărgeau cu bubuituri de tunet, camerele se afumau, ceea ce provoca accese de tuse, şi nu numai că vijelia nu lua sfârşit, dar părea că nu se va mai termina niciodată!

În sfârşit, la 28 noiembrie barometrul aneroid din sala cea mare vesti o apropiată schimbare a stării atmosferice. El urcă simţitor, în acelaşi timp, termometrul din exterior indică brusc -4° Fahrenheit (-10°C). Erau simptome care nu te puteau înşela. Într-adevăr, la 29 noiembrie, locuitorii fortului Esperance îşi dădură seama datorită calmului de afară că furtuna încetase. Fiecare se grăbi să iasă din casă. Prizonieratul durase destul. Pe uşă nu puteau ieşi, trebuiau să treacă prin fereastră şi să înlăture mormanele de zăpadă. Dar de astă dată nu mai era vorba să îndepărtezi un strat moale; gerul îngheţase întreaga masă şi trebuia lucrat cu târnăcopul. Terminară după o jumătate de oră şi curând cu toţii, în afară de doamna Mac Nap, care încă nu părăsise patul, umblau prin curte. Frigul era foarte mare, dar vântul se oprise încât gerul putea fi suportat. Totuşi, când ieşiră din casa caldă, trebuiră să ia câteva precauţii pentru a înfrunta diferenţa de temperatură de aproximativ 54°F (30°C).

Era opt dimineaţa. Constelaţiile, de o limpezime admirabilă, străluceau de la zenit, unde sclipea Steaua

Polară, până la ultimele limite ale orizontului. Ochiul părea să le numere cu milioanele, cu toate că cele pe

12 Cribbage – joc de cărţi foarte popular în Anglia (Nota ed. Franceze).

Care le poate zări nu depăşesc cinci mii pe toată bolta cerească. Thomas Black scoase strigăte de admiraţie. El slăvea firmamentul înstelat pe care nu-l umbrea nici un nor, nici o scamă de ceaţă. Niciodată un cer mai frumos nu se dezvăluise privirilor astronomului. În timp ce Thomas Black se extazia, nepăsător faţă de cele pământeşti, tovarăşii lui se duseră până la capătul curţii fortificate. Stratul de zăpadă avea o duritate de stâncă, dar era foarte alunecos. Câţiva căzură fără urmări grave. E de la sine înţeles că toată curtea era troienită. Doar acoperişul casei ieşea din masa albă care avea o netezime orizontală perfectă, căci vântul nivelase suprafaţa. Din împrejmuire nu rămăseseră decât vârfurile ascuţite ale parilor şi în această stare n-ar fi oprit nici pe cel mai puţin agil dintre rozători. Dar ce era de făcut? Poţi să cureţi 10 picioare de zăpadă întărită pe toată această întindere? Cel mult să încerci să deszăpezeşti partea exterioară a curţii, astfel încât să faci un şanţ a cărui contrascarpă să ocrotească gardul. Dar iarna abia începuse şi un nou viscol ar fi umplut cu zăpadă acest şanţ în câteva ore. În timp ce locotenentul examina lucrările care nu mai puteau să apere clădirea principală, până ce o rază de soare n-ar fi topit crusta de nea, doamna Joliffe strigă: „Şi câinii! Şi renii noştri!” Trebuiau să se preocupe de starea animalelor. Dog-house şi staulul, mai puţin înalte decât casa, erau probabil complet acoperite de zăpadă şi era posibil să nu mai aibă aer. Se repeziră deci spre cuşti şi spre adăpostul renilor, dar teama lor se risipi pe loc. Zidul de gheaţă, care se ridica înspre colţul de nord al casei şi faleză, ferise în parte cele două construcţii în jurul cărora înălţimea stratului de zăpadă nu depăşea patru picioare. Golurile lăsate între scânduri pentru aerisire nu erau astupate. Găsiră animalele tefere şi, după ce deschiseră

uşa, câinii ieşiră alergând, scoţând lătrături lungi de bucurie. Între timp frigul începu să pişte şi, după o plimbare de un ceas, fiecare se gândi la binefăcătoarea sobă care duduia în sala cea mare. N-aveau nimic de făcut afară în acest moment. Capcanele îngropate sub un strat de zăpadă de zece picioare nu puteau fi cercetate. Aşadar se întoarseră. Închiseră fereastra şi fiecare luă loc la masă, căci era ora cinei. Ne putem lesne închipui că vorbiră de gerul care întărise atât de repede stratul gros de zăpadă. Era o împrejurare regretabilă care slăbea până la un punct siguranţa fortului.

— Dar, domnule Hobson, întrebă doamna Paulina Barnett, nu putem să contăm pe câteva zile de dezgheţ care să prefacă în apă toată această gheaţă?

— Nu, doamnă, răspunse locotenentul, un dezgheţ la această epocă a anului nu e posibil. Cred, mai degrabă, că gerul va creşte şi e supărător că n-am putut să curăţăm neaua cât timp era moale.

— Cum? Credeţi că temperatura va scădea şi mai mult?

— Fără nici o îndoială, doamnă, -4 grade Fahrenheit (-20°C) ce-nseamnă asta pentru o latitudine atât de înaltă?

— Dar dac-am fi la Pol? Întrebă doamna Paulina Barnett.

— Polul, doamnă, nu este probabil punctul cel mai rece al globului, de vreme ce majoritatea navigatorilor sunt gata să afirme că acolo marea e liberă. Se pare chiar că, în urma anumitor situaţii geografice şi hidrografice, locul unde media temperaturii e cea mai scăzută se situează pe meridianul 95 şi la latitudinea 78, adică pe coastele Georgiei septentrionale. Acolo, media ar fi de -2° Fahrenheit (-19°C) tot timpul anului.

De aceea, acest punct este cunoscut sub numele de Polul Frigului.

— Dar, domnule Hobson, răspunse doamna Paulina Barnett, suntem la mai mult de 8° latitudine de acest loc primejdios.

— De aceea, răspunse Jasper Hobson, mă bizui pe faptul că nu vom trece la capul Bathurst prin încercări atât de grele cum am trece în Georgia septentrională. Dar dacă vă vorbesc de Polul Frigului, o fac pentru a vă spune că nu trebuie să-l confundăm cu Polul propriu-zis atunci când e vorba de scăderea temperaturii. Trebuie să observăm dealtfel că geruri mari există şi pe alte puncte ale globului, dar ele nu durează atât.

— În ce puncte, domnule Hobson? Întrebă doamna Paulina Barnett. Vă asigur că, în acest moment, problema frigului mă interesează în mod deosebit.

— Pe cât îmi amintesc, răspunse locotenentul Hobson, călătorii arctici au constatat că în insula Melville temperatura a coborât până la -61° Fahrenheit şi până la -65° la portul Felix.

— Insula Melville şi portul Felix nu sunt mai înalte ca latitudine decât capul Bathurst?

— Desigur, doamnă, dar până la o anumită limită latitudinea nu constituie nici un criteriu. E de ajuns un concurs de împrejurări atmosferice pentru a provoca geruri considerabile. Dacă-mi amintesc bine, în 1845… Sergent Long, nu erai pe atunci la fortul Reliance?

— Ba da, domnule locotenent, răspunse sergentul Long.

— Ei bine, în anul acela n-am constatat în ianuarie că frigul e deosebit de mare?

— Într-adevăr, răspunse sergentul şi-mi aduc bine aminte că termometrul arăta -70° Fahrenheit (-
50,7°C).

— Cum, exclamă doamna Paulina Barnett, -70° la fortul Reliance, lângă Marele Lac Esclave?!

— Da, doamnă, răspunse locotenentul, şi la numai 65° latitudine, paralelă pe care se află Christiana sau Petersburg.

— Atunci, domnule Hobson, ne putem aştepta la orice!

— Da, doamnă, la orice! Aşa e când iernezi în ţinuturile arctice.

În timpul zilelor de 29 şi 30 noiembrie frigul rămase la fel de intens şi trebuiră să încingă bine sobele, căci altfel umezeala s-ar fi schimbat fără îndoială în gheaţă, în toate colţurile casei. Dar combustibil era cu prisosinţă şi nu-l economisiră. Media de 52° F (10°C) fu menţinută înăuntru, în ciuda ameninţărilor de afară.

Cu toată scăderea temperaturii, Thomas Black, ispitit de un cer atât de senin, vru să cerceteze stelele. Spera să dedubleze13 câţiva din aceşti aştri care străluceau atât de minunat la zenit. Dar trebui să renunţe la cercetarea sa. Instrumentele „îi ardeau" mâinile. „Ardeau" e singurul cuvânt care poate reda impresia produsă de un corp metalic supus unui asemenea ger. Fizic, dealtfel, fenomenul e identic. Căldura introdusă în trup de un obiect fierbinte sau cea pe care o răspândeşte violent un obiect îngheţat dă aceeaşi senzaţie. Şi vrednicul savant o simţi pe pielea lui la propriu, deoarece degetele îi rămaseră lipite de

13 Tehnică optică folosită în astronomie pentru cercetarea corpurilor cosmice.

Lunetă. De aceea îşi încetă observaţiile. Dar cerul îl despăgubi oferindu-i spectacolul de nedescris al celor mai frumoşi meteori: întâi o paraselenă şi pe urmă o auroră boreală.

Paraselena este un halo lunar care formează un cerc alb mărginit de o nuanţă roşu-deschis. Acest văl luminos, datorat refracţiei razelor Lunii prin micile cristale prismatice de gheaţă care pluteau în atmosferă, avea un diametru de circa 45°. Astrul nopţilor lumina cu o strălucire vie în mijlocul cununii care-l înconjura cu fâşiile lăptoase şi diafane ale unui curcubeu lunar. Cincisprezece ore mai târziu, o minunată aurora boreală, descriind un arc de mai mult de 100° geografice, se desfăşura deasupra orizontului nordic. Culmea arcului se găsea situată pe meridianul magnetic şi, printr-o ciudăţenie constatată uneori, meteorul era împodobit cu toate culorile prismei, printre care se desluşea cel mai limpede roşul. În anumite părţi ale cerului,

constelaţiile păreau înecate în sânge. Din îngrămădirea ceţoasă de la orizont, care forma sâmburele meteorului, iradiau efluvii arzătoare, unele depăşind zenitul şi făcând să pălească lumina Lunii inundată de aceste unde electrice. Razele tremurau uşor ca şi când un curent ar fi străbătut moleculele. Nici o descriere n-ar putea să redea frumuseţea sublimă a acestui nimb care sclipea în toată splendoarea sa la Polul boreal al lumii. După o jumătate de oră de strălucire fără pereche, fără să se fi micşorat sau concentrat, fără o scădere măcar parţială a luminii, splendidul meteor se stinse deodată ca şi cum o mână nevăzută i-ar fi secat izvoarele electrice care-i dădeau viaţă.

Tocmai la timp pentru Thomas Black. Încă cinci minute şi astronomul s-ar fi prefăcut într-un sloi de gheaţă!

Capitolul XIX. O vizită la vecini.

La 2 decembrie gerul scăzuse. Fenomenele de paraselene erau un simptom foarte limpede pentru meteorologi care constatau prezenţa unei anumite cantităţi de vapori de apă în atmosferă. Într-adevăr, barometrul coborî uşor, iar termometrul arătă o temperatură mai ridicată, de 15° Fahrenheit (-9°C). Cu toate că frigul ar fi părut încă aspru într-o zonă temperată, cei care iernau de obicei în aceste regiuni îl suportau cu uşurinţă. Dealtfel, atmosfera era calmă. Locotenentul Hobson, cercetând straturile de deasupra ale zăpezii îngheţate, văzu că ele începuseră să se înmoaie şi ordonă curăţarea drumurilor exterioare de acces spre curte. Mac Nap şi oamenii săi se apucară cu zel de această treabă şi în câteva zile o duseră la bun sfârşit. Totodată scoaseră capcanele, le curăţară şi le puseră din nou. Numeroase urme dovedeau că vânatul cu blană se strânsese în împrejurimile capului şi, deoarece pământul nu le dădea nici un fel de hrană, probabil că se va lăsa ademenit de momeala din curse. După sfaturile vânătorului Marbre, construiră şi o capcană pentru reni după metoda eschimoşilor. Era o groapă largă de vreo 10 picioare şi adâncă de vreo 12. O scândură, ce putea bascula prin

propria ei greutate, o acoperea. Animalul, atras de ierburile şi de crengile puse la capătul scândurii, era aruncat inevitabil în groapă şi nu mai putea ieşi. Se înţelege că, prin acest sistem de basculare, capcana se închidea automat şi după ce era prins un ren, alţii puteau cădea la rândul lor. Marbre îşi instala capcana fără nici o altă greutate decât săpatul într-un pământ foarte dur. Dar fu destul de surprins – şi odată cu el Jasper Hobson – când sapa, după ce trecuse de patru sau cinci picioare de pământ şi nisip, dădu de un strat de zăpadă tare ca piatra şi care părea foarte îndesat.

— Probabil, zise locotenentul Hobson, după ce examină această stratificare, probabil că peste partea de aici a litoralului s-a abătut cu mulţi ani în urmă un ger mare care a ţinut vreme destul de îndelungată. Apoi nisipurile, pământul au acoperit puţin câte puţin neaua îngheţată, ce se aşternuse fără îndoială pe o suprafaţă de granit.

— Într-adevăr, domnule locotenent, răspunse vânătorul, dar asta n-o să dăuneze capcanei noastre. Dimpotrivă chiar, renii, odată prinşi, vor da de un perete alunecos de care nu vor putea să se prindă.

Marbre avea dreptate, şi ceea ce se întâmplă îi îndreptăţi prevederile.

La 5 decembrie se duse împreună cu Sabine să cerceteze groapa şi auziră mugete surde. Se opriră.

— Nu e muget de ren, zise Marbre, şi ştiu ce animal s-a prins în capcana noastră.

— Un urs, răspunse Sabine.

— Da, făcu Marbre, ai cărui ochi străluceau de bucurie.

— Ei bine, ripostă Sabine, n-am pierdut nimic. Friptura de urs e mai bună ca cea de ren şi în plus mai avem şi blana. Haidem!

Cei doi vânători erau înarmaţi. Ei puseră un glonte în puşca lor dinainte încărcată cu alice şi înaintară spre capcană. Bascula se aşezase la loc, dar momeala dispăruse, fiind probabil trasă în fundul gropii. Marbre şi Sabine, ajungând la deschizătură, priviră până înăuntrul capcanei.

Mormăiturile se înteţiră. Erau într-adevăr ale unui urs. Masa lui gigantică se ghemuise într-un colţ al gropii ca o adevărată grămadă de blană albă, abia vizibilă în întuneric, în mijlocul căreia străluceau doi ochi scăpărători. Peretele gropii fusese râcâit de gheare şi, bineînţeles, dacă ar fi fost de lut, ursul ar fi putut să fugă. Dar, pe această gheaţă alunecoasă, labele lui nu se putuseră prinde şi chiar dacă temniţa se lărgise sub izbiturile sale, cel puţin n-o putuse părăsi.

În aceste condiţii capturarea lui nu prezenta nici o greutate. Două gloanţe trase cu pricepere în fundul gropii doborâră puternicul animal şi treaba cea mai grea fu scoaterea acestuia. Cei doi vânători se întoarseră la factorie pentru a cere întăriri. Vreo zece din tovarăşii lor îi urmară până la capcană, luând cu ei frânghii, şi nu fără greutate traseră fiara din groapă. Era un exemplar uriaş, înalt de 6 picioare, cântărind cel puţin 600 de livre, a cărui putere trebuie să fi fost nemaipomenită. Făcea parte din specia urşilor albi prin craniul său teşit, corpul alungit, ghearele scurte şi puţin încovoiate, botul ascuţit şi blana în întregime albă. Părţile comestibile ale exemplarului fură aduse cu grijă doamnei Joliffe şi făcură parte ca fel principal din cina zilei. În săptămâna care urmă, capcanele funcţionară destul de bine. Prinseră vreo 20 de jderi care aveau acum haina lor de iarnă cea mai frumoasă, dar numai două sau trei vulpi. Aceste animale viclene mirosiseră capcana şi adeseori, săpând în pământ pe lângă ea, reuşiseră să pună laba pe momeală şi să iasă după aceea din groapă, fapt care îl scotea din fire pe Sabine, vânătorul declarând că un astfel de subterfugiu era „nedemn de o vulpe cinstită.”

Pe la 10 decembrie, vântul începând să bată dinspre sud-vest, ninse iar, dar nu cu fulgi mari şi deşi. Era o zăpadă subţire, puţin abundentă, dar îngheţa imediat, căci se făcuse un frig de crăpau pietrele şi cum vântul sufla puternic, era greu de suportat. Trebuiră deci să se închidă din nou în casă şi să-şi reia treburile dinăuntru. Prevăzător,

Jasper Hobson împărţi tuturor pastile de calciu şi zeamă de lămâie, întrebuinţarea acestor antiscorbutice fiind cerută de durata frigului umed. Dar nici un simptom de scorbut nu se ivi la locuitorii fortului Esperance. Datorită precauţiilor igienice, sănătatea generală se păstra neştirbită.

Noaptea polară era adâncă. Solstiţiul de iarnă se apropia, epocă în care astrul zilei se găseşte la maxima coborâre a sa sub orizont, în ce priveşte emisfera boreală. La crepusculul de la miezul nopţii, marginea sudică a întinselor câmpii albe abia se colora cu câteva nuanţe mai puţin întunecate. Teritoriul polar lăsa o impresie de adevărată tristeţe, învăluit din toate părţile de tenebre. Petrecură câteva zile în casă. Jasper Hobson era mai liniştit în privinţa atacului fiarelor sălbatice de când troienele din jurul curţii fuseseră înlăturate – din fericire, căci se auzeau urlete sinistre care nu te puteau înşela. Cât despre vizita vânătorilor indieni sau canadieni, n-aveai a te teme de ea la această epocă. Totuşi, avu loc un incident, care putea fi numit un eveniment în lunga iernare şi care dovedea că până şi în mijlocul iernii aceste pustietăţi nu erau total nepopulate. Fiinţe umane cutreierau încă litoralul, vânând morse şi adăpostindu-se sub zăpadă. Ele aparţineau neamului „mâncătorilor de peşte crud”14 care s-au răspândit pe continentul Americii de Nord de la marea Baffin până la strâmtoarea Behring – ţinut prin care umblau având parcă drept hotar sudic lacul Esclave.

14 Traducerea cuvântului „eschimos” (Nota ed. Franceze).

La 14 decembrie dimineaţa, pe la ora nouă, sergentul Long, întorcându-se după o plimbare pe mal, îşi termină raportul către locotenent spunând că, dacă nu l-au înşelat ochii, un trib de nomazi îşi făcuse tabăra la patru mile de fort, lângă un mic promontoriu.

— Cine sunt aceşti nomazi? Întrebă Jasper Hobson.

— Sunt oameni sau morse, răspunse sergentul Long. Ori una, ori alta.

Imediat locotenentul Hobson, doamna Paulina Barnett, Madge şi alţi câţiva porniră să constate prezenţa vizitatorilor. Bine îmbrăcaţi, punându-se în gardă împotriva îngheţului brusc, înarmaţi cu puşti şi topoare, încălţaţi cu cizme îmblănite pentru care zăpada îngheţată era un punct solid de sprijin, ieşiră pe poartă şi merseră de-a lungul litoralului ale cărui sloiuri se îngrămădeau pe plajă. Luna la ultimul ei pătrar arunca prin ceţuri licăriri palide pe câmpul de gheaţă. După ce merseră o oră, locotenentul era gata să creadă că sergentul se înşelase sau că nu văzuse decât morse care, fără îndoială, s-au întors în elementul lor prin găurile pe care le fac în icefield şi prin care circulă în mod permanent. Dar sergentul Long, arătându-le un fuior cenuşiu care ieşea dintr-o ridicătură conică, un fel de colibă clădită pe gheaţă la câteva sute de paşi, se mulţumi să spună liniştit:

— Iată fumul morselor.

În acest moment, nişte fiinţe ieşiră din colibă şi se târâră pe zăpadă. Erau eschimoşi, dar dacă erau bărbaţi sau femei numai un indigen ar fi putut s-o spună, într-atât îmbrăcămintea lor te făcea să nu-i deosebeşti. Erau în număr de şase, patru mari şi doi mici, laţi în umeri pentru statura lor scundă, cu nasul turtit şi ochii adăpostiţi sub pleoape enorme, cu gura mare, buzele groase, părul negru, lung şi aspru, şi cu faţa spână. Ca veşminte, o scurtă din piele de morsă, o glugă, cizme şi mănuşi fără degete din acelaşi material. Aceste fiinţe, pe jumătate sălbatice, se apropiară de europeni şi-i priviră în tăcere.

— Nimeni nu ştie eschimosa? Întrebă Jasper Hobson pe tovarăşii săi.

Nimeni nu cunoştea acest grai; dar deodată se auzi un glas care le ură bun venit în engleză:

— Welcome! Welcome!

Era un eschimos sau mai curând – cum aflară puţin mai târziu – o eschimosă care, îndreptându-se spre doamna Paulina Barnett, schiţă un salut cu mâna. Călătoarea,

surprinsă, răspunse prin câteva cuvinte pe care băştinaşa păru să le înţeleagă cu uşurinţă şi europenii îi invitară pe eschimoşi să-i urmeze până la fort. Eschimoşii părură să se sfătuiască din priviri, apoi, după câteva clipe de şovăială, îl însoţiră pe locotenentul Hobson, mergând în grup compact. Ajunşi la incintă, băştinaşa văzând casa, a cărei existenţă n-o bănuia, exclamă:

— House, house, snow-house?

Ea întreba dacă locuinţa lor era o casă de zăpadă, ceea ce era lesne de crezut, căci construcţia se pierdea sub mantia albă care acoperea pământul. O făcură să înţeleagă că era o casă de lemn. Eschimosa spuse atunci câteva cuvinte tovarăşilor săi care făcură un semn de încuviinţare. Intrară toţi pe poartă şi o clipă mai târziu erau poftiţi în sala cea mare. Acolo îşi scoaseră glugile, şi acum îi puteai deosebi. Erau doi bărbaţi de 40-50 de ani, cu chipul galben-roşcat, cu dinţi ascuţiţi, cu umerii obrajilor proeminenţi, lucru care îi făcea să semene uşor cu carnivorele; două femei tinere încă, cu cozile împodobite cu dinţi şi gheare de urs polar; în sfârşit, doi copii de 5-6 ani, bieţi puşti cu faţa vioaie, care priveau cu ochii mari deschişi.

— Se presupune că eschimoşilor le e totdeauna foame, zise Jasper Hobson. Cred deci că o bucată de vânat n-o să displacă oaspeţilor noştri.

La ordinul locotenentului Hobson, caporalul Joliffe aduse câteva bucăţi de ren, asupra cărora bieţii oameni se aruncară cu o lăcomie animalică. Doar tânăra eschimosă care vorbise în engleză arătă o oarecare reţinere privind, fără să le scape din ochi, pe doamna Paulina Barnett şi pe celelalte femei din factorie. Apoi, zărind pruncul pe care doamna Mac Nap îl ţinea în braţe, se ridică, fugi spre el şi, vorbindu-i cu glas dulce, se porni să-l mângâie cu cea mai mare drăgălăşenie.

Tânăra băştinaşă părea, dacă nu superioară, cel puţin mai civilizată decât însoţitorii ei, ceea ce se văzu mai ales când, apucată de un mic acces de tuse, puse mâna la gură, după

cele mai riguroase reguli de bună purtare. Acest amănunt fu observat de toţi. Doamna Paulina Barnett, stând de vorbă cu ea şi întrebuinţând cuvintele englezeşti cele mai uzuale, află în câteva fraze că tânăra eschimosă fusese timp de un an în slujbă la guvernatorul danez din Uppernawik, a cărui soţie era englezoaică. Apoi părăsise Groenlanda pentru a-şi urma familia pe teritoriile de vânătoare. Cei doi bărbaţi erau fraţii ei, cealaltă femeie, căsătorită cu unul dintre ei şi mama celor doi copii, îi era cumnată. Se întorceau toţi din insula Melbourne, situată în est, pe litoralul Americii engleze, pentru a se duce la vest de capul Barrow, unul din capurile Georgiei occidentale din America rusă, unde se afla tribul lor. Pentru ei era o mare uimire să găsească o factorie la capul Bathurst. Cei doi eschimoşi clătinară chiar din cap, văzând clădirile. Nu se împăcau cu gândul construirii unui fort pe acest punct al litoralului? Găseau locul prost ales? În ciuda răbdării sale, locotenentul Hobson nu reuşi să-i facă să spună ce-i neliniştise, sau poate nu înţelese răspunsurile lor.

Tânăra eschimosă se numea Kalumah şi păru că simte o mare prietenie pentru doamna Paulina Barnett. Totuşi, biata fată, oricât de sociabilă era, nu avea nici o părere de rău că părăsise slujba pe care o avusese la guvernatorul din Uppernawik şi se arăta foarte legată de familia ei.

După ce se săturară şi băură o jumătate sticlă de rachiu din care dădură şi copiilor, eschimoşii îşi luară rămas bun de la gazde, dar, înainte de a pleca, tânăra băştinaşă o pofti pe călătoare să vină să vadă coliba lor de zăpadă. Doamna Paulina Barnett făgădui să se ducă a doua zi, dacă vremea o va îngădui.

A doua zi, într-adevăr, însoţită de Madge, de locotenentul Hobson şi de câţiva soldaţi înarmaţi – nu împotriva bieţilor oameni, ci pentru cazul că i-ar fi atacat urşii – doamna Paulina Barnett se îndreptă spre Capul Eschimos, nume ce fu dat micului promontoriu lângă care se înălţa tabăra indigenilor.

Kalumah alergă în întâmpinarea prietenei sale din ajun şi-i arătă bucuros coliba. Eschimoşii îşi săpaseră locuinţa vremelnică într-un con gros de zăpadă, străpuns de o deschizătură îngustă în vârf, care lăsa să iasă fumul vetrei. Aceste „snow-houses” pe care le ridică cu o mare iuţeală se numesc în limba lor „igloo”. Ele sunt deosebit de adecvate climei şi locuitorii pot să îndure chiar fără foc, fără a avea prea mult de suferit, geruri de -40 °C. În timpul verii eschimoşii trăiesc în corturi de piele de focă şi de ren, numite „tupic”.

Să pătrunzi într-o colibă de acest fel nu e lucru uşor. N-avea decât o intrare la nivelul pământului şi trebuia să te strecori printr-un soi de gang lung de trei-patru picioare, căci pereţii de zăpadă aveau cel puţin această grosime. Dar o călătoare de profesie, o laureată a Societăţii Regale, nu putea şovăi. Urmată de Madge, ea se vârî vitejeşte în tunelul strâmt, urmând-o pe băştinaşă. Cât despre locotenentul Hobson şi oamenii săi, preferară să renunţe la această vizită. Doamna Paulina Barnett înţelese curând că cel mai greu nu e să pătrunzi în bordeiul de zăpadă, ci să stai în el. Aerul, încălzit de o vatră unde ardeau oase de morsă, viciat de uleiul rău mirositor al unei lămpi, impregnat de mirosul veşmintelor unse cu grăsime şi al cărnii de amfibie care alcătuieşte hrana principală a eschimoşilor, era greţos. Madge nu putu suporta şi ieşi aproape imediat. Doamna Paulina Barnett arătă un curaj supraomenesc pentru a nu o mâhni pe tânăra băştinaşă şi-şi prelungi vizita timp de cinci minute nesfârşite, care-i părură cinci veacuri. Cei doi copii şi mama lor erau de faţă. Bărbaţii plecaseră la vânătoarea de morse, la vreo patru sau cinci mile de tabără.

Doamna Paulina Barnett, când ieşi din colibă, respiră cu nesaţ aerul rece de afară care readuse bujorii în obrajii săi ce păliseră puţin.

— Ei bine, doamnă, o întrebă locotenentul, ce părere aveţi despre casele eschimoşilor?

— Aerisirea lasă de dorit, răspunse deschis doamna Paulina Barnett.

Timp de opt zile, interesanta familie băştinaşă nu-şi părăsi locul. Cei doi eschimoşi petreceau 12 ore din 24 vânând morse. Se duceau, cu o răbdare pe care numai locuitorii colibelor puteau s-o înţeleagă, să pândească amfibiile la gura găurilor unde acestea veneau să respire la suprafaţa câmpului de gheaţă. Când apărea morsa, îi aruncau un laţ în jurul pectoralilor şi, nu fără greutate, o scoteau pe câmpul de gheaţă şi o omorau cu lovituri de topor. De fapt, erau mai mult pescari decât vânători. Marele lor ospăţ era să bea sângele cald de morsă cu care eschimoşii se îmbată de plăcere. Zilnic Kalumah, cu toată temperatura scăzută, venea la fortul Esperance. Îi plăcea foarte mult să se plimbe prin încăperi, să privească cum cos femeile sau la operaţiile culinare ale doamnei Joliffe. Întreba cum se zice fiecare lucru pe englezeşte şi stătea de vorbă ore întregi cu doamna Paulina Barnett, dacă a sta de vorbă este expresia care se poate întrebuinţa când fiecare îşi caută mult timp cuvintele. Când călătoarea citea cu glas tare, Kalumah o asculta cu deosebită atenţie, cu toate că nu înţelegea. Eschimosa ştia şi să cânte, cu vocea ei blândă, melodii cu un ritm ciudat, cântece reci, glaciale, melancolice, cu o compoziţie stranie. Doamna Paulina Barnett avu răbdarea să traducă una din aceste saga groenlandeze, ciudată mostră de poezie hiperboreană, căreia melodia tristă, multele întreruperi, intervalurile bizare îi dădeau un specific greu de definit. Iată un exemplu al acestei poezii, copiată în albumul călătoarei:

CÂNTEC GROENLANDEZ.

Cerul este smolit Şi soarele-abia se târăşte Bietul meu suflet chinuit De dragoste umezeşte.

Rece ca iarna în toi, Fata bălaie îşi bate joc, Inima-i rămâne sloi La cântecu-mi de dor şi foc.

Copil, pe care mereu l-am visat, Trăiesc pentru iubirea ta. Ca să te văd am înfruntat Şi asprul ger şi chiciura.

Dar, vai! Dulcea îmbrăţişare Să spulbere neaua nu e în stare.

Ah! Fie ca mâine să răspundă Inima ta la iubirea-mi profundă Şi mâna ta Cu drag s-o strângă pe-a mea. Soarele va străluci semeţ Pentru al inimii tale dezgheţ.

La 20 decembrie familia de eschimoşi veni la fortul Esperance să-şi ia rămas bun. Kalumah se ataşase de călătoare, care ar fi păstrat-o cu plăcere lângă ea; dar tânăra băştinaşă nu voia să-i părăsească pe ai săi. Dealtfel, promise să revină în timpul verii viitoare la fortul Esperance. Despărţirea fu înduioşătoare. Kalumah îi dărui doamnei Paulina Barnett un mic inel de aramă şi primi în schimb un şirag de mărgele negre pe care şi-l puse de îndată la gât. Jasper Hobson nu-i lăsă să plece pe bieţii oameni fără o cantitate de merinde pe care o încărcară pe sania lor şi, după câteva cuvinte de recunoştinţă rostite de Kalumah, interesanta familie se îndreptă spre vest şi dispăru înghiţită de negura deasă a litoralului.

Capitolul XX. Când îngheaţă mercurul.

Timpul uscat şi atmosfera liniştită mai fură prielnice vânătorilor câteva zile. Totuşi, ei nu se îndepărtară în această vreme de fort. Bogăţia vânatului le îngăduia dealtfel să rămână într-un sector restrâns. Locotenentul Hobson nu putea decât să se felicite că-şi întemeiase aşezarea pe acest punct al continentului. Numeroase animale cu blană, de toate soiurile, se prinseră în capcană. Sabine şi Marbre împuşcară mai mulţi iepuri polari. Vreo 20 de lupi înfometaţi căzură sub gloanţe. Aceste carnivore se arătau foarte agresive şi dădeau târcoale, în haite, fortului în timpul lungii nopţi, făcând să răsune văzduhul de urletele lor sălbatice. Dinspre icefield, printre movilele de gheaţă treceau deseori urşi mari a căror apropiere era supravegheată cu cea mai mare grijă.

De la 25 decembrie trebuiră să lase iarăşi deoparte orice proiect de a ieşi din fort. Vântul începu să bată din nord şi frigul deveni din ce în ce mai puternic. Nu puteai sta afară

fără să rişti să fii „frostbitten” pe loc. Termometrul Fahrenheit coborî la -18° (-28 °C). Viforul sufla ca o salvă de mitralii. Înainte de a se închide în fort, Jasper Hobson avu grijă să dea animalelor destulă hrană pentru ca să le ajungă timp de câteva săptămâni.

La 25 decembrie era prima zi de Crăciun, această sărbătoare a căminului atât de dragă englezilor. Ea fu celebrată cu deosebită bucurie. Cei care iernau mulţumiră providenţei că i-a ocrotit. Apoi lucrătorii, care nu munciseră în această zi, se strânseră la un minunat ospăţ din care făceau parte două pudding-uri uriaşe.

Seara se aprinse punch-ul pe masa cea mare, în mijlocul paharelor. Se stinseră lămpile şi sala, luminată de flacăra palidă a rachiului, dobândi o înfăţişare fantastică. Chipurile pline de bunătate ale soldaţilor se însufleţiră în aceste reflexe tremurătoare, 9 9 ' cuprinse de un entuziasm pe care arzătorul lichid avea să-l facă să crească şi mai mult. Apoi flacăra se micşoră, pâlpâi în jurul prăjiturii tradiţionale cu mici limbi albăstrui şi se stinse.

Fenomen neaşteptat! Cu toate că lămpile nu erau încă aprinse, sala nu se cufundă în întuneric. O lumină vie pătrundea prin fereastră, lumină roşietică pe care strălucirea lămpilor o împiedicase până atunci să se desluşească. Toţi mesenii se ridicară foarte surprinşi şi se întrebară din priviri: Ce s-a întâmplat?

— Un incendiu! Strigară câţiva.

Dar, în afara casei în care se aflau, în cazul că ea ar fi luat foc, nici un alt incendiu nu putea izbucni prin vecini la capul Bathurst! Locotenentul se repezi la fereastră şi recunoscu numaidecât cauza acestei reverberaţii. Era o erupţie vulcanică.

Într-adevăr, dincolo de falezele de la vest, dincolo de Golful Morselor, zarea era în flăcări. Nu se putea zări vârful colinelor vulcanice situate la 30 de mile de capul Bathurst, dar jerba de scântei, ridicându-se la o înălţime

nemaivăzută, acoperea tot teritoriul cu reflexele sale gălbui.

— E şi mai frumos decât aurora boreală' strigă doamna Paulina Barnett.

Thomas Black protestă împotriva acestei afirmaţii. Un fenomen terestru mai frumos decât un meteor! Dar în loc să discute această teză, cu tot frigul puternic, cu tot vântul şfichiuitor, fiecare părăsi sala şi se duse să contemple admirabila privelişte a jerbei scânteietoare care se profila pe fondul negru ai cerului.

Dacă Jasper Hobson şi ceilalţi membri ai expediţiei n-ar fi avut urechile şi gura acoperite de blănuri, ar fi putut auzi zgomotele surde ale erupţiei care se propagau prin aer. Ei şi-ar fi putut comunica impresiile pe care le trezea în sufletul lor acest sublim spectacol. Dar, încotoşmănaţi astfel, nu puteau nici să vorbească, nici să audă. Trebuiră să se mulţumească să vadă. Ce scenă impunătoare pentru ochii lor! Ce amintire de neuitat pentru mintea lor! Între întunericul profund al cerului şi albul uriaşului covor de zăpadă, izbucnirea flăcărilor vulcanice producea efecte de lumină pe care nici o pană şi nici un penel nu le-ar fi putut zugrăvi. Intensa reverberaţie se întindea până dincolo de zenit, întunecând treptat toate stelele. Solul alb se îmbrăca în nuanţe aurii. Hummocks-urile de pe icefield şi, în spatele lor, uriaşele iceberg-uri reflectau diferitele licăriri ca tot atâtea oglinzi în flăcări. Aceste fascicole luminoase veneau să se frângă, să se refracte în toate unghiurile şi planurile înclinate diferit, ca să le trimită înapoi cu o strălucire mai vie şi o nouă culoare. Izbucnire de raze într-adevăr magice! Ai fi zis că e imensul decor de gheaţă al unei feerii, făurit special pentru această sărbătoare a luminii.

Dar gerul deosebit de mare îi obligă curând pe spectatori să se-ntoarcă în locuinţa lor caldă şi nasul unora fu gata să plătească scump această plăcere pe care o sorbiseră ochii în detrimentul său la o asemenea temperatură.

În zilele următoare frigul crescu. Se putea crede că termometrul cu mercur nu mai reuşeşte să marcheze gradele şi că trebuie să se recurgă la termometrul cu alcool. În noaptea de 28 spre 29 decembrie, coloana coborî la -32°F (-37°C).

Sobele fură îndesate cu combustibil, dar temperatura dinăuntru nu trecea de 20 °F (-7°C). Sufereau de frig până şi în camere, şi dacă depăşeau o rază de 10 picioare în jurul sobei, nu mai simţeau nici un fel de căldură. De aceea, cel mai bun loc fu lăsat pruncului al cărui leagăn era legănat de cei ce se apropiau pe rând de foc. Se interzise deschiderea uşilor sau ferestrelor, deoarece vaporii concentraţi în săli s-ar fi preschimbat imediat în zăpadă. Pe culoar respiraţia oamenilor producea un asemenea fenomen. Se auzeau din toate părţile detunături scurte care surprinseră pe cei neobişnuiţi cu manifestările acestei clime. Trunchiurile de arbori din care se construiseră pereţii casei trosneau sub acţiunea frigului. Provizia de băuturi – rachiu şi vin – păstrată în pod fu dusă în sala comună, căci alcoolul se şi coagulase pe fundul sticlelor, ca un sâmbure. Berea, fabricată din muguri de brad, îngheţând, făcea să explodeze butoaiele. Toate corpurile solide rezistau la pătrunderea căldurii, ca împietrite. Lemnul ardea cu greutate şi Jasper Hobson trebui să sacrifice o anumită cantitate din uleiul de morsă ca să înteţească focul. Din fericire, sobele trăgeau bine şi împiedicau orice emanaţie neplăcută în interior. Dar în exterior fortul Esperance îşi trăda de departe prezenţa prin duhoarea acră a fumului şi merita să fie socotit printre clădirile insalubre. Un simptom demn de observat era setea nepotolită pe care o simţeau cu toţii la această temperatură. Dar, ca să bea, trebuiau să dezgheţe mereu lichidele la foc, căci sub formă de gheaţă ele nu le puteau stinge setea. Un alt simptom împotriva căruia locotenentul Hobson îi preveni pe tovarăşii săi, spunându-le să reacţioneze, era o somnolenţă persistentă pe care unii nu reuşeau s-o învingă. Doamna Paulina

Barnett, curajoasă ca de obicei, se împotrivea somnului său ca şi al celorlalţi, încurajându-i pe cei din jur prin sfaturile, conversaţia şi umblatul ei de colo-colo. Adesea le citea câte o carte de călătorie sau le cânta o veche melodie englezească pe care toţi o repetau în cor. Aceste cântece trezeau de voie, de nevoie pe cei adormiţi, care se alăturau şi ei corului. Zilele lungi se scurgeau astfel într-o întemniţare totală şi Jasper Hobson, uitându-se prin geam la termometrul din exterior, constată că gerul creşte fără încetare. La 31 decembrie mercurul îngheţase complet în rezervorul instrumentului. Erau deci mai mult de -44°F (-42°C).

A doua zi, la 1 ianuarie 1860, locotenentul Jasper Hobson o felicită pe doamna Paulina Barnett de Anul Nou şi de asemenea pentru curajul şi buna dispoziţie cu care suporta greutăţile iernării. Făcu aceleaşi aprecieri la adresa astronomului care nu vedea decât un lucru în trecerea de la 1859 la 1860, şi anume că intra în anul faimoasei sale eclipse de soare. Toţi membrii micuţei colonii, atât de uniţi între ei şi a căror sănătate continua să fie excelentă, îşi urară „La mulţi ani”. Cele câteva simptome de scorbut care se arătaseră dăduseră imediat înapoi după întrebuinţarea, la timp potrivit, a sucului de lămâie şi a pastilelor de calciu. Nu trebuiau însă să se bucure prea devreme. Anotimpul rece mai avea să dureze trei luni. Fără îndoială, soarele nu va întârzia să apară iar deasupra orizontului, dar nimic nu dovedea că frigul ajunsese la maximum şi, de obicei, în toate zonele boreale cele mai mari scăderi de temperatură au loc în luna februarie. În orice caz, gerul rămase acelaşi în primele zile ale noului an, ba mai mult, la 5 ianuarie termometrul cu alcool, aşezat în exterior, la fereastra de pe culoar, arătă -66°F (-52°C). Câteva grade încă şi s-ar fi ajuns la temperatura cea mai scăzută de la fortul Reliance, din 1835, poate chiar mai joasă.

Persistenţa unui ger atât de mare îl îngrijora din ce în ce mai mult pe Jasper Hobson. El se temea ca animalele cu

blană să nu fie împinse să caute la sud o climă mai puţin aspră, ceea ce ar fi împiedicat proiectele de vânătoare de la primăvară. În plus, auzea nişte zgomote surde străbătând straturile subterane, zgomote legate probabil de erupţia vulcanică. Orizontul occidental era tot în flăcări şi fără îndoială că o formidabilă fierbere plutonică avea loc în măruntaiele globului. Vecinătatea unui vulcan în activitate nu era oare periculoasă pentru noua factorie? Iată la ce se gândea locotenentul când auzea gemetele dinăuntrul pământului. Păstră însă pentru sine aceste temeri destul de nedesluşite.

După cum lesne se poate închipui, pe o asemenea vreme nimeni nu se gândea să iasă din casă. Câinii şi renii aveau destulă hrană şi, obişnuiţi, dealtfel, în timpul iernii cu postul îndelungat, nu aveau nevoie de îngrijire. Destul că trebuia îndurată înăuntru o temperatură pe care arderea lemnului şi uleiului abia reuşea s-o facă suportabilă. În ciuda precauţiilor luate, umezeala se strecura în sălile neaerisite şi pe grinzi se depuneau straturi strălucitoare de chiciură ce se îngroşau în fiecare zi. Condensatorii se astupaseră şi unul se sparse sub presiunea apei îngheţate.

În aceste condiţii, locotenentul Hobson nu se gândi să facă economie de combustibil. El îl risipea, chiar, pentru a ridica temperatura care, de îndată ce focul din sobă şi din plite se micşora cât de cât, cobora câteodată până la 15° Fahrenheit (-9°C). De aceea oamenii stăteau de veghe, schimbându-se din oră în oră, cu ordinul să supravegheze şi să întreţină focul.

— În curând n-o să mai avem lemne, zise într-o zi sergentul Long către locotenent.

— N-o să mai avem lemne? Strigă Jasper Hobson.

— Vreau să spun că provizia din casă e pe sfârşite şi va trebui peste puţin timp să ne ducem la hambar. Ştiu din experienţă că a te expune la un asemenea ger înseamnă să-ţi rişti viaţa.

— Da! Răspunse locotenentul. Am făcut o greşeală că am construit hambarul de lemne departe de casă şi fără o comunicaţie directă cu ea. Îmi dau seama de asta puţin prea târziu. Trebuia să nu uit că vom ierna dincolo de paralela 70. Dar, în sfârşit, aşa stau lucrurile. Spune-mi, Long, ce cantitate de lemne mai avem aici?

— Atât cât să ne ajungă cel mult 2-3 zile, răspunse sergentul.

— Să sperăm că până atunci gerul va scădea puţin şi vom putea să străbatem curtea fortului fără să ne punem viaţa în primejdie.

— Mă-ndoiesc, domnule locotenent, rosti sergentul Long clătinând din cap. Aerul e curat, stelele strălucesc, vântul bate tot din nord şi nu m-ar mira ca frigul să mai dureze 15 zile, până va fi Lună nouă.

— Ei bine, dragă Long, reluă locotenentul Hobson, n-o să ajungem să murim de frig, şi în ziua când va trebui să ne expunem…

— Ne vom expune, domnule locotenent, răspunse sergentul Long.

Jasper Hobson strânse mâna sergentului al cărui devotament îl cunoştea prea bine.

S-ar putea crede că locotenentul Hobson şi sergentul Long exagerau când socoteau că un ger atât de mare, venind în contact subit cu organismul, poate provoca moartea. Dar, obişnuiţi cu aspra climă polară, aveau o lungă experienţă în urma lor. Văzuseră în împrejurări identice cum oameni foarte voinici cad în nesimţire pe gheaţă, de îndată ce ies din casă. Nu mai pot respira şi se asfixiază. Aceste fapte, deşi par de necrezut, s-au repetat deseori în timpul unor iernări. În 1746, când au relatat călătoria lor pe malurile Golfului Hudson, William Moor şi Smith au citat câteva accidente de acest fel când au pierdut un număr de membri ai expediţiei, trăsniţi de frig. Este deci incontestabil că a înfrunta o temperatură a cărei intensitate coloana de

mercur nici n-o mai poate măsura, înseamnă că te expui unei morţi subite.

Asta era situaţia destul de îngrijorătoare a locuitorilor fortului Esperance, când un incident o făcu şi mai grea.

Capitolul XXI. Marii urşi polari.

Singura dintre cele patru ferestre dând spre curtea fortului, prin care se putea vedea, era cea care se afla la capătul culoarului de la intrare, deoarece obloanele din afară nu fuseseră închise. Dar, pentru ca privirea să poată străbate prin geamurile acoperite de un strat gros de gheaţă, ele trebuiau spălate cu apă clocotită. Această treabă, conform ordinelor locotenentului, se făcea de mai multe ori pe zi pentru a se cerceta atât împrejurimile capului Bathurst, cât şi starea cerului şi termometrul cu alcool aşezat în exterior.

La 6 ianuarie, pe la 11 dimineaţa, soldatul Kellet, însărcinat cu această treabă, îl chemă pe sergent şi îi arătă nişte forme uriaşe care se mişcau nedesluşit prin întuneric. Sergentul Long, apropiindu-se de fereastră, rosti simplu:

— Sunt urşi!

Într-adevăr, vreo şase urşi reuşiseră să treacă de împrejmuire şi, atraşi de mirosul fumului care se înălţa din coşuri, înaintau spre casă.

Jasper Hobson, de îndată ce fu prevenit de prezenţa acestor animale primejdioase, dădu ordinul să se baricadeze pe dinăuntru fereastra culoarului. Era singura ieşire practicabilă şi, odată astupată, era imposibil ca urşii să reuşească să pătrundă în clădire. Fereastra fu deci întărită cu drugi groşi pe care dulgherul Mac Nap îi fixă bine, lăsând totuşi o deschizătură îngustă care îngăduia să observi ce fac afară stânjenitorii vizitatori.

— Şi acum, zise meşterul dulgher, aceşti domni nu vor intra fără îngăduinţa noastră. Avem tot timpul, aşadar, să ţinem sfat de război.

— Ei bine, domnule Hobson, zise doamna Paulina Barnett, n-am fost scutiţi de nimic în timpul iernării! După ger, urşii.

— Nu „după”, doamnă, răspunse locotenentul Hobson. Ceea ce este mai grav, „în timpul” gerului, şi încă pe un ger care ne împiedică să scoatem nasul afară! Nu ştiu cum vom putea să ne descotorosim de aceste fiare răufăcătoare.

— Or să-şi piardă răbdarea, presupun, răspunse călătoarea, şi or să se ducă aşa cum au venit!

Jasper Hobson clătină din cap, neconvins.

— Nu cunoaşteţi aceste animale, doamnă, zise el. Iarna aspră le-a înfometat şi nu se vor clinti din loc decât dacă o să le silim!

— Sunteţi îngrijorat, domnule Hobson? Întrebă doamna Paulina Barnett.

— Da şi nu, răspunse locotenentul. Ştiu că urşii nu vor intra în casă, dar nu ştiu cum o să ieşim noi, dacă va fi nevoie!

După acest răspuns, Jasper Hobson se duse iar la fereastră. Între timp, doamna Paulina Barnett, Madge şi celelalte femei se strânseră în jurul sergentului ascultându-l pe acest brav soldat care vorbea cu multă experienţă despre „problema urşilor”. Sergentul Long avusese de-a face de câteva ori cu aceste carnivore, pe care le întâlneşti deseori chiar pe teritoriile din sud. Dar acolo, în alte condiţii, poţi să le ataci cu succes. Aici asediaţii erau blocaţi şi frigul le tăia orice posibilitate de a ieşi.

Ziua întreagă supravegheară cu atenţie mersul de colo-colo al urşilor. Din când în când, unul din aceste animale îşi lipea capul uriaş de fereastră, scoţând un mormăit furios. Locotenentul Hobson şi sergentul Long se sfătuiră şi deciseră că, dacă urşii nu părăsesc locul, vor face câteva găuri în pereţii casei ca să-i gonească cu focuri de armă.

Dar hotărâră să aştepte o zi-două înainte de a întrebuinţa acest mijloc, întrucât Jasper Hobson nu se grăbea să stabilească vreo comunicare între temperatura de afară şi cea dinăuntru care ajunsese şi aşa destul de joasă. Uleiul de morsă pe care-l turnau în sobe se transformase în bucăţi de

gheaţă atât de dure, încât trebuiau tăiate cu toporul pentru a fi întrebuinţate.

Ziua se termină fără alt incident. Urşii mergeau încoace şi încolo, făcând înconjurul casei, dar nu se încumetau la nici un atac direct. Soldaţii vegheară toată noaptea şi pe la patru dimineaţa se putea crede că agresorii părăsiseră curtea. În tot cazul ei nu se mai arătau. Dar pe la şapte, Marbre, suindu-se în pod pentru a aduce câteva provizii, coborî imediat, zicând că urşii se aflau pe acoperişul casei.

Jasper Hobson, sergentul Long, doi sau trei dintre ceilalţi tovarăşi, luându-şi armele, urcară scara culoarului care ducea la pod printr-un chepeng. Dar aici frigul era atât de mare, că, după câteva minute, locotenentul Hobson şi tovarăşii săi nu putură să mai sprijine în mână ţeava puştilor. Aerul umed pe care-l expirau cădea, transformat în zăpadă, în jurul lor.

Marbre nu se înşelase. Urşii se aflau pe acoperişul casei. Se auzea cum aleargă mormăind. Câteodată ghearele lor, străpungând stratul de gheaţă, se înfigeau în scândurile acoperişului şi exista pericolul să fie destul de puternice ca să le smulgă din loc.

Locotenentul şi oamenii săi, fiind curând cuprinşi de toropeala provocată de acest frig insuportabil, coborâră. Jasper Hobson aduse la cunoştinţă situaţia.

— Ne găsim într-un moment greu. Totuşi nu avem încă motive să ne temem pentru soarta noastră, căci aceste animale nu vor putea pătrunde în camere. În schimb, ne putem aştepta să forţeze intrarea podului şi să mănânce blănurile care sunt depozitate acolo. Aceste blănuri aparţin Companiei şi datoria noastră este să le păstrăm intacte. Vă cer, deci, prieteni, să mă ajutaţi să le pun într-un loc sigur.

Pe dată toţi tovarăşii locotenentului se-nşiruiră în sală, bucătărie, culoar şi pe scară. Doi sau trei, schimbându-se mereu – căci altfel n-ar fi putut face o muncă susţinută – înfruntară gerul din pod şi, într-o oră, blănurile erau înmagazinate în sala cea mare.

În timpul acestei operaţiuni, urşii continuau să caute să smulgă căpriorii acoperişului. În câteva puncte se puteau vedea scândurile îndoindu-se sub apăsarea lor. Meşterul Mac Nap nu-şi ascundea îngrijorarea. Construind acest acoperiş, nu putuse prevedea că el va trebui să suporte o astfel de greutate şi se temea să nu cedeze.

Această zi trecu, totuşi, fără ca atacanţii să poată pătrunde în pod. Dar un inamic nu mai puţin fioros se strecură încetul cu încetul în camere! Focul abia mocnea în sobe. Rezerva de combustibil era aproape pe sfârşite. În nu mai mult de 12 ore va arde ultima bucată de lemn şi focul se va stinge. Asta însemna moartea, moartea prin frig, cea mai teribilă moarte! De pe acum sărmanii oameni, strânşi unul lângă altul în jurul sobei care se răcea, simţeau cum propria lor căldură îi părăsea. Dar nu se plângeau. Chiar şi femeile suportau chinurile eroic. Doamna Mac Nap îşi strângea mereu copilaşul la pieptul îngheţat. Câţiva dintre soldaţi dormeau, sau mai degrabă căzuseră într-o toropeală sumbră care nu se putea numi somn.

La ora trei dimineaţa, Jasper Hobson consultă termometrul cu mercur de pe peretele sălii, care se găsea la mai puţin de zece picioare de sobă. Arăta -4° Fahrenheit (-20°C).

Locotenentul îşi trecu mâna peste frunte, îi privi pe tovarăşii săi care formau un grup compact şi tăcut şi rămase câteva momente nemişcat. Aburul respiraţiei, pe jumătate condensat, îl înconjura ca un nor albicios.

În această clipă o mână i se puse pe umăr. Tresări şi se întoarse. Doamna Paulina Barnett se afla în faţa lui.

— Trebuie să facem ceva, locotenente Hobson, îi spuse energica femeie, nu putem muri în felul acesta fără să ne apărăm!

— Da, doamnă, răspunse locotenentul, simţind cum se deşteaptă în el forţa morală, trebuie să facem ceva!

Locotenentul îi chemă pe sergentul Long, Mac Nap şi Rae fierarul, adică pe oamenii cei mai curajoşi ai trupei. Însoţiţi

de doamna Paulina Barnett, se duseră lângă fereastră şi acolo, prin geamul pe care-l spălară cu apă clocotită, consultară termometrul exterior.

— Minus 72° (-40 °C)! Exclamă Jasper Hobson.

Prieteni, nu ne mai rămâne decât să luăm una din aceste două hotărâri: sau să ne riscăm viaţa pentru a reînnoi provizia de combustibil, sau să ardem încetul cu încetul băncile, paturile, pereţii despărţitori şi tot ceea ce în casa asta poate alimenta sobele. Dar aceasta e o măsură de luat în ultimă instanţă, căci frigul poate dura mult şi bine şi nimic pentru moment nu ne face să prevedem o schimbare a vremii.

— Să ne riscăm viaţa! Răspunse sergentul Long.

Şi ceilalţi doi camarazi fură de aceeaşi părere. Nu mai fu rostit nici un cuvânt şi fiecare se pregăti să acţioneze.

Iată ce se conveni şi ce precauţiuni se luară pentru a salva, pe cât posibil, viaţa celor care aveau să se devoteze binelui tuturor.

Hambarul în care erau închise lemnele se găsea la vreo 50 de paşi spre stânga, în spatele clădirii principale. Se decise ca unul din oameni să încerce să ajungă în goană la depozit. Trebuia să ia o frânghie lungă înfăşurată în jurul lui şi să tragă după sine alta al cărei capăt să rămână în mâna tovarăşilor săi. În hangar va arunca pe una din săniile aflate acolo la adăpost, o cantitate de combustibil; apoi, legând-o în faţă de prima frânghie, ceea ce permitea să fie trasă până la casă, şi legând-o de cealaltă în spate, ceea ce permitea să fie readusă la depozit, se va stabili un du-te-vino între hambar şi casă, putând astfel să se reînnoiască fără mare pericol provizia de lemne. O smucitură a uneia sau alteia din frânghii va semnala că sania era fie gata încărcată în hambar, fie gata descărcată în casă.

Planul era întocmit cu ingeniozitate, dar putea să eşueze în două împrejurări: pe de o parte, poarta depozitului de lemne, prinsă de gheaţă, să fie greu de deschis, pe de altă parte urşii sa părăsească acoperişul şi să vină să se

interpună între casă şi depozit. Acestea erau două riscuri posibile.

Sergentul Long, Mac Nap şi Rae se oferiră toţi trei să treacă la acţiune. Dar sergentul, arătând că cei doi camarazi erau căsătoriţi, insistă să îndeplinească personal această misiune. Locotenentul, care voi să se ducă el însuşi, fu oprit de doamna Paulina Barnett.

— Domnule Jasper, zise ea, dumneavoastră sunteţi şeful nostru, ne sunteţi necesar tuturora şi n-aveţi dreptul să vă expuneţi. Aveţi încredere în sergent.

Jasper Hobson înţelese îndatoririle pe care i le impunea situaţia lui şi, fiind pus să aleagă între cei trei tovarăşi, se pronunţă pentru sergent. Doamna Paulina Barnett strânse mâna vrednicului Long.

Ceilalţi locuitori ai fortului, care adormiseră sau aţipiseră, nu cunoşteau încercarea care urma să se facă.

Fură pregătite două frânghii lungi. Sergentul şi-o înfăşură pe prima în jurul trupului, deasupra caldelor blănuri în care se înveşmântase şi care, una peste alta, valorau mai mult de o mie de lire. Iar pe a doua şi-o agăţă de centiron, împreună cu un amnar şi un revolver încărcat. Apoi, în momentul plecării, dădu pe gât o jumătate de pahar de rachiu, ceea ce numea „o duşcă bună de combustibil”.

Jasper Hobson, Long, Rae şi Mac Nap ieşiră apoi din sala comună. Trecură prin bucătărie unde focul era aproape stins şi ajunseră în culoar. Acolo, Rae urcă până la chepengul podului, îl întredeschise şi se asigură că urşii se găseau tot pe acoperiş. Era deci momentul să se treacă la acţiune.

Deschiseră prima uşă a culoarului. Jasper Hobson şi tovarăşii săi, deşi încotoşmănaţi în blănuri, se simţiră îngheţând până în măduva oaselor. A doua uşă, care dădea direct în curte, se deschise atunci în faţa lor. Dădură o clipă înapoi, sufocaţi. Pe loc aerul umed de pe culoar se condensa şi o zăpadă fină acoperi pereţii şi podeaua.

Cerul era senin. Stelele străluceau cu o lumină vie. Sergentul Long, fără să întârzie nici o clipă, ieşi în întuneric luând cu el capătul frânghiei, în timp ce tovarăşii săi ţineau de celălalt capăt. Uşa dinspre exterior fu dată în lături şi Jasper Hobson, Mac Nap şi Rae se întoarseră în culoar şi închiseră ermetic a doua uşă. Apoi începură să aştepte. Dacă Long nu se întorcea după câteva minute, se putea socoti că încercarea a reuşit şi că, ajuns în hambar, încărca sania cu lemne. Dar cel mult zece minute trebuiau să fie suficiente pentru această operaţie, dacă uşa nu era blocată. În acest timp, Rae supraveghea podul şi urşii. Pe această noapte întunecoasă puteai nutri speranţa că trecerea grăbită a sergentului le-a scăpat din vedere.

Zece minute după plecarea sergentului, Jasper Hobson, Mac Nap şi Rae intrară din nou în spaţiul mic cuprins între cele două uşi ale culoarului şi aşteptară semnalul să tragă sania încărcată.

Cinci minute trecură. Frânghia al cărei capăt îl ţineau nu se mişcă. Teama lor e lesne de închipuit. Sergentul plecase de un sfert de oră, timp mai mult decât suficient pentru încărcarea săniei, şi nu se-ntâmpla nimic.

Jasper Hobson mai aşteptă câteva clipe; apoi, întinzând frânghia, făcu semn tovarăşilor săi s-o tragă împreună cu el. Dacă sergentul nu încărcase sania, avea cum să-i oprească.

Frânghia fu trasă cu putere. Un obiect greu venea alunecând încet pe sol. În câteva minute acest obiect sosi la uşa exterioară. Era corpul sergentului, legat de frânghie. Nefericitul Long nici nu ajunsese până la hambar. Căzuse în drum, trăsnit de frig. Corpul său, care rămăsese afară, în ger, aproape 20 de minute, era probabil un cadavru.

Mac Nap şi Rae, scoţând un strigăt de desperare, îl transportară înăuntru, pe culoar; dar în momentul când locotenentul vru să închidă uşa exterioară, simţi că era împinsă cu violenţă înapoi. În acelaşi timp auzi un mormăit îngrozitor.

— Ajutor! Strigă Jasper Hobson.

Mac Nap şi Rae alergară în ajutorul său. Dar o altă persoană ajunsese înaintea lor. Doamna Paulina Barnett veni să-şi unească eforturile cu ale locotenentului, pentru a închide uşa. Monstruosul animal, lăsându-se pe uşă cu toată greutatea, o împingea încetul cu încetul şi ar fi reuşit fără îndoială să intre.

Doamna Paulina Barnett, apucând atunci unul din pistoalele pe care Jasper Hobson le avea la brâu, aşteptă cu sânge rece momentul în care capul ursului se ivi între pervaz şi uşă şi descărcă arma în gura deschisă a animalului. Ursul căzu pe spate, lovit probabil mortal şi uşa, odată închisă, fu baricadată bine.

Imediat după aceea aduseră corpul sergentului în sala cea mare şi-l întinseră lângă sobă. Dar tocmai atunci se stingeau ultimii tăciuni. Atunci cum putea fi readus la viaţă acest nefericit? Cum să-l aduci în simţiri, când nu dădea nici un semn că trăieşte?

— Plec eu! Plec! Strigă fierarul Rae, plec acum după lemne sau…

— Da, Rae, zise lângă el o voce, vom merge împreună!

Soţia sa era cea care vorbea astfel.

— Nu, prieteni! Nu! Exclamă Jasper Hobson. Nu veţi putea scăpa nici de frig, nici de urşi. Să ardem tot ce poate fi ars de aici, şi apoi fie ce-o fi!

Atunci, toţi aceşti nefericiţi, pe jumătate îngheţaţi, se ridicară cu toporul în mână ca nişte nebuni. Băncile, mesele, pereţii despărţitori, totul fu tăiat, făcut bucăţi şi soba din sala mare, ca şi căminul din bucătărie duduiră curând. Flăcările mari ale focului erau aţâţate cu ulei de morsă.

Temperatura interioară se urcă cu 12 grade. Sergentul primi îngrijirile cele mai grabnice. Fu frecat cu rachiu cald şi încetul cu încetul circulaţia sângelui se restabili. Petele albicioase care acoperiseră anumite părţi ale corpului său începură să dispară. Dar nenorocitul suferise îngrozitor şi mai multe ore trecură până să poată scoate un cuvânt. Fu

apoi aşezat într-un pat cald şi doamna Paulina Barnett împreună cu Madge îl veghează până a doua zi.

Între timp, Jasper Hobson, Mac Nap şi Rae căutau un mijloc să salveze situaţia care era atât de gravă. Evident că în cel mult două zile noul combustibil, luat din casă, va lipsi şi el. Ce va deveni atunci toată lumea, dacă gerul rămânea acelaşi? De 48 de ore era Lună nouă şi reapariţia ei nu pricinuise nici o schimbare de temperatură. Vântul bătea de la nord şi învăluia ţinutul cu boarea lui îngheţată. Barometrul arăta în continuare timp frumos şi din solul care era o imensă câmpie de gheaţă nu se ridica nici un abur. Se putea deci ca frigul să nu înceteze! Atunci ce era de făcut? Trebuia reînnoită încercarea de a merge la hambar, încercare care, prin faptul că atrăsese atenţia urşilor, devenea şi mai primejdioasă. Era oare posibil ca animalele să fie atacate afară, pe frigul ăsta? Nu. Ar fi fost un act de nebunie care putea costa viaţa tuturora. Între timp, temperatura camerelor devenise mai suportabilă. În acea dimineaţă doamna Joliffe servi un prânz compus din mâncare de carne caldă şi ceai. Se băură multe groguri fierbinţi şi bravul sergent Long putu să-şi ia şi el porţia. Căldura binefăcătoare a sobelor, ridicând temperatura, ridica şi moralul sărmanilor oameni. Nu mai aşteptau decât ordinele lui Jasper Hobson pentru a ataca urşii. Dar locotenentul, negăsind lupta egală, nu voi să-şi rişte oamenii. Ziua părea deci că va trece fără vreun incident, când pe la ora trei după-amiază se auzi larmă mare pe acoperiş.

— Iată-i! Exclamară doi-trei soldaţi, înarmându-se imediat cu topoare şi pistoale.

Era clar că urşii, după ce smulseseră un căprior din acoperiş, intraseră în pod.

— Nimeni să nu-şi părăsească locul! Zise locotenentul cu voce calmă. Rae, vezi de chepeng!

Fierarul alergă spre culoar, se urcă pe scară şi fixă solid chepengul. Izbucni o larmă înspăimântătoare deasupra

tavanului, care părea că se va prăbuşi sub greutatea urşilor. Se auzeau mormăituri, tropăituri şi zgârieturi de gheare formidabile.

Invazia urşilor schimba situaţia? Se-nrăutăţise? Jasper Hobson şi câţiva tovarăşi se sfătuiră în această privinţă. Cei mai mulţi socoteau că situaţia s-a îmbunătăţit. Dacă urşii se strânseseră cu toţii în pod – ceea ce părea probabil – poate că puteau fi atacaţi în acest spaţiu strâmt, fără să existe pericolul ca frigul să-i asfixieze pe combatanţi sau, în cazul cel mai bun, să nu poată ţine armele în mână. Desigur, o luptă corp la corp cu aceste carnasiere era extrem de primejdioasă; dar nu mai exista imposibilitatea fizică de a o încerca.

Rămânea deci să hotărască dacă vor merge sau nu să înfrunte urşii pe locul unde se aflau, operaţie dificilă şi cu atât mai de temut, cu cât, prin chepengul îngust, soldaţii nu puteau pătrunde în pod decât unul câte unul.

E lesne de înţeles deci de ce Jasper Hobson ezita să înceapă atacul. După ce chibzui şi după sfatul sergentului şi al altora, al căror curaj era indiscutabil, se hotărî să aştepte. Poate că se va întâmpla ceva care să le sporească şansele. Era aproape cu neputinţă ca urşii să poată deplasa grinzile tavanului, mult mai solide decât căpriorii acoperişului. Deci era imposibil pentru ei să coboare în camerele de la parter.

Aşteptară. Ziua se sfârşi. În timpul nopţii nimeni nu putu dormi din cauza zgomotului făcut de turbaţii de sus.

A doua zi, pe la ora nouă, un nou incident complică situaţia şi-l obligă pe locotenentul Hobson să acţioneze.

Coşurile sobelor şi ale maşinii de gătit din bucătărie străbăteau podul în toată înălţimea lui. Aceste coşuri, construite din plăci, din varul obţinut din scoici, şi necimentate suficient, nu puteau rezista unor presiuni laterale. Urşii, fie izbind zidăria, fie rezemându-se de ea pentru a simţi căldura sobelor, le dărâmară puţin câte

puţin. Se auziră căzând în interior bucăţi de cărămidă şi curând sobele şi plita nu mai trăgeau.

Era o nenorocire ireparabilă, care desigur că ar fi dus la desperare oameni mai puţin energici. Dar lucrurile se complicară şi mai mult. Într-adevăr, în timp ce focurile începeau să se stingă, un fum negru, acru, greţos, produs de arderea lemnului şi a uleiului, se răspândi în toată casa. Coşurile crăpară sub tavan.

În câteva minute fumul deveni atât de gros, încât acoperi lumina lămpilor. Jasper Hobson era deci silit să părăsească grabnic locuinţa pentru a nu se asfixia în acest aer de nerespirat. Şi a părăsi casa însemna a muri de frig.

Femeile scoaseră strigăte de deznădejde.

— Prieteni, comandă locotenentul apucând un topor, la urşi, la urşi!

Era singurul lucru de făcut! Trebuiau exterminate aceste animale periculoase. Toţi, fără excepţie, alergară spre culoar; urcară scara, cu Jasper Hobson în frunte.

Ridicară chepengul. Focuri de armă pârâiră în mijlocul vălătucilor negri de fum. Se auzeau strigăte amestecate cu urlete; curse mult sânge. Bătălia se desfăşura într-un întuneric de nepătruns…

Dar, în acel moment, răsunară nişte tunete teribile. Pământul se cutremură. Casa se înclină de parcă ar fi fost smulsă din piloţi. Grinzile pereţilor se desfăcură şi, prin aceste deschizături, Jasper Hobson şi tovarăşii săi, uluiţi, putură vedea cum urşii, speriaţi şi ei, o luară urlând la fugă în adâncul tenebrelor.

Capitolul XXII. Timp de cinci luni.

Un violent cutremur zguduise această porţiune a continentului american. Astfel de cutremure trebuie, desigur, să fi fost foarte dese pe acest teren vulcanic! Se dovedise încă o dată legătura ce exista între acest fenomen şi fenomenele eruptive.

Jasper Hobson înţelese ce se întâmplă. Aşteptă cu o nelinişte grozavă. Dacă solul crăpase, îi putea înghiţi. Dar

se produsese o singură oscilaţie, care fusese mai mult o repercusiune decât un cutremur propriu-zis. Ea făcuse să se aplece clădirea spre partea lacului şi dislocase pereţii. Apoi solul îşi recapătă stabilitatea şi imobilitatea. Trebuiau să se gândească la ce era mai urgent. Casa, deşi strâmbată, mai putea fi locuită. Astupară grabnic crăpăturile produse de desfacerea grinzilor. De asemenea coşurile fură reparate cât mai repede posibil, cum se nimeri. Rănile pe care le aveau câţiva soldaţi de pe urma luptei cu urşii erau din fericire uşoare şi nu trebuiau decât pansate.

Sărmanii oameni petrecură în aceste condiţii două zile grele, făcând foc cu lemnul paturilor şi scândurile pereţilor despărţitori. Mac Nap şi câţiva soldaţi se apucară, în interior, de reparaţiile de primă urgenţă. Piloţii, bine înfipţi în pământ, nu suferiseră şi în ansamblu clădirea ţinea. Dar era evident că, din cauza cutremurului, se produsese o denivelare stranie pe suprafaţa litoralului şi că această porţiune a regiunii se schimbase. Jasper Hobson se grăbi să afle ce se întâmplă, căci asemenea fenomene puteau să compromită până la un anumit punct securitatea factoriei. Dar frigul nemilos oprea pe oricine să iasă din casă.

Totuşi unele simptome indicau că, în curând, timpul se va schimba. Privind pe geam se putea observa o diminuare a strălucirii constelaţiilor. La 11 ianuarie, barometrul coborâse cu câteva linii. În aer se formau vapori şi condensarea lor trebuia să ridice temperatura.

Într-adevăr, la 12 ianuarie, vântul începu să bată din sud-vest, însoţit de o ninsoare intermitentă. Termometrul exterior urcă aproape subit la 15°F (-9°C). Pentru oamenii atât de încercaţi, aceasta era o temperatură de primăvară.

În ziua aceea, la unsprezece dimineaţa, toată lumea ieşi din fort. Ai fi zis că erau o ceată de prizonieri, cărora li s-a redat, pe neaşteptate, libertatea. Dar locotenentul interzise cu desăvârşire părăsirea curţii fortului, de teama unor întâlniri nedorite.

În această epocă a anului soarele nu apăruse încă, dar se apropia de orizont şi amurgurile deveneau mai lungi. Obiectele se puteau vedea bine pe o rază de două mile. Prima privire a lui Jasper Hobson se-ndreptă deci spre teritoriul pe care cutremurul, fără îndoială, îl modificase.

Într-adevăr, avuseseră loc diverse schimbări. Promontoriul cu care se termina capul Bathurst era în parte retezat şi mari părţi din faleză se prăbuşiseră pe mal. Părea de asemenea că toată masa capului se înclinase spre lac, deplasând astfel platoul pe care se găsea locuinţa. În general, întreg solul se afundase spre vest şi se ridicase spre est. Această denivelare trebuia să aibă o urmare gravă: apele lacului şi ale râului Paulina, îndată ce dezgheţul le va descătuşa, se vor deplasa orizontal după noul plan al terenului şi deci era foarte probabil ca o parte a teritoriului de vest să fie inundată. Râul, desigur, îşi va croi o altă albie, ceea ce va strica portul natural format la gurile sale. Colinele coastei orientale păreau mult micşorate. Cât despre falezele din vest, nu se putea şti nimic, ţinând seama de depărtarea lor. Pe scurt, importanta modificare provocată de cutremur consta în faptul că, pe o întindere de 4-5 mile cel puţin, orizontalitatea solului era compromisă şi că panta se accentua, pornind de la est spre vest.

— Ei bine, domnule Hobson, zise râzând călătoarea, aţi avut amabilitatea să daţi numele meu portului şi râului, şi iată că nu mai există nici Paulina-River şi nici Port-Barnett. Recunosc că n-am noroc!

— Într-adevăr, doamnă, răspunse locotenentul, dar, dacă râul a pierit, lacul a rămas şi – dacă-mi permiteţi – îl vom numi de-acum înainte lacul Barnett. Vreau să sper că el vă va fi credincios până la capăt!

Soţii Joliffe, după ce ieşiră din casă, se duseră, ea la câini şi el la staulul renilor. Câinii nu suferiseră prea mult în timpul lungii lor sechestrări şi ieşiră gudurându-se în

curtea interioară. Un ren murise cu câteva zile înainte. Cât despre ceilalţi, cu toate că slăbiseră puţin, păreau sănătoşi.

— Ei bine, doamnă, zise locotenentul doamnei Paulina Barnett care-l însoţise, iată-ne scăpaţi de bucluc şi încă mai bine decât am fi putut spera!

— N-am deznădăjduit nici un moment, domnule Hobson, zise călătoarea. Oameni ca dumneavoastră şi tovarăşii dumneavoastră nu se vor lăsa învinşi de mizeriile unei iernări.

— Doamnă, de când trăiesc în ţinuturile polare, reluă locotenentul Hobson, n-am întâlnit niciodată un ger atât de mare şi, drept să vă spun, dacă ar mai fi durat câteva zile, cred că am fi fost într-adevăr pierduţi.

— Atunci acest cutremur de pământ a venit la timp pentru a goni blestemaţii de urşi, rosti călătoarea, şi poate a contribuit la modificarea temperaturii excesive?

— Este posibil, doamnă, chiar foarte posibil, zise locotenentul. Toate aceste fenomene naturale se înlănţuie şi se influenţează reciproc. Dar vă mărturisesc că mă îngrijorează natura vulcanică a ţinutului. Mă îngrijorează pentru întreprinderea noastră vecinătatea unui vulcan în activitate. Dacă lava lui nu poate să ajungă până la fort, provoacă totuşi cutremure care ar putea să-l distrugă! Priviţi cum arată acum casa noastră!

— Veţi putea s-o reparaţi, domnule Hobson, îndată ce va sosi anotimpul cald, răspunse doamna Paulina Barnett, şi veţi profita de experienţa câştigată ca s-o faceţi mai solidă.

— Fără îndoială, doamnă, dar aşa cum a ajuns şi va mai fi câteva luni, nu cred să vă pară prea confortabilă.

— Mie, domnule Hobson, răspunse râzând doamna Paulina Barnett, mie, unei călătoare? Îmi voi închipui că sunt în cabina unui vapor pe o mare furtunoasă, şi din moment ce casa dumneavoastră nu are tangaj sau ruliu, nu am de ce să mă tem de rău de mare!

— Bine, doamnă, bine, răspunse Jasper Hobson, nu ştiu cum să mai admir caracterul dumneavoastră! Este cunoscut

de toţi! Prin energia dumneavoastră morală, prin umorul dumneavoastră sănătos, ne-aţi dat curaj în timpul celei mai grele încercări, mie şi tovarăşilor mei, şi vă mulţumesc în numele lor şi al meu!

— Vă asigur, domnule Hobson, că exageraţi…

— Nu, nu, şi, ceea ce vă spun eu acum, toţi ceilalţi sunt gata să v-o spună… Dar permiteţi-mi să vă pun o întrebare. Ştiţi că, în iunie viitor, căpitanul Craventy trebuie să ne trimită un convoi cu provizii care la întoarcere va duce stocul nostru de blănuri la fortul Reliance. Este probabil ca prietenul Thomas Black, după ce îşi va cerceta eclipsa, să plece în iulie cu acest detaşament. Îmi permiteţi să vă întreb, doamnă, dacă intenţia dumneavoastră este să-l însoţiţi?

— Oare vreţi să mă expediaţi, domnule Hobson? Întrebă surâzând călătoarea.

— Vai, doamnă!

— Ei bine, domnule locotenent, răspunse doamna Paulina Barnett întinzând mâna lui Jasper Hobson, vă voi cere permisiunea să mai petrec încă o iarnă la fortul Esperance. Anul viitor probabil că vreun vapor al Companiei va ancora la capul Bathurst şi voi profita de ocazie, căci nu m-ar supăra, după ce am venit pe uscat, să mă întorc prin strâmtoarea Behring.

Locotenentul fu încântat de hotărârea tovarăşei sale. O judecase bine şi o apreciase cum merita. Avea o mare simpatie pentru această femeie curajoasă, care la rândul ei îl considera un om bun şi viteaz, într-adevăr, şi unul şi altul n-ar fi putut vedea, fără părere de rău, venind ora despărţirii. Cine ştie, dealtfel, dacă Cerul nu le pregătea alte groaznice încercări, în timpul cărora reunirea însuşirilor ce le aveau va duce la salvarea tuturor?

La 20 ianuarie, pentru prima oară, soarele apăru din nou şi noaptea polară se încheie. Astrul nu rămase decât câteva clipe deasupra orizontului şi fu salutat cu vesele urale de

toţi călătorii. Începând de la această dată, ziua va fi în creştere.

În timpul lunii februarie şi până la 15 martie mai avură loc treceri bruşte de la timp frumos la vreme rea. Timpul frumos fu foarte friguros, cel urât, cu ninsoare.

Când frigul îi împiedica pe vânători să iasă, când viscolul îi obliga să rămână în casă. În intervale mai liniştite se putură executa afară anumite lucrări, dar nu se-ncumetară la nici un drum. Dealtfel, ce rost avea să te-ndepărtezi de fort, de vreme ce capcanele funcţionau cu succes? În timpul acestei ierni, jderi, vulpi, hermine, volverene şi alt vânat de preţ fu capturat din belşug şi traperii nu şomau, cu toate că nu depăşeau împrejurimile capului Bathurst. O singură excursie, făcută în martie la Golful Morselor, le arătă schimbările aduse de cutremur; se modificase simţitor forma falezelor, care deveniseră mult mai mici. În depărtare, munţii vulcanici, încoronaţi de un abur uşor, păreau că pentru moment se potoliseră.

Pe la 20 martie, vânătorii văzură primele lebede care părăsiseră teritoriile sudice şi zburau spre nord scoţând strigăte ascuţite. Câteva „presuri de zăpadă” şi câţiva „şoimi iernatici” îşi făcură apariţia. Dar un strat gros de nea mai acoperea solul şi soarele nu putea să topească suprafaţa solidă a mării şi a lacului. Dezgheţul nu începu decât în primele zile de aprilie. Gheaţa se crăpa cu bubuituri asemănătoare tirului de artilerie. La banchiză aveau loc schimbări bruşte. Mulţi gheţari, zguduiţi de şoc, măcinaţi la temelie, se năruiau cu un vuiet grozav în urma deplasării centrului lor de greutate. Prăbuşirile grăbeau spargerea câmpului de gheaţă.

La această epocă media temperaturii era de 32°F (0°C). Gheaţa de la mal începuse să se topească şi banchiza, antrenată de curenţii polari, se retrase încetul cu încetul înspre ceţurile orizontului. La 15 aprilie marea era liberă şi sigur că o corabie, venită din Oceanul Pacific prin strâmtoarea Behring, ar fi putut să ajungă la capul

Bathurst, după ce ar fi navigat de-a lungul coastei americane.

În acelaşi timp cu Oceanul arctic, lacul Barnett se eliberă de platoşa sa de gheaţă spre marea mulţumire a miilor de raţe şi altor zburătoare acvatice, care mişunau pe malurile lui. Dar, aşa cum prevăzuse locotenentul Hobson, perimetrul lacului fusese modificat de noua înclinare a solului. Partea de mal care se întindea înaintea fortului, şi pe care-o mărgineau la est colinele împădurite, se mărise considerabil. Jasper Hobson aprecia la 150 de paşi retragerea apelor lacului dinspre ţărmul oriental. În schimb, apele probabil că se deplasaseră tot cu atât spre vest şi se revărsaseră peste acea parte a ţinutului, dacă nu fuseseră oprite de vreo barieră naturală. De fapt, era o întâmplare fericită că denivelarea solului se făcuse de la est spre vest, căci, dacă s-ar fi produs în sens contrar, factoria ar fi fost cu siguranţă inundată.

Cât despre micul râu, el secă îndată ce dezgheţul îi descătuşă cursul. Se poate spune că apele sale se întoarseră spre izvor, căci înclinarea se făcuse în acest loc de la nord la sud.

— Iată, zise Jasper Hobson sergentului, un râu care trebuie şters de pe harta continentelor polare! Dacă nu am fi avut decât acest râu care să ne furnizeze apa potabilă, am fi fost foarte încurcaţi! Din fericire, ne rămâne lacul Barnett şi vreau să sper că băutorii noştri nu-l vor seca!

— Într-adevăr, răspunse sergentul Long, lacul… Dar apa lui a mai rămas dulce?

Jasper Hobson îl privi ţintă pe sergent şi încruntă din sprâncene. Nu-i trecuse prin minte că o crăpătură a solului ar fi putut stabili o comunicare între mare şi lac! Nenorocire ireparabilă care ar fi adus cu sine ruina şi părăsirea noii factorii. Locotenentul şi sergentul Long alergară repede spre lac… Apa era dulce!

În primele zile ale lunii mai, solul curăţat de zăpadă în anumite locuri începea să înverzească sub puterea razelor

soarelui. Muşchiul şi câteva graminee îşi scoaseră sfios din pământ vârfurile gingaşe. Măcrişul şi lingureaua semănate de doamna Joliffe răsăriră şi ele. Stratul de zăpadă ferise seminţele de frigul acestei ierni aspre. Dar trebuiau să fie păzite de ciocul păsărilor şi dinţii rozătoarelor. Această muncă importantă reveni demnului caporal, care se achită de ea cu conştiinciozitatea şi seriozitatea unei sperietori dintr-o grădină de zarzavat.

Zilele erau mai lungi. Începură iar vânătorile. Locotenentul Hobson voi să continue cu strânsul blănurilor pe care agenţii fortului Reliance trebuiau să le ridice în câteva săptămâni. Marbre, Sabine şi alţii porniră la vânătoare. Drumurile lor nu erau nici lungi, nici obositoare. Niciodată nu se îndepărtau la mai mult de două mile de capul Bathurst. Niciodată nu întâlniseră locuri atât de pline de vânat. Erau pe cât de surprinşi, pe atât de mulţumiţi. Jderii, renii, iepurii, caribu, vulpile şi herminele veneau pur şi simplu în bătaia puştii.

O singură constatare: spre marele regret al vânătorilor care le purtau pică, nici urmă de urşi. S-ar fi spus că, fugind, atacanţii luaseră cu ei tot neamul. Cutremurul îi speriase poate în mod special căci aceste animale au o constituţie foarte delicată şi sunt „foarte nervoase”, dacă acest calificativ se aplică şi unui simplu patruped.

Luna mai fu destul de ploioasă. Când ploua, când ningea. Temperatura nu era decât de 41 °F (5°C). Ceţurile frecvente deveneau câteodată atât de dese că ar fi fost imprudent să te depărtezi de fort. Când Petersen şi Kellet se rătăciră timp de 48 de ore, o mare îngrijorare îi cuprinse pe tovarăşii lor. O eroare de direcţie, pe care nu putuseră s-o rectifice, îi antrenase spre sud, iar ei se credeau în împrejurimile Golfului Morselor. Reveniră extenuaţi şi pe jumătate morţi de foame.

Iunie sosi şi, odată cu el, timpul frumos, ba uneori chiar cald. Locuitorii fortului părăsiră hainele de iarnă. Se lucra cu râvnă la repararea casei care trebuia consolidată

începând din temelii. În acelaşi timp, Jasper Hobson începu să clădească un mare depozit în unghiul de sud al curţii. Ţinutul se arăta destul de bogat în vânat pentru a justifica construirea depozitului. Aprovizionarea cu blănuri era considerabilă şi deveni necesar să se ridice un local special pentru înmagazinarea lor.

Jasper Hobson aştepta din zi în zi detaşamentul pe care trebuia să-l trimită aici căpitanul Craventy. Multe lucruri mai lipseau noii factorii. Stocul de muniţii trebuia completat. Dacă detaşamentul părăsise fortul Reliance în primele zile ale lunii mai, avea să ajungă pe la mijlocul lui iunie la capul Bathurst. După cum ne amintim, acesta era punctul de întâlnire convenit între căpitan şi locotenentul său. Şi cum Jasper Hobson stabilise noul fort chiar pe teritoriul capului, agenţii trimişi să-l întâlnească nu puteau să nu-l găsească. Deci, începând de la 15 iunie, locotenentul puse să se supravegheze împrejurimile capului. Pe vârful falezei fu arborat steagul britanic ca să fie văzut de departe. Era de presupus, dealtfel, că itinerarul convoiului de aprovizionare va fi aproape acelaşi ca al locotenentului şi că o va lua de-a lungul litoralului, de la golful Couronnement până la capul Bathurst. Era calea cea mai sigură, dacă nu şi cea mai scurtă într-o epocă a anului când marea, liberă de gheţuri, delimita clar malul şi permitea să i se urmeze şerpuirile.

Totuşi, luna iunie se sfârşi fără să fi apărut convoiul. Jasper Hobson era oarecum îngrijorat, mai ales că negurile începură să acopere din nou teritoriul. Se gândea la agenţii ce se aventuraseră în aceste pustietăţi şi pentru care ceaţa care nu se ridica putea constitui o piedică serioasă. Jasper Hobson discuta deseori cu doamna Paulina Barnett, cu Long, Mac Nap şi Rae despre această stare de lucruri. Astronomul Thomas Black nu-şi ascunse neliniştea, căci, după cercetarea eclipsei de soare, conta să plece cu detaşamentul. Iar dacă acesta nu sosea, se temea că va trebui să petreacă aici o nouă iarnă, perspectivă care nu-i

surâdea deloc. Curajosul savant, odată cu terminarea misiunii sale, nu cerea altceva decât să se întoarcă acasă. Îi împărtăşi lui Hobson temerile sale, iar locotenentul nu ştiu ce să-i răspundă.

La 4 iulie, nimic nou. Câţiva oameni trimişi în recunoaştere la trei mile depărtare pe coastă, înspre sud-est, nu descoperiră nici o urmă. Trebuiră să admită atunci că agenţii fortului Reliance fie că nu porniseră, fie că se rătăciseră pe drum. Din păcate, această ultimă ipoteză devenea tot mai probabilă. Jasper Hobson îl cunoştea bine pe căpitanul Craventy şi nu se-ndoia că, la data stabilită, convoiul părăsise fortul Reliance.

E lesne de închipuit, deci, cât de mare-i era îngrijorarea. Anotimpul cald trecea. Încă două luni şi iarna arctică, adică furtunile teribile, viscolele şi nopţile lungi se vor abate pe această parte a continentului.

Locotenentul Hobson nu era omul să se complacă într-o asemenea incertitudine! Trebuia să ia o hotărâre şi iată ce decise, după ce îi consultase pe tovarăşii săi. Se înţelege de la sine că astronomul îl sprijini din răsputeri.

Era 5 iulie. Peste 14 zile – la 18 iulie – trebuia să se producă eclipsa solară. De a doua zi, Thomas Black putea părăsi fortul Esperance. Se decise că, dacă până atunci agenţii aşteptaţi nu vor sosi, un convoi alcătuit din câţiva oameni şi de patru-cinci sănii va părăsi factoria pornind spre lacul Esclave. Convoiul va lua o parte din blănurile cele mai preţioase şi în cel mult şase săptămâni, adică pe la sfârşitul lunii august, dacă vremea o va mai permite, putea să ajungă la fortul Reliance.

Odată hotărât acest lucru, Thomas Black se cufundă din nou în gândurile lui, cum obişnuia, nemaiaşteptând decât momentul când Luna, situată exact între astrul radios şi „el”, va eclipsa pe de-a-ntregul discul soarelui!

Capitolul XXIII. Eclipsa din 18 iulie 1860

Negurile încă nu se risipeau. Soarele nu apărea decât printr-un văl întunecos, ceea ce îl neliniştea pe astronom în

legătură cu eclipsa lui. De multe ori ceaţa era atât de deasă, că de la fort nu se putea vedea vârful capului.

Locotenentul Hobson se simţea din ce în ce mai îngrijorat. Fără îndoială, convoiul trimis de la fortul Reliance s-a rătăcit în acest pustiu. Şi apoi, temeri vagi, presimţiri triste îi nelinişteau sufletul. Acest om energic nu putea privi viitorul fără nelinişte. De ce? N-ar fi putut spune. Părea că reuşise în toate. Cu toată asprimea iernii, mica sa colonie se bucura de o sănătate excelentă. Între tovarăşii săi nu exista nici un dezacord şi ei se achitau cu zel de sarcinile primite. Ţinutul era plin de vânat. Recolta de blănuri fusese frumoasă şi Compania putea fi încântată de rezultatele obţinute de agentul său. Admiţând chiar cazul că fortul Esperance n-ar fi fost aprovizionat, ţinutul oferea destule resurse pentru ca să te poţi gândi, fără prea multă teamă, la perspectiva unei a doua ierni. De ce atunci locotenentului Hobson îi lipsea încrederea în viitor?

De mai multe ori discută pe această temă cu doamna Paulina Barnett. Călătoarea căuta să-l liniştească, invocând argumentele de mai sus. Într-o zi, plimbându-se pe litoral, ea pleda cu mai multă insistenţă cauza capului Bathurst şi a factoriei întemeiată cu preţul atâtor eforturi.

— Da, doamnă, da, aveţi dreptate, răspunse Jasper Hobson, dar nu-ţi poţi înfrâna presentimentele. Nu sunt totuşi un vizionar. De douăzeci de ori în viaţa mea de soldat m-am găsit în situaţii critice, fără să mă pierd cu firea nici un moment. Ei bine, pentru prima oară viitorul mă îngrijorează! Dacă aş avea în faţa mea o primejdie sigură, nu mi-ar fi frică de ea. Dar o primejdie nedesluşită, nedeterminată, pe care o presimt numai!

— Ce fel de primejdie? Întrebă doamna Paulina Barnett, şi de ce vi-e teamă, de oameni, de animale, sau de stihii?

— De animale, în nici un caz, răspunse locotenentul. Lor trebuie să le fie teamă de vânătorii capului Bathurst. De oameni? Nu. Aceste ţinuturi nu sunt cutreierate decât de eschimoşi şi foarte rar de indieni.

— Şi dacă vă voi atrage atenţia, domnule Hobson, adăugă doamna Barnett, că aceşti canadieni, de care v-aţi putea teme până la un anumit punct, nici măcar n-au venit…

— Ceea ce regret, doamnă!

— Cum? Îi regretaţi pe aceşti concurenţi care au, evident, sentimente ostile faţă de Companie?

— Doamnă, răspunse locotenentul, regret şi nu regret! E greu de explicat! După cum vedeţi, convoiul de la fortul Reliance trebuia să sosească şi n-a sosit. Acelaşi lucru se întâmplă şi cu agenţii blănarilor din Saint-Louis, care puteau să vină şi n-au venit. Nici măcar un eschimos n-a trecut vara asta prin această parte a litoralului.

— Şi concluzia dumneavoastră, domnule Hobson? Întrebă Paulina Barnett.

— Este că nu poţi veni la capul Bathurst şi fortul Esperance atât de uşor cum ai voi, doamnă!

Călătoarea îl privi pe locotenentul Hobson, a cărui frunte era umbrită şi care rostise cu un glas ciudat cuvintele „atât de uşor”!

— Locotenente Hobson, îi spuse ea, dacă nu vă temeţi de nimic, nici din partea animalelor, nici din partea oamenilor, trebuie să cred că stihiile…

— Doamnă, răspunse Jasper Hobson, nu ştiu dacă am o idee fixă sau dacă mă orbesc presimţirile, dar acest ţinut mi se pare bizar. Dacă l-aş fi cunoscut mai bine, nu m-aş fi oprit aici. V-am semnalat încă înainte anumite particularităţi care mi s-au părut inexplicabile, ca lipsa totală a pietrelor pe întreg teritoriul şi decuparea atât de vizibilă a litoralului! Formaţia primitivă a acestui capăt de continent nu mi se pare limpede! Ştiu bine că apropierea unui vulcan poate da naştere anumitor fenomene. Vă amintiţi ce v-am spus cu privire la maree.

— Perfect, domnule Hobson.

— Acolo unde mareea, după observaţiile făcute de exploratorii acestor regiuni, ar fi trebuit să marcheze o

creştere de 15-20 de picioare, ea abia dacă are cu unul mai mult decât înaintea fluxului.

— Fără îndoială, răspunse doamna Paulina Barnett, dar dumneavoastră aţi explicat acest lucru prin configuraţia ciudată a terenurilor, prin îngustimea strâmtorilor.

— Am încercat să explic, atâta tot! Răspunse locotenentul Hobson. Dar alaltăieri am observat un fenomen şi mai de necrezut, fenomen pe care nu mi-l pot lămuri şi cred că nici savanţii n-ar reuşi s-o facă.

Doamna Paulina Barnett privi drept în ochii lui Jasper Hobson.

— Ce s-a petrecut? Îl întrebă.

— Alaltăieri, doamnă, era Lună plină şi mareea, după calendar, trebuia să fie foarte înaltă! Ei bine, marea n-a crescut nici măcar cu un picior ca altă dată! N-a crescut deloc!

— Poate că v-aţi înşelat! Îi spuse doamna Paulina Barnett locotenentului.

— Nu m-am înşelat, mareea a fost nulă, absolut inexistentă pe litoralul capului Bathurst!

— Şi ce concluzie trageţi, domnule Hobson? Întrebă doamna Paulina Barnett.

— Am ajuns la concluzia, doamnă, răspunse locotenentul, că sau legile naturii s-au schimbat, sau… că acest ţinut se află într-o situaţie specială… Sau, mai degrabă, nu trag concluzii… nu-mi explic… Nu înţeleg şi sunt neliniştit!

Doamna Paulina Barnett nu mai puse alte întrebări locotenentului Hobson. Desigur, această absenţă totală a mareei era inexplicabilă, nenaturală, cum ar fi absenţa soarelui la ora amiezii. Numai în cazul când cutremurul ar fi modificat conformaţia litoralului şi a ţinutului arctic… Dar această ipoteză nu putea satisface un cercetător serios al fenomenelor terestre. Posibilitatea ca locotenentul să se fi înşelat în observaţia sa nu era admisibilă şi în aceeaşi zi – 6 iulie – doamna Paulina Barnett constată împreună cu Jasper Hobson, prin repere marcate pe litoral, că mareea, care

acum un an creştea cu cel puţin un picior, acum era nulă, complet nulă.

Păstrară secretul asupra observaţiei făcute. Locotenentul Hobson nu voia, pe drept cuvânt, să trezească vreo nelinişte în sufletul tovarăşilor săi. Dar ei îl puteau vedea deseori singur, tăcut şi nemişcat, la capătul limbii de pământ, cercetând marea liberă care se desfăşura sub privirile sale.

În timpul lunii iulie, vânarea animalelor cu blană trebui întreruptă. Jderii, vulpile şi alte soiuri de vietăţi năpârliseră. Se mărginiră deci la urmărirea vânatului comestibil – caribu şi iepuri polari care, printr-un capriciu cel puţin bizar – cum remarcă şi doamna Paulina Barnett – pur şi simplu mişunau în jurul capului Bathurst, cu toate că focurile de armă ar fi trebuit treptat să-i alunge.

La 15 iulie situaţia nu se schimbase. Nici o ştire de la fortul Reliance. Convoiul aşteptat nu se ivea. Jasper Hobson voi să-şi pună în aplicare planul şi să meargă la căpitanul Craventy, de vreme ce căpitanul nu venea la el.

Desigur, şeful acestui mic detaşament nu putea fi decât sergentul Long. Sergentul ar fi dorit să nu se despartă de locotenent. Era vorba, într-adevăr, de o absenţă destul de lungă, căci nu putea reveni la fortul Esperance înainte de vara viitoare şi trebuia să petreacă iarna la fortul Reliance. Avea să lipsească, prin urmare, cel puţin opt luni. Mac Nap sau Rae l-ar fi putut, desigur, înlocui pe sergentul Long, dar cei doi bravi soldaţi erau căsătoriţi. Dealtfel, Mac Nap, meşter dulgher, şi Rae, fierar, erau necesari factoriei care nu se putea dispensa de serviciile lor.

Acestea fură argumentele care determinară hotărârea lui Hobson şi sergentul se supuse „ostăşeşte”. Cei patru soldaţi care trebuiau să-l însoţească erau Belcher, Pond, Petersen şi Kelett care se declarară gata să plece.

Patru sănii cu atelajele lor de câini fură pregătite pentru această călătorie. Ele aveau să transporte alimente şi blănuri, pe care le aleseră dintre cele mai de preţ, ale

vulpilor, herminelor, râşilor, jderilor, ondatrelor şi volverenelor vânate.

Plecarea fu fixată pe 19 iulie dimineaţa, a doua zi după eclipsă. Se înţelege de la sine că Thomas Black îl va însoţi pe sergentul Long şi că una din sănii va servi pentru transportarea instrumentelor şi persoanei sale.

Trebuie să recunoaştem că acest demn savant fu destul de nefericit în timpul celor câteva zile dinaintea fenomenului pe care-l aştepta atât de mult. Intermitenţele de cer senin şi noros, frecvenţa negurilor, vremea, când ploioasă, când umedă, ceţoasă, vântul schimbător îl nelinişteau pe drept cuvânt. Nu mai mânca, nu dormea, nu mai trăia. Dacă în timpul celor câteva minute, cât va dura eclipsa, bolta va fi acoperită, dacă astrul nopţii şi cel al zilei se vor ascunde sub un văl opac, dacă el, Thomas Black, trimis în acest scop, nu va putea să vadă nici coroana luminoasă, nici protuberantele roşietice ale discului solar, ce dezamăgire! Atâtea greutăţi, suportate inutil, atâtea pericole înfruntate în van!

— Să vii de atât de departe ca să vezi Luna, exclamă el pe un ton jalnic, care era aproape comic, şi să nu o poţi vedea!

Nu! Nu se putea obişnui cu o asemenea idee! Imediat ce se făcea întuneric, demnul savant urca până în vârful capului Bathurst şi privea cerul. Nu avea nici măcar consolarea să o poată contempla în acest moment pe blonda Phoebe! Peste trei zile va fi Lună nouă, însoţind deci soarele în revoluţia sa în jurul globului şi dispărând în iradierea sa!

Thomas Black îi destăinuia deseori grijile sale doamnei Paulina Barnett. Miloasa femeie nu putu să nu-l plângă şi într-o zi îl linişti cum putu mai bine, asigurându-l că barometrul avea o anumită tendinţă de urcare şi repetându-i că totuşi erau în plină vară!

— Plină vară! Exclamă Thomas Black, ridicând din umeri. Există oare plină vară într-un astfel de ţinut?

— Dar, în fine, domnule Black, răspunse doamna Paulina Barnett, să admitem că ai ghinion şi îţi scapă eclipsa, vor

avea loc şi altele, cred! Cea din 18 iulie nu este ultima în cursul secolului.

— Nu, doamnă, răspunse astronomul, nu. După aceasta, vom mai avea încă cinci eclipse totale de soare, până în 1900: o primă eclipsă la 31 decembrie 1861, care va fi totală pentru Oceanul Atlantic, Mediterană şi deşertul Saharei; o a doua, la 22 decembrie 1870, totală pentru Azore, Spania meridională, Algeria, Sicilia şi Turcia: o a treia, la 19 august 1887, totală pentru nord-estul Germaniei, Rusia meridională şi Asia centrală: o a patra, la 9 august 1896, vizibilă din Groenlanda, Laponia şi Siberia şi în fine, în 1900, va fi totală pentru Statele Unite, Algeria şi Egipt.

— Ei bine, domnule Black, reluă doamna Paulina Barnett, dacă pierdeţi eclipsa din 18 iulie 1860, vă puteţi consola cu cea din 31 decembrie 1861. Ce înseamnă 17 luni?

— Pentru a mă consola, doamnă, răspunse cu gravitate astronomul, va trebui să aştept nu 17 luni, ci 26 de ani.

— Şi de ce?

— Pentru că, din toate aceste eclipse, una singură, cea de la 9 august 1896, va fi totală pentru regiunile situate la latitudini înalte ca Laponia, Siberia sau Groenlanda!

— Dar ce interes aveţi să vă faceţi observaţiile pe o paralelă atât de înaltă? Întrebă doamna Paulina Barnett.

— Ce interes, doamnă! Exclamă Thomas Black. Dar e vorba de un interes ştiinţific de cea mai mare importanţă. Rareori eclipsele au fost urmărite în regiunile apropiate de Pol, unde soarele, puţin ridicat deasupra orizontului, prezintă, în aparenţă, un disc mărit. La fel se petrece şi cu Luna care trebuie să-l acopere, şi în aceste condiţii e posibilă studierea coroanei luminoase şi a protuberantelor, într-un mod mai complet! Iată de ce, doamnă, am venit să cercetez eclipsa mai sus de paralela 70°! Iar aceste condiţii nu se vor repeta decât în 1896! Mă asiguraţi dumneavoastră că voi trăi până atunci?

La o astfel de argumentare nu se mai putea răspunde nimic. Thomas Black continuă deci să fie foarte nenorocit, căci vremea instabilă amenința să-i joace un renghi.

La 16 iulie vremea era foarte frumoasă. Dar a doua zi, din contră, cerul se-nnoră şi se lăsa o ceaţă deasă. Să-nnebuneşti, nu alta! Thomas Black pur şi simplu se îmbolnăvi. Starea de nervi în care trăia de câtva timp amenința să se transforme într-o maladie adevărată. Doamna Paulina Barnett şi Jasper Hobson încercau zadarnic să-l calmeze. Cât despre sergentul Long şi ceilalţi, nu înţelegeau cum poate fi cineva atât de nenorocit „de dragul Lunii”!

A doua zi, 18 iulie, sosi în fine ziua cea mare. Eclipsa totală trebuia să dureze, după calculul efemeridelor15, patru minute şi patruzeci şi două de secunde, adică de la ora 11 43 minute şi 15 secunde până la ora 11 47 minute şi 57 de secunde dimineaţa.

— Ce mare lucru vreau? Exclama jalnic astronomul, smulgându-şi părul din cap. Vreau doar ca un colţ de cer, nu mai mult de un colţişor, acela în care se va produce acoperirea astrului, să fie lipsit de orice urmă de nor. Şi pentru cât timp? Pentru numai patru minute! După aceea poate să ningă, să tune, să se

15 Tabele astronomice care dau pentru fiecare zi a anului poziţia planetelor.

Dezlănţuie stihiile, nu-mi va mai păsa, cum nu-i pasă unui melc de cronometru!

Thomas Black era gata să-şi piardă cu totul cumpătul. Mai mult ca sigur că operaţia nu va reuşi. Dis-de-dimineaţă orizontul era înnegurat. Nori groşi veneau de la sud, tocmai din acea parte a cerului unde trebuia să se producă eclipsa. Dar, fără îndoială, providenţa astronomilor avu milă de sărmanul Black, căci, pe la opt, un vânt destul de tare începu să bată dinspre nord şi curăţă tot firmamentul!

Ah, ce strigăt de recunoştinţă, ce exclamaţii de gratitudine izbucniră din pieptul demnului savant! Cerul era senin,

soarele strălucea aşteptând ca Luna, pierdută încă în iradierea sa, să-i întunece încetul cu încetul.

Imediat instrumentele lui Thomas Black fură aduse şi instalate în vârful promontoriului. Apoi astronomul le îndreptă spre orizontul meridional şi aşteptă. Îşi regăsise calmul obişnuit, tot sângele rece necesar operaţiunii. De ce se mai putea teme acum? De nimic, decât doar ca cerul să nu cadă asupra lui! La ora nouă nu mai era nici un nor, nici o scamă de ceaţă, nici la orizont şi nici la zenit! Niciodată o cercetare astronomică nu putea să aibă loc în condiţii mai favorabile!

Jasper Hobson şi toţi oamenii săi, doamna Paulina Barnett şi toate tovarăşele sale au vrut să asiste la observaţie. Întreaga colonie se strânsese la capul Bathurst, în jurul astronomului. Soarele se ridica încetul cu încetul, descriind un arc foarte alungit deasupra imensei câmpii ce se întindea spre sud. Toţi tăceau şi aşteptau cu un fel de nelinişte solemnă.

Pe la ora nouă şi jumătate, începu desfăşurarea fenomenului. Discul Lunii muşcă din discul soarelui.

Dar primul nu urma să-i acopere complet pe al doilea decât între ora 11,43'5„ şi ora 11,47'57”. Era timpul cât dura eclipsa totală calculat cu ajutorul efemeridelor, şi oricine ştie că nici o eroare nu se poate ivi în aceste calcule, stabilite, verificate şi controlate de savanţii tuturor observatoarelor din lume.

Thomas Black adusese în trusa lui de astronom o anumită cantitate de lentile de sticlă înnegrite; le distribui tovarăşilor săi şi fiecare putu să urmărească eclipsa, fără să-şi strice ochii.

Discul cafeniu al Lunii înainta încetul cu încetul. Obiectele terestre căpătau o nuanţă specială, de culoare galben-portocalie. Atmosfera, la zenit, îşi schimbase nuanţa. La zece şi un sfert, jumătatea discului solar se-ntunecase. Câţiva câini, care umblau liberi, alergau de colo-colo arătând o anumită nelinişte şi schelălăind din când în când.

Raţele, nemişcate pe malul lacului, scoţând strigătul lor de noapte, căutau un loc bun de dormit. Mamele îşi chemau puii care se refugiau sub aripile lor. Pentru toate aceste animale sosise noaptea şi ora somnului. La ora unsprezece, două treimi ale soarelui erau acoperite. Obiectele căpătară culoarea vinului roşu. O semiobscuritate domnea peste tot şi întunericul trebuia să devină aproape complet timp de patru minute cât va dura eclipsa totală. Dar iată că se iviră câteva planete ca Mercur şi Venus, precum şi câteva constelaţii: a Caprei, a Taurului şi Orion. Întunericul creştea clipă de clipă.

Thomas Black, cu ochiul lipit de ocularul lunetei, nemişcat, tăcut, urmărea progresele fenomenului. La ora unsprezece şi patruzeci şi trei minute, cele două discuri trebuiau să fie aşezate exact unul în faţa celuilalt.

— Unsprezece patruzeci şi trei, zise Jasper Hobson, care îşi privea atent secundarul cronometrului.

Thomas Black, aplecat asupra instrumentului, nu se mişca. Trecu o jumătate de minut…

Thomas Black se îndreptă de spate cu ochii holbaţi… Apoi se aşeză din nou înaintea ocularului, timp de încă jumătate de minut, şi ridicându-se a doua oară exclamă cu vocea sugrumată:

— Se duce, se duce! Luna, Luna fuge! Dispare! Într-adevăr, discul lunar aluneca peste acela al soarelui fără să-l fi acoperit complet! Fuseseră umbrite numai două treimi ale globului solar!

Thomas Black se aşeză uluit. Cele patru minute trecuseră. Se făcea din nou lumină, încetul cu încetul. Coroana luminoasă nu se văzuse!

— Dar ce se întâmplă? Întrebă Jasper Hobson.

— Ce se întâmplă! Exclamă astronomul. Se întâmplă că eclipsa n-a fost totală în această parte a globului! Mă înţelegeţi? Nu totală!

— Atunci efemeridele sunt greşite.

— Greşite! Haida-de! Asta să i-o spuneţi cui v-o crede, domnule locotenent!

— Dar atunci… exclamă Jasper Hobson, care se schimbă la faţă.

— Atunci, răspunse Thomas Black, nu suntem pe paralela 70°!

— Asta-i bună! Exclamă doamna Paulina Barnett.

— Vom şti imediat! Zise astronomul, în ai cărui ochi se citea în acelaşi timp furia şi dezamăgirea. În câteva minute soarele va trece prin meridian… Daţi-mi repede sextantul, repede!

Unul din soldaţi alergă până acasă şi-i aduse instrumentul cerut. Thomas Black viză astrul zilei, îl lăsă să treacă pe meridian, apoi, aplecând sextantul şi calculând repede pe carnetul său, întrebă:

— Cum era situat capul Bathurst acum un an, la sosirea noastră, când i-am notat latitudinea?

— Era la 70°44'37”, răspunse locotenentul Hobson.

— Ei bine, domnule, acum este situat la 73°7'20”! Cum vedeţi, nu suntem pe paralela 70°!

— Sau, mai bine zis, nu mai suntem! Murmură Jasper Hobson.

În mintea lui se făcuse lumină! Toate fenomenele, inexplicabile până acum, căpătau o explicaţie! Teritoriul capului Bathurst, de la sosirea locotenentului Hobson, „deviase” cu 3° spre nord.

Jules Verne.

Ţinutul blănurilor.

VOLUMUL II.

PARTEA A DOUA.

Capitolul I. Fortul plutitor.

Fortul Esperance, înfiinţat de locotenentul Jasper Hobson la limitele mării polare, derivase! Curajosului agent al Companiei i se putea aduce vreo învinuire? Nu. Oricare altul s-ar fi înşelat ca şi el. Nici o prevedere omenească nu putea să-l pună în gardă împotriva unei asemenea

eventualităţi. Crezuse că a clădit pe stâncă şi nu clădise nici măcar pe nisip. Această bucată de teritoriu care forma peninsula Victoria, indicată de cele mai exacte hărţi ale Americii engleze ca făcând parte din continentul american, se desprinsese brusc de el. Peninsula nu era, de fapt, decât un sloi imens cu o suprafaţă de 150.000 mile pătrate, pe care aluviunile succesive îl preschimbaseră, în aparenţă, într-un teren solid de unde nu lipsea nici vegetaţia, nici humusul. Lipit de litoral de mii de secole, fără îndoială că seismul din 8 ianuarie rupsese istmul şi peninsula se transformase în insulă, dar o insulă rătăcitoare, nestatornică, pe care curenţii marini o târau de trei luni pe Oceanul arctic!

Da! Nu mai era decât un sloi care ducea cu el fortul Esperance şi pe locuitorii săi! Jasper Hobson înţelese imediat că nu putea exista altă explicaţie a schimbării de latitudine constatate. Istmul, adică limba de pământ care lega peninsula Victoria de continent, se rupsese desigur din cauza unei convulsiuni subterane, provocată de erupţia vulcanică, cu câteva luni mai înainte. Atâta timp cât ţinuse iarna boreală, atâta timp cât marea rămăsese îngheţată din cauza frigului aspru, această ruptură nu adusese nici o modificare poziţiei geografice a peninsulei. Dar când sosi dezgheţul, când sloiurile se topiră sub razele soarelui, când banchiza împinsă spre larg se retrase dincolo de limitele orizontului, când marea fu în sfârşit liberă, acest teritoriu aflat pe temelia sa de gheaţă intră în derivă, cu pădurile, falezele, promontoriul, lacul şi malurile sale, sub influenţa vreunui curent necunoscut. Era antrenat astfel de mai multe luni, fără ca oamenii de pe el, care în timpul sezonului de vânătoare nu se depărtaseră de fortul Esperance, să-şi fi putut da seama. Nici un punct de reper, ceţurile restrângând vizibilitatea la cel mult câteva mile, nemişcarea aparentă a solului, nimic nu putuse indica, nici locotenentului Hobson, nici tovarăşilor săi, că din continentali deveniseră insulari. Era chiar de mirare că

orientarea peninsulei nu se schimbase, cu toată deplasarea ei, ceea ce se datora desigur întinderii şi direcţiei rectilinii a curentului pe care-l urma. Într-adevăr, dacă punctele cardinale s-ar fi schimbat în raport cu capul Bathurst, dacă insula s-ar fi învârtit în jurul axei sale, dacă Soarele şi Luna ar fi răsărit şi apus la un orizont nou, Jasper Hobson, Thomas Black, doamna Paulina Barnett sau oricare altul ar fi înţeles ce se petrecuse. Dar, din anumite cauze, deplasarea se făcuse urmând una din paralelele globului şi, oricât de rapidă ar fi fost, nu putea fi simţită.

Jasper Hobson, cu toate că nu se îndoia de curajul, sângele rece şi forţa morală a tovarăşilor săi, nu voi totuşi să le facă cunoscut adevărul. Va rămâne oricând destul timp să le expună noua situaţie în care se găseau, după ce o va fi studiat cu multă grijă.

Din fericire, aceşti oameni de treabă, soldaţi sau lucrători, nu se prea pricepeau la observaţii astronomice, nici la probleme de longitudine şi latitudine şi deci nu putură trage concluziile schimbării ce se petrecuse de câteva luni în coordonatele peninsulei, care-l preocupau, pe drept cuvânt, pe Jasper Hobson.

Locotenentul, hotărât să nu spună nimic atât cât va putea şi să ascundă o situaţie care-i părea în prezent fără ieşire, făcu apel la toate resursele sale de energie. Printr-un suprem efort de voinţă, care nu scăpă doamnei Paulina Barnett, redeveni stăpân pe sine şi se sili să-l consoleze din toate puterile pe nefericitul Thomas Black care se văita şi-şi smulgea părul din cap.

Căci astronomul nu bănuia în nici un fel fenomenul căruia îi căzuse victimă. Deoarece nu observase, ca locotenentul, ciudăţeniile acestui teritoriu, nu putea nici să înţeleagă, nici să presupună nimic altceva, în afară de faptul ştiut care-l supărase atât de tare şi anume că în acea zi, la ora cuvenită, Luna nu acoperise în întregime Soarele. Dar ce trebuia să creadă? Că, spre ruşinea observatoarelor, efemeridele erau greşite şi că eclipsa atât de mult

aşteptată, eclipsa lui, a lui Thomas Black, pe care venise s-o vadă într-un ţinut atât de îndepărtat şi cu preţul atâtor greutăţi, nu fusese „totală” pentru această zonă a globului terestru, aflată pe paralela 70? Nu, niciodată n-ar fi admis aşa ceva! Niciodată! De aceea dezamăgirea sa era nespus de mare şi trebuia să fie astfel. Dar Thomas Black avea să afle curând adevărul.

Între timp Jasper Hobson, lăsându-i pe tovarăşii săi să creadă că ratarea eclipsei totale nu putea să-i intereseze decât pe astronomi, iar pe ei nu-i privea deloc, îi îndemnă să-şi reia lucrul, ceea ce se şi pregăteau să facă. Dar în momentul când erau gata să părăsească vârful capului Bathurst pentru a se întoarce la factorie, caporalul Joliffe, oprindu-se deodată, zise, salutând reglementar:

— Domnule locotenent, aş putea oare să vă pun o simplă întrebare?

— Fără îndoială, caporale, răspunse Jasper Hobson, care nu prea ştia ce putea să-l întrebe subordonatul său. Haide, vorbeşte!

Dar caporalul nu spuse nimic. Ezita. Nevestica lui îl îndemnă, dându-i cu cotul.

— Ei bine, domnule locotenent, reluă caporalul, privitor la această a 70-a paralelă. Dacă am înţeles bine, nu mai suntem unde aţi crezut că ne aflăm…

Locotenentul se încruntă.

— Într-adevăr, răspunse el evaziv… ne-am înşelat în calculele noastre… prima noastră observaţie a fost greşită. Dar de ce… În ce măsură poate să te preocupe acest lucru?

— Din cauza soldei, domnule locotenent, răspunse caporalul, cu un aer şiret. Ştiţi bine că dublarea soldei promisă de Companie…

Jasper Hobson respiră uşurat. Într-adevăr, oamenii săi – după cum ne amintim – aveau dreptul la o soldă mai mare dacă reuşeau să se stabilească pe paralela 70 sau deasupra ei.

Caporalul Joliffe, om calculat, nu văzuse în toate acestea decât o chestiune de bani şi putea să se teamă că sporul nu era încă asigurat cum trebuie.

— Linişteşte-te, caporale, răspunse Jasper Hobson, şi linişteşte-i şi pe bravii tăi camarazi. Eroarea noastră, care este, ce-i drept, inexplicabilă, nu va păgubi pe nimeni. Nu suntem sub, ci mai sus de paralela 70 şi, în consecinţă, vi se va dubla solda.

— Mulţumesc, domnule locotenent, zise caporalul a cărui faţă străluci de bucurie, mulţumesc! Nu c-aş ţine la bani, dar banii ăştia blestemaţi te ţin în gheare!

După această explicaţie, caporalul Joliffe şi tovarăşii săi se retraseră, fără să bănuiască în nici un fel teribila şi bizara modificare care se produsese în natura şi situaţia teritoriului.

Sergentul Long se pregătea să se întoarcă la factorie, când Jasper Hobson, oprindu-l, îi zise:

— Rămâi, sergent Long.

Subofiţerul făcu stânga-mprejur şi aşteptă ca locotenentul să-i vorbească. Singurii oameni aflaţi atunci la capătul promontoriului erau doamna Paulina Barnett, Thomas Black, locotenentul şi sergentul.

De la incidentul cu eclipsa, călătoarea nu mai scosese un cuvânt. Privea întrebător la Jasper Hobson care parcă se ferea de ochii ei. Pe faţa curajoasei femei se citea mai mult surpriză decât nelinişte. Oare înţelesese? Explicaţia îi sărise în ochi ca şi locotenentului Hobson? Cunoştea situaţia, şi firea ei practică întrevăzuse consecinţele? Oricum ar fi fost, ea rămăsese tăcută, sprijinindu-se de Madge care-i înconjura talia cu braţul. Cât despre astronom, se plimba încoace şi-ncolo. Nu putea sta locului. Dădea din mâini, şi le frângea şi apoi le lăsa să cadă… Exclamaţii de desperare îi scăpau de pe buze. Ridica pumnul spre Soare, îl privea în faţă, cu riscul de a-şi pierde vederea!

În sfârşit, după câteva minute, frământarea sa se calmă. Simţi că va putea vorbi şi cu braţele încrucişate, cu ochi

scăpărători, cu faţa furioasă şi fruntea ameninţătoare, veni să se proţăpească în faţa locotenentului Hobson.

— Şi-acum, între noi doi, strigă el, între noi doi, domnule agent al Companiei Golfului Hudson!

Aceste vorbe, acest ton şi această atitudine semănau vădit cu o provocare. Jasper Hobson nu voi să se oprească din mers şi se mulţumi să-l privească pe sărmanul om, a cărui imensă dezamăgire o înţelegea.

— Domnule Hobson, zise Thomas Black cu mânie greu stăpânită în glas, îmi veţi spune, vă rog, ce-nseamnă asta? Este o înşelătorie săvârşită de dumneavoastră? În acest caz, ea va avea consecinţe mai presus de persoana mea şi s-ar putea să aveţi motive să regretaţi ce-aţi făcut.

— Ce vreţi să spuneţi, domnule Black? Întrebă liniştit Jasper Hobson.

— Vreau să zic, domnule, reluă astronomul, că v-aţi angajat să conduceţi detaşamentul dumneavoastră la limita paralelei 70…

— Sau dincolo de această latitudine, răspunse Jasper Hobson.

— Dincolo, domnule? Exclamă Thomas Black. Şi ce aveam eu de făcut dincolo? Pentru a observa eclipsa totală de soare, nu trebuia să mă depărtez de linia curbei circulare care delimita, în această parte a Americii engleze, a 70-a paralelă, şi iată-ne cu 3 grade mai sus!

— Ei bine domnule Black, răspunse Jasper Hobson cu glasul cel mai liniştit cu putinţă, ne-am înşelat, asta-i tot.

— Asta-i tot! Exclamă astronomul, pe care calmul locotenentului îl scotea din fire.

— Vă voi atrage dealtfel atenţia, reluă Jasper Hobson, că, dacă m-am înşelat, dumneavoastră aţi împărtăşit eroarea mea, dumneavoastră, domnule Black, căci la sosirea noastră la capul Bathurst, împreună, dumneavoastră, cu instrumentele dumneavoastră şi eu, cu ale mele, am calculat poziţia locului. Nu mă puteţi deci face responsabil

de o eroare de observaţie pe care aţi comis-o şi dumneavoastră!

Cu acest răspuns, Thomas Black fu redus la tăcere şi, cu toată furia sa, nu ştiu ce să mai răspundă. Nu avea nici o scuză admisibilă. Dacă a existat vreo greşeală, era şi el vinovat. Şi în Europa oamenilor de ştiinţă, la observatorul din Greenwich, ce se va spune despre un astronom atât de nepriceput, încât să se înşele la stabilirea unei latitudini? Un Thomas Black să comită o eroare de trei grade măsurând înălţimea Soarelui şi încă în condiţiile cele mai favorabile? Când determinarea exactă a paralelei trebuia să-i permită observarea unei eclipse totale, în condiţiuni care nu se vor mai repeta vreme îndelungată! Thomas Black era un savant dezonorat!

— Dar cum, exclamă el smulgându-şi din nou părul din cap, cum am putut să mă înşel astfel? Atunci nu mai ştiu să mânuiesc un sextant! Nu mai ştiu să calculez un unghi! Sunt deci orb! Dacă este aşa, nu-mi mai rămâne decât să mă arunc de pe înălţimea acestui promontoriu, cu capul în jos…

— Domnule Black, zise atunci Jasper Hobson cu voce gravă, nu vă învinuiţi, n-aţi comis nici o greşeală de observaţie, nu vă puteţi reproşa nimic!

— Atunci numai dumneavoastră…

— Nici eu nu sunt mai vinovat decât dumneavoastră, domnule Black. Vă rog să mă ascultaţi şi vă rog şi pe dumneavoastră, doamnă, adăugă întorcându-se către doamna Paulina Barnett, şi pe dumneavoastră Madge, şi pe dumneata, sergent Long. Nu vă cer decât un singur lucru, să păstraţi cel mai strict secret asupra celor auzite. Este inutil să-i îngrozim, să-i aducem poate la desperare pe tovarăşii noştri de iernare.

Doamna Paulina Barnett, tovarăşa sa, sergentul şi Thomas Black se apropiară de locotenent. Ei nu răspunseră, dar consimţiră tacit să păstreze secretul asupra celor ce li se va spune.

— Prieteni, zise Jasper Hobson, când, acum un an, ajunşi în acest punct al Americii engleze, am calculat poziţia capului Bathurst, acest cap se afla situat exact pe paralela 70, şi dacă acum el se găseşte dincolo de paralela 72, deci cu trei grade mai la nord, este din cauză că a derivat.

— Derivat! Exclamă Thomas Black. Asta s-o crezi dumneata, domnule! De când poate un cap să deriveze?

— Acest lucru este totuşi adevărat, domnule Black, răspunse grav locotenentul Hobson. Toată peninsula Victoria nu mai este decât o insulă de gheaţă. Cutremurul a rupt-o de litoralul american şi acum e târâtă de unul din curentele puternice ale Arcticii.

— Încotro? Întrebă sergentul Long.

— Unde vrea soarta, răspunse Jasper Hobson. Tovarăşii locotenentului rămaseră tăcuţi. Privirile lor se îndreptară fără voie spre sud, dincolo de vastele câmpii, spre locul istmului rupt; dar, de unde se aflau, în afară de porţiunea dinspre nord, nu puteau să zărească orizontul mării care acum îi înconjura din toate părţile. În cazul când capul Bathurst ar fi fost mai înalt cu câteva sute de picioare peste nivelul oceanului, perimetrul teritoriului pe care se aflau le-ar fi apărut în faţa ochilor şi ar fi văzut că se transformase în insulă.

O vie emoţie le strânse inima la imaginea fortului Esperance şi a locuitorilor săi târâţi departe de orice pământ şi deveniţi împreună cu el jucăria vânturilor şi a valurilor.

— Astfel, deci, domnule Hobson, zise atunci doamna Paulina Barnett, astfel se lămuresc toate curiozităţile inexplicabile ce le-aţi observat pe acest teritoriu?

— Da, doamnă, răspunse locotenentul, totul se explică. Peninsula Victoria, acum insulă, pe care o credeam şi pe care trebuia s-o credem fixată ferm pe baza sa, nu era decât un mare sloi, legat de secole de continentul american. Încetul cu încetul, vântul a aruncat pe el pământ, nisip şi a adus seminţele arborilor şi muşchiului. Norii i-au dat apa

dulce a lacului şi a micului râu. Vegetaţia l-a transformat. Dar sub lac, sub stratul de pământ, sub nisip, sub picioarele noastre, există un sloi de gheaţă care pluteşte pe mare în virtutea greutăţii lui specifice. Da! Este un sloi cel care ne poartă şi iată de ce, de când ne aflăm pe el, n-am găsit pe suprafaţa sa nici o stâncă, nici măcar o pietricică. Iată de ce malurile sale erau atât de perpendicular tăiate, de ce, când am săpat capcana pentru reni, gheaţa a apărut la 10 picioare adâncime, de ce, în fine, mareea era aproape nulă pe litoral, pentru că insula se ridica şi cobora odată cu fluxul şi refluxul.

— Toate se explică, într-adevăr, domnule Hobson, răspunse doamna Paulina Barnett, şi presentimentele dumneavoastră nu v-au înşelat. Vă voi întreba totuşi, privitor la aceste maree, inexistente acum, de ce se simţeau încă, destul de slab, e adevărat, când am sosit la capul Bathurst?

— Tocmai, doamnă, răspunse locotenentul Hobson, pentru că, la sosirea noastră, peninsula se ţinea încă de continentul american, prin istmul ei flexibil. Opunea astfel o anumită rezistenţă fluxului şi pe litoralul său de nord suprafaţa apelor se ridica cu aproximativ două picioare, în loc de cele douăzeci cu care trebuia să crească faţă de etiaj1. Dar, după ce s-a produs ruptura din cauza cutremurului, din moment ce insula, liberă complet, a putut să urce şi să coboare cu fluxul şi refluxul, mareea a devenit nulă, ceea ce am constatat împreună acum câteva zile, când a fost Lună nouă!

Thomas Black, cu toată justificata sa desperare, ascultase cu deosebit interes explicaţiile lui Jasper Hobson. Concluziile locotenentului trebuie că i-au părut foarte logice, dar, furios că un fenomen atât de rar şi de neaşteptat, atât de „absurd” – cum spuse el – s-a produs pentru a-l face să-şi rateze eclipsa, nu mai scoase nici un cuvânt şi rămase posomorât şi – ca să zicem aşa – foarte ruşinat.

— Sărmanul domn Black, grăi atunci doamna Paulina Barnett, trebuie să recunoaştem că nici un astronom, de când lumea, nu s-a văzut expus la o asemenea întâmplare neplăcută!

— În tot cazul, doamnă, răspunse Jasper Hobson, nu este deloc vina noastră. Nu ni se va putea reproşa nimic nici mie, nici dumneavoastră. Natura a făcut totul, ea este singura vinovată! Cutremurul a rupt legătura care ţinea peninsula de continent şi suntem acum, în mod vădit, pe o insulă plutitoare. Asta explică de asemenea de ce animalele cu blană şi altele, aflate ca şi noi prizoniere pe această insulă, sunt atât de numeroase în jurul fortului!

— Şi totodată, de ce, spuse Madge, nu s-au arătat în timpul sezonului de vară acei concurenţi de a căror prezenţă vă temeaţi, domnule Hobson!

1 Linia la care ajunge apa mării Ia reflux.

— Şi de ce, adăugă sergentul, detaşamentul trimis de căpitanul Craventy n-a putut ajunge până la capul Bathurst!

— Şi de ce, în fine, zise doamna Paulina Barnett privind în ochii locotenentului, trebuie să renunţ la orice speranţă, cel puţin pentru acest an, de a mă întoarce în Europa!

Călătoarea făcu această ultimă remarcă cu un glas care dovedea că se împăcase cu soarta ei cu mai multă înţelepciune decât s-ar fi putut crede. Părea resemnată în faţa acestei situaţii ciudate care, fără îndoială, îi rezerva o serie de întâmplări interesante. Dealtfel, dacă ar fi fost deznădăjduită, dacă toţi tovarăşii ei s-ar fi plâns sau s-ar fi revoltat, puteau să împiedice ceea ce se petrecuse? Puteau să oprească cursa insulei rătăcitoare? Puteau ei, printr-o manevră oarecare, s-o unească din nou cu continentul? Nu! Fortul Esperance era în voia soartei. Trebuiau deci să se supună acesteia.

Capitolul II. Unde se găseau.

Noua şi neprevăzuta situaţie în care se aflau angajaţii Companiei trebuia studiată cu toată atenţia şi Jasper Hobson vru să facă acest lucru, cercetând harta cu propriii

lui ochi. Dar nu putea să calculeze decât a doua zi longitudinea insulei Victoria – numele îi fu păstrat – tot aşa cum îi fusese stabilită latitudinea. Pentru a se face acest calcul, era necesar să se ia înălţimea soarelui înainte şi după-amiază şi să se măsoare unghiurile orare.

La ora două noaptea, locotenentul Hobson şi Thomas Black măsurară cu sextantul înălţimea Soarelui deasupra orizontului. A doua zi voiau, la 10 dimineaţa, să facă aceeaşi operaţiune, pentru a deduce, din cele două înălţimi, longitudinea punctului pe care-l ocupa insula pe Oceanul polar.

Dar nu coborâră imediat la fort şi discuţia continuă destulă vreme între Jasper Hobson, astronom, sergent, doamna Paulina Barnett şi Madge. Aceasta din urmă nu se gândea deloc la sine, fiind cu totul resemnată în faţa soartei, Pe stăpâna ei, pe „fiica ei, Paulina”, nu putea s-o privească însă fără emoţie, închipuindu-şi încercările şi poate catastrofele pe care i le rezerva viitorul. Madge era gata să-şi sacrifice viaţa pentru Paulina, dar acest sacrificiu ar putea-o oare salva pe cea pe care o iubea mai mult decât orice pe lume? În tot cazul, ştia că doamna Paulina Barnett nu era femeia care să se lase doborâtă. Acest suflet curajos privea fără teamă viitorul în faţă, şi trebuie spus că nici nu avea încă motive de desperare.

Într-adevăr nu exista o primejdie iminentă pentru locuitorii fortului Esperance, şi totul te făcea chiar să crezi că o catastrofa va putea fi evitată. Asta şi explică desluşit tovarăşilor săi Jasper Hobson. Două pericole ameninţau insula plutitoare în largul continentului american, numai două:

Sau va fi antrenată de curenţii mării libere până la acele înalte latitudini polare, de unde nu se mai întoarce nimeni.

Sau curenţii o vor duce spre sud, poate prin strâmtoarea Behring, până în Oceanul Pacific.

În primul caz, oamenii prinşi de gheţuri, opriţi de banchiza de nestrăbătut, nemaiavând nici o cale de comunicaţie cu

semenii lor, vor pieri de frig sau de foame în pustietăţile hiperboreene.

În al doilea caz, insula Victoria, împinsă de curenţi până în apele mai calde ale Pacificului, se va topi încetul cu încetul la bază şi se va scufunda sub picioarele celor ce se află pe ea.

În aceste două ipoteze stătea pierzania inevitabilă a locotenentului. Jasper Hobson, a tuturor tovarăşilor săi şi a factoriei înfiinţate cu preţul atâtor eforturi.

Dar aceste două pericole se vor ivi, unul sau altul? Nu. Probabil că nu. Într-adevăr, sezonul de vară era foarte înaintat. Înainte de trei luni, marea va îngheţa datorită primelor geruri venite de la Pol. Câmpia de gheaţă va cuprinde toată întinderea ei şi cu ajutorul săniilor vor putea ajunge la pământul cel mai apropiat, fie în America rusă, dacă insula se va deplasa spre est, fie pe coasta Asiei dacă, din contră, se va deplasa spre vest.

— Căci, adăugă Jasper Hobson, noi nu suntem stăpâni pe insula noastră plutitoare. Neputând ridica pânzele ca pe un vapor, nu-i putem imprima nici o direcţie. Unde ne va duce, acolo vom merge.

Argumentele locotenentului Hobson, foarte clare, foarte precise, fură acceptate fără cârtire. Era sigur că marile geruri ale iernii vor prinde insula Victoria de marele câmp de gheaţă şi era probabil chiar că nu va mai deriva nici prea mult spre nord, nici prea mult spre sud. Şi câteva sute de mile de străbătut pe câmpia de gheaţă nu erau făcute să-i sperie pe aceşti oameni curajoşi şi hotărâţi, obişnuiţi cu clima polară şi cu lungile drumuri în ţinuturile arctice.

Ar fi fost, ce-i drept, nevoiţi să părăsească fortul Esperance, obiectul tuturor eforturilor lor, să piardă roadele atâtor munci duse la bun sfârşit, dar ce să-i faci? Factoria stabilită pe acest sol plutitor nu mai putea aduce nici un folos Companiei Golfului Hudson. Dealtfel, într-o zi sau alta, mai devreme sau mai târziu, scufundarea insulei o va târî în fundul oceanului. Trebuia deci părăsită, imediat ce

împrejurările o vor permite. Singurul lor ghinion, şi locotenentul insistă în special asupra acestui punct, ar fi fost ca timp de opt sau nouă săptămâni, înainte de îngheţul mării arctice, insula Victoria să fie antrenată prea la nord sau prea la sud. În povestirile exploratorilor se pomenesc exemple despre derivări care s-au produs pe mari distanţe, fără să poată fi împiedicate.

Totul depindea deci de curenţii necunoscuţi de la intrarea în strâmtoarea Behring, şi era important să se stabilească cu atenţie direcţia lor pe harta Oceanului arctic. Jasper Hobson poseda o asemenea hartă şi o rugă pe doamna Paulina Barnett, pe Madge, pe astronom şi pe sergent să-l urmeze în camera sa; dar, înainte de a părăsi vârful capului Bathurst, le recomandă încă o dată păstrarea celui mai strict secret asupra situaţiei actuale.

— Situaţia nu este atât de desperată pe cât pare, adăugă el, şi, în consecinţă, găsesc inutil să-i tulburăm pe tovarăşii noştri, care nu vor face poate ca noi deosebirea între ce poate să iasă bine sau rău.

— Totuşi, spuse doamna Paulina Barnett, n-ar fi prudent să se construiască de pe acum o ambarcaţiune destul de mare, ca să încăpem cu toţii şi care să poată rezista pe mare în timpul unei traversări de câteva sute de mile?

— Ar fi prudent, într-adevăr, răspunse locotenentul, şi o vom face. Voi născoci un pretext pentru a începe lucrarea fără întârziere şi voi da ordinele de rigoare meşterului dulgher pentru ca să se apuce de construirea unei ambarcaţiuni solide. Dar consider că nu trebuie să recurgem la acest fel de a ne repatria decât în cel mai rău caz. Important este să nu ne găsim pe insulă în momentul dislocării gheţurilor, şi vom face tot ce va fi posibil ca să ajungem pe jos până la continent, imediat ce oceanul va îngheţa în sezonul de iarnă.

Era într-adevăr cel mai bine să procedeze astfel. Le trebuiau cel puţin trei luni pentru a construi o ambarcaţiune de 30 până la 35 de tone, şi până când va fi

gata nu va mai fi de nici un folos, căci marea nu va mai fi liberă. Dar dacă atunci locotenentul va putea să-şi repatrieze micuţa colonie călăuzind-o peste câmpul de gheaţă până la continent, ar fi un deznodământ fericit, căci a îmbarca toată lumea în momentul dezgheţului înseamnă o aventură foarte primejdioasă. Pe drept cuvânt, deci, Jasper Hobson socotea construirea ambarcaţiunii ca o ultimă soluţie şi părerea sa fu împărtăşită de toţi.

Ei îi promiseră din nou locotenentului Hobson, cel mai în măsură să aprecieze situaţia, că vor păstra secretul, şi câteva minute mai târziu, după ce părăsiră capul Bathurst, cele două femei şi cei trei bărbaţi se găseau în jurul mesei din marea sală a fortului Esperance, care era goală, căci ceilalţi erau ocupaţi pe-afară.

Locotenentul aduse o excelentă hartă a curenţilor atmosferici şi oceanici şi se procedă la un studiu amănunţit al acelei părţi a Oceanului glacial care se întindea de la capul Bathurst până la strâmtoarea Behring.

Două curente principale străbat aceste regiuni primejdioase aflate între Cercul Polar şi zona puţin cunoscută denumită, de la îndrăzneaţă descoperire a lui Mac Clure, „trecerea de nord-vest” – cel puţin observaţiile hidrografice nu arată altele.

Unul poartă numele de curentul Kamceatka. După ce ia naştere în largul peninsulei cu acelaşi nume, merge de-a lungul coastei asiatice şi trece prin strâmtoarea Behring, ajungând la Capul Oriental, vârf înaintat al ţării ciuccilor. Direcţia sa generală de la sud la nord se schimbă brusc la aproximativ 600 de mile dincolo de strâmtoare şi el se îndreaptă direct spre est, aproape paralel cu trecerea lui Mac Clure, pe care tinde s-o facă practicabilă cele câteva luni ale sezonului cald.

Celălalt curent, numit curentul Behring, merge în sens contrar. După ce o ia pe lângă coasta americană de la est la vest, la cel mult la 100 mile de litoral, vine, ca să zicem aşa, să se ciocnească cu curentul Kamceatka, la intrarea în

strâmtoare, apoi, coborând spre sud şi apropiindu-se de America rusă, sfârşeşte prin a se sparge în marea Behring, de digul circular al insulelor Aleutine.

Această hartă arăta foarte exact suma observaţiilor nautice cele mai recente. Se putea deci avea încredere în ea.

Jasper Hobson o examină cu atenţie înainte de a se pronunţa. Apoi, după ce-şi trecu mâna peste frunte, ca şi cum voia să alunge un presentiment supărător, spuse:

— Trebuie să sperăm, prieteni, că fatalitatea nu ne va târî până în acele regiuni depărtate. Insula noastră plutitoare ar risca să nu se mai întoarcă de-acolo niciodată.

— Şi de ce, domnule Hobson? Întrebă repede doamna Barnett.

— De ce, doamnă? Răspunse locotenentul. Priviţi bine această parte a Oceanului arctic. Doi curenţi, primejdioşi pentru noi, merg în sens invers. În punctul unde se întâlnesc, insula ar fi cu siguranţă imobilizată, şi la mare distanţă de orice fel de pământ. În acest punct precis va fi prinsă de gheţuri în timpul sezonului rece şi, când dezgheţul se va produce, sau va urma curentul Kamceatka, până în mijlocul regiunilor pierdute din nord-vest, sau va suferi influenţa curentului Behring şi va merge să se scufunde în adâncimile Pacificului.

— Aşa ceva nu se va întâmpla, domnule locotenent, zise Madge cu adâncă încredinţare.

— Dar, reluă doamna Paulina Barnett, nu-mi pot închipui în ce parte a mării polare plutim în acest moment, căci nu văd în largul capului Bathurst decât periculosul curent Kamceatka, iar acesta merge spre nord-vest. Nu este de temut că ne-a prins în cursul său şi că facem acum drumul spre teritoriile Georgiei septentrionale?

— Nu cred, răspunse Jasper Hobson, după un moment de gândire.

— De ce n-ar fi astfel?

— Pentru că acest curent este rapid, doamnă, şi dacă l-am fi urmat de trei luni, am fi zărit acum vreo coastă oarecare – ceea ce nu se întâmplă.

— Atunci unde credeţi că ne găsim? Întrebă călătoarea.

— Fără îndoială, răspunse Hobson, că între curentul Kamceatka şi litoral, probabil într-un fel de bulboană uriaşă care trebuie să existe de când insula s-a rupt de coastă.

— Acest lucru nu-i posibil, domnule Hobson, răspunse prompt doamna Paulina Barnett.

— Nu-i posibil? Repetă locotenentul. Şi de ce doamnă?

— Pentru că insula Victoria, prinsă într-un vârtej şi în consecinţă fără o direcţie fixă, ar fi fost supusă desigur unei oarecare mişcări de rotaţie. Şi de vreme ce orientarea sa nu s-a schimbat de trei luni, înseamnă că situaţia nu este asta.

— Aveţi dreptate, doamnă, răspunse Jasper Hobson. Înţelegeţi perfect asemenea chestiuni şi n-am nimic de răspuns la observaţia dumneavoastră – decât dacă nu cumva există totuşi vreun curent necunoscut care să nu figureze încă pe această hartă. Într-adevăr, această nesiguranţă este groaznică. Aş vrea să vină mai repede ziua de mâine pentru a fi definitiv lămurit care-i poziţia insulei.

— Ziua de mâine va sosi, răspunse Madge.

Nu le mai rămânea decât să aştepte. Se despărţiră. Fiecare îşi reluă ocupaţiile obişnuite. Sergentul Long îi preveni pe tovarăşii săi că plecarea la fortul Reliance, fixată pentru a doua zi, nu va mai avea loc. El le spuse că, dacă stai să te gândeşti, sezonul rece era prea înaintat pentru a le permite să ajungă la destinaţie înaintea marilor geruri, că astronomul se decisese să mai rămână o iarnă pentru a-şi completa observaţiile meteorologice, că aprovizionarea fortului Esperance nu era indispensabilă etc.

— Lucruri care nu-i prea preocupau pe aceşti bravi oameni.

Locotenentul Hobson făcu o recomandare specială vânătorilor de a cruţa animalele cu blană, de care nu aveau

nevoie acum, şi de a se ocupa de vânatul comestibil, pentru a reînnoi rezervele factoriei. Le interzise de asemenea să se depărteze de fort mai mult de două mile, nevoind ca Marbre, Sabine sau alţi vânători să se găsească deodată în faţa unui orizont de mare acolo unde exista acum câteva luni istmul care unea peninsula Victoria cu continentul american. Dispariţia limbii înguste de pământ le-ar fi dezvăluit, într-adevăr, situaţia creată.

Această zi îi păru nesfârşită locotenentului Hobson. El se duse de câteva ori la vârful capului Bathurst, singur sau însoţit de doamna Paulina Barnett. Călătoarea, cu sufletul oţelit, nu se speriase deloc. Viitorul nu-i părea foarte primejdios. Ea glumi chiar, spunându-i lui Jasper Hobson că insula plutitoare care-i purta era poate adevăratul vehicul menit să-i ducă la Polul Nord! Cu un curent favorabil, de ce nu s-ar ajunge la acest punct inaccesibil al globului? Locotenentul Hobson clătina din cap ascultând-o pe tovarăşa sa susţinându-şi teoria, fără să piardă din ochi orizontul, şi tot căuta în depărtare vreo fâşie de pământ cunoscut sau necunoscut. Dar cerul şi apa se confundau pe o mare linie circulară a cărei netezime n-o întrerupea nimic – ceea ce-i întări lui Jasper Hobson convingerea că insula Victoria deriva mai degrabă spre vest decât în orice altă direcţie.

— Domnule Hobson, întrebă doamna Paulina Barnett, nu aveţi intenţia să faceţi ocolul insulei noastre cât mai curând posibil?

— Da, doamnă, răspunse locotenentul Hobson. Îndată ce-i voi stabili poziţia, voi proceda la cercetarea formei şi a întinderii ei. Este o măsură indispensabilă pentru a aprecia modificările ce s-ar putea produce în viitor. Mai mult ca sigur însă că s-a rupt chiar la istm şi, în consecinţă, întreaga peninsulă s-a transformat în insulă din cauza acestei falii.

— Curios este destinul nostru, domnule Hobson! Reluă doamna Paulina Barnett. Alţii revin din călătoriile lor după ce au adăugat câteva pământuri noi contigentului

geografic. Noi, din contră, îl vom fi micşorat, ştergând de pe hartă pretinsa peninsulă Victoria.

A doua zi, la 18 iulie, ora 10 dimineaţa, pe un cer senin, Jasper Hobson făcu o măsurătoare clară a înălţimii soarelui. Apoi, calculând în cifre acest rezultat ca şi pe cel de ieri, determină matematic longitudinea locului.

În timpul operaţiei, astronomul nici măcar nu apăru. El stătea îmbufnat în camera sa, ca un copil mare ce era, dealtfel, în afară de viaţa ştiinţifică.

Insula se găsea atunci la 157°37' longitudine, la vest de meridianul Greenwich. Latitudinea obţinută în ajun la amiază, după eclipsă, era, cum se ştie, de 73°7'20”.

Punctul obţinut fu reportat pe hartă, în prezenţa doamnei Paulina Barnett şi a sergentului Long. Treceau cu toţii printr-un moment de mare nelinişte. Iată care fu rezultatul punctării pe hartă: în acest moment, insula plutitoare era dusă spre vest, aşa cum prevăzuse locotenentul Hobson, dar un curent nemarcat, un curent necunoscut în hidrografia acestor coaste, o antrena în mod evident spre strâmtoarea Behring. Îi pândeau primejdiile presimţite de Jasper Hobson, dacă înainte de sosirea iernii insula Victoria nu era readusă spre litoral.

— Dar la ce distanţă, exact, suntem de continentul american? Întrebă călătoarea. Acum asta-i problema cea mai importantă.

Jasper Hobson luă compasul şi măsură cu grijă cea mai îngustă porţiune de mare de pe hartă între litoral şi paralela 73.

— Suntem în prezent la mai mult de 250 mile de capătul de nord al Americii ruse, formată de capul Barrow, răspunse el.

— Ar trebui atunci să ştim cu câte mile a derivat insula de la poziţia ocupată altădată de capul Bathurst, zise sergentul Long.

— Cu cel puţin 700 de mile, răspunse Jasper Hobson după ce consultă din nou harta.

— Şi aproximativ la ce epocă se poate admite că a început deriva?

— Fără îndoială, pe la sfârşitul lunii aprilie, răspunse locotenentul Hobson. La acea epocă, într-adevăr, câmpia de gheaţă s-a dezagregat şi gheţarii, pe care soarele nu-i topise, au fost antrenaţi spre nord. Se poate deci admite că insula Victoria, solicitată de acest curent paralel cu litoralul, e în derivă spre vest de aproximativ trei luni, ceea ce ar da o medie de nouă până la zece mile pe zi.

— Nu este o viteză considerabilă? Întrebă doamna Paulina Barnett.

— Într-adevăr, considerabilă, răspunse Jasper Hobson, şi vă închipuiţi până unde am mai putea fi antrenaţi în timpul celor două luni de vară care vor mai lăsa liberă această parte a Oceanului arctic!

Locotenentul, doamna Paulina Barnett şi sergentul Long rămaseră tăcuţi timp de câteva momente. Ochii lor nu părăseau harta acestor regiuni polare, care se apărau cu atâta îndârjire de cercetările omului şi către care vor fi mânaţi în mod irezistibil!

— În actuala situaţie nu este nimic de făcut, nimic de încercat? Întrebă călătoarea.

— Nimic, doamnă, răspunse locotenentul Hobson, nimic. Trebuie aşteptat, trebuie să chemăm din tot sufletul iarna arctică, atât de des şi pe drept cuvânt temută de navigatori, care numai ea ne poate salva. Iarna înseamnă gheaţă, doamnă, şi gheaţa este ancora noastră de salvare, ancora noastră de îndurare, singura care poate opri mersul insulei plutitoare.

Capitolul III. Înconjurul insulei.

Începând din această zi locotenentul decise să calculeze poziţia insulei aşa cum se procedează pe un vas, adică de câte ori starea atmosferică făcea această operaţie posibilă. Insula Victoria nu era oare de-acum încolo o corabie dezorientată, rătăcind la întâmplare, fără pânze şi fără cârmă?

A doua zi după stabilirea poziţiei, Jasper Hobson constată că insula, fără să-şi fi schimbat direcţia pe latitudine, se mai deplasase cu câteva mile spre vest. Dulgherului Mac Nap i se dădu ordinul să purceadă la construirea unei mari ambarcaţiuni. Jasper Hobson motivă că voia, în vara viitoare, să facă o recunoaştere a litoralului până-n America rusă. Dulgherul, fără să mai pună întrebări, se ocupă de alegerea lemnului şi instală şantierul pe malul de la poalele capului Bathurst, pentru a putea să lanseze cu uşurinţă nava la mare.

În aceeaşi zi, locotenentul Hobson ar fi vrut să-şi pună în aplicare planul de a face o recunoaştere a teritoriului pe care el şi tovarăşii săi se găseau acum izolaţi. Schimbări considerabile puteau să survină în configuraţia acestei insule de gheaţă expusă influenţei temperaturii variabile a apelor şi era important să determine forma ei actuală, suprafaţa şi chiar grosimea în diverse părţi ale ei. Blocul unde se produsese ruptura, care era foarte probabil istmul, trebuia cercetat cu grijă şi pe acea spărtură încă nouă se vor putea poate distinge straturile de gheaţă şi de pământ care constituiau soiul insulei.

Dar cerul se înnoură brusc şi după-amiază se dezlănţui o puternică vijelie însoţită de o negură deasă. Curând văzduhul se întunecă, ploua cu găleata şi o grindină mare duruia pe acoperişul casei, ba se auziră chiar câteva tunete îndepărtate, fenomen care se întâmplă rareori la latitudini atât de înalte.

Locotenentul Hobson trebui să amâne cercetarea şi să aştepte ca furia elementelor să se potolească. Dar în zilele de 20, 21 şi 22 iulie, starea timpului nu se schimbă. Puternica furtună nu se potoli, cerul era întunecat şi valurile izbeau malurile cu un vuiet asurzitor. Puhoaie de apă se prăvăleau asupra capului Bathurst şi veneau cu atâta furie, încât te puteai teme că-l vor sfărâma, rezistenţa sa fiind acum atât de problematică, deoarece nu era decât o aglomerare de pământ şi nisip, fără bază sigură.

Ambarcaţiile expuse în larg pe aceste groaznice furtuni erau de plâns. Dar insula plutitoare nu era zdruncinată de clocotul apelor şi masa ei enormă o făcea să nu resimtă mânia oceanului.

În timpul nopţii de 22 spre 23 iulie, furtuna se linişti deodată. Un vânt tare din nord-est goni spre orizont ultimele neguri. Barometrul se urcase cu câteva linii şi condiţiile atmosferice părură favorabile locotenentului Hobson pentru a întreprinde înconjurul insulei.

Doamna Paulina Barnett şi sergentul Long urmau să-l însoţească în această recunoaştere. Era vorba să lipsească una până la două zile, ceea ce nu putea să-i mire pe locuitorii fortului şi li se pregăti în consecinţă o anumită cantitate de carne uscată, pesmeţi şi câteva sticle de rachiu, care să nu îngreuneze prea mult tolbele exploratorilor. Zilele erau lungi şi soarele nu părăsea orizontul decât timp de câteva ore.

Nu era de temut nici o întâlnire cu vreun animal sălbatic. Urşii, mânaţi de instinct, păreau să fi părăsit insula Victoria încă de când mai era peninsulă. Totuşi, din prevedere, Jasper Hobson, sergentul şi doamna Paulina Barnett luară cu ei puştile. În plus, locotenentul şi subofiţerul aveau la ei toporiştile şi cuţitele de spart gheaţa, care nu părăsesc niciodată pe călătorul din regiunile polare.

În timpul absenţei locotenentului Hobson şi a sergentului Long, comanda fortului revenea în mod ierarhic caporalului Joliffe, adică nevestei sale, şi Jasper Hobson ştia că se poate bizui pe ea. Cât despre Thomas Black, nu te mai puteai aştepta la nimic de le el, nici măcar să se alăture drumeţilor. Totuşi astronomul promise să supravegheze cu grijă ţinuturile din nord în timpul absenţei locotenentului şi să noteze schimbările ce s-ar putea produce, fie pe mare, fie în orientarea insulei.

Doamna Paulina Barnett încercase să-l facă mai rezonabil pe sărmanul savant, dar el nu vru să ştie de nimic.

Considera, nu fără dreptate, că natura îl înşelase, şi jurase că nu i-o va ierta niciodată.

După ce-şi luară rămas bun, strângând mâna tuturor, doamna Paulina Barnett şi cei doi tovarăşi ai ei părăsiră fortul, ieşiră pe poartă şi, îndreptându-se spre vest, urmară curba alungită formată de litoral de la capul Bathurst până la capul Eschimos.

Era ora 8 dimineaţa. Razele oblice ale soarelui trezeau coasta împungând-o cu suliţe roşietice. Hula se liniştea încetul cu încetul. Păsările gonite de furtună, ptarmigani, garii, pufini, petreli, reveniseră cu miile. Cârduri de raţe se grăbeau să ajungă pe malurile lacului Bathurst, alergând în neştire spre oalele doamnei Joliffe. Câţiva iepuri polari, jderi, ondatre, hermine se ridicau din faţa călătorilor şi fugeau fără prea mare grabă. Animalele căutau probabil societatea omului, având şi ele presentimentul unui pericol comun.

— Ştiu bine că marea le înconjoară, zise Jasper Hobson, şi că nu mai pot părăsi această insulă!

— Rozătoarele, iepurii sau alte specii, întrebă doamna Paulina Barnett, nu au obiceiul ca înaintea iernii să caute la sud o climă mai dulce?

— Da, doamnă, răspunse Jasper Hobson, dar de data aceasta, deoarece nu pot fugi peste câmpiile de gheaţă, vor trebui să rămână pe insulă ca şi noi şi este de aşteptat ca, în timpul iernii, cea mai mare parte să moară de foame sau de frig.

— Vreau să cred, zise sergentul, că aceste animale ne vor servi drept hrană şi este un noroc pentru colonie că n-au avut instinctul să fugă înainte de ruptura istmului.

— Dar păsările ne vor părăsi, desigur? Întrebă doamna Paulina Barnett.

— Da, doamnă, răspunse Jasper Hobson. Toate aceste exemplare de zburătoare vor fugi la primele semne ale frigului. Ele pot traversa mari distanţe fără să obosească şi, mai fericite ca noi, vor şti cum să găsească uscatul.

— Ei bine, de ce nu ne-ar servi ca mesageri? Întrebă călătoarea.

— Este o idee, doamnă, o idee excelentă, zise locotenentul Hobson. Nimic nu ne va împiedica să prindem câteva sute din aceste păsări şi să le atârnăm de gât o hârtie în care să arătăm situaţia insulei. Ross, în 1848, a încercat înaintea noastră, printr-un mijloc asemănător, să-i înştiinţeze pe supravieţuitorii expediţiei Franklin de prezenţa în mările polare a navelor sale, Entreprise şi Investigator. El captură în capcane câteva sute de vulpi albe, le puse la gât câte un inel de aramă pe care erau gravate datele necesare, apoi le dădu drumul în toate direcţiile.

— Poate că unii dintre mesageri au căzut în mâinile naufragiaţilor? Zise doamna Paulina Barnett.

— Poate, răspunse Jasper Hobson. În orice caz, îmi amintesc că una din aceste vulpi fu prinsă la bătrâneţe de căpitanul Hatteras în timpul călătoriei sale de explorare, şi această vulpe mai purta la gât un inel pe jumătate uzat, înfundat în blana ei albă. Cât despre noi, ceea ce nu putem face cu patrupedele, vom face cu păsările!

Tot vorbind astfel şi făurind planuri de viitor, cei doi exploratori şi tovarăşa lor mergeau pe litoralul insulei. Ei nu observară nici un fel de schimbare. Erau tot aceleaşi maluri foarte abrupte, acoperite de pământ şi nisip, dar aceste maluri nu arătau nici o surpare nouă care să fi putut naşte supoziţia că perimetrul insulei s-a modificat de curând. Totuşi era de temut ca imensul sloi, traversând curente mai calde, să se topească la bază şi să se subţieze, ipoteză care pe drept cuvânt îl neliniştea pe Jasper Hobson.

La ora 11 dimineaţa, exploratorii parcurseseră cele opt mile care separau capul Bathurst de capul Eschimos. Ei regăsiră în acest punct urmele aşezării ocupate de familia lui Kalumah. Din colibele de zăpadă nu mai rămăsese desigur nici urmă; dar cenuşa rece şi oasele de focă erau o dovadă a trecerii eschimoşilor.

Doamna Paulina Barnett, Jasper Hobson şi sergentul Long se opriră în acest loc, având intenţia să petreacă scurta noapte la Golful Morselor, unde socoteau că vor ajunge câteva ore mai târziu. Luară masa aşezaţi pe uşoara ridicătură a terenului, acoperită de o iarbă rară şi firavă. Înaintea ochilor lor se desfăşura frumosul orizont al mării, care apărea foarte clar în depărtare. Nici o pânză, nici un iceberg nu anima acest imens pustiu al apelor.

— Oare aţi fi foarte surprins, domnule Hobson, întrebă doamna Paulina Barnett, dacă o corabie s-ar arăta în faţa noastră în acest moment?

— Foarte surprins, nu, doamnă, răspunse locotenentul Hobson, dar aş fi surprins în mod plăcut, o mărturisesc. În timpul sezonului de vară, nu rareori balenierele din Behring ajung până la aceste latitudini, mai ales de când Oceanul arctic a ajuns eleşteul caşaloţilor şi balenelor. Dar suntem în 23 iulie şi vara este pe sfârşite. Toată flotila de pescuit se găseşte, fără îndoială, în acest moment, în golful Kotzebue, la intrarea în strâmtoare. Vânătorii de balene se tem, pe drept cuvânt, de surprizele mării arctice. Le e frică de gheţuri şi au grijă să nu fie prinşi între ele. Dar tocmai aceşti icebergi, aceşti ice-streams, această banchiză de care se tem atât, noi le dorim şi le aşteptăm!

— Vor veni, domnule locotenent, răspunse sergentul Long, să avem răbdare şi înainte de două luni valurile largului nu vor mai bate capul Eschimos.

— Capul Eschimos! Zise surâzând doamna Paulina Barnett, dar acest nume, această denumire, ca şi toate celelalte pe care le-am dat noi golfurilor şi promontoriilor peninsulei sunt poate puţin nelalocul lor! Am pierdut până acum portul Barnett, Paulina-River, cine ştie dacă Golful Morselor sau capul Eschimos nu vor dispare şi ele rând pe rând?

— Vor dispare, doamnă, răspunse Jasper Hobson, şi după ele întreaga insulă Victoria; pentru că nimic nu o mai ţine legată de continent, este fatal condamnată la pieire. Acest

rezultat este inevitabil şi ne-am străduit degeaba să creăm nomenclaturi geografice! Dar, în orice caz, denumirile noastre n-au fost încă însuşite de Societatea regală, şi onorabilul domn Roderick Murchison2 nu va avea de şters nici un nume de pe hărţile sale.

— Ba da, unul singur! Zise Long.

— Care? Întrebă Jasper Hobson.

— Capul Bathurst! Răspunse sergentul.

— Într-adevăr, ai dreptate, capul Bathurst trebuie şters acum din cartografia polară!

Două ore de odihnă fură suficiente exploratorilor. La unu după-masă, ei se hotărâră să-şi continue cercetarea.

În momentul plecării, Jasper Hobson aruncă de pe înălţimea capului Eschimos o ultimă privire mării înconjurătoare. Apoi, nevăzând nimic care să-i fi putut atrage atenţia, coborî şi se îndreptă spre doamna Paulina Barnett care-l aştepta lângă sergent.

— Doamnă, întrebă el, n-aţi uitat, cred, familia de indigeni pe care am întâlnit-o chiar aici, câtva timp înainte de sfârşitul iernii?

— Nu, domnule Hobson, răspunse călătoarea, şi am păstrat o foarte frumoasă amintire despre buna şi tânăra Kalumah. A promis chiar că va veni să ne vadă la fortul Esperance, promisiune pe care acuma nu o va mai putea îndeplini. Dar cu ce ocazie îmi puneţi această întrebare?

— Pentru că-mi vine în minte un fapt, doamnă, un fapt căruia nu i-am dat nici o importanţă atunci şi care acum mi se pare izbitor.

— Ce fapt?

— Vă aduceţi aminte de mirarea şi îngrijorarea pe care eschimoşii au arătat-o văzând că am înfiinţat o factorie la poalele capului Bathurst?

2 Preşedintele Societăţii în acea perioadă (Nota ed. Franceze).

— Desigur, domnule Hobson.

— Ei bine, zise locotenentul Hobson, acum îmi explic de ce au clătinat atunci din cap. Aceşti eschimoşi, prin tradiţie, experienţă, în fine dintr-o cauză oarecare, cunosc natura şi originea peninsulei Victoria. Ştiau că nu am clădit pe un teren solid. Dar, fără îndoială, lucrurile stând aşa de secole, nu credeau într-o primejdie iminentă şi iată de ce nu au dat lămuriri într-un fel mai categoric.

— Aşa trebuie să fie, domnule Hobson, răspunse doamna Paulina Barnett, dar Kalumah cu siguranţă că nu cunoştea bănuielile tovarăşilor săi, căci, dacă ar fi ştiut, sărmana copilă n-ar fi pregetat să ni le împărtăşească.

În această privinţă locotenentul Hobson fu cu totul de părerea doamnei Paulina Barnett.

— Trebuie să recunoaştem că este o mare fatalitate, zise atunci sergentul, ca noi să fi venit să ne instalăm pe această peninsulă, tocmai în perioada când ea se detaşa de continent pentru a pluti pe apele mării! Căci, în definitiv, domnule locotenent, de multă, foarte multă vreme, lucrurile erau în această stare. Cred că de secole!

— Poţi spune de mii şi mii de ani, sergent Long, răspunse Jasper Hobson. Gândiţi-vă că pământul vegetal pe care călcăm în acest moment a fost adus de vânturi bucăţică cu bucăţică şi nisipul a zburat până aici grăunte cu grăunte! Gândiţi-vă cât timp a trebuit acestor seminţe de brad, mesteacăn şi arbatus pentru a încolţi şi a deveni copăcei şi arbori! Poate că acest sloi care ne poartă s-a format şi s-a sudat cu continentul încă înainte de apariţia omului pe pământ!

— Ei bine, exclamă sergentul Long, ar fi putut să mai aştepte câteva secole înainte de a porni în derivă sloiul ăsta năbădăios! Ne-ar fi scutit de multe griji şi, poate, de multe primejdii!

Cu această cugetare înţeleaptă a sergentului Long conversaţia se încheie şi o porniră iar la drum.

De la capul Eschimos până la Golful Morselor, coasta o lua aproximativ de la nord spre sud de-a lungul meridianului

127. În urmă se putea vedea la o distanţă de 4-5 mile extremitatea ascuţită a lacului, care reflecta razele soarelui, şi puţin mai încolo ultimele coline împădurite încadrându-i apele cu frunzişul lor verde. Câteva acvile-ţipătoare treceau prin aer cu mari fâlfâiri de aripi. Numeroase animale cu blană – jderi, vizoni, hermine – pitite în dosul movilitelor de nisip sau ascunse între tufele pipernicite de arbatus şi sălcii îi priveau pe călători. Păreau să înţeleagă că n-aveau a se teme de glonte. Jasper Hobson zări şi câţiva castori rătăcind la întâmplare, foarte dezorientaţi, desigur, de la dispariţia micului râu. Fără căsuţe unde să se adăpostească, fără cursul de apă unde să-şi clădească aşezarea, erau destinaţi să piară de frig îndată ce vor veni gerurile iernii. Sergentul Long văzu şi o haită de lupi care fugea peste câmpie.

Se putea deci crede că toate animalele menajeriei polare rămăseseră închise pe insula plutitoare, şi carnivorele, când iarna le va înfometa – pentru că nu vor putea să plece să-şi caute hrana în locuri cu clima mai caldă -: vor deveni desigur primejdioase pentru oaspeţii fortului Esperance.

Numai urşii polari – şi asta nu era de regretat – păreau să lipsească din fauna insulei. Totuşi, sergentului i se păruse că zărise nedesluşit, în spatele unui pâlc de mesteceni, o masă albă, enormă, care se mişca încet; dar după un examen mai atent înclină să creadă că s-a înşelat.

Această parte a litoralului de lângă Golful Morselor era în general puţin ridicată deasupra nivelului mării. Câteva părţi din el erau scăldate de ape şi ultimele coame de valuri se rostogoleau spumegând pe suprafaţa lui, cum ar fi făcut-o pe o plajă. Era de temut ca în această parte a insulei solul să se fi lăsat numai de puţin timp, dar lipseau punctele de reper încât n-aveai cum să recunoşti această modificare şi să judeci ce importanţă are. Jasper Hobson regretă că nu a pus semne, înainte de plecarea sa, în împrejurimile capului Bathurst, care i-ar fi permis să stabilească diferitele surpări

sau prăbuşiri ale litoralului. Îşi promise să ia aceste măsuri de prevedere la întoarcerea sa.

Aceste cercetări, se înţelege, nu îngăduiau nici locotenentului, nici sergentului şi nici călătoarei să meargă repede. Ei se opreau deseori, examinau solul, se uitau dacă malul nu-i gata să se crape. Câteodată exploratorii fură nevoiţi să înainteze până la o jumătate de milă în interiorul insulei. În anumite locuri, sergentul avu grijă să înfigă ramuri de salcie sau mesteacăn, care trebuiau să servească pe viitor de jaloane, mai ales pe terenuri afundate mai adânc şi a căror rezistenţă părea mai problematică. Vor fi mai uşor de văzut atunci schimbările ce ar surveni.

Între timp înaintau, şi pe la ora 3 după-amiază Golful Morselor se găsea la nu mai mult de 3 mile spre sud. Jasper Hobson putu să-i arate încă de pe acum doamnei Paulina Barnett modificarea produsă de ruptura istmului, modificare, dealtfel, foarte importantă.

Altădată orizontul dinspre sud-vest era barat de o lungă linie a coastei, uşor rotunjită, formând litoralul marelui golf Liverpool. Acum o linie de apă închidea zarea. Continentul dispăruse. Insula Victoria se termina printr-un cot brusc în locul unde se făcuse probabil ruptura. Ştiau că, dacă ar depăşi acest cot, imensul ocean le-ar apărea în faţa ochilor, scăldând partea meridională a insulei pe toată această linie, solidă altădată, care se întindea de la Golful Morselor la golful Washburn. Doamna Paulina Barnett nu luă cunoştinţă de noul aspect al insulei fără o oarecare emoţie. Deşi se aşteptase la acest lucru, inima îi bătea foarte tare. Căută din ochi continentul care lipsea la orizont, acest continent care acum se găsea la mai mult de 200 de mile în urmă, şi îşi dădu seama că nu va mai putea pune piciorul pe pământul american. Pentru toţi cei care au inima simţitoare – şi n-are rost

9 9 o să mai insistăm – trebuie spus că Jasper Hobson şi chiar sergentul Long împărtăşiră emoţia tovarăşei lor.

Toţi grăbiră pasul, pentru a ajunge la unghiul brusc care mai închidea încă priveliştea din sud. Solul urca puţin în această parte a litoralului. Stratul de pământ şi nisip era mai gros, ceea ce se explica prin apropierea mai mare a acestei părţi de adevăratul continent, altădată învecinat cu insula, cu care alcătuia acelaşi teritoriu. Grosimea crustei de gheaţă şi a stratului de pământ în punctul de îmbinare, sporind probabil în fiecare secol, arăta de ce istmul putuse rezista, atâta timp cât un fenomen geologic nu provocase ruptura. Cutremurul din 8 ianuarie nu zguduise decât continentul american, dar zdruncinătura fusese suficientă ca să despartă peninsula, lăsată acum în voia valurilor.

În fine, la ora patru, cotul fu atins. Golful Morselor, format de o scobitură în pământul ferm, nu mai exista. El rămăsese ataşat de continent.

— Pe legea mea, îi zise cu voce gravă sergentul Long călătoarei, aţi avut noroc că nu l-am numit golful Paulina Barnett!

— Într-adevăr, răspunse doamna Paulina Barnett, şi încep să cred că sunt o naşă care poartă ghinion nomenclaturii geografice!

Capitolul IV. Tabăra de noapte.

Aşadar, Jasper Hobson nu se înşelase asupra punctului de ruptură. Istmul cedase la trepidaţiile cutremurului. Nici urmă de continent american, nici de faleze sau de vulcani în vestul insulei. Peste tot, numai marea. Cotul format la sud-vestul insulei de desprinderea sloiului alcătuia acum un cap destul de ascuţit, care, erodat de ape mai calde, expus la toate izbiturile, nu putea desigur să scape de o distrugere apropiată.

Exploratorii îşi reluară deci mersul pe lângă linia frântă care se prelungea cu una aproape dreaptă ce se întindea de la vest spre est. Spărtura era netedă, parcă ar fi fost făcută cu un instrument tăios. În anumite părţi se putea observa cum era alcătuit solul. Acest mal râpos, jumătate gheaţă şi jumătate pământ şi nisip, ieşea din apă cu vreo zece

picioare. Era foarte abrupt, fără taluz şi, în câteva porţiuni, straturile mai noi dovedeau surpări recente. Sergentul Long le arătă chiar două sau trei bucăţi de gheaţă care, detaşate de mal, începuseră să se topească în largul mării. Se putea simţi cum, când valurile izbeau ţărmul, apa mai caldă rodea mai uşor malul nou pe care vremea încă nu-l acoperise, ca pe restul litoralului, cu un fel de tencuială de gheaţă şi nisip. De aceea situaţia nu era deloc liniştitoare.

Doamna Paulina Barnett, locotenentul Hobson şi sergentul Long, înainte de a se odihni, voiră să termine cercetarea muchiei meridionale a insulei. Soarele, urmând un arc foarte alungit, nu avea să apună înainte de ora unsprezece seara şi deci nu le lipsea lumina zilei. Discul strălucitor se târa încet pe orizontul de vest, şi razele sale oblice proiectau înaintea paşilor umbrele uriaşe ale exploratorilor. În anumite momente discuţia între ei se însufleţea, apoi urmau lungi tăceri, fiecare privind marea şi gândind la ce-l aştepta.

Intenţia lui Jasper Hobson era să poposească noaptea în golful Washburn. Ajuns în acest punct, el va fi parcurs 18 mile, adică, dacă ipotezele sale erau juste, jumătate din drumul său circular. Apoi. După câteva ore de odihnă, când însoţitoarei sale îi va fi trecut oboseala, aveau să se-ntoarcă, luând-o pe malul occidental, spre fortul Esperance.

Nici un incident nu marcă cercetarea acestui nou litoral, aflat între Golful Morselor şi golful Washburn. La ora 7 seara, Jasper Hobson ajunsese la locul ce-l alesese pentru popas. În această parte, aceeaşi modificare. Din golful Washburn nu mai rămăsese decât curba alungită, formată de coasta insulei, care, mai înainte, mărginea golful la nord. Ea se întindea neschimbată până la acel cap numit capul Michel, pe o lungime de şapte mile. Această parte a insulei părea a nu fi suferit deloc de pe urma rupturii istmului. Păduricile de pini şi mesteceni, care se găseau puţin mai departe, erau înfrunzite şi verzi în această epocă a anului. Se mai putea vedea o mulţime de animale cu blană zburdând pe câmpie.

Doamna Paulina Barnett şi cei doi tovarăşi de drum se opriră în acest loc. Dacă la nord vederea le era închisă, cel puţin la sud puteau cuprinde cu privirea jumătate din orizont. Soarele mergea pe un cerc atât de întins, încât razele sale, oprite de relieful mai înalt dinspre vest, nu mai puteau ajunge până la malurile golfului Washburn. Dar nu cădea noaptea, nici măcar nu venise amurgul, pentru că astrul strălucitor nu dispăruse încă.

— Domnule locotenent, spuse atunci sergentul Long pe tonul cel mai serios din lume, dacă, prin miracol, un clopot ar bate în acest moment, ce credeţi că ar vesti?

— Ora cinei, sergent, răspunse Jasper Hobson. Cred, doamnă, că sunteţi de aceeaşi părere?

— Desigur, răspunse călătoarea, şi pentru că nu avem decât să ne aşezăm pentru a lua masa, haideţi să ne aşezăm. Iată un covor de muşchi – puţin uzat, trebuie s-o spunem – dar pe care providenţa pare să-l fi întins pentru noi anume.

Tolba cu provizii fu deschisă. Carne uscată, un pateu de iepure, luat din cămara doamnei Joliffe, şi câţiva pesmeţi alcătuiau o cină destul de sărăcăcioasă.

Un sfert de oră mai târziu, când terminară masa, Jasper Hobson se întoarse la cotul de sud-est al insulei, în timp ce

doamna Paulina Barnett rămase la poalele unui brad pipernicit, pe jumătate fără crengi, iar sergentul Long pregătea tabăra de noapte.

Locotenentul Hobson voia să examineze structura sloiului care alcătuia insula şi să cerceteze, dacă era posibil, modul său de formare. Un mic taluz produs de o surpare îi permise să coboare până la nivelul mării, şi de-acolo putu să vadă zidul neted al litoralului.

În acest loc, solul se ridica abia cu trei picioare deasupra apei. El se compunea în partea sa superioară dintr-un strat foarte subţire de pământ şi nisip, amestecat cu praf de scoici sfărâmate. Partea sa inferioară era alcătuită dintr-o gheaţă compactă, de tăria metalului, care purta humusul insulei.

Acest strat de gheaţă nu depăşea nivelul mării decât cu un singur picior. Se vedeau perfect, pe tăietura făcută recent, straturile care divizau uniform câmpul de gheaţă. Erau orizontale şi păreau să indice că îngheţurile succesive care le formaseră avuseseră loc în ape relativ liniştite. Se ştie că procesul de congelare se produce începând cu partea superioară a lichidelor; apoi, dacă frigul se înteţeşte, grosimea carapacei solide se măreşte de sus în jos. Cel puţin aşa se întâmplă în ape liniştite. Din contră, în apele curgătoare, s-a observat că gheţurile se formează mai întâi jos, iar apoi urcă spre suprafaţă.

Dar acest sloi, bază a insulei Victoria, nu încăpea nici o îndoială că nu putuse să se formeze pe malul continentului american decât în ape liniştite. Congelarea sa se făcuse, în mod evident, în partea superioară şi logic era deci ca dezgheţul să înceapă în partea sa inferioară. Sloiul se va subţia, când va fi topit de ape mai calde, şi atunci nivelul general al insulei va coborî cu tot atâta cât se dizolvase, în raport cu suprafaţa mării. Aici sta marea primejdie.

Jasper Hobson, cum s-a spus, observase că partea îngheţată a insulei, adică sloiul propriu-zis, nu se ridica decât cu un picior deasupra nivelului mării. Dar se ştie că

patru cincimi dintr-un sloi plutitor se află în apă. Un câmp de gheaţă, un iceberg, dacă are mărimea de un picior deasupra apei, înseamnă că alte patru sunt dedesubt. Totuşi, trebuie spus că, după modul lor de formare sau origina lor, densitatea, saudacă vreţi – greutatea specifică a sloiurilor plutitoare este diferită. Cele provenite din apa mării, poroase şi opace, de nuanţă verde sau albastră, după razele luminoase care le străbat, sunt mai uşoare decât sloiurile formate în apă dulce. Suprafaţa lor se ridică deci ceva mai mult deasupra nivelului oceanului. Or, era sigur că baza insulei Victoria era un sloi format din apă de mare. Deci, luând în considerare toate condiţiile, Jasper Hobson ajunse la concluzia că, ţinând seama de greutatea stratului mineral şi vegetal care acoperea marele sloi, grosimea sub nivelul mării trebuia să fie de aproximativ 4-5 picioare. Cât despre diferitele forme de relief ale insulei, ele desigur nu erau alcătuite decât din pământul sau nisipul aflat la suprafaţă şi trebuia admis că, în general, insula nu se afla sub apă la o adâncime mai mare decât de cel mult cinci picioare.

Această constatare îl îngrijoră foarte mult pe Jasper Hobson. Numai cinci picioare! Chiar şi fără a mai ţine seama de topirea posibilă a câmpului de gheaţă, oare cea mai mică izbitură nu putea să provoace o ruptură la suprafaţa ei? O mare agitată pe timp de furtună nu putea duce la dislocarea câmpului de gheaţă şi la desfacerea în sloiuri mai mici, ca apoi să-l descompună complet? Ah! Iarna, frigul, coloana de mercur îngheţată în termometru, iată ceea ce-şi dorea din tot sufletul locotenentul Hobson! Numai frigul înspăimântător al regiunilor polare, gerul unei ierni arctice puteau să consolideze, să îngroaşe baza insulei şi în acelaşi timp să restabilească o Cale de comunicaţie între ea şi continent.

Locotenentul Hobson reveni la locul popasului. Sergentul Long se ocupa să pregătească un culcuş, căci nu avea intenţia să petreacă noaptea sub cerul liber, lucru cu care

călătoarea s-ar fi mulţumit. Îi spuse lui Jasper Hobson că intenţiona să sape în sol o căsuţă de gheaţă destul de largă ca să încapă trei persoane, un fel de „snow-house” care i-ar apăra foarte bine de frigul nopţii.

— În ţara eschimoşilor, zise el, nimic nu este mai înţelept decât să te porţi ca un eschimos.

Jasper Hobson încuviinţă, dar recomandă sergentului său să nu sape prea adânc în solul de gheaţă, care nu măsura probabil mai mult de 5 picioare.

Sergentul Long se apucă de lucru. Cu toporul şi cuţitul de tăiat gheaţă, dădu curând la o parte pământul şi săpă un fel de culoar puţin înclinat care ducea direct la sloi. Apoi începu să scobească această masă sfărâmicioasă, pe care nisipul şi pământul o acopereau de multe secole.

Nu era nevoie de mai mult de o oră pentru a scobi acest adăpost subteran, sau mai degrabă această vizuină cu pereţi de gheaţă, foarte bună pentru a păstra căldura şi a le servi în consecinţă de locuinţă pentru cele câteva ore ale nopţii.

În timp ce sergentul Long lucra ca o furnică, locotenentul Hobson, venind lângă doamna Paulina Barnett, îi comunică rezultatul cercetărilor sale asupra alcătuirii fizice a insulei Victoria. El nu-i ascunse temerile pe care această cercetare le isca în sufletul lui. Grosimea mică a sloiului trebuia, după părerea lui, să provoace în scurt timp crăpături la suprafaţă, apoi rupturi imposibil de prevăzut şi prin urmare cu neputinţă de evitat. Insula plutitoare putea în orice moment să se scufunde încetul cu încetul din cauza schimbărilor de greutate specifică, sau să se desfacă în mici insule mai mult sau mai puţin numeroase, a căror dăinuire ar fi desigur foarte trecătoare. Concluzia sa fu că, atât cât va fi posibil, locuitorii fortului Esperance nu trebuiau să se îndepărteze de factorie şi să rămână strânşi la un loc pentru a avea împreună aceleaşi şanse de scăpare.

Jasper Hobson ajunsese la acest punct al relatărilor sale, când se auziră ţipete. El şi doamna Paulina Barnett se

sculară imediat. Priviră în jurul lor spre desiş, spre câmpie, spre mare.

Nimeni.

Totuşi strigătele se auzeau mai tare.

— Sergentul! Sergentul! Zise Jasper Hobson.

Şi, urmat de doamna Paulina Barnett, alergă spre locul de popas. Abia ajunseră la deschizătura căsuţei de zăpadă şi-l zăriră pe sergentul Long atârnând cu ambele mâini încleştate pe cuţitul pe care-l înfipsese într-un perete de gheaţă şi strigând cât îl ţinea gura, dar cu cel mai mare sânge rece. Nu i se mai vedeau decât capul şi braţele. În timp ce săpa, solul îngheţat îi fugise deodată de sub picioare şi căzuse în apă până la brâu. Jasper Hobson îi zise atât:

— Ţine-te bine!

Şi culcându-se pe crestătură, ajunse la marginea găurii. Apoi întinse mâna sergentului care, sigur de acest punct de sprijin, reuşi să iasă din groapă.

— Vai de mine! Sergent Long, exclamă doamna Paulina Barnett, ce-aţi păţit?

— Doamnă, răspunse Long, scuturându-se ca un câine ud, gheaţa s-a rupt sub picioarele mele şi am făcut fără voie o baie.

— Dar, întrebă Jasper Hobson, n-ai ţinut seama de recomandarea mea să nu sapi prea adânc sub stratul de pământ?

— Se poate, domnule locotenent? Puteţi vedea că abia am tăiat 15 degete în solul de gheaţă. Însă e posibil să existe dedesubt o umflătură, să se fi făcut acolo un fel de cavernă. Gheaţa nu se sprijinea pe apă şi am trecut prin ea ca printr-un plafon care crapă. Dacă nu m-aş fi agăţat de cuţit, aş fi ajuns prosteşte sub insulă şi asta ar fi fost destul de neplăcut, nu-i aşa, doamnă?

— Foarte neplăcut, bravule sergent! Răspunse călătoarea întinzând mâna vrednicului om.

Explicaţia dată de sergentul Long era exactă. În acel loc, dintr-o cauză oarecare, fără îndoială în urma pătrunderii aerului, gheaţa făcuse un fel de boltă peste apă şi, în consecinţă, suprafaţa sa foarte subţire, subţiată şi de cuţitul de gheaţă, nu a întârziat să se rupă sub greutatea sergentului. Acest fenomen care, fără îndoială, exista şi în alte părţi ale icefeld-ului, nu era prea liniştitor. Unde puteai fi sigur că pui piciorul pe un teren solid? Solul nu putea să cedeze la orice pas sub greutatea ta? Şi când te gândeai că sub acest strat subţire de pământ şi gheaţă se căscau hăurile Oceanului, ce inimă nu s-ar fi strâns, oricât de vitează ar fi fost?

Între timp, sergentul Long, sinchisindu-se prea puţin de baia făcută, voi să reia în altă parte munca sa de miner. Dar, de data aceasta, doamna Paulina Barnett nu consimţi cu nici un preţ. O noapte petrecută sub cerul liber nu o speria. Adăpostul pe care li-l va da crângul apropiat va fi suficient pentru ea şi tovarăşii săi şi se opuse categoric ca sergentul Long să-şi reînceapă lucrul. Acesta trebui să se resemneze şi să se supună.

Tabăra fu deci mutată la o sută de picioare depărtare de litoral, pe o colină mică unde crescuseră câteva pâlcuri de pini şi de mesteceni, a căror desime, desigur, nu merita numele de crâng. Un foc viu din crengi uscate fu aprins la zece noaptea, în momentul când soarele atinsese marginile orizontului, sub care urma să dispară pentru câteva ore.

Sergentul Long nu pierdu prilejul să-şi usuce picioarele. Jasper Hobson stătu de vorbă cu el până când amurgul înlocui lumina zilei. Doamna Paulina Barnett lua din când în când parte la discuţie şi încerca să-i risipească locotenentului gândurile mohorâte. Această frumoasă noapte, foarte înstelată la zenit, ca toate nopţile polare, era dealtfel prielnică liniştirii spiritului. Vântul foşnea printre brazi. Marea părea să doarmă pe litoral. Un val foarte lin abia unduia suprafaţa ei şi venea să moară fără zgomot pe liziera insulei. Nici un ţipăt de pasăre în văzduh, nici un

urlet de animal pe câmpie. Câteva trosnituri ale trunchiurilor de brazi care împrăştiau jerbe de răşină, apoi, la anumite intervale, frânturile vocilor care se pierdeau în spaţiu, doar ele tulburau şi făceau minunată această tăcere a nopţii.

— Cine-ar putea crede, zise doamna Paulina Barnett, că suntem astfel purtaţi pe suprafaţa Oceanului! Într-adevăr, domnule Hobson, îmi trebuie un anumit efort pentru a-mi da seama de adevăr, căci această mare pare absolut nemişcată şi totuşi ne duce cu o forţă irezistibilă.

— Da, doamnă, răspunse Jasper Hobson, şi aş mărturisi că dacă puntea vehiculului nostru ar fi solidă şi carena n-ar trebui mai devreme sau mai târziu să dispară, iar coca n-ar fi gata să se crape de la o zi la alta şi, în sfârşit, dacă aş şti încotro mă duce, mi-ar face plăcere să plutesc astfel pe Ocean.

— Într-adevăr, domnule Hobson, reluă călătoarea, există un mijloc de locomoţie mai plăcut decât al nostru? Nu simţim că ne mişcăm. Insula noastră are exact aceeaşi viteză ca şi curentul care o duce. Nu este acelaşi fenomen ca acela care se petrece cu un balon în aer? Apoi, ce plăcere ar fi să poţi călători astfel cu casa ta, cu grădina, cu parcul şi chiar cu ţara ta! O insulă rătăcitoare, dar mă gândesc la o adevărată insulă cu o bază solidă, care să nu se poată scufunda, ar fi realmente cel mai confortabil şi miraculos vehicul pe care ţi l-ai putea imagina. S-au făurit grădini suspendate, nu? De ce, într-o zi, nu s-ar realiza parcuri plutitoare care să ne ducă în toate colţurile lumii? Mărimea lor le-ar face absolut insensibile la hulă. N-ar avea să se teamă de furtuni. Poate chiar vânturi prielnice le-ar putea umfla pânzele mari cu care ar fi înzestrate. Apoi, ce minune de vegetaţie ar încânta ochii pasagerilor, când din zonele temperate ar trece în zonele tropicale! Îmi închipui chiar că nişte cârmaci pricepuţi, buni cunoscători ai curenţilor, ar şti să se menţină la latitudinile alese de ei şi să se bucure de primăveri veşnice!

Jasper Hobson nu putu decât să surâdă la reveriile entuziastei Paulina Barnett. Îndrăzneaţa femeie se lăsa purtată cu atâta graţie pe aripile închipuirii, încât semăna foarte bine cu insula Victoria care mergea, fără să trădeze în nici un fel secretul drumului ei! Desigur, dată fiind situaţia, n-aveai de ce să te plângi de acest fel ciudat de a străbate mările, dar cu condiţia ca insula să nu fie în pericol să se topească şi să se scufunde în hăuri în orice clipă.

Noaptea trecu. Dormiră câteva ore. La deşteptare mâncară şi fiecare găsi masa foarte gustoasă. Îşi dezmorţiră picioarele cam înţepenite de frigul nopţii la un foc de mărăcini. La şase dimineaţa, doamna Paulina Barnett, Jasper Hobson şi sergentul Long o luară din nou la drum.

Coasta, de la capul Michel până la fostul port Barnett, mergea aproape în linie dreaptă de la sud la nord, pe o distanţă de circa 11 mile. N-avea nici o particularitate şi părea să nu fi suferit deloc după ruptura istmului. Era o lizieră în general joasă, puţin ondulată. Sergentul Long, la ordinul locotenentului, puse, la oarecare depărtare de litoral, câteva repere care să permită mai târziu recunoaşterea schimbărilor.

Locotenentul Hobson dorea pe drept cuvânt să ajungă la fortul Esperance în aceeaşi seară. La rândul ei, doamna Paulina Barnett se grăbea să-şi revadă prietenii, mai ales că, în condiţiile în care se găseau, absenţa şefului factoriei nu trebuia să se prelungească.

Grăbiră deci pasul, tăind drumul pieziş, şi la ora prânzului cotiră pe după micul promontoriu care apăra altădată portul Barnett împotriva vânturilor de est.

Din acest punct până la fortul Esperance nu mai erau decât vreo 8 mile. Înainte de ora patru după-masă, aceste opt mile fură străbătute, şi întoarcerea exploratorilor fu salutată de uralele caporalului Joliffe.

Capitolul V. De la 25 iulie la 20 august.

Prima grijă a lui Jasper Hobson, sosind la fort, fu să-l întrebe pe Thomas Black despre starea micii colonii. Nici o schimbare nu se produsese în ultimele 24 de ore. Dar insula, aşa cum arătă o observaţie ulterioară, coborâse cu un grad în latitudine, adică derivase spre sud, în deplasarea ei spre vest. Se găsea atunci în dreptul capului Glaces, o mică limbă de pământ a Georgiei occidentale, şi la 200 de mile de coasta americană. Viteza curentului, în aceste regiuni, părea să nu fie aşa de mare ca în partea orientală a mării arctice, dar insula se deplasa continuu şi, spre marea îngrijorare a lui Jasper Hobson, se îndrepta spre strâmtoarea Behring. Era de-abia 24 iulie şi, dacă da de un curent mai rapid, putea în mai puţin de o lună să fie dusă prin strâmtoare, până în apele calde ale Pacificului, unde s-ar fi topit ca o bucată de zahăr într-un pahar cu apă.

Doamna Paulina Barnett îi comunică lui Madge rezultatul explorării în jurul insulei; îi relată cum erau aşezate straturile în partea unde se rupsese istmul, grosimea câmpului de gheaţă evaluată la cinci picioare sub nivelul mării, întâmplarea cu sergentul Long şi baia sa involuntară – în sfârşit, toate cauzele care puteau duce în fiecare moment la ruptura sau scufundarea solului.

Între timp convingerea că sunt în perfectă siguranţă domnea în factorie. Acestor oameni vrednici nici nu le-ar fi trecut prin gând că fortul Esperance plutea pe un abis şi că viaţa locuitorilor lui era în primejdie în fiecare clipă. Timpul era frumos, aerul sănătos şi înviorător. Bărbaţi şi femei erau care mai de care plini de voie bună şi sănătoşi tun. Copilaşul Michel devenea adorabil, începea să facă paşi mici prin curtea fortului şi caporalul Joliffe, care se dădea în vânt după el, voia să-l înveţe încă de mic să mânuiască puşca şi primele reguli ale vieţii de soldat. Ah, dacă doamna Joliffe i-ar fi dat un asemenea fecior, ce luptător ar mai fi făcut din el! Dar simpatica familie Joliffe nu se înmulţea şi soarta îi refuzase până atunci bucuria aceasta pe care o implora zilnic. Cât despre soldaţi, nu stăteau degeaba. Mac Nap,

dulgherului lucrătorii săi, Petersen, Belcher, Garry, Pond şi Hope, munceau cu râvnă la construirea corăbiei, operaţiune lungă şi anevoioasă care trebuia să dureze câteva luni. Dar cum această ambarcaţiune nu putea fi utilizată decât în vara viitoare, după dezgheţ, nu rămăseseră în urmă, pentru ea, cu lucrările mai urgente legate îndeosebi de factorie. Jasper Hobson îi lăsă să le ducă la bun sfârşit, ca şi cum fortul avea să dureze veşnic. El persista să ţină oamenii într-o necunoaştere totală a situaţiei în care se aflau. De mai multe ori, această chestiune destul de gravă fusese discutată de cei care formau aşa-numitul „stat major” al fortului Esperance. Doamna Paulina Barnett şi Madge nu împărtăşeau întru totul părerile locotenentului în această privinţă. Li se părea că tovarăşii lor, energici şi hotărâţi, nu erau oameni care să fie cuprinşi de desperare şi că, în orice caz, lovitura ar fi mult mai grea când primejdiile vor fi atât de mari, încât nu li se va mai putea ascunde adevărul. Dar cu toată însemnătatea acestui argument, Jasper Hobson nu cedă şi trebuie spus că, în hotărârea sa, fu susţinut de sergentul Long. Poate că, la urma urmei, dreptatea era de partea lor, ţinând seama că aveau experienţa vieţii şi a oamenilor.

Astfel, lucrările de întreţinere şi de apărare a fortului continuară. Palisada fu întărită cu ţăruşi noi, mai înalţi în unele părţi, formând o adevărată linie de apărare. Meşterul Mac Nap execută chiar unul din planurile sale la care ţinea foarte mult şi pe care şeful coloniei îl aprobă. În colţurile mai înaintate înspre lac, ridică două gherete mici şi ţuguiate care completau construcţia, şi caporalul Joliffe abia aştepta să meargă să schimbe santinelele. Toate acestea dădeau ansamblului un aspect militar care îl satisfăcea pe deplin.

După ce termină împrejmuirea, Mac Nap îşi aminti de gerurile ultimei ierni şi construi un nou hambar pentru lemne chiar lipit de partea dreaptă a clădirii principale, în aşa fel încât se putea comunica cu această magazie, bine

închisă, printr-o uşă interioară, fără să fii obligat să treci pe-afară. În acest fel, combustibilul va fi totdeauna la îndemâna consumatorilor. Pe partea stingă, dulgherul clădi o mare sală menită să fie locuinţa soldaţilor, încât se putea scoate astfel priciul din sala comună. Această sală rămase de-acum înainte numai pentru mese, jocuri şi lucru. Noua locuinţă servi de-atunci încolo exclusiv celor trei familii, care căpătară camere separate, şi celorlalţi soldaţi ai coloniei. Un depozit special pentru blănuri fu de asemenea ridicat în spatele casei, lângă magazia de muniţii, ceea ce lăsa liber tot podul. El fixă căpriorii şi fermele cu scoabe de fier, pentru a face faţă oricărei agresiuni.

Cu ce grijă, cu ce zel, cu ce energie ar fi urmărit altădată locotenentul toate aceste detalii ale întreprinderii sale! Dacă ar fi clădit pe un teren sigur, cu câtă plăcere ar fi privit cum se înălţau în jurul lui aceste locuinţe, hambare şi depozite! Şi ce proiect, acum fără rost, îşi făcuse el ca să înalţe pe capul Bathurst o construcţie care ar fi asigurat securitatea fortului Esperance! Fortul Esperance! Acest nume acum îi strângea inima. Capul Bathurst părăsise pentru totdeauna continentul american şi fortul Esperance s-ar fi putut numi mai bine fortul „Fără speranţă”!

Aceste diverse lucrări ocupară tot sezonul şi nimeni nu stătea cu braţele încrucişate. Construcţia

9 o 9 ambarcaţiunii mergea bine. După planurile lui Mac Nap, trebuia să aibă 30 de tone, şi această capacitate va fi suficientă ca să poată, în sezonul de vară, să transporte vreo 20 de pasageri, pe o distanţă de câteva sute de mile. Dulgherul găsise, din fericire, câteva lemne curbe care îi permiseră să aşeze primele cupluri ale navei, şi curând etrava şi etamboul, fixate de chilă, se înălţară pe şantierul amenajat la poalele capului Bathurst. În timp ce dulgherii lucrau cu toporul, ferăstrăul şi tesla, vânătorii vânau animalele necesare hranei, reni şi iepuri polari care se găseau în număr mare în apropierea factoriei. Locotenentul ordonase, dealtfel, lui Sabine şi Marbre să nu se

îndepărteze, sub motiv că, atâta timp cât întreaga aşezare nu va fi terminată, nu voia să lase urme în împrejurimi pentru a nu atrage atenţia unor duşmani. Adevărul era că Jasper Hobson nu voia să trezească vreo bănuială cu privire la schimbările survenite cu peninsula. Într-o zi, când Marbre întrebă dacă nu sosise timpul să plece la Golful Morselor ca să înceapă vânatul amfibiilor, a căror grăsime furniza un combustibil excelent, Jasper Hobson răspunse repede:

— Nu, Marbre, n-are rost.

Locotenentul Hobson ştia bine că Golful Morselor rămăsese cu două sute de mile în urmă spre sud şi că amfibiile nu mai veneau pe malurile insulei! Nu trebuie să se creadă, o spunem din nou, că Jasper Hobson considera că situaţia era desperată. Departe de el un astfel de gând, şi de multe ori explicase acest lucru deschis, fie doamnei Paulina Barnett, fie sergentului Long. El afirma categoric că insula va rezista până în momentul când gerurile iernii vor veni, pe de o parte să-i îngroaşe stratul de gheaţă şi, pe de alta, să-i oprească mersul. Într-adevăr, după cercetarea făcută, Jasper Hobson calculase exact perimetrul noului său domeniu. Insula măsura mai mult de patruzeci de mile ca circumferinţă3, adică avea o suprafaţă de cel puţin o sută patruzeci de mile pătrate. Pentru a lua un termen de comparaţie, insula Victoria era puţin mai mare decât insula Sf. Elena. Perimetrul îl egala aproape pe cel al Parisului, până la linia fortificaţiilor. Chiar în cazul când s-ar fi desfăcut în bucăţi, fragmentele mai puteau avea o întindere mare, care le-ar fi putut face locuibile pentru câtva timp.

Doamnei Paulina Barnett, care se mira că un sloi poate avea o asemenea arie, locotenentul Hobson îi răspunse cu observaţiile făcute de navigatorii arctici. Nu rareori Parry, Penny, Franklin, străbătând mările polare, întâlniseră câmpuri de gheaţă lungi de o sută de mile şi largi de cincizeci. Căpitanul Kellet îşi părăsise chiar nava pe un

icefield care măsura nu mai puţin de trei sute de mile pătrate. Ce era în comparaţie cu el insula Victoria?

Totuşi mărimea ei trebuia să fie suficientă pentru ca să reziste până la iarnă, înainte ca baza să-i fie topită de curenţii de apă caldă. Jasper Hobson nu avea nici o îndoială în această privinţă şi trebuie spus că nu-l supăra decât că vedea atâta trudă irosită degeaba, atâtea eforturi inutile, atâtea planuri distruse şi că

3 Aproximativ 52 km sau 13 leghe (Nota ed. Franceze).

Visul său, la un pas de realizare, se dusese de râpă. Se înţelege că nu putea avea nici un interes pentru lucrările care se făceau acum. El lăsa lucrurile în voia lor şi asta era tot!

Doamna Paulina Barnett făcea – după expresia cunoscută – haz de necaz. Încuraja munca tovarăşilor săi şi chiar participa la ea, ca şi cum viitorul era al lor. Astfel, văzând cu cât interes se ocupa doamna Joliffe de semănături, o ajuta zilnic cu sfaturile ei. Măcrişul şi lingureaua dăduseră o recoltă frumoasă, şi asta datorită caporalului care, cu gravitatea şi tenacitatea unei sperietori, apăra terenurile însămânţate de miile de păsări de tot soiul. Domesticirea renilor reuşise foarte bine. Mai multe femele fătaseră şi micul Michel fu hrănit în parte cu lapte de ren. Întreaga turmă număra vreo treizeci de capete. Aceste animale erau trimise la păscut pe pantele acoperite de iarbă ale capului Bathurst, şi se făcu şi o mică rezervă de iarbă scurtă şi uscată, care creştea pe povârnişuri, pentru nevoile iernii. Aceşti reni, foarte uşor de domesticit, se familiarizară repede cu oamenii fortului, nu se depărtau de incintă şi câţiva fură întrebuinţaţi la trasul săniilor pentru transportul de lemne.

În plus, un anumit număr de reni liberi, care rătăceau în împrejurimile factoriei, se lăsau prinşi în capcana săpată la mijlocul drumului între fort şi portul Barnett. Ne amintim că, anul trecut, capcana servise la capturarea unui urs gigantic. În timpul acestui sezon, cel mai adesea cădeau în

ea reni. Carnea acestora fu sărată, uscată şi conservată pentru a servi mai târziu la alimentaţie. Fură prinse cel puţin douăzeci din aceste rumegătoare, pe care iarna ar fi trebuit curând să le mâne în regiuni mai puţin înalte ca latitudine.

Dar, într-o zi, ca urmare a conformaţiei solului, capcana se strică şi la 5 august vânătorul Marbre, întorcându-se la fort după ce o cercetase, îl opri pe Jasper Hobson zicându-i cu un glas destul de ciudat:

— Mă întorc de la cercetarea zilnică a capcanei, domnule locotenent.

— Ei bine, Marbre, răspunse Jasper Hobson, sper că astăzi ai fost tot aşa de norocos ca şi ieri şi că o pereche de reni a căzut în groapă.

— Nu, domnule locotenent… nu… răspunse Marbre cam încurcat.

— Cum? Capcana dumitale n-a furnizat cantitatea ei obişnuită de carne?

— Nu, şi dacă vreun animal ar fi căzut în groapa noastră, cu siguranţă că s-ar fi înecat.

— Înecat! Exclamă locotenentul, privind neliniştit la vânător.

— Da, domnule locotenent, răspunse Marbre, care se uita atent la şeful său, groapa este plină cu apă.

— Bine, răspunse Jasper Hobson, cu tonul unui om care nu dă lucrului nici o importanţă, ştii că groapa fusese săpată parţial în gheaţă. Pereţii se vor fi topit sub razele soarelui şi atunci…

— Iertaţi-mă că vă întrerup, domnule locotenent, dar această apă nu poate proveni în nici un caz din topirea gheţii.

— De ce, Marbre?

— Pentru că, dacă ar fi aşa, apa ar fi dulce, cum ne-aţi explicat cândva, şi iată că, din contră, apa care a umplut groapa noastră este sărată!

Oricât era de stăpân pe sine, Jasper Hobson păli şi nu răspunse nimic.

— Dealtfel, adăugă vânătorul, am vrut să sondez groapa pentru a cunoaşte adâncimea apei, şi, spre marea mea surpriză, vă mărturisesc, n-am găsit fundul.

— Ei bine, Marbre, ce vrei? Răspunse repede Jasper Hobson. Nu este de mirare. Vreo surpare de teren va fi stabilit o comunicaţie între capcană şi mare! Se întâmplă câteodată… chiar şi pe terenurile cele mai solide! Aşa că nu te nelinişti, bravul meu vânător. Renunţă pentru moment să întrebuinţezi capcana cu pricina şi mulţumeşte-te să pui altele în împrejurimile fortului.

Marbre îşi duse mâna la frunte în chip de salut şi făcând stânga-mprejur îl părăsi pe locotenent, nu fără a-i arunca o privire ciudată.

Jasper Hobson căzu câteva clipe pe gânduri. Ştirea pe care i-o adusese vânătorul Marbre era gravă. Evident că fundul gropii, subţiat puţin câte puţin de apele mai calde, crăpase şi că partea de jos a capcanei o forma acum suprafaţa mării.

Jasper Hobson se duse să-l caute pe sergentul Long şi îi povesti incidentul. Amândoi, fără a fi văzuţi de tovarăşii lor, merseră pe mal, la poalele capului Bathurst, în acel punct al litoralului unde puseseră semne şi repere. Le cercetară. De la ultima explorare, nivelul insulei plutitoare scăzuse cu şase degete.

— Ne scufundăm încetul cu încetul! Murmură sergentul Long. Câmpul de gheaţă se macină pe dedesubt!

— Ah, iarnă, iarnă! Exclamă Jasper Hobson izbind cu piciorul în acest sol blestemat.

Dar nici un semn nu arăta încă apropierea sezonului rece. Termometrul se menţinea, în medie, la 59° Fahrenheit (15°C) şi timp de câteva ore, cât dura noaptea, coloana mercurului cobora abia cu 3-4 grade.

Pregătirile pentru apropiata iernare fură continuate cu multă stăruinţă. Nu duceau lipsă de nimic şi, într-adevăr, cu

toate că fortul Esperance nu fusese reaprovizionat de detaşamentul căpitanului Craventy, puteau aştepta cu toată liniştea şi siguranţa lungile ore ale nopţii arctice. Numai muniţiile trebuiau să le economisească. Din băuturile spirtoase, al căror consum era mic, şi din pesmeţi, care nu puteau fi înlocuiţi, mai rămăseseră cantităţi destul de mari. Dar vânatul proaspăt şi carnea conservată erau reînnoite fără încetare şi această alimentaţie bogată şi sănătoasă, la care se mai adăugaseră şi câteva plante antiscorbutice, menţineau în perfectă stare de sănătate pe toţi membrii micii colonii.

Doborâră mulţi copaci în pădurea care mărginea coasta orientală a lacului Barnett. Numeroşi mesteceni, pini şi brazi căzură sub toporul lui Mac Nap şi renii transportară tot acest combustibil la depozit. Dulgherul nu cruţă păduricea, stivuind în acelaşi timp lemnele tăiate. Se gândise probabil că lemnele nu vor lipsi pe această insulă, pe care o mai privea ca pe o peninsulă. Într-adevăr, toată regiunea din jurul capului Michel era bogată în soiuri diferite de copaci. De aceea, meşterul Mac Nap se arăta deseori plin de încântare şi îl felicita pe locotenent pentru că descoperise acest teritoriu binecuvântat, pe care noua întreprindere nu putea decât să prospere. Lemne, vânat, animale cu blană, care veneau parcă de la sine să umple depozitele Companiei. Un iaz pentru pescuit ale cărui produse îmbogăţeau plăcut mesele! Iarbă pentru animale şi o „soldă dublă pentru oameni”, ar fi adăugat cu siguranţă caporalul Joliffe! Nu era capul Bathurst o gură de rai, un loc fără pereche, pe tot întinsul continentului arctic? Ah, locotenentul Hobson avusese mâna norocoasă şi trebuiau aduse mulţumiri providenţei, căci un asemenea teritoriu era desigur unic pe lume. Unic pe lume! Cinstitul Mac Nap! El nu ştia cât de bine o nimerise, nici ce temeri trezea în sufletul locotenentului său când vorbea în felul acesta!

Se înţelege că, în micuţa colonie, nici pregătirea hainelor de iarnă nu fu dată uitării. Doamna Paulina Barnett şi

Madge, doamnele Rae şi Mac Nap şi doamna Joliffe, când nu aveau de gătit, munceau cu râvnă. Călătoarea ştia că vor fi siliţi să părăsească fortul şi, în vederea lungului drum pe gheţuri, când, în plină iarnă, vor trebui să ajungă la continentul american, voia ca fiecare să fie bine şi călduros îmbrăcat. Vor avea de înfruntat gerul teribil al lungii ierni polare mai multe zile în şir, dacă insula Victoria s-ar imobiliza la o mare distanţă de litoral! Pentru a putea străbate astfel sute de mile în aceste condiţii, nu trebuiau neglijate nici hainele, nici încălţămintea.

Aşadar, doamna Paulina Barnett şi Madge se îngrijiră de confecţionarea veşmintelor. Cum se înţelege de la sine, blănurile, care vor fi probabil imposibil de salvat, fură întrebuinţate în toate felurile. Căptuşiră hainele pe ambele feţe pentru ca ele să aibă blană atât pe dinăuntru, cât şi pe dinafară. Şi era sigur că, atunci când va veni momentul, vrednicele soţii ale soldaţilor, ca şi soldaţii înşişi, precum şi ofiţerii lor, vor purta blănurile cele mai scumpe, demne de invidiat de aristocratele bogate din Anglia sau de principesele ruse. Fără îndoială, doamnele Rae, Mac Nap şi Joliffe se cam mirară de întrebuinţarea ce se dădea bogăţiilor Companiei. Dar aşa suna ordinul locotenentului Hobson. Dealtfel, jderii, vizonii, ondatrele, castorii şi vulpile mişunau pe acest teritoriu şi blănurile întrebuinţate astfel puteau fi oricând înlocuite cu uşurinţă, trăgând câteva focuri de armă sau punând o capcană. În plus, când doamna Mac Nap văzu hăinuţa de hermină, atât de frumoasă, pe care Madge o confecţionase pentru copilul ei, nu mai găsi atât de extraordinar ceea ce se făcea!

Astfel se scurseră zilele până la mijlocul lunii august. Avuseseră mereu timp frumos, şi dacă cerul fusese câteodată ceţos, soarele sorbise repede negurile.

În fiecare zi, locotenentul Jasper Hobson calcula poziţia insulei, având însă grijă să se îndepărteze de fort pentru a nu trezi bănuielile tovarăşilor săi cu aceste observaţii

cotidiene. Vizită de asemenea diverse părţi ale insulei şi, din fericire, nu remarcă nici o modificare importantă.

La 16 august, insula Victoria se găsea la 167°27' longitudine şi la 79°49' latitudine. Se deplasase deci puţin spre sud de o bucată de vreme, dar fără ca prin aceasta să se fi apropiat de coastă, care – fiind curbată în această direcţie – mai rămânea încă la mai mult de 200 mile depărtare spre sud-est.

Cât despre drumul făcut de insulă, de la ruptura istmului sau, mai bine spus, de la ultimul dezgheţ al sloiurilor, putea fi evaluat la 1100-1200 mile spre vest.

Dar ce reprezenta acest parcurs comparat cu întinderea nesfârşită a mării? Nu s-au văzut nave derivând sub acţiunea curenţilor la mii de mile depărtare, aşa cum se întâmplase cu nava engleză Resolute, cu bricul american Advance şi în fine cu Fox, care fură duse, împreună cu câmpul lor de gheaţă, pe un spaţiu de mai multe grade până când iarna le opri din mersul lor?

Capitolul VI. Zece zile de furtună.

Timp de patru zile, de la 17 la 20 august, timpul fu frumos şi temperatura destul de ridicată. Negurile orizontului nu se transformară în nori. Rar se-ntâmplă ca atmosfera să se menţină aşa de clară într-o zonă situată la o latitudine atât de înaltă. După cum lesne se înţelege, aceste condiţii climaterice nu puteau să-i placă locotenentului Hobson.

Dar la 21 august barometrul anunţă o schimbare apropiată a stării atmosferice. Coloana de mercur coborî brusc cu câteva miimi. A doua zi însă urcă, apoi coborî din nou şi abia la 23 august scăderea temperaturii deveni continuă.

La 24 august, într-adevăr, vaporii acumulaţi încetul cu încetul, în loc să se risipească, se ridicară în atmosferă. Soarele, aflat în momentul său culminant, fu acoperit în întregime şi locotenentul Hobson nu putu să mai calculeze poziţia insulei. A doua zi începu să sufle un vânt dinspre nord-vest care bătea tare, şi în timpul unor acalmii căzură

ploi mari. Totuşi temperatura nu se schimbă prea mult şi termometrul se menţinea la 54° Fahrenheit (12°C).

Din fericire, la această epocă, lucrările plănuite fuseseră executate şi Mac Nap tocmai isprăvise de făcut carcasa ambarcaţiunii, care avea şi bordajul terminat. Puteau chiar, fără nici un inconvenient, să întrerupă vânarea animalelor comestibile, rezervele fiind suficiente. Dealtfel, vremea deveni atât de rea, vântul atât de puternic, ploaia atât de pătrunzătoare, ceaţa atât de deasă, încât trebuiră să renunţe la ieşirea din incinta fortului.

— Ce credeţi de această schimbare a timpului, domnule locotenent? Întrebă doamna Paulina Barnett, în dimineaţa zilei de 27 august, văzând furia vijeliei care creştea din oră în oră. N-ar putea să ne servească?

— N-aş putea s-o afirm, doamnă, răspunse locotenentul Hobson, dar ţin să vă spun că orice este mai bine pentru noi decât acea vreme minunată când soarele încălzeşte fără întrerupere apele mării. Dealtfel, văd că vântul bate dinspre nord-vest şi, cum e foarte puternic, insula noastră, prin însăşi masa ei, nu poate să nu sufere influenţa lui. Nu m-ar mira deci ca ea să se apropie de continentul american.

— Din păcate, zise sergentul Long, nu vom putea calcula zilnic poziţia insulei noastre. În mijlocul acestei atmosfere ceţoase nu mai există soare, lună sau stele! Fă observaţii dacă poţi, în aceste condiţii!

— Bine, sergent Long, răspunse doamna Paulina Barnett, dacă se va ivi în zare coasta, vom şti s-o recunoaştem, v-o garantez. Oricare ar fi ea, va fi binevenită. Ţineţi seamă că va fi în mod sigur o regiune din America rusă, şi probabil din Georgia occidentală.

— Acest lucru este într-adevăr probabil, adăugă Jasper Hobson, căci, din nefericire pentru noi, nu există în toată această parte a mării arctice nici o insuliţă, nici o insulă, nici măcar o stâncă de care să ne putem agăţa!

— Ei, zise doamna Paulina Barnett, de ce oare vehiculul nostru nu ne-ar transporta direct pe coasta Asiei? Nu ar

putea, sub influenţa curenţilor, să traverseze strâmtoarea Behring şi să ajungă în ţara ciuccilor?

— Nu, doamnă, nu, răspunse locotenentul Hobson, sloiul nostru ar întâlni curând curentul Kamceatka şi ar fi dus spre nord-est, ceea ce ar fi foarte regretabil.

Nu. Este mai probabil ca, sub influenţa vântului din nord-vest, să ne apropiem de coastele Americii ruse!

— Va trebui să veghem şi, pe cât e cu putinţă, domnule Hobson, zise călătoarea, să aflăm în ce direcţie mergem.

— Vom veghea, doamnă, răspunse Jasper Hobson, cu toate că această ceaţă deasă ne limitează foarte mult vederea. În plus, dacă suntem aruncaţi pe coastă, izbitura va fi destul de violentă şi o vom simţi. Să sperăm că, într-un asemenea caz, insula noastră n-o să se sfarme în bucăţi! Acesta este pericolul! Dar dacă se va produce, vom vedea ce avem de făcut. Până atunci nu putem întreprinde nimic.

Se înţelege de la sine că discuţia nu avea loc în sala comună, unde se aflau cei mai mulţi dintre soldaţi şi nevestele lor, în orele de lucru. Doamna Paulina Barnett stătea de vorbă despre aceste probleme în camera sa, a cărei fereastră dădea spre partea din faţă a curţii. Lumina zilei, foarte slabă, abia putea pătrunde prin geamurile opace. Afară vijelia se auzea vuind ca o avalanşă. Din fericire, capul Bathurst apăra casa de rafalele din nord-est.

Totuşi, nisipul şi pământul, smulse de pe vârful promontoriului, cădeau pe acoperiş cu un zgomot ca de grindină. Mac Nap fu din nou îngrijorat din cauza coşurilor, şi mai ales a celui din bucătărie, care trebuiau să funcţioneze în permanenţă. Cu urletele vântului se amesteca vuietul înspăimântător pe care-l făceau, când se spărgeau, valurile mării dezlănţuite. Furtuna se schimba în uragan.

Cu toată violenţa rafalelor, în ziua de 28 august Jasper Hobson vru cu tot dinadinsul să urce până la capul Bathurst pentru a cerceta atât orizontul, cât şi starea mării şi a

cerului. Se îmbrăcă în aşa fel încât prin hainele sale să nu treacă vântul puternic, apoi se aventură afară.

După ce străbătu curtea interioară, locotenentul Hobson ajunse, fără mare greutate, la poalele capului. Nisipul şi pământul îl orbeau, dar, cel puţin, adăpostit de faleză, nu avea de luptat direct împotriva vântului. Cel mai greu, pentru Jasper Hobson, fu să se urce pe coasta masivului care era foarte abruptă în acest loc. El reuşi totuşi, agăţându-se de tufele de ierburi, şi ajunse pe creasta capului. Aici puterea uraganului era atât de mare, că nu putea să stea în picioare şi nici măcar să şadă. Trebui deci să se întindă pe burtă în spatele povârnişului şi să se ţină de copăcei, nelăsându-şi expus rafalelor decât vârful capului.

Jasper Hobson privi prin stropii valurilor care treceau deasupra lui ca nişte pânze de apă. Aspectul oceanului şi al cerului erau înspăimântătoare. Amândouă se pierdeau în negură la o distanţă de o jumătate de milă de cap. Deasupra creştetului său, Jasper Hobson vedea norii joşi şi despletiţi care alergau cu o viteză nebună, în timp ce lungi fâşii de ceaţă se strângeau spre zenit. Din când în când vântul se oprea şi nu se mai auzea decât vuietul şuierător al mării şi izbiturile valurilor furioase. Apoi furtuna reîncepea cu o furie nemaipomenită şi locotenentul Hobson simţea cum promontoriul se zguduia din temelii. În anumite momente ploaia cădea atât de deasă, încât şuvoaiele sale, aproape orizontale, formau tot atâtea mii de jeturi de apă pe care vântul le împroşca puternic, ca pe nişte mitralii.

Era un adevărat uragan care venea din cea mai întunecată parte a cerului. Vântul din nord-est putea să ţină mult şi bine şi să răvăşească vreme îndelungată atmosfera. Jasper Hobson nu se plângea.

El, care în orice altă împrejurare ar fi regretat urmările dezastruoase ale unei asemenea furtuni, acum le primea cu bucurie. Dacă insula rezista – şi se putea spera acest lucru – ea va fi împinsă inevitabil spre sud-vest, sub acţiunea acestui vânt, mai puternic decât curenţii mării, şi acolo, în

sud-vest, era continentul, era salvarea! Da, pentru el, pentru tovarăşii lui, pentru toţi, trebuia ca furtuna să ţină, până în momentul când ea îi va arunca pe o coastă, oricare va fi ea. Ceea ce ar fi însemnat pentru o navă pieirea, pentru insula rătăcitoare era salvarea.

Jasper Hobson rămase astfel încă vreun sfert de oră, încovoiat sub şfichiul uraganului, udat până la piele de apele mării şi ale ploii, încleştându-şi mâinile de pământ cu energia unui om care se îneacă, încercând să surprindă şansele ce putea să i le ofere această furtună. Apoi coborî, se lăsă să alunece pe povârnişul capului, traversă curtea în mijlocul vârtejurilor de nisip şi intră în casă.

Prima grijă a lui Jasper Hobson fu să-i anunţe pe tovarăşii săi că uraganul părea că nu atinsese încă cea mai mare intensitate şi că trebuiau să se aştepte ca el să se mai prelungească timp de câteva zile. Dar locotenentul vesti toate acestea cu un glas bizar, ca şi cum le-ar fi adus o ştire bună, şi oamenii din factorie nu se putură stăpâni să-l privească oarecum surprinşi. Şeful lor avea aerul că se bucură de această dezlănţuire a stihiilor.

În ziua de 30, Jasper Hobson, înfruntând încă o dată rafalele, se întoarse, dacă nu pe creasta capului Bathurst, cel puţin pe marginea litoralului. Acolo, pe malul abrupt, la buza marilor valuri care îl izbeau pieziş, zări câteva ierburi lungi care nu făceau parte din flora insulei. Aceste ierburi mai erau proaspete!

Erau lungi filamente de iarbă de mare care, nu încăpea îndoială, fuseseră smulse de curând de pe continentul american! Continentul nu mai era deci atât de departe! Vântul din nord-est împinsese prin urmare insula în afara curentului care o dusese până atunci! Ah! Nici Cristofor Columb nu simţise o mai mare bucurie în sufletul său ca Jasper Hobson, când întâlnise aceste ierburi rătăcitoare care-l vesteau că pământul este aproape!

Jasper Hobson se întoarse la fort. El făcu cunoscută descoperirea sa doamnei Paulina Barnett şi sergentului

Long. În acel moment avu aproape dorinţa să spună totul tovarăşilor săi, atât era de sigur de salvarea lor. Dar un ultim presentiment îl reţinu. Nu le zise nimic.

Între timp, în zilele acestea de stat în casă, locuitorii fortului nu rămaseră inactivi. Îşi treceau timpul cu lucrările din interior. De câteva ori săpară rigole în curte, pentru ca să se poată scurge apele care se adunau între casă şi depozite. Mac Nap, cu cuiele într-o mână şi ciocanul în alta, avea totdeauna de făcut vreo reparaţie într-un colţ oarecare. Lucrau astfel toată ziua, fără să fie preocupaţi de violenţa furtunii. Dar când sosea noaptea, părea că forţa uraganului creştea. Era imposibil să dormi. Rafalele se abăteau asupra casei ca nişte lovituri de măciucă. Se formau câteodată un fel de vârtejuri atmosferice între promontoriu şi fort. Parcă o trombă, o tornadă, se învălătucea în jurul ei. Scândurile scârţâiau, grinzile ameninţau să se desfacă şi te puteai teme că toată construcţia o să fie făcută bucăţi. Din această cauză, dulgherul trăia cu frica în sân şi oamenii săi erau tot timpul în stare de alarmă. Cât despre Jasper Hobson, el nu era preocupat de soliditatea casei, ci de cea a solului pe care fusese clădită. Furtuna devenea atât de violentă, marea atât de dezlănţuită, că exista pericolul să sfarme icefield-ul. Era imposibil ca enormul sloi, subţiat în grosime, ros la bază, supus la necontenitele denivelări ale oceanului, să mai poată rezista multă vreme. Fără îndoială, oamenii care se găseau pe el nu simţeau hula, atât de mare îi era masa, dar asta nu însemna că insula nu avea de suferit. Problema se reducea deci la aceasta: va ţine insula până în momentul când va fi aruncată pe coastă? Nu va fi sfărâmată în bucăţi înainte de a se lovi de pământul ferm?

În ce priveşte rezistenţa ei de până acum, nu încăpea nici o îndoială. Jasper Hobson explică acest lucru doamnei Paulina Barnett. Într-adevăr, dacă dislocarea s-ar fi produs şi câmpul de gheaţă s-ar fi împărţit în sloiuri mai mici, dacă insula s-ar fi rupt în mai multe insuliţe, rezidenţii fortului

Esperance ar fi observat imediat, căci acea bucată de insulă pe care s-ar fi găsit nu ar fi rămas nemişcată în starea actuală a mării, ea ar fi fost legănată sub acţiunea hulei; mişcări de tangaj şi de ruliu ar fi scuturat-o împreună cu cei ce se aflau pe suprafaţa ei, care s-ar fi simţit ca pasagerii unui vas izbit de valuri. Or, asta nu s-a întâmplat. În cercetările sale zilnice, locotenentul Hobson nu surprinsese niciodată o mişcare, o clătinare, nici măcar un tremur oarecare al insulei, care părea tot aşa de stabilă, de imobilă, ca şi cum istmul ei ar mai fi legat-o de continentul american. Dar ruptura, care nu se produsese încă, putea desigur să survină dintr-un moment într-altul!

O preocupare extrem de mare a lui Jasper Hobson era să ştie dacă insula Victoria, aruncată în afara curentului şi împinsă de vântul din nord-est, se apropiase de coastă şi, într-adevăr, toată speranţa lor sta în această şansă. Dar, se-nţelege, fără soare, lună şi stele, aparatele deveneau inutile şi poziţia actuală a insulei nu putea fi stabilită. Dacă deci se apropiau de coastă, acest lucru nu-l vor şti până nu vor zări pământ şi nici locotenentul n-avea cum să afle înainte – în afară de cazul când ar simţi o izbitură – decât dacă s-ar fi dus spre partea de sud a acestui primejdios teritoriu. Într-adevăr, orientarea insulei Victoria nu se schimbase în mod apreciabil. Capul Bathurst mai era îndreptat spre nord, ca pe timpul când forma un punct avansat al continentului american. Era deci evident că insula, dacă va acosta, va atinge pământul cu partea sa meridională, cuprinsă între capul Michel şi cotul care se sprijinea altădată pe Golful Morselor, într-un cuvânt, joncţiunea s-ar face pe locul vechiului istm. Era deci esenţial şi oportun să ştii ce se întâmplă în acea parte. Locotenentul Hobson hotărî deci să meargă până la capul Michel, oricât bântuia de tare furtuna. Dar hotărî de asemenea să facă această recunoaştere ascunzând tovarăşilor săi adevăratul motiv al explorării. Numai sergentul Long trebuia să-l însoţească, în timp ce uraganul nu mai contenea.

În acea zi, la 31 august, pe la orele patru după-amiază, pentru a fi pregătit pentru orice eventualitate, Jasper Hobson îl chemă pe sergent în camera sa.

— Sergent Long, îi zise el, trebuie să cunoaştem fără întârziere poziţia insulei Victoria, sau cel puţin să ştim dacă uraganul, aşa cum sper, a apropiat-o de continentul american.

— Acest lucru îmi pare într-adevăr necesar, răspunse sergentul, şi cu cât mai repede, cu atât mai bine.

— De aici, reluă Jasper Hobson, decurge obligaţia de a merge în sudul insulei.

— Sunt gata, domnule locotenent.

— Ştiu, sergent Long, că eşti totdeauna gata la datorie. Dar nu vei merge singur. Este bine să fim doi, pentru ca, dacă apare în faţă uscatul, să-i prevenim imediat pe tovarăşii noştri. Şi apoi, trebuie să-l văd eu însumi… Vom merge împreună.

— Când doriţi, domnule locotenent, chiar acum, dacă socotiţi necesar.

— Vom pleca astă-seară la ora nouă, când toţi oamenii noştri vor dormi…

— Într-adevăr, cei mai mulţi dintre ei ar vrea să ne însoţească, răspunse sergentul Long, şi nu trebuie să ştie în ce scop ne ducem departe de factorie.

— Nu, nu trebuie să ştie, răspunse Jasper Hobson, şi dacă voi putea, îi voi cruţa până la capăt de grijile acestei îngrozitoare situaţii.

— De acord, domnule locotenent.

— Vei lua cu dumneata un amnar şi iască, pentru ca să putem da un semnal dacă e necesar, de pildă în cazul când la sud se va arăta pământ.

— Da.

— Explorarea noastră va fi foarte grea, sergent.

— Va fi foarte grea, ce-i drept, dar nu-i nimic; şi, fiindcă veni vorba de explorare, cu călătoarea noastră ce facem?

— Cred că nu o voi preveni, răspunse Jasper Hobson, căci va voi să ne însoţească.

— Şi asta-i imposibil! Zise sergentul. O femeie n-ar putea lupta contra acestei vijelii! Vedeţi cum se înteţeşte furtuna în acest moment!

Într-adevăr, casa se cutremura atât de tare sub uragan, încât părea că va fi smulsă din piloţi.

— Nu, zise Jasper Hobson, această femeie curajoasă nu poate, nu trebuie să ne însoţească. Dar, gândindu-mă mai bine, cred că e mai cuminte s-o prevenim de proiectul nostru. Trebuie să-l cunoască fiindcă dacă vreo nenorocire ni s-ar întâmpla pe drum…

— Da, domnule locotenent, da! Răspunse sergentul Long. Nu trebuie să-i ascundem nimic – şi în cazul când nu ne-am întoarce…

— Atunci, la ora nouă, sergent.

— La ora nouă!

Sergentul Long se retrase după ce salută reglementar.

Câteva minute mai târziu, Jasper Hobson se întreţinea cu doamna Paulina Barnett, împărtăşindu-i proiectul său de explorare. Cum se aşteptase, curajoasa femeie insistă să-l însoţească, vrând să înfrunte alături de el furia uraganului. Locotenentul nu încercă s-o facă să renunţe vorbindu-i de primejdiile unei asemenea expediţii în condiţiile actuale, ci se mulţumi să-i spună că, în lipsa lui, prezenţa doamnei Paulina Barnett la fort era indispensabilă şi că de ea depindea, rămânând, ca el să plece cu sufletul împăcat. Dacă s-ar întâmpla vreo nenorocire, ar fi cel puţin sigur că tovarăşa lui curajoasă era acolo ca să-l înlocuiască pe lângă oamenii săi.

Doamna Paulina Barnett înţelese şi nu mai stărui. Totuşi îl imploră pe Jasper Hobson să nu se aventureze nebuneşte, amintindu-i că el este şeful factoriei, că viaţa sa nu-i aparţinea, ea era necesară salvării tuturor. Locotenentul promise să fie prudent pe cât situaţia i-o va permite, dar trebuia făcută imediat explorarea acestei părţi meridionale

a insulei, şi el o va face. A doua zi doamna Paulina Barnett se va mărgini să spună tovarăşilor săi că locotenentul şi sergentul erau plecaţi să facă o ultimă recunoaştere înainte de sosirea iernii.

Capitolul VII. O lumină şi un strigăt.

Locotenentul şi sergentul Long petrecură seara în sala mare a fortului Esperance, până la ora de culcare. Toţi erau adunaţi în această sală cu excepţia astronomului care rămânea, ca să spunem aşa, închis ermetic în camera sa. Oamenii erau ocupaţi în diferite feluri, unii curăţându-şi armele, alţii reparând sau ascuţindu-şi uneltele. Doamnele Mac Nap, Rae şi Joliffe coseau împreună cu Madge, în timp ce doamna Paulina Barnett făcea lectură cu voce tare. Această lectură era deseori întreruptă nu numai de rafalele vântului, care izbeau ca un berbece în pereţii casei, dar şi de ţipetele copilului. Caporalul Joliffe, însărcinat să-l distreze, avea multă bătaie de cap. Genunchii săi preschimbaţi în cai iuţi nu-i mai ajungeau călăreţului şi, dealtfel, îl istoviseră. Caporalul fu nevoit să-l pună pe masă pe neobositul său cavalerist şi acolo copilul se zbengui în voie până când somnul veni să-i potolească zburdălniciile.

La ora opt, ca de obicei, se stinseră lămpile şi curând fiecare se află în culcuşul său obişnuit.

Imediat după ce toţi adormiră, locotenentul Hobson şi sergentul Long străbătură fără zgomot marea sală goală şi ajunseră pe culoar. Aici o găsiră pe doamna Paulina Barnett care voia să le strângă mâna înainte de plecare.

— Pe mâine, zise ea locotenentului.

— Pe mâine, doamnă, răspunse Jasper Hobson… da… pe mâine… negreşit…

— Dar dacă întârziaţi?

— Va trebui să ne aşteptaţi cu răbdare, răspunse locotenentul, căci, după ce vom examina orizontul de sud pe această noapte neagră, în mijlocul căreia ar putea apare un foc – în cazul când ne vom fi apropiat de coastele Noii Georgii – am tot interesul să recunosc poziţia noastră şi în

cursul zilei. Poate că această explorare va dura 24 ore. Dar dacă putem ajunge la capul Michel înainte de miezul nopţii, atunci ne vom întoarce la fort mâine seară. Aşa că aveţi răbdare, doamnă, şi fiţi sigură că nu ne vom expune fără rost.

— Dar, întrebă călătoarea, dacă nu vă veţi fi întors mâine, poimâine sau peste două zile?

— Atunci înseamnă că nu ne vom mai întoarce! Rosti simplu Jasper Hobson şi deschise uşa.

Doamna Paulina Barnett o închise în urma locotenentului Hobson şi a tovarăşului său. Apoi, neliniştită, gânditoare, intră în camera ei unde o aştepta Madge.

Jasper Hobson şi sergentul Long străbătură curtea interioară în mijlocul vijeliei care era gata să-i răstoarne; dar ei se susţinură unul pe altul şi, sprijiniţi în bastoanele lor cu vârf de fier, trecură de poartă şi înaintară între colinele de pe malul oriental al iazului.

O vagă lumină crepusculară se răspândise pe întreg teritoriul. Luna nouă, care apăruse în ajun, nu se ivi deasupra orizontului, lăsând nopţii înspăimântătoarea ei întunecime. Dar întunericul nu va dura decât câteva ore. Deocamdată se vedea încă destul de bine pentru a putea merge. Ce vânt şi ce ploaie! Locotenentul Hobson şi tovarăşul său erau încălţaţi cu cizme impermeabile şi se-nfăşuraseră în mantale cerate strânse în talie, ale căror glugi le trăseseră până la ochi. Astfel apăraţi, mergeau repede, căci vântul care le bătea din spate îi împingea cu o deosebită violenţă şi, când se înteţea, se poate spune că înaintai mai repede decât ai fi vrut. De vorbit nici nu încercară, căci, asurziţi de vacarmul furtunii, cu respiraţia tăiată de uragan, nu ar fi putut să se audă unul pe altul.

Intenţia lui Jasper Hobson nu era să meargă pe litoral a cărui formă neregulată ar fi lungit în mod inutil drumul, expunându-i în acelaşi timp nemijlocit rafalelor uraganului, pe care nici un obstacol nu le oprea pe malul mării. Voia, pe cât era posibil, să taie în linie dreaptă de la capul Bathurst

la capul Michel şi în acest scop luase cu el o busolă de buzunar care-i permitea să controleze direcţia. În felul acesta nu avea de străbătut decât vreo 10-11 mile pentru a-şi atinge ţinta, şi se gândea că va ajunge la capătul drumului cam pe la ora când crepusculul va dispare numai pentru două ceasuri şi îi va lăsa în toată puterea nopţii. Jasper Hobson şi sergentul, încovoiaţi în bătaia vântului, cu spatele aplecat, cu capul între umeri, sprijinindu-se în bastoanele lor, înaintau destul de repede. Atâta timp cât mergeau pe malul de est al lacului, rafalele nu-i şfichiuiau din plin şi nu avură prea mult de suferit. Colinele joase şi arborii cu cununa lor îi apărau cât de cât. Vântul sufla cu o violenţă nemaipomenită printre copaci, gata să dezrădăcineze sau să frângă vreun trunchi mai slab, dar se muia când trecea prin frunziş. Chiar şi ploaia ajungea transformată într-o pulbere fină. Astfel, după vreo patru mile de mers, cei doi exploratori fură mai puţin istoviţi decât ar fi crezut. Ajunşi la marginea meridională a pădurii, acolo unde colinele dispăreau, unde pământul neted, fără nici o movilită, fără o perdea de arbori, era măturat de vântul mării, se opriră un moment. Mai aveau şase mile ca să ajungă la capul Michel.

— Va fi cam greu! Strigă locotenentul Hobson la urechea sergentului Long.

— Da, răspunse sergentul, ne vor biciui şi ploaia, şi vântul.

— Mă tem, chiar, ca din când în când să nu cadă şi ceva grindină! Adăugă Jasper Hobson.

— Va fi totuşi mai puţin ucigaşă decât mitraliera! Replică filosofic sergentul Long. Or, domnule locotenent, vi s-a întâmplat şi dumneavoastră, ca şi mie, să treceţi prin focul mitralierei. Să mergem deci înainte!

— Înainte, bravul meu ostaş!

Era ora zece. Ultimele luciri crepusculare începeau să se stingă; piereau ca şi cum le-ar fi înghiţit ceţurile sau le-ar fi stins vântul şi ploaia. Totuşi mai stăruia o lumină slabă. Locotenentul scăpără cu amnarul, aprinse iasca şi se uită la

busolă, apoi, bine strâns în manta şi cu gluga trasă aşa încât nu lăsa să treacă decât câteva raze vizuale, porni, urmat de sergent, pe câmpia netedă pe care nu mai exista nici un obstacol care să-i apere.

În primul moment, amândoi fură trântiţi la pământ, dar, ridicându-se imediat, ţinându-se unul de altul şi încovoiaţi ca nişte bătrâni, o luară înainte cu pas grăbit, când la trap, când la galop.

Furtuna era formidabilă în grozăvia ei! Fâşii mari de ceaţă destrămată, adevărate zdrenţe de aer şi apă, măturau solul. Nisipul şi pământul zburau ca nişte gloanţe şi, după sarea care li se depunea pe buze, locotenentul Hobson şi tovarăşul său îşi dădură seama că apa mării, de la cel puţin 2-3 mile depărtare, ajungea până la ei sub forma unor perdele de stropi.

În timpul acalmiilor scurte şi foarte rare, se opreau să mai răsufle. Locotenentul verifica atunci cum putea mai bine direcţia şi aprecia drumul parcurs; apoi îşi reluau mersul.

Dar vijelia creştea odată cu noaptea. Cele două elemente – apa şi aerul – păreau că se topesc unul într-altul. Formau în părţile joase ale cerului una din acele trombe care răstoarnă casele, dezrădăcinează pădurile şi pe care corăbiile, pentru a se apăra, le spulberă cu lovituri de tun. S-ar fi putut crede, într-adevăr, că oceanul, smuls din albia lui, se va năpusti cu totul peste insula rătăcitoare.

Jasper Hobson se întrebă, cu drept cuvânt, cum baza de gheaţă care o suporta putea să reziste unui asemenea cataclism, cum nu se rupsese în sute de bucăţi sub acţiunea hulei! Această hulă trebuia să fi fost formidabilă şi locotenentul o auzea mugind în depărtare. În acest moment sergentul Long, care era înaintea lui cu câţiva paşi, se opri brusc, apoi, revenind spre locotenent, îi strigă cu glasul întretăiat:

— Nu pe-acolo! Zise el.

— De ce?

— Marea!

— Cum, marea?! Doar nu am ajuns încă pe malul de sud-est?

— Priviţi, domnule locotenent.

Într-adevăr, o largă întindere de apă apărea în întuneric şi valurile se spărgeau vijelios la picioarele locotenentului.

Jasper Hobson scăpără din nou amnarul aprinzând iasca şi se uită cu atenţie la acul busolei.

— Nu, zise el, marea e mai la stânga. N-am trecut încă pădurea cea mare care ne desparte de capul Michel.

— Dar atunci este…

— Este o spărtură a insulei, răspunse Jasper Hobson care, ca şi tovarăşul lui, trebui să se lase la pământ pentru a rezista vijeliei. Ori o enormă bucată de insulă s-a desprins şi a plecat în derivă, ori este o simplă crăpătură pe care o vom putea ocoli. Să pornim la drum, deci!

Jasper Hobson şi sergentul Long se ridicară şi o luară la dreapta înspre interiorul insulei, mergând pe lângă apa care spumega la picioarele lor. Merseră astfel vreo zece minute, fiindu-le teamă, nu fără dreptate, că e tăiată orice comunicare cu partea meridională a insulei. Apoi, zgomotul valurilor mari, care se împreunau cu alte zgomote ale furtunii, încetă.

— Nu este decât o crăpătură, zise locotenentul la urechea sergentului. Să ne întoarcem.

Şi o luară iar către sud. Dar aceşti oameni curajoşi se expuneau unui groaznic pericol şi o ştiau bine amândoi, fără să-şi împărtăşească gândurile. Într-adevăr, această parte a insulei Victoria, unde se aventurau în acest moment, fisurată pe o porţiune mare, putea să se rupă de rest dintr-o clipă în alta. În cazul când crăpătura se adâncea mai departe sub muşcătura valurilor, i-ar fi târât cu siguranţă în derivă! Dar ei nu ezitară şi se avântară în întuneric fără măcar să se întrebe dacă vor mai avea drum de întoarcere!

Câte gânduri neliniştitoare îl năpădiră pe locotenentul Hobson! Putea el să mai spere că insula va rezista până la sosirea iernii? Nu era aceasta începutul inevitabilei

sfărâmări? Dacă vântul nu arunca insula pe coastă, nu era condamnată să piară curând – să se scufunde sau să se topească? Ce perspective groaznice şi ce şanse mai rămâneau acestor nefericiţi locuitori ai câmpului de gheaţă?

Între timp, bătuţi, zdrobiţi de vântul năprasnic, aceşti doi oameni energici, pe care-i susţinea sentimentul datoriei, mergeau mai departe. Ajunseră astfel la liziera vastei păduri de lângă capul Michel. Trebuiau acum s-o străbată pentru a ajunge mai repede pe litoral. Jasper Hobson şi sergentul Long intrară deci în pădure, pe un întuneric de nepătruns, ascultând şuierul înfiorător al vântului care trecea printre brazii şi mestecenii codrului. Totul trosnea în jurul lor. Crengile rupte le biciuiau obrazul. În fiecare clipă puteau fi striviţi de căderea unui arbore sau să se lovească de trunchiurile răsturnate pe care n-aveau cum să le vadă în întuneric. Dar acum nu mai mergeau la întâmplare, căci vuietele mării le călăuzeau paşii prin pădure. Auzeau cum se rostogoleau valurile enorme care se spărgeau cu un zgomot îngrozitor şi nu o dată simţiră solul, desigur subţiat, cum tremura sub izbitura lor. În sfârşit, ţinându-se de mână pentru a nu se rătăci, sprijinindu-se, ajutându-se reciproc, atunci când unul sau altul din ei se poticnea, ajunseră la liziera opusă a pădurii.

Dar aici un vârtej îi smulse unul de lângă celălalt. Fură despărţiţi violent şi fiecare trântit la pământ în altă parte.

— Sergent! Sergent! Unde eşti? Strigă din răsputeri Jasper Hobson.

— Prezent, domnule locotenent! Urlă sergentul Long. Apoi, târându-se amândoi pe sol, încercară să ajungă iar laolaltă. Dar parcă o mână puternică îi ţintuia locului. Până la urmă, după eforturi nemaipomenite, reuşiră să se apropie şi, ca să nu mai fie separaţi, se legară unul de altul cu ajutorul centiroanelor; apoi se târâră pe nisip spre o moviliţă pe care se înălţau câţiva brazi. Ajunseră în cele din urmă acolo şi, punându-se puţin la adăpost, îşi săpară o

groapă în care se ghemuiră extenuaţi, frânţi, zdrobiţi! Era 11 şi jumătate noaptea.

Jasper Hobson şi tovarăşul său rămaseră astfel câteva minute fără să scoată un cuvânt. Cu ochii pe jumătate închişi, nu se mai puteau mişca şi un fel de moleşeală, de somnolenţă irezistibilă îi cuprinse, în timp ce vijelia scutura deasupra lor brazii care pârâiau ca oasele unui schelet. Totuşi se împotriviră somnului şi câteva înghiţituri de rachiu din plosca sergentului îi mai treziră.

— Numai de n-ar fi smulşi copacii ăştia, zise locotenentul.

— Şi groapa noastră cu ei, rosti sergentul opintindu-se în nisipul mişcător.

— În fine, dacă suntem aici, zise Jasper Hobson, la doar câţiva paşi de capul Michel, şi dacă am venit să vedem ce se întâmplă, atunci să ne uităm! Nu ştiu de ce, sergent Long, am ca o presimţire că nu suntem departe de pământul ferm, dar, în sfârşit, nu-i decât un presentiment!

De pe poziţia pe care o ocupau, privirile locotenentului şi ale tovarăşului său ar fi putut să cuprindă două treimi din orizontul meridional, dacă acest orizont ar fi fost vizibil. Dar în acest moment era o întunecime neagră, şi dacă nu apărea vreo lumină erau obligaţi să aştepte până se face ziuă pentru a putea vedea coasta, dacă uraganul îi împinsese suficient spre sud.

Locotenentul îi spusese doamnei Paulina Barnett că locurile de pescuit nu sunt rare în această parte a Americii septentrionale care se cheamă Noua-Georgie. Pe coastă sunt numeroase colibe în care indigenii adună dinţi de mamut, căci în această regiune se găsesc multe schelete ale marilor animale antediluviene, reduse la starea de fosile. La câteva grade mai la sud se ridica Noul-Arhangelsk, centrul administrativ al arhipelagului insulelor Aleutine şi capitala Americii ruse. Dar vânătorii cutreieră mai mult malurile mării polare, mai ales de când Compania Golfului Hudson a închiriat teritoriile de vânătoare pe care Rusia le exploata altădată. Jasper Hobson, fără să cunoască ţinutul, cunoştea

obiceiurile agenţilor care veneau aici în această epocă a anului şi era îndreptăţit să creadă că va întâlni compatrioţi, chiar colegi sau – în lipsa lor – indieni nomazi care cutreieră litoralul. Dar Jasper Hobson avea oare dreptul să spere că insula Victoria fusese împinsă spre coastă?

— Da, de o sută de ori da, repetă el sergentului. De şapte zile vântul de nord-est suflă ca un uragan. Ştim bine că insula foarte plată îi dă o priză slabă, dar colinele, pădurile care se înalţă ici-colo ca nişte pânze de corabie trebuie să aibă darul de a o face să fie împinsă de vânt. Dealtfel şi marea care ne poartă suferă această influenţă şi este sigur că marile valuri aleargă spre coastă. Îmi pare deci imposibil să nu fi ieşit din curentul care ne târa spre vest, imposibil să nu fi fost mânaţi spre sud. Nu eram, la ultimul calcul al poziţiei, decât la 200 de mile depărtare de coastă, şi de şapte zile încoace…

— Toate raţionamentele dumneavoastră sunt juste, domnule locotenent, răspunse sergentul Long. Dacă ne ajută vântul, ne ajută şi soarta. Să avem încredere în ea.

Jasper Hobson şi sergentul vorbeau, frazele lor fiind mereu întrerupte de zgomotul vijeliei. Privirile lor căutau să străbată întunericul des pe care fâşiile de ceaţă destrămate de uragan îl făceau şi mai mare. Dar nici un punct luminos nu străluci în această obscuritate.

Pe la unu şi jumătate dimineaţa, uraganul se linişti pentru câteva minute. Numai marea dezlănţuită nu-şi domolise vuietul. Valurile se rostogoleau unele peste altele cu o furie de nedescris.

Deodată Jasper Hobson, apucând braţul tovarăşului său, strigă:

— Sergent, auzi?

— Ce?

— Vuietul mării.

— Da, domnule locotenent, răspunse sergentul Long ascultând cu atenţie, şi de câteva momente mi se pare că izbitura valurilor…

— Nu mai este aceeaşi… Nu-i aşa, sergent? Ascultă… ascultă… s-ar spune că valurile se sparg de stânci!

Jasper Hobson şi sergentul Long ascultau cu cea mai mare atenţie. Evident că zgomotul nu mai era cel monoton şi surd al valurilor care se ciocnesc între ele în larg, ci rostogolirea răsunătoare a pânzelor de apă lovindu-se de un corp dur şi pe care o repercutează ecoul stâncilor. Or, nu se găsea nici o singură stâncă pe litoralul insulei care n-avea decât un mal puţin sonor, alcătuit din pământ şi nisip.

Jasper Hobson şi tovarăşul său nu se înşelaseră? Sergentul încercă să se ridice puţin pentru a auzi mai bine, dar fu imediat răsturnat de vijelie, care începuse din nou cu deosebită violenţă. Scurta acalmie încetase, şuierăturile rafalelor acopereau vuietul mării, şi odată cu ele acea sonoritate specială care izbise urechea locotenentului.

Se poate lesne închipui neliniştea celor doi observatori. Ei se ghemuiră din nou în groapă, întrebându-se dacă n-ar trebui, din prudenţă, să părăsească acest adăpost, căci simţeau că nisipul se surpă sub ei şi brazii trosnesc până la rădăcină. Dar nu încetară să se uite spre sud. Toată viaţa li se concentra în priviri şi ochii lor cercetau încontinuu întunericul des, pe care primele lumini ale zorilor nu vor întârzia să-l risipească.

Deodată, puţin înainte de două şi jumătate dimineaţa, sergentul Long strigă:

— Am văzut!

— Ce?

— O lumină!

— O lumină?

— Da, acolo… În direcţia asta!

Şi sergentul arătă cu degetul spre sud-vest. Se înşelase oare? Nu, căci Jasper Hobson, privind şi el, zări o lumină slabă în direcţia indicată.

— Da! Exclamă el. Da! Sergent, o lumină! Pământul este acolo!

— Numai să nu fie lumina unui vas! Răspunse sergentul Long.

— O navă pe mare, pe un asemenea timp, exclamă Jasper Hobson, e imposibil! Nu, nu! Pământul este acolo, îţi spun, la câteva mile de noi!

— Ei bine, să lansăm un semnal!

— Da, sergent, să răspundem acestei lumini a continentului printr-o lumină a insulei noastre!

Nici locotenentul Hobson, nici sergentul n-aveau torţe pe care să le aprindă. Dar deasupra lor se înălţau acei brazi răşinoşi bătuţi de vânt.

— Amnarul, sergent! Zise Jasper Hobson. Sergentul Long aprinse cu amnarul iasca, apoi, târându-se pe nisip, ajunse la pâlcul de arbori. Locotenentul îl urmă. Găsiră destule lemne uscate. Le îngrămădiră la rădăcina brazilor, şi cu ajutorul vântului flacăra cuprinse toţi copacii.

— Ah, exclamă Jasper Hobson, de vreme ce noi i-am văzut, nu se poate să nu ne vadă şi ei!

Brazii ardeau cu o lumină gălbuie şi flacăra lor fumegândă părea o torţă enormă. Răşina sfârâia în aceste trunchiuri bătrâne care se consumară repede. În curând arseră ultimele vreascuri şi totul se stinse.

Jasper Hobson şi sergentul se uitau dacă nu apare vreo lumină ca răspuns la a lor…

Dar nu se văzu nimic. Timp de zece minute priviră sperând să regăsească acel punct luminos care strălucise un moment; aproape-şi pierduseră speranţa să vadă un semnal oarecare – când deodată se auzi un strigăt, un strigăt desluşit, o chemare desperată care venea dinspre mare!

Jasper Hobson şi sergentul Long, pradă unei groaznice nelinişti, se lăsară să alunece până la mal. Strigătul nu se repetă.

Între timp, de câteva minute, se arătau zorile. Părea chiar că violenţa furtunii scădea odată cu răsăritul soarelui. Curând lumina zilei fu destul de mare ca să permită privirii să parcurgă zarea. Nu se vedea nici un pământ în faţa

ochilor, iar cerul şi marea se confundau pe aceeaşi linie a orizontului.

Capitolul VIII. O explorare a doamnei Paulina Barnett.

Toată dimineaţa Jasper Hobson şi sergentul Long rătăciră pe această parte a litoralului. Starea vremii nu mai era aceeaşi. Ploaia încetase aproape cu desăvârşire, dar vântul îşi schimbă foarte brusc direcţia, suflând acum de la sud-est fără să piardă din tărie. Această schimbare era foarte supărătoare! Ea spori îngrijorarea locotenentului Hobson, care trebuia să renunţe de-acum înainte la orice speranţă de a ajunge la pământul ferm.

Briza aceasta de la sud-est nu putea decât să îndepărteze insula rătăcitoare de continentul american şi s-o arunce din nou în drumul curenţilor atât de primejdioşi care mergeau spre nordul Oceanului arctic.

Dar se putea afirma că insula se apropiase într-adevăr de coastă în timpul acestei nopţi îngrozitoare? Nu fusese doar o presimţire a locotenentului Hobson, care nu se împlinise? Atmosfera era acum destul de limpede, privirea putea să distingă tot, pe o rază de mai multe mile, şi totuşi nu se vedea nici o urmă de pământ. Nu trebuia admisă ipoteza sergentului, că o navă trecuse în timpul nopţii şi că o lumină de la bord apăruse un moment, iar strigătul fusese scos de vreun marinar în pericol? Şi acest vapor nu naufragiase oare în timpul furtunii?

În tot cazul, oricare ar fi fost cauza, nu se vedea nici o epavă pe mare, nici o rămăşiţă pe mal. Oceanul răscolit acum de vântul dinspre uscat se ridica în valuri enorme cărora un vas le-ar fi rezistat foarte greu!

— Ei bine, domnule locotenent, zise sergentul Long, trebuie să luăm lucrurile aşa cum sunt!

— Trebuie, sergent, răspunse Jasper Hobson, trecându-şi mâna peste frunte, trebuie să rămânem pe insula noastră, trebuie să aşteptăm iarna! Numai ea ne poate salva!

Era amiază. Jasper Hobson, vrând să ajungă înainte de căderea nopţii la fortul Esperance, făcu cale-ntoarsă spre

capul Bathurst.

Fură ajutaţi la înapoiere de vântul care le bătea din spate. Erau foarte îngrijoraţi şi se întrebau, nu fără rost, dacă insula nu sfârşise prin a se desface în două părţi în timpul dezlănţuirii stihiilor. Crăpătura observată în ajun nu se întinsese pe toată lăţimea ei? Nu erau acum despărţiţi de prietenii lor? Puteau să se teamă de toate aceste lucruri.

Ajunseră curând la pădurea pe care o străbătuseră în ajun. Un mare număr de arbori zăceau doborâţi la pământ, unii cu trunchiul despicat, alţii dezrădăcinaţi, smulşi din acest sol vegetal al cărui strat subţire nu le dăduse un punct solid de sprijin. Desfrunziţi, nu mai erau decât nişte siluete strâmbe care scoteau un vaiet răsunător, bătute de vântul de sud-est.

La două mile, după ce ieşiră din pădurea devastată, locotenentul Hobson şi sergentul Long ajunseră pe marginea crăpăturii ale cărei dimensiuni nu le putuseră afla din cauza nopţii întunecate. Ei o examinară cu atenţie. Era o spărtură largă de vreo cincizeci de picioare lăţime care tăia litoralul la aproximativ jumătatea distanţei între capul Michel şi fostul port Barnett, formând un fel de estuar care se întindea pe mai mult de o milă şi jumătate în interior. Dacă o nouă furtună provoca dezlănţuirea mării, crăpătura s-ar căsca din ce în ce mai tare!

Locotenentul Hobson, apropiindu-se de litoral, văzu în acel moment un sloi enorm care se desprinsese de insulă şi pornise în derivă.

— Da, murmură sergentul Long, acesta este pericolul!

Amândoi se întoarseră apoi repede spre vest, pentru a ocoli uriaşa crăpătură, şi de-acolo o luară drept spre fortul Esperance. Nu remarcară nici o altă schimbare în drumul lor. La ora patru intrară pe poarta incintei şi-şi găsiră toţi tovarăşii la treburile lor obişnuite.

Jasper Hobson spuse oamenilor săi că a vrut pentru ultima oară, înainte de sosirea iernii, să caute vreo urmă a

convoiului promis de căpitanul Craventy, dar căutările sale au fost zadarnice.

— Atunci, domnule locotenent, spuse Marbre, cred că trebuie să renunţăm definitiv, cel puţin anul acesta, să-i vedem pe camarazii noştri de la fortul Reliance.

— Aşa cred şi eu, Marbre, răspunse simplu Jasper Hobson şi intră în sala comună.

Doamna Paulina Barnett şi Madge fură puse la curent cu cele două fapte care au marcat explorarea locotenentului: lumina şi strigătul. Jasper Hobson afirmă că nici sergentul, nici el n-au putut fi jucăria unei iluzii. Lumina fusese văzută şi strigătul fusese auzit cu adevărat. Apoi, după multă chibzuinţă, toţi căzură de acord asupra faptului că un vas în pericol trecuse în timpul nopţii prin faţa insulei şi că, deci, insula nu se apropiase de continentul american.

Între timp, datorită vântului de sud-est, cerul se limpezea repede şi ceţurile ce întunecau atmosfera se risipeau. Jasper Hobson era îndreptăţit să spere că a doua zi va putea chiar să stabilească poziţia insulei.

Într-adevăr, noaptea se făcu mai rece şi căzu o ninsoare slabă care acoperi tot teritoriul insulei. Dimineaţa, când se trezi, Jasper Hobson putu să salute acest prim semn al iernii.

Era 2 septembrie. Cerul ieşea încetul cu încetul din ceţuri. Apăru soarele. Locotenentul îl aştepta. La amiază făcu o bună constatare a latitudinii şi, la ora două, un calcul al unghiului orar care-i dădu longitudinea.

Rezultatul observaţiilor fu:

Latitudine 70°57'

Longitudine 170°30'

Aşadar, cu toată violenţa uraganului, insula plutitoare se menţinea aproape pe aceeaşi paralelă. Numai că fusese dusă de curent mai departe spre vest. În acest moment ea se găsea la travers de strâmtoarea Behring, dar la 400 de mile, cel puţin, la nordul Capului Oriental şi al capului

Prince-de-Wales, care marcau partea cea mai îngustă a strâmtorii.

Noua situaţie era mai gravă. Insula se apropia zi cu zi de primejdiosul curent Kamceatka, şi dacă acesta o prindea în apele sale repezi, putea s-o târască departe spre nord. Desigur că în curând destinul ei se va hotărî. Sau se va imobiliza între cele două curente contrarii, până ce marea avea să îngheţe, sau se va pierde în pustietăţile regiunilor hiperboreene! Jasper Hobson, foarte necăjit, dar vrând să le ascundă celorlalţi îngrijorarea sa, intră singur în camera lui şi nu o mai părăsi tot restul zilei. Cu ochii aţintiţi pe hărţi, el puse în acţiune tot ce poseda ca imaginaţie, ca ingeniozitate practică pentru a găsi o soluţie oarecare.

Temperatura, în timpul acestei zile, mai scăzu cu câteva grade şi ceţurile, care se ridicaseră seara peste orizontul din sud-est, se transformară noaptea următoare în zăpadă. A doua zi, stratul alb era înalt de două degete. În sfârşit iarna se apropia.

La 3 septembrie, doamna Paulina Barnett hotărî să cerceteze pe o distanţă de câteva mile porţiunea litoralului care se întindea între capul Bathurst şi capul Eschimos. Voia să vadă modificările pe care furtuna putuse să le producă în timpul zilelor precedente. Desigur, dacă i-ar fi propus locotenentului Hobson s-o însoţească în această explorare, el ar fi venit fără o clipă de şovăială. Dar, nevrând să-l scoată din preocupările sale, se decise să plece fără el, luând-o cu dânsa pe Madge. Nu exista, dealtfel, nici un pericol. Singurele animale într-adevăr primejdioase, urşii, păreau că părăsiseră insula în timpul cutremurului. Două femei puteau deci, fără a fi imprudente, să se aventureze în împrejurimile capului pentru o explorare care nu trebuia să dureze mai mult de câteva ore.

Madge acceptă fără să comenteze propunerea doamnei Paulina Barnett şi amândouă, neprevenind pe nimeni, la opt dimineaţa, înarmate cu un simplu cuţit de tăiat gheaţă, cu

plosca şi desaga atârnând la şold, coborâră povârnişul capului Bathurst şi se îndreptară spre vest.

Soarele se târa lânced deasupra orizontului, căci nu se mai ridica, până şi la culminaţia sa, decât cu câteva grade. Dar razele sale oblice erau limpezi, pătrunzătoare şi mai topeau încă stratul subţire de zăpadă în anumite locuri expuse direct acţiunii lor dizolvante.

Numeroase păsări, ptarmigani, garii, pufini, raţe din toate speciile, gâşte sălbatice, zburau în cârduri şi însufleţeau litoralul. Văzduhul răsuna de strigătele acestor zburătoare, care alergau tot timpul de la lac la mare, după cum le atrăgeau apele dulci sau sărate. Doamna Paulina Barnett putu vedea atunci cât de numeroase erau animalele cu blană – jderi, hermine, ondatre, vulpi – în împrejurimile fortului Esperance. Factoria ar fi putut, fără mari greutăţi, să-şi umple depozitele. Dar la ce bun acum! Aceste animale inofensive, înţelegând că nu mai erau vânate, veneau fără teamă până la poalele împrejmuirii, devenind din ce în ce mai prietenoase. Fără îndoială, aflaseră din instinct că erau prizoniere pe această insulă, ca şi locuitorii ei, şi că vor avea cu toţii aceeaşi soartă. Dar un lucru destul de curios, pe care doamna Paulina Barnett îl remarcase în mod cert, era că Marbre şi Sabine, cei doi îndârjiţi vânători, ascultau fără crâcnire de ordinele locotenentului, care le recomandase să cruţe toate animalele cu blană, şi parcă n-aveau nici cea mai mică dorinţă să salute cu un glonte acest vânat de preţ. Vulpile şi alte animale nu aveau încă haine de iarnă, ceea ce micşora mult valoarea lor, dar asta nu era o cauză îndestulătoare să explice marea indiferenţă a celor doi vânători faţă de ele.

Între timp, doamna Paulina Barnett şi Madge, mergând repede şi vorbind despre situaţia lor bizară, observau cu atenţie liziera de nisip care forma malul. Stricăciunile pe care marea le pricinuise recent erau vizibile. Din cauza noilor surpări, se zăreau ici şi colo spărturi făcute de curând, uşor de recunoscut. Plaja roasă pe alocuri se lăsase

în chip îngrijorător şi acum valurile lungi se întindeau acolo unde un mal abrupt le opunea altădată o barieră de netrecut. Era evident că se scufundaseră câteva părţi ale insulei şi că ajunseseră acum la nivelul mediu al Oceanului.

— Buna mea Madge, spuse doamna Paulina Barnett, arătând tovarăşei sale mari întinderi de teren pe care se rostogoleau valurile, situaţia noastră s-a înrăutăţit în timpul acestei nefaste furtuni! E sigur că nivelul general al insulei coboară încetul cu încetul. Salvarea noastră este acum o chestiune de timp! Va sosi oare iarna destul de repede? Totul depinde de asta.

— Iarna va sosi, fata mea, răspunse Madge cu o convingere neclintită. Sunt două nopţi de când a început să ningă. Frigul din văzduh va ajunge şi la noi.

— Ai dreptate, Madge, reluă călătoarea, trebuie să avem încredere. Noi, femeile, care nu ne bizuim numai pe logică, ci şi pe sensibilitate, nu trebuie să desperăm nici atunci când oameni bine pregătiţi ar fi poate deznădăjduiţi. În asta stă harul nostru. Din păcate, locotenentul nu poate să judece ca noi. El ştie care e cauza evenimentelor, gândeşte, calculează, socoteşte timpul care ne mai rămâne şi îl văd că este pe cale să piardă orice speranţă.

— Cu toate acestea este un om energic, un suflet curajos, răspunse Madge.

— Da, adăugă doamna Paulina Barnett, şi ne va salva, dacă soarta noastră se mai află în mâna omului!

Până la ora nouă, doamna Paulina Barnett şi Madge parcurseseră o distanţă de circa patru mile. De mai multe ori fuseseră nevoite să părăsească malul şi să o ia prin interiorul insulei, pentru a ocoli porţiunile joase de teren care erau potopite de valuri. În anumite locuri, se vedea că marea pătrunsese pe o distanţă de o jumătate de milă, aşadar acolo grosimea câmpului de gheaţă trebuie să fi fost considerabil redusă. Era deci de aşteptat să cedeze în mai multe puncte şi, în urma acestor spărturi, să se formeze noi limane sau golfuri pe litoral.

Pe măsură ce se depărta de fortul Esperance, doamna Paulina Barnett observa că numărul animalelor cu blană scădea simţitor. Bietele vietăţi se simţeau desigur mai în siguranţă în prezenţa omului, de a cărui apropiere până acum se temeau, şi se strângeau în împrejurimile factoriei. Cât despre numărul fiarelor sălbatice, pe care instinctul nu le îndepărtase la timp de această insulă periculoasă, era, probabil, foarte mic. Totuşi doamna Paulina Barnett şi Madge zăriră câţiva lupi rătăcind departe pe câmpie, carnivore sălbatice pe care primejdia comună nu părea să le fi domesticit. Aceşti lupi, dealtfel, nu se apropiară şi dispărură curând în spatele colinelor meridionale ale iazului.

— Ce se va întâmpla cu aceste animale rămase cu noi pe insulă şi ce vor face când le va lipsi hrana şi când iarna le va înfometa? Întrebă Madge.

— Le va înfometa, buna mea Madge? Răspunse doamna Paulina Barnett. Crede-mă, nu avem de ce ne teme din partea lor! Hrana nu le va lipsi şi jderii, herminele şi iepurii polari, pe care îi cruţăm, vor deveni pentru ele o pradă sigură. Nu avem de ce să ne temem că ne vor ataca! Nu! Pericolul nu stă în asta! El se află în solul şubred care se va nărui, care se poate nărui în orice moment sub picioarele noastre. Vezi, Madge, cum în acest loc marea înaintează în interiorul insulei! Ea a şi început să acopere o bună parte din câmpie, iar apele încă relativ calde o vor mânca atât la suprafaţă cât şi pe dedesubt! Peste puţină vreme, dacă frigul n-o opreşte, marea se va uni cu iazul şi-l vom pierde, după ce am pierdut portul şi râul!

— Dar dacă se va întâmpla aşa, zise Madge, va fi o nenorocire ireparabilă!

— Şi de ce, Madge? Întrebă doamna Paulina Barnett, privind-o pe tovarăşa ei.

— Pentru că am rămâne fără apă dulce, răspunse Madge.

— Oh! Apa dulce nu ne va lipsi, buna mea Madge! Ploaia, zăpada, gheaţa, iceberg-urile oceanului, solul insulei pe

care ne aflăm, toate acestea înseamnă apă dulce! Nu, ţi-o repet! Nu, pericolul nu este acesta!

Pe la ora zece, doamna Paulina Barnett şi Madge se găseau în dreptul capului Eschimos, dar la cel puţin două mile în interiorul insulei, căci fusese imposibil de umblat de-a lungul litoralului ros adânc de mare. Cele două femei, puţin obosite de plimbarea prelungită de atâtea ocolişuri, hotărâră să se odihnească un pic înainte de a lua drumul înapoi spre fortul Esperance.

În acest loc se afla un mic crâng de mesteceni şi de arbatus care încununa o colină joasă. O movilă acoperită cu muşchi gălbui, unde razele soarelui topiseră zăpada, le oferea un loc bun pentru popas.

Doamna Paulina Barnett şi Madge se aşezară una lângă alta, la poalele copacilor; scoaseră din desagă şi îşi împărţiră, ca între surori, ceva de-ale gurii.

După o jumătate de oră, doamna Paulina Barnett, înainte de a o lua spre est, adică spre factorie, propuse tovarăşei sale să meargă până la litoral pentru ca să-şi dea seama de starea actuală a capului Eschimos. Voia să ştie dacă acest punct avansat rezistase sau nu asalturilor furtunii. Madge se declară gata s-o însoţească pe fata ei, oriunde i-ar place să se ducă, amintindu-i totuşi că erau la o depărtare de 8-9 mile de capul Bathurst şi că n-ar trebui să-l neliniştească pe locotenentul Hobson cu o absenţă atât de îndelungată.

Totuşi doamna Paulina Barnett, cuprinsă fără îndoială de o presimţire, nu renunţă la ideea sa şi bine făcu, aşa cum se va vedea mai târziu. Acest ocol în plus nu trebuia să prelungească decât cu o jumătate de oră durata totală a explorării.

Doamna Paulina Barnett şi Madge se ridicară deci şi se îndreptară spre capul Eschimos. Dar ambele femei nu făcură nici un sfert de milă, când călătoarea, oprindu-se deodată, îi arătă lui Madge urme regulate ce se desluşeau pe zăpadă. Iar aceste urme erau proaspete şi fuseseră

lăsate cu cel mult nouă sau zece ore înainte, căci altfel ninsoarea din noaptea trecută le-ar fi acoperit cu siguranţă.

— Ce fel de animal să fi trecut pe-aici? Întrebă Madge.

— N-a fost un animal, răspunse doamna Paulina Barnett, aplecându-se pentru a cerceta mai bine urmele. Orice animal care umblă în patru labe lasă altfel de urme. Vezi, Madge, cele pe care le avem în faţă sunt identice şi e uşor de văzut că sunt făcute de un picior de om!

— Dar cine ar fi putut veni aici? Răspunse Madge. Nici un soldat, nici o femeie n-a părăsit fortul, şi de vreme ce suntem pe o insulă… Probabil că te înşeli, fata mea. Ia să mergem să vedem unde duc!

Doamna Paulina Barnett şi Madge porniră mai departe, observând cu atenţie urmele. Cincizeci de paşi mai încolo se mai opriră o dată.

— Uite Madge, zise călătoarea, reţinând-o pe tovarăşa sa, şi spune dacă m-am înşelat!

Pe lângă urmele de paşi şi într-un loc unde se vedea că pe zăpadă trecuse de curând un corp greu, era foarte bine întipărită urma unei mâini.

— O mână de femeie sau de copil! Exclamă Madge.

— Da, răspunse doamna Paulina Barnett, un copil sau o femeie care a căzut, la capătul puterilor… Apoi această sărmană fiinţă s-a ridicat şi a mers mai departe… Priveşte, alte semne de paşi… şi mai încolo urmele unei noi căderi!

— Dar cine? Cine? Întrebă Madge.

— De unde să ştiu! Răspunse doamna Paulina Barnett. Poate că e vreun nefericit rămas ca şi noi pe insulă de trei sau patru luni. Poate vreun naufragiat aruncat pe coastă în timpul furtunii… Aminteşte-ţi acea lumină, acel strigăt, despre care au vorbit sergentul Long şi locotenentul Hobson! Hai, vino, Madge, avem poate de salvat un nenorocit!

Şi doamna Paulina Barnett, trăgând-o pe tovarăşa ei după sine, alergă pe calea de calvar a urmelor de pe zăpadă pe care găsi în curând câteva picături de sânge.

„De salvat un nenorocit”, spusese buna şi curajoasa femeie! Uitase ea oare că pe această insulă, pe jumătate roasă de ape, hărăzită să se scufunde mai curând sau mai târziu în ocean, nu exista salvare nici pentru ea, nici pentru alţii?

Urmele lăsate pe sol se îndreptau spre capul Eschimos. Doamna Paulina Barnett şi Madge mergeau cu multă atenţie pe drumul marcat astfel, dar curând petele de sânge deveniră mai mari, iar urmele paşilor dispărură. Nu mai exista decât o cărare şerpuind pe zăpadă. Din acest punct mai departe sărmana fiinţă nu mai avusese putere să umble. Înaintase târâş, opintindu-se în mâini şi în picioare. Bucăţi de haine sfâşiate se vedeau ici-colo. Erau fâşii de blană şi de piele de focă.

— Haide! Haide! Repeta Paulina Barnett, a cărei inimă bătea să-i spargă pieptul.

Madge o urma. Capul Eschimos nu mai era decât la cinci sute de paşi. Se contura deasupra mării pe fondul cerului. Era pustiu.

Evident însă că urmele care le călăuzeau pe cele două femei mergeau drept spre cap. Doamna Paulina Barnett şi Madge, alergând, ajunseră acolo. Nimic însă nu se arăta, nimic. Dar urmele, chiar la poalele capului, în josul movilei care-l forma, o luau spre dreapta ducând până la mare.

Doamna Paulina Barnett porni repede spre dreapta, dar în momentul când ajunse pe mal, Madge care-o urma o apucă de mână.

— Opreşte-te! Îi zise.

— Nu, Madge, nu! Exclamă doamna Paulina Barnett, pe care instinctul o mâna fără voia ei.

— Opreşte-te, fata mea, şi priveşte! Răspunse Madge, reţinând-o mai energic pe tovarăşa ei.

La cincizeci de paşi de capul Eschimos, pe marginea malului, o masă albă, enormă, se mişca, scoţând un mormăit înfiorător.

Era un urs polar, de o mărime gigantică. Ambele femei, nemişcate, îl priviră cu groază. Uriaşul animal se învârtea în jurul unui fel de pachet de blană întins pe zăpadă; când îl trăgea în sus, când îl lăsa să cadă şi îl adulmeca. Acest pachet semăna cu trupul unei morse moarte.

Doamna Paulina Barnett şi Madge nu ştiau ce să creadă, nu ştiau dacă trebuiau să meargă înainte, când, printr-o mişcare ce se imprimase corpului, un fel de glugă căzu de pe capul făpturii, lăsând să se reverse lungi plete negre.

— O femeie! Exclamă doamna Paulina Barnett, care vru să alerge spre această nefericită, încercând cu tot dinadinsul să afle dacă era vie sau moartă.

— Opreşte-te! Zise din nou Madge, ţinând-o. Opreşte-te! N-o să-i facă nici un rău!

Ursul, într-adevăr, privea atent la acest corp, mulţumindu-se să-l întoarcă pe o faţă şi pe alta, fără să-i treacă prin gând nici o clipă să-l sfâşie cu ghearele sale formidabile. Apoi se îndepărtă şi se apropie din nou. Părea să şovăie, neştiind ce să facă. Nu le observase pe cele două femei care-l priveau cu o îngrijorare teribilă!

Deodată se auzi o trosnitură. Solul părea că se cutremură. S-ar fi putut crede că întreg capul Eschimos se prăbuşeşte în mare… O mare bucată de insulă se desfăcu de mal şi uriaşul sloi, al cărui centru de gravitate, printr-o schimbare a greutăţii specifice, se deplasase, mergea în derivă, antrenând cu el ursul şi corpul femeii!

Doamna Paulina Barnett scoase un strigăt şi vru să sară pe sloi înainte ca el să fie dus spre larg.

— Opreşte-te! Opreşte-te, fata mea! Repeta calm Madge, care o ţinea puternic de mână.

La zgomotul desprinderii sloiului, ursul dădu brusc înapoi; scoţând un mormăit puternic, părăsi corpul şi se repezi spre mal de care îl despărţea o distanţă de vreo patruzeci de picioare; speriată fiara făcu alergând ocolul insuliţei, râcâi pământul cu ghearele, împrăştie în jurul lui zăpada şi nisipul şi reveni lângă corpul neînsufleţit.

Apoi, spre extrema uimire a celor două femei, animalul, prinzând cu colţii corpul de veşminte, îl luă în bot, îl aduse la marginea sloiului aflat în faţa malului şi se aruncă în mare. Cu câteva mişcări, ursul, bun înotător ca toţi semenii lui din regiunile arctice, ajunse la ţărm. Cu un efort viguros urcă pe mal şi acolo depuse corpul.

În acest moment, doamna Paulina Barnett nu se putu stăpâni şi, fără să se gândească la primejdia de a se găsi faţă-n faţă cu acest temut carnivor, scăpă din mâna lui Madge şi alergă spre ţărm.

Ursul, văzând-o, se ridică pe labele dinapoi şi veni drept spre ea. Dar la zece paşi se opri, scuturându-şi capul enorm; apoi, ca şi cum şi-ar fi pierdut ferocitatea naturală, sub imperiul acelei spaime care părea să fi cuprins toată fauna de-aici, se întoarse, scoase un mormăit surd şi plecă liniştit spre interiorul insulei, fără să arunce în urma sa nici măcar o privire.

Doamna Barnett alergase imediat spre trupul întins pe zăpadă.

Scoase un ţipăt.

— Madge! Madge! Strigă.

Madge se apropie şi privi corpul neînsufleţit. Era trupul tinerei eschimose Kalumah!

Capitolul IX. Peripeţiile prin care a trecut Kalumah.

Kalumah pe insula plutitoare, la două sute de mile de continentul american! Nu-ţi venea să crezi.

Dar, înainte de toate, nenorocita mai respira oare? Putea fi readusă la viaţă? Doamna Paulina Barnett desfăcu hainele tinerei eschimose al cărei corp nu părea să se fi răcit complet. Îi ascultă bătăile inimii. Inima bătea slab, dar bătea. Sângele pierdut de sărmana fată venea de la o rană nu prea gravă ce şi-o făcuse la mână. Madge strânse această rană cu batista pentru a opri astfel hemoragia.

În acelaşi timp, doamna Paulina Barnett, îngenuncheată lângă Kalumah, o sprijini şi, ridicând capul tinerei indigene, reuşi să-i toarne între buzele întredeschise câteva picături

de rachiu, apoi îi frecă tâmplele şi fruntea cu puţină apă rece. Trecură câteva minute. Nici doamna Paulina Barnett, nici Madge nu îndrăzneau să spună vreun cuvânt. Aşteptau amândouă într-o stare de mare nelinişte, căci puţina suflare ce o mai avea eschimosa putea să se stingă în fiecare clipă!

Dar un suspin uşor ieşi din pieptul lui Kalumah. Mâinile i se mişcară încet şi, înainte chiar de a deschide ochii şi de a fi putut recunoaşte pe cea care-i dădea îngrijiri, murmură aceste cuvinte:

— Doamna Paulina! Doamna Paulina!

Călătoarea rămase uluită, auzindu-şi numele pronunţat în aceste împrejurări. Kalumah venise deci de bună voie pe insula rătăcitoare şi ştiuse că o va întâlni pe europeana a cărei bunătate nu o uitase? Dar cum ar fi putut şti aşa ceva şi cum, la o asemenea distanţă de uscat, putuse ajunge pe insula Victoria?

Cum putuse, în sfârşit, ghici că acest sloi îi ducea departe de continent pe doamna Paulina Barnett şi pe toţi tovarăşii ei din fortul Esperance? Erau în adevăr lucruri inexplicabile.

— Trăieşte! Va trăi! Zise Madge, care sub mâna ei simţise căldura şi mişcarea revenind în acest sărman corp suferind.

— Biata copilă, murmură doamna Paulina Barnett, cu inima înduioşată, avea numele meu, numele meu pe buze în momentul când sta să moară!

Dar atunci ochii lui Kalumah se întredeschiseră. Privirea sa, încă speriată, vagă, înceţoşată, licări între pleoape. Deodată se însufleţi, când se îndreptă spre călătoare. Un moment, un singur moment o văzu Kalumah pe doamna Paulina Barnett, dar acest moment fu de ajuns. Tânăra indigenă o recunoscuse pe „buna sa doamnă” al cărei nume buzele ei îl rostiră din nou, în timp ce mâna sa, care se ridicase încetul cu încetul, căzu în mâna doamnei Paulina Barnett.

Îngrijirile date de cele două femei reuşiră să readucă la viaţă pe tânăra eschimosă, a cărei sleire nu se datora numai

oboselii, ci şi foamei.

Doamna Paulina Barnett află că biata Kalumah nu mâncase nimic de 48 de ore. Câteva bucăţi de vânat rece şi puţin rachiu îi redară forţele şi o oră mai târziu Kalumah se simţea în stare să ia împreună cu cele două prietene drumul spre fort.

Dar în timpul cât şezuse pe nisip, între Madge şi doamna Paulina Barnett, Kalumah putuse să le mulţumească şi să le arate dragostea ei. Apoi le povesti ce se petrecuse. Nu, tânăra eschimosă nu-i uitase pe europenii de la fortul Esperance şi imaginea doamnei Paulina Barnett rămăsese tot timpul vie în amintirea sa. Nu, nu întâmplarea, aşa cum se va vedea, a aruncat-o aproape moartă pe malul insulei Victoria! În puţine cuvinte iată ce-i povesti Kalumah doamnei Paulina Barnett.

Ne aducem aminte că tânăra eschimosă făgăduise la prima ei vizită să se înapoieze anul viitor, în sezonul de vară, la prietenii săi de la fortul Esperance. Lunga noapte polară trecu şi, sosind luna mai, Kalumah vru să-şi ţină promisiunea. Ea părăsi deci aşezările din Noua-Georgie, unde iernase, şi, împreună cu unul din cumnaţii săi, se îndreptă spre peninsula Victoria.

Şase săptămâni mai târziu, pe la mijlocul lunii iunie, ajunse pe meleagurile Noii Britanii, care erau în apropierea capului Bathurst. Recunoscu munţii vulcanici ale căror înălţimi străjuiau golful Liverpool şi după douăzeci de mile ajunse în acel Golf al Morselor, unde ea şi ai săi vânaseră atât de des.

Dar dincolo de acest golf, la nord, nu mai era nimic! Coasta cobora în linie dreaptă spre sud-est. Nici urmă de capul Eschimos, sau de capul Bathurst! Kalumah înţelese ce se petrecuse! Sau tot acest teritoriu, care forma insula Victoria, se prăvălise în valuri, sau rătăcea pe mare.

Kalumah plânse când nu-i mai găsi pe cei pe care venise să-i caute de atât de departe. Dar eschimosul, cumnatul ei, nu păru surprins de catastrofă. Un fel de legendă, o tradiţie

răspândită printre triburile nomade ale Americii septentrionale, spunea că acel teritoriu al capului Bathurst se prinsese de continent cu mii de ani înainte, dar că nu făcea parte din el, şi că într-o zi se va desprinde printr-un efort al naturii. De acolo şi mirarea pe care o manifestaseră eschimoşii văzând factoria fondată de locotenentul Hobson chiar la poalele capului Bathurst. Dar, cu rezerva specifică neamului lor, poate împinşi şi de acel sentiment pe care-l are orice indigen pentru străinul care pune mâna pe teritoriile ţării lui, eschimoşii nu-i spuseseră nimic locotenentului Hobson care se şi stabilise acolo. Kalumah nu cunoştea această tradiţie care, dealtfel, nebazându-se pe nici un document serios, nu era decât una din numeroasele legende ale cosmogoniei hiperboreene şi iată de ce gazdele fortului Esperance nu fură prevenite de primejdia care le ameninţa, aşezându-se pe aceste meleaguri.

Desigur că Jasper Hobson, dacă ar fi fost prevenit de eschimoşi, având unele bănuieli cu privire la natura solului, ar fi căutat mai departe un nou teren, stabil de data aceasta, pentru a pune temelia factoriei.

Când Kalumah constată dispariţia teritoriului de la capul Bathurst, ea îşi continuă cercetările până dincolo de golful Washburn, dar fără a găsi vreo urmă a celor pe care-i căuta; atunci, desperată, nu-i rămase altceva de făcut decât să se întoarcă în vest la locurile de pescuit din America rusă.

Părăsi cu cumnatul ei Golful Morselor în ultimele zile ale lunii iunie şi o luă de-a lungul litoralului. La finele lui iulie, după inutila lor călătorie, îşi regăsiră aşezările din Noua Georgie.

Kalumah nu mai spera s-o revadă vreodată nici pe doamna Paulina Barnett, nici pe tovarăşii săi de la fortul Esperance. Ea îi credea înghiţiţi de abisurile mării arctice.

Ajunsă la acest punct al istorisirii sale, tânăra eschimosă întoarse ochii ei umezi spre doamna Paulina Barnett şi îi strânse mai călduros mâna.

Întoarsă acasă, în sânul familiei, Kalumah îşi reluase existenţa obişnuită. Lucra cu ai săi la locul de pescuit de la capul Glaces care este situat în preajma paralelei 70°, la mai mult de 600 de mile de capul Bathurst.

În prima perioadă a lunii august nu se mai produse nici un incident. Către sfârşitul lunii, izbucni acea violentă furtună de care fusese atât de îngrijorat Jasper Hobson şi ale cărei ravagii se pare că se întinseseră pe toată marea polară până dincolo de strâmtoarea Behring. La capul Glaces ea fusese tot atât de îngrozitoare şi se dezlănţuise cu aceeaşi furie ca şi pe insula Victoria. La acea epocă, insula rătăcitoare nu se găsea mai departe de 200 de mile de coastă, aşa cum constatase, prin calculele sale, locotenentul Jasper Hobson.

Auzind-o vorbind pe Kalumah, doamna Paulina Barnett, foarte la curent cu situaţia – după cum se ştie – făcea repede în gândul său apropieri, care aveau în sfârşit să-i dea cheia acelor curioase evenimente şi mai ales să-i explice sosirea pe insulă a tinerei indigene.

În timpul primelor zile ale furtunii, eschimoşii de la capul Glaces fură nevoiţi să stea închişi în colibele lor. Nu puteau ieşi, şi cu atât mai puţin să pescuiască. Totuşi, în noaptea de 31 august spre 1 septembrie, mânată de un fel de presimţire, Kalumah vru să se aventureze pe coastă. Merse astfel, înfruntând vântul şi ploaia care băteau cu turbare, cercetând cu o privire îngrijorată valurile dezlănţuite care se ridicau în întuneric ca un lanţ de munţi.

Deodată, puţin după miezul nopţii, i se păru că vede o masă enormă care, împinsă de uragan, deriva paralel cu coasta. Privirea sa foarte pătrunzătoare, ca a tuturor indigenilor nomazi, obişnuiţi cu tenebrele lungilor nopţi ale iernii arctice, nu putea s-o înşele. Ceva uriaş trecea la două mile de litoral şi acest lucru nu era nici un cetaceu, nici o corabie, nici măcar un iceberg în această epocă a anului.

Dealtfel, Kalumah nici nu mai stătu să judece. În mintea ei se făcu deodată lumină. I se perindară prin faţa ochilor

chipurile prietenilor, îi revăzu pe toţi, pe doamna Paulina Barnett, pe Madge, pe locotenentul Hobson, copilul pe care-l mângâiase atât la fortul Esperance! Da! Ei treceau, duşi de furtună, pe acel sloi plutitor!

Kalumah nu se îndoi nici un moment, nu avu nici o clipă de ezitare, îşi zise că trebuia să-i încunoştinţeze pe naufragiaţii care nu bănuiau acest lucru, că uscatul era aproape. Fugi la coliba ei de unde luă una din acele facle făcute din câlţi şi răşină, de care se servesc eschimoşii la pescuitul de noapte, o aprinse şi veni pe mal să facă semne din vârful capului Glaces.

Aceasta era lumina pe care o zăriseră Jasper Hobson şi sergentul Long, ghemuiţi atunci la capul Michel, în noaptea de 31 august, în mijlocul negurilor.

Ce bucurie şi ce emoţie o cuprinsese pe tânăra eschimosă, când văzu semnalul care răspundea la al ei, când zări pâlcul de brazi, aprins de locotenentul Hobson, aruncând scântei roşcate până pe litoralul american, de care locotenentul nu ştia cât e de aproape!

Dar totul se stinse în curând. Acalmia dură doar câteva minute, apoi groaznica vijelie venită din sud-est începu cu o nouă violenţă. Kalumah înţelese că „prada” – aşa o numea ea – îi va scăpa, că insula plutitoare nu va mai acosta! Ea o vedea, o simţea cum se îndepărtează în noapte pentru a dispare în larg.

Fu un moment îngrozitor pentru tânăra indigenă. Se gândi că prietenii săi trebuiau să fie preveniţi de situaţia lor, că pentru ei ar fi poate încă timp să facă ceva, că fiecare oră pierdută îi îndepărta de continent…

Nu şovăi. Caiacul ei era acolo, uşoara ambarcaţiune cu care înfruntase de multe ori furtunile mării arctice. Împinse caiacul pe apă, îşi legă în jurul brâului vesta din piele de focă cu care se ataşa de barcă şi, punând mâna pe vâslă, se aventură în întuneric.

În acest moment al istorisirii sale, doamna Paulina Barnett o strânse cu drag la piept pe tânăra Kalumah, atât de

curajoasă, şi Madge, ascultând-o, izbucni în plâns.

Kalumah, aruncată pe valurile furioase, fu mai mult ajutată decât împiedicată de vântul care-o ducea în larg. Se îndreptă spre masa pe care-o mai vedea vag în întuneric. Talazurile acopereau tot timpul caiacul, dar erau neputincioase faţă de această ambarcaţiune care nu putea fi scufundată şi plutea ca un pai pe crestele lor. De multe ori se răsturnă, dar fata o redresa cu o lovitură de vâslă. În fine, după o oră de eforturi, Kalumah desluşi mai clar insula rătăcitoare. Nu se mai temea că nu-şi va atinge ţelul, căci se afla acum la mai puţin de un sfert de milă de ea!

Atunci scosese acel strigăt în noapte, pe care Jasper Hobson şi sergentul Long îl auziseră amândoi!

Dar deodată Kalumah se simţi, fără voia ei, dusă spre vest de un curent irezistibil în care intră, atrasă mai mult decât insula Victoria! În zadar vru să lupte cu vâsla împotriva lui! Uşoara ei ambarcaţiune zbura ca o săgeată. Scoase noi strigăte care nu mai fură auzite, căci era acum departe, şi când zorile aruncară câteva raze de lumină în spaţiu, pământul Noii-Georgii pe care-l părăsise şi insula rătăcitoare pe care-o urmărea formau în zare doar două mase nedesluşite.

Pe tânăra indigenă o cuprinse oare desperarea? Nu. Întoarcerea pe continentul american devenise acum imposibilă. Avea vântul în faţă, un vânt groaznic, acelaşi vânt care, împingând insula, avea s-o readucă în 36 de ore la două sute de mile depărtare în larg, ajutat dealtfel şi de curentul de coastă.

Kalumah n-avu decât o singură soluţie: să ajungă la insulă, menţinându-se în acelaşi curent cu ea şi în aceleaşi ape care o duceau irezistibil!

Dar vai! Forţele o trădară pe curajoasa copilă. Foamea începu curând s-o chinuiască. Starea de sleire şi oboseala o făcură să nu mai poată vâsli.

Timp de mai multe ore luptă şi i se păru că se apropie de insulă, de unde nu putea fi văzută, căci nu era decât un

punct pe nesfârşita mare. Luptă chiar când braţele ei istovite şi mâinile însângerate refuzară s-o mai slujească! Luptă până la capăt şi în cele din urmă îşi pierdu cunoştinţa, în timp ce caiacul ei fragil, fără vâslaş, devenea jucăria vântului şi a valurilor.

Ce se întâmplase apoi? Nu putea spune nimic, căci leşinase. Cât timp rătăcise aşa, la întâmplare, ca o epavă? Nu ştia şi nu-şi revenise în simţiri decât atunci când caiacul se izbise deodată şi se spărsese sub ea.

Kalumah se cufundă în apa rece care o deşteptă şi câteva minute mai târziu un val o aruncă, aproape moartă, pe nisipul unei plaje.

Aceasta se petrecuse în noaptea precedentă, când se iveau zorile, adică între două şi trei dimineaţa.

Din momentul când Kalumah se azvârlise în caiac şi până ce ambarcaţiunea se scufundase trecuseră mai mult de 70 de ore!

Între timp, tânăra indigenă salvată din valuri nu ştia încotro o dusese uraganul. O readusese pe continent? O aruncase, din contră, pe acea insulă pe care o urmărise cu atâta curaj? Spera acest lucru! Da, îl spera! Dealtfel, vântul şi curentul trebuiau s-o fi dus spre larg şi nu s-o împingă înapoi pe coastă!

Acest gând o însufleţi. Se ridică şi, frântă de oboseală, începu să meargă de-a lungul malului.

Fără să ştie, tânăra indigenă fusese aruncată ca prin minune pe acea parte a insulei Victoria care formase altădată cotul din apropierea Golfului Morselor. Dar în condiţiile de acum ea nu putea să recunoască litoralul ros de ape, după schimbările care se produseseră de la ruptura istmului.

Kalumah mergea înainte, apoi, nemaiavând putere, se oprea şi iar pornea făcându-şi curaj. Drumul parcă nu se mai sfârşea. La fiecare milă trebuia să ocolească părţile de mal potopite de apele mării. Astfel, târându-se, căzând, ridicându-se din nou, ajunse nu departe de crângul unde, în

aceeaşi dimineaţă, doamna Paulina Barnett şi Madge se opriseră să se odihnească. Se ştie că acestea, îndreptându-se spre capul Eschimos, văzuseră nu departe de crâng urme de paşi pe zăpadă. Apoi, la o oarecare distanţă, sărmana Kalumah căzu o ultimă oară! Din acest loc, moartă de oboseală şi de foame, nu mai putu înainta decât târându-se.

Dar sufletul tinerei indigene se umplu de o imensă speranţă. La câţiva paşi de litoral recunoscuse în sfârşit capul Eschimos, la poalele căruia poposise cu ai săi anul trecut. Ştia că nu mai sunt decât opt mile până la factorie, că nu va mai trebui decât să urmeze drumul pe care-l parcursese de atâtea ori, când se ducea să-i viziteze pe prietenii de la fortul Esperance.

Da, acest gând o întări! Dar când ajunse pe mal, puterile o părăsiră, căzu în zăpadă şi îşi pierdu din nou cunoştinţa. Fără doamna Paulina Barnett ar fi murit acolo.

— Dar, zise ea, buna mea doamnă, ştiam că veţi veni în ajutorul meu şi că Dumnezeul meu mă va salva prin mâinile dumneavoastră!

Restul se cunoaşte. Se ştie ce presentiment le făcuse în acea zi pe doamna Paulina Barnett şi pe Madge să exploreze acea parte a litoralului şi ce ultim instinct le mânase să se ducă până la capul Eschimos, după popas şi înainte de întoarcerea la factorie. Se ştie, de asemenea – ceea ce doamna Paulina Barnett îi spuse tinerei indigene – cum avusese loc ruptura sloiului şi ce făcuse ursul în această împrejurare.

Şi doamna Paulina Barnett adăugă surâzând:

— Nu eu te-am salvat, copila mea, ci acest vrednic animal! Fără el erai pierdută şi dacă se va mai întoarce la noi, îl vom respecta ca pe salvatorul tău!

În timpul acestei istorisiri, Kalumah, ospătată şi mângâiată, se simţi iar în puteri. Doamna Paulina Barnett îi propuse să meargă cu toatele neîntârziat la fort, pentru ca

să nu-şi mai prelungească absenţa. Tânăra eschimosă se ridică imediat, gata să plece.

Doamna Paulina Barnett se grăbea într-adevăr să-l informeze pe Jasper Hobson de întâmplările din această dimineaţă şi să-i spună ce se petrecuse în noaptea furtunii, când insula rătăcitoare se apropiase de litoralul american.

Dar, înainte de toate, călătoarea îi recomandă lui Kalumah să păstreze un secret absolut despre aceste evenimente, ca şi despre situaţia în care se afla insula. Trebuia să spună că venise pe litoral pe drumul obişnuit, pentru a-şi îndeplini promisiunea de a-i vizita pe prietenii săi în sezonul de vară. Sosirea ei ar avea darul să confirme oamenilor de la factorie că nici o schimbare nu se produsese pe teritoriul de la capul Bathurst, în cazul când unii din ei ar avea vreo bănuială în această privinţă.

Era aproape trei când doamna Paulina Barnett, cu tânăra indigenă, sprijinită de braţul ei, şi credincioasa Madge îşi reluară drumul spre est şi, înainte de ora cinci, toate trei ajunseră la poarta incintei fortului Esperance.

Capitolul X. Curentul Kamceatka.

Se poate lesne închipui primirea făcută tinerei Kalumah de către locuitorii fortului. Pentru ei era ca şi cum se reînnoda legătura întreruptă cu restul lumii. Doamnele Mac Nap, Rae şi Joliffe nu mai conteneau s-o alinte. Kalumah, zărind mai întâi copilaşul, alergă la el şi-l acoperi de sărutări. Tânăra eschimosă fu într-adevăr mişcată de primirea pe care i-o făcură prietenii europeni. Fiecare o sărbătorea în felul lui. Toţi fură încântaţi că îşi va petrece iarna la factorie, căci sezonul rece foarte avansat nu-i va permite să se mai întoarcă la aşezările din Noua-Georgie.

Dar dacă locuitorii fortului Esperance se arătară foarte plăcut surprinşi de sosirea tinerei indigene, ce gândi Jasper Hobson când o văzu apărând pe Kalumah la braţul doamnei Paulina Barnett? Nu putu să-şi creadă ochilor. Un gând îi străfulgera o clipă prin minte, gândul că insula Victoria, pe

nesimţite şi în ciuda poziţiei pe care o calculase, ajunsese pe un punct al continentului.

Doamna Paulina Barnett citi în ochii locotenentului această ipoteză neverosimilă şi clătină negativ din cap.

Jasper Hobson înţelese că situaţia nu se schimbase şi aşteptă ca doamna Paulina Barnett să-i dea explicaţii cu privire la prezenţa lui Kalumah.

Câteva momente mai târziu, Jasper Hobson şi călătoarea se plimbau la poalele capului Bathurst şi locotenentul ascultă cu mare interes istorisirea aventurilor lui Kalumah. Astfel, deci, toate supoziţiile lui Jasper Hobson se dovedeau adevărate! În timpul furtunii, al acelui uragan care venise din nord-est, insula rătăcitoare fusese aruncată în afara curentului. În groaznica noapte de 30 spre 31 august sloiul se apropiase la mai puţin de o milă de continentul american! Nu lumina unei nave, nu strigătul unui naufragiat fuseseră surprinse de ochii şi urechile lui Jasper Hobson! Uscatul era acolo, foarte aproape, şi dacă vântul ar mai fi bătut încă o oră în acea direcţie, insula Victoria ar fi ajuns pe litoralul Americii ruse!

Dar o schimbare fatală, funestă, de briză a împins din nou insula în largul coastei! Curentul irezistibil o târâse din nou în apele sale şi de atunci, cu o mare viteză, pe care nimic nu o mai putea opri, împinsă de puternicele vânturi din sud-est, derivase până la acel punct periculos situat între cele două atracţii contrare, care ambele puteau provoca pieirea ei şi a nefericiţilor ce se aflau acolo.

Pentru a suta oară, locotenentul şi doamna Paulina Barnett discutară aceste lucruri. Apoi Jasper Hobson întrebă dacă se produseseră importante modificări ale teritoriului între capul Bathurst şi Golful Morselor.

Doamna Paulina Barnett răspunse că în anumite părţi nivelul litoralului părea să fi coborât şi că valurile se rostogoleau acum acolo unde altădată solul era prea înalt pentru ca ele să-l poată atinge. Ea povesti apoi fenomenul

de la capul Eschimos şi îi comunică despre ruptura importantă ce se produsese în această parte a malului.

Nimic nu era mai puţin îmbucurător. Câmpul de gheaţă, baza insulei, cu siguranţă că se dizolva încetul cu încetul şi apele ceva mai calde rodeau suprafaţa inferioară a gheţii. Ceea ce se petrecuse la capul Eschimos putea să se întâmple în fiecare moment la capul Bathurst. Clădirile factoriei puteau în orice oră de zi sau de noapte să se prăvălească într-un abis şi singura scăpare în această situaţie era iarna, acea iarnă aspră care întârzia atâta să sosească!

A doua zi, la 4 septembrie, o cercetare făcută de locotenentul Hobson arătă că poziţia insulei Victoria nu se modificase prea mult faţă de cea precedentă. Ea rămânea nemişcată între cele două curente contrarii şi, în definitiv, asta era acum cea mai fericită stare de lucruri la care te puteai aştepta.

— Dacă frigul ne prinde aici, dacă banchiza ne opreşte, zise Jasper Hobson, dacă marea îngheaţă de jur împrejur, aş privi salvarea noastră ca sigură. Nu suntem la mai mult de 200 de mile de coastă în acest moment şi dacă am porni pe câmpia de gheaţă întărită, ar fi posibil să ajungem fie în America rusă, fie pe coastele Asiei. Dar să vină iarna cât mai grabnic şi cu orice preţ!

Între timp, conform ordinelor locotenentului, se terminau ultimele pregătiri de iernare. Se asigură hrana animalelor domestice pe tot timpul cât va dura lunga noapte polară. Câinii erau sănătoşi şi se îngrăşau nefăcând nimic, dar trebuiau bine îngrijiţi, căci sărmanele animale vor avea foarte mult de lucru când vor părăsi fortul Esperance, pentru ca, străbătând câmpul de gheaţă, să ajungă pe continent. Era foarte important deci să fie ţinuţi în plină forţă. De aceea li se dădea din belşug carne crudă şi în special carnea renilor care erau doborâţi în jurul factoriei.

Cât despre renii domesticiţi, le mergea bine. Staulul lor era solid construit şi o cantitate considerabilă de muşchi

fusese înmagazinată pentru ei în depozitul fortului. Femelele dădeau mult lapte pe care doamna Joliffe îl întrebuinţa la preparatele ei culinare.

Caporalul şi mica sa soţie semănară din nou plantele care dăduseră roade aşa de bune în timpul sezonului de vară. Lucrară pământul înainte de venirea zăpezilor, pentru a pune măcriş, lingurea şi ceaiul de Labrador. Aceste preţioase plante antiscorbutice nu trebuiau să lipsească membrilor coloniei.

Cât despre lemne, hambarele gemeau de ele. Iarna aspră şi geroasă putea să vină acum mult şi bine şi coloana de mercur putea să îngheţe în rezervorul termometrului, fără să fie nevoiţi, cum se întâmplase în epoca ultimelor geruri, să ardă mobilele din casă. Dulgherul Mac Nap şi oamenii săi luaseră cuvenitele măsuri, şi rămăşiţele adunate de la ambarcaţiunea în construcţie le procurară un surplus apreciabil de combustibil.

În această epocă fură prinse câteva animale care căpătaseră blana de iarnă – jderi, vulpi albastre, vizoni, hermine. Marbre şi Sabine obţinuseră de la locotenent permisiunea să pună un număr de capcane în jurul incintei. Jasper Hobson socoti că nu putea să nu le dea autorizaţia, de teamă să nu trezească bănuielile oamenilor, căci nu avea nici un motiv serios pe care să-l invoce pentru a opri aprovizionarea cu blănuri. Ştia totuşi bine că era o muncă inutilă şi că această distrugere a animalelor preţioase şi inofensive nu va aduce nimănui vreun folos. Oricum, carnea rozătoarelor fu întrebuinţată ca hrană pentru câini şi se economisi astfel o mare cantitate de carne de ren.

Totul se pregătea deci pentru iernare, ca şi cum fortul Esperance ar fi fost clădit pe un teren solid, şi soldaţii lucrau cu un zel pe care nu l-ar fi avut dacă ar fi fost la curent cu situaţia reală.

În timpul următoarelor zile, din cercetările făcute cu cea mai mare grijă nu se constată nici o schimbare însemnată în poziţia insulei Victoria. Jasper Hobson, văzând-o aşa de

nemişcată, începu să spere din nou. Dacă semnele iernii nu se arătaseră încă în natura anorganică, dacă temperatura se menţinea în medie la 49 de grade Fahrenheit (9°C), zăriră totuşi un număr de lebede fugind spre sud, unde căutau o climă mai dulce. Alte păsări zburătoare pe distanţă mare, pe care lungile călătorii deasupra mărilor nu le speriau, părăseau încetul cu încetul malurile insulei. Ştiau bine că, fie asiatic, fie american, continentul, cu o temperatură mai puţin aspră, cu teritoriile mai primitoare, cu resurse de tot felul, nu era departe şi că aripile lor erau destul de puternice să le ducă până acolo. Mai multe din aceste păsări fură prinse şi, după sfaturile doamnei Paulina Barnett, locotenentul le legă la gât câte un bilet de pânză cerată, pe care erau înscrise poziţia insulei rătăcitoare şi numele locuitorilor ei. Apoi le lăsă să-şi ia zborul şi cu toţii le priviră, nu fără invidie, cum se-ndreptau spre sud.

Se înţelege că aceste operaţiuni fură făcute în secret şi nu avură alţi martori în afară de doamna Paulina Barnett, Madge, Kalumah, Jasper Hobson şi sergentul Long. Cât despre patrupedele rămase pe insulă, ele nu mai puteau merge în regiunile meridionale să-şi caute adăpostul obişnuit pe timpul iernii. În această epocă a anului, după ce trecură primele zile ale lui septembrie, renii, iepurii polari şi chiar lupii ar fi trebuit să părăsească împrejurimile capului Bathurst şi să se refugieze pe lângă lacul Grand-Ours sau lacul Esclave, mult mai jos de Cercul Polar. Dar, de data aceasta, marea constituia pentru ei o barieră de netrecut şi trebuiau să aştepte ca apele să îngheţe, pentru a putea să caute regiuni mai prielnice. Fără îndoială, aceste animale, mânate de instinct, încercaseră să meargă spre sud, dar, oprite pe litoralul insulei, se întorseseră, tot din instinct, în preajma fortului Esperance, aproape de aceşti oameni, prizonieri ca şi ele, aproape de aceşti vânători, altădată temuţii lor inamici.

În zilele de 5, 6, 7,8 şi9 septembrie, după observaţiile făcute, nu se constată nici o modificare în poziţia insulei

Victoria. Marea vâltoare situată între două curente, pe care nu o putuse părăsi, o făcea staţionară. Încă 15 zile, cel mult trei săptămâni de acest „stătu quo” şi locotenentul Hobson va putea să se considere salvat.

Dar soarta vitregă nu obosise încă şi multe alte suferinţe groaznice, supraomeneşti, se poate spune, îi mai aşteptau pe locuitorii fortului Esperance!

Într-adevăr, la 10 septembrie, calculând poziţia, constatară o deplasare a insulei Victoria. Această deplasare, începută încă, se făcea spre nord.

Jasper Hobson fu îngrozit! Insula fusese prinsă definitiv de curentul Kamceatka! Ea deriva spre regiunile necunoscute unde se formau banchizele! Pornise spre acele pustietăţi ale mării polare potrivnice explorării oamenilor, spre acele meleaguri de unde nu mai există întoarcere!

Locotenentul Hobson nu ascunse această nouă primejdie celor care cunoşteau secretul situaţiei. Doamna Paulina Barnett, Madge, Kalumah şi sergentul Long primiră noua lovitură cu curaj şi resemnare.

— Poate, zise călătoarea, insula se va mai opri! Poate că deplasarea va fi lentă! Să sperăm… şi să aşteptăm! Iarna nu este departe şi, dealtfel, îi venim în întâmpinare. Suntem în mâna ei!

— Prieteni, întrebă locotenentul Hobson, credeţi că ar trebui să-i previn pe tovarăşii noştri? Vedeţi în ce situaţie ne aflăm şi ce se mai poate întâmpla! Nu înseamnă să ne asumăm o responsabilitate prea mare ascunzându-le primejdiile de care sunt ameninţaţi?

— Aş mai aştepta, răspunse fără ezitare doamna Paulina Barnett. Atâta timp cât nu-i totul pierdut, nu trebuie să-i aruncăm pe tovarăşii noştri în ghearele desperării.

— Aceasta este şi părerea mea, spuse cu simplitate sergentul Long.

Jasper Hobson gândea la fel şi fu fericit să vadă că opiniile sale erau împărtăşite.

În 11 şi 12 septembrie deplasarea spre nord se accentua. Insula Victoria deriva cu o viteză de 12-13 mile pe zi. Se îndepărta deci de orice uscat cu 12-13 mile mergând spre nord, adică urmând curbura foarte pronunţată a curentului Kamceatka la această latitudine înaltă. Insula nu va întârzia deci să depăşească cea de-a 70-a paralelă, care trecea altădată pe la capătul capului Bathurst şi dincolo de care nici un pământ continental sau de altă natură nu se prelungeşte în această parte a regiunilor arctice. Jasper Hobson calcula zilnic poziţia şi o nota pe harta sa, unde se putea vedea spre care abisuri infinite mergea insula rătăcitoare. Singura şansă, care putea face situaţia mai puţin rea, era că îi venea în întâmpinare iernii, cum spusese doamna Paulina Barnett. Derivând astfel spre nord, vor întâlni mai repede atât frigul, cât şi apele reci care trebuiau să mărească şi să consolideze puţin câte puţin câmpul de gheaţă al insulei. Dar dacă atunci oamenii din fortul Esperance puteau spera să nu se scufunde în mare, ce drum lung şi poate foarte greu de străbătut vor trebui să facă pentru a se întoarce din aceste misterioase regiuni hiperboreene? Ah! Dacă ambarcaţiunea, aşa primitivă cum era, ar fi fost gata, locotenentul Hobson n-ar fi ezitat să se îmbarce cu tot personalul coloniei; dar, cu toată râvna dulgherului, ea nu era terminată şi nici nu va fi încă multă vreme, căci Mac Nap era obligat să aibă multă grijă în construirea navei căreia urma să-i fie încredinţată viaţa a douăzeci de persoane, şi asta în mările acestea foarte primejdioase.

La 16 septembrie, insula Victoria se găsea cu 75-80 mile mai la nord de locul unde fusese imobilizată timp de câteva zile, între cele două curente – Kamceatka şi cel din marea Behring. Dar totodată se făceau simţite semne mai frecvente de apropiere a iernii. Ningea mereu şi câteodată cu fulgi deşi. Coloana de mercur cobora încetul cu încetul. Media de temperatură în timpul zilei era încă de 44° Fahrenheit (6-7°C), dar noaptea scădea la 32° Fahrenheit

(0°C). Soarele trasa o curbă foarte alungită deasupra orizontului. La amiază nu se mai ridica decât cu câteva grade şi dispărea timp de 11 ore din 24.

În sfârşit, în noaptea de 16 spre 17 septembrie, primele gheţuri apărură pe mare. Erau mici cristale izolate, asemănătoare cu un fel de zăpadă, care pătau suprafaţa lucie a apei. Se putea vedea, după cum observase înainte celebrul navigator Scoresby, că această zăpadă avea ca efect imediat potolirea hulei, aşa cum face uleiul pe care marinarii îl aruncă pentru a linişti pentru o clipă agitaţia mării. Micile sloiuri aveau tendinţa să se unească şi ar fi făcut-o desigur într-o apă liniştită; dar mişcarea valurilor le sfărâma şi le separa de îndată ce formau o suprafaţă mai mare.

Jasper Hobson observă cu mare atenţie primele apariţii ale noilor gheţuri. Ştia că erau suficiente 24 de ore pentru ca această crustă îngheţată, crescută în partea ei inferioară, să capete o grosime de 2-3 degete, grosime suficientă să susţină greutatea unui om.

Socotea deci că insula Victoria va fi în curând oprită din mersul ei spre nord.

Dar, până atunci, ce se făcea noaptea se desfăcea ziua şi, deşi cursa insulei era încetinită noaptea de sloiurile mai dure care-i stăteau în drum, în timpul zilei, aceste sloiuri, topite sau sfărâmate, nu se mai opuneau mersului ei, pe care curentul extrem de puternic îl făcea să fie foarte rapid. Astfel deplasarea spre regiunile septentrionale creştea, fără să se poată face ceva care s-o oprească.

La 21 septembrie, în momentul echinoxului, ziua fu egală cu noaptea şi, începând de la această dată, orele nopţii se prelungiră neîncetat, în dauna orelor zilei. Iarna se apropia vizibil, dar nu era nici grăbită, nici aspră. La această dată, insula Victoria depăşise cu aproape un grad paralela 70 şi pentru prima oară începu să aibă o mişcare de rotaţie în jurul axei sale, pe care Jasper Hobson o evalua la un sfert de circumferinţă. E lesne de închipuit îngrijorarea

locotenentului Hobson. Natura ameninţa să dezvăluie până şi celor mai puţin clarvăzători taina situaţiei pe care scontase el s-o ascundă cât era nevoie. Într-adevăr, în urma acestei mişcări de rotaţie, punctele cardinale ale insulei erau schimbate. Capul Bathurst nu se mai afla spre nord, ci spre est. Soarele, luna, stelele nu se mai ridicau şi nu mai apuneau pe orizontul obişnuit şi era imposibil ca aceşti oameni plini de perspicacitate, cum erau Mac Nap, Rae, Marbre şi alţii, să nu observe schimbările care le-ar fi explicat totul.

Dar, spre marea satisfacţie a lui Jasper Hobson, bravii săi soldaţi păreau că nu bagă de seamă nimic. Deplasarea în raport cu punctele cardinale nu fusese considerabilă şi atmosfera, mai mult ceţoasă, nu permitea să se remarce exact răsăritul şi apusul astrelor.

Totuşi, această mişcare de rotaţie părea să coincidă cu o mişcare de translaţie şi mai rapidă. Din această zi, insula Victoria derivă cu o viteză de aproape o milă pe oră. Înainta continuu spre latitudinile înalte, depărtându-se de orice pământ. Jasper Hobson nu se lăsă cuprins de desperare, căci nu-i stătea în fire, dar se simţea pierdut şi chema iarna, adică frigul, cu orice preţ.

În fine temperatura scăzu şi mai mult. O ninsoare abundentă căzu în zilele de 23 şi 24 septembrie şi neaua, aşternându-se pe suprafaţa sloiurilor pe care frigul începuse să le cimenteze, le mări grosimea. Imensa câmpie de gheaţă se forma încetul cu încetul. Insula în mers o mai sfărâma, dar rezistenţa ei creştea din oră în oră. Marea îngheţa jur împrejur cât vedeai cu ochii. În cele din urmă, cercetarea din 27 septembrie arătă că insula Victoria, prinsă într-un imens câmp de gheaţă, se imobilizase din ajun. Se oprise la 177°22' longitudine şi 72°57' latitudine, la mai mult de 600 de mile de orice continent.

Capitolul XI. O comunicare făcută de Jasper Hobson.

Asta era situaţia. Insula „ancorase”, după expresia sergentului Long, se oprise, era staţionară ca pe timpul

când istmul o lega încă de continentul american. Dar şase sute de mile o separau de ţinuturile locuite şi aceste şase sute de mile vor trebui străbătute cu săniile mergând pe suprafaţa îngheţată a mării, în mijlocul munţilor de gheaţă pe care frigul îi va forma, şi încă în cele mai aspre luni ale iernii arctice.

Era un lucru groaznic, şi totuşi nu se putea ezita. Această iarnă, pe care locotenentul Hobson o aşteptase cu atâta nerăbdare, sosise în fine, oprise funestul mers al insulei spre nord şi avea să arunce un pod de şase sute de mile între ea şi continentele apropiate! Trebuia deci profitat de această nouă şansă, pentru a repatria colonia pierdută în regiunile hiperboreene.

Într-adevăr – aşa cum locotenentul Hobson le explică prietenilor săi – nu puteau aştepta ca primăvara viitoare să aducă dezgheţul – adică să se lase din nou în voia curenţilor mării Behring. Trebuiau să aştepte numai ca marea să fie suficient de îngheţată, cam trei-patru săptămâni. Până atunci locotenentul Hobson avea de gând să facă dese recunoaşteri pe câmpia de gheaţă ce prinsese insula, pentru a determina cât era de solidă, cum puteau aluneca săniile, şi să găsească drumul cel mai bun, fie spre ţărmurile asiatice, fie spre continentul american.

— Se înţelege de la sine, adăugă Jasper Hobson, care discuta despre aceste lucruri cu doamna Paulina Barnett şi cu sergentul Long, că vom prefera ţinuturile Noii Georgii şi nu coastele Asiei şi că la şanse egale ne vom îndrepta paşii către America rusă.

— Kalumah ne va fi de mare folos atunci, răspunse doamna Paulina Barnett, căci, ca băştinaşă, cunoaşte perfect teritoriile Noii Georgii.

— Foarte de folos, într-adevăr, zise locotenentul Hobson, şi venirea ei aici a fost providenţială. Graţie ei ne va fi uşor să ajungem la aşezările de la fortul Michel, în golful Norton sau chiar mult mai la sud, până la oraşul New-Arkhangelsk, unde vom rămâne în timpul iernii.

— Sărmanul fort Esperance! Zise doamna Paulina Barnett. Ridicat cu atâta trudă şi aşa de bine conceput de dumneavoastră, domnule Jasper! Mi se va frânge inima să-l părăsesc pe această insulă, în mijlocul câmpiilor de gheaţă, şi să-l las poate dincolo de banchiza de netrecut! Da! Când vom pleca, când îmi voi lua rămas bun de la el, îmi va sângera inima!

— Nici eu nu voi suferi mai puţin ca dumneavoastră, doamnă, răspunse locotenentul Jasper Hobson, şi poate chiar mai mult! A fost opera cea mai însemnată din viaţa mea! Mi-am pus toată inteligenţa şi toată energia în slujba fortului Esperance, căruia i-am dat un nume atât de nepotrivit, şi nu mă voi consola niciodată că am fost obligat să-l părăsesc! Apoi, ce va spune Compania care mi-a încredinţat această sarcină şi al cărei modest agent sunt, în definitiv!

— Va spune, domnule Jasper, continuă doamna Paulina Barnett cu căldură şi însufleţire, va spune că v-aţi făcut datoria, că nu puteţi răspunde de capriciile naturii, totdeauna mai puternică decât mintea şi mâna omului! Va înţelege că n-aţi putut prevedea ce s-a întâmplat, căci acest lucru era în afara previziunilor omeneşti. Va şti, în sfârşit, că, graţie prudenţei şi forţei dumneavoastră morale, nu va avea de regretat pierderea nici unuia din însoţitorii pe care vi i-a încredinţat.

— Mulţumesc, doamnă, răspunse locotenentul strângând mâna doamnei Paulina Barnett, vă mulţumesc pentru aceste cuvinte pe care vi le-a dictat inima, dar cunosc un pic oamenii şi, credeţi-mă, e mai bine să reuşeşti decât să ai un eşec. În fine, să ne lăsăm în voia Cerului!

Sergentul Long, vrând să-i risipească locotenentului gândurile triste, aduse vorba despre împrejurările prezente, se referi la pregătirile ce trebuiau făcute pentru o plecare apropiată şi îl întrebă dacă socotea că a venit momentul să expună tovarăşilor săi situaţia reală a insulei Victoria.

— Să mai aşteptăm încă, răspunse Jasper Hobson, până acum i-am cruţat prin tăcerea noastră de multe griji pe nefericiţii oameni, să aşteptăm ca ziua plecării noastre să fie hotărâtă definitiv şi le vom face cunoscut atunci întregul adevăr.

Acest lucru fiind stabilit, lucrările obişnuite ale factoriei continuară în timpul săptămânilor următoare.

Care era acum un an situaţia locuitorilor, fericiţi şi mulţumiţi, ai fortului Esperance? Şi acum, primele semne ale sezonului rece apăreau, ca şi anul trecut. Sloiurile se formau încetul cu încetul pe litoral. Lacul, ale cărui ape erau mai liniştite decât cele ale mării, îngheţa primul. Temperatura se menţinea în timpul zilei la plus un grad sau două şi scădea în timpul nopţii la trei sau patru grade sub zero. Jasper Hobson începea să-i îmbrace pe oamenii săi cu haine de iarnă, cu blănuri şi lucruri de lână. În casă se instalau condensatorii. Se curăţau rezervorul de aer şi pompele de aerisire. Se aşezau capcanele împrejurul curţii împrejmuite, în apropiere de capul Bathurst, iar Sabine şi Marbre se mândreau cu isprăvile lor de vânătoare. În fine, se terminau lucrările de amenajare a clădirii principale.

Acum aceşti oameni vrednici procedară la fel. Cu toate că, prin forţa lucrurilor, fortul Esperance era cu două grade latitudine mai sus decât la începutul iernii trecute, această diferenţă nu aducea o schimbare simţitoare în starea medie a temperaturii. Într-adevăr, între a 70-a şi a 72-a paralelă nu este o distanţă atât de mare pentru ca media temperaturii să fie serios influenţată. S-ar fi putut mai repede constata că frigul era acum mai puţin aspru decât la începutul iernării trecute. Dar era foarte probabil că oamenii, care se obişnuiseră cu asprul climat nordic, îl suportau mai uşor. Trebuie remarcat totuşi că sezonul rece nu se manifesta cu gerul lui obişnuit. Timpul era umed şi atmosfera zilnic încărcată cu ceţuri, care se transformau când în ploaie, când în lapoviţă. Nu era încă atât de frig cum ar fi dorit-o locotenentul Hobson.

Cât despre mare, ea se prindea în jurul insulei, dar nu regulat şi continuu. Mari pete negricioase aflate pe suprafaţa noului icefield indicau că gheţurile erau încă prost cimentate între ele. Se auzeau aproape fără încetare trosnituri puternice, datorate rupturii bancului alcătuit din nenumărate bucăţi insuficient sudate şi căruia ploaia îi topea crestele. Nu se simţea încă enorma presiune care se produce de obicei atunci când gerul formează repede gheţurile şi le îngrămădeşte unele peste altele. Iceberg-urile şi chiar hummocks-urile erau rare şi banchiza nu se zărea încă la orizont.

— Iată un sezon, repeta deseori sergentul Long, care n-ar fi displăcut exploratorilor Trecerii de nord-vest sau descoperitorilor Polului Nord, dar care este foarte nepotrivit pentru planurile noastre şi ne îngreunează repatrierea!

Timpul rămase acelaşi toată luna octombrie şi Jasper Hobson constată că media de temperatură nu depăşea 32° Fahrenheit (0°C). Or, se ştie că e nevoie de 7-8 grade sub zero şi de un frig care să ţină mai multe zile pentru ca marea să îngheţe. Dealtfel, un lucru care nu-i scăpă nici doamnei Paulina Barnett, nici locotenentului Hobson dovedea că gheaţa nu era în nici un fel practicabilă.

Animalele rămase pe insulă, animalele cu blană, renii, lupii etc. S-ar fi refugiat spre latitudini mai joase, dacă fuga lor ar fi fost posibilă, adică dacă marea îngheţată le-ar fi oferit o trecere sigură. Dar ele se adunau în continuare în jurul factoriei şi căutau din ce în ce mai mult apropierea omului. Chiar şi lupii veneau în bătaia puştii lângă incintă, pentru a se hrăni cu jderi sau iepuri polari, care alcătuiau singura lor hrană. Reni înfometaţi, nemaigăsind muşchi sau iarbă, dădeau târcoale, în turme, împrejurimilor capului Bathurst. Un urs, desigur acela faţă de care doamna Paulina Barnett şi Kalumah contractaseră o datorie de recunoştinţă – trecea deseori prin pădure sau pe malurile lacului. Dacă aceste diverse animale se aflau aici şi dacă mai ales

rumegătoarele, cărora le trebuie o hrană exclusiv vegetală, mai erau pe insula Victoria în cursul lunii octombrie, însemna că nu putuseră fugi.

Cum s-a spus, media temperaturii se menţinea la gradul când se topeşte gheaţa. Dar când Jasper Hobson îşi consultă jurnalul, văzu că iarna trecută, în aceeaşi lună octombrie, termometrul marca deja -20° Fahrenheit (-10°C). Ce diferenţă şi cât de capricioasă era temperatura în aceste regiuni polare!

Cei care iernau nu sufereau deci deloc de frig şi nu fură obligaţi să rămână închişi în casă. Totuşi umezeala era mare, deseori cădea ploaie şi lapoviţă şi barometrul cobora arătând că atmosfera era saturată de vapori.

În cursul lunii octombrie, Jasper Hobson şi sergentul Long făcură mai multe recunoaşteri cu scopul de a examina starea câmpului de gheaţă în largul insulei. Într-o zi merseră la capul Midiei, în alta până la cotul unde fusese Golful Morselor, dornici să ştie dacă trecerea era practicabilă, fie spre continentul american, fie spre continentul asiatic, şi dacă puteau să hotărască data plecării. Dar suprafaţa câmpului de gheaţă era acoperită de băltoace şi în anumite locuri brăzdată de crăpături care ar fi oprit cu siguranţă înaintarea săniilor. Părea că un călător n-ar fi putut să se aventureze nici măcar pe jos în acest deşert, care era mai mult lichid decât solid. Ceea ce dovedea că un frig insuficient şi neregulat, o temperatură schimbătoare, adusese un îngheţ incomplet şi se vedeau o mulţime de vârfuri, cristale, prisme şi poliedre de toate felurile care acopereau suprafaţa câmpului de gheaţă ca o închegare de stalactite. Semăna mai mult cu un gheţar decât cu un câmp, ceea ce ar fi făcut mersul foarte greu în cazul când ar fi fost posibil.

Locotenentul Hobson şi sergentul Long, luând-o pe câmpul de gheaţă, făcură vreo milă sau două înspre sud, dar cu preţul unor eforturi imense şi pierzând un timp

considerabil. Recunoscură deci că mai trebuia aşteptat şi se întoarseră foarte decepţionaţi la fortul Esperance.

Sosiră primele zile ale lunii noiembrie. Temperatura scăzu puţin, dar numai cu câteva grade. Nu era suficient. Mari ceţuri umede învăluiau insula Victoria. În săli lămpile ardeau toată ziua. Dar tocmai de această risipă de lumină trebuiau să se ferească. Într-adevăr, rezervele de ulei erau foarte mici, căci, pe de o parte, factoria nu fusese reaprovizionată de convoiul căpitanului Craventy şi, pe de altă parte, vânarea morselor devenise imposibilă, căci amfibiile nu mai veneau pe insula rătăcitoare. Dacă deci iernarea se prelungea în aceste condiţii, oamenii vor fi obligaţi să întrebuinţeze grăsimea animalelor sau chiar răşină de brad, pentru a-şi putea procura puţină lumină.

La această epocă zilele erau foarte scurte şi soarele, care nu se mai vedea decât ca un disc palid, fără căldură şi strălucire, nu se mai afla decât câteva ore deasupra orizontului. Da! Venise iarna, cu ceţurile, ploile şi zăpezile sale – minus frigul!

La 11 noiembrie era sărbătoare la fortul Esperance şi dovada o făcu doamna Joliffe care servi la prânz bunătăţi „extra”. Într-adevăr, era aniversarea micului Michel Mac Nap. Copilul împlinea un an. Era sănătos şi drăguţ, cu părul blond şi buclat şi cu ochi albaştri. Semăna cu tatăl său, meşterul dulgher, asemănare de care vrednicul om se arăta foarte mândru. La desert, copilul fu cântărit cu solemnitate. Trebuia să-l vezi cum dădea din mâini şi din picioare pe cântar şi ce strigăte scotea! Cântărea, fără exagerare, 34 de livre! Cu ce bucurie şi cu ce urale fu întâmpinată această frumoasă greutate şi ce de felicitări primi doamna Mac Nap, ca dădacă şi ca mamă! Nu se ştie de ce caporalul Joliffe îşi însuşi o parte din aceste felicitări! Ca ajutor de dădacă, probabil! Demnul caporal îl purtase în braţe, îl mângâiase, îl legănase, încât considera că avea şi el un merit în obţinerea acestei greutăţi!

A doua zi, 12 noiembrie, Soarele nu mai apăru deasupra orizontului. Se lăsa lunga noapte polară şi începu cu 9 zile mai devreme ca iarna precedentă pe continentul american, ceea ce se datora diferenţei de latitudine între continent şi insula Victoria.

Totuşi, dispariţia soarelui nu aduse nici o modificare a temperaturii. Ea rămase cum fusese şi până atunci, capricioasă şi schimbătoare. O zi scădea şi alta urca. Când ploua, când ningea. Vântul bătea slab şi nu se fixă în nici un punct al orizontului, trecând câteodată, în aceeaşi zi, prin toate sferturile de compas. Umezeala constantă a acestui climat era periculoasă şi putea duce la îmbolnăvirea de scorbut a oamenilor de pe insulă. Din fericire, dacă, din lipsa aprovizionării aşteptate, sucul de lămâie şi pastilele de calciu începeau să lipsească, recolta de măcriş şi lingurea fusese bogată şi, la recomandarea locotenentului Hobson, aceste plante se consumau zilnic.

Totuşi trebuia încercat totul pentru a părăsi fortul Esperance, în condiţiile în care se găseau, era nevoie de cel puţin trei luni pentru a ajunge la continentul cel mai apropiat. Şi nu puteai să rişti ca expediţia, odată plecată pe câmpul de gheaţă, să fie prinsă de dezgheţ înainte de a fi ajuns pe pământ ferm. Dacă voiau să părăsească insula, era deci necesar să pornească până la sfârşitul lunii noiembrie. De plecat trebuiau să plece, nu mai încăpea nici o îndoială. Dar dacă pe o iarnă aspră, în care ar fi îngheţat solid toate părţile câmpului de gheaţă, călătoria tot ar fi fost destul de grea, în acest sezon nedecis devenea un fapt grav. La 13 noiembrie, Jasper Hobson, doamna Barnett şi sergentul Long se adunară pentru a fixa ziua plecării.

Sergentul era de părere că insula trebuia părăsită cât mai curând.

— Căci, spunea el, trebuie să ţinem seama de toate întârzierile posibile într-o traversare de 600 de mile. Şi trebuie ca înainte de luna martie să fi pus piciorul pe

continent, sau vom risca, odată cu dezgheţul, să ne găsim într-o situaţie şi mai proastă decât pe insula noastră.

— Dar, răspunse doamna Paulina Barnett, marea este îngheţată uniform pentru ca să ne lase să trecem?

— Da, replică sergentul Long, şi în fiecare zi gheaţa tinde să se îngroaşe. În plus, barometrul urcă din nou încetul cu încetul. Este un indiciu că temperatura va scădea. Or, de acum şi până când pregătirile noastre de plecare vor fi terminate – şi ne trebuie cel puţin o săptămână – cred, sper ca timpul să se schimbe devenind geros.

— N-avem ce-i face! Zise locotenentul Hobson. Iarna începe prost şi într-adevăr totul este împotriva noastră! S-au observat câteodată anotimpuri curioase în aceste mări şi uneori balenierele au putut naviga iarna până acolo, unde nici în timpul verii n-ar fi găsit, în alţi ani, sub chila lor nici un deget de apă. Oricum ar fi, sunt de acord că n-avem nici o zi de pierdut. Regret numai că temperatura obişnuită a acestor climate nu ne-a venit în ajutor.

— Ne va veni, zise doamna Paulina Barnett. În orice caz, trebuie să fim gata pentru a profita de oricare împrejurare favorabilă. Care este ultimul termen al plecării, domnule Jasper?

— La sfârşitul lui noiembrie, răspunse locotenentul Hobson, dar dacă, peste opt zile, în jur de 20 ale lunii acesteia, pregătirile noastre ar fi terminate, şi dacă trecerea ar fi posibilă, aş găsi această circumstanţă ca foarte fericită şi am pleca.

— Bine, zise sergentul Long. Trebuie deci să ne pregătim fără să pierdem nici un moment.

— Atunci, domnule Jasper, întrebă doamna Paulina Barnett, veţi dezvălui tovarăşilor dumneavoastră situaţia în care se găsesc?

— Da, doamnă. Momentul de a vorbi a sosit, pentru că a sosit momentul de a acţiona.

— Şi când socotiţi să le faceţi cunoscut ceea ce ei nu ştiu?

— Imediat. Sergent Long, adăugă Jasper Hobson întorcându-se către subofiţer, care luă imediat poziţia de drepţi, adună-ţi oamenii în sala mare pentru ca să primească o comunicare.

Sergentul Long făcu stânga-mprejur şi ieşi în pas ostăşesc, după ce duse mâna la chipiu.

Timp de câteva minute doamna Paulina Barnett şi locotenentul Hobson rămaseră singuri, fără să rostească un cuvânt.

Sergentul se întoarse curând şi raportă lui Jasper Hobson că ordinele sale au fost executate.

Imediat, Jasper Hobson şi călătoarea intrară în sala cea mare. Toţi locuitorii factoriei, bărbaţi şi femei, se strânseseră aici, slab luminaţi de flacăra lămpilor. Jasper Hobson înainta în mijlocul tovarăşilor săi şi le spuse cu un glas grav:

— Prieteni, până acum am crezut de datoria mea, pentru a vă feri de griji inutile, să vă ascund starea în care se află aşezarea noastră de la fortul Esperance… Un cutremur ne-a separat de continent… Capul Bathurst s-a desprins de coasta americană… Peninsula noastră nu mai este decât o insulă de gheaţă, o insulă rătăcitoare…

În acest moment Marbre înainta spre Jasper Hobson şi spuse cu o voce liniştită:

— Ştiam, domnule locotenent!

Capitolul XII. O încercare de salvare.

Aceşti oameni de treabă ştiau! Şi, ca să nu agraveze necazurile şefului lor, s-au prefăcut că habar n-au şi s-au apucat cu aceeaşi râvnă de lucrările pentru iernare!

Lacrimi de înduioşare umplură ochii lui Jasper Hobson. Ei nu încercă să-şi ascundă emoţia; prinse mâna pe care i-o întinse vânătorul Marbre şi o strânse cu căldură. Da, aceşti vrednici soldaţi ştiau totul, căci Marbre pricepuse de multă vreme. Capcanele pentru reni năpădite de apă sărată, detaşamentul de la fortul Reliance aşteptat în zadar, calcularea latitudinii şi longitudinii făcută zilnic, inutilă pe

un pământ ferm, şi precauţiile pe care locotenentul Hobson le lua pentru a nu fi văzut când stabilea poziţia, animalele care nu fugiseră înaintea iernii, în fine schimbările de orientare survenite în ultimele zile şi pe care le observaseră şi ei, toate aceste indicii laolaltă făcuseră pe locuitorii fortului Esperance să înţeleagă situaţia în care se aflau.

Doar sosirea lui Kalumah li se păruse inexplicabilă şi presupuseseră – ceea ce dealtfel era adevărat – că din întâmplare furtuna o aruncase pe tânăra eschimosă pe insulă.

Marbre, în capul căruia se limpeziseră mai întâi toate aceste lucruri, împărtăşise presupunerile sale dulgherului Mac Nap şi fierarului Rae. Toţi trei examinaseră situaţia cu sânge rece şi fuseseră de acord că trebuiau să prevină nu numai pe camarazii lor, dar şi pe soţiile acestora. Apoi se înţeleseseră să pară că nu ştiu nimic în faţa şefului lor şi să-l asculte orbeşte ca şi în trecut.

Auzind explicaţiile lui Marbre, doamna Paulina Barnett, pe care purtarea delicată a acestor oameni o emoţionase profund, zise:

— Sunteţi foarte buni, prieteni, sunteţi soldaţi vrednici şi curajoşi!

— Şi locotenentul nostru, răspunse Mac Nap, poate să se bizuie pe noi. El şi-a făcut datoria şi noi ne-o vom face pe a noastră.

— Da, scumpii mei tovarăşi, zise Jasper Hobson. Cerul nu ne va părăsi şi noi îl vom ajuta să ne salveze!

Apoi Jasper Hobson istorisi tot ce s-a întâmplat de la acea epocă în care cutremurul de pământ rupsese istmul şi făcuse o insulă din teritoriile continentale ale capului Bathurst. El spuse cum, pe marea liberă de gheţuri, în mijlocul primăverii, noua insulă fusese târâtă de un curent necunoscut la mai mult de 200 de mile de coastă, cum uraganul o adusese iar în vecinătatea uscatului, apoi o îndepărtase din nou în noaptea de 31 august şi cum, în sfârşit, curajoasa Kalumah îşi riscase viaţa pentru a veni în

ajutorul prietenilor săi din Europa. Apoi arătă modificările suferite de insulă, care se dizolva încetul cu încetul în apele mai calde, şi teama pe care o simţiseră fie de a fi antrenaţi până în Pacific, fie de a fi luaţi de curentul Kamceatka. În fine, făcu cunoscut tovarăşilor săi că insula rătăcitoare se oprise, din păcate, definitiv la data de 27 septembrie. Apoi, după ce se aduse harta mărilor arctice, Jasper Hobson arătă poziţia pe care insula o ocupa acum, la mai mult de 600 de mile distanţă de orice coastă. El termină spunând că situaţia era extrem de periculoasă, că insula va fi neîndoielnic sfărâmată când va veni dezgheţul şi că, înainte de a putea recurge la ambarcaţiune, care nu va putea fi utilizată decât în vara viitoare, trebuia profitat de iarnă pentru a ajunge la continentul american, străbătând pe jos câmpul de gheaţă.

— Vom avea de mers 600 de mile noaptea, pe frig. Va fi greu, prieteni, dar veţi înţelege ca şi mine că nu putem da înapoi.

— Când veţi da semnalul de plecare, domnule locotenent, răspunse Mac Nap, vă vom urma!

Totul fiind astfel stabilit, începând din acea zi pregătirile periculoasei expediţii fură făcute cu repeziciune. Oamenii se hotărâseră cu curaj să facă cele 600 de mile în aceste condiţii. Sergentul Long conducea lucrările, în timp ce Jasper Hobson, cei doi vânători şi doamna Paulina Barnett mergeau ades să cerceteze starea câmpului de gheaţă. Kalumah îi însoţea de cele mai multe ori şi părerile ei, bazate pe experienţă, erau foarte utile locotenentului. Plecarea, în afară de ceva neprevăzut, fiind fixată la 20 noiembrie, nu mai era nici un moment de pierdut.

Aşa cum spusese Jasper Hobson, vântul începând să bată mai tare, temperatura scăzu puţin şi coloana mercurului marcă 24° Fahrenheit (-4,44°C). Zăpada înlocui ploaia din zilele precedente şi se întări pe sol. Dacă un astfel de frig dura câteva zile, alunecarea săniilor devenea posibilă. Crăpătura din faţa capului Michel era în parte astupată de

gheaţă şi zăpadă, dar nu trebuie uitat că apele sale mai liniştite se prinseseră probabil mai repede. Ca dovadă, apele mării nu se prezentau într-o stare atât de satisfăcătoare.

Într-adevăr, vântul sufla aproape fără încetare şi destul de tare. Hula se opunea la formarea regulată a gheţii şi cimentarea nu se făcea complet. Mari băltoace de apă separau în multe locuri sloiurile şi era imposibil să încerci să treci peste câmpul de gheaţă.

— E vădit că se face frig, îi zise doamna Paulina Barnett locotenentului Hobson la 15 noiembrie, în timpul unei recunoaşteri făcute până în sudul insulei. Temperatura scade simţitor şi spaţiile lichide nu vor întârzia să îngheţe.

— Şi eu cred, doamnă, răspunse Jasper Hobson, dar, din păcate, felul în care a început îngheţul nu este prea favorabil planurilor noastre. Sloiurile sunt de dimensiuni mici, marginile lor formează ridicături care fac neregulată întreaga suprafaţă şi, pe acest câmp de gheaţă plin de hârtoape, săniile noastre, dacă vor putea aluneca, o vor face cu cea mai mare greutate.

— Dar, zise călătoarea, dacă nu mă înşel, nu va fi nevoie decât de câteva zile sau poate de câteva ore de ninsoare deasă pentru a nivela întreaga suprafaţă.

— Fără îndoială, doamnă, răspunse locotenentul, dar dacă ninge înseamnă că temperatura urcă şi, dacă urcă, icefield-ul se va disloca din nou. Aceasta este dilema şi ambele urmări sunt contra noastră!

— Ei, domnule Jasper, zise doamna Paulina Barnett, trebuie să recunoaşteţi că ar fi un adevărat ghinion dacă am avea de suportat, în locul unde ne aflăm, în plin ocean polar, o iarnă temperată în loc de o iarnă arctică.

— S-a mai văzut, doamnă, s-a mai văzut! Destul să vă amintesc, dealtfel, de iarna aspră pe care am petrecut-o pe continentul american. Şi aşa cum s-a mai observat, este rar ca două ierni succesive să fie identice, ca asprime şi durată. Vânătorii de balene din mările boreale o ştiu foarte bine.

Desigur, doamnă, ar fi un ghinion! O iarnă grea când ne-am fi mulţumit foarte bine cu una obişnuită şi o iarnă dulce când ne trebuie una aspră! Recunoaşteţi că n-am avut noroc până acum! Şi când mă gândesc că trebuie să străbatem o distanţă de 600 de mile cu femei şi un copil!

Şi Jasper Hobson, întinzând mâna spre sud, arătă spaţiul infinit care se desfăşura înaintea ochilor săi, vastă întindere albă, tivită capricios ca o dantelă. Tristă înfăţişare a acestei mări, incomplet îngheţată, a cărei suprafaţă trosnea cu un zgomot sinistru! O Lună acoperită, pe jumătate înecată într-o ceaţă umedă, ridicându-se abia cu câteva grade deasupra orizontului posomorit, arunca o lumină slabă peste acest decor. Semiobscuritatea, la care se adăugau anumite fenomene de refracţie, dubla mărimea obiectelor.

Câteva iceberg-uri puţin înalte luau dimensiuni colosale şi căpătau câteodată forme de monştri apocaliptici. Treceau păsări deasupra lor cu zgomotoase bătăi de aripă şi cea mai mică dintre ele, din cauza acestei iluzii optice, apărea mai mare decât un condor sau un vultur bărbos. În anumite direcţii, în mijlocul munţilor de gheaţă păreau să se deschidă imense tuneluri negre în care şi omul cel mai îndrăzneţ ar fi ezitat să intre. Apoi se produceau zguduituri din cauza răsturnării iceberg-urilor roase la bază care îşi căutau un nou echilibru şi se auzeau bubuituri îngrozitoare, pe care le repercuta ecoul puternic. Decorul se schimba în fiecare clipă ca într-o feerie. Cu ce sentimente de groază trebuiau să privească asemenea teribile fenomene nenorociţii oameni care iernau acolo şi care urmau să se aventureze peste acest câmp de gheaţă!

În ciuda curajului şi a energiei sale morale, călătoarea se simţea pătrunsă, fără să vrea, de spaimă. Îi îngheţase sufletul, ca şi trupul. Era ispitită să închidă ochii şi să-şi astupe urechile ca să nu vadă şi să nu audă nimic. Când Luna era învăluită o clipă de neguri, sinistrul aspect al acestei privelişti polare se accentua şi mai mult şi doamna Paulina Barnett îşi închipuia caravana de bărbaţi şi femei

mergând prin pustietăţile arctice în mijlocul vijeliilor, al zăpezilor, sub avalanşe, în profunda întunecime a unei nopţi polare!

Între timp, doamna Paulina Barnett se străduia să nu întoarcă ochii de la câmpul de gheaţă. Voia să-i obişnuiască cu asemenea imagini şi să-şi oţelească sufletul împotriva fricii. Privea, deci, şi deodată scoase un strigăt, strânse mâna locotenentului Hobson şi îi arătă cu degetul o masă enormă, cu forme neprecise, care se mişca în penumbră la cel mult o sută de paşi de ei.

Era un monstru de un alb strălucitor, de o mărime gigantică, a cărui înălţime depăşea cincizeci de picioare. Mergea încet pe sloiurile răzleţe, sărind de pe unul pe altul cu salturi formidabile, mişcând labele sale enorme, care ar fi putut cuprinde zece stejari groşi deodată. Părea că şi el căuta un drum accesibil peste câmpul de gheaţă, ca să fugă de pe această insulă blestemată. Se vedeau sloiurile afundându-se sub greutatea lui şi el nu reuşea să-şi recapete echilibrul decât după multe mişcări dezordonate.

Monstrul înainta astfel vreun sfert de milă pe câmpia de gheaţă. Apoi, fără îndoială, negăsind nici un drum, se întoarse şi se îndreptă spre acea parte a litoralului pe care se aflau locotenentul Hobson şi doamna Paulina Barnett.

Atunci, Jasper Hobson apucă puşca pe care o purta în bandulieră şi se pregăti să tragă. Dar imediat, când animalul fu în bătaia puştii, lăsă arma jos şi spuse cu voce înăbuşită:

— Un urs, doamnă, nu este decât un urs ale cărui dimensiuni au fost mărite excesiv de refracţie!

Era într-adevăr un urs polar şi doamna Paulina Barnett îşi dădu seama imediat de iluzia optică a cărei jucărie fusese. Trase aer în piept. Apoi îi veni o idee:

— E ursul meu, strigă dânsa, devotat ca un urs de Teranova! Şi, foarte probabil, singurul care a mai rămas pe insulă! Dar ce face acolo?

— Încearcă să scape, doamnă, răspunse locotenentul Hobson clătinând din cap. Încearcă să scape de pe această insulă blestemată! Încă nu poate s-o facă şi ne arată că drumul închis pentru el este închis şi pentru noi!

Jasper Hobson nu se înşela. Animalul prizonier încercase să părăsească insula pentru a ajunge la vreun punct de pe continent şi, nereuşind, se întorsese pe litoral. Ursul, dând din cap şi mormăind înfundat, trecu la cel mult douăzeci de paşi de locotenent şi de însoţitoarea sa. Ori nu-i văzuse, ori nici nu-şi dădea osteneala să-i vadă, căci îşi continuă mersul greoi şi se îndreptă spre capul Michel, dispărând curând în spatele unei movile.

În acea zi locotenentul Hobson şi doamna Paulina Barnett reveniră trişti şi tăcuţi la fort.

Între timp, ca şi cum traversarea câmpiei de gheaţă ar fi fost posibilă, la factorie pregătirile de plecare continuau cu sârg. Nu trebuia lăsat nimic deoparte pentru securitatea expediţiei; trebuia prevăzut totul ţinând seama nu numai de dificultăţile şi oboselile

9 9 o drumului, dar şi de capriciile acestei naturi polare, care se apăra cu atâta energie împotriva oricărui amestec al oamenilor.

Atelajele de câini formară obiectul unei îngrijiri deosebite. Aceştia fură lăsaţi să alerge în împrejurimile fortului, cu scopul ca aceste exerciţii să le refacă sprinteneala puţin îngreunată de o lungă odihnă. Pe scurt, animalele se găseau toate într-o stare satisfăcătoare şi puteau, dacă nu le istoveai, să ţină la drum lung. Săniile fură cercetate cu grijă. Suprafaţa plină de hârtoape a câmpului de gheaţă trebuia neîndoielnic să le expună la izbituri violente. Aşa că ele fură întărite în părţile lor principale – rama de jos şi tălpicile întoarse la vârf etc. Această lucrare îi revenea de drept dulgherului Mac Nap şi oamenilor săi, care făcură vehiculele cât se poate de solide.

Se construim în plus două sănii-furgon, de mari dimensiuni, una pentru transportul proviziilor, cealaltă

pentru transportul blănurilor. Aceste sănii trebuiau trase de reni domesticiţi şi fură amenajate în acest scop. Blănurile erau o încărcătură de lux, cu care poate nu era prudent să te încurci. Dar Jasper Hobson voia, pe cât posibil, să salveze interesele Companiei Golfului Hudson, decis fiind însă să abandoneze blănurile în drum, dacă ele ar fi periclitat mersul caravanei. Nu risca nimic, căci, oricum, dacă blănurile ar fi fost lăsate în depozitele factoriei, ele ar fi fost inevitabil pierdute.

Cât despre provizii, era cu totul altceva. Trebuiau să aibă din belşug merinde uşor transportabile. Nu se puteau bizui pe vânat. Vânatul, îndată ce drumul va fi accesibil, va fugi cu mult înaintea lor şi va ajunge curând în regiunile sudice. Deci, carne conservată, corn-beef, pateu de iepure, peşte uscat, pesmeţi, cu care stăteau, din nefericire, foarte prost etc. O rezervă mare de măcriş şi lingurea, rachiu şi spirt pentru băuturi calde etc., fură depuse într-o sanie-furgon specială. Jasper Hobson ar fi vrut să ia şi combustibil căci, în cursul celor 600 de mile, nu vor găsi nici arbori, nici arbuşti, nici muşchi şi nu se va putea conta nici pe epave, nici pe lemne cărate de apele mării. Dar nu puteau lua o asemenea încărcătură în plus şi renunţă la ea. Din fericire, îmbrăcămintea de iarnă nu lipsea. Era destulă, călduroasă şi, dacă va fi nevoie, puteau recurge la sania cu blănuri.

Cât despre Thomas Black, care de la eşecul lui se izolase ocolindu-i pe tovarăşii săi, închizându-se în cameră, neluând parte niciodată la consfătuirile locotenentului cu sergentul şi călătoarea, reapăru în fine când ziua plecării fu fixată definitiv. Dar atunci se ocupă numai de sania care avea să-i transporte persoana, instrumentele şi caietele. Tot mut, nu puteai scoate de la el nici un cuvânt. Uitase tot, chiar şi faptul că era un savant şi, de când cercetările eclipsei sale îl dezamăgiseră, de când soluţia protuberanţelor lunare îi scăpase din mână, nu mai dăduse nici o atenţie observaţiilor fenomenelor specifice latitudinilor înalte, ca aurore boreale, halo-uri, paraselene etc.

În sfârşit, în ultimele zile fiecare muncise cu atâta sârguinţă şi zel, că în dimineaţa de 18 noiembrie erau gata de plecare. Din nefericire, câmpul încă nu era practicabil. Dacă temperatura scăzuse puţin, frigul nu era destul de mare pentru a îngheţa uniform suprafaţa mării. Zăpada, foarte măruntă dealtfel, nu cădea în mod egal şi continuu. Jasper Hobson, Marbre şi Sabine parcurseseră în fiecare zi litoralul insulei de la capul Michel până la cotul unde fusese Golful Morselor. Se aventurară chiar pe câmpul de gheaţă pe o distanţă de aproape o milă şi jumătate, fiind nevoiţi să-şi dea seama de situaţie: crăpături, crestături şi rupturi se iveau în toate părţile. Nu numai săniile, dar nici drumeţii liberi pe mişcările lor n-ar fi putut să folosească o astfel de cale. Locotenentul Hobson şi cei doi oameni care-l însoţeau în aceste scurte expediţii se-ntoarseră morţi de oboseală şi nu o dată crezură că nu vor putea ajunge înapoi pe insula Victoria, pe poteca nesigură şi în mijlocul sloiurilor care se mai mişcau.

Se părea că, într-adevăr, natura se înverşuna împotriva nefericiţilor locuitori ai fortului Esperance. În timpul zilelor de 18 şi 19 noiembrie, termometrul urcă, în timp ce barometrul cobora. Această modificare în starea atmosferică trebuia să aibă un rezultat funest. În timp ce frigul scădea, cerul se umplea de nori. La 34° Fahrenheit (1,11°C) ploua cu găleata, în loc să ningă. Aversele, relativ calde, topeau în multe locuri stratul de zăpadă. E lesne de închipuit ce efect avea revărsarea apelor cerului asupra câmpului de gheaţă pe care-l dezagregau. Se putea într-adevăr crede că va veni în curând dezgheţul. Pe sloiuri se vedeau urme de dizolvare ca în timpul verii. Locotenentul Hobson care, în pofida acestui timp groaznic, mergea zilnic în sudul insulei, reveni într-o zi desperat. La 20 noiembrie, o nouă furtună, aproape identică – prin marea ei violenţă – cu cea care se abătuse asupra insulei cu o lună înainte, se dezlănţui pe aceste blestemate meleaguri ale mării polare.

Oamenii renunţaseră să mai pună piciorul afară din casă şi timp de cinci zile statură închişi în fortul Esperance.

Capitolul XIII. Străbătând câmpul de gheaţă.

În sfârşit, la 22 noiembrie timpul începu să se îmbunătăţească. După câteva ore furtuna încetă brusc. Vântul îşi schimbă direcţia şi începu să bată de la nord, iar temperatura scăzu cu câteva grade. Un număr de păsări care zboară pe distanţe lungi dispărură. Poate că puteau spera că temperatura va ajunge odată aşa cum trebuia să fie la această epocă a anului, la o latitudine atât de înaltă. Oamenii începură într-adevăr să regrete că frigul nu era la fel de mare ca acel din anul trecut când coloana mercurului scăzuse la 72° Fahrenheit (-55°C).

Jasper Hobson hotărî să nu mai întârzie multă vreme pe insula Victoria şi în dimineaţa zilei de 22 toată colonia fu gata să părăsească fortul Esperance şi insula, contopită cu întregul icefield, încrustată în el şi prin aceasta legată de continentul american printr-un câmp de 600 de mile.

La ora unsprezece şi jumătate dimineaţa, într-o atmosferă mohorâtă, dar calmă, pe care o splendidă aurora borealăo lumina de la orizont la zenit, locotenentul Hobson dădu semnalul de plecare. Câinii erau înhămaţi la sănii. Trei perechi de reni domesticiţi, care trăgeau săniile-furgon, se puseră în mişcare, fără zgomot, în direcţia capului Michel – punct unde aveau să părăsească insula propriu-zisă, pentru a intra pe câmpul de gheaţă.

Caravana o luă mai întâi pe lângă colina împădurită de la est de lacul Barnett; dar, în momentul când să treacă de cap, fiecare aruncă pentru ultima oară o privire spre capul Bathurst pe care-l părăseau, fără a se putea înapoia vreodată. Sub lumina aurorei boreale se observau câteva creste ieşind din zăpadă şi două-trei linii albe care înconjurau incinta factoriei. Câteva ridicături albicioase care dominau ici şi colo peisajul, fumul ieşind dintr-un coş, datorat ultimelor pâlpâiri ale unui foc gata să se stingă pentru totdeauna, aşa arăta acum fortul Esperance, această

aşezare care ceruse atâta muncă, atâtea eforturi cheltuite în zadar!

— Adio! Adio scumpa şi sărmana noastră casă polară! Zise doamna Paulina Barnett, făcându-i pentru cea din urmă oară cu mâna un semn de despărţire.

Şi toţi, păstrând în suflet această ultimă amintire, îşi reluară drumul de întoarcere, trişti şi tăcuţi.

La ora unu, detaşamentul ajunse la capul Michel, după ce ocolise crăpătura, pe care frigul insuficient al iernii nu o putuse închide.

Până atunci greutăţile drumului nu fuseseră prea mari, căci insula Victoria avea o suprafaţă relativ netedă. Dar situaţia se prezenta cu totul altfel pe câmpul de gheaţă. Într-adevăr, pe acest câmp, supus presiunii enorme a banchizei din nord, se formaseră iceberg-uri, ridicături, munţi de gheaţă, printre care vor trebui, cu preţul unor mari eforturi şi oboseli, să caute tot timpul treceri accesibile.

Până spre seară înaintaseră câteva mile pe icefield. Trebuia organizată odihna. În acest scop procedară după pilda eschimoşilor şi indienilor din America de Nord, săpând în blocurile de gheaţă „case de zăpadă”. Cuţitele de tăiat gheaţa funcţionară util şi cu pricepere şi la ora opt, după o cină alcătuită din carne uscată, tot personalul factoriei se strecură în aceste gropi, care sunt mult mai călduroase decât s-ar putea crede.

Înainte de a adormi, doamna Paulina Barnett întrebă pe locotenent dacă ar putea aprecia distanţa parcursă de la fortul Esperance până la acest popas.

— Cred că n-am făcut mai mult de zece mile, răspunse Jasper Hobson.

— Zece din 600! Exclamă călătoarea. Dar în felul acesta vom avea nevoie de trei luni pentru a străbate distanţa care ne separă de continentul american!

— Trei luni şi poate şi mai bine, doamnă! Răspunse Jasper Hobson, dar nu putem merge mai repede. Nu mai călătorim

ca anul trecut, pe acele câmpuri de gheaţă care separau fortul Reliance de capul Bathurst; ci pe un icefield deformat, strivit de presiune şi care nu ne poate oferi un drum uşor! Mă aştept să întâmpin mari greutăţi în timpul acestei încercări. Să sperăm că le vom învinge! În orice caz, important nu este să ajungem repede, ci să ajungem teferi, şi aş fi fericit dacă niciunul din tovarăşii mei n-ar lipsi la apel, când ne vom întoarce la fortul Reliance. Facă Cerul ca în trei luni să putem ajunge undeva pe coasta americană, doamnă, şi n-am avea decât să-i mulţumim.

Noaptea trecu fără nici un accident, dar lui Jasper Hobson, în timpul lungii sale insomnii, i se păru că aude pe locul de popas câteva scârţâituri de prost augur, care indicau o lipsă de coeziune între toate părţile câmpului de gheaţă. Era mai mult ca sigur că diferitele porţiuni ale imensului icefield nu erau bine solidificate, de unde se putea deduce că existau crăpături enorme în anumite zone; acest lucru era foarte rău, pentru că ar fi însemnat că orice comunicare cu pământul era nesigură. Dealtfel, încă înainte de plecare, locotenentul Hobson observase foarte bine că nici animalele cu blană, nici carnivorele insulei Victoria nu părăsiseră împrejurimile factoriei, şi dacă aceste animale nu plecaseră să caute pentru iarnă locuri mai puţin friguroase în regiunile meridionale, probabil că întâlniseră în drumul lor anumite obstacole a căror existenţă le-o semnalase instinctul. Jasper Hobson, făcând această tentativă de a repatria micuţa colonie, pornind peste câmpul de gheaţă, acţionase în mod înţelept. Era o încercare de salvare, înainte de viitorul dezgheţ. Chiar dacă nu va reuşi, chiar dacă vor trebui să se întoarcă, părăsind fortul, Jasper Hobson nu-şi făcuse decât datoria.

A doua zi, 23 noiembrie, detaşamentul nu putu să avanseze spre est nici cu zece mile, căci dificultăţile drumului deveniseră extrem de mari. Câmpul de gheaţă era foarte accidentat şi se putea observa, după unele straturi lesne de recunoscut, că mai multe bancuri de gheaţă se

suprapuseseră, împinse fără îndoială de presiunea irezistibilă a banchizei în această vastă pâlnie a mării arctice. De aici, ciocnirile dintre sloiuri, aglomerarea de iceberg-uri, ceva asemănător cu o grămadă de munţi pe care o mână neputincioasă a scăpat-o peste acest loc şi care s-a risipit în cădere.

Era evident că o caravană, compusă din sănii şi atelaje, nu putea trece peste asemenea blocuri şi tot aşa de evident că nu putea să-şi croiască un drum cu toporul sau cu cuţitul de tăiat gheaţă printre aceste mormane. Câteva dintre iceberg-uri căpătaseră înfăţişările cele mai felurite şi aşezarea lor părea a unui oraş năruit. Multe din ele aveau o înălţime de trei sau patru sute de picioare peste nivelul icefield-ului şi în vârful lor se vedeau enorme mase de gheaţă prost echilibrate, care nu aşteptau decât o zguduitură sau o vibraţie a aerului pentru a se prăbuşi, formând avalanşe.

Astfel, mergând pe lângă iceberg-uri, trebuiau luate cele mai mari precauţii. S-a dat ordin ca în aceste trecători primejdioase să nu se vorbească cu voce tare, să nu se îndemne atelajele cu lovituri de bici. Asemenea recomandări nu erau deloc exagerate şi cea mai mică imprudenţă putea provoca adevărate catastrofe.

Pentru a se feri de obstacole şi a căuta treceri se pierdea foarte mult timp, eforturile erau istovitoare, nu te puteai îndrepta în direcţia voită şi făceai ocoluri de câte zece mile ca să înaintezi spre est doar cu una singură. Totuşi solul ferm nu lipsea încă sub picioare.

Dar pe 24 se iviră alte piedici, pe care Jasper Hobson se temea că nu le va putea învinge.

Într-adevăr, după ce trecuse peste o primă banchiză care se afla la vreo 20 de mile de insula Victoria, detaşamentul se găsi pe un câmp de gheaţă mai puţin accidentat şi ale cărui părţi nu fuseseră supuse unei mari presiuni. Era evident că, din cauza direcţiei curenţilor, apăsarea banchizei nu se exercitase asupra acestei zone. Dar, în

acelaşi timp, Jasper Hobson şi tovarăşii săi nu întârziară să aibă în faţa lor largi şi adânci crăpături neînghеţate. Temperatura era relativ caldă, 34° Fahrenheit (1,11°C). Or, apa sărată, care îngheaţă mai încet decât apa dulce, nu se solidifică decât la câteva grade sub zero şi deci marea nu se prinsese încă. Toate părţile înghеţate care formau banchiza şi câmpul de gheaţă veniseră de la latitudini mai înalte şi totodată se menţineau prin ele însele, hrănindu-se, ca să zicem aşa, din propriul lor frig; dar acest spaţiu meridional al mării arctice nu era înghеţat în mod uniform şi, în plus, cădea o ploaie caldă care aducea cu ea noi elemente dizolvante. În acea zi, detaşamentul fu oprit cu totul înaintea unei crevase pline de o apă năvalnică şi de pojghiţe mici de gheaţă – crăpătură care nu măsura mai mult de 100 de picioare lăţime, dar a cărei lungime era de mai multe mile.

Timp de două ore merseră pe lângă marginea occidentală a acestei crăpături, în speranţa de a ajunge la capătul ei şi a relua direcţia spre est, dar totul fu zadarnic. Trebuiră să se oprească. Se făcu deci un popas şi se aşeză tabăra. Jasper Hobson, urmat de sergentul Long, mai merse încă un sfert de milă, cercetând crăpătura care nu se mai termina şi blestemând blândeţea acestei ierni care le făcea atâta rău.

— Trebuie totuşi să trecem, zise sergentul Long, căci nu putem rămâne în acest loc.

— Da, trebuie să trecem, răspunse locotenentul Hobson, şi vom trece, fie că o vom lua spre nord, fie că vom coborî spre sud, căci în cele din urmă vom sfârşi prin a ocoli crăpătura. Dar după aceea se vor ivi altele şi iar altele care vor trebui ocolite mereu, pe încă sute de mile poate, cât timp va dura această nedecisă şi deplorabilă temperatură!

— Iată ceea ce ar trebui văzut înainte de a porni mai departe, zise sergentul.

— Da, trebuie, sergent Long, răspunse cu hotărâre Jasper Hobson, sau riscăm ca, după ce vom fi făcut cinci sau şase sute de mile tot ocolind şi cotind, să nu fi parcurs nici

jumătate din distanţa care ne separă de coasta americană. Da! Trebuie, înainte de a merge mai departe, să facem o recunoaştere pe suprafaţa câmpului de gheaţă, şi asta voi face!

Apoi, fără a adăuga un cuvânt, Jasper Hobson se dezbrăcă, se aruncă în apa pe jumătate îngheţată şi, bun înotător, ajunse din câteva mişcări pe malul celălalt al crăpăturii, apoi dispăru în întuneric în mijlocul iceberg-urilor.

Câteva ore mai târziu, Jasper Hobson, epuizat, intră în tabără unde Long sosise înaintea lui. Îl luă la o parte pe sergent şi le făcu cunoscut, lui şi doamnei Paulina Barnett, că tot câmpul de gheaţă nu era practicabil.

— Poate, le spuse el, un om singur, pe jos, fără sanie, fără bagaj, ar reuşi să treacă peste el, dar pentru o caravană e imposibil! Crăpăturile se înmulţesc spre est şi mai mult ca sigur că o navă ne-ar fi mai de folos decât o sanie pentru a ajunge la continentul american!

— Ei bine, răspunse sergentul Long, dacă un om singur poate să încerce să treacă, unul din noi n-ar trebui s-o facă şi să meargă să caute ajutor?

— Am avut de gând să plec eu… răspunse Jasper Hobson.

— Dumneavoastră, domnule Jasper!

— Dumneavoastră, domnule locotenent!

Aceste două exclamaţii, scoase parcă într-un singur glas, îi dovediră lui Jasper Hobson cât era de neaşteptată şi inoportună propunerea sa! El, şeful expediţiei, să plece! Să părăsească pe cei care i-au fost încredinţaţi, cu toate că s-ar duce să înfrunte cele mai mari primejdii în interesul lor! Nu! Acest lucru nu era cu putinţă. Jasper Hobson nu mai insistă.

— Da, prieteni, spuse el atunci, vă înţeleg, am chibzuit şi nu vă voi părăsi. Dar n-are rost ca vreunul din noi să vrea să încerce această trecere! N-ar reuşi, ar cădea în drum, ar pieri şi, mai târziu, când câmpul de gheaţă se va topi, corpul său nu va avea alt mormânt decât abisul care se află sub noi! Dealtfel, ce ar putea face, admiţând că ar ajunge la

NewArkhangelsk? Cum ar putea veni în ajutorul nostru? Va tocmi un vas care să ne caute? Fie! Dar acest vas nu va putea ajunge decât după dezgheţ! Iar, după dezgheţ, cine poate şti unde va fi fost antrenată insula Victoria, în marea polară, sau în marea Behring!

— Da! Aveţi dreptate, domnule locotenent, răspunse sergentul Long. Să rămânem cu toţii împreună, şi dacă va trebui să fim salvaţi de o corabie, ei bine! Ambarcaţiunea lui Mac Nap este încă aici, la capul Bathurst, şi cel puţin nu va trebui s-o aşteptăm.

Doamna Barnett ascultase întreaga discuţie fără să scoată un cuvânt. Înţelegea foarte bine şi ea că, de vreme ce câmpul nu oferea nici o trecere posibilă, nu se mai putea conta decât pe corabia dulgherului şi trebuia aşteptat cu curaj dezgheţul.

— Şi atunci, domnule Jasper, zise ea, care este hotărârea dumneavoastră?

— Este să ne întoarcem pe insula Victoria.

— Să ne întoarcem atunci şi Cerul să ne ocrotească! Locotenentul adună tot personalul coloniei şi îi făcu propunerea să se înapoieze pe insulă. Prima impresie produsă de această comunicare a locotenentului Hobson fu proastă. Bieţii oameni se bizuiseră atâta pe repatrierea neîntârziată peste câmpul de gheaţă, că decepţia lor se apropia de desperare. Dar se stăpâniră şi se declarară gata să se supună.

Jasper Hobson le împărtăşi rezultatul explorării pe care o făcuse. El îi încunoştinţă că obstacolele se înmulţeau la est, că trecerea era practic imposibilă cu tot materialul caravanei, material absolut indispensabil totuşi într-o călătorie care dura mai multe luni.

— În acest moment, adăugă el, este întreruptă orice comunicare cu coasta americană şi continuând să avansăm către est, cu preţul unor eforturi nemaipomenite, există riscul să nu mai putem reveni la insulă, care este ultimul şi singurul nostru refugiu. Şi dacă dezgheţul ne-ar mai găsi pe

acest câmp de gheaţă, am fi pierduţi. Nu v-am ascuns adevărul, prieteni, dar nici nu l-am agravat. Ştiu că mă adresez unor oameni energici, care ştiu la rândul lor că eu nu sunt omul care să dea înapoi. Vă repet, deci: suntem în faţa imposibilului!

Soldaţii aveau toată încrederea în şeful lor. Îi cunoşteau curajul, energia, şi când spunea că nu pot trece, însemna că trecerea era într-adevăr impracticabilă. Deciseră deci să se întoarcă a doua zi la fortul Esperance. Această întoarcere se făcea în condiţiile cele mai proaste. Timpul era îngrozitor, puternice rafale de vânt se abăteau asupra icefield-ului. Ploaia curgea şiroaie. Se pot închipui greutăţile orientării în mijlocul unui întuneric adânc, prin acest labirint de iceberg-uri!

Detaşamentului îi trebuiră nu mai puţin de patru zile şi patru nopţi pentru a parcurge distanţa care-l despărţea de insulă. Mai multe sănii şi atelajele lor căzură în crevase. Dar locotenentul Hobson, graţie prudenţei sale, unui devotament fără seamăn, avu fericirea să nu plângă pierderea nici unei singure victime dintre tovarăşii săi. Dar câte oboseli, câte primejdii şi ce viitor îi aşteptau pe aceşti nefericiţi care petreceau o nouă iarnă pe insula rătăcitoare!

Capitolul XIV. Lunile de iarnă.

Locotenentul Hobson şi tovarăşii săi nu ajunseră înapoi la fortul Esperance decât pe 28 şi nu fără preţul unor imense strădanii! Nu-şi mai puneau acum speranţa decât în ambarcaţiunea de care nu se vor putea folosi înainte de şase luni, când marea va deveni din nou liberă.

Iernarea începu deci. Săniile fură descărcate, proviziile reintrară în cămară; îmbrăcămintea, armele, ustensilele şi blănurile, în magazii. Câinii se întoarseră în cuşcă şi renii domestici în staulul lor.

Thomas Black trebui şi el să se îngrijească să se mute îndărăt, şi cu cât necaz! Nefericitul astronom îşi aduse înapoi instrumentele, cărţile şi caietele în camera lui şi, mai enervat ca întotdeauna de această „fatalitate care se

îndârjea contra lui”, rămase ca mai înainte absolut străin de tot ce se întâmpla în factorie.

O zi fu de ajuns pentru reinstalarea generală şi atunci începu iar acea existenţă a celor care iernau, existenţă atât de puţin variată şi care ar fi părut groaznic de monotonă locuitorilor din marile oraşe. Cusutul, reparatul hainelor şi chiar întreţinerea blănurilor, din care unele din preţiosul stoc puteau fi eventual salvate, apoi observaţiile meteorologice, supravegherea câmpului de gheaţă, în fine lectura, acestea erau ocupaţiile şi distracţiile zilnice. Doamna Paulina Barnett se afla pretutindeni unde era nevoie şi influenţa sa se făcea simţită în toate. Dacă, vreodată, 9 9 ' ' se isca o mică neînţelegere între soldaţi, supărăcioşi uneori din pricina neplăcerilor prezentului şi temerilor pentru viitor, ea înceta repede la cuvintele doamnei Paulina Barnett. Călătoarea avea o mare putere de convingere asupra acestei mici lumi şi nu o întrebuinţa niciodată decât spre binele tuturor.

Kalumah ţinea la ea din ce în ce mai mult. Fiecare o iubea dealtfel pe tânăra eschimosă, care se arăta drăguţă şi serviabilă. Doamna Paulina Barnett se puse să-i facă educaţia şi reuşea, căci eleva sa era în adevăr inteligentă şi dornică de învăţătură. Îi perfecţiona cunoştinţele de limbă engleză şi o învăţă să scrie şi să citească. Dealtfel, Kalumah găsi zece profesori care-şi disputau plăcerea s-o formeze, căci din toţi aceşti soldaţi, crescuţi în coloniile engleze sau în Anglia, nu era niciunul care să nu ştie să citească, să scrie şi să socotească.

Grăbiră construcţia vasului şi aveau să termine bordajul şi puntea înainte de sfârşitul lunii. În noaptea polară, Mac Nap şi oamenii săi lucrau cu zel la lumina răşinilor aprinse, în timp ce alţii se ocupau de greement în depozitele factoriei. Sezonul, cu toate că era avansat, rămânea în continuare schimbător. Frigul, câteodată foarte aspru, nu ţinea mult, ceea ce desigur se datora vânturilor persistente din vest.

Toată luna decembrie se scurse în aceste condiţii: când ploi, când ninsori, o temperatură care varia între 26 şi 34° Fahrenheit (-3°, 33 C şi C). Întrebuinţară combustibilul cu cumpătare, cu toate că nu era nevoie să facă economie, căci aveau din belşug. Dar, din nefericire, nu era la fel cu materialul de iluminat. Uleiul începea să lipsească şi Jasper Hobson trebui să se hotărască să nu se aprindă lampa decât câteva ore în timpul zilei. Încercară să întrebuinţeze grăsimea de ren la iluminarea casei, dar mirosul ei era aşa de nesuferit, încât mai bine stăteau pe întuneric. Începetau atunci cu lucrul şi orele astfel petrecute păreau foarte lungi.

Câteva aurore boreale şi două sau trei paraselene, în epocile de lună plină, apărură de mai multe ori deasupra orizontului. Thomas Black avea ocazia să observe amănunţit aceşti meteori, să obţină calcule precise asupra intensităţii lor, culorilor, raporturilor cu starea electricităţii din atmosferă, influenţei asupra acului magnetic etc. Dar astronomul nici măcar nu-şi părăsi camera. Avea mintea rătăcită.

La 30 decembrie, la lumina lunii se putea vedea că în tot nordul şi estul insulei Victoria o lungă linie circulară de iceberg-uri închidea orizontul. Era banchiza ale cărei mase de gheţuri se îngrămădeau unele peste altele. Înălţimea ei putea fi de vreo trei sau patru sute de picioare. Această barieră enormă împresura insula pe două treimi din circumferinţa ei şi exista pericolul să se întindă şi mai mult.

Cerul fu foarte senin în prima săptămână a lunii ianuarie. Anul Nou – 1861 – începu printr-un frig destul de aspru şi coloana mercurului ajunse la 8° Fahrenheit (-13°, 33 C). Era cea mai coborâtă temperatură din această curioasă iarnă. Scădere puţin importantă, în orice caz, pentru o latitudine aşa de înaltă.

Locotenentul Hobson crezu că e nevoie să stabilească încă o dată, cu ajutorul observaţiilor stelare, poziţia insulei pe

longitudine şi latitudine şi se convinse că ea nu suferise nici o deplasare.

Venise vremea când, oricâtă economie s-ar fi făcut, uleiul era pe terminate. Iar soarele nu va mai reapare la această latitudine înaintea primelor zile ale lui februarie. Încă o lună şi oamenii erau ameninţaţi să o 9 9 rămână complet în întuneric, când, graţie tinerei eschimose, uleiul necesar pentru alimentarea lămpilor putu să fie reînnoit.

Era în 3 ianuarie. Kalumah se dusese până la poalele capului Bathurst pentru a constata starea gheţurilor. În acest loc, ca în toate părţile nordice ale insulei, câmpul de gheaţă era mai compact. Sloiurile din care era format, mai bine sudate, nu aveau porţiuni de lichid între ele. Suprafaţa câmpului, deşi foarte accidentată, era totuşi solidă peste tot. Aceasta se datora probabil faptului că icefield-ul, împins spre nord de banchiză, fusese presat între ea şi insula Victoria.

Totuşi, tânăra eschimosă remarcă, în lipsă de crevase, mai multe găuri circulare, bine tăiate în gheaţă, a căror întrebuinţare o cunoştea. Erau găuri de foci, adică prin aceste deschizături, pe care ele le împiedicau să se astupe, amfibiile prinse sub crusta de gheaţă veneau să respire la suprafaţă şi să caute sub zăpadă muşchi de pe litoral.

Kalumah ştia că urşii, în timpul iernii, ciuciţi cu răbdare pe lângă aceste gropi, pândesc momentul când amfibia iese din apă, o înhaţă cu labele, o sugrumă şi o iau cu ei. Ştia de asemenea că eschimoşii, tot atât de răbdători ca şi urşii, aşteaptă şi ei apariţia focilor, aruncă un laţ şi le capturează fără mare greutate.

Or, ceea ce făceau urşii şi eschimoşii puteau să facă şi nişte vânători pricepuţi; şi dacă găurile existau, însemna că focile se slujeau de ele. Aceste foci puteau furniza uleiul şi deci lumina care lipsea factoriei.

Kalumah se întoarse imediat la fort şi-l preveni pe Jasper Hobson. Acesta trimise după Marbre şi Sabine. Tânăra indigenă le vorbi de procedeul întrebuinţat de eschimoşi

pentru a captura focile în timpul iernii şi le propuse să încerce şi ei. Nici nu-şi terminase bine vorba că Sabine pregăti o frânghie rezistentă cu laţ.

Locotenentul Hobson, doamna Paulina Barnett, vânătorii, Kalumah şi încă doi, trei soldaţi plecară la capul Bathurst şi, în timp ce femeile rămaseră deoparte, oamenii înaintară târâş către găurile cu pricina. Fiecare din ei avea o frânghie cu care se aşează lângă o gaură.

Aşteptarea fu destul de lungă. Trecu o oră. Nimic nu semnala apropierea vreunei amfibii. Dar, în cele din urmă, într-una din găuri, cea supravegheată de Marbre, la orificiu apa începu să fiarbă. Se ivi un cap înarmat cu colţi lungi. Era capul unei morse. Marbre aruncă laţul cu dibăcie şi îl strânse repede şi cu putere. Tovarăşii săi alergară să-l ajute şi, nu fără greutate, cu toată împotrivirea ei, gigantica amfibie fu scoasă din apă şi trasă pe gheaţă. Aici fu doborâtă.

Reuşiseră. Oaspeţii fortului Esperance prinseră gust pentru acest nou gen de pescuit. Alte morse fură astfel capturate. Ele procurară ulei din belşug, ulei animal – e drept – şi nu vegetal, dar destul de bun pentru întreţinerea lămpilor, şi lumina nu mai lipsi lucrătorilor şi lucrătoarelor din sala comună.

Totuşi frigul nu creştea. Temperatura rămânea suportabilă. Dacă oamenii s-ar fi aflat pe terenul ferm al continentului, n-ar fi putut decât să se felicite că iarna trece în asemenea condiţii. Dealtfel, banchiza înaltă îi ferea de vânturile de la nord şi vest şi nu simţeau suflarea lor tăioasă. În plin ianuarie termometrul nu marca încă decât câteva grade sub zero.

Dar tocmai blândeţea iernii trebuia să aibă şi avea ca rezultat că marea nu îngheţa complet în jurul insulei Victoria. Era chiar vădit că icefield-ul nu era prins pe toată întinderea sa şi crăpăturile mai mari sau mai mici îl făceau nepracticabil, pentru că nici rumegătoarele, nici animalele cu blană nu părăsiseră insula. Aceste patrupede deveniseră

prietenoase, îmblânzite până la un grad de necrezut, şi păreau că fac parte din menajeria domestică a fortului.

Conform recomandărilor locotenentului Hobson, animalele erau cruţate, pentru că uciderea lor n-avea rost. Renii nu erau doborâţi decât pentru procurarea de vânat proaspăt, care varia hrana. Dar herminele, castorii, vulpile, jderii, râşii şi ondatrele, care acum mişunau fără frică prin împrejurimile fortului, erau lăsate în pace. Câteva din ele pătrundeau chiar în curte şi nimeni nu le vâna. Jderii şi vulpile arătau superb cu blana lor de iarnă şi unele erau de mare preţ. Rozătoarele, graţie blândeţii timpului, găseau cu uşurinţă hrana vegetală sub stratul de zăpadă şi nu trăiau pe contul factoriei.

Aşteptau deci sfârşitul iernii, nu fără teamă, ducând o existenţă extrem de monotonă, pe care doamna Paulina Barnett căuta s-o mai învioreze prin toate mijloacele posibile. O singură întâmplare mai deosebită şi destul de dureroasă avu loc în luna ianuarie. Pe data de 7, băieţelul dulgherului Mac Nap făcu febră mare. Puternice dureri de cap, o sete nedomolită, când friguri, când călduri aduseră repede pe bietul copil într-o stare jalnică. Se poate lesne închipui desperarea mamei, a meşterului Mac Nap şi a prietenilor săi! Nu ştiau ce este de făcut, căci nu cunoşteau natura maladiei, dar, după sfaturile lui Madge, care nu-şi pierduse capul şi se pricepea puţin la leacuri, boala fu combătută cu ceaiuri întăritoare şi cu cataplasme. Kalumah îl servea neobosită şi stătea zile şi nopţi la căpătâiul lui, fără ca cineva să reuşească s-o facă să se odihnească. A treia zi, nu mai încăpea nici o îndoială asupra bolii. O erupţie caracteristică acoperi corpul pruncului. Era o scarlatină grea care are de obicei complicaţii.

Rareori copiii de un an capătă această boală periculoasă şi mai ales cu manifestări atâta de violente, dar câteodată se întâmplă. Farmacia fortului era, din nefericire, puţin înzestrată. Totuşi Madge, care îngrijise mai multe cazuri de scarlatină, îşi aminti de acţiunea ce o putea avea tinctura de

beladonă. Ea administră copilului, în fiecare zi, câte una sau două picături şi luă măsuri stricte ca să-l ferească de contactul cu aerul rece.

Copilul fusese transportat în camera ocupată de tatăl şi mama sa. Curând erupţia îl acoperi şi mici puncte roşii îi ieşiră pe limbă, pe buze şi chiar pe globul ochilor. Dar după două zile petele căpătară o culoare violetă, apoi albă şi în cele din urmă pieliţa lor căzu sub formă de coji. Acum trebuia dublată prudenţa şi combătută inflamaţia internă, gravitate caracteristică a acestei boli. Nimic nu fu neglijat şi se poate spune că această mică fiinţă a fost admirabil îngrijită. Astfel că pe la 20 ianuarie, 12 zile după declanşarea bolii, putură avea speranţa îndreptăţită că va fi salvat!

Fu o adevărată bucurie în toată factoria. Pruncul era copilul fortului, copilul trupei, copilul regimentului! El fusese născut în acest climat aspru, în mijlocul acestor oameni de treabă! Îl numiseră Michel Esperance şi îl priveau, în viitoarea atâtor încercări, ca pe un talisman, de care soarta nu va voi să-i lipsească! Cât despre Kalumah, se putea crede că, dacă ar fi murit copilul, ar fi murit şi ea; dar micul Michel îşi recapătă încetul cu încetul sănătatea şi părea că sădeşte din nou speranţa în inimile tuturor.

Se ajunse astfel, cu povara atâtor necazuri, la 23 ianuarie. Situaţia insulei Victoria nu se schimbase în nici un fel. Noaptea nesfârşită mai acoperea încă marea polară. Timp de câteva zile ninse cu fulgi deşi şi zăpada se strânse pe solul insulei şi pe câmpul de gheaţă atingând înălţimea de două picioare. Pe 27, fortul primi o vizită destul de neaşteptată. Soldaţii Belcher şi Pond, care păzeau incinta, zăriră în acea dimineaţă un urs gigantic, care se îndrepta liniştit spre fort. Intrară în sala comună şi semnalară doamnei Paulina Barnett prezenţa acestui temut carnivor.

— Nu poate fi decât ursul nostru! Zise doamna Paulina Barnett către Jasper Hobson şi amândoi, urmaţi de sergent,

de Sabine şi de câţiva soldaţi înarmaţi, ieşiră la poarta incintei.

Ursul era la vreo două sute de paşi şi mergea liniştit, fără teamă, ca şi cum avea un plan bine chibzuit.

— Îl recunosc! Exclamă doamna Paulina Barnett. E ursul tău, Kalumah, e salvatorul tău.

— Ah, nu-mi omorâţi ursul! Strigă tânăra indigenă.

— Nu va fi omorât, răspunse locotenentul Hobson. Prieteni, nu-i faceţi nici un rău, va pleca probabil aşa cum a venit.

— Dar, dacă vrea să pătrundă în curte… zise sergentul Long, care n-avea prea mare încredere în bunele sentimente ale urşilor polari.

— Lasă-l să intre, sergent, răspunse doamna Paulina Barnett. Acest animal a pierdut orice ferocitate. Este prizonier ca şi noi şi, ştii, prizonierii…

— Nu se mănâncă între ei! Zise Jasper Hobson, asta-i adevărat, doamnă, cu condiţia, totuşi, să facă parte din aceeaşi specie. Dar, în fine, îl vom cruţa pe acesta în urma insistenţelor dumneavoastră. Nu ne vom apăra decât dacă ne atacă. Între timp, cred că este prudent să intrăm în casă. Nu trebuie să ispitim fiara peste măsură!

Sfatul era bun. Fiecare intră în casă. Închiseră uşile, dar nu şi obloanele.

Puteau deci urmări, uitându-se pe geam, mişcările vizitatorului. Ursul, ajuns la poartă, care fusese lăsată deschisă, o împinse puţin, băgă capul, examina curtea şi intră. Ajuns în mijlocul curţii, cercetă construcţiile care-l înconjurau, se îndreptă spre staul şi cuşcă, ascultă un moment mârâitul câinilor care-l simţiseră, boncăluitul renilor neliniştiţi, îşi continuă inspecţia mergând de-a lungul împrejmuirii, ajunse lângă clădirea principală şi veni în fine să-şi rezeme capul uriaş de fereastra sălii mari.

Ca să spunem adevărul, toată lumea dădu înapoi, câţiva soldaţi apucară puştile şi sergentul Long începu să se teamă că lăsase ca gluma să meargă prea departe.

Dar Kalumah veni şi-şi turti chipul blând de geamul subţire. Ursul păru că o recunoaşte – aceasta fu cel puţin părerea eschimosei – şi, mulţumit fără îndoială, după ce scoase un mormăit lung, se întoarse, luă iar drumul spre poartă, apoi, după cum spusese Jasper Hobson, plecă aşa cum a venit. Asta fu povestea; dar incidentul nu se mai repetă şi totul intră iar pe făgaşul obişnuit.

Între timp, vindecarea copilului mergea bine şi în ultimele zile ale lunii îşi recapătă bujorii în obraji şi privirea sa vioaie.

La 3 februarie, spre prânz, o fâşie palidă de lumină se ivi la orizontul sudic. Se zări o clipă un disc gălbui. Era astrul radios, care reapărea pentru prima oară după lunga noapte polară.

Capitolul XV. O ultimă explorare.

Începând de la acea epocă, Soarele se ridică în fiecare zi din ce în ce mai mult deasupra orizontului. Noaptea nu se întrerupea decât pentru câteva ore. Frigul crescu, aşa cum se întâmplă deseori în luna februarie, şi termometrul marcă 1° Fahrenheit (-17°C). Era cea mai joasă temperatură pe care o arătase în cursul acestei ierni curioase.

— Când are loc dezgheţul în aceste mări? Îl întrebă într-o zi călătoarea pe Jasper Hobson.

— În anii obişnuiţi, răspunse locotenentul, desfacerea gheţurilor nu se produce înaintea primelor zile ale lunii mai, dar iarna asta a fost atât de uşoară, că, dacă nu vor mai veni geruri mari, dezgheţul va putea să aibă loc la începutul lui aprilie, cel puţin aşa presupun.

— Am avea de aşteptat încă două luni? Întrebă doamna Barnett.

— Da, două luni, doamnă, răspunse Jasper Hobson, căci ar fi imprudent să lansăm înainte de vreme ambarcaţiunea noastră în mijlocul gheţurilor, şi cred că toate şansele de reuşită vor fi de partea noastră, în special dacă vom aştepta momentul când insula va fi dusă în partea cea mai îngustă a

strâmtorii Behring, care n-are mai mult de circa 100 de mile lăţime.

— Ce spuneţi, domnule Jasper? Exclamă doamna Paulina Barnett, destul de surprinsă de cuvintele locotenentului. Uitaţi că cel care ne-a purtat este curentul Kamceatka şi că în momentul dezgheţului ar putea foarte bine să ne împingă şi mai departe?

— Nu cred, doamnă, răspunse locotenentul Hobson, şi aproape aş îndrăzni să vă asigur că acest lucru nu se va întâmpla. Dezgheţul se face întotdeauna de la nord spre sud – fie că îşi schimbă direcţia curentul Kamceatka, fie că gheţurile urmează curentul Behring, fie poate dintr-o cauză pe care n-o cunosc. Dar întotdeauna iceberg-urile derivă către Pacific şi se dizolvă acolo în apele mai calde. Întrebaţi-o pe Kalumah. Ea cunoaşte aceste meleaguri şi vă va spune ca şi mine că dezgheţul se face de la nord la sud.

Kalumah, întrebată, confirmă spusele locotenentului. Părea deci probabil că insula, antrenată cu gheţurile în primele zile ale lunii aprilie, va fi şi ea, ca un imens sloi, târâtă spre sud, adică spre partea cea mai îngustă a strâmtorii Behring, frecventată în timpul verii de pescarii din New-Arkhangelsk, de piloţii şi neguţătorii de pe coastă. Dar, ţinând seama de toate întârzierile posibile şi în consecinţă de timpul necesar insulei să ajungă în sud, nu puteau spera să pună piciorul pe continent înainte de luna mai. În plus, cu toate că frigul n-a fost puternic, insula Victoria se consolidase, în sensul că grosimea bazei sale de gheaţă crescuse, şi trebuia scontat că va mai rezista încă alte câteva luni de-acum înainte. Oamenii trebuiau deci să se înarmeze cu răbdare şi să aştepte, să aştepte mereu!

Convalescenţa copilaşului se desfăşura mulţumitor. La 20 februarie ieşi pentru prima oară, după 40 de zile de boală. Se înţelege prin asta că trecu din cameră în sala cea mare, unde toţi îl mângâiară. Mama sa, care avusese intenţia să-l înţarce la un an, continuă să-l hrănească după sfatul lui Madge, şi laptele de mamă, alternat câteodată cu lapte de

ren, îi refăcu puterile. Găsi mii de mici jucării pe care prietenii săi, soldaţii, le făcuseră pentru el în timpul bolii şi se poate lesne închipui că se simţi cel mai fericit copil din lume.

În ultima săptămână a lui februarie căzură mereu ploi şi lapoviţe. Vântul din nord-vest bătea tare. Câteva zile chiar, temperatura scăzu destul pentru ca să ningă mult. Dar furtuna nu fu mai puţin violentă. Din partea capului Bathurst şi a banchizei veneau vuiete asurzitoare. Iceberg-urile care se ciocneau între ele se prăbuşeau cu bubuituri de tunet. Gheţurile din nord, împinse spre mal, se-ngrămădeau pe litoral. Era de temut ca şi capul – care, la urma urmei, era tot un fel de iceberg acoperit de pământ şi nisip, să nu fie răsturnat. Câteva sloiuri mari, în ciuda greutăţii lor. Fură mânate până la curtea împrejmuită. Din fericire pentru factorie, capul rezistă şi feri construcţiile de năruire. Se înţelege că poziţia insulei Victoria, aflată la deschiderea unei strâmtori înguste către care se acumulau gheţurile, era extrem de periculoasă. Putea fi distrusă de un fel de avalanşă orizontală, dacă se putea spune aşa, adică să fie strivită de sloiurile împinse din larg, chiar înainte de a se scufunda în valuri. Era o nouă primejdie, adăugată la atâtea altele. Doamna Paulina Barnett, văzând forţa fantastică a presiunii din larg şi irezistibila violenţă cu care se îngrămădeau blocurile de gheaţă, pricepu că un nou pericol va ameninţa insula la dezgheţul apropiat. Îi spuse acest lucru de mai multe ori locotenentului Hobson şi acesta clătină capul, ca un om care n-are ce răspunde.

Vijelia încetă în primele zile ale lunii martie şi se putu vedea atunci cât se modificase aspectul câmpului de gheaţă. Părea într-adevăr că, printr-un fel de alunecare pe suprafaţa lui, banchiza se apropiase de insula Victoria. În anumite puncte nu era mai departe de două mile şi se comporta ca gheţarii care se deplasează, cu singura diferenţă că ea înainta, în timp ce ei coborau. Între bariera înaltă şi litoral, solul, sau mai bine-zis câmpul de gheaţă,

foarte accidentat, plin de hummocks-uri, de săgeţi de gheaţă retezate, prisme răsturnate, mici piramide cu obeliscuri prăbuşite, vălurit ca o mare care ar fi încremenit deodată în timpul unei furtuni, nu mai era de recunoscut. S-ar fi zis că sunt ruinele unui imens oraş, din care nici un monument nu a mai rămas în picioare. Singură banchiza înaltă, profilând în mod straniu pe cer conurile, sferele, crestele sale fanteziste, vârfurile sale ascuţite, se ţinea falnică şi încadra magnific răscolirea pitorească.

La această dată, ambarcaţiunea era complet terminată. Barcazul avea o formă cam din topor, cum era de aşteptat, dar îi făcea onoare lui Mac Nap şi, cu prova ca de galiotă, trebuia să reziste mai bine la ciocnirea cu gheţurile. S-ar fi zis că era una din acele bărci olandeze ce se aventurează în mările Nordului. Greementul care era gata se compunea, ca acela al unui cuter, dintr-o brigantină şi o velă foc suportate de un singur catarg. Pânza de cort a factoriei fu întrebuinţată pentru velatură.

În această ambarcaţiune avea loc uşor întregul personal al insulei Victoria şi era evident că, dacă – aşa cum sperau – insula se va deplasa prin strâmtoarea Behring, vor putea lesne parcurge cu ea chiar şi cea mai mare distanţă care ar despărţi-o de coasta americană. Nu mai aveau deci decât să aştepte dezgheţul. Locotenentului Hobson îi veni atunci ideea să întreprindă o lungă recunoaştere spre sud-est, în scopul de a cerceta starea câmpului de gheaţă, de a vedea dacă prezintă semnele unui dezgheţ apropiat, de a examina însăşi banchiza, de a observa, în fine, dacă, în starea actuală a mării, orice trecere către continentul american mai era închisă. Multe incidente, multe întâmplări mai puteau avea loc înainte ca, prin ruperea gheţurilor, marea să fie liberă, şi a face o recunoaştere a icefield-ului era un act de prudenţă.

Expediţia fu deci hotărâtă şi plecarea fixată la 7 martie.

Micul grup se compunea din locotenentul Hobson, călătoare, Kalumah, Marbre şi Sabine.

Se înţeleseră că, dacă drumul era accesibil, se va căuta o trecere peste banchiză; dar, în orice caz, doamna Paulina Barnett şi tovarăşii săi nu vor lipsi mai mult de 48 de ore.

Pregătiră merindele şi detaşamentul, bine înarmat pentru orice eventualitate, părăsi fortul Esperance în dimineaţa zilei de 7 martie îndreptându-se spre capul Michel.

Termometrul marca 32° Fahrenheit (0°C). Vremea era puţin ceţoasă, dar liniştită. Soarele descria arcul său zilnic deasupra orizontului timp de 7 sau opt ore, iar razele sale oblice răspândeau o lumină suficientă pe tot masivul de gheţuri.

La ora nouă, după un scurt popas, locotenentul Hobson şi tovarăşii săi coborâră povârnişul capului Michel şi înaintară pe câmp în direcţia sud-est. În partea asta, banchiza nu se afla mai departe de trei mile de cap.

Mersul lor fu destul de încet, cum era de aşteptat. În fiecare moment trebuia ocolită fie o crăpătură adâncă, fie un hummock greu de trecut. Nici o sanie n-ar fi putut să se aventureze pe acest drum hârtopit. Nu era decât un morman de blocuri de toate mărimile şi formele, din care unele se ţineau în echilibru numai printr-o minune, iar altele se prăbuşiseră de curând, după cum se putea observa din linia netedă a spărturilor şi a marginilor ascuţite ca nişte lame. Dar, în mijlocul drumului accidentat, nici o urmă nu arăta trecerea vreunui om sau animal! Nici o fiinţă vie în aceste pustietăţi pe care parcă şi păsările le părăsiseră. Doamna Paulina Barnett se întreba, nu fără mirare, cum, dacă ar fi plecat în decembrie, ar fi putut trece prin acest câmp atât de răvăşit, dar locotenentul Hobson îi spuse că la acea epocă câmpul de gheaţă nu prezentase acest aspect. Enorma presiune a banchizei nu se exercita încă şi ar fi putut găsi un icefield relativ neted. Singurul obstacol fusese deci lipsa solidificării şi nu altul. Acum trecerea era imposibilă, e adevărat, din cauza neregularităţilor câmpului de gheaţă, dar la începutul iernii aceste ridicături nu existau.

Între timp se apropiară de banchiza înaltă. Ca întotdeauna, Kalumah era în fruntea grupului. Vioaia şi sprintena indigenă mergea cu pasul sigur în mijlocul gheţurilor, ca o căprioară pe stâncile alpine. Te minunai văzând-o cum aleargă fără şovăire, fără greş, găsind din instinct drumul cel mai bun prin acest labirint de iceberg-uri. Se ducea, venea înapoi, îi chema şi pe ceilalţi, puteai s-o urmezi cu toată încrederea.

Spre amiază ajunseră la vasta bază a banchizei, dar făcuseră nu mai puţin de trei ore pentru a străbate trei mile.

Ce masă impozantă era această barieră de gheaţă, având unele vârfuri care se ridicau la mai mult de patru sute de picioare deasupra icefield-ului! Straturile care o formaseră se desluşeau cu claritate. Culori diferite, nuanţe foarte delicate se puteau observa pe pereţii îngheţaţi. Era, pe lungi porţiuni, când irizată, când gălbuie şi încrustată de arabescuri sau presărată cu paiete luminoase. Nici o faleză, oricât de bizar ar fi fost decupată, n-ar fi putut să se asemene cu această banchiză, opacă într-un loc, transparentă într-altul şi pe care lumina şi umbra iscau jocurile cele mai uimitoare.

Dar trebuia să te fereşti să te apropii prea mult de aceste mase trufaşe, a căror soliditate era foarte problematică. Trosneau mereu şi se sfărâmau pe dinăuntru. Acolo avea loc o activitate de dezagregare formidabilă. Bulele de aer închise în această masă duceau la distrugerea ei şi simţeai bine cât era de fragil un asemenea edificiu ridicat de frig, care nu va supravieţui iernii arctice şi se va transforma în apă sub razele soarelui. Se puteau forma cu apa din ea adevărate râuri!

Locotenentul Hobson îi prevenise pe tovarăşii săi de primejdia avalanşelor care în fiecare clipă despuiau vârfurile banchizei. Astfel că micul grup nu mergea de-a lungul bazei decât la o anumită distanţă. Şi avură dreptate să fie prevăzători, căci pe la orele două, la cotitura unei văi

pe care doamna Paulina Barnett şi tovarăşii ei se pregăteau s-o treacă, un bloc enorm, cântărind mai mult de o sută de tone, se desprinse de creasta barierei de gheaţă şi căzu pe icefield cu un bubuit înfricoşător. Câmpul crăpă sub izbitură şi apa ţâşni la mare înălţime. Din fericire, nimeni nu fu atins de bucăţile blocului care explodă ca o bombă.

Între orele două şi cinci merseră printr-o vale îngustă, întortocheată, care se adâncea în banchiză. O străbătea oare în toată lăţimea ei? Asta nu se putea şti. Avură prilejul să cerceteze astfel structura interioară a înaltei bariere. Blocurile care o compuneau erau aşezate mai simetric decât cele de pe partea exterioară. În mai multe locuri apăreau trunchiuri de arbori prinse în masă, arbori care nu erau din soiurile copacilor polari, ci din pădurile tropicale. Aduşi probabil de curentul Gulf-Stream până în regiunile arctice, au fost luaţi de gheţuri şi se vor întoarce în ocean împreună cu ele. Se văzură de asemenea şi câteva epave, resturi de carenă şi de coaste de nave.

Pe la cinci întunericul prea mare opri explorarea. Merseseră aproximativ două mile prin valea foarte întortocheată şi greu de străbătut, dar serpentinele îi împiedicau să evalueze distanţa parcursă în linie dreaptă.

Jasper Hobson dădu semnalul popasului. Într-o jumătate de oră, Marbre şi Sabine, înarmaţi cu cuţite de tăiat gheaţă, săpară o grotă în masiv. Micul grup se ghemui acolo, cină şi, obosiţi cum erau, oamenii adormiră aproape imediat.

A doua zi toată lumea era în picioare la ora opt şi Jasper Hobson o luă mai departe prin vale parcurgând încă o milă, pentru a vedea dacă ea nu străbătea banchiza în toată lărgimea ei. După poziţia soarelui, valea, după ce se-ndrepta spre nord-est, părea că se abate spre sud-est.

La ora unsprezece, locotenentul Hobson şi tovarăşii săi ajunseră în partea opusă a banchizei. În felul acesta nu mai încăpea îndoială că exista o trecere. Toată partea orientală a câmpului de gheaţă prezenta acelaşi aspect ca şi partea occidentală. Aceleaşi mormane de gheţuri, aceeaşi

îngrămădire de blocuri. Iceberg-uri şi hummock-uri se întindeau cât vedeai cu ochii, separate prin câteva porţiuni plane, dar înguste şi brăzdate de numeroase crăpături ale căror margini începuseră să se descompună. Întâlneai aceeaşi singurătate, aceeaşi stare de părăsire. Nici un animal, nici o pasăre.

Doamna Paulina Barnett, care se suise pe vârful unui hummock, rămase acolo o oră pentru a contempla acest peisaj polar, atât de trist la vedere. Se gândea, fără să vrea, la încercarea de plecare de acum cinci luni. Îşi imagina tot personalul factoriei, toată acea nefericită caravană pierdută în noapte, în mijlocul pustietăţilor îngheţate, trecând prin atâtea obstacole şi atâtea primejdii, ca să ajungă până la continentul american!

Locotenentul Hobson o smulse din visare.

— Doamnă, îi zise el, am părăsit fortul de 24 de ore. Ştim acum care este grosimea banchizei şi, pentru că am promis să nu ne prelungim absenţa peste 48 de ore, cred că este timpul să ne întoarcem.

Doamna Paulina Barnett încuviinţă. Scopul explorării fusese atins. Banchiza nu avea o prea mare grosime şi se va topi desigur destul de curând, pentru a lăsa să treacă barcazul lui Mac Nap, după dezgheţ. Nu le mai rămânea decât să se întoarcă, fiindcă timpul se putea schimba şi vârtejurile de zăpadă ar fi făcut ca drumul prin valea transversală să nu mai poată fi folosit.

Luară prânzul, apoi plecară înapoi pe la unu după-masă. La cinci, ca şi în ajun, poposiră într-o colibă de gheaţă; noaptea trecu fără nici un accident şi a doua zi, la 9 martie, locotenentul Hobson dădea, la ora opt dimineaţa, semnalul de plecare.

Timpul era frumos. Soarele care răsărea începu să lumineze banchiza şi trimise câteva raze şi de-a lungul văii. Jasper Hobson şi tovarăşii săi aveau soarele în spate, pentru că mergeau spre vest, dar ochii lor puteau vedea

strălucirea razelor care se încrucişau înaintea lor, refractate de pereţii de gheaţă.

Doamna Paulina Barnett şi Kalumah, care rămăseseră puţin în urmă, vorbeau şi priveau în jur, mergând prin trecătorile înguste indicate de Sabine şi Marbre. Sperau să traverseze banchiza până la prânz şi să parcurgă, înainte de ora unu sau două, cele trei mile care-i separau de insula Victoria. În felul acesta vor fi înapoi la fort pe la apusul soarelui. Vor avea câteva ore de întârziere, care nu puteau însă să-i îngrijoreze prea mult pe tovarăşii lor.

Dar îşi făcuseră socoteala fără să ţină seama de o întâmplare, pe care nici o perspicacitate umană nu putea s-o prevadă.

Era aproape zece, când Marbre şi Sabine, care mergeau cu douăzeci de paşi înainte, se opriră. Păreau că discută între ei. Locotenentul, doamna Paulina Barnett şi tânăra indigenă, ajungându-i din urmă, văzură că Sabine – ţinând o busolă în mână – o arăta tovarăşului său care o privea foarte mirat.

— Iată un lucru bizar! Exclamă el, adresându-se lui Jasper Hobson. Mi-aţi putea spune, domnule locotenent, în ce parte este situată insula noastră faţă de banchiză? Este la est sau la vest?

— La vest, răspunse Jasper Hobson, destul de surprins de această întrebare, ştii foarte bine, Marbre.

— Ştiu bine! Ştiu bine! Răspunse Marbre clătinând din cap. Dar atunci, dacă este la vest, am greşit drumul şi ne depărtăm de insulă!

— Cum ne depărtăm? Zise locotenentul, foarte uimit de afirmaţia categorică a vânătorului.

— Fără îndoială, domnule locotenent, răspunse Marbre, priviţi busola şi să fiu al naibii dacă ea nu arată că mergem spre est şi nu spre vest!

— Nu este posibil! Spuse călătoarea.

— Priviţi, doamnă, răspunse Sabine. Într-adevăr, acul magnetic marca nordul într-o direcţie cu totul opusă decât

cea ştiută. Jasper Hobson căzu pe gânduri şi nu răspunse.

— Trebuie să ne fi înşelat azi-dimineaţă, când am părăsit adăpostul de gheaţă, zise Sabine. Am luat-o la stânga, în loc de dreapta.

— Nu! Exclamă doamna Paulina Barnett. Nu este posibil! Nu ne-am înşelat!

— Dar… zise Marbre.

— Dar, răspunse doamna Paulina Barnett, priviţi soarele! Nu mai răsare acum la est? Or, cum noi am mers cu spatele la el toată dimineaţa şi-l mai avem şi acum în spate, deci este sigur că ne-ndreptăm spre vest. Deci, cum insula se afla la vest, o vom vedea când vom ieşi din vale în partea occidentală a banchizei.

Marbre, mirat de acest argument pe care nu-l putea combate, îşi încrucişă braţele.

— Fie, zise Sabine, dar atunci busola şi soarele se contrazic întru totul!

— Da, cel puţin în acest moment, răspunse Jasper Hobson, şi situaţia nu se explică decât prin următorul fapt: în înaltele latitudini boreale şi în regiunile din preajma Polului magnetic, se întâmplă câteodată ca busolele să se deregleze şi acele lor dau indicaţii false.

— Bine, zise Marbre, trebuie deci să ne urmăm drumul, având tot timpul soarele în spate.

— Fără nici o îndoială, răspunse locotenentul Hobson. Mi se pare că, între busolă şi soare, nu trebuie să ezităm. Soarele nu se dereglează!

Porniră din nou, drumeţii având soarele în spate, iar după explicaţiile date de Jasper Hobson, explicaţii întemeiate pe poziţia soarelui, nimeni nu mai avu nimic de obiectat.

Micul grup înainta deci prin vale, dar făcu mai mult timp decât îşi închipuise. Jasper Hobson socotise că drumul va dura până la amiază şi era peste ora două când ieşiră în fine din trecătoarea îngustă.

Această întârziere, destul de curioasă, îl cam neliniştise, dar vă închipuiţi uluirea lui şi a celorlalţi drumeţi când,

ieşind pe câmpia de gheaţă de la poalele banchizei, nu mai văzură insula Victoria pe care trebuiau s-o aibă în faţa lor!

Nu! Insula care se desluşea foarte bine din acest loc, graţie arborilor din vârful capului Michel, nu mai era acolo! În locul ei se întindea un imens icefield săgetat de razele soarelui care, trecând deasupra banchizei, îl luminau cât vedeai cu ochii.

Locotenentul Hobson, doamna Paulina Barnett, Kalumah şi cei doi vânători priviră în jurul lor şi apoi se priviră unii pe alţii.

— Insula trebuia să fie acolo! Exclamă Sabine.

— Şi nu mai este! Răspunse Marbre. Asta-i bună! Domnule locotenent, ce s-a întâmplat cu ea?

Doamna Paulina Barnett, uluită, nu ştia ce să răspundă. Jasper Hobson nu scoase nici un cuvânt.

În acest moment, Kalumah se apropie de locotenentul Hobson, îi atinse braţul şi spuse:

— Ne-am rătăcit în vale, am urcat în loc să fi coborât şi ne regăsim în locul unde am fost ieri, după ce am trecut prima oară banchiza. Veniţi, veniţi cu mine!

Şi în mod mecanic, cum se spune, locotenentul Hobson, doamna Paulina Barnett, Marbre şi Sabine, încrezători în instinctul indigenei, se lăsară conduşi şi intrară din nou în îngusta trecătoare, făcând calentoarsă. Şi totuşi aparenţele erau contra lui Kalumah, dacă te luai după poziţia soarelui!

Dar Kalumah nu le dădu nici o explicaţie şi se mulţumi să spună mergând:

— Haideţi! Repede! Repede!

Locotenentul, călătoarea şi tovarăşii lor, istoviţi, abia îşi târau picioarele când, după sosirea nopţii şi încă trei ore de mers, ajunseră în partea cealaltă a banchizei.

Întunericul îi împiedica să vadă dacă insula era acolo, dar nu rămaseră multă vreme în nesiguranţă. Într-adevăr, la câteva sute de paşi, pe câmpul de gheaţă, facle cu răşină aprinsă se mişcau în toate direcţiile şi se trăgeau în aer focuri de armă. Se auziră strigăte.

La aceste apeluri, micul grup răspunse şi fu imediat găsit de sergentul Long şi Thomas Black, pe care grija pentru soarta amicilor săi îl scosese în fine din toropeală, precum şi de alţii care alergară în întâmpinarea lor. Sărmanii oameni erau foarte îngrijoraţi, căci presupuneau – ceea ce dealtfel era şi adevărat – că Jasper Hobson şi tovarăşii săi se rătăciseră, căutând să ajungă la insulă.

Şi de ce credeau asta cei care rămăseseră la fortul Esperance? De ce trebuiau neapărat să-şi închipuie că locotenentul şi micul său grup se rătăciseră la întoarcere?

Pentru că, de douăzeci şi patru de ore, imensul câmp de gheaţă şi insula odată cu el se deplasaseră şi făcuseră o jumătate de întoarcere în jurul axei lor. Şi, în urma acestei deplasări, insula rătăcitoare trebuia căutată de acum înainte nu la vestul, ci la estul banchizei!

Capitolul XVI. Dezgheţul.

După două ore, toţi se întorseseră la fortul Esperance. Şi a doua zi, la 10 martie, soarele lumină întâi această parte a litoralului, care fusese altădată porţiunea occidentală a insulei. Capul Bathurst, în loc să fie spre nord, era îndreptat spre sud. Tânăra Kalumah, care cunoştea acest fenomen, avusese dreptate, şi dacă soarele nu se înşelase, nici busola nu greşise.

Astfel, deci, orientarea insulei Victoria se schimbase încă o dată complet. Din momentul când ea se desprinsese de teritoriul american, insula făcuse o jumătate de rotaţie în jurul axei sale, şi nu numai insula, dar şi imensul icefield care o încătuşa. Această deplasare în jurul axei lui dovedea că marele câmp de gheaţă nu mai era legat de continent, că se detaşase de litoral şi că dezgheţul nu mai putea întârzia.

— În tot cazul, zise locotenentul Hobson către doamna Paulina Barnett, o astfel de schimbare de poziţie nu ne poate fi decât favorabilă. Capul Bathurst şi fortul Esperance s-au întors spre sud-est, adică spre punctul care se apropie cel mai mult de continent, şi acum banchiza, care n-ar fi

lăsat ambarcaţiunii decât o îngustă şi dificilă trecere, nu se mai află între America şi noi.

— Se cheamă deci că totul merge spre bine? Întrebă zâmbind doamna Paulina Barnett.

— Totul merge spre bine, doamnă, răspunse Jasper Hobson, care apreciase corect consecinţele schimbării de poziţie a insulei Victoria.

De la 10 la 21 martie nu se întâmplă nimic, dar se putea simţi apropierea primăverii. Temperatura se menţinea între 43 şi 50° Fahrenheit (6 şi 10°C). Sub influenţa dezgheţului ruptura sloiurilor tindea să se facă brusc. Se iveau noi crăpături şi apa se revărsa pe suprafaţa câmpului de gheaţă. După expresia pitorească a vânătorilor de balene, aceste crăpături erau ca nişte răni prin care câmpul de gheaţă „sângera”. Vuietul sloiurilor care se spărgeau aducea cu loviturile de tun. O ploaie destul de caldă, care cădea de câteva zile, nu putea decât să grăbească dezagregarea suprafeţei îngheţate a mării.

Păsările, care părăsiseră insula rătăcitoare la începutul iernii, reveniră în număr mare – ptarmigani, garii, pufini, raţe etc. Marbre şi Sabine doborâră câteva, dintre care unele mai aveau la gât biletul pe care locotenentul şi călătoarea li-l încredinţaseră cu câteva luni înainte. Se iviră cârduri de lebede albe şi văzduhul răsună de ţipetele lor cu tonalităţi de trompetă. Cât despre patrupede, rozătoare şi carnivore, ele continuau să mişune ca de obicei prin împrejurimile factoriei, ca nişte adevărate animale domestice.

Aproape zilnic, de câte ori starea atmosferică i-o îngăduia, locotenentul Hobson făcea măsurătorile. Câteodată chiar doamna Paulina Barnett, care devenise foarte pricepută în mânuirea sextantului, îl ajuta sau îl înlocuia la calcularea poziţiei. Era foarte important, într-adevăr, să fie constatată cea mai mică modificare de latitudine şi longitudine. Grava chestiune a celor două curente rămânea actuală, şi ce se va întâmplă după dezgheţ dacă insula va fi dusă spre sud sau

spre nord, iată ce-i preocupa înainte de toate pe Jasper Hobson şi pe doamna Paulina Barnett.

Trebuie spus că această vitează călătoare arăta în toate şi totdeauna o energie mai mare decât cea obişnuită a unei femei. Tovarăşii ei o vedeau în fiecare zi înfruntând oboselile, vremea rea, făcând pe ploaie şi ninsoare recunoaşteri în vreo parte a insulei, aventurându-se pe câmpul de gheaţă pe jumătate dislocat; apoi, la întoarcere, ocupându-se de viaţa interioară a factoriei, îngrijind pe unii, sfătuind pe alţii, ajutată zelos de credincioasa ei Madge.

Doamna Paulina Barnett privea cu curaj viitorul, nelăsând să se vadă temerile care o cuprindeau câteodată, anumite presimţiri care-i apăsau sufletul. Era întotdeauna plină de încredere, încurajându-i pe toţi, aşa cum o ştim, şi nimeni n-ar fi putut bănui, sub înfăţişarea sa netulburată, frământările de care nu era nici ea scutită. Jasper Hobson o admira foarte mult.

Avea de asemenea toată încrederea în Kalumah şi se baza deseori pe instinctul tinerei eschimose. Kalumah, dealtfel foarte inteligentă, era obişnuită cu toate greutăţile şi fenomenele regiunilor polare. La bordul unei baleniere l-ar fi înlocuit cu succes pe „ice-master”, acel pilot căruia îi este încredinţată în mod special comanda navei în mijlocul gheţurilor. Zilnic, Kalumah pornea să cerceteze starea câmpului de gheaţă şi, numai după zgomotul iceberg-urilor care se sfărâmau în depărtare, tânăra indigenă cunoştea progresul de dislocare. De asemenea păşea cu siguranţă pe sloiuri, ca nimeni altul. Din instinct simţea când gheaţa, „putredă” pe dedesubt, nu mai oferea decât un punct de sprijin foarte slab şi mergea fără şovăială peste câmpul de gheaţă brăzdat de crevase.

De la 20 la 30 martie dezgheţul făcu progrese rapide. Ploile mari şi dese grăbiră topirea gheţurilor. Aveau motive să spere că în curând câmpul se va disloca complet şi poate nu vor trece nici 15 zile până când locotenentul Hobson, profitând de apele libere, va lansa ambarcaţiunea sa printre

gheţuri. Nu era omul care să ezite, mai ales de vreme ce exista pericolul ca insula să fie târâtă spre nord, în cazul când curentul Kamceatka va fi mai puternic decât curentul Behring

— Dar, repeta deseori Kalumah, de asta n-avem a ne teme. Dezgheţul nu urcă, ci coboară, şi primejdia este acolo, spunea arătând spre sud, unde se întindea imensul Ocean Pacific.

Tânăra eschimosă era foarte sigură de cele afirmate. Locotenentul Hobson cunoştea părerea ei fermă în această privinţă şi se simţea liniştit, căci el nu considera că este vreo primejdie ca insula să se piardă în apele Pacificului. Mai întâi, tot personalul factoriei va fi îmbarcat la bordul barcazului şi drumul va fi desigur scurt până la unul sau celălalt continent, căci strâmtoarea forma o adevărată pâlnie între Capul Oriental pe coasta asiatică şi Capul Prinţul de Wales pe coasta americană.

Se înţelege deci cu câtă atenţie trebuiau urmărite cele mai mici deplasări ale insulei. Poziţia trebuia stabilită ori de câte ori starea cerului o permitea, şi chiar din acel moment locotenentul Hobson şi tovarăşii săi luară toate măsurile în vederea unei îmbarcări apropiate şi poate chiar forţate.

Cum este lesne de închipuit, renunţară la activităţile specifice de exploatare a factoriei, adică vânătoarea şi întreţinerea capcanelor. Depozitele erau pline de blănuri, care în cea mai mare parte se vor pierde. Vânătorii şi oamenii care puneau capcanele nu mai aveau ce face. Cât despre meşterul dulgher şi oamenii săi, ei terminaseră construcţia ambarcaţiunii şi, în aşteptarea momentului lansării la apă, când marea va fi liberă, se ocupau de consolidarea clădirii principale a fortului, care în timpul dezgheţului va avea poate de suferit o considerabilă presiune a sloiurilor de pe litoral, în cazul când capul Bathurst nu va constitui pentru ele o piedică suficientă. Puseră deci proptele puternice la pereţii de lemn. Aşezară în interiorul camerelor stâlpi verticali care făcură mai numeroase punctele de sprijin ale grinzilor tavanului. Acoperişul casei, a cărui schelărie o întăriră cu contrafişe şi arce-butante, putu să suporte o greutate considerabilă, devenind – cum s-ar spune – un fel de cazematã. Aceste diverse lucrări se terminară în primele zile ale lui aprilie şi se putu constata curând nu numai folosul, dar şi oportunitatea lor.

Între timp, semnele noului anotimp se-nmulţeau zilnic. Această primăvară era cu totul timpurie, căci urma unei ierni care fusese ciudat de uşoară pentru regiunile polare. Câţiva muguri se iviră pe arbori. Scoarţa mestecenilor, a sălciilor şi a arbatuşilor se umfla în multe locuri sub acţiunea sevei dezgheţate. Se ivi muşchiul de un verde palid pe versantele expuse direct soarelui, dar nu avea să dea o recoltă bogată, căci rozătoarele ce se aflau în jurul fortului, dornice de hrană proaspătă, abia îi lăsau timpul să răsară din pământ.

Dacă cineva se simţea nefericit, atunci acesta era fără discuţie caporalul. Soţul doamnei Joliffe era, cum se ştie, însărcinat cu paza plantelor sădite de nevasta lui. În orice altă împrejurare, n-ar fi fost nevoie să apere decât de ciocurile tâlharilor înaripaţi, garii sau pufini, recolta sa de

măcriş sau lingurea. O sperietoare ar fi fost destul ca să înspăimânte păsările lacome, darmite caporalul, în carne şi oase. Dar, de data aceasta, păsărilor li se alăturau rozătoarele şi rumegătoarele faunei arctice. Iarna nu le alungase şi instinctul primejdiei le ţinea în jurul factoriei; renii, iepurii polari, ondatrele, chiţcanii, jderii înfruntau toate ameninţările caporalului. Când apăra el un capăt al câmpului, ei îl pustiau pe celălalt.

Desigur, ar fi fost mai înţelept să laşi acestor numeroşi inamici o recoltă care nu va mai putea fi de folos, deoarece factoria va fi părăsită în curând. Aşa suna şi sfatul dat de doamna Paulina Barnett încăpăţânatului caporal, când acesta venea de douăzeci de ori pe zi s-o piseze cu văicărelile lui; dar caporalul Joliffe nu voia să-l asculte.

— Atâta muncă irosită! Repeta el. Să părăseşti o asemenea aşezare când e pe cale să înflorească! Să sacrifici aceste plante pe care doamna Joliffe şi cu mine le-am sădit cu atâta grijă! Ah, doamnă! Am câteodată dorinţa să vă las să plecaţi pe dumneavoastră şi pe toţi ceilalţi şi să rămân aici cu soţia mea! Fără îndoială, Compania ar fi de acord să lase această insulă în proprietatea noastră.

La aceste cugetări ciudate doamna Paulina Barnett nu putea să-şi stăpânească râsul şi-l trimitea pe caporal la nevestica sa care, de multă vreme, renunţase la măcriş, lingurea şi alte antiscorbutice rămase de-acum încolo fără întrebuinţare.

Mai trebuie adăugat că sănătatea oamenilor – bărbaţi şi femei – era excelentă. Cel puţin de boli fuseseră cruţaţi. Chiar şi copilul îşi revenise complet şi creştea de minune sub primele raze ale primăverii.

În zilele de 2, 3, 4 şi 5 aprilie, dezgheţul îşi urmă cursul. Se-ncălzi simţitor, dar cerul continua să fie acoperit. Cădea deseori o ploaie cu picături mari. Vântul sufla din sud-vest, încărcat de moleculele de căldură ale continentului. În această atmosferă ceţoasă fu imposibil să se mai calculeze poziţia. Nici soarele, nici luna, nici stelele nu mai apărură

de sub perdeaua opacă. Împrejurare regretabilă, căci era important să se cunoască cele mai mici mişcări ale insulei Victoria.

Dezgheţul începu însă cu adevărat în noaptea de 7 spre 8 aprilie. Dimineaţa, locotenentul Hobson, doamna Paulina Barnett şi sergentul Long, urcând pe creasta capului Bathurst, constatară o anumită modificare a banchizei. Enorma barieră, aproape despicată la mijloc, forma acum două părţi distincte şi părea că partea ei superioară căuta să se ridice spre nord.

Era oare influenţa curentului Kamceatka, ce se făcea simţită? Insula rătăcitoare va lua aceeaşi direcţie? Se înţelege cât era de mare teama locotenentului şi a tovarăşilor săi. Soarta lor putea fi decisă în câteva ore, căci, dacă fatalitatea i-ar antrena spre nord cu câteva sute de mile în plus, ar avea imense greutăţi să ajungă până la continent pe o mică ambarcaţiune cum era a lor.

Din nefericire, nu aveau nici un mijloc de a aprecia însemnătatea şi natura deplasării care se producea. Totuşi, se putea constata că insula încă nu se mişca – cel puţin în direcţia banchizei, de vreme ce mişcarea acesteia se observa. Era deci probabil că o parte din câmpul de gheaţă se separase şi urca spre nord, în timp ce acea parte care înconjura insula rămânea încă neclintită.

Dealtfel, deplasarea înaltei bariere de gheaţă nu schimbase deloc părerile tinerei eschimose. Kalumah susţinea că dezgheţul se va face spre sud şi că banchiza însăşi nu va întârzia să resimtă influenţa curentului Behring. Kalumah, cu ajutorul unei mici bucăţi de lemn, desenase pe nisip aşezarea strâmtorii, pentru a se face mai bine înţeleasă, şi după ce trasă direcţia curentului, arătă că insula, urmându-l, se va apropia de coasta americană. Nici o obiecţie nu putu clinti convingerea sa în această privinţă şi, într-adevăr, te simţeai aproape liniştit ascultând-o pe inteligenta indigenă care era atât de categorică.

Totuşi, zilele de 8, 9 şi 10 aprilie păreau s-o contrazică pe Kalumah. Partea septentrională a banchizei se depărta din ce în ce mai mult spre nord. Dezgheţul se făcea cu un zgomot infernal şi pe scară mare. Dislocarea avea loc în toate părţile litoralului, cu un vuiet asurzitor. Era imposibil, în aer liber, să se audă unul pe altul. Bubuiturile răsunau necontenit, asemănătoare cu tirul neîntrerupt al unei artilerii formidabile. La o jumătate milă de mal, în tot sectorul dominat de capul Bathurst, sloiurile începură să se grămădească unul peste altul. Banchiza se desfăcu în nenumărate bucăţi, formând tot atâţia munţi care derivau spre nord. Cel puţin aceasta era mişcarea aparentă a acestor iceberg-uri. Locotenentul Hobson, fără s-o spună, era din ce în ce mai îngrijorat şi afirmaţiile lui Kalumah nu mai reuşeau să-l liniştească. El făcu noi obiecţii, cărora tânăra eschimosă li se opunea cu încăpăţânare.

În sfârşit, într-o zi, în dimineaţa de 11 aprilie, Jasper Hobson îi arătă lui Kalumah ultimele iceberg-uri care dispăreau spre nord şi îi aduse din nou argumentele sale, sprijinite acum de fapte ce păreau de necombătut.

— Ei bine, nu! Nu! Răspunse Kalumah cu o convingere mai înrădăcinată ca niciodată. Nu! Nu banchiza e aceea care urcă spre nord, ci insula noastră care coboară spre sud!

Kalumah avea poate dreptate! Jasper Hobson fu izbit de răspunsul ei. Era într-adevăr posibil ca deplasarea banchizei să nu fi fost decât aparentă şi, din contră, insula Victoria, antrenată de câmpul de gheaţă, să deriveze spre strâmtoare. Dar această derivă, dacă ea exista, nu putea fi constatată, nu putea fi calculată până nu se stabileau longitudinea şi latitudinea insulei.

Cerul nu numai că rămânea acoperit şi impropriu observaţiilor, dar, din nenorocire, un fenomen curios, specific regiunilor polare, îl făcea şi mai întunecat şi restrângea aproape complet câmpul vizual.

Într-adevăr, exact în momentul dezgheţului, temperatura scăzuse cu câteva grade. O ceaţă deasă învălui aceste

meleaguri ale mării arctice. Dar nu era o ceaţă obişnuită. Solul se acoperi cu o scoarţă albă, foarte diferită de brumă, care nu e formată decât din vapori de apă ce îngheaţă după precipitaţie. Particulele foarte fine care compuneau această ceaţă se prindeau de arbori, de tufişuri, de zidurile fortului şi de tot ce era ieşit în afară, alcătuind imediat un strat gros. Străbătut de fibre prismatice sau piramidale ale căror vârfuri erau îndreptate în direcţia vântului.

Jasper Hobson recunoscu atunci fenomenul a cărui apariţie, primăvara, vânătorii de balene şi cei ce iernau în aceste ţinuturi, o observaseră deseori.

— Nu este ceaţă, zise el tovarăşilor săi, este un „frost-rime”, un abur îngheţat, un vapor de apă dens care se menţine în stare de completă congelare.

Dar, ceaţă sau abur îngheţat, apariţia acestui meteor nu era mai puţin regretabilă, căci frost-rime-ul avea o înălţime de 100 de picioare, cel puţin, deasupra nivelului mării şi atât de completă era opacitatea sa, încât două persoane aflate la trei paşi una de alta nu puteau să se vadă.

Dezamăgirea oamenilor era foarte mare. Părea că natura nu voia să-i scutească de nici un necaz. Căci tocmai când se produsese dezgheţul, când insula rătăcitoare urma să se descătuşeze din chingile care o înlănţuiau de atâtea luni de zile, în momentul când, în sfârşit, mişcările sale trebuiau supravegheate cu mai multă atenţie, negurile împiedicau orice observaţie!

Şi acest lucru dură patru zile! Frost-rime-ul nu se risipi decât la 15 aprilie. În timpul dimineţii, un vânt puternic de la sud îl sfâşie şi-l alungă. Soarele strălucea. Locotenentul Hobson se repezi şi-şi aduse instrumentele. Luă înălţimea soarelui şi rezultatul calculelor coordonatelor actuale ale insulei fu:

Latitudinea 69°57'

Longitudinea 179°33'

Kalumah avusese dreptate. Insula Victoria, mânată de curentul Behring, deriva spre sud.

Capitolul XVII. Avalanşa.

Insula Victoria se apropia deci, în sfârşit, de regiunile mai frecventate ale mării Behring. Nu mai aveau să se teamă că vor fi duşi spre nord. Nu mai trebuiau acum decât să supravegheze deplasarea insulei şi să estimeze viteza care, în funcţie de obstacole, era foarte inegală. De aceste lucruri se ocupă cu multă atenţie Jasper Hobson, care calcula poziţia după soare şi după stele. Chiar a doua zi, la 16 aprilie, după observaţii, stabili că, dacă viteza rămânea uniformă, insula Victoria va ajunge la începutul lui mai la Cercul Polar, de a cărui latitudine o despărţeau cel mult 4°. Atunci probabil că insula, intrată în partea îngustă a strâmtorii, va rămâne staţionară până în momentul când dezgheţul îi va face loc. În acel moment ambarcaţiunea va fi lansată la apă şi se vor îndrepta spre continentul american.

Cum se ştie, graţie măsurilor luate, totul era gata pentru o îmbarcare imediată. Locuitorii insulei aşteptau deci cu mai multă răbdare şi mai ales cu mai multă încredere ca niciodată. Înţelegeau bine, sărmanii oameni care suferiseră atâta, că se aflau în preajma deznodământului şi că vor trece atât de aproape de una sau alta dintre coaste, încât nimic nu-i va putea împiedica să debarce pe continent în câteva zile.

Această perspectivă le înviora mintea şi inima. Ei regăsiră acea voioşie naturală pe care marile încercări o goniseră de multă vreme. Mesele deveniră iar vesele, cu atât mai mult cu cât proviziile nu lipseau şi noul program nu prevedea nici o economie. Din contră. Apoi, resimţeau influenţa primăverii şi vânturile călduţe pe care le aducea îi ameţeau, cuprinzându-i ca o dulce beţie.

În timpul zilelor următoare, mai multe cercetări fură făcute în interiorul insulei şi pe litoral. Nici animalele cu blană, nici rumegătoarele, nici carnivorele nu se puteau gândi s-o părăsească acum, deoarece câmpul de gheaţă care le ţinea prizoniere, desprins de coasta americană

(ceea ce dovedea mişcarea lui de derivă), nu le-ar fi permis să pună piciorul pe continent.

Nici o modificare nu se produsese pe insulă, nici la capul Eschimos, nici la capul Michel şi nici în altă parte a litoralului. Nimic în interior, nici în crânguri, nici pe malurile lacului. Marea crăpătură care se deschisese în timpul furtunii, în împrejurimile capului Michel, se astupase complet în timpul iernii şi nici o altă fisură nu se observa pe suprafaţa solului.

În timpul acestor cercetări, zăriră haite de lupi care bântuiau prin diverse porţiuni ale insulei. Din toată fauna, aceste fiare erau singurele pe care sentimentul primejdiei comune nu le domesticise.

Îl văzură de câteva ori şi pe salvatorul lui Kalumah. Vrednicul urs se plimba melancolic pe câmpiile pustii şi se oprea când treceau exploratorii. Câteodată îi urma chiar până la fort, ştiind bine că n-avea a se teme de aceşti oameni de treabă, care n-aveau de ce să-i poarte pică.

La 20 aprilie locotenentul Hobson constată că insula rătăcitoare nu-şi încetase mersul în derivă spre sud. Ceea ce mai rămăsese din banchiză, adică iceberg-ul din partea de sud, o urmase în deplasarea ei, dar punctele de reper lipseau şi nu se puteau recunoaşte schimbările de poziţie decât prin observaţii astronomice. Jasper Hobson făcu atunci mai multe sondaje în câteva părţi ale solului, mai ales la poalele capului Bathurst şi pe malurile lacului. Voia să ştie care era grosimea stratului de gheaţă care suporta pământul vegetal. Constată că această grosime nu crescuse în timpul iernii şi că nivelul general al insulei nu părea să se fi ridicat deasupra mării.

Se trase deci concluzia că trebuia părăsit cât mai curând acest sol şubred care se va topi repede îndată ce va fi scăldat de apele mai calde ale Pacificului.

În această perioadă, la 25 aprilie, orientarea insulei se schimbă din nou. Mişcarea de rotaţie a întregului câmp de gheaţă se produsese de la est spre vest cu un sfert şi

jumătate de circumferinţă. Capul Bathurst ajunse să aibă vârful îndreptat spre nord-vest. Ultimele rămăşiţe ale banchizei închiseră orizontul nordic. Se dovedise deci limpede că acum câmpul de gheaţă se mişca liber în strâmtoare şi că nu se vedea încă nici un fel de pământ.

Momentul fatal se apropia. Observaţiile de zi şi de noapte arătau cu precizie poziţia insulei şi, în consecinţă, cea a câmpului de gheaţă. La 30 aprilie tot ansamblul deriva de-a curmezişul golfului Kotzebue, largă tăietură triunghiulară care pătrunde adânc în continentul american. În partea sa meridională se găsea capul Prinţul de Wales care va opri poate insula rătăcitoare, dacă ea nu va trece exact prin mijlocul îngustei strâmtori. Timpul era destul de frumos şi deseori coloana mercurului arăta 50° Fahrenheit (10°C). Oamenii îşi schimbaseră de câteva săptămâni hainele de iarnă. Erau gata de plecare. Astronomul Thomas Black se grăbise să transporte în barcazul care se afla pe şantier bagajul său de savant, instrumentele şi cărţile. Îmbarcară şi o anumită cantitate de provizii, precum şi câteva din blănurile cele mai preţioase.

La 2 mai, în urma unei minuţioase observaţii, rezultă că insula Victoria avea tendinţa să se îndrepte spre est şi în consecinţă să se apropie de continentul american. Era o împrejurare fericită, căci, precum se ştie, curentul Kamceatka merge de-a lungul litoralului asiatic, aşadar nu mai putea exista pericolul ca insula să intre în cursul lui. Norocul le surâdea în sfârşit locuitorilor insulei Victoria!

— Probabil că am obosit ghinionul, doamnă, zise sergentul Long doamnei Paulina Barnett. Suntem la capătul nenorocirilor noastre şi cred că nu mai trebuie să ne temem de nimic.

— Aşa-i, răspunse doamna Paulina Barnett, şi eu cred ca şi dumneata, sergent Long, şi a fost un noroc că a trebuit să renunţăm acum câteva luni să ne repatriem străbătând pe jos câmpul de gheaţă. Soarta ne-a ocrotit făcând câmpul inaccesibil pentru noi.

Doamna Paulina Barnett avea, fără îndoială, dreptate să vorbească astfel. Într-adevăr, câte primejdii, câte obstacole pe parcursul acestui drum în timpul iernii, câte greutăţi ar fi fost de înfruntat în lunga noapte arctică şi încă la 500 de mile depărtare de coastă!

La 5 mai, Jasper Hobson îi anunţă pe tovarăşii săi că insula Victoria a trecut de Cercul Polar. Intrau în sfârşit în acea zonă a sferoidului terestru pe care Soarele n-o părăseşte niciodată, chiar şi în timpul celei mai mari declinaţii australe. Tuturor acestor oameni curajoşi li se părea că reveniseră în lumea populată.

Băură în acea zi câteva pahare şi cinstiră Cercul Polar aşa cum se obişnuieşte la bordul unui vapor cu Ecuatorul, atunci când îl treci prima dată.

De-acum înainte nu mai era de aşteptat decât momentul când gheţurile, desprinse şi pe jumătate topite, vor lăsa drum liber pentru ambarcaţiunea care va duce spre coastă întreaga colonie!

În timpul zilei de 7 mai, insula mai suferi încă o schimbare de orientare, de un sfert de circumferinţă.

Capul Bathurst, pe care se aflau gheţurile rămase din vechea banchiză, avea acum vârful spre nord. Reluase deci direcţia pe care o avea pe hărţile geografice în perioada când era fixat de continentul american. Insula făcuse o rotaţie completă în jurul ei şi soarele-răsare salutase în felul acesta, pe rând, toate punctele litoralului.

Observaţiile de la 8 mai arătau că insula imobilizată se afla cam la jumătatea strâmtorii, la mai puţin de patruzeci de mile de capul Prinţul-de-Wales. Aşadar, coasta era la o distanţă relativ mică şi salvarea tuturor păru asigurată.

Seara luară o masă bună în sala cea mare. Ridicară paharul pentru doamna Paulina Barnett şi pentru locotenentul Hobson.

În aceeaşi noapte, locotenentul hotărî să constate schimbările ce s-ar fi putut produce la sud cu câmpul de gheaţă, care ar prezenta poate o deschizătură practicabilă.

Doamna Paulina Barnett voi să-l însoţească pe Jasper Hobson în această explorare, dar el o convinse să se odihnească puţin şi nu-l luă cu sine decât pe sergentul Long.

Doamna Paulina Barnett consimţi deci, la insistenţele locotenentului, şi intră în clădirea principală cu Madge şi Kalumah. Soldaţii şi nevestele lor se duseră cu toţii la culcare în anexa care le era rezervată.

Noaptea era frumoasă. În lipsa lunii, constelaţiile străluceau în toată splendoarea lor. Un fel de licărire difuză, reflectată de câmpul de gheaţă, lumina uşor priveliştea şi mărea câmpul vizual.

Locotenentul Hobson şi sergentul Long, părăsind fortul la ora nouă, se îndreptară către porţiunea de litoral cuprinsă între portul Barnett şi capul Michel.

Cei doi exploratori merseră de-a lungul malului vreo două-trei mile. Ce aspect avea câmpul de gheaţă! Ce răvăşire! Ce haos! Să ne închipuim o aglomerare de cristale ciudate, o mare îngheţată subit în momentul când este bântuită de uragan. În plus, gheţurile nu lăsau încă nici o trecere liberă şi o ambarcaţiune n-ar fi putut să se aventureze pe aici.

Jasper Hobson şi sergentul Long, discutând şi cercetând, rămaseră pe litoral până la miezul nopţii. Văzând că toate rămăseseră în aceeaşi stare, se hotărâră să se întoarcă la fortul Esperance pentru a se putea şi ei odihni câteva ore.

Făcuseră vreo sută de paşi şi se găseau pe vechea albie secată a râului Paulina, când un zgomot neaşteptat îi opri. Era ca un bubuit îndepărtat care venea dinspre partea septentrională a câmpului de gheaţă. Intensitatea acestui zgomot crescu repede şi luă curând proporţii formidabile. Era evident că un fenomen puternic se producea în aceste regiuni şi, lucru deloc liniştitor, locotenentul Hobson crezu că simte cum solul insulei se cutremură sub picioarele sale.

— Acest zgomot vine din direcţia banchizei! Zise sergentul Long. Ce se întâmplă?

Jasper Hobson nu răspunse şi, îngrijorat la culme, o luă la goană spre litoral urmat de sergent.

— La fort! La fort! Strigă locotenentul Hobson. Poate că s-a produs o dislocare de gheţuri şi am putea lansa ambarcaţiunea noastră pe mare!

Amândoi alergau gâfâind pe drumul cel mai scurt, în direcţia fortului Esperance. Mii de gânduri le treceau prin cap. Ce fenomen nou producea acest zgomot neaşteptat? Oamenii care dormeau în fort aveau cunoştinţă de ce se întâmplă? Da, fără îndoială, căci detunăturile, a căror intensitate se mărea în fiecare moment, ar fi putut, după o zicală populară, „să deştepte şi morţii”! În douăzeci de minute, Jasper Hobson şi sergentul Long parcurseseră cele două mile care îi despărţeau de fortul Esperance. Dar, chiar înainte de a ajunge la incinta împrejmuită, îi zăriră pe locuitori, bărbaţi şi femei, fugind înspăimântaţi şi scoţând strigăte de desperare.

Dulgherul Mac Nap veni spre locotenent ţinându-şi copilul în braţe.

— Priviţi, domnule Hobson spuse el trăgând pe locotenent spre o moviliţă care se ridica la câţiva paşi, în spatele curţii.

Jasper Hobson privi. Ultimele resturi ale banchizei, care înainte de pornirea ei se găseau încă la două mile în larg, se rostogoliseră pe litoral. Capul Bathurst nu mai exista şi masa sa de pământ şi nisip, măturată de iceberg-uri acoperea incinta fortului. Clădirea principală şi cele aflate la nord dispăruseră sub enorma avalanşă. Se vedeau sloiurile urcând unele peste altele cu un zgomot infernal şi apoi, în cădere, zdrobind totul în calea lor. Era ca şi cum blocurile de gheaţă luau insula cu asalt.

Cât despre ambarcaţiunea construită la poalele capului, se făcuse praf şi pulbere. Ultima speranţă a nefericiţilor oameni se spulberase.

Chiar în acel moment, locuinţa ocupată de soldaţii şi nevestele lor, şi din care toţi ieşiseră la timp, se prăbuşi sub greutatea unui uriaş bloc de gheaţă.

Un strigăt de desperare se înălţă spre cer.

— Şi ceilalţi? Tovarăşele noastre?! Strigă locotenentul cu glasul plin de o spaimă de nedescris.

— Acolo! Răspunse Mac Nap arătând masa de nisip, de pământ şi gheaţă care acoperise cu totul clădirea principală.

Da! Sub acest morman se afla doamna Paulina Barnett şi cu ea Madge, Kalumah şi Thomas Black pe care avalanşa îi surprinsese dormind.

Capitolul XVIII. Cu toţii la lucru.

Avusese loc un cataclism îngrozitor. Banchiza se năpustise asupra insulei rătăcitoare. Afundată la o mare adâncime sub nivelul mării, la o adâncime de cinci ori mai mare decât partea rămasă afară, n-a putut să reziste acţiunii curenţilor submarini. Deschizându-şi drum printre gheţurile dislocate, se repezise asupra insulei Victoria, care, împinsă de acest puternic motor, derivă iute spre sud.

În primul moment, avertizaţi de zgomotul avalanşei care strivea dog-house, staulul şi clădirea principală a factoriei, Mac Nap şi tovarăşii săi putuseră părăsi locuinţa ameninţată. Dar opera de distrugere se împlinise între timp. Din fort nu mai rămăsese nici o urmă! Şi acum insula îi antrena pe locuitorii săi spre prăpăstiile Oceanului. Dar poate că, sub ruine, tovarăşa lor curajoasă, Paulina Barnett, Madge, tânăra eschimosă şi astronomul mai trăiau încă. Trebuia ajuns până la ei, chiar dacă nu li s-ar mai fi găsit decât cadavrele.

Locotenentul Hobson, la început încremenit, îşi recapătă sângele rece şi strigă:

— Luaţi cazmale şi târnăcoape! Casa este solidă. A putut rezista. La lucru!

Cazmale şi târnăcoape aveau destule. Dar în acest moment nu te puteai apropia de incintă. Sloiurile se rostogoleau de pe munţii de gheaţă cu vârfurile sfărâmate, dintre care unii formau resturile banchizei, şi se mai ridicau încă la două sute de picioare deasupra insulei Victoria. Este

lesne de închipuit puterea de distrugere a acestor mase în cădere, care păreau că răsar de pe întreaga parte septentrională a orizontului. Litoralul, pe toată porţiunea cuprinsă între fostul cap Bathurst şi capul Eschimos, era nu numai străjuit, dar complet invadat de munţii mişcători. Împinşi în mod irezistibil, ei înaintaseră acum cu un sfert de milă dincolo de mal. În fiecare moment, o zguduitură a solului şi o detunătură răsunătoare vesteau că încă una din aceste mase se abătea peste insulă. Acest fapt putea avea o consecinţă teribilă: exista pericolul ca insula să se scufunde sub o astfel de greutate. O denivelare vizibilă arăta că toată această parte a malului se lăsa încetul cu încetul şi că marea începuse să înainteze cu lungile ei pânze de apă până în apropierea iazului.

Situaţia oamenilor era îngrozitoare şi până în zori, fără a fi putut încerca ceva pentru salvarea camarazilor lor, alungaţi din incintă de avalanşe, incapabili să lupte contra acestei navale, incapabili s-o abată din drumul ei, trebuiră să aştepte, pradă celei mai negre desperări.

Se făcu în sfârşit ziuă. Cum arătau împrejurimile capului Bathurst! Încotro priveai, orizontul era acum închis de bariera de gheaţă. Dar invazia gheţurilor încetase, cel puţin pentru moment. Ici şi colo, câteva blocuri se mai prăbuşeau de pe crestele iceberg-urilor care-şi pierduseră echilibrul. Dar întreaga lor masă, îngropată adânc sub apă cu temelia ei, imprima acum insulei toată forţa derivei pe care i-o dădea curentul, şi insula mergea spre sud, adică spre prăpastie, cu o viteză considerabilă.

Oamenii pe care-i ducea nici nu se dezmeticiseră bine. Aveau de salvat victime şi printre ele se găsea acea curajoasă şi iubită femeie pentru care şi-ar fi dat viaţa. Acum era timpul să facă tot ce le sta în putinţă. Aveau cum ajunge la incintă. Nu trebuia pierdut nici un moment. De şase ore nenorociţii se aflau sub dărâmături.

Cum am spus, capul Bathurst nu mai exista. Izbit şi împins de un enorm iceberg, se răsturnase cu totul peste factorie,

distrugând ambarcaţiunea şi acoperind apoi dog-house şi staulul pe care le strivise împreună cu animalele ce se aflau acolo. Pe urmă, clădirea principală dispăruse sub stratul de nisip şi pământ, peste care blocuri îngrămădite pe o înălţime de cincizeci-şaizeci de picioare apăsau cu toată greutatea lor. Curtea fortului era blocată. Din împrejmuire nu se mai zărea nici un ţăruş. Sub această masă de gheţuri, de pământ şi de nisip, trebuiau căutate victimele, cu preţul unei munci supraomeneşti.

Înainte de a începe lucrul, locotenentul Hobson îl chemă pe meşterul dulgher şi-l întrebă:

— Mac Nap, crezi că locuinţa a putut suporta greutatea avalanşei?

— Cred că da, domnule locotenent, răspunse Mac Nap şi aş fi chiar gata s-o afirm cu tărie. Am consolidat această casă, cum ştiţi şi dumneavoastră. Acoperişul ei era întărit ca o cazemată şi stâlpii, aşezaţi vertical între podea şi tavan, cred că au rezistat. Observaţi de asemenea că locuinţa a fost mai întâi acoperită cu un strat de nisip şi pământ, care a putut amortiza şocul blocurilor rostogolite din vârful banchizei.

— Dumnezeu să-ţi dea dreptate, Mac Nap, răspunse Jasper Hobson, şi să ne ferească de o asemenea durere!

Apoi o chemă pe doamna Joliffe.

— Doamnă, o întrebă el, au rămas provizii în clădire?

— Da, domnule Jasper, răspunse doamna Joliffe, în cămară şi în bucătărie mai era o anumită cantitate de conserve.

— Şi apă?

— Da, apă şi rachiu, răspunse doamna Joliffe.

— Bine, zise locotenentul Hobson, nu vor muri nici de foame, nici de sete! Dar aerul nu le va lipsi?

La această întrebare, meşterul dulgher nu putu să răspundă. Dacă locuinţa va rezista după cum credea, lipsa de aer rămânea cea mai mare primejdie care ameninţa cele patru victime. Dar, în fine, această primejdie putea fi evitată, scoţându-i repede sau cel puţin stabilind cât mai

repede posibil un mijloc de comunicare între casa îngropată şi aerul de afară.

Toţi, bărbaţi şi femei, se puseră pe lucru, mânuind cazmaua şi târnăcopul. Începură cu masivul de nisip, pământ şi gheaţă, cu riscul de a provoca noi surpări. Mac Nap conducea lucrările şi o făcea cu chibzuială.

Îi păru că e mai bine să atace masa de la creastă. De acolo se puteau împinge blocurile de gheaţă spre lac. Cu ajutorul târnăcoapelor şi al răngilor scăpară cu uşurinţă de sloiurile mai mici, dar bucăţile enorme trebuiră să fie sparte cu cazmalele. Unele din ele, a căror masă era considerabilă, fură topite la un foc mare, bine aţâţat cu lemne răşinoase. Se făcea totul pentru a distruge sau a înlătura grămada de sloiuri în cel mai scurt timp posibil. Dar ea era uriaşă şi, cu toate că bravii lucrători munciră fără răgaz şi nu se odihniră nici măcar pentru a lua ceva în gură, la apusul soarelui, mormanul abia dacă se micşorase puţin. Totuşi, creasta începuse să se niveleze. Hotărâră să continue munca de nivelare tot timpul nopţii; apoi, după ce aceasta va fi făcută, când nu se vor mai teme de surpări, meşterul dulgher se gândea să sape un puţ vertical prin masa compactă, ceea ce le-ar permite să ajungă mai repede şi mai direct la ţintă şi ar lăsa să intre aerul.

Deci, toată noaptea, locotenentul Hobson şi tovarăşii săi se ocupară de îndepărtarea blocurilor, absolut necesară. Focul şi fierul nu încetară să atace şi să reducă materia incoerentă a gheţurilor. Bărbaţii lucrau cu cazmaua şi târnăcopul. Femeile întreţineau focul. Toţi aveau un singur gând: să-i salveze pe doamna Paulina Barnett, pe Madge, pe Kalumah şi pe Thomas Black!

Dar când se iviră zorile zilei următoare, trecuseră 30 de ore de când aceşti nenorociţi erau îngropaţi sub stratul gros de sloiuri şi pământ, şi sigur că aerul începuse să le lipsească.

Dulgherul, după lucrările făcute noaptea, se gândi să sape puţul vertical care trebuia să ajungă direct la acoperişul

casei. Acest puţ, după calculele sale, trebuia să măsoare nu mai puţin de cincizeci de picioare. Lucrul va fi uşor în stratul de gheaţă, adică vreo douăzeci de picioare; pe urmă însă dificultăţile vor fi mari, deoarece vor săpa în stratul de pământ şi de nisip, foarte fărâmicios, şi pe care vor fi nevoiţi să-l consolideze pe o adâncime de cel puţin 30 de picioare. Lungi bucăţi de lemn fură deci pregătite în acest scop şi forajul puţului începu. Numai trei oameni puteau lucra deodată. Soldaţii avură deci posibilitatea de a se schimba des şi se putea spera că puţul va fi terminat repede.

Cum se întâmplă în asemenea împrejurări groaznice, bieţii oameni treceau mereu de la speranţă la desperare. Când vreo greutate îi întârzia, când survenea câte o surpare şi strica o parte din lucrare, simţeau cum îi cuprinde descurajarea şi trebuia să intervină vocea fermă şi plină de încredere a meşterului dulgher ca să-i însufleţească din nou. În timp ce bărbaţii săpau cu rândul, cele trei femei, doamnele Rae, Joliffe şi Mac Nap, adunate la poalele unei movile, aşteptau, abia scoţând câte un cuvânt. N-aveau altceva de făcut decât să pregătească mâncarea pe care tovarăşii lor o înghiţeau cât se odihneau.

Puţul era săpat fără mari dificultăţi, dar gheaţa era foarte dură şi forajul mergea destul de încet. La sfârşitul acestei zile, Mac Nap abia ajunsese la stratul de pământ şi nisip şi nu putea spera că acesta va fi străpuns înainte de sfârşitul zilei următoare.

Se lăsă noaptea. Săpatul nu trebuia întrerupt. Hotărâră să lucreze la lumina răşinii aprinse. Săpară repede un fel de casă de gheaţă într-unul din blocurile litoralului, ca să slujească de adăpost femeilor şi copilului. Vântul bătea din sud-vest şi cădea o ploaie destul de rece, la care se adăugau deseori rafale puternice. Nici locotenentul Hobson şi nici tovarăşii săi nu se gândiră să înceteze lucrul.

Acum începură marile greutăţi. Într-adevăr, nu se putea săpa în această materie mişcătoare. Trebuia deci neapărat să facă un fel de ghizduri de lemn pentru a putea ţine în loc

pământurile mobile din interiorul puţului. Apoi, cu o găleată agăţată de o frânghie, bărbaţii, aşezaţi la deschizătura puţului, ridicau pământul săpat. În aceste condiţii, desigur, lucrul nu putea merge prea repede. Exista mereu pericolul surpărilor şi trebuiau luate măsuri de precauţie pentru ca săpătorii să nu fie la rândul lor îngropaţi sub nisipul şi pământul îngheţat.

Deseori meşterul dulgher intra şi el în fundul gropii înguste, conducând săpăturile şi sondând terenul cu o rangă lungă. Dar nu simţea nici o rezistenţă care să-i arate că atinsese acoperişul casei.

Dealtfel, când sosi dimineaţa, abia zece picioare fuseseră săpate în masa de pământ şi nisip şi mai trebuiau încă cel puţin 20 ca să ajungă la acoperiş, dacă acesta se mai afla la înălţimea la care se găsea înainte de avalanşă şi nu cedase între timp.

Trecuseră 54 de ore de când doamna Paulina Barnett, celelalte două femei şi astronomul erau îngropaţi sub sloiuri.

De multe ori, locotenentul şi Mac Nap se întrebară dacă victimele nu încercau sau încercaseră să-şi deschidă o trecere spre exterior. Cu firea ei întreprinzătoare şi sângele rece care o caracteriza pe doamna Paulina Barnett, dacă i-ar fi stat în putinţă, era neîndoios că s-ar fi apucat să-şi croiască drum în afară. Câteva unelte rămăseseră în casă şi unul din oamenii dulgherului, Kellet, îşi amintea foarte bine că-şi lăsase cazmaua în bucătărie. Prizonierii nu spărseseră oare una din uşi şi nu începuseră să sape o galerie prin stratul de pământ? Dar această galerie nu puteau s-o facă decât în direcţie orizontală şi era o muncă mult mai de lungă durată decât forarea puţului, căci dacă mormanul de blocuri îngrămădite de avalanşă avea numai 60 de picioare înălţime, acoperea o suprafaţă cu diametrul de mai mult de 500 de picioare. Prizonierii, desigur, nu ştiau acest lucru şi, admiţând că ar fi reuşit să sape o galerie orizontală, n-ar fi putut să răzbată prin ultimul strat de gheaţă înainte de cel

puţin opt zile. Şi până atunci, dacă nu le-ar fi lipsit hrana, aerul le-ar fi lipsit cu siguranţă.

Între timp, locotenentul Jasper Hobson supraveghea el însuşi toate părţile masivului, ascultând dacă nu desluşea vreun zgomot al unor lucrări subterane. Dar nu se auzea nimic.

În zori lucrătorii îşi reluară munca grea cu şi mai multă râvnă. Pământul şi nisipul urcau necontenit la intrarea puţului, săpat fără oprire. Ghizduirea rudimentară susţinea suficient de bine materialul fărâmicios. Totuşi se produseră câteva surpări, care însă fură repede oprite, şi în timpul acestei zile nu se mai întâmplă nimic rău. Soldatul Garry fu rănit la cap de căderea unui bloc, dar nu era ceva grav şi nici măcar nu voi să-şi părăsească lucrul.

La ora patru puţul ajunsese la o adâncime de 50 de picioare, adică 20 săpate în gheaţă şi 30 în pământ şi nisip. Era adâncimea la care Mac Nap socotise să poată ajunge la acoperişul casei, dacă acesta nu cedase la presiunea avalanşei.

Meşterul dulgher se afla acum în fundul puţului. Vă închipuiţi dezamăgirea şi desperarea lui când ranga sa, înfiptă cu putere, nu întâlni nici o rezistenţă. Rămase un moment cu braţele încrucişate, privindu-l pe Sabine care-l însoţise.

— Nimic? Întrebă vânătorul.

— Nimic, răspunse dulgherul. Nimic. Să continuăm. Acoperişul s-a turtit, desigur, dar este imposibil ca grinzile podului să nu fi rezistat. La mai puţin de zece picioare trebuie să întâlnim pardoseala lui… sau…

Mac Nap nu-şi rosti gândul până la capăt şi, ajutat de Sabine, îşi reluă lucrul cu zelul desperării.

La ora şase seara atinseră o nouă adâncime, de zece până la douăsprezece picioare.

Mac Nap sondă iarăşi. Tot nimic. Ranga lui se înfunda mai departe în pământ mişcător. Dulgherul, lăsând un moment unealta, îşi prinse capul în mâini.

— Nenorociţii, murmură el.

Apoi, căţărându-se pe propteaua care susţinea ghizdul de lemn, urcă până la gura puţului.

Acolo îi găsi pe locotenentul Hobson şi pe sergent mai îngrijoraţi ca niciodată şi, luându-i la o parte, le făcu cunoscută groaznica dezamăgire pe care o avusese.

— Dar atunci, întrebă Jasper Hobson, casa a fost strivită de avalanşă şi nefericiţii…

— Nu, răspunse meşterul dulgher cu o neclintită convingere în glas. Nu! Casa nu a fost strivită! Ea trebuie să fi rezistat, întărită cum era! Nu! N-a fost strivită! Nu e cu putinţă!

— Dar atunci ce s-a întâmplat, Mac Nap? Întrebă locotenentul cu ochii plini de lacrimi.

— Iată ce, răspunse dulgherul Mac Nap. Casa a rezistat, dar solul pe care a fost clădită a cedat. S-a scufundat cu totul. A trecut prin stratul de gheaţă care formează baza insulei! N-a fost strivită, ci înghiţită… iar nenorocitele victime…

— Înecate! Exclamă sergentul Long.

— Da, sergent, înecate înainte de a fi putut face vreo mişcare! Înecate ca pasagerii unui vapor care naufragiază!

Timp de câteva minute, cei trei nu scoaseră o vorbă. Ipoteza lui Mac Nap trebuia să fie aproape de realitate. Nimic mai logic decât să presupui că, în acest loc şi la o astfel de presiune, sloiul care forma baza insulei cedase. Casa, graţie stâlpilor verticali care susţineau grinzile tavanului şi sprijinită de cele ale podelelor, a spart probabil gheaţa şi s-a scufundat în abis.

— Ei bine, Mac Nap, zise locotenentul Hobson, dacă nu-i putem găsi în viaţă…

— Da, răspunse meşterul dulgher, trebuie cel puţin morţi să-i găsim!

Acestea fiind zise, Mac Nap, fără a comunica tovarăşilor săi groaznica ipoteză, îşi reluă lucrul în fundul puţului. Locotenentul Hobson coborî cu el.

Forajul a continuat toată noaptea, oamenii schimbându-se din oră în oră; iar în tot acest timp, pe când doi soldaţi săpau pământul şi nisipul, Mac Nap şi Jasper Hobson nu părăseau puţul, ţinându-se agăţaţi de una din proptele.

La ora trei dimineaţa, târnăcopul lui Kellet, oprit deodată de un corp dur, făcu un zgomot sec. Meşterul dulgher mai mult simţi acest zgomot decât îl auzi.

— Am reuşit! Strigă unul din soldaţi. Sunt salvaţi!

— Taci şi lucrează mai departe, răspunse locotenentul Hobson cu voce înăbuşită.

Trecuseră aproape 76 de ore de când avalanşa se abătuse asupra casei. Kellet şi tovarăşul său, soldatul Pond, reluară lucrul. Adâncimea puţului trebuia să fi ajuns aproape de nivelul mării şi, deci, Mac Nap nu mai putea nutri nici o speranţă. În mai puţin de douăzeci de minute corpul dur lovit de târnăcop fu dat la iveală. Era un căprior de acoperiş. Dulgherul, sărind în fundul puţului, puse mâna pe cazma şi sfărâmă scândurile din coama casei. În câteva minute făcu o gaură mare.

În această deschizătură apăru în întuneric un chip aproape de nerecunoscut. Era chipul lui Kalumah!

— Ajutor! Ajutor! Murmură cu glas slab sărmana eschimosă.

Jasper Hobson se strecură prin deschizătură. Îl pătrunse un frig teribil. Apa îi ajungea până la brâu. Contrar celor crezute, acoperişul nu fusese strivit, dar, aşa cum presupusese Mac Nap, casa se scufundase prin terenul pe care se afla şi apa intrase înăuntru. Dar ea nu inundase podul până sus; aici nu atinsese încă decât înălţimea de un picior. Mai exista un dram de speranţă!

Locotenentul, înaintând prin întuneric, găsi un corp neînsufleţit, îl trase până la deschizătura prin care Pond şi Kellet, apucându-l, îl scoaseră afară. Era Thomas Black.

Un alt corp fu adus, cel al lui Madge. Oamenii aruncau frânghii în gura puţului. Thomas Black şi Madge, ridicaţi

astfel de tovarăşii lor, îşi reveneau încetul cu încetul, în contact cu aerul de afară.

Mai trebuia salvată doamna Paulina Barnett. Jasper Hobson, călăuzit de Kalumah, ajunse la capătul podului şi acolo găsi în fine pe cea pe care o căuta. Fără să dea semne de viaţă, cu capul aproape sub apă, călătoarea părea moartă. Locotenentul Hobson o luă în braţe, o duse până la deschizătură şi, câteva clipe după aceea, el, ea, Kalumah şi Mac Nap apărură la gura puţului. Toţi tovarăşii curajoasei femei erau acolo, muţi de desperare. Tânăra eschimosă, ea însăşi destul de slăbită, se aruncase peste trupul prietenei sale. Doamna Paulina Barnett mai respira încă, inima îi bătea.

Aerul curat tras în plămânii storşi o readuse încetul cu încetul la viaţă. Ea deschise în sfârşit ochii.

Un strigăt de bucurie ieşi din toate piepturile, un strigăt de recunoştinţă care răsună până-n înaltul cerului.

În acest moment se făcu ziuă, Soarele se înălţă deasupra orizontului şi aruncă năvalnic primele raze în spaţiu.

Doamna Paulina Barnett, cu un efort suprem, se ridică. Din vârful muntelui format de avalanşă şi care domina întreaga insulă, privi în jurul ei. Apoi, cu un glas straniu, zise:

— Marea! Marea!

Într-adevăr, în zare, la est şi la vest, se vedea, degajată de gheţuri, marea care înconjura insula rătăcitoare!

Capitolul XIX. Marea Behring.

Astfel insula, împinsă de banchiză, ajunsese în apele mării Behring, cu o viteză extremă, după ce trecuse prin strâmtoare, fără să se fixeze pe malurile sale! Ea deriva sub presiunea irezistibilei bariere care-şi trăgea puterea din adâncimile curentului submarin, şi banchiza o împingea tot mai mult spre apele calde, care nu vor întârzia să se prefacă pentru ea într-un abis! Şi ambarcaţiunea strivită nu mai putea fi de nici un folos!

Când doamna Paulina Barnett îşi veni complet în simţiri, putu să povestească în câteva cuvinte istoria celor 74 de ore petrecute în casa scufundată. Thomas Black, Madge şi tânăra eschimosă fuseseră surprinşi de neaşteptata avalanşă. Toţi alergaseră la uşi, la ferestre. Nici o ieşire, stratul de pământ şi de nisip, care se numea înainte capul Bathurst, acoperea întreaga casă. Aproape imediat prizonierii putură auzi izbitura sloiurilor enorme pe care banchiza le arunca asupra factoriei. Nu trecuse nici un sfert de oră şi doamna Paulina Barnett, astronomul şi celelalte două femei simţiră cum casa, care rezista la această groaznică presiune, se înfundă în solul insulei. Baza de gheaţă se sfărâmase. Apa mării începu să pătrundă în interior.

Într-o clipă puseră mâna pe câteva provizii din cămară şi se refugiară în pod. Făcuseră totul dintr-un vag instinct de conservare.

Şi totuşi nefericiţii mai puteau nutri vreo speranţă? Oricum, podul părea că va rezista, deoarece probabil că două blocuri de gheaţă, proptindu-se unul într-altul deasupra acoperişului, îl feriseră de dărâmarea imediată. În timp ce erau închişi în pod, auzeau cum cădeau necontenit peste ei enormele bucăţi de gheaţă ale avalanşei. De jos apa urca mereu. Striviţi, sau înecaţi!

Dar, ca prin minune, se poate spune, acoperişul casei, aşezat pe fermele sale solide, rezista şi casa însăşi, după ce se afundase la o anumită adâncime, se opri; dar atunci apa depăşise cu un picior nivelul podului.

Doamna Paulina Barnett, Madge, Kalumah şi Thomas Black trebuiră să se refugieze până la încrucişarea fermelor. Aici rămaseră timp de câteva ore. Devotata Kalumah îi servea pe toţi şi, păşind prin apă, aducea de mâncare unuia sau altuia. Nu puteau întreprinde nimic pentru salvarea lor! Ajutorul nu putea să le vină decât din afară.

Situaţia era groaznică. Răsuflarea deveni dureroasă în acest aer închis care, în curând, lipsit de oxigen şi plin de acid carbonic, va ajunge aproape de nerespirat… Câteva ore în plus în acest spaţiu strâmt şi locotenentul Hobson n-ar mai fi găsit decât cadavrele lor!

Dealtfel, la torturile fizice se adăugară şi cele morale. Doamna Paulina Barnett înţelesese aproape tot ceea ce se întâmplase. Ea îşi dăduse seama că banchiza se năpustise asupra insulei şi, după clocotul apelor de sub casă, simţea că insula deriva irezistibil spre sud. Şi iată de ce, imediat ce i se deschiseseră ochii, privise în jurul ei şi rostise cuvintele pe care distrugerea barcazului le făcea atât de îngrozitoare: „Marea! Marea!”

Dar, în aceste momente, toţi cei dimprejurul ei nu voiau să vadă, nu voiau să ştie decât un singur lucru, că o salvaseră pe cea pentru care şi-ar fi dat viaţa şi împreună cu ea pe Madge, Thomas Black şi Kalumah.

Şi că, până acum, cu toate suferinţele îndurate, niciunul din oamenii pe care locotenentul Jasper Hobson îi luase cu el în această dezastruoasă expediţie nu lipsea la apel.

Dar împrejurările vor deveni mai grave ca oricând şi vor grăbi catastrofa finală al cărei deznodământ nu putea fi departe.

În timpul zilei, prima grijă a locotenentului Hobson fu să stabilească poziţia insulei. Nu te puteai gândi s-o părăseşti, deoarece barcazul fusese distrus şi pe marea, în sfârşit liberă, nu se zărea nici un fel de uscat. În ceea ce privea iceberg-urile, nu mai rămăseseră decât resturile banchizei a cărei creastă sfărâmase capul Bathurst, dar a cărei bază, aflată adânc în apă, împingea insula spre sud.

Căutând printre ruinele clădirii principale, găsiră instrumentele şi hărţile astronomului, pe care Thomas Black le luase în primul rând cu el în pod. Din fericire nu se stricaseră. Cerul era acoperit de nori, dar soarele apărea din când în când şi locotenentul Hobson putu calcula înălţimea în timp util şi cu o aproximaţie destul de mică.

Din această observaţie rezulta că în acea zi, 12 mai, la amiază, insula Victoria se găsea pe longitudinea de 168°12' la vest de meridianul Greenwich şi pe latitudinea de 63°27'. Însemnară poziţia pe hartă şi văzură că se aflau la travers de golful Norton, între punctul asiatic Tchaplin şi capul american Stephens, dar la mai mult de 100 de mile de una sau cealaltă coastă.

— Atunci trebuie să renunţăm să ajungem pe continent? Zise doamna Paulina Barnett.

— Da, doamnă, răspunse Jasper Hobson, orice speranţă în acest sens este vană. Curentul ne duce spre larg cu mare viteză şi nu ne putem baza decât pe întâlnirea cu o balenieră care ar trece pe lângă insulă.

— Dar, reluă călătoarea, dacă nu putem să ajungem pe continent, de ce curentul nu ne-ar duce pe una din insulele mării Behring?

Mai era şi aceasta o slabă speranţă de care se agăţară bieţii oameni, cum se agaţă cel care se îneacă de o scândură de salvare. Insulele nu lipseau în aceste regiuni ale mării Behring: Saint-Laurent, Saint-Mathieu, Nounivak, Saint-Paul, Georges etc. Insula rătăcitoare nu era prea departe în acel moment de Saint-Laurent, o întindere de pământ destul de mare înconjurată de insuliţe, şi dacă nu ajungeau la ea, se putea spera că puzderia Aleutinelor care închide spre sud marea Behring o va opri din cale.

Da, fără îndoială, insula Saint-Laurent putea să fie pentru ei un port salvator. Dacă treceau de el, Saint-Mathieu şi toată gruparea de insuliţe, al cărui centru îl formează, se putea afla în drumul lor. În schimb, la Aleutine, de care îi despărţeau mai mult de opt sute de mile, n-aveau nici o şansă să ajungă. Înainte de a le întâlni, insula Victoria, dizolvată de apele calde, topită de soarele care se apropia de constelaţia Gemenilor, va fi înghiţită de adâncurile mării!

Cel puţin aşa era de presupus. Într-adevăr, distanţa până la care gheţurile se apropie de Ecuator este variabilă. Ea e mai scurtă în emisfera australă decât în emisfera boreală.

Au fost văzute câteodată pe lângă Capul Bunei Speranţe, adică pe la paralela 36, în timp ce iceberg-urile care coboară din marea arctică n-au depăşit niciodată latitudinea de 40°. Dar limita topirii gheţurilor este evident legată de cea a temperaturii şi depinde de condiţiile climaterice. În iernile prelungite gheţurile persistă la paralele relativ joase şi se întâmplă contrariul în primăverile timpurii. Or, tocmai această precocitate a sezonului cald, din anul 1861, trebuia să ducă mai repede la dezagregarea insulei Victoria. Apele mării Behring erau încă de pe acum verzi şi nu albastre cum sunt de obicei în apropierea iceberg-urilor, după cum remarca navigatorul Hudson. Trebuia deci să te aştepţi la o catastrofă în fiecare moment, de vreme ce nu mai exista barcazul.

Jasper Hobson hotărî să evite acest lucru, punându-i pe oameni să construiască o plută destul de mare pentru a purta întreaga colonie şi care să poată naviga, de bine de rău, spre continent. El le ceru să adune lemnul necesar pentru construirea acestei plute, pe care să poţi înfrunta marea fără teama de a te îneca. În definitiv, şansele de întâlnire erau posibile în această perioadă, când balenierele se îndreaptă spre nord în urmărirea balenelor.

Mac Nap primi deci misiunea de a face o plută largă şi solidă, care să se ţină pe apă în clipa când insula Victoria se va topi în mare.

Dar înainte de toate era necesar să se construiască o locuinţă oarecare, care să-i poată adăposti pe nefericiţii locuitori ai insulei. Cel mai simplu părea să se degajeze fosta locuinţă a soldaţilor, anexa clădirii principale, ai cărei pereţi puteau să-i mai folosească. Toţi se puseră hotărâţi pe lucru şi în câteva zile erau feriţi de intemperiile unei vremi foarte capricioase, pe care vânturile şi ploile o făceau adesea posomorâtă.

Căutară de asemenea în clădirea principală şi reuşiră să scoată din camerele acoperite de apă diverse obiecte mai

mult sau mai puţin utile, unelte, arme, rufărie, ceva mobilă, pompele de aerisire, rezervorul de apă etc.

Chiar de a doua zi, 13 mai, trebuiră să renunţe la speranţa de a deriva spre insula Saint-Laurent. Stabilirea poziţiei arăta că insula Victoria trecea mult mai la est de această insulă, şi într-adevăr curenţii, în general, nu vin să se izbească de obstacolele naturale; ei le ocolesc mai degrabă şi locotenentul Hobson înţelese bine că trebuiau să renunţe să acosteze în felul acesta. Numai Aleutinele, aşezate ca o imensă plasă semicirculară pe un spaţiu de câteva grade, ar fi putut opri insula, dar, cum s-a mai spus, exista oare speranţa ca să ajungă până acolo? Insula era dusă cu foarte mare viteză, fără îndoială, dar nu era probabil ca această viteză să se micşoreze mult, când iceberg-urile care o împingeau se vor desprinde dintr-o cauză oarecare sau se vor topi, căci nu-i acoperea nici un strat de pământ care să-i ferească de razele soarelui?

Locotenentul Hobson, doamna Paulina Barnett, sergentul Long şi meşterul dulgher discutau deseori despre aceste lucruri şi, după o matură chibzuinţă, fură de părere că insula nu va putea în nici un caz să ajungă la grupul Aleutinelor – fie că viteza ei se va reduce, fie că va fi aruncată afară din curentul Behring, fie că se va topi sub dublul efect combinat al apelor şi al soarelui.

La 14 mai, meşterul Mac Nap şi oamenii săi se puseră pe lucru şi începură construcţia unei plute mari. Pluta trebuia menţinută cât mai sus de nivelul mării, ca să n-o ia valurile. Aveau de executat o lucrare grea, dar zelul oamenilor nu scăzu. Fierarul Rae găsise, din fericire, într-o magazie de lângă locuinţă, o mare cantitate de piroane care fuseseră aduse de la fortul Reliance, şi ele serviră să fixeze solid între ele diversele piese care formau scheletul plutei. Cât despre „şantierul” unde se construia, merită să fie descris.

După ideea locotenentului, Mac Nap luă următoarele măsuri: în loc să aşeze bârnele pe sol, dulgherul le aşează de la început pe suprafaţa lacului. Diversele piese, filetate şi

scobite pe mal, erau apoi lansate una câte una pe micul lac, şi aici erau ajustate fără greutate. Acest fel de a lucra prezenta două avantaje: întâi, dulgherul îşi putea da seama imediat de linia de plutire şi de gradul de stabilitate pe care trebuia să-l aibă pluta; în al doilea rând, când insula Victoria se va dizolva, construcţia va pluti imediat şi nu va fi supusă denivelărilor sau izbiturilor posibile pe solul dislocat. Aceste două cauze foarte serioase îl făcuseră pe meşterul dulgher să procedeze cum am arătat mai sus.

În timpul lucrărilor, Jasper Hobson, când singur, când însoţit de doamna Paulina Barnett, cutreiera litoralul. Cerceta starea mării şi sinuozităţile schimbătoare ale ţărmului pe care valurile îl măcinau încetul cu încetul. Privirea sa se îndrepta spre zarea absolut pustie, în nord nu se mai vedea nici un munte de gheaţă profilându-se la orizont. În zadar căuta, ca toţi naufragiaţii, acel vapor „care nu mai apare niciodată!” Singurătatea Oceanului nu era turburată decât de trecerea câtorva delfini care înotau în apele verzi unde mişună milioane de organisme microscopice care alcătuiesc unica lor hrană. Se mai vedeau plutind cioturile de lemn ale arborilor de diverse soiuri, smulşi din ţările calde şi pe care marii curenţi ai globului îi aduc până pe aceste meleaguri.

Într-o zi, la 16 mai, doamna Paulina Barnett şi Madge se plimbau împreună pe porţiunea cuprinsă între capul Bathurst şi fostul port. Timpul era frumos şi cald. De multe zile nu mai exista nici o urmă de zăpadă pe suprafaţa insulei. Numai sloiurile banchizei, care fuseseră îngrămădite în partea ei septentrională, aminteau de aspectul polar al climatului. Dar aceste sloiuri se topeau încetul cu încetul şi noi cascade se formau în fiecare zi pe culmea şi versantele iceberg-urilor. Desigur, în curând soarele va dizolva şi ultimele mormane făurite de frig.

Ce înfăţişare ciudată avea insula Victoria! Priviri mai puţin întristate ar fi contemplat-o cu interes. Primăvara venise cu o forţă năvalnică, neobişnuită. Acest sol, adus spre paralele

mai calde, fu năpădit de vegetaţie. Muşchii, micile flori, plantaţiile doamnei Joliffe se dezvoltau deosebit de pline de sevă. Toată puterea vegetală a pământului, sustras asprimii climei arctice, ţâşnea în afară nu numai prin mulţimea plantelor care creşteau la suprafaţă, ci şi prin culorile lor vii. Nu mai erau nuanţe pale şi apătoase, ci tonuri calde, colorate, demne de soarele care le scălda în lumină. Diverse soiuri de copaci, arbuşti, sălcii, pini sau mesteceni se acopereau cu frunze de un verde închis. Mugurii lor pocneau de sevă, care era încălzită în anumite ore la o temperatură de 68° Fahrenheit (20°C). Natura arctică se transforma pe o paralelă care era ca acea a Christianiei sau a Stockholm-ului în Europa, adică a celor mai înverzite ţări din zonele temperate.

Dar doamna Paulina Barnett nu voia să vadă aceste avertismente pe care i le dădea natura. Putea ea oare să schimbe starea domeniului ei trecător? Putea ea să lege această insulă rătăcitoare de scoarţa solidă a globului? Nu, şi o copleşea sentimentul unei supreme catastrofe. O simţea instinctiv, ca şi sutele de animale care mişunau în preajma factoriei, vulpi, jderi, hermine, râşi, castori, ondatre, vizoni şi chiar lupi, pe care instinctul unei primejdii apropiate îi făcea mai puţin sălbatici; toate aceste animale se strângeau din ce în ce mai mult în jurul vechilor lor duşmani, oamenii, ca şi cum oamenii ar fi putut să-i salveze! Era ca o recunoaştere tacită, instinctivă a superiorităţii umane, şi tocmai într-o împrejurare în care această superioritate nu putea sluji la nimic!

Nu! Doamna Paulina Barnett nu voia să vadă toate aceste lucruri şi privirile sale nu mai părăseau necruţătoarea mare, imensă, nesfârşită, fără alt orizont decât cerul care se contopea cu ea!

— Sărmana mea Magde, zise Paulina Barnett, eu te-am tras după mine în această catastrofă, pe tine care m-ai urmat peste tot, pe tine plină de un devotament şi o prietenie care merita o altă soartă! Mă ierţi?

— Nu există decât un singur lucru pe lume pe care nu ţi l-aş ierta, fata mea, răspunse Madge. Să nu împărtăşesc moartea cu tine!

— Madge! Madge! Exclamă călătoarea. Dacă viaţa mea ar putea s-o salveze pe a tuturor acestor nefericiţi, aş da-o fără şovăire!

— Fata mea, răspunse Madge, nu mai ai nici o speranţă?

— Nu! Murmură doamna Paulina Barnett, cuibărindu-se în braţele tovarăşei sale.

Femeia neajutorată răsări, o frântură de secundă, în această fire virilă; dar nu era de înţeles o clipă de slăbiciune în asemenea împrejurări grele?

Doamna Paulina Barnett suspină. Sufletul ei nu mai putea răbda atâta suferinţă. Lacrimi îi curgeau din ochi. Madge o alina cu mângâieri şi sărutări.

— Madge! Madge! Spuse călătoarea ridicând capul. Cel puţin nu le spune că am plâns!

— Nu, răspunse Madge. Dealtfel, nu m-ar crede. E o clipă de slăbiciune! Nu te lăsa abătută, fata mea, tu care eşti sufletul nostru, al tuturor celor de aici. Ridică-te şi fii din nou curajoasă!

— Dar tu mai speri încă?! Exclamă doamna Paulina Barnett, privind în ochii credincioasei sale tovarăşe.

— Nu mi-am pierdut speranţa, răspunse cu simplitate Madge.

Şi totuşi, cum şi-ar mai fi putut păstra o rază de speranţă când, după câteva zile, insula rătăcitoare, trecând la mare distanţă de grupul Saint-Mathieu, nu mai avea nici o posibilitate să se apropie de pământ, pe tot cuprinsul mării Behring!

Capitolul XX. În larg.

Insula Victoria plutea acum pe partea cea mai largă a mării Behring, la 600 de mile distanţă de primele Aleutine şi la mai mult de 200 de mile de coasta cea mai apropiată, din est. Deplasarea se făcea mai departe cu o viteză relativ considerabilă. Dar, chiar admiţând că ea nu va mai scădea,

erau necesare încă trei săptămâni cel puţin pentru a ajunge la bariera meridională a mării Behring.

Va putea dăinui până atunci această insulă a cărei bază se subţia zilnic sub acţiunea apelor călduţe, care aveau o temperatură de circa 50° Fahrenheit (10°C)? Solul ei nu se putea întredeschide în fiecare moment?

Locotenentul Hobson grăbea din răsputeri construcţia plutei al cărei schelet de lemn plutea pe iaz. Mac Nap voia s-o facă pe cât se putea mai solidă, pentru ca să reziste multă vreme valurilor mării dacă era nevoie. Într-adevăr, era de presupus, în cazul când nu va întâlni vreo balenieră în regiunile mării Behring, că va deriva până la insulele Aleutine şi îi rămânea deci să parcurgă o distanţă mare.

Totuşi, configuraţia generală a insulei Victoria nu suferise încă nici o schimbare mai importantă. Făceau zilnic recunoaşteri, dar exploratorii nu se aventurau decât cu multă grijă, căci în fiecare moment o spărtură de teren, o îmbucătăţire a insulei putea să-i izoleze de centrul comun. Cei care plecau stârneau totdeauna teama că nu vor mai fi văzuţi niciodată.

Crăpătura adâncă situată în apropierea capului Michel, care fusese astupată de gerurile iernii, se deschisese încetul cu încetul. Ea se întindea acum pe un spaţiu de o milă în interior, până la albia secată a pârâului. Exista pericolul să se prelungească în această albie deja săpată în crusta de gheaţă şi pe care o subţiase dinainte. În acest caz, toată partea cuprinsă între capul Michel şi portul Barnett, mărginită la vest de albia pârâului, ar fi dispărut – adică o bucată enormă cu o suprafaţă de mai multe mile pătrate. Locotenentul Hobson recomandă deci tovarăşilor săi să nu se aventureze într-acolo fără rost, căci era suficient ca marea să fie ceva mai furtunoasă ca să despartă această importantă porţiune de teritoriul insulei.

Între timp se făceau sondaje în diferite puncte, pentru a se putea cunoaşte locurile care, din cauza grosimii, se vor topi mai greu. Observară că grosimea era mai mare tocmai în

împrejurimile capului Bathurst, unde se aflase fosta factorie, şi nu atât în ce privea stratul de pământ şi nisip – ceea ce nu ar fi prezentat nici o garanţie – ci grosimea stratului de gheaţă. Era în fond un lucru bun. N-astupară găurile făcute la sondaje şi putură constata astfel în fiecare zi subţierea pe care o suferea baza insulei. Această subţiere era înceată, dar progresa zilnic. Se putea prevedea că insula nu va mai rezista nici trei săptămâni, ţinând seama de faptul supărător că deriva către ape din ce în ce mai încălzite de razele soarelui.

În cursul acestei săptămâni, de la 19 la 25 mai, timpul fu foarte urât. Se stârni o furtună destul de violentă. Cerul se lumina de fulgere şi răsuna de tunete. Marea, agitată de un vânt puternic din nord-vest, se dezlănţui în valuri mari care slăbiră mult insula. Hula o zdruncină îngrozitor. Toată colonia era cu ochii în patru, gata să se îmbarce pe plută, a cărei platformă era aproape gata. Se transportă pe ea chiar o anumită cantitate de provizii şi apă dulce pentru a face faţă oricărei eventualităţi. În timpul furtunii ploua cu găleata. Aversa era călduţă şi picăturile ei mari pătrundeau adânc în pământ şi atacau baza insulei. Aceste infiltraţii avură ca efect dizolvarea gheţii inferioare în anumite locuri, provocând eroziuni suspecte. Pe pantele câtorva movile solul fu ros de ape şi coaja albă apăru la suprafaţă. Se grăbiră să umple gropile cu pământ şi nisip, pentru a feri baza insulei de acţiunea temperaturii. Fără aceste prevederi solul ar fi fost curând ciuruit.

Furtuna produse pagube ireparabile şi colinelor împădurite care mărgineau liziera occidentală a iazului. Nisipul şi pământul fură măturate de ploile abundente şi arborii, nemaifiind susţinuţi la rădăcină, fură culcaţi la pământ în număr mare. Într-o singură noapte tot aspectul acestei părţi a insulei, cuprinsă între lac şi fostul port Barnett, se transformă cu desăvârşire. Abia dacă mai rămăseseră câteva pâlcuri de mesteceni şi un număr de brazi izolaţi care înfruntaseră furtuna. În aceste schimbări

se vedeau simptomele descompunerii de care trebuiau să ţină seama, dar împotriva căreia inteligenţa umană era neputincioasă. Locotenentul Hobson, doamna Paulina Barnett, sergentul, toţi vedeau cum insula lor efemeră pierea încetul cu încetul, toţi o simţeau, afară poate de Thomas Black, posomorât, mut, care părea că nu mai face parte din această lume.

În timpul furtunii, la 23 mai, vânătorul Sabine, părăsind locuinţa dimineaţa, pe o ceaţă destul de deasă, era să se înece într-o copcă mare care se deschisese în noaptea precedentă, pe locul unde se afla înainte clădirea principală a factoriei.

Până atunci casa, îngropată sub stratul de pământ şi de nisip şi, cum se ştie, pe trei sferturi scufundată, părea că se sudase de stratul de gheaţă al insulei. Dar, fără îndoială, valurile mării, izbind crăpătura largă din partea sa inferioară o măriseră şi casa fusese înghiţită de ape, apăsată de masele de o greutate enormă care formaseră altădată capul Bathurst. Pământul şi nisipul dispăruseră în această groapă imensă, în fundul căreia se-nvolburau undele foşnitoare ale mării.

Tovarăşii lui Sabine veniră în goană la strigătele sale ca să-l scoată din crevasă, pe când mai era agăţat de pereţii ei alunecoşi; scăpă numai cu o baie nedorită care ar fi putut să se termine foarte prost.

Mai târziu se văzură grinzile şi scândurile casei, care alunecaseră sub insulă, plutind în larg ca nişte epave ale unor vapoare naufragiate. Fu ultima pagubă făcută de furtună, pagubă care, într-o anumită măsură, slăbea şi mai tare insula, pentru că permitea valurilor s-o roadă în interior. Era ca un fel de cancer care avea s-o distrugă încetul cu încetul.

În timpul zilei de 25 mai, vântul se schimbă bătând din nord-est. Rafalele se transformară într-o briză puternică, ploaia încetă şi marea începu să se liniştească. Noaptea fu

calmă şi dimineaţa, când se înălţă pe cer soarele, Jasper Hobson putu să stabilească cu precizie poziţia insulei.

Si, în adevăr, la amiază ea era următoarea:

Latitudine: 56°13'

Longitudine: 170°23'

Viteza insulei era deci foarte mare, pentru că derivase cu aproape opt sute de mile de la punctul pe care-l ocupase înainte în strâmtoarea Behring, în timpul dezgheţului. Această viteză de deplasare dădu din nou puţină speranţă lui Jasper Hobson.

— Prieteni, zise el tovarăşilor săi arătându-le harta mării Behring, vedeţi insulele Aleutine? Nu sunt acum mai departe de 200 de mile de noi! În opt zile, poate, vom reuşi să ajungem la ele.

— Opt zile! Răspunse sergentul Long, clătinând din cap. E mult opt zile!

— Voi adăuga, spuse locotenentul Hobson, că, dacă insula noastră ar fi mers de-a lungul meridianului 168, ea ar fi ajuns până acum la paralela acestor insule. Dar este evident că se abate spre sud-vest, printr-o deviere a curentului Behring.

Locotenentul nu se-nşela. Curentul tindea să împingă insula Victoria departe de pământ şi poate chiar în afara Aleutinelor care nu se întind decât până la meridianul 170.

Doamna Paulina Barnett se uită în tăcere pe hartă. Privea punctul însemnat cu creionul, care indica poziţia actuală a insulei. Pe această hartă, făcută la o scară mare, punctul părea aproape imperceptibil în imensitatea mării Behring. Revăzu atunci tot drumul de la locul iernării până aici, acest drum pe care fatalitatea sau, mai degrabă, direcţia neschimbătoare a curenţilor îl trasase printre atâtea insule în largul a două continente, fără ca ei să se poată opri nicăieri; şi acum avea în faţă infinitul Ocean Pacific! Rămase pe gânduri, pierdută într-o visare sumbră din care nu-şi reveni decât ca să spună:

— Insula noastră nu poate fi manevrată? Opt zile, încă opt zile cu această viteză şi am putea eventual ajunge la ultima insulă a Aleutinelor!

— Aceste opt zile sunt în mâna soartei! Răspunse locotenentul Hobson cu gravitate. Va voi oare să ne ocrotească? Vă spun sincer, doamnă, salvarea nu ne poate veni decât de la ea.

— Şi eu cred la fel, domnule Jasper, reluă doamna Paulina Barnett, dar soarta vrea ca s-o ajuţi, pentru a merita protecţia ei. Mai este de făcut, de încercat, de hotărât ceva ce eu nu ştiu?

Jasper Hobson clătină din cap plin de îndoială. Pentru el, nu mai exista decât un singur fel de salvare – pluta. Dar trebuiau oare să se îmbarce de pe acum, să confecţioneze o velatură din cearşafuri şi cuverturi şi să caute să ajungă pe coasta cea mai apropiată?

Jasper Hobson se sfătui cu sergentul, cu dulgherul Mac Nap în care avea o mare încredere, cu fierarul Rae şi cu vânătorii Sabine şi Marbre. Toţi, după ce cântăriră argumentele pentru şi contra, fură de acord că nu trebuia părăsită insula până nu vor fi forţaţi s-o facă. Într-adevăr, pluta, pe care valurile o vor mătura necontenit, care nu va avea nici măcar viteza imprimată insulei căreia icebergurile îi grăbeau deriva spre sud, nu putea constitui decât o ultimă şi supremă şansă de salvare. Cât despre vânt, el bătea în general de la est şi ar tinde mai repede să împingă pluta spre larg, departe de orice pământ.

Trebuia deci aşteptat şi iar aşteptat, de vreme ce insula deriva cu repeziciune spre insulele Aleutine. Când se vor apropia de acest arhipelag, se va vedea ce este de făcut.

Era soluţia cea mai înţeleaptă şi desigur că peste opt zile, dacă viteza nu scădea, insula sau se va opri la această frontieră meridională a mării Behring, sau, antrenată spre sud-vest în apele Pacificului, va fi iremediabil pierdută.

Dar fatalitatea care urmărea pe locuitorii insulei Victoria, şi încă de atâta vreme, avea să-i lovească din nou. Această

viteză de deplasare, pe care se bizuiau atât de mult, avea în curând să le lipsească.

Într-adevăr, în noaptea de 26 spre 27 mai, insula Victoria suferi o ultimă schimbare de orientare, ale cărei consecinţe fură foarte grave. Făcu o jumătate de rotaţie în jurul axei sale. Iceberg-urile, resturi ale imensei banchize, care o mărgineau la nord, fură prin această schimbare aduse la sud.

Dimineaţa, naufragiaţii – nu li se putea da acum acest nume – văzură soarele răsărind în partea capului Eschimos şi nu la orizontul portului Barnett. Acolo se înălţau iceberg-urile reduse de dezgheţ, dar încă destul de considerabile, care împingeau insula. Aici, ele acopereau o mare parte de orizont. Care vor fi urmările acestei schimbări de orientare? Munţii de gheaţă nu se vor separa de insulă? Fiecare avea presimţirea unei noi nenorociri şi înţelese ceea ce voia să zică soldatul Kellet când strigă:

— Înainte de căderea serii ne vom pierde elicea!

Kellet voia să spună că iceberg-urile, acum când nu se mai găseau înapoia insulei, ci înaintea ei, nu vor întârzia să se desprindă. Munţii de gheaţă erau într-adevăr cei care îi imprimaseră o viteză excesivă, deoarece, pentru fiecare picior cu care se ridicau deasupra apelor mării, aveau şase-şapte picioare dedesubt. Astfel, fiind scufundaţi în curentul submarin mai adânc decât insula, sufereau, din această cauză, mai tare, influenţa lui. Şi era de temut ca acest curent să nu-i despartă de insulă, de vreme ce legătura nu mai era cimentată în nici un fel.

Da! Soldatul Kellet avea dreptate. Insula va fi atunci ca o navă fără arboradă, a cărei elice a fost sfărâmată!

La aceste vorbe ale lui Kellet, nimeni nu răspunse. Dar nu trecu nici un sfert de oră, că se auzi un pârâit. Crestele gheţurilor se mişcară, masa lor se detaşă, şi, pe când insula rămânea în urmă, iceberg-urile, antrenate în mod irezistibil de curentul submarin, derivară repede spre sud.

Capitolul XXI. Când insula a devenit insuliţă.

Trei ore mai târziu, ultimele sloiuri ale banchizei pieriră în zare. Dispariţia lor atât de rapidă dovedea că, acum, insula rămânea aproape staţionară. Şi asta pentru că întreaga putere a curentului se manifesta în straturile sale adânci şi nu la suprafaţa mării.

Dealtfel, poziţia insulei fu stabilită la amiază şi se obţinură datele exacte. Douăzeci şi patru de ore mai târziu, noua calculare a poziţiei arăta că insula Victoria nu se deplasase nici cu o milă!

Rămânea deci o singură şansă de salvare, una singură: ca o corabie sau o balenieră să treacă prin această regiune şi să-i culeagă pe naufragiaţi, fie că se mai găseau pe insulă, fie că pluta ar fi înlocuit-o după dizolvarea sloiului.

Insula se afla atunci la 54°33', latitudine şi 177°19' longitudine, la o distanţă de câteva sute de mile de pământul cel mai apropiat, adică de Aleutine.

În timpul acestei zile, locotenentul Hobson îşi adună oamenii şi-i întrebă pentru ultima oară ce era de făcut. Toţi fură de aceeaşi părere: să rămână mai departe pe insulă atâta timp cât nu se va scufunda, căci prin mărimea ei rezista la capriciile mării; apoi, când va ameninţa să se topească de tot, întreaga colonie să se îmbarce pe plută şi să aştepte! Să aştepte!

Pluta era gata. Mac Nap construise o cabină încăpătoare, un fel de ruf, în care tot personalul fortului putea să se pună la adăpost. Fu pregătit un catarg pe care-l puteau ridica în caz de nevoie, iar pânzele pentru ambarcaţiune erau gata de mult. Pluta era solidă şi, cu un vânt prielnic pe o mare nu prea furtunoasă, această asamblare de bârne şi scânduri putea salva întreaga colonie.

— Nimic, zise doamna Paulina Barnett, nimic nu este imposibil celui care are în puterea lui vânturile şi valurile!

Jasper Hobson făcuse inventarul alimentelor. Rezerva nu era prea mare, căci pagubele provocate de avalanşă o micşoraseră simţitor, dar rumegătoarele şi rozătoarele nu lipseau şi insula, înverzită toată de muşchi şi arbuşti, le

hrănea cu uşurinţă. Păru necesar să mărească proviziile de carne conservată şi vânătorii împuşcară reni şi iepuri. Tot în tot, sănătatea coloniştilor era satisfăcătoare; nu avusese de suferit în iarna trecută, atât de blândă, şi încercările morale nu ştirbiseră încă din vigoarea fizică a oamenilor. Dar trebuie spus că nu vedeau fără mare îngrijorare, fără presimţiri sinistre momentul când vor părăsi insula Victoria sau, mai exact, momentul când insula îi va părăsi pe ei. Se înfricoşau la gândul de a pluti în largul mării nesfârşite pe o podea de scânduri, în voia hulei capricioase. Chiar pe un timp mai liniştit, valurile vor spăla mereu pluta şi vor face situaţia greu de suportat. În plus, aceşti oameni nu erau marinari deprinşi cu marea, care nu se tem să se încredinţeze câtorva scânduri; erau soldaţi, obişnuiţi cu solidele teritorii ale Companiei. Insula lor era şubredă, nu avea la bază decât un câmp subţire de gheaţă, dar pe această gheaţă se găsea pământ şi pe acest pământ, o vegetaţie răsărită, arbuşti, copaci; animalele locuiau aici împreună cu ei; era stabilă pe mare şi puteai s-o crezi nemişcată. Da! Iubeau insula Victoria pe care trăiau de aproape doi ani, această insulă pe care o străbătuseră de atâtea ori în lung şi-n lat, unde rodiseră seminţele sădite de ei şi care, în definitiv, rezistase până atunci la atâtea cataclisme! Sigur, nu o vor părăsi fără părere de rău şi nu o vor face decât în momentul când le va fugi de sub picioare.

Locotenentul Hobson cunoştea simţămintele oamenilor şi le găsea naturale. Ştia cu câtă neplăcere tovarăşii săi se vor îmbarca pe plută, dar evenimentele urmau să se precipite, şi pe aceste ape calde insula nu va întârzia să se dizolve. Într-adevăr, apăruseră simptome grave care trebuiau luate în seamă.

Iată cum se prezenta pluta: măsura câte treizeci de picioare pe fiecare latură, adică avea o suprafaţă de 900 picioare pătrate. Platforma se înălţa cu două picioare deasupra apei şi bordajul o apăra de jur împrejur contra valurilor mici, dar era desigur evident că o hulă ceva mai

tare ar fi trecut peste această barieră insuficientă. În mijlocul plutei, meşterul dulgher construise un adevărat ruf în care puteau încăpea vreo douăzeci de persoane. În jurul lui pusese lăzi mari pentru provizii şi vase pentru apă, totul bine fixat de platformă cu ajutorul piroanelor de fier. Catargul, înalt de vreo 30 de picioare, se sprijinea de ruf şi era ţinut de hobane legate de colţurile plutei. Acest catarg trebuia să poarte o velă pătrată, care, desigur, nu putea servi decât când aveai vântul în spate. Această construcţie nautică, la care adaptaseră un fel de cârmă nu prea eficientă, nu putea merge decât astfel. Aşa arăta pluta meşterului dulgher, pe care trebuiau să se refugieze douăzeci de persoane, douăzeci şi una punând la socoteală şi copilul lui Mac Nap. Ea plutea liniştită pe apele iazului, legată de mal cu o parâmă groasă. Desigur, fusese construită mai îngrijit decât ar fi putut s-o facă nişte naufragiaţi în largul mării, în urma distrugerii neaşteptate a ambarcaţiei pe care se aflau, era mai solidă, mai bine amenajată, dar, la urma urmei, nu era decât tot o plută.

La 1 iunie avu loc un nou incident. Soldatul Hope se dusese să scoată apă din iaz pentru nevoile bucătăriei. Doamna Joliffe, gustând apa, o găsi sărată. Ea îl chemă pe Hope, spunându-i că ceruse apă dulce şi nu apă de mare. Hope răspunse că a scos această apă din iaz. De aici o discuţie între ei, în mijlocul căreia sosi locotenentul. Auzind afirmaţiile soldatului Hope, el îngălbeni, apoi se îndreptă repede spre lac…

Apele erau complet sărate! Era evident că fundul iazului crăpase şi că marea năvălise pe acolo.

După aflarea acestui fapt, acelaşi gând îi îngrozi la început pe toţi. „Nu mai avem apă dulce!” exclamară bieţii oameni.

Şi, într-adevăr, după râul Paulina, lacul Barnett, la rândul său, dispăruse! Dar locotenentul Hobson se grăbi să-i liniştească pe tovarăşii săi cu privire la apa potabilă.

— Nu ne lipseşte gheaţa, prieteni, zise el. Nu vă temeţi. Va fi destul să topim câteva bucăţi din insula noastră, şi vreau

să sper că nu o vom bea pe toată, adăugă el, încercând să zâmbească.

Într-adevăr, apa sărată, dacă se vaporizează sau se solidifică, pierde complet sarea pe care o conţine în stare lichidă.

Dezgropară deci, dacă se poate spune astfel, câteva blocuri de gheaţă şi le topiră, nu numai pentru nevoile zilnice, dar şi ca să umple câteva butoaie aflate pe plută.

Trebuiau să ţină seama de acest nou avertisment pe care li-l dăduse natura. Era vădit că insula se dizolva la bază, cum o dovedea cu prisosinţă invazia mării în apele lacului. Solul putea deci să se prăbuşească în orice moment şi Jasper Hobson nu mai permise oamenilor săi să se îndepărteze, căci exista riscul să fie duşi în larg.

Se părea că şi animalele aveau presentimentul unei primejdii apropiate. Ele se masau în jurul fostei factorii. De la dispariţia apei dulci, le vedeai lingând blocurile de gheaţă smulse din sol. Păreau neliniştite, unele chiar înnebunite, mai ales haitele de lupi care soseau în goană, apoi dispăreau scoţând urlete sinistre. Animalele cu blană stăteau grămadă în jurul puţului circular care rămăsese pe locul casei scufundate. Se vedeau mai multe sute din diferite specii. Ursul dădea târcoale prin împrejurimi, fără să facă vreun rău nici animalelor, nici oamenilor. Era desigur foarte neliniştit, din instinct, şi ar fi cerut bucuros protecţie împotriva primejdiei pe care o presimţea fără să se poată feri de ea.

Păsările, foarte numeroase până atunci, păreau că se împuţinează încetul cu încetul. În aceste ultime zile, stoluri considerabile de zburătoare mari, dintre cele cărora puterea aripilor le permite să străbată spaţii întinse, ca lebedele, printre altele, emigrară spre sud, acolo unde aveau să întâlnească primele pământuri ale Aleutinelor, care le ofereau un adăpost sigur. Plecarea lor fu observată şi remarcată de doamna Paulina Barnett şi Madge, care

rătăceau în acel moment pe litoral. Ele socotiră că această plecare nu prevestea nimic bun.

— Păsările găsesc pe insulă destulă hrană, zise doamna Paulina Barnett, şi totuşi pleacă! Nu o fac fără rost, sărmana mea Madge!

— Da, răspunse Madge, nevoia le călăuzeşte. Dar ele ne avertizează şi pe noi, şi trebuie să ţinem seama de avertismentul lor. Am impresia că şi celelalte animale par mai neliniştite decât de obicei.

În aceeaşi zi, Jasper Hobson decise să se transporte pe plută cea mai mare parte a proviziilor şi a efectelor de campament. Hotărî de asemenea ca toată lumea să se îmbarce.

Dar, tocmai atunci, marea era furtunoasă şi pe această mică Mediterană, formată acum de apele mării Behring în interiorul lacului, toate mişcările hulei se reproduceau, şi chiar cu mare intensitate. Valurile, închise în acest spaţiu relativ restrâns, izbeau malurile şi se spărgeau furioase. Părea că se dezlănţuise furtuna pe lac, sau, mai degrabă, în acest abis, adânc ca şi marea înconjurătoare. Pluta era scuturată din toate încheieturile şi valuri mari treceau peste ea fără încetare. Se văzură chiar obligaţi să înceteze îmbarcarea efectelor şi a proviziilor.

Se înţelege de la sine că în această situaţie locotenentul Hobson renunţă să-şi mai zorească tovarăşii. Era preferabil să mai rămână o noapte pe pământ. Dacă marea se va linişti, vor termina cu îmbarcarea a doua zi.

Nu le propuse deci soldaţilor şi femeilor să-şi lase sălaşul şi să abandoneze insula, căci, într-adevăr, să te refugiezi pe plută însemna s-o părăseşti pe prima, definitiv.

Dealtfel, restul nopţii fu mai calm decât te-ai fi aşteptat. Vântul încetase. Marea se linişti încetul cu încetul. Fusese o furtună care trecuse iute ca fulgerul. La ora opt seara hula se potolise aproape complet şi valurile abia dacă încreţeau la mal apele iazului, cu un foşnet uşor.

Sigur că insula nu putea să scape unei apropiate scufundări iminente, dar era mai bine dacă nu era sfărâmată pe neaşteptate, ceea ce se putea petrece dintr-o clipă într-alta dacă talazurile mării se înălţau ca nişte munţi în jurul ei.

După furtună se ridică o ceaţă uşoară care ameninţa să devină deasă în timpul nopţii. Ea venea din nord şi, în consecinţă, urmând noua orientare, acoperea cea mai mare parte a insulei.

Înainte de a se culca, Jasper Hobson inspectă odgoanele plutei, care erau încolăcite în jurul unor puternice trunchiuri de mesteceni. Pentru mai multă precauţiune mai fură încolăcite o dată. Dealtfel, cel mai rău lucru care se putea întâmpla era ca pluta să fie dusă în derivă pe lac, or lacul nu era atât de mare ca ea să se piardă.

Capitolul XXII. Cele patru zile care urmară.

Noaptea fu liniştită. Locotenentul Hobson se sculă şi, decis să ordone îmbarcarea micii colonii în aceeaşi zi, se îndreptă spre lac.

Ceaţa mai era deasă. Dar deasupra negurii se simţeau razele soarelui, înaltul cerului fusese limpezit de furtuna din ajun şi ziua promitea să fie caldă.

Când Jasper Hobson ajunse pe malurile lacului, nu putu desluşi încă suprafaţa lui, care mai era ascunsă de mari vălătuci de ceaţă.

În acest moment doamna Paulina Barnett, Madge şi alţi câţiva veniră să-l caute pe mal.

Ceaţa începu atunci să se ridice. Ea se retrăgea spre partea opusă lacului şi descoperea încetul cu încetul suprafaţa lui.

Cu toate acestea, pluta nu apăruse încă.

În sfârşit, o pală de vânt risipi toată ceaţa…

Nici urmă de plută! Nu mai exista nici un lac. În faţa privirii lor se întindea, nesfârşită, marea.

Locotenentul Hobson nu-şi putu stăpâni un gest de desperare, şi când tovarăşii săi întoarseră capul, când ochii

lor cercetară toate punctele orizontului, scoaseră un strigăt! Insula lor nu mai era decât o insuliţă!

În timpul nopţii, şase şeptimi din vechiul teritoriu al capului Bathurst, uzate, roase de apa mării, se scufundaseră fără zgomot, fără zdruncinături, şi pluta, găsind o ieşire, derivase în larg, fără ca cei care-şi puseseră în ea ultima speranţă s-o poată măcar vedea pe acest ocean pustiu!

Nefericiţii, rămaşi pe marginea unui abis gata să-i înghită, fără resurse, fără nici un mijloc de salvare, fură copleşiţi de deznădejde. Câţiva dintre soldaţi, ca scoşi din minţi, vrură să se arunce în apă. Doamna Paulina Barnett se repezi şi le tăie drumul, silindu-i să se întoarcă. Unii dintre ei plângeau.

Ţinând seama de împrejurarea în care se aflau, naufragiaţii mai puteau avea oare vreo speranţă? E lesne de închipuit şi situaţia locotenentului în mijlocul acestor năpăstuiţi pe jumătate înnebuniţi. Douăzeci şi una de persoane duse de o insuliţă de gheaţă, care în curând va crăpa sub picioarele lor! Odată cu partea mare a insulei, care se scufundase, dispăruseră şi colinele împădurite. Deci nu mai era nici un arbore. Ca lemn nu mai rămăseseră decât cele câteva scânduri ale locuinţelor, cu totul insuficiente pentru construirea unei noi plute care să servească la transportul coloniei. Viaţa naufragiaţilor era deci strict limitată la durata de rezistenţă a insuliţei, adică la cel mult câteva zile, căci ajunseseră în iunie şi temperatura medie depăşea 68° Fahrenheit (23 °C).

În timpul acestei zile, locotenentul Hobson crezu de cuviinţă să mai facă o recunoaştere a insuliţei. Poate că ar fi mai bine să se refugieze într-un alt punct, unde grosimea gheţii le-ar asigura o rezistenţă mai lungă. Doamna Paulina Barnett şi Madge îl însoţiră în această cercetare.

— Mai speri? O întrebă doamna Paulina Barnett pe credincioasa ei tovarăşă.

— Da, sper! Răspunse Madge.

Doamna Paulina Barnett nu răspunse. Ea şi Jasper Hobson mergeau repede de-a lungul litoralului. Toată coasta rămăsese intactă de la capul Bathurst până la capul Eschimos, adică pe o lungime de opt mile. Spărtura se făcuse la capul Eschimos, urmând o linie curbă care ajungea la capătul lacului şi se îndrepta spre interiorul insulei. Din acest punct, noul litoral îl alcătuia însuşi malul iazului, pe care-l scăldau acum apele mării. Către partea superioară a iazului, o altă spărtură se prelungea până la litoralul cuprins între capul Bathurst şi fostul port Barnett. Insuliţa reprezenta deci o fâşie alungită, având lăţimea de numai o milă, aproximativ. Din 140 de mile pătrate cât măsura altădată suprafaţa totală a insulei, nu mai rămăseseră decât douăzeci.

Locotenentul Hobson cercetă cu mare atenţie noua conformaţie a insuliţei şi observă că partea ei cea mai groasă era şi acum locul unde se aflase fosta factorie. Socoti deci că era bine să nu plece de unde se găseau. Această porţiune fu aleasă şi de animale, care din instinct rămăseseră acolo. Totuşi se constată că multe rumegătoare şi rozătoare şi numeroşi câini care rătăceau la întâmplare dispăruseră odată cu cea mai mare parte a insulei. Dar mai rămăseseră câteva animale, în special dintre rozătoare. Ursul, înnebunit, nu putea sta locului şi făcea necontenit înconjurul insuliţei ca o fiară închisă în cuşcă.

Pe la cinci seara, locotenentul Hobson şi cele două tovarăşe ale sale se întoarseră acasă. Toţi bărbaţii şi femeile se strânseseră laolaltă, tăcuţi, nevoind să vadă şi nici să mai ştie nimic. Doamna Joliffe pregăti ceva de mâncare. Vânătorul Sabine, mai puţin descurajat ca tovarăşii lui, mergea de colo-colo, căutând ceva vânat proaspăt. Cât despre astronom, el stătea deoparte şi arunca spre mare o privire vagă şi aproape indiferentă! Părea că nimic nu mai putea să-l mire.

Jasper Hobson comunică tovarăşilor săi rezultatul recunoaşterii. Le spuse că sălaşul actual oferea o securitate

mai mare decât orice alt punct de pe litoral şi le recomandă chiar să nu se mai îndepărteze, căci semnele unei noi rupturi în viitorul apropiat se şi arătau, la jumătatea drumului între locul unde se aflau şi capul Eschimos. Probabil că suprafaţa insuliţei va fi în curând considerabil redusă şi nu se putea face nimic, dar absolut nimic!

Ziua fu într-adevăr caldă. Sloiurile dezgropate pentru a furniza apă potabilă se topeau, fără să mai fie nevoie de foc. Pe părţile abrupte ale malului, crusta de gheaţă se desfăcea în mici firişoare de apă care se vărsau în mare. Era vădit că, în genere, nivelul mijlociu al insuliţei scăzuse. Apele calde îi rodeau baza necontenit.

Nimeni nu mai dormi în timpul nopţii următoare. Cine se putea gândi la somn când ştia că în fiecare moment prăpastia se putea deschide, cine în afara pruncului care surâdea mamei sale şi pe care ea nu mai voia să-l părăsească nici o clipă?

A doua zi, la 4 iunie, soarele reapăru deasupra orizontului pe un cer senin, fără nori. Nici o modificare nu se produsese în cursul nopţii. Conformaţia insuliţei nu se schimbase.

În această zi, o vulpe albastră, speriată, se refugie în locuinţă şi nu mai voi să iasă. Se poate spune că jderii, herminele, iepurii polari, ondatrele şi castorii mişunau de-a dreptul pe locul fostei factorii. Erau ca o turmă de animale domestice. Numai haitele de lupi lipseau din această faună polară. Aceste carnivore, răspândite în partea opusă a insulei în momentul rupturii, fuseseră probabil înghiţite de ape odată cu ea. Mânat parcă de o presimţire, ursul nu se mai depărta de capul Bathurst şi animalele cu blană, prea înfricoşate, păreau că nici nu-l bagă în seamă. Chiar şi naufragiaţii, familiarizaţi cu giganticul animal, îl lăsau să meargă unde voia, fără să se sinchisească de el.

Primejdia comună, presimţită de toţi, adusese la un nivel de egalitate instinctul şi inteligenţa.

Câteva momente înainte de amiază, naufragiaţii trecură printr-o mare emoţie, care se termină însă cu o decepţie.

Vânătorul Sabine, care cerceta de câteva minute marea de pe locul cel mai înalt al insuliţei, începu să strige:

— O corabie! O corabie!

Toţi, ca electrizaţi, alergară spre vânător. Locotenentul Hobson îl întrebă din ochi. Sabine arătă la est un fel de fum albicios care se vedea la orizont. Fiecare privea fără să îndrăznească să scoată un cuvânt.

Toţi văzură corabia al cărei contur se preciza din ce în ce mai bine. Nimeni nu încercă să spună ceva!

Era o navă, o balenieră, fără îndoială. Nu te puteai înşela, şi după o oră carena sa era vizibilă.

Din nefericire, corabia venea din est, adică din partea opusă direcţiei în care fusese târâtă pluta. Aşadar, baleniera numai din întâmplare ajunsese pe aceste meleaguri şi, de vreme ce nu putuse vedea pluta, nu pornise în căutarea naufragiaţilor şi nici măcar nu bănuia prezenţa lor.

Va zări oare insuliţa atât de puţin ridicată peste nivelul mării? Direcţia în care mergea o va apropia de ea? Va putea să desluşească semnalele ce i se vor face? În plină zi şi cu acest soare strălucitor, era puţin probabil! Noaptea, dacă ar fi ars câteva scânduri ale adăpostului lor, s-ar fi putut întreţine un foc vizibil la o mare depărtare. Dar corabia nu va dispare înainte de sosirea nopţii? În orice caz, făcură semnale şi traseră focuri de armă.

Între timp, nava se apropia! Se putea recunoaşte că este un vas lung cu trei catarge, desigur o balenieră din New-Arkhangelsk care, după ce trecuse de peninsula Alaska, se îndrepta spre strâmtoarea Behring. Era în bătaia aceluiaşi vânt ca şi insuliţa; cu murele la tribord, şi cu velele de jos, gabierul şi perocheţii lăsaţi, se îndrepta spre nord. Un marinar ar fi ştiut, după orientarea corăbiei, că ea nu se va apropia de insuliţă. Totuşi poate că o va zări.

— Dacă o zăreşte, murmură locotenentul Hobson la urechea sergentului Long, va fugi ca să n-o întâlnească!

Jasper Hobson avea dreptate să vorbească astfel. Corăbiile nu se tem de nimic mai mult în aceste regiuni decât de apropierea iceberg-urilor şi a insulelor de gheaţă! Sunt stânci rătăcitoare de care le este frică să nu se sfărâme, mai ales în timpul nopţii. De aceea ele se grăbesc să-şi schimbe direcţia îndată ce le zăresc. Această navă nu se va comporta la fel, îndată ce va repera insuliţa? Probabil că da.

Nu s-ar putea descrie prin ce stări – când de speranţă, când de desperare – trecură naufragiaţii. Până la ora două noaptea putură să creadă că soarta se milostivise în fine de ei, că li se venea în ajutor, că salvarea era aproape. Nava înainta tot timpul spre insuliţă pe o direcţie oblică. Nu mai era decât la vreo şase mile de ea. Înmulţiră semnalele, traseră focuri de armă şi, arzând câteva scânduri ale locuinţei, un fum gros se înălţă spre cer.

Totul fu zadarnic. Sau cei de pe corabie nu văzuseră nimic, sau se grăbiseră să fugă de insuliţă îndată ce o zăriseră. La ora două şi jumătate, vasul viră în direcţia vântului, spre nord-est. O oră după aceea nu se mai zărea decât ca o fâşie de ceaţă albă şi curând dispăru cu totul.

Unul din soldaţi, Kellet, începu să râdă ca un apucat. Apoi se tăvăli pe jos. Crezură că înnebunise de-a binelea. Doamna Paulina Barnett o privi drept în faţă pe Madge, ca pentru a o întreba dacă mai speră încă.

Madge întoarse capul…

În seara aceleiaşi zile nefaste, se auzi o trosnitură. Cea mai mare parte a insuliţei se detaşă şi se scufundă în mare. Urlete îngrozitoare de animale izbucniră în noapte. Insuliţa era redusă la acea limbă de pământ care se întindea de la locul casei scufundate până la capul Bathurst!

Nu mai era decât un sloi.

Capitolul XXIII. Pe un sloi.

Un sloi! Un sloi neregulat, în formă de triunghi, măsurând 100 de picioare la bază şi 150 de picioare pe latura cea mai

mare! Şi pe această mică porţiune de gheaţă, douăzeci şi una de fiinţe umane, vreo sută de animale cu blană, câţiva câini şi la capătul sloiului un urs uriaş, cu capul pe labe.

Da! Toţi nenorociţii naufragiaţi erau acolo!

9 9 O 9

Prăpastia nu înghiţise pe niciunul dintre ei. Ruptura se produsese în momentul când se găseau strânşi în casă. Soarta îi salvase din nou, vrând fără îndoială să-i facă să piară cu toţii împreună!

Ce noapte, ce noapte fără somn! Nu vorbeau. Nu se mişca nimeni. Poate că cea mai mică mişcare, cea mai uşoară zguduitură ar fi fost suficientă ca baza de gheaţă să se frângă. Nimeni nu se atinse de cele câteva bucăţi de carne uscată pe care le împărţise doamna Joliffe. La ce bun?

Cea mai mare parte din aceşti nefericiţi îşi petrecură noaptea afară. Le plăcea mai mult să fie înghiţiţi de ape stând în aer liber şi nu într-o cabană îngustă de scânduri!

A doua zi, la 5 iunie, un soare strălucitor se ivi deasupra acestui grup de desperaţi. Abia mai schimbau o vorbă între ei. Încercau să se evite unul pe altul. Câţiva dintre ei priveau cu ochi tulburi orizontul circular, al cărui centru îl forma acest sloi. Marea era pustie. Nici o pânză, nici măcar o insulă de gheaţă, nici o insuliţă. Acest sloi era fără îndoială ultimul care plutea pe marea Behring.

Temperatura urca necontenit. Vântul nu mai bătea deloc. Un calm teribil domnea în atmosferă. Unduiri lungi legănau uşor această ultimă bucată de pământ şi de gheaţă ce mai rămăsese din insula Victoria. Se ridica şi se lăsa fără să se mai deplaseze, ca o epavă, şi într-adevăr nu mai era decât o epavă!

Dar o epavă, un rest de carcasă, o bucată de catarg, o gabie ruptă, o scândură, toate acestea rezistă, plutesc, nu se pot topi! În timp ce un sloi din apă solidificată orice rază a soarelui îl dizolvă!

Bucata de gheaţă rămasă – şi aceasta era explicaţia că rezistase până acum – forma partea cea mai groasă a fostei

insule. O calotă de pământ şi de verdeaţă o acoperea şi era de presupus că sloiul avea o grosime destul de mare. Gerurile lungi ale mării polare l-au „hrănit” probabil cu gheaţă odinioară, timp de secole, pe vremea când capul Bathurst alcătuia punctul cel mai înaintat al continentului american.

În acest moment, sloiul se mai afla în medie la cinci sau şase picioare deasupra nivelului mării. Se putea deci deduce că şi baza sa avea aceeaşi grosime. Dacă deci pe aceste ape liniştite nu era pericol să se sfărâme, încetul cu încetul el se va transforma în lichid. Se putea observa acest lucru la marginile sale care se topeau rapid sub limba valurilor lungi, şi aproape neîncetat câteva mici bucăţi de pământ, împreună cu vegetaţia de pe ele, se năruiau în mare.

O surpare de acest fel avu loc pe la unu noaptea, în partea unde se afla locuinţa, care se înălţa chiar pe marginea sloiului. Cabana era din fericire goală, dar nu putură salva decât câteva din scândurile din care era construită şi două sau trei grinzi ale acoperişului. Cea mai mare parte din ustensile şi instrumentele de astronomie fură pierdute! Întreaga colonie trebui să se refugieze pe partea cea mai ridicată a solului, unde nimic n-o apăra de intemperii.

Acolo se mai găseau câteva unelte, pompele şi rezervorul de aer, pe care Jasper Hobson îl întrebuinţa pentru a strânge câteva galoane de apă când începu să plouă cu găleata. Nu-şi mai îngăduiau desigur să scoată din solul atât de redus gheaţa care le furnizase până atunci apa potabilă. Nu se mai puteau atinge de nici o bucăţică din acest sloi.

Pe la patru soldatul Kellet, cel care dăduse înainte semne de nebunie, veni la doamna Paulina Barnett şi-i spuse cu un glas calm:

— Doamnă, vreau să mă înec.

— Kellet! Exclamă călătoarea.

— Vă spun că mă voi arunca în apă, reluă soldatul. M-am gândit bine. Nu există nici un mijloc să pot scăpa. Prefer să

se termine totul din propria mea voinţă.

— Kellet, răspunse doamna Paulina Barnett luând mâna soldatului, a cărui privire era ciudat de limpede, Kellet, n-ai să faci acest lucru!

— Ba da, doamnă, şi cum aţi fost totdeauna bună cu noi, n-am vrut să mor fără să vă spun adio. Adio, doamnă!

Şi Kellet se îndreptă spre mare. Doamna Paulina Barnett, înspăimântată, se agăţă de el. Jasper Hobson şi sergentul alergară la strigătele ei. I se alăturară ca să-l împiedice. Dar nenorocitul, mânat de această idee fixă, clătina negativ din cap.

Puteai oare să aduci un pic de judecată în minţile unui om care o luase razna? Nu. Şi totuşi, exemplul acestui nebun aruncându-se în mare ar fi putut fi contagios. Cine ştie dacă şi alţi tovarăşi ai lui Kellet, demoralizaţi în ultimul grad, nu l-ar fi imitat sinucigându-se? Nefericitul, gata să se omoare, trebuia oprit cu orice preţ.

— Kellet, zise atunci doamna Paulina Barnett vorbindu-i blând, aproape surâzând, îmi porţi o prietenie sinceră şi adevărată?

— Da, doamnă, răspunse calm Kellet.

— Ei bine, Kellet, dacă vrei, vom muri împreună… dar nu astăzi.

— Doamnă!

— Nu, dragul meu Kellet, nu sunt gata… mâine, numai mâine, dacă vrei…

Soldatul o privi mai stăruitor ca oricând pe curajoasa femeie. Părea că ezită un moment, aruncă mării strălucitoare o privire plină de o dorinţă sălbatică, apoi, trecându-şi mâna peste ochi, zise:

— Mâine!

Şi după ce rosti acest singur cuvânt, se duse cu paşi liniştiţi să-şi reia locul printre tovarăşii săi.

— Sărman nenorocit! Murmură doamna Paulina Barnett. I-am cerut să aştepte până mâine, şi, până atunci, cine ştie dacă nu vom fi cu toţii înghiţiţi de ape!

Jasper Hobson, care nu voia să despere, se întreba dacă nu exista vreun mijloc de a opri dislocarea insuliţei, dacă n-ar putea reuşi să o ţină în această stare până în momentul când s-ar ivi undeva uscatul.

Doamna Paulina Barnett şi Madge nu se mai părăseau nici o clipă. Kalumah se culcase lângă stăpâna ei şi căuta s-o încălzească. Doamna Mac Nap, înfăşurată în câteva blănuri, rămăşiţe ale bogatei recolte a fortului Esperance, adormise cu copilul la sân.

Ceilalţi naufragiaţi, întinşi pe ici, pe colo, nu mişcau, ca şi cum n-ar fi fost decât leşuri părăsite pe o epavă. Nici un zgomot nu tulbura această odihnă groaznică. Se auzea numai valul care măcina sloiul şi hârâitul sec al micilor surpări punctând dezagregarea sa.

Câteodată sergentul Long se scula. Privea în jurul său, căutând să străpungă întunericul; apoi, după o clipă, îşi relua poziţia orizontală. La capătul sloiului, ursul forma un fel de bulgăre de zăpadă, uriaş, care nu mişca. Noaptea mai dură o oră, fără să se producă vreun incident care să schimbe situaţia! Negura joasă a dimineţii se colora spre est cu nuanţe roşietice. Câţiva nori dispărură la zenit şi curând razele soarelui alunecară pe suprafaţa apelor.

Prima grijă a locotenentului fu să cerceteze sloiul cu privirea. Perimetrul său se redusese din nou, dar, lucru mai grav, înălţimea sa medie peste nivelul mării scăzuse simţitor. Valurile mării, oricât de mici erau, îl acopereau în parte. Numai vârful movilei scăpa de atingerea lor.

Sergentul Long băgă de seamă, la rândul lui, schimbările petrecute în timpul nopţii. Progresele dizolvării erau atât de evidente, încât nu-i mai rămânea nici o speranţă.

Doamna Paulina Barnett se îndreptă spre locotenentul Hobson şi-l întrebă:

— Se va întâmpla azi?

— Da, doamnă, răspunse locotenentul, şi vă veţi ţine promisiunea pe care aţi făcut-o lui Kellet!

— Domnule Jasper, zise grav călătoarea, am făcut oare tot ce trebuia să facem?

— Da, doamnă.

— Ei bine, atunci să se împlinească voia Domnului! Totuşi, în această zi aveau de făcut ultima încercare desperată de salvare. O briză destul de puternică venea din larg, adică bătea spre sud-est, tocmai în direcţia unde se găseau pământurile cele mai apropiate ale Aleutinelor. La ce distanţă? Nu se putea spune de când, în lipsa instrumentelor, poziţia sloiului nu mai putea fi determinată. Dar probabil că nu derivase prea mult, afară de cazul că ar fi fost antrenat de vreun curent submarin, căci nu oferea nici o priză vântului.

Totuşi, nu puteau fi siguri. Dacă, prin imposibil, sloiul s-ar afla mai aproape de pământ decât credeau naufragiaţii? Dacă un curent submarin, a cărui direcţie nu puteai s-o constaţi, îl apropiase de mult doritele Aleutine? Vântul bătea spre aceste insule şi putea deplasa repede sloiul dacă ar fi avut priză. Sloiul nu mai avea de plutit decât câteva ore, dar în câteva ore putea să apară pământul sau, dacă nu, cel puţin unul din vasele de cabotaj sau de pescuit, care nu se depărtează prea mult în larg.

O idee, la început confuză, în capul locotenentului Hobson, deveni curând de o claritate stranie. De ce nu s-ar fixa o pânză pe acest sloi, ca pe o plută obişnuită? Lucrul era, de fapt, posibil.

Jasper Hobson împărtăşi dulgherului ideea sa.

— Aveţi dreptate, răspunse Mac Nap. Toate pânzele sus! Acest proiect, oricât de mici erau şansele sale de reuşită, îi însufleţi pe nefericiţii naufragiaţi. Ar fi putut să fie altfel? Nu trebuiau ei să se agaţe de orice le putea sugera o speranţă?

Toţi se puseră pe lucru, chiar şi Kellet, care nu-i amintise încă doamnei Paulina Barnett de promisiunea făcută.

O grindă din acoperişul fostei case a soldaţilor fu înfiptă adânc în pământul şi nisipul care formau movilita. Frânghii

dispuse ca nişte hobane şi un strai o fixară solid. O vergă, făcută dintr-o prăjină groasă, primi în chip de pânză cearşafurile şi cuverturile care acoperiseră ultimele paturi, şi oamenii ridicară această velatură în vârful catargului. Pânza sau mai bine-zis pânzele, orientate bine, se umflară în bătaia vântului şi, după dâra pe care o lăsa în urma lui, se văzu curând că sloiul se deplasa mult mai repede în direcţia sud-est.

Era un succes. Un fel de înviorare cuprinse spiritele abătute. Nu mai erau condamnaţi la nemişcare, înaintau şi se îmbătau de această viteză, oricât se dovedea de mică. Dulgherul era deosebit de mulţumit de acest rezultat.

Toţi, dealtfel, ca şi cum ar fi fost de cart, cercetau cu privirea orizontul, şi dacă li s-ar fi spus că pământul nu le va apare în faţa ochilor, n-ar fi crezut!

Şi cu toate acestea, aşa avea să se întâmple.

Timp de trei ore sloiul înainta pe apele destul de liniştite ale mării. El nu opunea rezistenţă nici vântului, nici hulei, ci din contră, şi valurile îl purtau, în loc să constituie pentru el un obstacol. Dar orizontul se arăta tot circular, fără ca nici un punct să-i întrerupă linia netedă.

Nefericiţii nu-şi pierduseră încă speranţa.

Pe la trei după-masă, locotenentul Hobson îl luă la o parte pe sergentul Long şi-i spuse:

— Mergem, dar aceasta se face în dauna solidităţii şi rezistenţei insuliţei noastre.

O 9 9

— Ce vreţi să spuneţi, domnule locotenent?

— Vreau să spun că sloiul se macină repede în contact cu apa şi din cauza vitezei crescute se roade, se sparge, şi de când am pus pânza a scăzut cu o treime.

— Sunteţi sigur?

— Absolut sigur, Long. Sloiul se alungeşte şi se subţiază. Observă că marea nu mai este decât la zece picioare de movilă.

Locotenentul Hobson spunea adevărul. Cu un sloi târât atât de repede de ape nici nu se putea întâmpla altceva.

— Sergent, întrebă atunci Jasper Hobson, eşti de părere să ne continuăm mersul?

— Cred, răspunse sergentul Long după o clipă de gândire, cred că e bine să ne sfătuim cu tovarăşii noştri. Acum responsabilitatea hotărârilor trebuie să aparţină tuturor.

Locotenentul încuviinţă. Amândoi îşi reluară locul pe movilă şi Jasper Hobson descrise situaţia.

— Această viteză, spuse el, uzează repede sloiul pe care ne aflăm. Va grăbi poate cu câteva ore catastrofa inevitabilă. Decideţi, prieteni. Vreţi să ne urmăm mersul înainte?

— Înainte!

Acesta fu cuvântul rostit într-un glas de toţi nefericiţii naufragiaţi.

Navigarea continuă deci şi hotărârea naufragiaţilor avea să aibă consecinţe uriaşe.

La ora şase seara, Madge se ridică şi, arătând un punct de la sud-est, spuse:

— Pământ!

Toţi săriră ca electrizaţi. Pământul, într-adevăr, se vedea la sud-est, la 12 mile de sloi.

— Pânza! Întindeţi pânza! Exclamă locotenentul Hobson.

Înţeleseră. Suprafaţa velaturii fu mărită. Instalară pe hobane un fel de scufii întocmite din haine, blănuri şi tot ce putea da priză vântului. Viteza se mări cu atât mai mult cu cât începu să bată o briză mai rece. Dar sloiul se topea în toate părţile. Simţeai cum tresaltă. Putea să crape în orice moment.

Nimeni nu voia să se gândească la această posibilitate. Speranţa le dădea aripi. Salvarea era acolo, pe continent. Îl chemau, îi făceau semne. Erau cuprinşi de delir. La ora şapte şi jumătate sloiul se apropiase simţitor de coastă. Dar se topea văzând cu ochii, se afunda, apa îl scălda, valurile îl măturau luând cu ele animalele nebune de spaimă. În fiecare clipă exista pericolul ca sloiul să se scufunde!

Trebuiră să-l uşureze ca pe o corabie care naufragiază. Apoi împrăştiară cu grijă puţinul pământ şi nisip care mai rămăsese pe suprafaţa îngheţată, în special către margini, pentru a le feri de acţiunea directă a razelor solare! Întinseră de asemenea pe sloi blănuri care, prin natura lor, sunt rău conducătoare de căldură. În fine, aceşti oameni energici întrebuinţară toate mijloacele imaginabile pentru a întârzia catastrofa supremă. Dar toate măsurile erau insuficiente. Se auzeau pârâituri în interiorul sloiului şi crăpăturile începeau să-i brăzdeze suprafaţa. Câţiva vâsleau cu nişte scânduri. Dar apa mai păstra lumina zilei doar într-o parte, şi coasta era la o distanţă de patru mile.

— Să dăm un semnal, prieteni! Strigă locotenentul Hobson, animat de o energie eroică. Poate vom fi văzuţi!

Din tot ce mai rămăsese ca obiecte combustibile – două, trei scânduri şi o grindă – făcură un rug şi-i dădură foc. O flacără mare se înălţă în semiobscuritate…

Dar sloiul se topea din ce în ce mai mult şi în acelaşi timp se scufunda. Curând nu mai rămăsese deasupra apei decât movila de pământ! Aici se refugiară cu toţii, pradă spaimei, şi împreună cu ei se strânse un număr mic de animale pe care marea încă nu le înghiţise. Ursul scotea urlete îngrozitoare.

Apa urca mereu. Nimic nu dovedea că naufragiaţii fuseseră zăriţi. Desigur, nu va trece nici un sfert de oră şi vor fi cu toţii luaţi de ape. Nu exista oare un mijloc să prelungească dăinuirea sloiului? Încă trei ore, numai trei ore şi ar ajunge poate până la ţărmul care se afla la nici trei mile distanţă. Dar ce să facă? Ce era de făcut?

— Ah, exclamă Jasper Hobson, dacă aş şti un mijloc, unul singur ca să împiedic sloiul să se dizolve! Mi-aş da viaţa să-l pot găsi. Da! Mi-aş da viaţa!

În acest moment cineva rosti cu o voce seacă:

— Există unul!

Cel care vorbea era Thomas Black, astronomul care de atâta timp nu mai deschisese gura, ca să spunem astfel, şi

care de mult nu mai părea un om viu, printre toate aceste fiinţe sortite morţii. Şi primele cuvinte pe care le scoase fură acestea:

— Da! Există un mijloc de a împiedica sloiul să se dizolve! Mai există un mijloc să fim salvaţi!

Jasper Hobson alergă spre Thomas Black. El şi tovarăşii săi îl întrebau din ochi pe astronom despre ce era vorba. Credeau că nu auziseră bine.

— Şi care e acest mijloc? Întrebă locotenentul Hobson.

— La pompe! Grăi laconic Thomas Black. Astronomul înnebunise oare? Confunda sloiul cu un vas care se scufundă, având zece picioare de apă în cală?

Pompele de aerisire se aflau lângă ei, împreună cu rezervorul de aer care servea acum drept butoi de apă potabilă. Dar la ce puteau sluji aceste pompe? Cum ar putea ele să întărească muchiile sloiului care se topea văzând cu ochii în toate părţile?

— E nebun! Rosti sergentul Long.

— La pompe! Repetă astronomul. Umpleţi rezervorul cu aer!

— Să facem ce spune! Exclamă doamna Paulina Barnett.

Fixară pompele la rezervor şi închiseră repede capacul, fixându-l cu buloane. Pompele funcţionară imediat şi aerul se strânse în rezervor la o presiune de câteva atmosfere. Apoi Thomas Black, luând un furtun din cele prinse de rezervor, care, după ce robinetul fu deschis lăsa să iasă aerul comprimat, îl plimbă pe marginile sloiului, acolo unde căldura îl topea. Operaţia avu un efect uluitor! Peste tot unde sufla aerul dirijat de mâna astronomului, crăpăturile se lipeau şi congelarea se refăcea.

— Ura! Ura! Strigară într-un glas nenorociţii naufragiaţi.

Manevrarea pompelor era o trudă anevoioasă, dar nu le lipseau braţele de muncă. Oamenii lucrau cu schimbul. Muchiile sloiului se refăceau, ca şi cum ar fi fost îngheţate de un ger năprasnic.

— Ne salvaţi, domnule Black! Zise Jasper Hobson.

— Nimic mai normal! Răspunse cu simplitate astronomul.

Nimic nu era mai normal, într-adevăr, şi iată efectul fizic care se producea în acest moment. Sloiul se congela la loc din două cauze: întâi, sub presiunea aerului, apa, volatilizându-se pe suprafaţa sa, producea un frig puternic; în al doilea rând, aerul comprimat, pentru a-şi scădea presiunea, împrumuta căldură de la suprafaţa dezgheţată şi aceasta îngheţa imediat. Peste tot unde urma să crape sloiul, frigul provocat de scăderea presiunii aerului cimenta marginile şi, graţie acestui ultim mijloc, sloiul îşi recăpăta puţin câte puţin soliditatea pe care o avusese. Această situaţie dură câteva ore. Naufragiaţii, plini de o imensă speranţă, lucrau cu un zel pe care nimeni şi nimic nu-l putea stăvili.

Se apropiau de pământ. Când nu mai fură decât la un sfert de milă de coastă, ursul se aruncă în apă şi, înotând, ajunse curând pe ţărm unde dispăru. Câteva minute mai târziu, sloiul eşua pe o plajă. Puţinele animale care se mai găseau pe el o luară la goană în întuneric. Naufragiaţii debarcară, căzură în genunchi şi mulţumiră Cerului pentru miraculoasa lor salvare.

Capitolul XXIV. Încheiere.

Tot personalul fortului Esperance puse piciorul pe pământ după ce străbătuse mai mult de 1 800 de mile de la începerea dezgheţului, ajungând la capătul mării Behring, pe ultima din Aleutine, insula Blejinic. Pescarii din Aleutine, veniţi în ajutorul lor, îi primiră cu ospitalitate. Curând, locotenentul Hobson şi oamenii săi reuşiră să intre în legătură cu agenţii englezi de pe continent, care erau în slujba Companiei Golfului Hudson.

N-are rost, după istorisirea amănunţită a întâmplărilor, să mai punem în lumină curajul tuturor acestor oameni vrednici, demni de şeful lor, şi energia de care au dat dovadă în cursul multelor şi îndelungatelor încercări prin care au trecut. Tăria sufletească nu le-a lipsit nici bărbaţilor dar nici femeilor, cărora viteaza doamnă Paulina Barnett le-

a dat mereu o pildă de temeritate în împrejurări potrivnice şi de calm faţă de ce le hărăzise soarta. Toţi au luptat până la capăt şi nu au îngăduit desperării să-i doboare, chiar când au văzut cum continentul pe care înfiinţaseră fortul Esperance se schimbă într-o insulă rătăcitoare, cum această insulă se transformă într-o insuliţă şi insuliţa într-un sloi de gheaţă, şi nici măcar când sloiul se topise aproape de tot, sub dubla acţiune a apelor calde şi a razelor solare. Chiar dacă încercarea Companiei de a fonda o factorie în ţinuturile arctice trebuia luată de la început, chiar dacă noul fort pierise, nimeni nu putea să-i învinuiască pe Jasper Hobson şi pe tovarăşii săi, care fuseseră puşi în condiţii cu neputinţă de prevăzut. În orice caz, din cele 19 persoane, încredinţate locotenentului, nu lipsea la întoarcere niciuna şi micuţa colonie se înmulţise cu încă doi membri: tânăra eschimosă Kalumah şi copilul dulgherului Mac Nap, finul doamnei Paulina Barnett. Şase zile după salvare, naufragiaţii ajungeau la New-Arkhangelsk, capitala Americii ruse. Acolo, aceşti prieteni, care se apropiaseră atât de mult unul de altul din cauza primejdiei comune, se vor despărţi poate pentru totdeauna! Jasper Hobson şi ai săi trebuiau să se întoarcă la fortul Reliance, străbătând teritoriile Companiei, în timp ce doamna Paulina Barnett, Kalumah, care voia să rămână împreună cu călătoarea, Madge şi Thomas Black intenţionau să plece înapoi în Europa prin San Francisco şi Statele Unite.

Dar înainte de a porni fiecare pe calea lui, locotenentul Hobson se adresă cu emoţie în glas, în faţa tuturor tovarăşilor adunaţi în jurul său, doamnei Paulina Barnett, în următorii termeni:

— Doamnă, fiţi binecuvântată pentru tot binele pe care ni l-aţi făcut! Aţi fost credinţa noastră, consolarea noastră, inima micii noastre lumi! Vă mulţumesc în numele tuturor!

Trei rânduri de urale izbucniră în onoarea doamnei Paulina Barnett. Apoi fiecare soldat voi să-i strângă mâna curajoasei călătoare, iar fiecare femeie o îmbrăţişa cu multă

căldură. Cât despre locotenentul Hobson, care nutrise pentru viteaza femeie o afecţiune atât de sinceră, îi strânse mâna pentru ultima oară, cu multă mâhnire în suflet.

— E oare cu putinţă să nu ne mai revedem? Întrebă el.

— Nu, Jasper Hobson, răspunse călătoarea, nu, aşa ceva nu se poate. Şi dacă nu veniţi dumneavoastră în Europa, mă voi întoarce eu aici să vă întâlnesc… Aici sau în noua factorie pe care o veţi înfiinţa cândva…

Atunci Thomas Black, care de când pusese piciorul pe pământul ferm îşi regăsise graiul, înainta şi rosti cu cel mai convins aer din lume:

— Da, ne vom revedea… peste 26 de ani. Dragii mei, am pierdut eclipsa din 1860, dar nu o voi mai pierde pe cea care va avea loc, în aceleaşi condiţii şi pe aceleaşi meleaguri, în 1886. Deci, peste 26 de ani vă dau din nou întâlnire la limitele mării polare, atât dumneavoastră, scumpă doamnă, cât şi bravului nostru locotenent.

SFÂRŞIT